

Poort naar Atlantis

Gabriëlle L. Philipse-ten Have

Voor Piet
en voor mijn kinderen.

INHOUD

0. <i>Inleiding</i>	3
1. <i>Oerlaboratorium</i>	5
2. <i>Het Paradijs</i>	25
3. <i>Bezoek van engelen</i>	35
4. <i>Adam en Eva, Ask en Embla</i>	40
5. <i>Bomen in de Hof van Eden</i>	46
6. <i>Goden in mensengedaante</i>	58
7. <i>Berichten uit India</i>	64
8. <i>Jeugd van Rama en Sita</i>	72
9. <i>De twee wensen</i>	75
10. <i>Rampspoed in het heelal</i>	78
11. <i>Het aards toneel</i>	101
12. <i>Verbanning</i>	125
13. <i>Oermoeder</i>	140
14. <i>Ontvoering en verbanning</i>	169
15. <i>Ontmoeting met Savari</i>	173
16. <i>Hanuman, Sugriva en Jambavan</i>	181
17. <i>Strijd van goed en kwaad</i>	203
18. <i>Kijk op het verleden</i>	224
19. <i>Keltische herinneringen</i>	235
20. <i>Goden, prinsen, reuzen en helden</i>	255
21. <i>De verreikende arm van Zeus</i>	276
22. <i>Het eiland met de zeven holen</i>	283
23. <i>De regenboogbrug</i>	305
24. <i>Eden-Atlantis</i>	325
25. <i>Appendices</i>	352
25.1. Bibliografie.....	352
25.2. Lijst van illustraties en foto's	355

0. Inleiding

De titel van dit boek, Poort naar Atlantis, duidt niet alleen op een verblijf op aarde van twee groepen goden die van verre kwamen en die tezamen met een oudere mensheid een paradijselijk eiland in een oceaan bevolkten, maar spreekt ook van de talrijke consequenties verbonden aan de komst van deze goden en van de omwentelingen op aarde die hieruit voortvloeiden. Een nieuwe mensheid werd in het leven geroepen op een tijdstip dat hominiden de aarde reeds langdurig bevolkten. Het leven dat voortspoot uit een combinatie van goden met de op aarde reeds aanwezige bevolkingsgroepen plant zich voort tot op de huidige dag. Onze oudste literaire bronnen spreken steeds van twee groepen goden, die op onze planeet hun invloeden hebben verspreid.

De Nieuwe Mensheid bracht aspecten van de hoog ontwikkelde cultuurvorm van de goden naar de Oude Mensheid, een cultuur die spreekt van kennis en bekwaamheden die de goden kenmerkten en waarin verleden, heden en toekomst van de mensheid verborgen ligt.

In een veel later stadium ontstond er een grote watervloed, die zich uitstrekte over grote delen van de aarde en die de aanwezige levensvormen reduceerde tot geringe aantallen of deed uitsterven. De herinnering aan het Gezegende Eiland bleef bij de over de aarde uitzwermende mensheid voortleven en uiteindelijk fragmentarisch bewaard. Op een veel later tijdstip van de aardse tijdkring werden deze fragmenten neergeschreven. Zij vormen de basis van onze kennis van een vergeten beschaving die een hoge vlucht nam. Vele raadsels zijn nog niet opgelost. Dit boek bevat ook een aantal teksten die in vragende vorm zijn gesteld, een vorm die, naar ik hoop, anderen zal stimuleren tot nadenken en tot het zoeken van oplossingen.

Poort naar Atlantis is een geschrift waaruit mijn verlangen naar voren treedt de bedoelingen van Gods Schepping zo dicht te benaderen als in mijn vermogen ligt en met dit beperkt menselijk vermogen het verleden te leren begrijpen en verstaan. Om tegemoet te komen aan mijn nimmer falend verlangen de afkomst van de huidige mensheid en haar beschavingsvormen te doorgronden, verzamelde ik studiemateriaal dat door de eeuwen heen door velen met bewonderenswaardige nauwgezetheid en liefde ten aanzien van de gekozen onderwerpen werd bestudeerd en vervolgens toevertrouwd aan het papier. Vertalingen naar het Nederlands zijn meestentijds van mijn hand.

Naar beste vermogen heb ik getracht bij geleende teksten te voldoen aan bronvermelding. Een enkele maal speelde mijn herinnering mij parten en was de bron van een idee dat jaren her gestalte kreeg bij bestudering van de talrijke teksten, niet meer te achterhalen. Vaak zag ik mij genoodzaakt een originele tekst in verkorte vorm weer te geven, echter zonder inbreuk te doen op inhoud en strekking van het geschrevene.

Mijn oprechte en welgemeende dank gaat uit naar al diegenen zonder wiens aanmoediging, geduld en aanvullende ideeën dit boek niet tot stand had kunnen komen. Ook ben ik dank verschuldigd aan mijn man voor zijn tegemoetkoming en geduld en aan mijn kinderen, die soms met grote helderheid van geest een bepaalde richting aan mijn werk gaven en mij bij mijn werkzaamheden zijn blijven stimuleren.

Gabriëlle L. Philipse-ten Have.

AANVANG

Mijn hart juicht
om Eva,
Moeder der mensheid,
die Gode zij dank,
onbeschroomd,
uit de Heilige Tuin
de glanzende vrucht nam
die kennis heet.

1. Oerlaboratorium

Bij de afscheidsceremonie van de Olympische Spelen van 1988 in Seoel beeldden Koreanen een van oorsprong mythisch gegeven uit. Gestoken in adembenemende kostuums vormden zij tezamen de “Brug der Liefde”, die vanuit de hemel naar de aarde reikt. Lang geleden, in de oertijd, bouwde volgens de legende een grote vogel gedurende vele jaren aan deze brug, waarlangs eens de afgezanten van God naar de aarde kwamen om met de mensheid te verkeren.

De Brug der Liefde verschijnt in mythologieën van uiteenlopende tradities ook als “Regenboogbrug”, een weg waarlangs engelen, gezeten op hemelpaarden of in de gestalten van reusachtige vogels, heen en weer reisden tussen hemel en aarde.

Engelen kwamen niet naar ons toe om wat op aarde rond te kijken en daarna weer te vertrekken. God zond hen naar de aarde met specifieke opdrachten. De engelen zouden taken gaan vervullen in het kader van Gods Grote Plan voor de Schepping. Om dit Plan te leren begrijpen, gaan wij een aantal bronnen aanboren in de vorm van geschriften, die ons vanuit de oudheid bereikten.

Wij wenden ons allereerst tot de Bijbel, tot de Heilige Schrift, die voor het Christendom een onontbeerlijke schakel vormt tussen de mens en zijn God.⁹⁾ In het hoofdstuk Genesis wordt ons meegedeeld op welke wijze God in zes dagen tijd op aarde en in het heelal de Schepping aanving en voltooide. De zevende dag rustte God uit van Zijn werken.

“God zei: “Er zij licht en er was licht.“ God maakte het uitspansel en een scheiding tussen de wateren onder en boven het uitspansel. God noemde het uitspansel hemel. God sprak: “Dat de wateren van onder de hemel in één plaats vergaderd worden en dat het droge gezien worde.“ God noemde het droge “aarde”: en de vergadering der wateren “zeeën”. En God zei: “Dat de aarde uitschiet grasscheutjes, kruid, zaad-zaaiende naar zijn aard, en vruchtdragend geboomte, welk zaad daarin is, naar zijn aard. Dat er lichten zijn in het uitspansel des hemels, om scheiding te maken tussen de dag en de nacht en dat zij tekenen zijn tot gezette tijden en tot dagen en jaren. En dat zij zijn tot lichten in het uitspansel des hemels om licht te geven op aarde. God maakte twee grote lichten: dat grote licht tot heerschappij der dag en dat kleine licht tot heerschappij van de nacht, ook de sterren.“ En God zei: “Dat de wateren overvloedig voortbrengen een gewemel van levende zielen; en het gevogelte vliege boven de aarde. En God schiep de grote walvissen en alle levende zielen die de wateren overvloedig voortbrengen naar haar aard; en al het gevleugelde gevogelte naar zijn aard.” En God sprak: “De aarde brenge levende zielen voort, naar haar aard, vee en kruipend en wild gedierte der aarde, naar zijn aard.“ En God zei: “Laat ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis, en dat zij heerschappij hebben over de vissen der zee, en over het gevogelte des hemels en over het vee, en over de gehele aarde, en over al het kruipend gedierte dat op aarde kruipt.”

“En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep hij hen; man en vrouw schiep Hij ze. En God zegende hen en zei tot hen: “Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde, en onderwerp haar, en hebt heerschappij over de vissen der zee, en over het gevogelte des hemels en over al het gedierte dat op aarde kruipt. Ik heb ulieden al het zaad-zaaiende kruid gegeven, dat op de aarde is, en alle geboomte, waarin zaad-zaaiende boomvrucht is; het zij u tot spijsje. Maar aan al het gedierte der aarde, en aan al het gevogelte des hemels, en aan al het kruipende gedierte op aarde, waarin een levende ziel is, gaf Ik al het groene kruid tot spijsje.” En God zag al wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer

goed. Zes dagen waren voorbij gegaan en op de zevende dag rustte God uit van het vele werk dat Hij volbracht had.”

De Schrift vertelt in Genesis 2: “Dit zijn de geboorten des hemels en der aarde, als zij geschapen werden; ten dage dat de Here God de aarde en de hemel maakte, en alle struik des velds, eer het in de aarde was, en al het kruid des velds, eer het uitsproot; want de Here God had niet doen regenen op aarde, en er was geen mens geweest om de aardbodem te bebouwen. Maar een damp was opgegaan uit de aarde en bevochtigde de ganse aardbodem.

En de Here God had de mens geformeerd uit het stof der aarde, en in zijn neusgaten geblazen de adem des levens; also werd de mens tot een levende ziel. De Here God plantte bovendien een Hof, in Eden, tegen het oosten, en daar stelde Hij de mens die Hij geformeerd had.”⁹⁾

De herinnering van het Joodse volk aan het eigen verleden werd weergegeven in Het Oude Testament. De schrijver of schrijvers van Genesis vangen aan het ontstaan van de wereld te beschrijven. De zes dagen waarin God de Schepping volbracht, vertegenwoordigen zes perioden, waarin voorbereiding en tenuitvoerlegging plaatsgrepen. Het begrip tijd had in die dagen een dimensie die niet overeenkomt met het huidige tijdsbesef. Bestudering van gedragspatronen van primitieve volkeren toont aan hoe verschillend met dit begrip kan worden omgesprongen. Bij deze volkeren houdt indeling van tijd verband met het op- en ondergaan van de zon en met de elkaar opeenvolgende seizoenen. Men rekent niet in uren, dagen, maanden en jaren, maar leeft in hoofdzaak bij de dag van vandaag. Men wordt wakker wanneer de zon opgaat. Gedurende de dag handelt men de dagelijks weerkerende taken af met het doel de stam te voorzien van die levensbehoeften die het voortbestaan van de stam garanderen. 's Avonds, bij het licht van de maan, komt men bijeen om te praten, te overleggen en zich later op de avond te ontspannen bij zang en dans. Religieuze ceremoniën spelen eveneens een belangrijke rol. Bij landbouwgemeenschappen is men zich terdege bewust van de voortschrijding der seizoenen en van zaaitijd en oogsttijd. Tijd wordt ook afgelezen uit gebeurtenissen die van invloed zijn op de stam zelf: de geboorte van een kind, het bereiken van de puberteit, van de volwassenheid, het moment waarop een menskind een verantwoordelijke plaats verkrijgt binnen de gemeenschap, daden van moed tijdens het leven verricht, uiteindelijk verval en de onherroepelijke dood aan het einde van de levensperiode. Generaties worden geboren en groeien op - dat is tijd. Herinneringen aan ingrijpende gebeurtenissen geven eveneens dimensie aan het begrip tijd. Men herinnert zich een bepaalde gebeurtenis zelf of weet hoe vader of moeder refereerde aan een gebeurtenis uit het verleden. De priester van de stam houdt de herinnering levend aan gebeurtenissen en daden uit een roemrijk verleden, aan stamleden die zich hebben onderscheiden in moed en/of goed gedrag ten aanzien van de medemens of van de gehele stam.

Op de vraag: “Hoe oud ben jij?” volgt een omschrijvend antwoord. “Ik was nog maar een kleuter toen de zee op een nacht haar woede botvierde op ons eiland en de vader van mijn vriend verdronk.”

Belangrijke voorvallen werden van generatie op generatie doorgegeven. Soms werden deze gebeurtenissen in een bepaalde volgorde uit het hoofd geleerd en door het priesterschap onthouden en gereciteerd. Pas veel later werden zij op schrift gesteld. Soms zijn zij bijzonder accuraat gebleken, maar wij dienen er steeds rekening mee te houden dat het tijdsbesef hen parten heeft gespeeld.

Wanneer wij het scheppingsverhaal uit Genesis, of eigenlijk de beide scheppingsverhalen aandachtig lezen, zien wij hoe God zei: “Er zij licht”, en hoe daarop het licht verscheen. Wij hebben hier reeds in een vroeg stadium te maken met een opdracht van God aan Zijn engelen of helpers. God “maakte” het uitpansel en tevens de scheiding der wateren onder het uitpansel. God zei: “Dat de wateren van onder de hemel in één plaats

vergaderd worden en dat het droge gezien worde.” Hier is eveneens duidelijk sprake van opdrachten aan engelen of “makers”, van taken verwerkt in het Grote Plan van God. Toen sprak God: “Laat ons mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis”. Deze laatste opdracht houdt niet per definitie in dat de mensheid werd geschapen naar Gods evenbeeld. Op deze plaats wordt verteld hoe de mensheid werd gecreëerd “zoals met God was overeengekomen”. De engelen werden geschapen lang vóór de schepping van de mens ter sprake kwam. We zouden ons kunnen voorstellen dat de mens overeenkomsten zou kunnen vertonen met de door God geschapen engelen. Het gegeven dat God de mens schiep naar Zijn beeld betekent dat de mens werd geschapen naar het beeld dat God voor ogen stond. “Man en vrouw schiep Hij hen.” Deze uitspraak toont aan dat God van het begin af aan de voortzetting beoogde van het nieuw te scheppen ras. Indien dit niet het geval was geweest, bestond er geen noodzaak tot het scheppen van de beide geslachten. God had in dat geval kunnen volstaan met de schepping van mannen of vrouwen. Maar de mens is sterfelijk en het door God gewenste menselijk ras zou steeds opnieuw geschapen moeten worden. De Bijbel leert ons dan ook: “Gaat heen en vermenigvuldigt u”. Van een zondeval die Eva zou hebben veroorzaakt door Adam seksueel te verleiden, kan geen sprake zijn. Ook spreekt de Bijbel in Genesis niet van de creatie van slechts één man en één vrouw. Adam wordt genoemd als eerste van het nieuwe ras dat voldeed aan Gods specifieke eisen. Uit Adam en Eva kwam een nieuw geslacht voort, dat zich eveneens reproduceerde en zich verspreidde over de aardbodem. De nieuwe mensheid ontstond op een aarde die voldeed aan de voorwaarden tot instandhouding van de menselijke soort. Zoals wij later zullen zien, gingen andere, vroegere mensenrassen vooraf aan de schepping van het ras waarvan de Bijbel spreekt.

Helaas moeten wij constateren hoe de Schrift bij het verstrekken van informatie twee onderling afwijkende scheppingsverhalen hanteert. De zaken zijn nogal door elkaar geschud. Vele vragen blijven ook onbeantwoord. Om onze nieuwsgierigheid te bevredigen en de Brug der Liefde te leren kennen, wenden wij ons tot de inhoud van scheppingsverhalen afkomstig uit andere tradities. Neergeschreven herinneringen van volkeren afkomstig uit diverse aardse regionen vullen op verrassende wijze de gegevens van Genesis aan. Zij verrijken onze kennis en ons inzicht aangaande “het eerste begin”.

De zes dagen durende schepping van de Bijbel blijkt van belang wat betreft de volgorde waarin God de schepping deed plaatsvinden. Deze volgorde stelt ons echter ook voor problemen. Wij moeten ons bijvoorbeeld afvragen welke lichtbron de aarde verlichtte alvorens zon, maan en sterren aan het firmament verschenen. Beschikten God en Zijn engelen over een lichtbron die de aarde tijdelijk bescheen, onafhankelijk van hemellichamen? De schepping van het geboomte en van de plantenwereld prijkt in de Bijbel vóór de geboorte van de hemellichamen. Het geheel komt nogal chaotisch over, tenzij men de overtuiging is toegedaan dat in het Laboratorium van de Makers alles mogelijk is. Het dilemma waarvoor wij ons geplaatst zien, kan echter slechts tot één conclusie leiden: het heelal was reeds lang geschapen op het moment waarop uitverkoren engelen op aarde arriveerden met de bedoeling Gods opdrachten uit te voeren en het laboratorium op te zetten van waaruit Gods wensen zouden worden gerealiseerd.

Wanneer wij ons nu tot de hierboven reeds aangehaalde nevenbronnen wenden, tot de scheppingsverhalen van andere oude culturen, realiseren wij ons op welk een summier wijze Genesis zich bezighoudt met de directe gevolgen van de schepping van de mens. Welke gebeurtenissen speelden zich af in het leven van Adam en Eva na hun vertrek uit het Paradijs?

Het heilige boek van de Quiché Maya, de Popol Vuh⁵⁸⁾ vertelt hoe eerst overal stilte heerste. “De hemel was leeg, niets bewoog. In volkomen duisternis bestond slechts de oerzee. In dit water bevonden zich de schepper, Tepeu, degenen die ontvingen en geboren lieten worden, de “e Alom”, en degenen die kinderen kregen, de “e Qaholom”. Zij lagen verborgen

onder de groene en de blauwe veren van de vogel Quetzal. Zij vergaderden en hielden samenspraak, dachten na en overlegden tezamen en besloten de mensheid te scheppen. Allereerst werd uit de oerzee land tevoorschijn gebracht; bergen ontstonden. Daarna kwam het licht, toen bomen en planten. De dierenwereld en de vogels werden geschapen. Uit aarde, uit modder werd de mensheid geschapen. Maar deze mens bezat geen kracht, kon niet lopen. Men sprak zonder enig verstand. Daarom werd zij vernietigd. Opnieuw werd langdurig overlegd en de volgende mensheid werd gevormd uit hout. Deze mens bleek in staat tot spreken en zich te kunnen vermeerderen. Hij bevolkte de aarde. Er kwamen zonen en dochters. Maar deze bezaten ziel noch verstand, waren niet in staat zich hun schepper te herinneren en liepen doelloos rond op handen en voeten. Wanneer zij spraken, namen hun gezichten geen uitdrukking aan, handen en voeten bezaten weinig kracht. Zij hadden bloed noch huid. Hun wangen voelden droog aan, zij hadden een geel uiterlijk. Een grote watervloed werd over de gehele aarde gebracht en zij werden in een oogwenk vernietigd. Ook viel er een grote, dikke, zwarte regen neer.

Opnieuw werd er vergaderd, nagedacht en langdurig overlegd tot uiteindelijk de beslissing viel hoe de nieuwe mens moest worden geschapen. Uit gele en witte korenaren ontstonden vlees en bloed voor vier mensen. Negen verschillende dranken werden gemengd, waaruit aan de mens spierkracht werd verleend. Het koren ging hen tot voedsel dienen. Dit viertal bestond uit heel gelukkige mensen. Zij verbleven in een land van overvloed, waar het koren overvloedig omhoog groeide, evenals vele tropische en subtropische vruchten.”

De Popol Vuh, Hoofdstuk 3, vermeldt hoe de Voorvaders, de Scheppers en de Makers, Tepeu en Gecumatz, tot elkaar spraken: “De ochtendschemering is aangebroken, laat ons het werk beëindigen en laat degenen verschijnen die ons zullen onderhouden en ondersteunen, de edele zonen en beschaafde dienstknechten; laat de mens verschijnen, de mensheid, op het aangezicht der aarde.” Aldus spraken zij.

“Zij kwamen bijeen, voegden zich bij elkaar en vergaderden in duisternis en nacht; zij zochten en discussieerden, dachten na en peinsden. Op deze wijze kwamen zij tot een heldere oplossing en vonden en ontdekten hetgeen het menselijk lichaam zou doen ontstaan.

Deze gebeurtenis greep plaats kort vóór zon, maan en sterren boven de Scheppers en Makers verschenen. Uit (de plaatsen) Paxil (= het scheiden der wateren) en uit Cayala (= chemische verbindingen ontstaan uit het proces van afbraak van stoffen uit water), haalde men gele en witte korenaren. De dieren die het voedsel aanvoerden, waren de yac (bergkat), de utiú (coyote), quel (een kleine papegaaisoort) en hoh (de kraai), die allen tot het godengeslacht werden gerekend. Deze dieren meldden de aanwezigheid van gele en witte korenaren en raadden hen aan naar Paxil te gaan en wezen hen de weg naar Paxil (het Paradijs). Daar werd het voedsel aangetroffen en toegepast bij het scheppen van het menselijk vlees van de geschapen mens; dit was zijn bloed, hieruit werd het bloed van de mens gecreëerd. Zo werd met hulp van de Voorvaderen het koren (aan de mens) toegevoegd. Nu was men vervuld van blijdschap, want men had een prachtig land ontdekt, waar blijdschap heerste, waarin overvloed gele en witte korenaren groeiden, en ook patasxte (een variëteit van de cacao-plant) en cacao en vele andere plantensoorten die hen tot voedsel gingen dienen, en honing. In de dorpen die Paxil en Cayala heetten, was een overvloed aan heerlijk voedsel, vele soorten, van grote en van kleine afmeting, afkomstig van kleine en grote planten. De dieren hadden hen de weg gewezen. Xmucané maalde het gele en het witte koren en mengde negen verschillende dranken (vloeistoffen) en uit dit voedsel ontstonden kracht en vlees, waaruit spieren en kracht van de mens werden geschapen. Dit was hetgeen de Voorvaderen bewerkstelligden, Tepeu en Gecumatz, zoals zij werden genoemd.

“Hierna ving het overleg aan betreffende de schepping van onze eerste moeder en vader; hun vlees maakten zij uit geel koren en uit wit koren, de armen en benen van de

mensheid uit korendeeg. Slechts deeg werd toegepast bij de schepping van onze eerste vaders, de vier mensen die werden geschapen. De mensen die allereerst werden geschapen, heetten Balam Quitzé, Balam-Acab, Mahucutah en Iqui-Balam.¹ Zij waren in staat tot spreken en overleggen, tot zien, horen, lopen en begrijpen. Deze eerste vaders en moeders waren goede en mooie mensen, begiftigd met een grote mate van intelligentie. Zij waren in staat de gehele aarde te overzien en slaagden erin zich alle vormen van kunst en wetenschap eigen te maken, kenden alle geheimen van de gehele aarde en van het heelal. Hun wijsheid was groot en steeds weer dankten zij hun Schepper. Deze mensheid bleek algehele kennis van hemel en aarde te hebben verkregen. De Schepper en zijn helpers werden ongerust. Zij vroegen zich af of deze perfecte mensheid niet op weg was zelf god te worden. Besloten werd hen te wijzigen en te voorzien van een geringer verstand, opdat hun grote kennis zou verminderen. Zo werd de uitgebreide kennis, die aan de eerste mensheid toebehoorde, vernietigd en werden onze voorouders gevormd. Dezen vermenigvuldigden zich en werden de voorouders van de Quiché Maya, die oorspronkelijk uit het oosten kwamen, uit Utalan of “plaats der rietvelden”.

In eerste instantie spreken de Quiché Maya van een door absolute duisternis omgeven oerzee. In het water van deze zee hielden zich Tepeu (de Schepper), de e Alom (de helpers die de opdracht ontvingen op aarde een mensheid te creëren) en de e Qaholom (degenen die uiteindelijk kinderen zouden voortbrengen) op. In Bijbelse termen gesproken, treffen wij een oerzee aan, waar God zich met zijn engelen ophield, verborgen onder de groene en blauwe veren van de vogel Quetzal. Deze vogel herinnert aan de Brug der Liefde, die, zoals wij uit Korea vernamen, vanuit de hemel naar de aarde reikt, een brug waaraan een grote vogel gedurende lange tijd voortbouwde; een weg, voor engelen bereid om hen in staat te stellen naar de aarde te reizen. De vogel Quetzal stippelde de route uit. Maar eerst werd langdurig “vergaderd en overlegd”. Plannen werden gemaakt, aan de commissie voorgelegd en uitvoerig bestudeerd. Uiteindelijk werd een plan opgesteld dat voldeed aan de eisen. De Schepper hechtte er Zijn goedkeuring aan.

Uit de oerzee werd land tevoorschijn gebracht. God sprak: “Er zij licht”, en er was licht. God maakte het uitspansel, dat God hemel noemde. Hij noemde de droge aarde land en de vergadering der wateren zeeën. Zowel de Bijbel als het Boek der Quiché Maya vermelden hoe vervolgens aan de aarde bomen en planten werden toegevoegd. De Bijbel vervolgt de Schepping met lichten aan het uitspansel die de aarde gingen beschijnen. Beide Boeken melden de schepping van de dierenwereld en van de vogels, gevolgd door die van de mensheid. God sprak: “Laat ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis.” De schepping van de mensheid verliep echter niet zonder tegenslagen. Over de brug van Quetzal kwamen engelen naar de aarde met de bedoeling Gods opdrachten naar behoren uit te voeren. Bij aanvankelijke experimenten brachten zij er niet veel van terecht. De eerste mensheid, gecreëerd uit “modder”, bezat noch enige kracht, noch het vermogen zich voort te bewegen. Opnieuw vond langdurig overleg plaats, waarna een tweede poging werd ondernomen. Uit “hout” werd een tweede mensheid tevoorschijn geroepen. Ofschoon deze mensheid in fysiek opzicht beter was uitgerust, bezat zij ziel noch verstand. Ook liep deze mens rond op handen en voeten, op dezelfde wijze waarop apen zich voortbewegen. Evenals apen waren zij niet in staat tot spreken. Waarschijnlijk hebben wij hier te maken met primitieve hominiden of mensachtigen met uitdrukingsloze gezichten. Het lichaam was gevuld met een geelkleurige levensvloeistof, die klaarblijkelijk door de huid heen zichtbaar was. Met deze creatie nam God eveneens geen genoegen. Hij liet een wereldwijde vloed over de aarde komen en vaagde het aapachtige wezen weg. De Quiché Maya beschrijven hoe opnieuw langdurig werd overlegd alvorens men overging tot een nieuwe poging. Deze keer boekten de engelenlaboranten een

---

¹ Volgens Ximinez betekent Balam tovenaars

uitstekend succes. Zij schiepen een mensheid die niets te wensen overliet, die aan alle voorwaarden voldeed. Na verloop van tijd begon men echter te twijfelen. Was het wel verstandig geweest deze unieke mensheid in het leven te roepen? De mens had zich alle geheimen van aarde en heelal eigen gemaakt. Deze mensheid overtrof Gods bedoelingen. In plaats van kinderen van God te zijn, gedroegen zij zich als goden. Een wijziging werd aangebracht. De hersencapaciteit werd gereduceerd. De mogelijkheid tot opname en verwerking van gegevens werd tot het vereiste niveau teruggebracht. Reeds vergaarde kennis verbleekte. God wenste zich een mensheid die in een aanvaardbaar tempo tot ontwikkeling zou komen. De huidige mens bewandelt deze voorgeschreven weg.

Het heilige Boek der Moslims, de Koran,²⁷⁾ bevat het woord van Allah, geopenbaard aan de profeet Mohammed door de engel Gabriël en in de hemel opgetekend op een stenen tafel. De boodschap van Allah, die Gabriël doorgaf, predikt het zuivere monotheïsme van Allah, Zijn vergevingsgezindheid en goedertierenheid. Allah is almachtig en alwetend, maar ook rechtvaardig en liefhebbend. Hij beoordeelt de mens naar zijn levenswandel op aarde. De gedachtengang die de Koran naar voren brengt, is gebaseerd op het Oude Testament. Moslims beschouwen Jezus Christus als één der profeten. De voornaamste plicht van een Moslim bestaat in eerste instantie uit een streven naar een puur geloof in Allah en in Zijn profeet Mohammed. Op bepaalde tijden van de dag is hij verplicht deel te nemen aan gebed. Hij zal zich houden aan de vastentijd of Ramadan, liefdadigheid bedrijven en indien mogelijk een pelgrimage ondernemen naar Mekka, waar Abraham, om Allah te dienen, een heilig huis optrok. Allah is steeds op de hoogte van de handelingen van ieder mens, van plannen en slinkse streken, van denken en handelen van elk mensenkind in de eigen aardse periode.

Wanneer wij de schepping benaderen vanuit de visie van de Koran, zien wij hoe Allah bergen plaatste op aarde die ver boven het land uittorenden. Hij zegende de aarde en schiep in vier dagen tijd al het nodige om haar te onderhouden. Daarop vloog Hij naar de hemel, die alleen nog maar uit een waterige wolk bestond. Tegen hemel en aarde sprak Hij: “Zal je mij gewillig gehoorzamen of zal Ik je uitstoten?” Beiden antwoordden: “Gewillig”. Uit de bestaande hemel creëerde Hij zeven hemelen en schonk aan elke hemel de eigen taak. De onderste hemel bezaaide Hij met sterren en kometen, naar Zijn ontwerp.”

Het hoofdstuk dat de schepping voor zijn rekening neemt, voorziet ons van een aantal aanvullende details. Allah, schepper van hemel en aarde, zendt zijn engelen, die in het bezit zijn van twee, drie of vier paar vleugels, als boodschappers naar de aarde. “Allah schiep de wind, die de wolken in beweging zet. Ons schiep Hij uit stof en vervolgens uit een kleine bacil. Hij schiep beide geslachten.” “De twee zeeën zijn niet aan elkaar gelijk, de ene is voorzien van zoet, fris water, waarvan men drinkt, de andere van zout en bitter water. Maar uit beide zeeën wordt de vis gehaald die de mens tot voedsel dient.”

“Hij laat de nacht overgaan in de dag en de dag in de nacht. Hij bracht zon en maan in hun baan, om Hem gedurende een vooraf bepaalde periode te dienen. Allah kent de geheimen van hemel en aarde. Hij kent de verborgen gedachten van de mens.”

Het hoofdstuk “De vergevende Allah” zegt dat Allah de mens schiep uit stof, eerst uit een bacil en daarna “als een klontje bloed”. “Allah bepaalt leven en dood. Wanneer Hij een besluit neemt, hoeft Hij alleen maar te zeggen “Er zij” en dan is het geschapen.” Verondersteld wordt dat Allah zelf naar de aarde kwam, deze zegende en in vier dagen tijd de schepping volbracht van al hetgeen de aarde moest onderhouden. Daarop vloog Hij terug naar de hemel, die slechts uit een waterige massa bestond. Zeven hemelen werden aangebracht. Maar de Koran vertelt ook dat engelen, hemelse boodschappers, vliegend naar de aarde kwamen. De Koran spreekt van diverse stadia van ontwikkeling ten aanzien van de schepping van de mens, van beide geslachten.

Onze speurtocht naar de schepping heeft ons vanuit het Bijbelse land Israël naar de Quiché Maya in Amerika geleid en vervolgens naar de Arabische landen en de Koran. Wij vervolgen onze reis en begeven ons naar de Indianen van zuidwest Californië. Hier vernemen wij dat er in den beginne op aarde nog geen vaste grond was. Er bestond alleen maar één grote, oorspronkelijke zee.⁵⁵⁾ “Onder in de zee leefden twee broers. De oudste van het tweetal heette Tcaipahomat. Eens gebeurde het, dat deze Tcaipahomat omhoog zwom naar de oppervlakte van het water. Daar aangekomen keek hij rond, maar ontwaarde niets dan water. De jongere van de beide broers besloot ook naar de oppervlakte te zwemmen, maar onderweg opende hij zijn ogen. Het zoute water maakte hem blind. Hij zonk terug naar de diepte. Tcaipahomat intussen besloot uit het water een bewoonbare wereld te doen voortkomen (Genesis zegt: “De Geest van God zweefde over de wateren.”^(GtH)) Eerst schiep hij rode miertjes, die tezamen de zee vulden en tenslotte land gingen vormen. Omdat het nog geheel donker was, bracht Tcaipahomat een aantal zwarte vogels met platte snavels tevoorschijn. Het lukte hen echter niet een plaats te ontdekken waar zij konden neerstrijken. Tcaipahomat nam drie soorten klei: rode, gele en zwarte, die hij tezamen kneedde tot een ronde, platte schijf die hij omhoog wierp. De schijf bleef in de lucht hangen, verspreidde een zachte glans en werd de maanschijf. Opnieuw pakte Tcaipahomat klei en kneedde weer een platte, ronde schijf die hij aan de andere kant omhoog wierp naar de hemel. De schijf bleef hangen en werd de zon, die met haar warme stralen alles helder verlicht. Hierna nam Tcaipahomat een hoeveelheid licht gekleurde klei en kneedde een man. Uit het lichaam van de man nam hij een rib en maakte daarvan de eerste vrouw (Sinyaxau). Van dit tweetal stamt de gehele mensheid af.”

Bovenstaand scheppingsverhaal wijkt op diverse punten af van hetgeen wij vernemen uit Genesis. Wij lezen hoe de Schepper een broer bezat, die bij zijn tocht naar de oppervlakte van de oerzee een fatale fout beging. Blindheid verhinderde hem deel te nemen aan de schepping en noopte hem terug te keren naar zijn oorspronkelijke positie op de bodem van de oerzee. Toen vanuit de zee het land was omhoog gerezen, verschenen een aantal zwarte vogels met platte snavels. Bij gebrek aan enige lichtbron raakten zij de weg kwijt, kwamen niet neer op aarde. De Brug der Liefde was nog onvolmaakt. Engelen, gezeten in grote vogels, waren vliegend op weg naar de aarde, maar schoten deze voorbij. Zij speelden het niet klaar hun “vogels met platte snavels” in de juiste baan om de aarde te brengen en de beoogde landing tot stand te brengen. Pas toen Tcaipahomat zon en maan had geschapen en de aarde beschenen werd door deze lichtbronnen, oordeelde hij het ogenblik aangebroken de schepping van de mens ter hand te nemen. Hier eindigt de originele versie van het scheppingsverhaal. Christelijke invloeden bepaalden de toevoeging van de licht gekleurde klei waaruit een man ontstond, die zijn rib afstond voor de schepping van de vrouw. Beoogden de Indianen een blanke, Christelijke toehoorder gunstig te stemmen en voor zich in te nemen?

“Eerste man” en “eerste vrouw” is een gegeven dat men regelmatig tegenkomt. De stam herkent de afstammingsprocedure. Lang geleden moet het zijn begonnen, leefden de eerste twee voorouders van de stam, twee unieke mensen waaruit het gehele volk is voortgekomen. Soms leidt deze gedachtengang tot voorouderverering. Ook worden Eerste man en Eerste vrouw wel verheven tot goden, die op bepaalde dagen met aan hen gewijd ceremonieel worden herdacht.

Wij begeven ons nu naar Scandinavië om een Noors mythologisch gedicht te gaan beluisteren, bijeengebracht en samengesteld door de verzamelend dichter en schrijver Snorre Sturlason (1179 - 1241 na Chr.). Snorre's manuscript in dichtvorm, Edda-kvede, werd in de 17^e eeuw herontdekt door een Rooms priester.⁷⁰⁾ Het werk vangt aan met “Voluspå” en behandelt aankomst van de goden op aarde, de schepping, talrijke voorvallen tijdens hun verblijf op aarde en de uiteindelijke ondergang. Voluspå is de voorspelling van een “Volva” of zieneres, van “degene die weet”. Volva werd door Odin (de Germaanse Wodan), Alvader

van het godengeslacht der Aasen (Åsen), tevoorschijn geroepen. Wij laten de zieneres thans zelf aan het woord:

- 1 Luister aandachtig naar mij, heilige lieden (goden ^(GtH)),
Grote en kleine zonen van Heimdall (de mensheid ^(GtH))
Ik geef gevolg aan Uw wens, Alvader,
Die wil dat ik vertel
van het vóórland (de oertijd ^(GtH))
De vroegste tijd uit mijn herinnering.
- 2 Ik herinner mij de reuzen (een vroeg godenras dat als eerste werd geschapen ^(GtH))
Geboren in den beginne,
Voortgekomen uit hetzelfde geslacht
Waarvan ik stam,
Nieuw tehuis,
Nieuwe verblijfplaats,
Toen de grote, heilige boom nog niet
Aan de aarde was ontsproten. (de Levensboom of Yggdrasil ^(GtH))
- 3 Lang geleden leefde Ymir (de oerreus ^(GtH))
Zand was er nog niet, noch zee,
Noch koele golfslag,
De aarde wás niet,
Noch de hemel erboven,
Niets dan Gapende Leegte (Ginnungagap ^(GtH))
Er was nog geen gras.
- 4 Alvorens Bur's zonen (de godenbroeders van Odin: Ville en Ve ^(GtH))
Het landschap lieten verrijzen
En tegelijkertijd Midgard (omheinde tuin, omheinde plaats bij Asgard, de
woning der goden ^(GtH))
Scheen de zon vanuit het zuiden,
Op de stenen van de zaal,
De aarde begroeid
Met groene uien. (symbool van vruchtbare groenbedekking ^(GtH))
- 5 De zon in het zuiden,
Zuster van de maan,
Hield de rechterhand
Om de hemelwaarden (die de zon voorttrokken langs het firmament ^(GtH))
De zon wist niet welke zalen hij beheerde,
De maan kende haar macht nog niet,
Noch kenden de sterren hun plaats.
- 6 De goden namen plaats op hun vergaderzetels,
De hoogheiligen (goden ^(GtH)) beraadslaagden.
Zij schonken namen
Aan nacht en ochtendschemering,

Eveneens aan morgen en middaguur,
Aan middag en avond,
Om het jaar in te delen.

- 7 De Aasen schaafden en timmerden
Bij de Idavollen (een verhoging ^(GtH))
Een hoog gebouw.
Zelf smeedden zij tangen en
Maakten zij gereedschap.
- 8 Zij vermaakten zich met het gokspel,
- Beschikten zij niet volop over goud -
Toen kwamen drie respectabele, huwbare reuzendochters aan (de tekst zegt
letterlijk: reuzendochters met hun vruchtbaarheid ^(GtH))
Uit Jotunheimen. (het Rijk der reuzen ^(GtH))
- 9 Alle hoogheiligen
Namen plaats op hun vergaderzetels.
Zij beraadslaagden
Op welke wijze
Scharen dwergen (dwergen ten opzichte van reuzen en goden, de mensheid
^(GtH))
Zouden worden geschapen
Uit het bloed van Brime
En de benen van Blains. (andere benamingen voor de reus Ymir ^(GtH))
- 10 Modsogne werd geschapen,
Meest vooraanstaande onder de dwergen,
Gevolgd door Durin.
Vele mensenrassen
Brachten zij tevoorschijn,
Dwergen of aardsen,
Zoals Durin hen noemde.

De verzen 11 tot en met 13 bevatten de eigennamen van de vele geschapen aardsen.

- 14 De tijd brak aan
Wetten te verstrekken
Aan de dwergen
Uit het gevolg van Dvalin,
Aan de mensheid.
Zij vertrokken uit de stenen zaal
Met de wetten
Naar hun standplaatsen.

De verzen 15 en 16 geven de eigennamen van de vertrekkende dwergen, die de wetten gingen invoeren op aarde.

- 17 Uit het volk traden drie tevoorschijn,

Vanuit het huis van de hoogmachtige Aasen,
Machteloos en hulpeloos,
Betraden Ask en Embla de wereld. (Adam en Eva ^(GtH))

- 18 Zij konden ademen
Noch nadenken,
Bezaten noch kleur
Noch levenswarmte,
Odin blies hen de levensadem in,
Höne gaf hen verstand,
Lodur schonk hen
Kleur en levenswarmte.

Bovenstaande gegevens werden door Volva, de zieneres, verstrekt aan Odin en zijn Aasen. Zij vertelde hen hoe godenreuzen oorspronkelijk de schepping bepaalden. De levensboom was toen nog niet aan de aarde ontsproten. Er bestond slechts leegte. De goden vergaderden en kwamen overeen zon, maan en sterren een plaats te geven in het heelal. De reus Ymir speelde een belangrijke rol bij de schepping van “vele mensenrassen”. Het gedicht spreekt niet rechtstreeks van de oerzee waaruit de aarde omhoog rees, maar van “bloed en benen” van Ymir.

“Vele mensenrassen brachten zij tevoorschijn.” Merkwaardig zijn de vele eigennamen van de eerste aardse die tot ons zijn gekomen. Niet alleen Volva, maar ook de Quiché Maya spreken van een creatie van de mensheid die enige tijd in beslag nam. “Vele mensenrassen” kwamen tevoorschijn. Scharen dwergen bevolkten de aarde. Zodra de zojuist geschapen aardse gereed waren om de stenen zaal te verlaten, verkregen zij van de goden een stelsel van wetten waaraan zij zich dienden te houden. Bevatte het stelsel ook een cursus “overleven op aarde”?

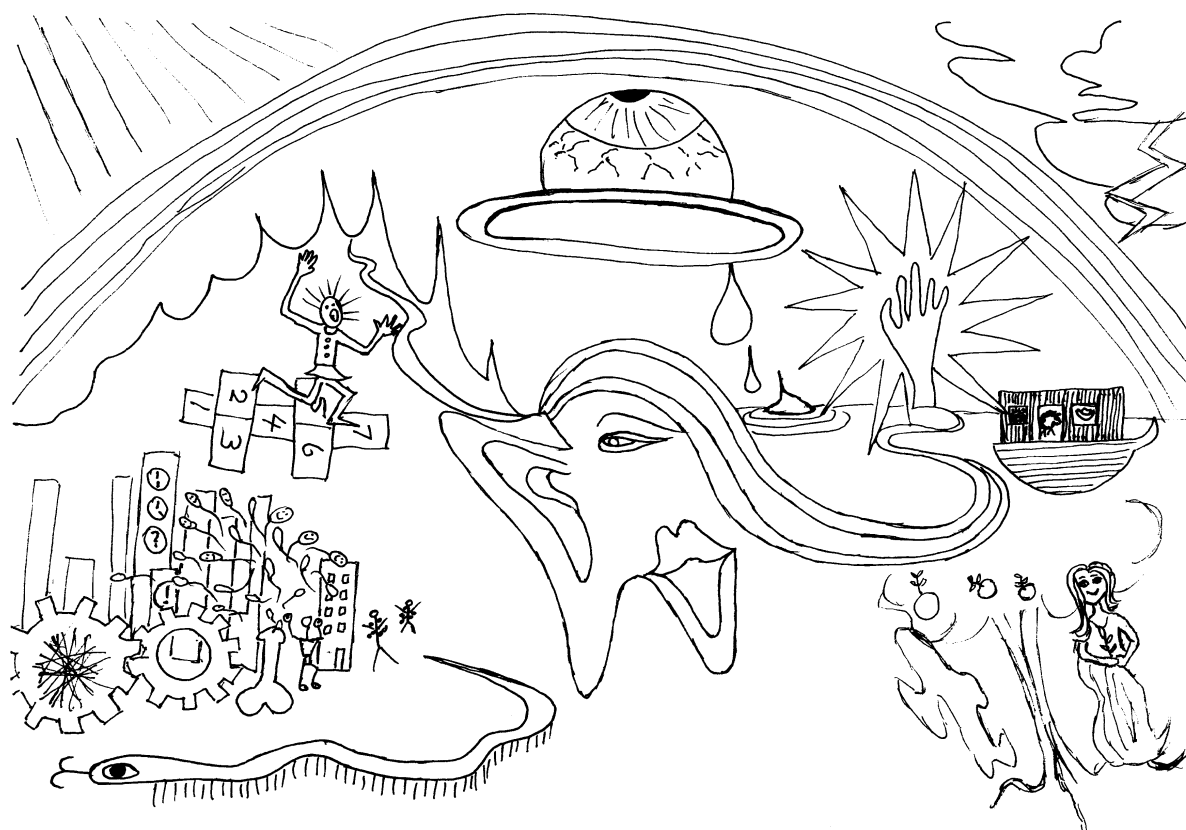
De goden die de mensheid verwezenlijkten, verbleven gedurende lange tijd op aarde. Zij trokken allereerst een aantal gebouwen op die hen tot woningen gingen dienen. De stenen zaal bevatte het laboratorium, waar talrijke proefnemingen werden verricht. Tenslotte traden diverse mensenrassen tevoorschijn, die de vruchtbare aarde gingen bevolken en bebouwen. Bomen en planten kwamen tot bloei en droegen vrucht. De wateren waren gevuld met vis. Wouden, velden en moerassen werden bevolkt door dieren van diverse pluimage. God gaf het groene kruid tot spijs en gaf de mens heerschappij over de vissen, het gevogelte, het vee, het kruipend gedierte en zelfs over de gehele aarde.

Voluspå noemt in vers 7 de Aasen zelf, die bij de Ida-heuvel een hoog gebouw optrokken. “Zij vermaakten zich in hun vrije tijd met het gokspel. Beschikten zij niet volop over goud?” Ofschoon wij de goden hun ontspanning niet misgunnen, rijst de vraag wat er schuilgaat achter het zogeheten gokspel. Het ligt voor de hand te veronderstellen dat de goden na gedane arbeid zich in gemakkelijke stoelen uitstrekten en elkaar op humoristische wijze een overzicht gaven van de resultaten die hun proefnemingen gedurende de afgelopen dag hadden opgeleverd. Ook bespraken zij onvoorziene complicaties, goed bedoelde experimenten die wel eens uitliepen op onwerkbaar resultaten, op onverwachte uitkomsten die soms aanleiding gaven tot algemene hilariteit. De avondbijeenkomsten vergrooten de kennis van alle aanwezigen ten opzichte van de gemeenschappelijke taak mensenrassen te scheppen die vanuit de stenen zaal de aarde gingen betreden. De Makers beschikten in ruime mate over middelen om de experimenten langdurig voort te zetten. “Beschikten zij niet volop over goud?”

De zieneres verstrekte Odin en zijn Aasen (tezamen dertien in getal) inlichtingen omtrent de gevolgde procedure bij de schepping van het heelal. Blijkbaar voorzag zij hen op deze wijze van kennis die voor de goden onontbeerlijk was bij de uitvoering van de aan hen opgedragen taak aardsen te creëren. Ook krijgen wij te horen dat drie huwbare dochters uit het Rijk der Vanen (een ras bestaande uit godenreuzen waarvan de Edda-kvede eveneens spreekt) aankwamen bij de Aasen toen de woning van de goden voltooid was. Uit vers 17 leren wij hoe vanuit het huis en volk van de hoogmachtige Aasen drie menselijke wezens tevoorschijn traden. Twee van hen worden aan ons voorgesteld: Ask en Embla. Drie goden waren verantwoordelijk voor de levensvatbaarheid van de drie schepselen: Odin zelf, Höne en Lodur. Zij schonken hen levensadem, kleur en levenswarmte. Van één van het drietal dat uit de godenburcht tevoorschijn trad vernemen wij geen nadere bijzonderheden. Ask en Embla, of Adam en Eva, vertegenwoordigen twee van de drie eerste exemplaren van een nieuw ras, voortgekomen uit de vereniging van twee groepen goden, uit een huwelijk van Aasen en Vanen. Het geslacht dat uit Adam en Eva voort zou komen, was voorbestemd het goddelijk bloed te vermengen met aards bloed. Het Bijbelse paar vormde “de juiste combinatie” waaruit een nieuw sterfelijk ras voortkwam, een ras van mensen met roodblond haar en blauwe ogen. Wij duiden hen thans aan met de naam Cro-Magnonmens. Op aarde waren reeds diverse mensenrassen aanwezig. Deze rassen stierven tenslotte uit. Eén ras hield lange tijd stand. Het bestond uit krachtig gebouwde, moedige mensen met een donker uiterlijk. Wij noemen hen de Neanderthalmens, naar de oorspronkelijke vindplaats van beenderresten van dit oude ras. De beide rassen, Cro-Magnon en Neanderthaler, vermengden zich. De huidige mensheid stamt af van deze twee rassen, die eens tegelijkertijd de aarde bevolkten.

Wanneer wij ons nu wenden tot de Maori's uit Nieuw-Zeeland, vernemen wij hoe een godheid die afwisselend Tihi of Tane wordt genoemd, de schepping van de mensheid bewerkstelligde.⁵⁵⁾ Tihi, wiens naam herinnert aan de god Tyr uit het geslacht van de Aasen, kneedde met behulp van roodkleurige rivierklei en het eigen bloed een exacte gelijkenis van hemzelf. Het resultaat van zijn werk bracht hij tot leven door het beeldje “in de neusgaten te blazen”. (Dezelfde handeling werd verricht door God en door Odin). Het kleibeeldje bewoog en nieste. Deze mens, behorend tot het manlijk geslacht, leek sprekend op de god zelf. Tihi noemde hem Tihi-ahua of Tihi's evenbeeld.

Talrijke mythologische scheppingsverhalen zijn van gelijke strekking. Het aanwenden van klei bij het scheppingsproces herinnert ongetwijfeld aan handelingen die de goden verrichtten in het Oer-laboratorium. Aan de aardbodem werden chemische stoffen onttrokken waarmee werd geëxperimenteerd. Vermenging van “klei” met het bloed van de goden nam een aanvang op het moment waarop nakomelingen van Adam en Eva zich vermengden met mannen en vrouwen afkomstig uit de reeds op aarde aanwezige mensenrassen en zodoende het beoogde resultaat tot stand brachten.

Figuur 1 Oerlaboratorium, tekening van G.E. Marlow.

Dajackers van het eiland Borneo vertellen hoe de god Salampanдай uit klei mensen schiep.⁵⁵⁾ De godheid ontving hiertoe opdracht van de andere goden. Eerst vormde hij een mens uit steen, maar deze bleek niet in staat tot spreken en werd door de goden afgekeurd. Bij een tweede poging fabriceerde Salampanдай een mens uit ijzer. Maar die kon ook niet spreken. Bij zijn derde poging maakte hij gebruik van klei. Nu had hij meer geluk. Het resultaat was een mens die spreken kon. Deze mens werd door de andere goden aanvaard. Zij waren zelfs erg tevreden en zeiden: “Deze mens zal voorvader zijn van het menselijk geslacht en daarom moet je er nog veel meer maken.”

Het volk der Aborigines, dat het continent Australië reeds sinds onheuglijke tijden bevolkte vóórdát de eerste uit Engeland afkomstige veroordeelden er twee eeuwen geleden voet aan wal zetten, beschouwt de eigen mythen en daarmee samenhangende gedragsregels als de enige en absolute waarheid. “Oorspronkelijk bestond de aarde uit een grote, platte schijf die in de ruimte zweefde, een onbevolkte, ononderbroken vlakte die zich uitstrekte tot aan de horizon: een doodstille wereld.⁶²⁾ Onder de oppervlakte van de schijf bevonden zich ondefinieerbare levensvormen. Eeuwen vergleden, maar toen kwamen de mythische levensvormen langzaam aan tevoorschijn. Zij verplaatsten zich doelloos over de aarde. De ondefinieerbare wezens, die misschien ten dele op planten geleken, gedroegen zich als mensen. Zij kampeerden, legden vuren aan, groeven naar water, hielden ceremoniën en bevochten elkaar, want ook gedurende deze vroege periode werd de aarde reeds beheerst door goed en kwaad. Aan deze schepping kwam echter “een plotseling einde”. De mythische wezens stierven. Na hun dood vormden zij, op plaatsen waar zij een bepaalde taak of daad verrichtten, het landschappelijk aanzicht. Het gehele denkpatroon, wetten en handelingen van de Aborigines zijn gebaseerd op de gedachtengang dat deze werden vastgelegd door de

mythische, scheppende wezens uit dit verre verleden. Bovendien zeggen Aborigines allen af te stammen van de wezens uit deze oerperiode. De belangrijkste mythen houden verband met de scheppers uit deze vroege periode, scheppers die enorme afstanden aflegden om vorm te geven aan de topografie van Australië en om de dieren en eetbare planten te creëren. Tegelijkertijd schreven zij de mens de vereiste rituelen voor, die de mens uittillen boven het bestaan van alle dag. Aan de oostkust van Australië vertelt men dat deze scheppende wezens, zoals bijvoorbeeld Baiami en Daralunun, de aarde verlieten toen hun werk voltooid was en zich vestigden in de hemel.”

In grote delen van Australië wordt de zon beschouwd als een vrouw en de maan als een man. Deze leggen dezelfde reis langs de hemel af, maar op verschillende tijdstippen.

Rotstekeningen, zoals onder meer worden aangetroffen binnen het Natuurreservaat “Brisbane Waters”, schenken ons een beeld van de aan natuur en godendom gebonden denkwijze van de Aborigines, voor wie jacht en ritueel, maar ook de hen omringende natuur gedrag-bepalend zijn gebleven. Een opvallende, in het gesteente gegrifte manlijke gestalte draagt aan de ene zijde van het hoofd een schuin omhoog lopende haardos van losse haren. In tegenstelling tot de officiële versie dat deze tekening de zonnegod voorstelt ben ik van mening dat hier slechts sprake kan zijn van de maangod.

Figuur 2 Natuurreservaat Brisbane Waters 1.

Figuur 3 Natuurreservaat Brisbane Waters 2.

Figuur 4 Natuurreservaat Brisbane Waters 3.

Figuur 5 Natuureservaat Brisbane Waters 4.

Vanuit Borneo reizen wij naar Canada. Wij begeven ons onder de Eskimo's. ⁵⁾ Van hen vernemen wij het volgende: “De aarde was donker. Mensen en dieren, waaronder Raaf en Vos, verbleven reeds op aarde. Vos hield van duisternis en wenste geen verandering in deze situatie. Raaf echter sprak de volgende woorden: “Moge er licht komen en een scheiding van dag en nacht.” Toen deze woorden waren uitgesproken, kwam er licht en scheiding van dag en nacht. Dagen en nachten volgden elkaar op. De Eskimo's zochten en vonden jongetjes in de aarde, die zij opvoedden tot jagers die het gezin voorzagen van voedsel.”

Hier verschijnt een vogel, Raaf, die de schepping van het licht volbrengt en de aarde uit haar duisternis verlost. De vrouwen vonden de kinderen in de grond. Waren zij onvruchtbaar? Is hier sprake van een herinnering aan een aards ras dat niet aan Gods wensen voldeed? Was het ras tot uitsterven gedoemd of grepen de Makers tijdig in?

Eskimo's uit Alaska verbazen ons met een verhaal afkomstig uit de overlevering, dat teruggrijpt naar een mensheid die reeds op aarde verbleef ten tijde van het late Mesozoïcum, een periode op de geologische tijdschaal die wordt aangeduid met “Krijt”, een langdurige periode die 65.000.000 jaar in beslag nam.

“De aarde had een geheel andere vorm dan nu. ⁵⁾ In die oeroude periode was de wereld opgebouwd uit stukken en brokken. De mensen leefden op hoog boven het water uitstekende eilanden, omspoeld door de zee. Ook de dierenwereld zag er heel anders uit. Enorme vogels doorkliefden de lucht. De aarde werd bewoond door gigantische dieren. Deze dieren waren zo groot en sterk dat men op hen geen jacht kon maken. Wel jaagde men op walvissen. Het vet werd overland naar de tenten gesleept. De tenten stonden op de meest hooggelegen plaatsen van de eilanden, want grote overstromingen teisterden het land. Daarom treffen wij thans ver

van zee, hoog in de bergen, walvisbeenderen aan.” Walvissen begonnen zich aan te passen aan de zee toen 70.000.000 jaar geleden het Eoceen aanving, de periode die volgt op het Krijt.

Nu wij toch bij de Eskimo's verblijven, leggen wij ons oor te luisteren bij een Eskimo-volk dat zich vestigde in Noord Amerika. Zij vertellen hoe het eerste levende wezen Tulungersac heette of Vader Raaf (de god Tyr, Tihi ^(GtH) ⁵⁵). “Hij schiep alle levende wezens op aarde, ook de mens. Hij was de oorsprong van alle dingen. Vader Raaf was geen gewone vogel. Hij was in het bezit van “de heilige levenskracht”. Eigenlijk had hij de gedaante van een mens. Zijn allereerste scheppingswerk volbracht hij als iets vanzelfsprekends en onwillekeurig. Later besloot hij ordelijk te werk te gaan. In mensengedaante bezat Vader Raaf geen vleugels. Maar wanneer hij ging vliegen, bond hij twee boomtakken aan zijn schouders die in vleugels veranderden. Vader Raaf vloog naar de aarde en beplante deze op dezelfde wijze als hij het in de hemel deed. Hierna schiep hij de mensheid. De één zegt dat hij daarbij klei gebruikte, de ander dat hij het toevallig deed. Vader Raaf verplaatste zich over de aarde en overal plantte hij kruiden en bloemen. Plotseling ontwaarde hij een paar grote peulen en besloot er één te openen. De peul bleek een mens te bevatten, die in de peul te slapen lag en wakker werd. Hij sprong uit de peul en belandde met beide benen op de grond. Vader Raaf wist niet wat hij zag! Hij sloeg zijn vogelmasker terug en zag er weer uit als een mens. Schaterlachend zei hij: “Die peulen heb ik zelf geplant! Maar ik wist niet wat eruit tevoorschijn zou komen. Ik ben ook nog lang niet gereed met de schepping. Maar voel je hoe de aarde schudt? Kom, dan zoeken wij een veilige, hooggelegen plaats op.”

Vader Raaf ging voort met de schepping en toen hij die volbracht had, verzamelde hij de mensen om zich heen. Hij sprak: “Ik ben jullie vader, die de aarde schiep en al wat daarop vóórkomt. Vergeet nooit dat je je leven aan mij te danken hebt.” Toen vloog hij omhoog naar de hemel. Van de aarde nam hij een paar vuurstenen mee, waaruit zon, maan en sterren ontstonden.”

Aan de Beringzee vertellen Eskimo's een scheppingsverhaal dat het bovenstaande aanvult. “Toen er op aarde nog geen mensen voorkwamen, ontstond de eerste mens in de peul van de erwtenplant, waarin hij gedurende vier dagen lag opgerold. ⁵⁵) Toen de mens zich op de vijfde dag uitstreckte, brak de peul. In de gedaante van een volwassen mens viel hij op de grond. Hij stond op, strekte de benen en dronk water uit een nabijgelegen waterplas. Nu voelde hij zich wat beter. Hij keek omhoog en zag hoe vanuit de verte een donker voorwerp op hem toe kwam vliegen. Het bleek een vogel te zijn, Vader Raaf. Toen deze geland was, tilde hij één van zijn vleugels op, opende zijn snavel, schoof die naar achteren alsof het een masker was en kwam tevoorschijn als mens. Raaf vroeg: “Wie ben jij en waar kom je vandaan? Ik heb hier nog nooit iemand ontmoet die er precies zo uitziet als ikzelf.” “Ik ben uit een peul tevoorschijn gekomen,” antwoordde de man en wees op de erwtenplant. “Die plant heb ik zelf geschapen, maar ik wist niet dat daar een mens uit tevoorschijn zou komen. Laten wij naar gindse hoogte gaan. De grond voelt daar steviger aan onder de voeten. “Heb jij al wat gegeten?” De man uit de peul antwoordde dat hij wel iets vloeibaars tot zich had genomen en wees naar de waterplas. “Oh, je hebt water gedronken. Wacht hier even, ik kom zo terug.” Vader Raaf trok de snavel weer als een masker over het hoofd, veranderde in een vogel, vloog snel naar onmetelijke hoogte en verdween uit het gezicht. Vier dagen later kwam hij met vier bessen terug. Hij schoof zijn snavel terug, werd weer mens, schonk de bessen aan de man uit de peul en sprak: “Deze vruchten heb ik voor jou gemaakt en ik zal er zorg voor dragen dat zij hier op aarde worden geplant, vrucht gaan dragen en zich zullen vermenigvuldigen. Eet nu maar op.” Toen dat gebeurd was liepen zij samen naar een kreekje. Vader Raaf begaf zich naar de oever van de kreek, nam wat klei en vormde daarvan twee berggeiten. Hij wachtte tot de klei droog was en toonde deze toen aan de man uit de peul, die ze erg mooi vond. Vader Raaf verzocht hem de ogen te sluiten. Vlug trok hij zijn snavel over het hoofd en bewoog zijn

vleugels vier maal boven de kleifiguren heen en weer. De geiten kwamen nu tot leven en sprongen als volwassen dieren rond. Nu mocht de man uit de peul de ogen weer openen. Hij was verrukt van wat hij zag. Vader Raaf zei: “Deze geiten zullen zich snel beginnen te vermeerderen. Om te voorkomen dat de mens hen meteen zal doden, zend ik ze naar steile rotsen, waar zij moeilijk te vangen zijn.” Hierna schiep Vader Raaf op dezelfde wijze het rendier en de kariboe, waarna hij voortging uit kleifiguren dieren te scheppen. Ineens bedacht hij zich hoe eenzaam de man uit de peul wel moest zijn. Van een andere plaats aan de waterkant haalde hij wat fijne, witte klei. Hiervan vormde hij een menselijke figuur die er een beetje anders uitzag. Op het hoofd bevestigde hij wat riet voor de haren. Weer trok hij zijn snavel over het hoofd, bewoog de vleugels viermaal heen en weer boven het kleifiguurtje, dat toen tot leven kwam. Het meisje werd de gezellin van de man uit de peul.

Daarna schiep Vader Raaf de vissen in de bergstromen en de zeevissen. Het scheppen van vogels, vissen en landdieren nam verscheidene dagen in beslag. Steeds toonde hij zijn werk aan de man uit de peul en noemde hem de bestemming van elk dier. Toen vloog Vader Raaf weg. Vier dagen later kwam hij terug om de schepping van waterdieren en insecten te bewerkstelligen. Intussen bracht de erwtenplant nog drie mannen voort. Vader Raaf geleidde hen in een andere richting en bracht hen naar de kust. Hij leerde hen hout sprokkelen en boompjes planten, schonk hen het vuur en onderwees hen in het hanteren van pijl en boog, van speer en visnet. Ook toonde hij hen hoe men houten huizen bouwt en een kayak vervaardigt. Tenslotte schiep hij enkele vrouwen, die met de mannen het leven gingen delen. Regelmatig vloog Vader Raaf naar het eigen land ver weg in de hemel. Maar steeds keerde hij naar de aarde terug en zette de schepping voort.”

Voordat wij dit scheppingsverhaal verlaten, houden wij ons nog bezig met een later gegeven, waaruit blijkt hoe Vader Raaf een meer belangrijke rol toebedeelde aan man uit de peul, die sprekend op hem leek, dan aan de mannen die na deze eerstgeborene ter wereld kwamen. Het verhaal vertelt dat het aan man uit de peul vergund werd samen met Vader Raaf naar diens hemelse woning te vliegen, naar zijn hemelse stad.

Dit humoristisch gestelde scheppingsverhaal bevat een aantal waardevolle gegevens. Hoe grappig ook verteld, wij krijgen een duidelijk beeld van de chaotische manier waarop Vader Raaf in eerste instantie te werk ging. Pas later bracht hij systeem in de werkzaamheden van beplanting en bevolking van onze planeet.

De Schepper, Vader Raaf, verwekte eerste man uit de peul uit zijn eigen zaad. Man uit de peul is dan ook identiek aan Adam, verwekt op een reuzendochter afkomstig uit het geslacht van de Vanen. Vader Raaf kreeg nog drie zonen, die echter naar een andere plaats op aarde werden geleid. Dit drietal verkreeg onderricht ten behoeve van overleving en voortzetting van het zojuist gecreëerde mensenras. Een aantal op andere wijze geschapen aardse vrouwen gingen de mannen gezelschap houden. De voortplanting werd veilig gesteld. Aan eerste man uit de peul toonde Vader Raaf zijn scheppingswerk en verklaarde hem welke bestemming de zojuist tot leven gewekte schepselen verkregen. Dit gegeven is in overeenstemming met het Bijbels scheppingsverhaal. God toonde immers Adam de dieren van Zijn Schepping. Adam mocht hen namen schenken. Evenals God had ook Vader Raaf behoefte aan rust. Daartoe begaf hij zich naar de eigen hemelse woning. Tijdens de rustperioden was er gelegenheid tot nadenken over de te volgen procedure bij de volgende scheppingsdaad. Na verloop van vier dagen keerde Vader Raaf terug op aarde.

Ons volgend reisdoel is Egypte. Hier ontwikkelde zich omstreeks 5.000 jaar v. Chr. een hoog ontwikkelde cultuur, die als het ware uit het niet ontstond. Deze beschaving kende een godenwereld van ingewikkelde structuur. ¹⁹⁾ Het pantheon omvatte vele goden, die allen, zij het vaak plaatselijk, een beschermende of waarschuwende plaats innamen. Een aantal goden onderscheidde zich van de vele andere. De zonnegod, Ra of Re, nam in de denkwijze

van het volk een belangrijke plaats in als schenker van licht en warmte op aarde. Hij bescheen moeder aarde en tezamen waren zij onontbeerlijk voor de ontwikkeling van levensvormen die zij vanuit haar baarmoeder tevoorschijn bracht.

De drieëenheid, welke bestond uit de god Osiris, zijn zuster en gemalin Isis en hun gemeenschappelijke zoon Horus, werd omgeven door een omvangrijk godendom. Osiris werd ook Asar genoemd. Hij was de grote voorvader-godheid van de Egyptische dynastieën. De oorsprong van Osiris ligt verborgen in de nevelen van de tijd. Wij herkennen hem echter als Odin, alvader der Aasen. Osiris of Asar leerde de mensheid koren te cultiveren, graan en druiven te verbouwen, uit druiven wijn te maken en uit gerst bier te brouwen. Asar is de godheid die aan de mens de levensadem schenkt, gesymboliseerd in het teken van de Ankh, een kruisteken waarvan de bovenzijde wordt gevormd door een omgekeerde eivorm.

Ondanks het heersende geloof in veel-godendom, stond het monotheïsme oorspronkelijk centraal. ¹⁹⁾ Intellectuelen verwarden God nimmer met andere goden. E.A.Wallis Budge stelt in zijn boek "Egyptian Religion" dat zowel ideeën als geloof aan God bijna gelijk waren aan die van het Joodse volk (de Hebreeuwen) en aan die van de Mohammedanen uit een latere periode.

"God is de enige God, allesomvattend Schepper. ² Hij is een geest, de Geest onder de geesten, de Heilige Geest. Hij was er vanaf het begin, toen er nog niets wás. Hij is eeuwig en oneindig, het verborgen wezen. Niemand weet hoe Hij er uitziet. God is de waarheid, God is het leven. Hij schonk de mens het leven en blies hem de levensadem in de neusgaten. Hij is de Schepper van al wat in de wereld is, wat wás en wat komen zal. Hij schiep de hemelen en de aarde, de zeeën, rivieren en bergen. God is de Vader van de goden en de Vader van de vader der goden (de Vader van Odin ^(GtH)). Toen Hij met Zijn mond sprak, werden de goden geschapen. Hij vormde zowel de mensheid als de goden. Met Zijn eigen handen vormde Hij hen uit klei. Daarna schiep Hij een ei, waaruit de zonnegod Ra tevoorschijn kwam, wiens licht uitstralende vorm een weerspiegeling is van de almacht van de Heilige Geest."

Van oudsher beheerste de drieëenheidsgedachte de geest van de mensheid. Zij is verbonden aan Gods Schepping. Zon, aarde en hemelwater vormen de drie heilige voorwaarden voor het tot bloei komen van het leven op aarde. Het bloed en de benen van de reus Ymir uit de Noors-Germaanse traditie, of water en aarde, konden slechts met hulp van licht en warmte voor leven op aarde borg staan. Deze drieëenheid werd gedurende talloze eeuwen geëerd en aanbeden. Wij kunnen ook spreken van hemelvader, aardmoeder en heilig water. De Schepper zelf, Heer van de hemel, werd door de zonnegod Ra of Re vertegenwoordigd. Moeder aarde was en is verbonden met de getijden van de maan, die de aarde beïnvloeden. Uit de oerzee ontstond het leven.

Reeds bij de Schepping bracht God de drieëenheid naar de aarde. Hij schiep de man en de vrouw en zond hen uit met de specifieke opdracht zich te gaan vermenigvuldigen. God bepaalde de drieëenheid van vader, moeder en kind en voerde deze dóór in het Rijk der mensheid, het dierenrijk en de plantenwereld.

De Aasen begingen bij het werk in het Oer-laboratorium een enkele maal, al dan niet opzettelijk, een vergissing. Concludeerden zij dat het interessant en de moeite waard was een enkele maal een afwijkend voortplantingsprincipe te introduceren? De Christenheid nam het drieëenheidsprincipe over uit de Oude religie. Het mondde uit in de drieëenheid van God de Vader (hemelgod), Maria (aardmoeder) en het Christuskind, Zoon van God. Deze Zoon wenste, door het kenbaar maken van Gods oorspronkelijke en ware bedoeling, een sinds onheuglijke tijden verscheurde mensheid het geschenk aan te bieden van toekomstige eenheid,

---

² Lofzang, geliefd gedurende de 18e en 19e dynastieën, uit het verzameld werk van Dr. H.Brugsch. Naar E.A.Wallis Budge 66)

van eendracht en liefde. De Christelijke Doop vloeit voort uit oeroude reinigingsrituelen, waarbij lichaam en geest het onreine kleed aflegden.

De drieënheden-gedachte manifesteerde zich onder meer bij het machtige volk van Kelten. Zij eerden de hemelgod als levende god en schepper, de levende godin moeder aarde, en het heilig water dat uit haar schoot ontsproot en leven verwekte. Bronnen werden beschouwd als zeer heilige plaatsen, waar het levenwekkende water omhoogkwam, het water dat leven in stand houdt en de vrucht uit de schoot van moeder aarde voedt.¹²⁾ Grote, rechtopstaande stenen werden gezien als de fallus van de hemelvader.

Binnen het Oude Egypte was de herinnering aan de engelen die God naar de aarde zond met de scheppingsopdracht, aan de Aasen, nog levend. Deze herinnering manifesteerde zich in een veel-godendom. De Aasen, daadwerkelijke scheppers van levende wezens op aarde (in Egypte vertegenwoordigt in de god Ptah), werden nog vereerd. De taal van de oude Egyptenaren behield in haar woordenschat religieuze begrippen met betrekking tot de groep goden die Gods scheppingsplan in werking stelden. Het Egyptische woord S-Asha beduidt “zich vermenigvuldigen”. “Sa” is de magische kracht van een god, een kracht die zich later ging verbinden aan de speer, een voorwerp dat op haar beurt de fallus vertegenwoordigt. De speer was oorspronkelijk ook een machtig godenwapen. De zonnegod, in zijn verbondenheid aan de schepping van de mensheid, samengevoegd met het Ankh-teken van de vruchtbaarheid, verschaftte in het woord Re-ankh als “mond” toegang tot het land waar het leven ontstond, toegang tot de verblijfplaats van goden (engelen), tot het Paradijs. Het woord Sahu omvat een begrip waarbij het onschendbaar geestelijk lichaam de gestorven mens verlaat om zich te begeven naar de hemel, waar het gezelschap der goden zich ophoudt in de stad die hen tot woonplaats dient. Deze stad bevindt zich in het gebied dat in den beginne reeds wàs.

De gedachte dat het heelal is voortgekomen uit een cosmisch ei manifesteert zich in talrijke scheppingsverhalen. Het is een interessant gegeven, dat in onze tijd opnieuw actueel werd.

Wij reizen verder en begeven ons naar India, waar wij uit de Khandogya Upanishad vernemen hoe er in den beginne slechts ledigheid was. Maar daarin kwam verandering toen er zich iets begon te vormen, iets dat aangroeide tot een ei. Na een jaar barstte het ei open en er ontstonden twee helften, één van zilver en één van goud.⁵⁴⁾ Uit de gouden helft ontstond de hemel, uit de zilveren helft de aarde. Uit het wit van het ei kwamen bergen voort, uit het eigeel mist en wolken. Uit kleine adertjes stroomden rivieren voort. De zee ontstond uit vloeibare delen van het ei. Uit verscheidene vrijgekomen substanties van het ei vormden zich wapens en schilden, een kracht die helden extra krachten schonk en een vestingburcht waar uitverkoren helden verbleven. Het hemelfort verkreeg de naam “Toornige Wateren”. De burcht schitterde in het zonlicht. Uit het binnenste van het ei verscheen nu een man, die magische krachten verkreeg. Hij bezat het hoofd van de leeuw, de oren van de lynx en een woest uiterlijk. Zijn gezicht droeg de neus van de olifant en de mond van de krokodil. Hij bezat klauwen als van een tijger. Zijn voeten geleken zwaarden, als sabels waren de veren van zijn verenkleed. Op zijn hoofd droeg hij horens die toebehoorden aan de koning der vogels. Tussen deze horens lag een hoofdversiering, een juweel dat wensen in vervulling deed gaan. Omdat niemand hem een naam schonk, had hij geen naam. De Oorspronkelijke Priester van Volmaakte Kracht schonk hem zijn magische krachten. Hij, die wij aanduiden met “Grote Held” is de “Meest voorname van de met Krachten Begiftigden” die de Leer van Bon en dShen beschermen.”

Het principe van het cosmisch ei berust op een “big bang”, waaruit het heelal ontstond. Het samengebalde ei bevatte het gehele scala van ingrediënten waaruit het heelal vorm en substantie verkreeg. De oerstof werd met onvoorstelbare kracht weggeslingerd. Ofschoon het

ontstaan van de oerzee door deze gebeurtenis werd gegarandeerd, zou het nog heel lang duren voor zij werd gerealiseerd.

In het heilige Ankhteken treffen wij het cosmissch ei aan, dat volgens de Tibetaanse overlevering door de twee goden gSas en dBal werd geformeerd. gSas herinnert in zijn eigen naam aan de Aasen, dBal aan de godheid Baäl of Bel. De kruisvorm van het Ankhteken duidt op de verbinding van de aarde met de cosmos of van Gods schepping met de Schepper.

Uit het ei werd het hemelfort geboren of “Toornige Wateren”. De helden die deze burcht bevolkten, beschermden de woning met behulp van wapens en schilden tegen eventuele indringers. Wij moeten ons daarbij realiseren dat hier sprake is van wapens van zeer geavanceerde makelij. Bestonden de schilden wellicht uit electromagnetische velden? De naam van deze burcht “Toornige Wateren” spreekt van de oerzee die ten grondslag lag aan de schepping. De als goud glanzende burcht was de burcht van de Aasen, waar Odin de zieneres sommeerde te verschijnen.

De man die uit het cosmissch ei naar buiten trad en aan wie magische krachten werden verleend, vertegenwoordigt in de beschrijving van zijn uiterlijk de geschapen mens temidden van een hem vijandige wereld, waar roofdieren als de leeuw, de tijger en de lynx, maar ook de krokodil en de roofvogel zijn bestaan belaagden. “Voeten als zwaarden” en een “Verenkleed met veren als sabels” duiden op het gevecht dat de mens voerde om het voortbestaan, een gevecht dat hij bij voortdurende en van generatie op generatie gedwongen was en is te voeren. De mens wist zich als soort te handhaven.

Tussen de horens op zijn hoofd droeg de man uit het ei een juweel dat wensen in vervulling deed gaan. U en ik dragen nog steeds dit kostbaar juweel. De mens werd begiftigd met een vorm van intelligentie die uitsteekt boven die van zijn mede-aardbewoners het dier en de plant. De mens beschikt over het vermogen tot nadenken. Hieruit ontstonden ontwikkeling en vooruitgang. De mens beschikt over het vermogen zijn of haar wensen in vervulling te doen gaan en te bouwen aan de toekomst van het menselijk ras.

2. Het Paradijs

Wij zetten onze speurtocht voort. Allereerst slaan wij opnieuw de Bijbel op bij het hoofdstuk Genesis.⁹⁾ Wij zagen reeds in Genesis 1 hoe God sprak: “Laat Ons mensen maken, naar ons beeld, naar onze gelijkenis. En God schiep de mens naar Zijn beeld, man en vrouw schiep Hij ze.” In Genesis 2, vers 7, lezen wij hoe de Here God de mens geformeerd had uit het stof der aarde en in zijn neusgaten de adem des levens blies. Hierop aansluitend verhaalt de Bijbel hoe de Here God een hof plantte in Eden, tegen het oosten en aldaar de mens stelde, die hij geformeerd had. Vers 9 zegt: “De Here God had alle geboomte uit het aardrijk doen spruiten, begeerlijk voor het gezicht en goed tot spijze, en de Boom des Levens in het midden van de Hof, en de Boom der Kennis van goed en kwaad.” Vers 15: “Zo nam de Here God de mens en zette hem in de hof van Eden om die te bebouwen en te bewaren.” Dan volgt een waarschuwing, die ook bestemd was voor Adam: “Van alle bomen van deze Hof zult gij vrij eten, maar van de Boom der Kennis van goed en kwaad, daarvan zult gij de dood sterven (vers 16 en 17).” Vers 19 luidt: “Want toen de Here God uit de aarde al het gedierte des velds en al het gevogelte des hemels gemaakt had, zo bracht Hij ze tot Adam om te zien hoe hij ze noemen zou, en zoals Adam alle levende ziel noemen zou, dat zou haar naam zijn.” Nu realiseerde God zich plotseling dat Adam eenzaam was. “God bouwde uit Adams rib een vrouw en bracht haar tot Adam.” Vers 21 beschrijft de schepping van de vrouw: “God bracht een diepe slaap over Adam, nam een rib uit zijn zijde en formeerde daaruit de vrouw Eva.” Op het moment waarop Adam haar voor het eerst aanschouwde, sprak hij: “Deze is ditmaal been van mijn benen en vlees van mijn vlees. Men zal haar manninne noemen, omdat zij uit de man genomen is.”

Foutieve vertaling van de oorspronkelijke tekst leidde tot een verkeerde voorstelling van zaken met betrekking tot de schepping van Eva. Het is bovendien weinig aannemelijk dat God eensklaps besloot over te gaan tot een afwijkende scheppingsmethode en Adam beroofde van één van zijn ribben. Eva werd niet uit de zijde van Adam genomen. Tezamen met God verscheen zij aan Adams zijde. Het tweetal werd aan elkaar voorgesteld om te bepalen of zij elkaar aanstonden.

De Belgae, een Keltisch-Germaanse stam die zich na vele omzwervingen en op de vlucht voor de aanrukkende Romeinse legers uiteindelijk omstreeks het begin van de Christelijke jaartelling in Wales vestigde, droeg de eigen taal over aan de oorspronkelijke bevolking uit het gebied. Tot op de huidige dag wordt in Wales een taal gesproken die gebaseerd is op de Keltische spraak. Het woord “rib” wordt aldaar aangegeven met het Keltische woord “Asen”. De oude waarheid omtrent de afkomst van Eva treedt hier aan het daglicht. Met de komst van het Christendom bracht de Bijbelse interpretatie van Eva's afkomst deze bijna komische aanpassing in het spraakgebruik teweeg. Maar tegelijkertijd ging de oude kennis omtrent Eva's ware afkomst verloren.

De diepe slaap van Adam verwijst naar Adams jeugd, naar de levensperiode waarin hij zich nog niet bewust was van de rol die de vrouw in zijn leven zou gaan vervullen. Adams leven verkreeg inhoud op het moment dat Eva aan hem werd voorgesteld. Hij werd plotseling wakker. Tot God sprak Adam: “Deze is ditmaal been van mijn benen en vlees van mijn vlees.” De woorden “deze” en “ditmaal” tonen allereerst aan dat Adam verheugd reageerde toen hij Eva aanschouwde. Tegelijkertijd wordt evenwel duidelijk dat Eva niet de eerste vrouw was die aan hem werd voorgesteld. Blijkbaar had God bij een eerdere ontmoeting Adam reeds in contact gebracht met een andere vrouw. Deze voldeed echter niet aan Adams wensen. “Been van mijn benen en vlees van mijn vlees” geeft aan dat Adam ingenomen was

met Eva's afkomst. Zij kon bogen op een afstamming gelijkwaardig aan de zijne. Beiden stamden immers van Aasen en Vanen. In een volgend hoofdstuk komen wij nader op dit onderwerp terug. Dan zullen wij ook de geheimzinnige vrouw ontmoeten die door Adam werd afgewezen.

Vers 25 vertelt ons onomwonden dat Adam en Eva naakt waren en zich niet schaamden. Het begrip van deze naaktheid werd eveneens foutief geïnterpreteerd. “Naakt zijn” betekent niet altijd dat men ongekleed gaat. De volgende betekenissen kunnen eveneens aan naaktheid worden toegekend:

- 1 Een door angst aangegrepen mensenkind voelt zich naakt = onbeschermd.
- 2 Wanneer men zich op heterdaad betrapt weet, voelt men zich naakt = weerloos en beschaamd.
- 3 Besef van gebrek aan kennis waarover anderen uit de eigen omgeving wel beschikken, brengt een gevoel van naaktheid = ontoereikendheid teweeg. Een met intelligentie begiftigd mensenkind zal na ervaringen van dergelijke aard de fel begeerde kennis trachten te veroveren. Hetzelfde geldt voor een gebrek aan onderscheidingsvermogen ten opzichte van “goed en kwaad”.

De Noorse Edda's (Poëzie-Edda en Proza-Edda) stellen dat Ask en Embla ademden, leefden en “het verstand verkregen”. Begiftigd met een buitengewoon goed verstand (zij behoorden immers tot de Aasen en de Vanen) zullen Adam en Eva dit vermogen hebben willen ontwikkelen en gebruiken door middel van het vergaren van kennis.

Noch in Genesis 1, noch in Genesis 2 wordt gesproken van de schepping van slechts één mens. Adam was een persoon van belang, de eerste zoon. God liet hem voortkomen uit goddelijke geslachten. Aan Adam werd de bijzondere taak toegewezen namen te schenken aan de vele schepselen die de aarde gingen bevolken. God luisterde aandachtig toen Adam hen namen schonk. De man uit de peul werd eveneens betrokken bij de schepping die Vader Raaf tot stand bracht. Vader Raaf toonde deze eerste zoon de vruchten van de schepping die hij tot stand bracht. Adam werd ook betrokken bij de Hof van Eden, die God beplante. Uit deze gegevens maken wij op dat Adam intensief werd voorbereid op zijn toekomstige taak op aarde. Men verschaftte hem volwaardige kennis van bomen en planten, dieren, vissen en vogels die de aarde bewoonden en de mens eventueel tot voedsel zouden gaan dienen. De Bijbel vermeldt de levensloop van de zonen van Adam en Eva en tot op zekere hoogte ook die van de nakomelingen van deze zonen en van hun nageslacht. Vaak worden ook de namen verstrekt van de vrouwen waarmee het manlijk nageslacht huwde. Deze vrouwen waren in de meeste gevallen afkomstig uit aardse rassen, maar een aantal van hen stamde van de goden van de Ankh.

De eigennamen van Adam en Eva vertonen opvallende overeenkomst met die van de hoofdpersonen uit scheppingsverhalen afkomstig uit andere tradities. Allereerst zij vermeld hoe de klassieke taal van het Sanskriet, een taal die niet meer behoort tot de levende of gesproken talen, maar die in geschreven vorm bewaard bleef, aan het woord “Adim” de betekenis van “eerste” toekent. Ask en Embla, vermeld in de Noorse Edda's, verwijzen naar Adam en Eva. Maar dit tweetal trad uit de Burcht der goden tevoorschijn in gezelschap van een derde persoon. “Drie kwamen tevoorschijn uit het huis der hoogmachtige Aasen.” Ask en Embla, Adam en Eva waren voorbestemd het land dat zij in eerste instantie betraden, te gaan verlaten, het ouderlijk huis, de Idavesting, het Paradijs de rug toe te keren om zich elders te gaan vestigen. In tegenstelling tot de goden (Gods engelen) waren zij “naakt” en sterfelijk. Zij waren “onvolmaakt”.

Later zullen wij de Eerste man en de Eerste vrouw uit verscheidene andere scheppingsmythologieën gaan vergelijken met de Bijbelse Adam en Eva. In Genesis 3 lezen wij vervolgens: “De slang nu was listiger dan al het gedierte des velds dat de Here God gemaakt had en zei tot de vrouw (Eva): “Is het ook dat God gezegd heeft: “Gijlieden zult niet eten van alle bomen van deze hof?” En de vrouw zei tot de slang: “Van de boom in het midden van de hof heeft God gezegd: “Gij zult van die niet eten noch die aanraken, opdat gij niet sterft.” Toen zei de slang tot de vrouw: “Gijlieden zult de dood niet sterven. Maar God weet, dat wanneer gij daarvan eet uw ogen geopend worden en gij als God zult wezen, kennende het goed en het kwaad.” En de vrouw zag dat die boom goed was als spijs en een lust voor de ogen, ja een boom die begeerlijk was om verstandig te maken, en zij nam de vrucht en at; en zij gaf ook aan haar man en hij at. Toen werden beider ogen geopend en zij werden gewaar dat zij naakt waren.”

Geen van de op aarde gesignaleerde slangensoorten bezit het vermogen tot spreken. Wie deze slang in werkelijkheid was stellen wij in een later stadium vast.

Jezus Christus, de Messias en Verlosser der mensheid, sprak de Aramese taal. Deze taal kent slechts één woord voor de begrippen “slang” en “openbaring”. De slang openbaarde de kennis van de verboden Boom aan Eva, die deze op haar beurt doorgaf aan Adam. Deze kennis werd haar tegen de wil van God en wellicht in een te vroeg stadium geopenbaard. God verwijderde Adam en Eva daarop uit het Paradijs. Hij wenste te voorkomen dat het tweetal de opgedane kennis nog zou vermeerderen en het Paradijs zou gaan verlaten in het bezit van vormen van kennis die voor de mensheid uit die periode ongewenst en wellicht zelfs gevaarlijk werden geacht. Het is de vraag of Adam en Eva het Paradijs schoorvoetend verlieten. Zeker is dat zij gehoorzaamden aan Gods besluit hen zo spoedig mogelijk heen te zenden. Ongetwijfeld vertrokken zij met verdriet in het hart uit de hen vertrouwde omgeving temidden van de goden. De opdracht die God aan hen verstrekke, moest echter worden vervuld. Een nieuw mensenras zou haar intrede doen op aarde.

Genesis 3 vertelt ons hoe God tot de ontdekking kwam dat Adam had gegeten van de vrucht van de Boom van Kennis van goed en kwaad. Hij vroeg Adam: “Wie heeft u te kennen gegeven dat gij naakt zijt? Hebt gij van de boom gegeten van welke Ik u gebod dat gij daarvan niet eten zou?” Adams antwoord getuigt van waarachtigheid, maar ook van geringe heldhaftigheid: “De vrouw die Gij mij gegeven hebt, die heeft mij van die boom gegeven en ik heb gegeten.” Toen zei de Here God: “Zie, de mens is geworden als Onzer één, kennende het verschil van goed en kwaad. Nu dan, dat hij zijn hand niet uitsteke en ook neme van de Boom des levens en leve in eeuwigheid.”

Op welke wijze Adam zijn “naaktheid” toonde, komen wij niet te weten.

De Boom in het midden van de hof van Eden, de Levensboom of Axis Mundi, moest koste wat kost worden beschermd en voorbehouden blijven aan de goden. God nam na het vertrek van Adam en Eva rigoureuze maatregelen. De Schrift zegt: “Hij dreef de mens uit en stelde Cherubs tegen het oosten van de hof van Eden en een vlammend lemmet eens zwaards dat zich omkeerde, om te bewaken de weg van de Boom des levens.” Deze weg was niet de weg die naar de Axis Mundi leidde, maar de weg tot de onsterfelijkheid, de toegang tot de goddelijke weg die hemel en aarde verbindt.

Het woord “cherub” (cherubijn) droeg oorspronkelijk de betekenis van “schorpioen”. In de Middeleeuwen besloot de Kerk, die met de tekst geen raad wist, het woord “engel” ervoor in de plaats te stellen.

Het Paradijs werd aan de oostzijde te vuur en te zwaard verdedigd tegen een eventuele terugkeer van Adam en Eva en van hun nageslacht.

Wanneer God zegt: “Zie de mens is geworden als Onzer één” (ten gevolge van de verkregen kennis van goed en kwaad) kunnen wij spreken van een toename van psychisch

vermogen bij de vroege voorvaderen van de mensheid. Het verbod te eten van de vrucht van de Levensboom beoogde een ongewenste toename te voorkomen van het fysiek vermogen bij de mens. Deze was niet voorbestemd de onsterfelijkheid te verkrijgen.

In de tekst van het Gilgamesj-epos treffen wij opnieuw de cherubs of schorpioenreuzen aan, die het Eiland der goden beschermen tegen ongewenst bezoek. Sumerische fragmenten van dit epos werden op kleitabletten aangetroffen. Ook een oud-Babylonische tekst in spijkerschrift werd ontdekt.¹¹⁾ Het heldendicht bevat de geschiedenis van Gilgamesj, koning van Uruk, die voor éénderde mens was en voor tweederde god. Aan zijn bestaan hoeft niet te worden getwijfeld, aangezien zijn naam verschijnt op de Babylonische koningslijsten. Het epos gaat terug naar een periode vroeger dan 3.000 jaar v. Chr. en bevat onder meer een oudere versie van het zondvloedverhaal zoals wij dit kennen vanuit de Schrift. Het heldendicht beschrijft onder meer hoe Gilgamesj, na de dood van zijn boezemvriend Enkidu, in diepbedroefde stemming een reis aanving naar het Paradijs, naar het eiland der goden, gelegen in de oceaan. Daar alleen groeit het levenskruid, dat Gilgamesj tezamen met zijn landgenoten moet verzekeren van een eeuwig leven (vergelijk de Axis Mundi). Op zijn tocht naar het westen bereikt Gilgamesj de berg Masju of “tweeling-berg” in het uiterste westen. Naar steeds wordt aangenomen wordt hier de huidige Straat van Gibraltar bedoeld, de plaats waar de reus Atlas stond die het hemelgewelf droeg. De oude Hellenen (Grieken) noemden deze doorgang “De Zuilen van Heracles” (Zuilen van Hercules). Het epos vertelt dat ingang en uitgang werden bewaakt door twee schorpioenreuzen, een manlijke en een vrouwelijke. “Zij zijn verschrikkelijk om aan te zien, bezitten een ijselijke glans en staan klaar om te doden.” Gilgamesj groet hen en wordt herkend als iemand die slechts voor tweederde goddelijk is. De schorpioenreuzen vragen Gilgamesj waarheen zijn weg hem voert. Hij antwoordt op weg te zijn naar zijn voorvader Uta-napisjtjm (de Bijbelse Noach), die werd opgenomen in het godendom en in het Paradijs verblijft. Deze voorvader wenst hij te raadplegen in verband met leven en dood. De twee schorpioenreuzen treden met elkaar in overleg. Zullen zij Gilgamesj al dan niet doorlaten? Hij is immers slechts voor tweederde goddelijk? Tenslotte besluiten zij hem doorgang te verlenen. Zij voegen Gilgamesj nog toe dat vóór hem nimmer een sterveling deze tocht heeft ondernomen.

Het epos noemt hier de beide cherubs die de weg naar het land der goden, naar de Levensboom, te vuur en te zwaard bewaken en verdedigen. De cherubs zijn overdekt met een ijselijke glans. De steek van de angel van een schorpioen kan dodelijk zijn. De weg naar de Axis Mundi werd verdedigd met behulp van dodelijk geschut. De beide bemande wapentuigen waren vervaardigd van een glanzend metaal en werden bediend door reuzen. De toegangsweg naar het godeneiland werd bewaakt door “een vlammend lemmet eens zwaards dat zich omkeerde”.

Adam en Eva verlieten het Paradijs via de oostelijke toegangspoort. Gilgamesj reisde vanuit Babylonië westwaarts tot aan de kust van de Oceaan. Vanuit het westen betrad hij de Zonnepoort.

Thans gaan wij ons verdiepen in de ware achtergronden van een aantal Bijbelse trefwoorden. Op deze wijze treden wij een stapje nader tot de ware betekenis van de overbekende idiomen gebezigd in de heilige Boeken van de Christelijke religieuze traditie. Wij beginnen bij het woord Paradijs, het Latijnse paradisus. Para vertalen wij met naast, met of bij, Deos met goden. Paradijs betekent “bij de goden”. Deus of Dius ligt verscholen in de naam van de Alvader uit het Helleense godendom, Zeus. Dius verwijst naar de geheimzinnige god Tyr uit het geslacht der Aasen. Wij treffen hem aan onder andere benamingen zoals Tuan, Tu, Tihi, Tane. Ook de Devas uit de Hindoestaanse religie herinneren aan Tyr.⁴¹⁾ Tyr was een scheppingsgod, wiens naam en oerfunctie in de herinnering van vele volkeren bleef voortleven.

Van het Latijnse “angelus” (vrouwelijk: angela) werd in Europese taalgebieden het woord “engel” of “angel” afgeleid. Om de werkelijke betekenis van dit woord te achterhalen, scheiden wij het in drie afzonderlijke lettergrepen: ang-el-us. Het oud-testamenteerisch Hebreeuws kent aan het woordje “el” de betekenis “God” toe. Ang stamt van het Oud-Egyptisch vruchtbaarheidssymbool “Ankh”, een heilig woord, waarvan de twee laatste letters “kh” worden uitgesproken met een in mond en keel gevormde harde g-klank, die in het Nederlands voorkomt en in het nabije oosten wordt gebezigd in het taalgebruik. De klank doet zich in Egypte onder meer voor bij de uitspraak van de naam van de op jeugdige leeftijd overleden farao Tut-ankh-amon (1330 - 1324 v. Chr.), begraven in de Vallei der koningen bij Thebe. Het heilige Ankh-teken presenteert zich veelvuldig bij grafteksten van de aanzienlijken uit het oude Egypte, uitgevoerd in hiërogliefenschrift. Het teken wordt geassocieerd met de schepping en met vruchtbaarheid. Het Ankh-teken is het vroegste heilige kruisteken dat wij kennen. De oorsprong van het symbool ligt verborgen in een ver en vergeten verleden en stamt niet uit de grote cultuur die zich omstreeks 5.000 jaar v. Chr. reeds voordeed in Egypte. Het woord “engel” of “angel” heeft nu haar oorspronkelijke betekenis herkrege. Het beduidt “god van de Ankh, van schepping en van vruchtbaarheid”. God zei: “Laat ons mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis”.

De lichaamsvorm van de door God geschapen manlijke mens kunnen wij tekenen als een driehoek.³ De schouders vormen een horizontale lijn. De punt van de driehoek, gelegen aan de onderzijde, vormt de onderkant van het lichaam. De lichaamsvorm van de vrouw vormt de letter S. Bovenroning geeft de borst weer en benedenroning het achterwerk. Naast elkaar geplaatst ontstaat het woordje VS, waarbij de bovenzijde van de V met een horizontale lijn kan worden afgesloten. Indien wij de driehoek omkeren en de horizontale lijn iets naar boven verschuiven, ontstaat het woordje AS. De goden van de Ankh, naar de aarde gekomen om Gods opdrachten te verwezenlijken, om de schepping van de mens te bewerkstelligen, droegen de naam Åsen of Aasen. Duizenden jaren later stelt deze naam ons nog steeds in staat de engelen der vruchtbaarheid te herkennen en tegelijkertijd een tipje van de sluier van Gods Grote Plan voor de Schepping op te lichten.

De vroege volkeren op aarde legden de naam van deze engelen-goden vast. Een aantal voorbeelden daarvan treffen wij aan in de hieronder vermelde gegevens.

Vanuit India bereikte ons onder meer een heldendicht uit vroeger tijden, dat de naam Mahabharata draagt. Het epos duidt de vuurgod aan met de naam “Angi”.

Eskimo's noemen hun sjamaan of geestenbezweerder “Ingakok” of “Ingakut”.

“Anki” is een oud-Sumerisch begrip dat de verbintenis van hemel en aarde aanduidt.

De naam van de Armeense mythologische held die de aarde doet schudden, luidt “Dorg Angegh”. (De Noorse mythologie noemt Donar als aardsschudder, de oude Grieken noemden hem Poseidon).

Het beroemde tempelcomplex Angkor-wat bewaart in haar naam eveneens een herinnering aan Gods engelen.

Het oude Babylonië noemde haar goden van hemel en aarde Anmanuki. Deze goden behoorden tot het allerhoogste godendom.

Duizenden jaren geleden leefde in de omgeving van het Nijlbecken het volk der Niloten.⁶⁴⁾ De thans in Oost-Afrika verblijvende Maasai, een negroïde ras van lange, slanke en mooie mensen, stammen af van de Niloten. De taal die zij spreken is afkomstig van een Oost-Soedaanse stamfamilie van jagers en verzamelaars, die vanuit de Soedan in zuidwaartse richting wegtrokken. De Maasai zijn in het bezit van een religie gebaseerd op het monotheïsme. Zij vertellen hoe de hemel eens één geheel vormde met de aarde. Maar hemel

---

³ Dit gegeven werd schrijfster aangereikt. De bron was helaas niet meer te achterhalen.

en aarde scheidden zich. De hemelgod schonk de Maasai hemels vee om te hoeden. De runderen die de Maasai ontvingen, graasden in de wildernis en noopten het volk een rondtrekkend bestaan te leiden. Thans trekken zij met hun kudden door geheel Oost-Afrika, zonder zich te bekommeren om de landsgrenzen. Dit natuurvolk bij uitstek noemt haar enige god bij de naam Enkai.

Zowel uit Semitische als uit Babylonische bron verschijnt ons de god Ea of Enki als opdrachtgever bij de schepping van de mens uit klei en bloed.

Wie waren nu de leidinggevende engelen of goden die God plaatste over heelal, aarde en mensheid, goden die heen en weer trokken over de Brug der Liefde om de mensheid te bewaken en te beschermen? Om deze vraag te beantwoorden, wenden wij ons tot het door de één geprezen en door de ander verguisde Boek van Enoch of Het Ethiopische Boek Enoch.⁸⁾ Aan de Bijbel werd gestalte gegeven toen de Roomse Kerk een aantal religieuze geschriften bijeenbracht. Het Oude Testament werd gevormd door bundeling van gegevens betreffende de geschiedenis van het Joodse Volk. Het Nieuwe Testament is gebaseerd op geschriften uit de periode van de aanvang van het Christendom. De Roomse Kerk maakte een bewuste keuze uit de in omloop zijnde geschriften maar liet een aantal van deze werken links liggen. Bovendien werd een verbod uitgevaardigd op het lezen van de verguisde werken. De tekst van deze boeken werd ongeschikt bevonden ten opzichte van de verspreiding van de Christelijke religie. Gedurende vele eeuwen verbood de Roomse Kerk ook het lezen van de Bijbel aan anderen dan het door de Kerk gewijde priesterschap. Thans is de ban opgeheven, mede als gevolg van de niet te stuiten opmars van de drukpers en de in vele landen geldende persvrijheid. De verguisde Boeken, de vergeten Boeken van Eden, kwamen weer tevoorschijn. Oorspronkelijk samengesteld uit vier verschillende geschriften van vier verschillende auteurs, werd het Boek Enoch in Europese talen vertaald en uitgegeven. De teksten vertegenwoordigen apocalyptische (openbarende, onthullende) literatuur. De originele geschriften waren waarschijnlijk bekend aan Palestijnse Joden uit de eeuwen rond de geboorte van Jezus Christus. Slechts de Ethiopische vertaling van de Griekse versie van het van origine Hebreeuwse of Aramese werk staat ons ter beschikking. Nieuwe vertalingen stellen ons in staat zelf kennis te nemen van deze literatuur.

Uit de Droomvisioenen van Enoch kiezen wij allereerst het fragment waarin van Enoch wordt gezegd: “Enoch was verborgen, niemand van de kinderen der mensheid wist waar hij verborgen was. Maar Enoch woonde bij de wachters (engelen), voor wie hij in zijn functie van secretaris opdrachten uitvoerde. Hij bracht zijn tijd door bij de engelen in Eden.” Aangesteld om te voldoen aan het vervullen van opdrachten, werd Enoch meegenomen bij diverse reizen naar de hemel, waar engelen hem kennis bijbrachten van de werking van het heelal. Ook vluchten boven de aarde werden ondernomen. De aarde werd in al haar facetten aan Enoch getoond. Op één van deze reizen vloog Enoch, vergezeld van de heilige engel Raphaël, over de toppen van de bergen en bereikte de “Tuin der Rechtvaardigheid”, waar hij reeds van verre ontelbare bomen zag, prachtige bomen, groots en buitengewoon mooi en ook “de Boom der Kennis waarvan men eet en grote kennis verkrijgt”. Enoch merkte op hoe prachtig deze boom wel was. Raphaël antwoordde: “Dat is de Boom der Wijsheid, waarvan je oude vader en moeder, die vóór jou leefden, hebben gegeten. Toen wisten zij dat zij naakt waren en werden uit de tuin verdreven”.

In hoofdstuk 12 vertellen de wachters Enoch: “Enoch, jij rechtvaardige secretaris, ga naar de hemelse wachters die de hemel hebben verlaten, de heilige en oneindige woonplaats.” Hoofdstuk 20 bevat de namen van de aartsengelen die werden aangesteld tot wachters, alsmede de aan hen toegewezen taken: “En deze zijn de namen van de heilige engelen die wacht houden:

Uriël, één van de heilige engelen, die gesteld is over de wereld en over Tartarus (bij de Grieken diepste afgrond der onderwereld, waarin de opstandigen tegen het gezag van Zeus werden opgesloten, folterplaats der verdoemden ^(GtH));

Raphaël, één van de heilige engelen, die gesteld is over de wereld van de hemellichamen;

Michael, één van de heilige engelen, namelijk degene die gesteld is over de goede mensheid en over chaos;

Saragael, één van de heilige engelen, die gesteld is over de geesten die zondigen in de geest;

Gabriël, één van de heilige engelen, gesteld over het Paradijs en de slangen en de Cherubs;

Remiël, één van de heilige engelen, die God gesteld heeft over degenen die verrijzen.”

Het Boek Enoch bevat een naamregister van gevallen engelen die vanuit de hemel naar de aarde waren gezonden. Op de vraag wie deze engelen waren komen wij in het volgende hoofdstuk terug.

Was de Hof van Eden het land waar de gezonden engelen zich vestigden, de glorieuze woonplaats van Gods engelen, het aards Paradijs, het Beloofde Land waar Adam en Eva eens bij God verbleven?

Waar bevond zich de Hof van Eden? Werd deze Hof genoemd naar goden die verbleven in het Paradijs? Grensde deze Tuin aan de burcht der Aasen die Ask en Embla creëerden en het tweetal in gezelschap van een derde personage door de tuinpoort naar buiten lieten treden, door de poort van de Hof van Alvader Odin?

Diverse bronnen afkomstig uit de vroege oudheid spreken eveneens van het bestaan van de godenhof. Helleense mythologische gegevens spreken van Elysium en van de Elyische velden, bekoorlijke valleien waar een eeuwigdurende lente heerst, waar uitverkorenen genieten van een eeuwige jeugd. Het Latijnse woord *electare* staat voor “uitkiezen”. De door God gekozenen leefden in het Paradijs. Een andere benaming luidt “Tuin der Hesperiden”. De Hesperiden waren de dochters van Atlas, de god die het hemelgewelf omhooghield. Oude mythologische verhalen die de Kelten bij hun aankomst in Ierland ontmoetten, verwijzen naar het oerwezen Tuan, de Witte Oude, die leefde in het Gouden Tijdperk. Als koning heerste hij over het groene, vruchtbare Erin. Gedurende één van Tuans reïncarnaties ontmoette hij een nieuwe koning van het volk waarover hij eens zelf de scepter zwaaide, van zijn eigen volk. De nieuwe koning droeg de naam Nuada en heerste over het volk der Tuatha-Dé Danann. Nuada was vernoemd naar de heilige oermoeder van dit volk, Dana. Verhalen uit de oudheid afkomstig, werden via orale traditie weergegeven door verhalenvertellers zoals de Middeleeuwse troubadours. De volksvertellers van het oude Ierland waren onzeker over de herkomst van het volk der Tuatha-Dé Danann. Zij wisten niet of het mensen, goden of demonen waren of een combinatie van deze drie. De Tuatha-Dé Danann stamden echter van de god Tu of Tyr der Atha of Aasen uit Eden. In het Maleise taalgebied komt het woord Tuan eveneens voor. Hier betekent het Heer, een vormelijke aanspreektitel. ”Tuan besar” betekent letterlijk “Groot Heer”. Eerbiedwaardig Heer of Leider.

De bevolking van de Samoa-eilanden, gelegen in de Stille Oceaan, noemt de oppergoden ”Atua”.

De Koran verwijst eveneens naar de verblijfplaats van de goden van de Ankh. In het hoofdstuk “Goede verklaring van de openbaring” wordt verslag gedaan van de schepping, waarna een waarschuwing volgt aan degenen die Allah niet vol overgave dienen. “Het zal hen vergaan als de zondaren in Thamond en in Aad, waar de bewoners omkwamen ten gevolge van de stormwinden en van een grote vloed die Allah over de aarde bracht.” Ook het hoofdstuk “Maan” vertelt van de zondvloed die over Aad kwam om de mensheid te verdelgen.

De beide Noorse Edda's spreken van een godenhof die Asgard heette. Het woord "gard" betekent zowel Hofstede als Tuin. Asgard was de Hof der Aasen, de Hof van Eden, van Erin en van Aad.

In een vroege periode van de oude Egyptische cultuur onderhield het land handelsbetrekkingen met Ta-neter, "het land waar vandaan de goden kwamen."

Vele meisjes en vrouwen uit de Scandinavische landen dragen de naam Asa, Aase of Åse. De dubbele aa als in Aase zowel als de letter å wordt uitgesproken met een klank die zich begeeft in het gebied tussen de open o en de korte ò. De naam Asgard wordt eveneens op deze wijze verklankt. De letter d, zoals bijvoorbeeld voorkomt in de godennaam Odin, bezit in het Deense en Noorse taalgebied een klank die neigt naar de letter s en die enigszins te vergelijken is met de Engelse th. Wanneer wij Odin's naam uitspreken, luidt deze "Osin" of "Othin". De naam van de Aasen uit Asgard verkrijgt de uitspraak "Osen" en Asgard wordt Oosgord. De verwantschap tussen Alvader Odin, de Aasen en Asgard als woonplaats van deze goden wordt hiermee aangetoond. Van de naam Odin is het slechts een kleine stap naar het woord Eden, maar ook naar Erin, Elys (Elysische velden), het Koraanse "Tha"-mond en Aad, naar de Samoaanse Atua en vervolgens naar Tuan, heerser over het groene Erin en naar Ta-neter.

Ten gevolge van diverse perioden van overheersing en bedreigd met uitroeiing, verspreidde het Armeense volk zich noodgedwongen vanuit het thuisland over de aarde. De taal der Armeniërs behoort tot de oudste levende talen ter wereld. Deze taal hangt wellicht assimilatie met de spraak van andere volkeren boven het hoofd, ofschoon de Armeniërs vastbesloten vasthouden aan gebruik van de eigen taal. De aardbevingen van 1988 hebben de bevolking die in Armenië verblijft, opnieuw in aantal gereduceerd. Oorspronkelijk was het volk der Phrygiërs hun naaste buur, maar in een later stadium ging dit volk op in het Armeense volk. De huidige Armeense natie werd op deze wijze gevormd. Het woord Armen betekent "sterke man" en is een afgeleide van "ari" = sterk en van "men" = man. Het Armeense woord om God aan te duiden luidt Asdvatz (neergeschreven naar klank-uitspraak). Asdvatz verschaft ons een belangrijke indicatie naar de aanwezigheid van de twee groepen goden of engelen die gedurende lange tijd gelijktijdig op aarde verbleven: de Aasen en de Vanen. De Bijbelse Adam en Eva worden in de Armeense taal aangeduid met Atam en Yeva.

Twee Epische historiën afkomstig uit India, het Ramayana en het Mahabharata, geven gebeurtenissen weer uit een zo ver achter ons liggend verleden, dat deze geheel uit de herinnering zijn verdwenen. In beide boeken worden de oorspronkelijke goden aangeduid met de naam Asura's.

Tot de Helleense goden van de Olympus behoorde de godin Astraea, godin van rechtschapenheid, waarheid, eenvoud en vertrouwen.

Bestudering van de Egyptische lijst van oergoden levert de god Sa op, omschreven als "een god die aanbidt". Het woord Sa-ur betekent "een god". "De Turin-papyrusrol geeft een beschrijving van de 42 goden die zich bevinden in de Zaal des Oordeels, waar het hart van de overledene wordt gewogen.¹⁹⁾ Het hart dient in evenwicht te zijn met het "symbool der wetten". In een aantal taferelen die de schepping uitbeelden, treffen wij tussen de twaalf goden aanwezig in de boot van Ra (tezamen 13 goden) de god Sa aan."

Het Egyptische Dodenboek beschrijft een basreliëf, bewaard in Aix de Provence, dat de namen Aasen en Ankef vermeldt, toegekend aan twee priesters van Sent of Senta, de vijfde koning van de tweede Egyptische dynastie uit omstreeks 4.000 v. Chr.

Tot slot noemen wij nog de vooroudergod der Egyptische dynastie Osiris. Osiris werd ook aangesproken met de naam Asip. Het is deze godheid, die in het Ankh-symbool aan de mens de levensadem schonk.

Nieuwsgierig vragen wij ons af of wij wat meer te weten kunnen komen over het Paradijs. Oude geschriften verwijzen naar “de periode van het gouden tijdperk” en naar een vruchtbare Hof van Eden. Gegevens afkomstig uit de Proza-Edda ⁶⁹⁾ bevestigen dat reeds bekend was dat de aarde rond is. De Hof van Odin bevond zich op een door de zee omgeven eiland of werelddeel. Ook wordt verteld dat de engelen uit het geslacht van de Aasen aan afstammelingen uit het geslacht van de reuzen een stuk land langs de zeekust schonken, opdat die zich daar konden vestigen. De Proza-Edda vermeldt de geschiedenis van de god Åsa-Tor, die reisde door het gebied dat buiten het verblijf van de goden lag. Hij reisde door Utgard (Ut = buiten). Hier ontvangen wij nadere informatie omtrent de ligging van het gebied waar de reuzen zich vestigden ten opzichte van Asgard. Tor reisde naar het oosten om het gebied te bereiken waar reuzen heer en meester waren. Van daaruit vertrok hij weer en voer met een boot over de diepe zee. Hij landde bij een gebied dat eveneens bevolkt was met reuzen. De Bijbel vertelt in Genesis dat Adam en Eva, verdreven uit het Paradijs, in oostwaartse richting wegtrokken. Vanaf dat ogenblik werd de Hof van Eden aan de oostzijde streng bewaakt tegen een eventuele terugkeer van het paar.

In Midgard, het centrumgebied, bouwden de engelen-goden een burcht, die werd omgeven door een sterke muur die de Aasen moest beschermen tegen eventuele onvrede van de kant van de reuzen. Ook bouwden zij een woonplaats in het middelpunt van het gebied en noemden die Asgard. De mensen die hier verbleven noemden deze plaats Troja (Tror = geloof, trouw) of “waar men trouw is aan het geloof”. Hier vestigden zich de goden tezamen met hun nageslacht. De goden waren verantwoordelijk voor talrijke gebeurtenissen die op aarde en in de lucht plaatsgrepen.

Odin, de Alvader die aan het hoofd stond van deze godenkring, begaf zich regelmatig naar een plaats die wordt aangeduid met de naam Lidskjalv (= vertrouwde schuilplaats). Hier zette Odin zich neer op zijn hoogzetel, van waaruit hij al wat op aarde plaatsgreep kon zien, al wat de mens deed, en dit prentte hij zich in het geheugen. Odin's gade heette Frigg Fjorgvinsdotter (dochter van Fjorgvin). Van hen beiden stamt het nageslacht dat Asa heet (“a” of “aa” uitgesproken met een klank die het midden houdt tussen de open “o” en de korte “ò”), het nageslacht van Aasen dat in Asgard en het omliggende gebied verbleef. Odin wordt Alvader genoemd, omdat hij vader is van goden en mensen en ook van al hetgeen door zijn toedoen en kracht tot stand kwam.

“Toen de bouw van Asgard voltooid was, wees Odin eerst een aantal raadgevers aan, die samen met hem de daden van de mensheid zouden gaan beoordelen. ⁶⁹⁾ Hij verzocht hen een plaats van samenkomst aan te duiden. Besloten werd om in het centrum van de stad, in de Idavesting, bijeen te komen en daartoe werden in dit gebouw behalve de hoogzetel van Odin nog twaalf andere zetels geplaatst: één voor elke raadsman. Dit gebouw was het grootste en best gebouwde op aarde. Zowel aan de buitenzijde als binnenin was alles van puur goud. Het volk noemde dit gebouw Gladsheim (glad = blij, vreugdevol; heim = huis, gebouw). Er werd nog een gebouw opgetrokken dat toebehoorde aan de goden. Het werd Horg genoemd (Horg = prachtig huis). Het volk noemde het Vengola (= huis van vrienden). Het volgende gebouw dat zij optrokken, werd met behulp van smeedwerk versierd, waarbij hamer, tang en vele andere gereedschappen werden gebruikt. Het werd opgetrokken uit metaal, steen en hout en in hoofdzaak uit het metaal dat goud heet. De gehele inboedel en alle gebruiksvoorwerpen waren van puur goud. Deze periode werd “de gouden eeuw” genoemd. Maar daarin kwam verandering toen er enige vrouwen vanuit het Rijk van de reuzen in Asgard arriveerden.”

De vrouwen afkomstig uit het geslacht van de Vanen trokken in bij de goden. Zo werden Ask, Embla en een derde personage als jongste blaadjes toegevoegd aan de Levensboom. “De eerste god schonk hen adem en leven, de tweede verstand en gevoel, de derde reuk, spraak, gehoor en het vermogen om te kunnen zien.” Ook werden Ask en Embla

van kleding voorzien. “Uit hen ontstond het geslacht van mensen dat later in Midgard woonde.” Midgard is de “Middenhof” waar Adam en Eva (of Ask en Embla) volgens het Oude Testament verbleven. In tegenstelling tot Genesis wordt in de Edda duidelijk gesteld dat Ask en Embla gekleed gingen. Ook vertelt de Edda ons dat het godengeslacht oorspronkelijk een twaalfal goden telde. Odin benoemde echter twaalf raadsheren en het aantal hoogzetels in de Idavesting bedroeg 13 stuks. Wij kunnen daarom spreken van een totaal van 13 goden: Alvader Odin en zijn twaalf raadgevers.

Eén van de godinnen heette Idunn. Deze godin bewaarde een kist gevuld met een bijzonder soort appels. Het eten van een dergelijke vrucht schonk de goden een hernieuwde jeugd, ook wel rejuvenatie genoemd. In dit verband merken wij op dat de Edda spreekt van appels van de Levensboom. De Bijbel daarentegen noemt, met betrekking tot Adam en Eva, de appels afkomstig van de Boom van goed en kwaad. God was bevreesd dat Adam en Eva ook nog zouden proeven van de vruchten van de Levensboom.

De Edda vertelt dat de goden tussen hemel en aarde heen en weer reisden over de door hen gebouwde brug Bifrost. “Deze brug kan men zien wanneer men de regenboog aanschouwt.” Het is een belangrijk en interessant gegeven, waarop het Dopplereffect van toepassing is. Beweegt een ster zich van de waarnemer af, dan is de waargenomen kleur ten opzichte van de uitgezonden kleur naar het rood verschoven. Beweegt zij zich naar de waarnemer toe, dan is in het zonnenspectrum de kleur verschoven naar blauw. Wanneer wij vanuit een ruimtevaartuig eerst vóóruit kijken en ons vanuit deze positie langzaam in een halve cirkel omkeren tot op het punt waarop wij achteruit kijken, aanschouwen wij opeenvolgende kleuren uit het zonnenspectrum, gelijk aan het kleureffect dat de regenboog vertoont.⁴ Een legende afkomstig uit Siberië informeert ons dat “de regenboog en de stralen van de zon” meesters hebben die op schitterende regenbogen leven en naar de aarde afdalen wanneer zij dat wensen.⁵⁵⁾ Wij leren hieruit dat de goden zich op hun vluchten door het heelal bedienden van zonneënergie en reisden met de snelheid van het licht. Ook vanuit de Heilige Schrift worden wij ingelicht omtrent de wijze waarop engelen naar de aarde afdalen. Openbaring 10, vers 1 luidt: “En ik zag een andere sterke engel, afkomende van de hemel, die bekleed was met een wolk, een regenboog was boven (zijn) hoofd, en zijn aangezicht was als de zon, en zijn voeten waren als pilaren van vuur.” Vers 3: “En hij riep met een grote stem, zoals een leeuw brult; en toen hij geroepen had, spraken zeven donderslagen hun stemmen.” Zowel het ruimtevaartuig waarmee de engel reisde, als het landingsgestel en de brullende geluiden der motoren worden hier weergegeven, maar ook de “regenboog” boven het hoofd, die de snelheid aangeeft waarmee het voertuig zich verplaatste.

De engelen uit Asgard, die Adam en Eva grootbrachten, kwamen van verre en vestigden zich langdurig op onze blauwe planeet. Zoals wij hebben vernomen, bouwden zij steden en schitterende gebouwen, waarin veel goud werd verwerkt en waar de mensheid die reeds op aarde verbleef vol ontzag naar keek. De engelen of goden bestudeerden het gedrag van deze oude mensheid. De goden vergeleken hun observaties en beraadslaagden over de uitkomsten van hun bevindingen. Zo nu en dan begaf Odin zich naar zijn eigen speciale cabine, van waaruit hij de ganse aarde kon overzien. De bewuste zetel van Odin was ongetwijfeld toegerust met een uniek radarsysteem, met televisie-schermen en met ons thans nog onbekende apparatuur. Het ligt echter voor de hand dat een ruimtesatelliet de goden voorzag van belangrijke informatie op velerlei gebied. Zij verzamelden de talrijke informatieve gegevens met de bedoeling de opdracht, hen door God verstrekt, naar behoren te vervullen.

---

⁴ J.F.P.Philipse

3. Bezoek van engelen

De Schrift bevat in Genesis 6, vers 1 t/m 6, de volgende passages: “En het geschiedde toen de mensen op de aardbodem zich begonnen te vermenigvuldigen en aan hen dochters geboren werden, dat Gods zonen (goden, engelen) de dochters der mensen aanzagen dat zij schoon waren en zij namen zich vrouwen uit allen die zij verkoren hadden. Toen zei de Heere: “Mijn geest zal niet in eeuwigheid twisten met de mens omdat hij ook vlees is, doch zijn dagen zullen zijn honderd en twintig jaar”. In die dagen waren er reuzen op aarde en ook daarna, toen Gods zonen tot de dochters der mensen ingegaan waren en zich kinderen gewonnen hadden; deze zijn de geweldigen die vanouds geweest zijn mannen van naam.”

Het Boek Enoch geeft van bovenstaande gebeurtenissen een uitgebreid en gedetailleerd verslag, dat ons tot aanvulling dient. Hoofdstuk 6 houdt zich bezig met de historie van de gevallen engelen: “In de dagen dat mensenkinderen zich vermeerderden, kregen zij knappe dochters. De engelen, die de kinderen uit de hemel waren, zagen hen aan en begeerden hen. Zij zeiden tegen elkaar: “Kom, laten wij ons vrouwen kiezen uit de kinderen der mensheid en bij hen kinderen verwekken”. Hun leider Semjâzâ sprak daarop: “Ik vrees dat jullie er later niet voor zullen uitkomen wat je hebt gedaan en dat alleen ik voor deze grote zonde zal worden gestraft”. Allen antwoordden hem en zeiden: “Laat ons een eed afleggen waarbij wij ons door een vloek binden om dit plan niet op te geven maar uit te voeren”. Zij zwoeren toen allen tezamen en bonden zich door de gemeenschappelijke vloek die zij uitspraken. Zij waren met tweehonderd, die neerstreken (ten tijde) van Jared (vader van Enoch) op de top van de berg Hermon, omdat zij zich daar hadden gebonden met de gemeenschappelijke vloek. En hier volgen de namen van hun leiders: Semâzâr hun leider, Arâkîba, Râmêêl, Kôkabîêl, Tâmiêl, Râmiêl, Dâniêl, Azêgêêl, Barâqîjâl, Asâêl, Armârôs, Bartârêl, Anânêl, Zagîêl, Samsâpêêl, Satarêl, Tûrêl, Jômjâêl, Sariêl. Dit waren de namen van de hoofden van tien.”

Hoofdstuk 7 vertelt: “En alle anderen, tezamen met dezen, namen vrouwen en zij onderwezen hen in tovenarij en verleidingen, het verzamelen van wortelen en kennis van planten. De vrouwen werden zwanger en zij baarden grote reuzen, die 300 ellen⁵ hoog waren en die alles vernietigden wat de mens zich had verworven. Toen de mensen hen niet meer konden onderhouden, keerden de reuzen zich tegen hen en verslonden de mensheid. Ook vergrepen zij zich aan vogels, dieren, reptielen en vissen en schroomden niet elkaar op te eten en elkanders bloed te drinken. Toen begon de aarde deze wettelozen te beschuldigen.”

Hoofdstuk 8 leert ons het volgende: “En Azazêl leerde de mens zwaarden te vervaardigen en messen en schilden en borstplaten en openbaarde hen het gebruik van de aardse metalen en hoe zij deze moesten bewerken. Zij (de goden) gaven hen armbanden en ornamenten en de toepassing van antimonium⁶ en het verfraaien van oogleden en allerlei soorten kostbare stenen en alle soorten kleurstoffen. Goddeloosheid vierde hoogtij en zij pleegden ontucht en werden op het verkeerde pad geleid en werden corrupt bij alles wat zij deden. Semjâzâ leerde hen tovenarij, het afsnijden van wortelen, Amârôs het opheffen van tovenarij, Barâqîjâl de astrologie, Kôkabîêl de hemellichamen, Ezêgêêl de wetenschap der wolken, Araqiêl de tekenen der aarde, Shamsiêl de tekenen van de zon en Sariêl de koers van

---

⁵ Een el = 68cm

⁶ Antimonium = een zilverwit halfmetaal of metalloïde, erts bestaande uit 72% antimonium en 28% zwavel

de maan. Wanneer mensen omgebracht werden, schreeuwden zij het uit en hun gehuil steeg op naar de hemel.”

Hoofdstuk 9 zegt: “Toen keken Michael, Uriël, Raphaël en Gabriël vanuit de hemel naar omlaag en zagen dat er op aarde veel bloed vloeide. Zij spraken tot elkaar: “De aarde, geschapen zonder bewoners, roept tot aan de hemelse poorten. En nu leggen de zielen van de mensen hun zaak aan de Allerhoogste voor.” Toen riepen zij de eeuwige God aldus aan: “Heer der heren, God over de goden, Koning der koningen, de Troon van Uw glorie staat gesteld over alle generaties uit alle eeuwen en Uw naam worde geheiligd in eeuwigheid. U bent de Schepper en bezit absolute macht; voor Uw ogen is alles naakt en open, U ziet alles en niets blijft voor U verborgen. U ziet hetgeen Azâzêl gedaan heeft en hoe hij onrecht over de aarde bracht en de eeuwige geheimen heeft onthuld, die de Hemel bewaart, datgene waarvoor de mens zich inspande om het zelf te ontdekken. U ziet ook wat Semjâzâ heeft gedaan, aan wie U gezag verleende om te heersen over zijn gelijken. Zij gingen naar de dochters der mensheid op aarde, hebben met hen geslapen, hebben zich ontwijfd en hen velerlei zonden aangeleerd. De vrouwen hebben reuzen gebaard. De aarde raakte vervuild met bloed en onrechtvaardigheid. Nu roepen de zielen van de gestorvenen en bepleiten hun zaak voor de poorten der hemelen. Het gejammer is opgestegen en kan niet ophouden vanwege de wetteloze daden die op aarde geschieden. U weet alle dingen voordat zij plaatsvinden en laat hen lijden en vertelt ons niet hoe te handelen.”

Hoofdstuk 10: “Toen sprak de Allerhoogste, de Heilige en Grootte en zond Uriël naar de zoon van Lamech en sprak tot hem: “Ga naar Noach en zeg hem dat het einde nadert, dat de gehele aarde vernietigd zal worden en dat er spoedig een vloed over de gehele aarde zal komen, die alles op aarde zal vernietigen. Vertel hem dat hij mag ontkomen en zijn zaad zal voortleven, het zaad waaruit alle komende generaties zullen voortkomen.” Ook sprak de Heer tot Raphaël: “Bind de handen en voeten van Azâzêl en gooi hem de duisternis binnen; maak een opening in de woestijn van Dûdâêl en gooi hem daarin. Leg rotsen en ruwe stenen over hem heen en bedek hem met duisternis en laat hem daar eeuwig blijven en bedek zijn gezicht, zodat hij het licht niet kan aanschouwen. Op de dag des oordeels zal hij in het vuur worden gegooid. Genees de aarde, die door de engelen werd bezoedeld en verkondig de genezing van de aarde, opdat de plaag genezen zal en niet alle mensenkinderen zullen omkomen doordat de wachters de geheimen hebben ontsluitend en aan hun zonen onderwezen. De gehele aarde is verontreinigd door toedoen van Azâzêl, alle zonde komt hem toe.” En tegen Gabriël sprak de Heer: “Vervolg de bastaarden en de goddelozen en de kinderen uit zonde geboren en vernietig de kinderen van de wachters der mensheid. Zend hen tegen elkaar uit, opdat zij elkaar in strijd zullen vernietigen, want een lang leven is hen niet beschoren. En doe geen enkele concessie wanneer de zonen je benaderen met verzoeken betreffende hun vaders; want zij hopen eeuwig te leven en dat ieder van hen 500 jaar oud zal worden -” En tegen Michael zei de Heer: “Ga en bind Semjâzâêl en zijn medestanders, die zich hebben verenigd met vrouwen, zich hebben onteerd en onrein zijn geworden. Wanneer hun zonen elkaar hebben omgebracht en zij de vernietiging van hun geliefden hebben aanschouwd, bind hen dan gedurende een spanne tijds van zeventig generaties vast in de dalen der aarde, tot aan de dag des oordeels en van hun vernietiging, tot aan het eeuwig oordeel. Dan zullen zij naar de kloof met vuur worden geleid, waar zij voor immer zullen blijven.”

Enochs verslag van de zondeval en de desastreuze gebeurtenissen die erop volgden, vullen wij aan met gegevens afkomstig uit de Noors-Germaanse mythologie. De Aasen in hun omheinde burchten leden niet het rustige bestaan van een enig en uitsluitend positief gericht bestuur. Voortdurend lagen zij overhoop met hun rivalen, de goden-reuzenfamilie van de Vanen.

Snorre Sturlason vulde de beide Edda's met de belevenissen van de Aasen en hun veelvuldige ontmoetingen met de Vanen. Ofschoon Snorre de gebeurtenissen op eenvoudige en vaak humoristische wijze gestalte heeft gegeven, ontbreekt het ons niet aan bewijzen omtrent de ernstige vorm die de vete tussen beide groeperingen aannam. De Aasen namen bezit van het gebied dat aan de eigendommen van de Vanen grensde. Wellicht ontstonden de oorspronkelijke problemen op het moment dat de Aasen aanvingen de reuzen beet te nemen en hun waardigheid aan te tasten.

De Poëzie-Edda behandelt onder meer de geschiedenis van de god Freyr, die op een dag plaatsnam in de stoel van Odin.²⁶⁾ Vanuit deze stoel kon men de werelden in hun geheel overzien. Freyr zag hoe aan de noordzijde der aarde een beeldschoon meisje uit haar vader's huis naar buiten trad. Haar blanke armen verlichtten de zee en de lucht. Vanaf dat moment kon Freyr het meisje niet meer kwijtraken uit zijn gedachten. Hij sliep niet meer, sprak niet en dronk niet. Geen van de goden durfde de bedroefde Freyr aan te spreken. Zijn vader, Njord, liet zijn bediende Skirne bij zich komen. Hij verzocht hem naar Freyr toe te gaan en hem te vragen wat eraan scheelde. Skirne had daar niet veel zin in, maar stemde tenslotte toe. Hij vroeg Freyr naar de reden van zijn vreemd gedrag. Freyr vertelde Skirne hoezeer hij verlangde naar het meisje dat hij had aanschouwd. Hij verzocht hem de lange en vermoeiende reis te ondernemen om het meisje ten huwelijk te vragen. Skirne gaf te kennen deze reis slechts te willen aanvaarden indien Freyr hem het eigen zwaard meegaf, een zwaard dat het werk geheel uit zichzelf volbracht. Freyr voorzag Skirne ook van een goed paard, dat hem veilig naar het einddoel zou brengen. Skirne ging op weg. Hij bereikte het huis van de reus Gymir, de vader van het meisje, dat Gerd bleek te heten. Ofschoon Skirne het meisje de gouden appels van de jeugd uit de tuin der goden aanbood en tevens de kostbare ring Draupnir, weigerde zij de geschenken aan te nemen. Maar toen Skirne haar bedreigde met het betoverde zwaard en met de wraak der goden, kon zij niet anders dan toestemmen. Zij moest beloven Freyr na verloop van negen nachten in een bosje te ontmoeten. Het verhaal eindigt met de kreet van ongeduld die Freyr slaakte toen hij vernam dat hij nog zo lang op Gerd moest wachten.

Uit het door Snorre beschreven voorval maken wij op hoe de aardse schonen verstrikt raakten in de netten der goden. Ofschoon Gerd in het geheel niet gediend was van de avances van de god Freyr, vermocht zij niet haar lot te ontlopen.

Het epos Mahabharata, oorspronkelijk samengesteld uit mondeling overgedragen verhalen afkomstig uit de oudheid en tenslotte neergeschreven in het Sanskriet, dateert in deze vorm uit een periode ergens tussen de laatste twee eeuwen v. Chr. en de eerste twee eeuwen na Chr. De geschiedenis zelf is van zeer vroege datum. Ofschoon de datering samenhangt met het Hindoe-tijdperk van Ongeluk, de Kaliyuga die in 3.102 v. Chr. aanving, bestaat er onzekerheid omtrent het werkelijke tijdstip waarop de weergegeven strijd om het koningschap tussen de geslachten der Kurus en van de Pandava's plaatsgreep.¹⁷⁾ Het heldendicht verstrekt uitvoerige gegevens betreffende goden, reuzen, demonen, het ontstaan der mensheid, vliegende wagens en het vergaan van de wereld tijdens een watervloed. Het begin der tijden wordt behandeld in het hoofdstuk "De Nacht" en zegt onder meer: "De oude boeken geven verschillende visies, de mens debatteert, maar komt niet tot overeenstemming: de waarheid ligt in grotten verborgen." De schrijver en samensteller beseft hoe de ware toedracht, zo vele eeuwen later, was vervaagd. De waarheid ligt ook verborgen in een geheime lade van het menselijk onderbewustzijn, een lade die wij met behulp van oude geschriften steeds een klein beetje verder opentrekken. Maar de schrijver gaf zijn aanwijzing door in de wetenschap dat de waarheid verborgen ligt in de diepten van de aarde, in de onderwereld. De in een stelsel van grotten in Israël aangetroffen zogenoemde Dode-Zeerollen stellen ons in de gelegenheid inzicht te verkrijgen in situaties uit een betrekkelijk nabij verleden. Op dezelfde wijze kan de aarde, op plaatsen waarmee wij thans nog niet bekend zijn, bewijzen herbergen van een

oeroude beschaving die haar oorsprong vindt op het eiland der goden. In een later hoofdstuk komen wij op deze materie terug en zullen wij trachten het geheim van de grotten te ontsluiëren. Nu keren wij terug naar hetgeen het Mahabharata ons meedeelt omtrent de aarde en haar vroege bewoners.

“Aan het begin der tijden bevond de mensheid zich in zuivere lucht en verplaatste zich zonder enige moeite en naar believen. De aarde was als honing, lieflijk en verrukkelijk. Steeds meer mensen kwamen omlaag om van de aarde te proeven. Ofschoon men geen voedsel nodig had om in leven te blijven, begon de eetlust toe te nemen. Tenslotte werden zij te zwaar om te vliegen. Zij verloren hun vleugels. De aarde werd droog en hard, bracht zaad voort en het begon te regenen. Tenslotte konden ook degenen die het laatst waren aangekomen op aarde, niet meer vliegen. Toen verschenen er vrouwen, die wij naar onszelf mensen noemden. Ofschoon degenen die eerst in staat waren om te vliegen geen verandering ondergingen, vingen zij aan de mensen te begeren en daarna kregen zij kinderen. Deze mensen zien er nog steeds hetzelfde uit en zijn de vrouwen van nu. Allen waren onsterfelijk. De aarde kon echter het gewicht van de mensheid niet meer dragen. Brahma (de Schepper van het universum, Heer van de hoogste hemel die niet kan worden vernietigd ^(GtH)) hoorde het geschrei. De gedachte de aarde tezamen met al haar levensvormen te vernietigen, kwam bij hem op. Hij wist echter niet hoe hij deze ommekeer zou bewerkstelligen. Intussen raakte de aarde overbevolkt. Hierop vulde Brahma de hemel, de lucht en de aarde met vuur. De god Shiva (de grootte God wiens derde oog het Universum zal vernietigen ^(GtH)), vervuld van medelijden, bracht Brahma zijn schepping onder het oog, in de hoop dat deze zich zou bedenken. Brahma sprak: “Ik zag geen kans de aarde, die mij benaderde, te helpen. Toen werd ik boos.” Shiva antwoordde: “U zal haar veranderen in as en geheel verdelgen”. Brahma zei: “Ik zal mijn boosheid laten varen. Ofschoon ik mijn twijfels houd, zal ik het vuur terugnemen”. Uit de vensters van Brahma's zes zintuigen trad een schone vrouw tevoorschijn, donker van huid en met roodkleurige ogen. Zij lachte Brahma en Shiva toe en wilde zich verwijderen. Maar Brahma riep haar toe: “Wacht, Dood! Dood alle schepselen, ook dwazen en priesters”. Wanhopig weigerde de vrouw gehoor te geven aan Brahma's verzoek. Aanvankelijk hield zij zich verborgen. Later zwierf zij over de aarde zonder ook maar een enkel leven weg te nemen. Biljoenen jaren verstreken. Toen begaf Brahma zich naar de aarde. Hij sprak tot de vrouw: “Dood, waar bleef je toch? Wat doe je eigenlijk?” “Nimmer zal ik voor jou ook maar een enkel leven wegnemen.” Brahma keek haar aan: “Ik ben bereid allen gelijke kansen te geven. Jij hoeft hen niet te doden: mensen, goden noch duivels. Ik zal hen vervullen van begeerte, boosheid en slechtheid, schaamte, jaloezie en passie. Zelf hoeft je niets te doen. Te zijner tijd zullen allen vanzelf tot jou komen. De dood zullen zij zelf veroorzaken. Het enige dat ik verzoek is hen vriendelijk te begroeten wanneer hun stervensuur is aangebroken.”

Het Mahabharata geeft op charmante wijze de komst van engelen naar de aarde weer en beschrijft de lieflijkheid van de nog onbezoedelde aarde. De woede van Brahma richt zich op het gedrag van die engelen, die zijn opdracht verzaakten. Zij verwekten bij de schone aardse dochters kinderen. Uit deze verboden verbintenissen kwamen reusachtige demonen voort. (Oorspronkelijk droeg het woord demon de betekenis “godheid”.) God was gedwongen lijdzaam toe te zien hoe Zijn Schepping werd aangetast. In hevige woede ontstoken, nam Brahma het besluit de gehele schepping te vernietigen met behulp van het vuur. Door tussenkomst van de god Shiva (of de aartsengelen) die Brahma herinnerde aan de liefde waarmee hij zijn schepping aanving, werd voorkomen dat het vernietigingsplan ten uitvoer werd gelegd. De aan de aarde en haar vele mogelijkheden verknochte engelen “verloren hun vleugels” of raakten aardegebonden. God (Brahma) ontnam het ongewenste nageslacht de onsterfelijkheid die de goden toebehoorde.

Vanuit vele mythologische bronnen vernemen wij de zondeval der engelen. God zond Zijn boodschappers naar de aarde om te waken over de mensheid, deze te beschermen en te leiden. Ofschoon niet alle goden van de Ankh ongehoorzaamheid betrachtten, ving menige godheid aan zich steeds meer als mens te gedragen. Zij gingen ertoe over de dochters der mensheid, al dan niet onder dwang, te verleiden. Ofschoon de goden in de ogen van de jonge vrouwen uitblonken in lichamelijke schoonheid, in kennis en vaardigheden, waren zij lang niet altijd gediend van de toenaderingen van de zijde van de engelen die vanuit de hemel omlaag kwamen naar de aarde. Uit Snorre's verslag van de gebeurtenissen rond de god Freyr en het meisje Gerd komt naar voren hoe het meisje met list en onder dwang moest voldoen aan de verlangens van de god. De methode die Skirne toepaste om Gerd tot overgave te dwingen, is allesbehalve charmant en ook onaanvaardbaar. Deze oude geschiedenis weerlegt de Bijbelse opvatting dat de vrouw Eva de zondeval veroorzaakte en de bron was van het seksuele kwaad. Ofschoon de Schrift vertelt hoe Eva de vrucht plukte van de Boom der Kennis van goed en kwaad en zij Adam ook van de vrucht liet proeven, bewijst deze handeling geenszins dat Eva als Eerste vrouw erop uit is geweest Eerste man Adam moedwillig bij enige seksuele "zonde" te betrekken.

Enoch verklaart in zijn boek (hoofdstuk 69) opnieuw de zondeval der engelen. Ook verstrekt hij wederom een lijst met eigennamen van gevallen engelen. Van de engel Gadreël zegt Enoch: "Deze is het die de kinderen der mensheid op alle manieren toonde hoe zij konden doden en hij leidde Eva op het verkeerde pad en hij toonde de zonen der mensen alle dodelijke wapens die zij tegen elkander konden gebruiken. Daarom behoorde Gadreël tot de ongehoorzame engelen." Vertegenwoordigt Gadreël de slang uit het Paradijs? Gadreël wordt uitsluitend in verband gebracht met dodelijk wapentuig en methoden om te doden. Verkreeg Eva via de Boom der Kennis van goed en kwaad inzage in het wapenarsenaal van de goden?

Tot de apocryfe boeken behoren de twee boeken "Adam en Eva". Uit hoofdstuk 20, vers 5, 6 en 7, 2e boek Adam en Eva, vernemen wij hoe Satan aan Genun, zoon van de blinde Lamech, die Kain doodde, onderwees hoe men uit koren alcohol kan bereiden. Genun richtte daarop een aantal drankhuizen op, waar hij met zijn vrienden (gevallen engelen? ^(GtH)) samenkwam en uitbundig feestvierde. Genun leerde Kain's kinderen allerlei zonden te bedrijven, waarvan zij het bestaan niet kenden. Later onderwees Satan aan Genun hoe men wapens fabriceert ten behoeve van de oorlogvoering. Satan's eigenaam (Sa-ta-n) verwijst naar herkomst vanuit het godendom der Aasen. Het hoofdstuk "Geheimen van Enoch" beschrijft hoe God Satanail tezamen met zijn gevolg van engelen omlaag wierp. "Eén engel wendde zich af, tezamen met de engelen waarover hij gesteld was. Deze engel kreeg de onvoorstelbare gedachte zijn troon hoger te stellen dan de wolken boven de aarde, opdat hij Gods gelijke zou worden in macht. Maar God wierp deze engel tezamen met zijn volgelingen omlaag, waar Satanail gedoemd was voor altijd door het heelal te blijven rondvliegen." Het laatste gegeven klinkt ons vertrouwd in de oren. Wij kennen de omstandigheden waaronder een ruimtevaartuig, een grote vogel, gedoemd is voor altijd in de ruimte te blijven voortgaan zonder de aarde te kunnen bereiken. Helaas wist Satanail tezamen met zijn groep engelen aan dit lot te ontkomen. Hij wist de aarde toch nog te bereiken, tot groot verdriet van Adam en Eva, die hij, vanaf het ogenblik waarop zij het Paradijs achter zich lieten, voortdurend met verleidingen belaagde. Satanail dompelde de aarde en haar bewoners in zonde en verderf.

4. Adam en Eva, Ask en Embla

Adam en Eva verbleven oorspronkelijk bij de goden van de Ankh binnen het Paradijs. De Heilige Schrift vertelt hoe God de mens Adam schiep en op een later tijdstip gestalte gaf aan de vrouw Eva.

Ask en Embla verbleven bij de Aasen. Zij traden vanuit de Idavesting voor het voetlicht. Uit de Edda vernamen wij reeds hoe drie huwbare en vruchtbare Vanendochters zich bij de Aasen voegden. Na verloop van tijd verschenen vanuit de godenburcht drie godenkinderen, die hun bestaan dankten aan drie goden uit de familie van de Aasen.

Met de bedoeling te achterhalen of Adam en Eva in de uit de overlevering tot ons gekomen beschouwingen omtrent het godendom der Aasen hun plaats verkrijgen, schenken wij eerst aandacht aan de eigennaam die Adam in het Paradijs verkreeg. De eerste drie letters van de naam van deze eerste mens vormen het woordje Ada. Wanneer wij de letter “d” uit Ada uitspreken met de Scandinavische s-klank (of als de Engelse th) ontstaat het woordje Asa (Atha). Adams naam luidt dan Asam (Atham). De Armeense traditie schonk Adam de naam Atám. De medeklinkers “d”, “t” en “s” zijn verwisselbaar. Wij concluderen dat Adam een naam droeg die verwijst naar afkomst van de Aasen, naar het vadergeslacht en naar de god Odin. De naam die de goden van de Ankh Adam schonken wijkt echter enigszins af en luidde oorspronkelijk “Asman” of “Asaman”: de eerste manlijke afstammeling uit het geslacht der Aasen.

Wanneer wij nu ook Eva's eigennaam naar herkomst kunnen verklaren, kan het probleem van de oorsprong van deze godenkinderen in zijn geheel worden opgelost. Indien ook Eva is voortgekomen uit de verbintenis van Aasen en Vanen, moet ook haar eigennaam het geheim van haar afstamming verbergen. Eva (of Heva) verraadt in haar naam de stam van haar moeder, die behoorde tot de Vanen.

Uit een vorig hoofdstuk herinneren wij ons hoe het Armeense volk God aanduidt met het woord Asdvats, een naam die de tand des tijds heeft doorstaan en de herinnering levend houdt aan de beide bij de schepping van de mens betrokken godenfamilies.

Het Sanskriet kent het woord “Atha”, dat het begrip “voorafgaand wezen” of “oorspronkelijk wezen” aanduidt. Zowel de Aasen als de Vanen behoorden tot de vroege schepping Gods. De Vanen bereikten als eersten de aarde. De Aasen meldden zich in een later stadium. Tezamen brachten zij Adam en Eva voort in Eden, in Ida, in het Paradijs van Odin.

De gevallen engelen, Satan of Satanail en zijn volgelingen, waren het beroemde tweetal echter niet gunstig gezind.

Hoofdstuk 39, vers 1, uit het Boek Enoch, verhaalt van de verbintenissen van goden met aardse vrouwen, een rassenvermenging die de Vanen reeds tot stand brachten voordat de Aasen arriveerden. Wij laten Enoch zelf aan het woord: “In die dagen zal het geschieden dat uitverkorenen en heilige kinderen uit de hoge hemel zullen neerdalen en hun zaad zal één worden met de kinderen der mensheid.” In tegenstelling tot de strenge veroordeling van gevallen engelen, die zich zonder hiertoe verkozen te zijn en op onjuiste wijze vermenigvuldigden door middel van de vroege mensenrassen, treffen wij bij Enoch een in positieve bewoordingen gestelde aankondiging van de komst van uitverkorenen die van God de opdracht ontvingen een bepaalde vorm van vermenging te bewerkstelligen tussen goden en aardsen. Alvorens deze opdracht werd verstrekt, vond uitvoerig overleg plaats. Nadat het besluit was genomen, werd een selectie gehouden die bepalend was voor het uitzenden van een bepaalde categorie engelen. Als goden van de Ankh, goden der schepping, verbleven zij op aarde. Adam en Eva waren de uitkomst van een degelijk voorbereide en zorgvuldig

overwogen samenkomst. Het tweetal kwam voort uit een verbintenis van goddelijke Aasen met half-goddelijke Vanen die zich reeds mengden met aardsen. De dochters der Vanen die tot dit doel hun aandeel bijdroegen, waren immers half-godinnen. Juist omdat deze vrouwen geen zuivere godinnen waren, vormden zij tezamen met de goden van de Ankh de juiste combinatie waaruit het door God gewenste nieuwe mensenras zou voortkomen. Deze voorzichtige vermenging moest uiteindelijk een met verbeterde eigenschappen uitgeruste mensheid voortbrengen. Gedurende deze aardse periode vond vermenging van goden met halfgodinnen en van godinnen met halfgoden menigmaal plaats. Zowel Adam als Eva kwamen voort uit een moeder en vader die hen tezamen slechts voor een kwart deel aards bloed schonken. De kinderen van Adam en Eva schonken hun nageslacht in toenemende mate een aandeel in het aardse bloed en tegelijkertijd ontvingen de afstammelingen van het Eerste paar steeds meer menselijke eigenschappen. Ofschoon de Bijbel zwijgt over de herkomst van de echtgenoten van de kinderen van Adam en Eva, bestaat de mogelijkheid dat dezen eveneens stamden uit een combinatie van de beide godengeslachten. Gedurende de talloze eeuwen die sindsdien verstreken, werd steeds meer aards bloed toegevoegd aan de nieuwe mensheid, terwijl het godenbloed afnam. Desalniettemin vloeit door de menselijke aderen nog steeds het bloed van Aasen en Vanen.

Het was aan Adam en Eva beschoren op te mogen groeien in het Paradijs. De rol die voor hen was weggelegd en de grote invloed die de goden op het tweetal uitoefenden, bleef bewaard binnen de herinnering van de mens. Deze herinneringen werden tezamen met bewaard gebleven gegevens verzameld en op schrift gesteld. Wanneer wij ons verdiepen in het ons nagelaten materiaal afkomstig uit de tradities van talrijke volkeren, wordt ondubbelzinnig aangetoond hoe vele godenkinderen de aarde gingen bevolken. Deze gang van zaken komt bij uitstek naar voren bij bestudering van mythologische gegevens afkomstig uit het oude Hellas. De beide aan Homerus toegeschreven literaire dichtwerken "Ilias" en "Odyssee" verhalen uitvoerig van het gedrag van de goden en godinnen die het Paleis van Zeus en Hera op de berg Olympus bevolkten. Deze goden vermengden zich niet slechts met hun godinnen, maar daalden regelmatig af naar de aardse valleien om de schone dochters der mensheid te beminnen. Ook de godinnen brachten hun tijd lang niet altijd door op de berg Olympus. Zij vermaakten zich graag in de armen van door hen verkozen jongelingen en lieten zich gemakkelijk verleiden het bed met hen te delen. Uit deze verbintenissen kwam een grote schare kinderen voort, wiens doen en laten op aarde door de goddelijke ouders werd gadegeslagen. Uit het goddelijk ingrijpen in de levensloop van deze kinderen ontstond menige onenigheid en ruzie in de burcht der goden. Men diende echter steeds rekening te houden met de mening van Alvader Zeus. Uit de Schrift vernamen wij welke omstandigheden ertoe leidden dat Adam en Eva werden heengezonden uit het Paradijs. Beiden genoten de vrucht van de Boom der Kennis van goed en kwaad. Buiten de veilige haven van hun jeugd kwam de wereld hen vijandig voor. De apocryfe Boeken "Adam en Eva" geven de eerste ervaringen van het paar op aarde op treffende en ontroerende wijze weer. Gedurende de eerste periode bleven zij zich gedragen zoals zij dat gewend waren tijdens hun verblijf bij de goden, zowel in denks- als in levenswijze. Zij brachten hun dagen door met lofprijzingen en met gebeden tot God. Zij smeekten God bij voortduring hen toch niet zo zwaar te straffen en hen weer op te nemen in het Paradijs. Iedere dag begaven zij zich naar één van de door engelen bewaakte poorten van het Paradijs, maar God liet hen niet toe. Hij beval hen zich te begeven naar de Grot der Schatten. Hoofdstuk 4, vers 8, vermeldt hoe Adam tot Eva zei: "Kijk naar jouw ogen en naar de mijne, die steeds engelen uit de Hemel aanschouwden die God loofden ----- Maar nu kunnen wij hen niet meer zien. Onze ogen zijn geworden als vlees, zij kunnen op die manier niet meer zien." Hoofdstuk 8, vers 2, vermeldt hoe God sprak tot Adam: "Toen je aan mij gehoorzaam was, bezat je het vermogen alles van veraf te kunnen zien, maar na je overtreding

is dit verdwenen; nu is het voor jou niet meer mogelijk om dingen van veraf te zien, maar alleen van dichtbij.” Hoofdstuk 10 vertelt dat God Adam “een intelligente engel” noemde. Hoofdstuk 16 beschrijft de allereerste zonsopgang die Adam en Eva na hun verstoting aanschouwden. Uit de tekst blijkt dat Adam en Eva tijdens hun verblijf in het Paradijs de zon nimmer waarnamen. Zij schrokken enorm van de hete, rode vuurbal die zich aan den einder vertoonde en dachten dat het God zelf was, gekomen om hen te bestraffen. Vers 7 luidt: “Hoewel hij (Adam) toen hij in de Hof verbleef de stem van God had gehoord en Zijn geluid in de Hof, en God vreesde, had Adam nimmer het schitterende licht van de zon aanschouwd, noch de vlammende hitte daarvan gevoeld op zijn huid.” Regelmatig wordt gesproken van de stralende omhulling van de engelen zowel als van Adam en Eva toen deze nog in het Paradijs verbleven, een omhulling die hen omsloot als een mensenhuid. Ook kenden Adam en Eva tijdens hun verblijf in het Paradijs honger noch dorst. Nimmer hadden zij aards voedsel geproefd. Nu werden zij voor het eerst gekweld door deze gevoelens “zoals bij de dieren”. Toen zij tenslotte aards voedsel nuttigden, bekwam hen dit slecht. Hun lichamen waren niet gewend aan aards voedsel. In het Paradijs ontvingen zij hetgeen de goden tot zich namen.

Wij verlaten het Boek “Adam en Eva” en keren terug naar de Berg Olympus, waar alvader Zeus tezamen met zijn gemalin Hera de scepter zwaaide. De goden en godinnen die hier tezamen kwamen, nuttigden slechts voedsel bestemd voor goden en dronken de aan hen voorbehouden godendrank. Deze ambrozijn en nectar verzekerden de goden tegelijkertijd van een eeuwige jeugd en van genezing van aan hen toegebrachte verwondingen.

Alvader Zeus droeg eigenlijk de naam Zan. Deze oorspronkelijke benaming verwijst, evenals de naam Adam-Asman-Asaman, naar de Aasen. De naam Zeus, waarmee de god in een later stadium werd aangeduid, betekent slechts “god” (Deus).

Sprekend van voedsel voor de goden, nemen wij een grote stap door de tijd en beschouwen het voedsel dat God schonk aan de Israëlieten tijdens de barre tocht door de woestijn. Exodus 16, vers 14, zegt: “Als nu de liggende dauw was opgevaren, ziet, over de woestijn was een klein, rond ding, klein als rijm, op de aarde. Toen de kinderen Israëls het zagen, zeiden zij: “Het is Man!”, want zij wisten niet wat het was. Mozes dan zeide tot hen: “Dit is het brood dat de Heere Ulieden te eten heeft gegeven.” Gedurende vele dagen diende dit Manna hen tot voedsel.” In tegenstelling tot Ambrozijn en Nectar bezat Manna niet de eigenschap eeuwige jeugd te schenken. Maar wat Manna ook geweest mag zijn, het diende de trekkende Israëlieten tot voedsel.

Uit het bovenstaande verkregen wij de volgende gegevens:

- 1 Adam en Eva waren gedurende hun verblijf in het Paradijs in staat van verre alles te zien.
- 2 Evenals de engelen waren Adam en Eva gehuld in glanzende kleding.
- 3 Vanuit het Paradijs hadden Adam en Eva nimmer de zon aanschouwd en ook nimmer de zonnewarmte ervaren op de huid.
- 4 Allen die verbleven in het Paradijs voedden zich met spijsen en dranken die geen overeenkomst vertoonden met aards voedsel.

Tijdens hun jeugd jaren verkeerden Adam en Eva met de goden van de Ankh en namen een dienovereenkomstige leefwijze aan. Vanuit het Paradijs waar zij verbleven, werd de zon nimmer waargenomen in de gestalte waarin wij dit zelflichtend hemellichaam kennen, namelijk als een vurige bol die licht en warmte uitstraalt. Desalniettemin waren zij in staat zonder enige moeite “alles te zien, dichtbij en ver”. Zij bedekten hun lichamen met glanzende kledij die licht weerkaatste. Zij voedden zich met godenvoedsel en lesten hun dorst met godendrank.

De vraag rijst op welke wijze de door God naar de aarde gezonden engelen deze tocht volbrachten. Bij het verschijnen van de wonderbaarlijke goden op aardse eilanden en continenten, speelden grote vogels die uit de hemel omlaag kwamen steeds een grote rol. Om de vliegende voorwerpen te benoemen, vergeleek de mensheid de onbekende vervoermiddelen met de grootste vliegende vogels die men op aarde waarnam. In werkelijkheid doemde voor hun ogen een ruimtevaartuig van grote afmeting op, waarmee de komst van de goden een feit werd. Gekleed in van glanzend materiaal vervaardigde ruimtecostuums verplaatsten de goden zich in vliegende wagens door het heelal. Nectar en ambrozijn hielden de goden in leven. De bijzondere samenstelling van deze producten stelde hen wellicht in staat de langdurige vluchten te overbruggen. Evenals Odin (en Freyr die in de stoel van Odin plaatsnam) waren (en zijn) zij in staat van verre de gehele aarde te overzien. Vanuit deze vaartuigen waargenomen, verkrijgt de zon een andere dimensie en een geringere stralingswarmte dan die welke de mensheid op aarde dagelijks ervaart. Bovendien past men binnen de grote vogels een eigen lichtbron toe. Vanuit het Paradijs konden Adam en Eva alles van verre zien. Verbleef het tweetal tijdens hun jeugd jaren binnen een ruimtevaartuig van grote omvang? Bevond de Hof van Eden zich binnen het ruimteschip? Was de Hof van Eden een proefstation waar men experimenteerde met plant en dier? Verkreeg Adam op deze wijze kennis van al wat op aarde leeft? Werd Adam aangesteld om de Hof van Eden, de Hof van Odin, te verzorgen en te bewaren? Stond God binnen deze ruimte Adam toe “plant en dier namen te geven”? Werden Adam en Eva binnen deze beschermende ruimte beveiligd tegen de plannen van Satanail? Aanvankelijk werd het de godenkinderen vergund op te groeien bij de goden. De uiteindelijke bestemming van dit nageslacht verschilde echter van die der Aasen zelf. Deze omstandigheid leidde tot het verbod te eten van de Boom der Kennis van goed en kwaad en van de vrucht van de Levensboom. De vruchten van de kennis der goden waren voorbehouden aan het godengeslacht, aan de engelen van God. Adam en Eva mochten zich vrijelijk bewegen door het ruimteschip, mits zij de beide verbodsbepalingen in acht namen. Om hen af te schrikken werd hen verteld dat zij de dood zouden sterven indien zij de verboden negeerden. Het nageslacht van de goden der schepping werd niet toegestaan zich op te houden in de nabijheid van de ruimten waar de aanzienlijke kennis betreffende het heelal lag opgeslagen in computerbestanden. Adam en Eva, Ask en Embla, waren voorbestemd het Paradijs te verlaten en een nieuw mensenras ter wereld te brengen, dat de eigenschap zou bezitten sterfelijk te zijn. De slang overtuigde Eva ervan “dat zij de dood niet sterven zou” indien zij de vrucht der kennis smaakte, maar gelijk zou worden aan de goden. Het Boek “Adam en Eva”, hoofdstuk 22, vers 5, vertelt hoe Adam de volgende woorden sprak tot God: “Wij hebben uit vrije wil Uw verbod overtreden en Uw wet verzaakt en getracht goden te worden, gelijk aan U, maar Satan misleidde ons.” Hier wordt het dilemma van Adam en Eva uitgesproken. Wanneer Eva van de vrucht heeft gegeten en Adam daarvan heeft laten proeven, volgt de ontdekking van haar daad. (Eva begaf zich naar de Hof van Eden en vertelde Adam van haar ervaring en van hetgeen zij had vernomen.) De goden namen geen verder risico. Zij wensten koste wat kost te voorkomen dat het tweetal zich ook de Levensboom eigen zou maken, de Boom die alle geheimen kent van de totaliteit aan levensvormen binnen het heelal en die tevens de verbinding legt tussen de goden en de Schepper. De opdracht van God aan de mensheid luidt: “Onderzoekt alle dingen en behoudt het goede”. Maar het onderzoek moet uitgaan van de mens zelf. Gedurende het verloop van talrijke generaties is het de mens vergund zijn kennis te vermeerderen door deze zelfstandig te vergaren.

Maar was Eva zich wel bewust van haar daad toen Satanail haar naar de Boom der Kennis van goed en kwaad voerde? Waarom voldeed zij niet aan Gods verbod en genoot zij de Verboden Vrucht? Een passage uit het Boek Adam en Eva, hoofdstuk 34, vers 12, werpt een geheel ander licht op de gebeurtenissen. Wij lezen op deze plaats hoe Adam God

wederom aanspreekt en zegt: “Toen U mij het verbod aangaande de Boom gaf die ik niet mocht benaderen, was Eva niet bij mij. U had haar nog niet geschapen, noch haar uit mijn zijde genomen: zij had dit bevel van U nog niet gehoord.” Hieruit maken wij op dat Eva het verbod niet kende. Adam kende het echter wel. In dit licht bezien verkrijgt de verdrijving uit het Paradijs een andere betekenis. De zorgvuldig voorbereide toekomst van Adam en van de niet van intelligentie gespeende Eva, onderging door haar daad een versnelling. Wees de slang Eva de ruimte waar de goden hun immense kennis hadden opgeslagen? Het is zeker dat Eva de haar voorgeschotelde kennis begreep en bewaarde. De Bijbel zegt immers dat Eva Adam eveneens liet proeven van de Vrucht die zij plukte. Eva was in staat de leerstof door te geven aan Adam. Maar Adam, die het verbod kende, sloeg de schrik om het hart. De twee jonge mensen bespraken hoe zij de gebeurtenis verborgen konden houden voor God. Maar God werd door de goden op de hoogte gesteld. Besloten werd het tweetal ver te verwijderen van de beide Heilige Bomen. De goden zagen zich genoodzaakt voortijdig aan Adam en Eva hun levensbestemming te openbaren, hen te vertellen dat zij bestemd waren om een nieuw mensenras te creëren op aarde. De Schrift verhaalt in Genesis 3, vers 22, van de opschudding die ontstond toen het gebeurde bekend werd: “Ziet, de mens is geworden als één van Ons, kennende het Goed en het Kwaad! Hij (God) verdreef hen uit de Hof van Eden om te bewaren de weg van de Boom des Levens (Genesis 3, vers 24). Adam en Eva werden verwijderd uit het Paradijs, uit de omgeving van de goden van de Ankh, uit Asgard. Zij werden weggenomen van Gods uitverkoren engelen, die hen lief waren. Het tweetal verliet het Paradijs door de oostelijke poort. De Edda zegt het als volgt: “Drie traden te voorschijn uit het huis van de hoogmachtige Aasen. Machteloos en hulpeloos betraden Ask en Embla de wereld”.

Uit het Boek “Adam en Eva”, hoofdstuk 26, vers 16, vernemen wij vervolgens welke woorden God tot Adam sprak: “Je gaat een lange lijdensweg tegemoet en je moet de grot binnengaan. De duisternis zal slechts 12 uren duren en wanneer deze zijn voorbijgegaan, zal je licht zien.” Hoofdstuk 6 spreekt van “de Grot der schatten”, waar Adam en Eva verbleven. Werden Adam en Eva gevoerd naar een sluis die de verbinding vormde tussen het ruimtevaartuig en de aarde? Bracht men hen naar een onderaardse ruimte van waaruit zij, wanneer de zon opging, de aarde zouden betreden en hun nieuw bestaan aanvangen?

Adam en Eva sloten zich niet terstond aan bij de aardse die in hun nieuwe omgeving verbleven, bij het vroege mensenras met zijn primitieve levenswijze. Zij hielden zich geruime tijd afzijdig (Boek Enoch). De schok die de verdrijving uit het Paradijs bij hen teweegbracht, was groot. Het duurde geruime tijd eer zij in staat waren hun lot te aanvaarden. Ook moesten zij de mogelijkheden die de aarde biedt, leren doorgronden. Zij kozen zich tenslotte een berg in het landschap en vestigden zich daar.

Tezamen met hun kinderen bouwden zij een bestaan op. Het waren onrustige tijden. Gevallen en van boosheid vervulde engelen belaagden de dochters der mensheid. Uit de verboden vereniging kwamen reuzen voort. Het ongewenste reuzenras, dat snel in aantal toenam, ging de aarde bevolken en ving aan een waar schrikbewind te voeren. Tenslotte ontstond een crisissituatie, die de aanleiding vormde tot de wanhoop waarvan de god Brahma getuigde en tot zijn wens de aarde met al haar bewoners door middel van het vuur te vernietigen en te reinigen van het kwaad. Het nageslacht van Adam en Eva, van Ask en Embla, was echter voorbestemd gespaard te blijven. Shiva wist Brahma's toorn weg te nemen. Maar uiteindelijk bracht God een watervloed over de aarde (Genesis, hoofdstukken 6, 7 en 8).

De Schrift noemt in 2 Koningen 19, vers 12, de verblijfplaats van de Aasen in één adem met de Hof van Eden: “Hebben de goden der volken, die mijn vaders verdorven hebben, hen gered? Gozan en Haran en Rezef en “de kinderen van Eden, die in Telasser (heuvel of woonplaats van de Aasen ^(GtH)) waren?” Deze kinderen van Eden vormden het

nakomelingschap van de Aasen, waartoe ook Adam en Eva behoorden. In dit gezelschap waren zij de Eersten, de Gekozenen uit de kinderschare die Telasser bevolkte.

5. Bomen in de Hof van Eden

Adam en Eva, door God verdreven uit het Paradijs met de opdracht de aarde te bewaren en te bebouwen, ontvingen vanzelfsprekend ieder de bij hen behorende persoonlijkheid, de eigen karakter-eigenschappen. Invloeden die daarvan uitgingen bepaalden ongetwijfeld de levenswandel van het uitverkoren paar. Adam en Eva dienden beiden rekening te houden met de wensen van hun partner, met de opinie van de ander. Zij leerden elkaar kennen, peilden elkaars gedachten, registreerden hetgeen vaak ongezegd omging in brein of gemoed. Deze gang van zaken is op de gehele mensheid van toepassing. Wij bezitten het vermogen de persoonlijke uitstraling, het resultaat van de psychische en/of fysieke conditie van onze medemens, te ondergaan en te registreren. Bij elke ontmoeting stellen wij onbewust deze conditie vast. Wij bepalen optimisme of pessimisme, liefde, vriendschap, onverschilligheid, terughoudendheid, egoïsme of altruïsme, vreugde, verdriet of pijn, werklust of lethargie kortom een gevarieerd scala van gevoelsuitingen die de medemens beheersen en op ons richt.

Tijdens onze vroege kinderjaren leren wij dat God alles hoort en alles ziet. Wij ervaren deze uitspraak met gevoelens van verwondering, ervaren haar als onbegrijpelijk en zelfs als een beetje griezelig. Hoe weet God al hetgeen wij door de jaren heen denken en doen? Op welke wijze leert God doen en laten van Zijn talrijke kinderen op aarde kennen? Laten wij trachten deze vraag te beantwoorden.

Onze huidige wereld verraadt een streven naar snelle ontwikkeling, naar sprongsgewijze vooruitgang op velerlei gebied. De mensheid houdt zich in toenemende mate bezig met de ontwikkeling van methoden die tot doel hebben steeds beter en sneller te communiceren, determineren, construeren en registreren. Met behulp van zich in ijtempo ontwikkelende, steeds méér geavanceerde technieken slaan wij in computers gegevens op, die wij ten allen tijde kunnen raadplegen bij onze werkzaamheden. Wetenschap en techniek vernieuwen zich voortdurend. Trachten wij op deze wijze een inhaalmanoeuvre te bewerkstelligen, wetenschap en kunde der engelen te benaderen en tenslotte te evenaren? Sinds onheuglijke tijden, lang vòòr het ontstaan der mensheid, beschikken Gods engelen immers over uitkomsten van gegevens die hen in staat stellen, hen veroorloven God terzijde te staan bij de uitvoering van Zijn veelomvattend Plan voor de Schepping. Deze engelen, bestemd om bepaalde onderdelen van dit Plan te testen en eventueel ten uitvoer te leggen, beschikken niet alleen over een grote mate van intelligentie, maar tevens over de juiste methoden om uiterst gevarieerde en gecompliceerde missies te volbrengen. Vanaf de vroegste tijden, sinds de eigen aanwezigheid, verplaatsen engelen zich met ongeëvenaarde snelheden in grote vogels of ruimteschepen door het heelal. Deze ruimtevaartuigen vervoeren tegelijkertijd een uniek computersysteem, waarmee engelen worden voorzien van veelomvattende en gedetailleerde informatie. Via wijdvertakte systemen wordt de reeds ingevoerde informatie aangevuld of gewijzigd. Nieuwe ontwikkelingen melden zich voortdurend aan. Hiertoe behoort ook het wisselend gedrag van de mensheid op de planeet aarde, waaruit zowel vooruitgang als vernietiging voortvloeit, verbetering of verslechtering van aardse situaties, resultaat van de totaliteit van het menselijk gedrag. Een netwerk van informatiesystemen registreert bij voortduring de vrijgekomen energieën die de immer voortstuwende denk- en daadkracht van Gods kinderen hanteren bij hun ontwikkeling. Onze signalen reiken tot ver in het heelal.

Een kern van waarheid ligt verborgen in het tot vele grappen nodend, veelkleurig verhaal van de heilige Petrus, die ons opwacht aan de hemelpoort, wanneer wij ons stoffelijk

lichaam hebben afgelegd. Alvorens te besluiten ons al dan niet toe te laten tot de Hemel en het hiernamaals, stelt Petrus een aantal vragen in verband met onze gedragslijn tijdens het aards bestaan. Ongetwijfeld raadpleegt Petrus ook het eigen bestand, waarvan de uitkomsten met de verstrekte antwoorden in overeenstemming dienen te zijn.

Het behaagde God een mensheid te scheppen naar het beeld dat Hem voor ogen stond. Dit beeld komt in grote lijnen overeen met de gedaante van engelen.

Bij de schepping van de engelen deelde God hen volgens het piramidale systeem in rangorden in. Aartsengelen kwalificeren zich als directe assistenten en raadgevers van God. Plannen met betrekking tot de Schepping ontvangen zij als eersten. De schepping is nog steeds in beweging, is nog niet af, heeft nog geen einde gevonden. God deelt de aartsengelen Zijn overwegingen mee en bespreekt met hen Zijn plannen. Voor en tegen worden zorgvuldig afgewogen. Wanneer de plannen uiteindelijk vaste vorm aannemen, wordt een tweede groep engelen ingeschakeld, die de vastgestelde procedure uitwerkt. In een later stadium en in onderling overleg nemen deze engelen contact op met een gezelschap van engelen dat zich gaat buigen over de problematiek van de praktische uitvoering, dat de mogelijkheden overweegt en de te volgen werkwijze vaststelt. Nu worden de groepsbazen ingeschakeld. Opnieuw worden de plannen bekeken en doorgenomen. Dan volgen besprekingen van de groepsbazen met uitvoerende engelen. Beslissingen worden genomen over de juiste aanpak.

Beide groepen engelen, Vanen en Aasen, ná elkaar afgedaald naar de aarde, behoren tot deze laatste groeperingen. Van wezenlijk belang hierbij is de blijvende realisatie dat kennis en bekwaamheden van deze Vanen en Aasen de onze verre in de schaduw stellen, dat onze ontwikkeling in vergelijking met hen nog maar in de kinderschoenen staat.

Gods uitvoerende engelen gingen niet onvoorbereid op weg naar onze planeet. Zij beschikten over een uitgebreid bestand aan gegevens betreffende de te volgen reisroute door het uitgestrekte heelal, waren op de hoogte van gevaren die hen bedreigden, van goed en kwaad waarmee zij tijdens de langdurige vlucht in aanraking kwamen. Zij verkregen gegevens betreffende invloeden van radiatie, cosmische energieën, zwarte gaten en van in het heelal en op aarde aanwezige levensvormen. Zij waren bekend met elke vorm van bacteriële besmetting waarmee zij in aanraking konden komen, van ieder gevaar waaraan zij zouden kunnen worden blootgesteld. De lichamelijke conditie van deze engelen was optimaal en voldeed aan handhaving van het persoonlijk welzijn. Zij voelden zich thuis binnen de atmosfeer die de aarde omgeeft. Zij ademden op dezelfde wijze als de mens. Tijdens het verblijf in de ruimte bleef de onsterfelijkheid of hun langdurig leven gegarandeerd, onbelemmerd door enige vorm van Tijd zoals wij deze op aarde ervaren. Een langdurig verblijf op onze planeet stelde hen evenwel bloot aan de gevolgen van de voortschrijding van de tijd, aan verschijnselen van fysieke slijtage en daarmee samenhangende ouderdom. Maar ook hierin was voorzien. Hun jeugd kwam niet in het geding. Zij beschikten over middelen tot verjonging of rejuventatie.

Germaanse, Keltische en Griekse mythologieën verhalen van appelen waaraan de goden gezondheid en eeuwigdurende jeugd ontleenden. Het Ramayana, een klassiek epos afkomstig uit het voorhistorische India, spreekt niet van appelen maar van mango's, die de goden verorberden om eeuwig jong te blijven. Godinnen bewaakten de voortreffelijke vruchten en beschermden de gezondheid van goden en godinnen.

Uit de Proza-Edda⁶⁹⁾ vernemen wij in dit verband hoe de god Loki de godin Idunn, die verantwoordelijk was voor het bewaken van de gouden appelen der Aasen, in verlegenheid bracht.⁶⁹⁾ “Loki, die bij de Aasen verbleef, had de reus Farbaute tot vader. De god was listig en onbetrouwbaar. Vaak bracht hij door zijn verzinsels de Aasen in verlegenheid. Maar tegelijkertijd wist hij met schrandereid en originaliteit de Aasen te verlossen uit situaties waar zij door onvoorzichtigheid of door toedoen van Loki zelf in terechtkwamen.”

“Op zekere dag trokken Odin, Hoenir en Loki er gedrieën op uit.²⁶⁾ Toen zij honger kregen, braadden zij onder een eikeboom een os. Het vlees wilde echter niet gaar worden. Boven hen, in de boom, bevond zich een adelaar. Deze bood aan het vlees voor hen te braden, mits hij mocht deelnemen aan de maaltijd. Toen het vlees gaar was, eigende de adelaar zich een ongehoord grote portie toe. Loki, in woede ontstoken, pakte een stok en wilde de adelaar te lijf gaan. De adelaar pakte de stok echter vast en vloog weg met de stok waaraan Loki zich vastklampte. De adelaar weigerde Loki op de grond neer te zetten, tenzij hij beloofde de godin Idunn, tezamen met de appels van de jeugd, aan de reuzen uit te leveren. Loki stemde tenslotte toe. Teruggekeerd in Asgard, lokte hij de godin tezamen met de gouden appels naar buiten. De adelaar, die niemand anders was dan de reus Thjazi, dook omlaag en droeg haar weg. De goden en godinnen, die niet begrepen waar Idunn zich ophield, bezaten nu ook de appels niet meer. De veroudering trad snel in. Hun huid werd rimpelig en hun haar werd grijs. Maar na verloop van tijd kwamen zij er achter dat Loki in de verdwijning de hand had gehad. Zij dreigden hem te zullen doden indien hij Idunn niet terughaalde. Loki leende de valkengedaante van de godin Freya en vloog naar het gebied van de reuzen. In de burcht van de Vanen trof hij Idunn geheel alleen aan. Hij veranderde haar terstond in een noot, nam deze in zijn klauwen en vloog weg. De adelaar kreeg hem echter in het oog en zette de achtervolging in. Loki wist hem voor te blijven en bereikte Asgard. De goden zagen het gevaar. Achter de tuinmuur staken zij een stapel hout in brand. Toen de adelaar wilde neerstrijken, verschroeide hij zijn vleugels. Hij viel neer op de grond en werd door de Aasen gedood. Om het verlies van haar vader te vergoelijken, verbonden de Aasen de dochter van Thjazi in de echt met de god Njord.”

Hier treffen wij een duidelijke verwijzing aan naar een versneld proces van veroudering bij goden die op aarde het vereiste voedsel moesten ontberen.

Uit andere bron vernemen wij eveneens hoe eeuwige jeugd snel veranderde in hoge ouderdom, wanneer men zich niet hield aan de voorgeschreven bepalingen. Naar men zegt bevindt de vallei Shangri-La zich temidden van de ruige bergtoppen van de Himalaya, daar waar gierende winden en eeuwige sneeuw het landschap beheersen. Temidden van dit onherbergzame oord, waar levensvormen nauwelijks een kans krijgen, bevindt zich een verborgen opening in de bergwand, die toegang verleent tot de Gelukkige Vallei. Hier waant men zich in het Paradijs. Het klimaat is van een eeuwigdurende mildheid. De warme zon beschijnt de vallei. Bomen, heesters en planten gedijen en spreiden een weelderige bloemenpracht ten toon. Fruitbomen dragen overvloedig vrucht. Huizen en gebouwen van grote architectonische schoonheid staan de bewoners ter beschikking. Fonteinën spuiten kristalhelder en verkoelend water. Bontgekleurde vogels vliegen heen en weer tussen het geboomte. Veelkleurige vlinders fladderen rond. De Gelukzaligen die deze vallei bewonen, dragen vloeiende gewaden en kostbare juwelen. Voedsel en drank zijn in overvloed aanwezig. Het bestuur munt uit in wijsheid en mildheid. Allen die hier verblijven behouden jeugd en grote schoonheid.

Eens trok een groep jongelieden door het woeste landschap. Het begon te sneeuwen. De vlokken kwamen als een ondoordringbaar gordijn omlaag. Verkleumd en verdwaald, meer dood dan levend, ontwaarden zij onverwacht de toegang tot Shangri-La. Groot waren hun verbazing en verwondering toen zij de vallei binnentraden. De bewoners van Shangri-La namen hen liefderijk op en voorzagen hen van al hetgeen benodigd was om een snel herstel te bewerkstelligen van de doorstane ontberingen. Het spreekt vanzelf dat het de nieuw aangekomenen buitengewoon goed beviel temidden van de Gelukzaligen. Al gauw vergaten zij de wereld waartoe zij behoorden.

Het is ook niet verwonderlijk dat de nieuwelingen zich aangetrokken voelden tot de knappe meisjes en jonge vrouwen die de vallei bewoonden. Er vormden zich paren, die de tijd

samen in gelukzalige verliefdheid doorbrachten. Eén van de aardlingen werd zich echter plotseling bewust van een gevoel van heimwee naar de wereld waaruit hij voortkwam. Hij overlegde met zijn vrienden of zij de vallei zouden verlaten. Enkelen weigerden mee te gaan, anderen namen het besluit om, wanneer de avond viel, ongemerkt via de toegangspoort de buitenwereld opnieuw te betreden. Eén van hen wenste zijn geliefde niet achter te laten. Ofschoon de jonge vrouw in eerste instantie niet veel voor het plan voelde, stemde zij tenslotte toe. De uitgang werd bereikt en men begaf zich door de poort naar buiten. Eenmaal buiten de vallei aanbeland, kwam het gezelschap terecht in een gierende sneeuwstorm. De jonge geliefden hielden elkaar stevig vast en aanvaardden de koude tocht door het gebergte. Voetje voor voetje tornden zij op tegen de ijsskoude stormwind. Plotseling veranderde de jonge, knappe vrouw van uiterlijk. In snel tempo doorliep haar gestalte de verschillende levensfasen. Een gerimpelde, stokoude vrouw viel neer in de hoge sneeuw. Haar levensadem vervloog.

Dit ontroerende verhaal bevat elementen van overeenkomst met herinneringen uit tradities van diverse volkeren uit de oudheid. Wij hebben immers opnieuw een blik mogen werpen op het Paradijs, op Asgard, op de Vallei der Gelukzaligen. De naam van de Vallei uit bovenstaande geschiedenis verraadt de aanwezigheid van de goden van de Ankh. De boodschap die in deze naam verborgen ligt, vertelt dat hier de woonplaats van de Aasen lag, de engelen die de hoogste God eerden, Hem vertegenwoordigd lieten zijn door de zonnegod Ra, Re of Ri: S-h-a-n-g-r-i-L-a of As-an-gh-ri-el.

De engelen uit Shangri-La verkeerden reeds sinds onheuglijke tijden in omstandigheden die de mensheid door talrijke generaties heen, stap voor stap, eens hoopt te evenaren. Maar ook voor hen gold dat ongehoorzaamheid aan God, aan de goddelijke wetten en opdrachten, schier onoverkomelijke bezwaren meebracht. De onsterfelijkheid der goden speelde een intrinsieke rol bij de uitvoering van werkzaamheden van langdurige aard. Maar tegelijkertijd werden zij voortdurend blootgesteld aan verleidingen en aan gevaren die hun bestaan bedreigden.

In de Shangri-La-herinnering ervaren wij hoe Adam, van buiten de vallei gekomen en door de poort binnengetreten, de rol van verleider vervult. Hij weet Eva los te rukken uit haar bestaan temidden van goden en godinnen. Vanuit het Paradijs brengt hij haar naar de wereld daarbuiten, naar het aards bestaan. Eva is dan overgeleverd aan de sterfelijke wereld.

In Genesis 3, vers 17, zegt God tot Adam: “Het aardrijk zij om uwentwil vervloekt en met smart zult gij daarvan eten al de dagen van uw leven”. Vers 19: “In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten totdat gij tot de aarde wederkeert.”

De apocryfe Boeken “Adam en Eva” beschrijven in détail hoe de twee verdrevenen uit het Paradijs geheel onbekend waren met aards voedsel en water. Hoofdstuk XL, vers 2, luidt: “God sprak tot Adam: “Sinds gij in dit vreemde land verblijft (het land buiten het Paradijs, de aarde), kan uw lichaam niet meer buiten aards voedsel om het te versterken en om hernieuwde kracht op te doen.” Hieruit volgt dat Adam en Eva, vòòr zij het Paradijs verlieten, nimmer aards voedsel tot zich namen.

De engelen verzamelden en registreerden een overvloed aan gegevens omtrent ontstaan en ontwikkeling van iedere levensvorm binnen het heelal en op aarde. Ten aanzien van de levensvormen oriënteerde men zich op samenstelling, doel, functie en ontwikkeling. Men controleerde of de Schepping verliep volgens Het Grote Plan van God. Afwijkingen werden zo mogelijk gecorrigeerd. Ook bepaalde men op welke wijze contact tot stand kon worden gebracht of, indien nodig, juist kon worden vermeden. Het gehele hoe en waarom van de verzamelde gegevens, de kennis die werd vergaard, vereiste een Centraal Punt, een centrum waar deze gegevens werden verwerkt en opgeslagen: een Levensboom, waar de golf van informatie samenkwam.

Herinneringen aan de Levensboom en aan de Boom der Kennis van goed en kwaad doorstonden de tand des tijds. Om nader te komen tot ligging en doel van deze Bomen, putten wij o.a. uit epische verhalen van oeroude oorsprong. Het Bhagavad-Gita of Het Lied van God, een Hindoestaans werk, schenkt ons de volgende passages betreffende de Boom uit het Paradijs: ⁶⁰⁾

In de aller oudste tijden
bestond er een vijgenboom,
de reusachtige boom Aswattha, ⁷
de eeuwigdurende.
Geworteld in de hemel
strekken haar takken
zich uit naar de aarde.
Elk van haar bladeren
is als een lied van de Veda's. ⁸
Wie dit lied kent,
bezit algehele kennis.
Omlaagbuigend en omhoogkijkend,
met gebogen takken
en gevoed door engelen,
brengen de knoppen
de uitingen der zintuigen voort.
Haar wortels groeien ook naar omlaag
in deze aarde:
de wortels van menselijke daden.
Niemand zal ooit weten
welke vorm deze boom bezit,
haar begin en haar einde,
haar werkelijke bedoeling.

De schone bewoording van het gedicht geeft uiting aan de heiligheid van deze Boom. De eeuwigdurende Boom, geworteld in de hemel, die zich ook uitstrekt naar de aarde, wordt met behulp van haar knoppen gevoed door engelen die de uitingen en gevolgen van het menselijk gedrag registreren.

De uitkomsten worden naar de hemel gevoerd en daar verzameld. God kent ieder mensenkind, is steeds op de hoogte van zijn of haar daden en gedachten, ziet de ontwikkelingen zoals deze zich op aarde manifesteren.

Ook de Edda-kvede bezingt de Boom: ⁷⁰⁾

Ik weet de es te staan,
wiens naam is Yggdrasil.
Hoge boom,
bevochtigd met schuim
van de deinende golven der zee,
waarmee ook de dalen worden besproeid.
Immer staat hij bij de Urdarbron.

⁷ In de naam van de Boom liggen de namen der goden verscholen: Aswathha, Aasen en Vanen

⁸ Hindoestaanse geschriften omtrent de kennis van God

De Proza-Edda verstrekt ons een meer uitvoerig beeld: ⁶⁹⁾

- Vraag: “Waar bevindt zich de meest belangrijke en meest heilige plaats der goden?”
 Antwoord: “Bij de boom Yggdrasil houden de goden dagelijks rechtszitting.”
 Vraag: “Wat is er bekend van deze plaats?”
 Antwoord: “De es is de grootste en mooiste boom, met takken die zich spreiden over de ganse wereld en omhoog reiken tot in de hemel.
 De boom bezit drie wijdvertakte wortels die hem rechtop houden.
 Eén van de wortels reikt naar de Aasen, een andere naar de IJsreuzen waar eerst het ledige was,⁹ de derde naar Nivlheimen.¹⁰
 Onder de wortel die naar de IJsreuzen reikt, bevindt zich de bron Mimi.
 Hier liggen kennis en wetenschap verborgen.
 De derde wortel van de es groeit uit de hemel en onder deze wortel bevindt zich een zeer heilige bron, de Urdarbron, daar waar de goden wonen.
 Elke dag rijden de goden over Bifrost.¹¹”

Uit deze hemelbestormende weergave van de grootste en mooiste Boom uit het Paradijs en van de twee bronnen van kennis en wijsheid, kristalliseert zich het unieke systeem dat aan God en Zijn engelen behoort. Men houdt gelijke tred met ontwikkelingen die plaatsgrijpen in het ganse gebied van de cosmos. Eén van de wijdvertakte wortels reikt naar de Aasen, die op aarde een hoofdwortel voeden met informatieve gegevens. Een tweede wortel of hoofdader reikt naar het gebied van de IJsreuzen, waar eens “het ledige” was, Ginnungagap. Werd op deze plaats de chaos aangetroffen waarover de aartsengel Michael gesteld werd? Onder de ader die naar dit gebied reikt, bevindt zich de bron Mimi, bron van wetenschap en kennis die de goden hanteren. De derde wortel groeit uit de hemel naar Nivlheimen. Onder deze wortel wonen de goden of engelen. Hier bevindt zich ook de Urdarbron, de heilige bron der wijsheid.

Uit China zijn de volgende gegevens afkomstig aangaande het Paradijs en de goden. Men vertelt hoe het Paradijs zich op een afstand van duizend mijl ten Noord-oosten van China bevond.⁷⁵⁾ Het heette “Land van de Huaxu” en wie daar leefde, bereikte een hoge ouderdom. De wezens die daar verbleven, waren in staat over water te lopen zonder te verdrinken en door vuur te gaan zonder zich te branden. Met hetzelfde gemak verplaatsten zij zich door de lucht en over de aarde. Mist en wolken vormden geen belemmering om te kunnen zien. Wanneer de donder rommelde, konden zij zonder enige moeite alles blijven horen.

“Het meisje Hua Xu werd zwanger van de god van de donder op het moment dat zij haar voet plaatste in zijn voetafdruk. Uit deze verbintenis werd een zoon geboren die Fu Xi werd genoemd. Net als de goden kon hij zich vrijelijk bewegen tussen hemel en aarde. Om de hemel te bereiken had men de keuze uit twee soorten ladders. De eerste ladder werd gevormd door de berg Kulun, de allerhoogste berg op aarde, die tot in de hemel reikt. De tweede ladder liep via de Jian-boom. Deze boom bezat een merkwaardige vorm. Haar lange, slanke stam reikte tot in de hemel. Bovendien bevond het merendeel van de takken zich bovenaan de stam. Wanneer men wat schors van de stam afhakte, bleek deze te lijken op de huid van een slang. De boom stond op de Dugang-vlakte. Deze vlakte vormde het ware middelpunt van hemel en

⁹ Het Ledige of “Ginnungagap”

¹⁰ Nivlheimen: nevelige verblijfplaats, misschien de sterrennevel of melkweg

¹¹ Bifrost, de regenboogbrug, de Brug der Aasen, ook “Asbru” genaamd

aarde. De boom gaf geen schaduw. Wanneer men, staande onder de boom een schreeuw gaf, ontstond er geen echo.

Fu Xi was de eerste mens aan wie het vergund werd de boom te beklimmen en de hemel te bereiken. Gedurende de periode van de god Zhuan Xu werd de god Chong aangesteld om de hemel te bewaken en de god Li om de aarde te beschermen. In de hemel verbleven uitsluitend onsterfelijken. De sterfelijken woonden op aarde. Het was aan mensen verboden gebruik te maken van de ladders naar de hemel.”

Evenals in Genesis bezaten de goden twee “ladders” (of Bomen) waarlangs de verbinding met de hemel werd onderhouden. Bovenstaande versie duidt een Boom van uitzonderlijke structuur en de hoogste berg op aarde aan als wegen naar de hemel. Was het Adam en Eva verboden de beide heilige bomen aan te raken, de Chinese traditie spreekt van een verbod aan de gehele mensheid om de ladders te beklimmen. Slechts aan de halfgod Fu Xi was het vergund de hemel via de Boom te bereiken. Adam en Eva waren weliswaar ook halfgoden, maar bestemd het aardse ras voort te brengen dat God zich wenste. De Jian-boom met zijn lange, slanke stam, bezat het uiterlijk van een slang, een slang die tot in de hemel reikte. Boom en slang vormen in de Chinese overlevering één geheel, zijn onafscheidelijk met elkaar verbonden.

De mystieke wijsheid uit de Hindoe-religie werd samengevat in de Upanishads.⁵⁹⁾ Met betrekking tot de Levensboom vertelt men hoe in de wereld van Brahma zich een meer bevindt gevuld met nectar. Wie van deze drank drinkt, wordt terstond vervuld van onuitsprekelijke vreugde. Naast dit meer staat de Boom der onsterfelijkheid (de Levensboom). Haar sappen bevatten de drank der onsterfelijkheid. Wie niet matig en ingetogen leeft, zal die wereld nimmer kunnen betreden.

Wij begeben ons thans naar het Europese continent, waar Keltische stammen zich lang geleden over grote delen van Europa verspreidden. Bij de komst der Romeinen werden de Kelten verdreven naar verre uithoeken, naar Bretagne, Schotland, Wales, Cornwall, Ierland en het eiland Mann. Ofschoon zij in aanraking kwamen met het geschreven woord, weigerden zij eeuwenlang zowel het Romeinse als het Griekse schrift te aanvaarden. Epische verhalen tezamen met uitgebreide genealogieën van stamhoofden en van latere vorstenhuizen werden uit het hoofd geleerd en van generatie op generatie doorgegeven. Barden en zangers reisden langs de vorstenhoven en brachten de oude vertellingen in dichtvorm ten gehore. Pas in de middeleeuwen werd een begin gemaakt met het verzamelen en neerschrijven van Keltische heldendichten. De van ijver en Christelijke devotie bezielde priestergeleerden pasten de verhalen aan ten behoeve van de eigen religieuze traditie.

De Keltische gedachtengang vervatte geen geloof aan een hiernamaals of hemel. De dood was slechts één enkele stap verwijderd van de wereld der levenden. De wereld van de dood, de schaduwwereld, bevatte elfen en dwergen die elkaar graag bestreden. In een later stadium werd de mens herboren op aarde en verkreeg een nieuwe levenscyclus.

Het Eiland der Gelukzaligen bevond zich eveneens binnen de schaduwwereld en wel in de westelijke Oceaan.³⁵⁾ Het eiland van Eeuwig Leven, Land van Onsterfelijkheid, werd Avalon genoemd. Door tussenkomst van de god Manannan of van een fee werden halfgoden, helden, maar ook gewone mensen uitgenodigd het eiland te bezoeken. Dikwijls begeleidden zij deze uitverkorenen op hun reis. Om als levende de stap naar het eiland te nemen, moest men wel de beschikking hebben over een paspoort in de vorm van een zilveren tak die bloesem of vrucht droeg, een tak van de heilige appelboom. Deze tak kwam van de Levensboom en droeg de vrucht der onsterfelijkheid. De koningin van het Land der Gelukzaligen, van onsterfelijkheid en eeuwige jeugd, schonk de tak aan stervelingen die zij wenste te ontmoeten. Soms was ook de appel zonder de tak voldoende. Een dergelijke tak bracht bovendien lieflijke muziek voort, waarbij stervelingen hun zorgen vergaten. Ook de

Grieken en Romeinen kenden de mogelijkheden van een dergelijke appel, die tevens in verband stond met de wereld van de dood, de wereld van de overkant. Keltische verhalen uit de overlevering vertellen hoe stervelingen die het eiland Avalon of Tir N-aill bezochten, in bepaalde gevallen mochten terugkeren naar de eigen wereld. De naam Tir N-aill herinnert aan de Noorse god Tyr, equivalent van de Germaanse god Tiwaz, de Angel-Saksische Tiw, de Keltische Tuan, aan Tihi, Tane, Tu, Ty en aan de Hindoestaanse Devas. Helaas is van deze god weinig bekend. Hij behoorde tot het gezelschap der Aasen. Waarschijnlijk werd hij in hoofdzaak gezien als god van de dood, maar dit is thans niet met zekerheid vast te stellen.

Dr. Kuno Meyer vertaalde de Ierse sage “De zeereis van Bran, Febals zoon”.³⁵⁾ Uit dit boeiende werk kiezen wij de volgende passages, die ons voeren naar het eiland in de westerse Oceaan; “Eens, lang geleden, toen Bran zich geheel alleen buiten zijn burcht bevond, hoorde hij muziek, zacht en lieflijk van klank. Hij werd soezerig en viel na verloop van tijd in slaap. Toen hij ontwaakte, ontwaarde hij naast zich op de grond een zilveren tak beladen met bloesem. Bran nam de tak op en bracht die naar zijn burcht. Toen allen zich in de grote burchtzaal verzameld hadden, stond er plotseling een vrouw voor hen, omstraald door een vreemd licht. Niemand wist waar zij vandaan kwam en hoe zij was binnengekomen. De verschijning zong in het bijzijn van alle aanwezigen voor Bran een vijftigtal kwatrijnen.

“Ik breng U een tak van de appelboom
uit Emain, gelijk aan die welke U reeds kent,
met zijtakjes van wit zilver.
Uit de kristallen randjes
ontsproot de witte bloesem.
Ver weg ligt een eiland,
gedragen door vier voeten,
waar fonkelende zeepaardjes dartelen
en een zuivere koers veroveren
op hoge, wit omrande golven.”

Een tweede verhaal, “Cormacs belevenissen in het Beloofde Land”, vertelt hoe Cormac zich bij het aanbreken van de dag geheel alleen buiten zijn burcht bevond in Múr Tea op Tara. “Eensklaps ontwaarde hij een oude krijger, die een tak op de schouder meevoerde waaraan drie gouden appels hingen. De tak verspreidde welluidende muziek. Op Cormacs vragen antwoordde de krijger dat hij kwam uit het land waar men nimmer oud wordt, waar men verdriet noch pijn kent, afgunst noch jaloezie, trots noch haat. Cormac, die de tak dolgraag in zijn bezit wilde hebben, beloofde de krijger, indien hij de muzikale tak mocht behouden, drie willekeurig gekozen voorwerpen af te staan, welke dit ook mochten zijn. De krijger overhandigde Cormac de tak en was terstond verdwenen. Cormac nam de tak mee naar huis. Een jaar lang genoot de gehele huishouding van haar schoonheid en van het gevoel van welbehagen dat de tak hen schonk. Toen er een jaar verstreken was, verscheen de krijger plotseling in hun midden. Hij verzocht om de vervulling van één van zijn wensen. Hierop voerde hij Cormacs dochter Ailbe met zich mee. Een maand later verscheen hij opnieuw en nam Cormacs zoon Carpre Lifechair mee. De derde keer dat hij bij Cormacs burcht verscheen, voerde hij Cormacs vrouw Ethne Longsided, dochter van Dunlang koning van Leinster, mee. Maar nu volgde Cormac, tezamen met zijn gehele volk, de oude krijger. Plotseling werden zij omgeven door een dichte mist. Toen de mist optrok, bevond Cormac zich geheel alleen op een wijde vlakte in de Tuin van het Beloofde Land. Hij ontwaarde een glinsterende fontein, waaraan vijf rivieren ontsprongen. Mannen en vrouwen kwamen en gingen om van het water te drinken. Negen hazelaars bogen zich naar de bron en lieten hun noten neerdalen in het

water. In de bron zwommen vijf zalmen die de noten openden. De schillen dreven weg op het water der vijf rivieren. Het voortstromende water bracht een geluid voort als van een ontroerend schone melodie.

Eensklaps stond de krijger die Cormacs dochter, zoon en vrouw meevoerde, naast hem. Hij ontpopte zich als Manannan, zoon van Ler, koning van het Beloofde Land. Hij vertelde Cormac hoe hij hem naar het Beloofde Land hoopte te lokken door zijn familieleden mee te nemen. “De fontein die je aanschouwt, is de Bron van Kennis. Wijsheid verkrijgt men uit de vijf stromen. Zij behoort slechts toe aan hen die van dit water drinken. Wie zowel uit de bron als van het water der rivieren drinkt, verkrijgt kennis, uitzonderlijke wijsheid en bijzondere hoedanigheden.”

Lezing van de op schrift gestelde verhalen uit de overlevering schenkt ons het onmiskenbare gevoel dat de bewoording opzettelijk eenvoudig en begrijpelijk werd gehouden. Op deze wijze wenste men aan latere generaties uit een andere periode van de geschiedenis der mensheid de ware gebeurtenissen door te geven. Het eiland Emain, waar men tezamen in grote harmonie leeft en waar men dagelijks kan drinken van de Bron van Kennis en Wijsheid, waar de vruchten van de hazelaar neerdalen in het water van de fontein, kan slechts het Land van Eden aanduiden. De kernen van de vruchten van de hazelaarboom bleven bewaard in de Bron van Kennis. De vijf stromen voerden de schillen, de rond de kern gelegen omhulsels, mee. De vijf rivieren vertegenwoordigen de vijf “stromingen der wijsheid en der hoedanigheden” die de mens op aarde worden geboden, indien men bereid is van het water te drinken. Indien men zowel uit de Bron der Kennis als uit het water der rivieren put, “verkrijgt men kennis, uitzonderlijke wijsheid en bijzondere hoedanigheden”.

Typerend voor de gedachtengang der Kelten was de verplaatsing van Avalon of het eiland Tir N-aill, gelegen in de westerse Oceaan, naar het schaduwland van de dood. Deze zienswijze is evenwel gebaseerd op de oorspronkelijke aanwezigheid van Plato's legendarische eiland Atlantis. Het eiland van de Aasen, gelegen in de Oceaan, ging ten onder, kon niet meer worden betreden en was daarom “dood”. Toen Emain niet meer behoorde tot de stoffelijke wereld, verplaatsten de Kelten het eiland naar de schaduwwereld.

De kwatrijnen van de Ierse sage van Bran delen ons mee dat het eiland Emain werd gedragen door vier voeten. Wij kunnen de aan deze mededeling verbonden consequenties niet ontlopen en staan voor de vraag of het eiland op vier poten rustte. Kwamen de goden naar de aarde met een reusachtige vogel, met een ruimteschip van grote afmeting? Werd het enorme gevaarte geplaatst op de zeebodem, op een plaats waar het water ondiep was? Rustte het eiland der goden op vier “voeten”? Tijdens de periode die voorafging aan de zondvloed was het zeewater niveau ten gevolge van de grote uitgestrektheid van de toenmalige ijskappen inderdaad minder hoog dan thans het geval is. Toen de Grote Vloed de aarde overspoelde, verging het eiland “in één enkele dag en één enkele nacht” temidden der woedende golven, zoals Plato ons mededeelt. Of was het de goden vergund tijdig de aarde te verlaten? De grote omvang van het ruimtevaartuig herinnert aan het goddelijk vliegend vaartuig Pushpaka dat, zoals wij later zullen zien, een belangrijke rol vervult in de epische geschiedenis die zich afspeelt in het vanuit India tot ons gekomen Ramayana-geschrift.

Een eveneens uit India afkomstig episch werk, oorspronkelijk neergeschreven in het Sanskriet, verhaalt de geschiedenis van twee vorstenhuizen die aan elkaar verwant zijn, maar met elkaar op gespannen voet leven.¹⁷⁾ Evenals het Ramayana bevat het Mahabharata teksten die verwijzen naar een sinds lang vervlogen periode, die verhuld ligt in de nevelsluiers van de tijd. Wij lezen hoe Prins Arjuna, uit het vorstenhuis der Pandava's, eens wandelde langs een pad dat zich uitstreckte langs de Oceaan. Het werd reeds avond, toen hij in de verte iemand ontwaarde die hem tegemoet liep. Het bleek de god Krishna te zijn. De twee mannen herkenden elkaar. Krishna kende Arjuna uit een vorig leven “toen de zee nog melk was” (de

periode waarin de schepping tot stand kwam). Een flits van herinnering verhelderde Arjuna's geest voor een kort ogenblik: "Ik herinner mij dat U de god Narayana bent". Krishna glimlachte. De twee mannen omhelsden elkaar. Krishna sprak: "Heel lang geleden waren wij reeds met elkaar bevriend. Herinner je je de Boom?" "De Boom van Narayana, een hoge boom....." Op dat ogenblik vervloog bij Arjuna de herinnering. Krishna sprak: "De Boom wortelt in een zilveren berg. Hij draagt zowel 's nachts als overdag zijn takken en bladeren." Deze laatste zin herbergt de diepere betekenis van de aanwezigheid van de Boom en staat in relatie tot het ware doel van het door de god Narayana aangebrachte netwerk van takken en bladeren. Dag en nacht voerden de goden gegevens aan, die tezamen een stroom van kennis vormden, naar de hemel van Narayana gezonden als Bron van Kennis van Goed en Kwaad. De Berg, de Bron en de Boom vormen tezamen de meest heilige attributen binnen het godendom.

Een andere passage uit het Mahabharata vertelt hoe leden van het vorstenhuis der Pandava's, verbannen uit het eigen koninkrijk, besloten naar de Berg Kailasa (Ka-el-asa)^(GtH) te trekken, gelegen in het gebied van de Himalaya (waar ook Shangri-La zich zou hebben bevonden^(GtH)). Hier strekte zich het paleis uit van de god der schatten Vaishravana. Na een moeizame tocht door het gebergte werd Kailasa bereikt aan die zijde die uitkijkt over de wereld. De Pandava's bereikten een grasvlakte, waar een gigantische boom zijn bladeren spreidde, bloesemde en vrucht droeg. Op deze plaats bevond zich van oudsher het rustoord van Narayana, de god die het universum beschermt en in stand houdt. De Pandava's zetten zich neer tegen de stam van Narayana's boom en rustten in de schaduw van zijn takken, hoog verheven boven de wereld. De stam voelde glad en koel aan tegen de ruggen van de prinsen. Hun vermoeidheid verdween.

De omschrijving van de Boom Aswattha, geworteld in de hemel en haar takken uitstrekkend naar de aarde, bevestigt de registratie van ons denken en doen. "Elk van haar bladeren vertegenwoordigt Gods Kennis en "alle wetenschap". Engelen voeden de Boom. De knoppen brengen de uitingen der zintuigen voort. Wortels groeien ook naar de aarde: de wortels van menselijke daden. Niemand zal ooit weten welke vorm deze Boom heeft, haar begin en haar einde, haar werkelijke bedoeling." Toekomstige decennia zullen ons een stap dichterbij tot de waarheid brengen, toevoegen aan de reeds bestaande kennis. De gegevens zullen via computersystemen worden verwerkt en opgeslagen. Maar de ware vorm van de Boom des Levens en die van de Boom van goed en kwaad, de kennis van God, de uiteindelijke bedoeling van God, blijft voor de mens op aarde de verboden vrucht. Nimmer zullen wij God een stap vóór mogen en kunnen zijn.

Bij de Boom Yggdrasil houden de goden dagelijks rechtszitting. Regelmatig bespreekt men de stand van zaken. Men beschouwt de gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan.

"De es is de grootste en mooiste Boom, met takken die zich over de hele wereld spreiden en omhoog reiken tot in de hemel." Of zoals de Bhagavad-Gita zegt: "Geworteld in de hemel strekken de takken zich uit naar de aarde". De "takken" strekken zich als voelsprietten door het universum, ook naar de aarde en verzamelen de jongste gegevens. Deze worden vervolgens door de stam heen naar de hemel geleid, een stam die glad en koel aanvoelt en bedekt is met een buitenlaag die het aanzicht heeft van een slangenhuid. De Proza-Edda vermeldt dat de Boom drie wijdvertakte wortels heeft waarvan er één reikt naar de IJsreuzen. Deze IJsreuzen vervullen een rol in "Voluspá", de voorspelling van de zieneres of Volva, die de ondergang van de Aasen voorspelt gedurende een strijd die samenvalt met een natuurramp van ongeëvenaarde hevigheid.

Bij Enoch treffen wij een verwijzing aan naar IJsreuzen. Enoch verklaart allereerst dat engelen groot van postuur zijn (Enoch 2). Begeleid door een engel bezoekt Enoch de verschillende hemelen. Wanneer hij tenslotte de zevende hemel bereikt, staat hij voor Gods

aangezicht. Van Hem ontvangt hij de opdracht terug te keren naar de aarde om zijn zonen te onderwijzen in al hetgeen Enoch tijdens zijn tocht door de zeven hemelen gezien en ervaren heeft. Enoch moet terstond vertrekken. Hoofdstuk XXXVII, vers 1: “God riep één van de oudere engelen tot zich en wees hem aan mij toe (om de terugreis te regelen ^(GtH)). De engel bezat een verschrikkelijk en dreigend vóórkomen.” Zijn verschijning is als witte sneeuw, zijn handen zijn als ijs, zijn vóórkomen als bevroren en hij bevroor mijn gezicht.....” Vers 2: “En de Heer sprak: “Enoch, wanneer je gezicht hier niet wordt bevroren, zal niemand je gezicht (meer) kunnen aanschouwen.” Hoofdstuk XXXVIII, vers 1, vertelt van de opdracht die God verstrekte om Enoch te doen terugkeren naar de aarde. “God sprak tegen de mensen (engelen) die mij (Enoch) naar boven (de hemelen) brachten: “Geleidt Enoch naar beneden naar de aarde en wacht op hem tot de vastgestelde dag.”

Hier spreekt een stem tot ons vanuit een ver verleden. Er wordt gesproken van een ruimtereis vanuit de allerhoogste hemel, vanuit de hemel van God zelf, naar aardse regionen. Enoch en zijn begeleider worden beiden in bevroren toestand gebracht alvorens de reis kan aanvangen. Het was noodzakelijk de lichaamstemperatuur van passagiers tot onder het vriespunt te verlagen en de lichaamsfuncties zodanig te vertragen dat men in staat was de langdurige reis te overbruggen.

Enoch verbleef in de ruimte. Hij bezocht de zeven hemelen en stond oog in oog met God. Deze droeg hem op zijn ervaringen op schrift te stellen en de vergaarde kennis over te dragen op “zijn zonen”. Hiertoe kreeg hij 30 dagen de tijd, waarna Enoch de aarde voorgoed ging verlaten om te worden meegevoerd naar de hemel.

Hoe de aardse zonen reageerden op de kennis die Enoch vergaarde en of zij het vermogen bezaten deze onvoorstelbaar ingewikkelde materie te begrijpen, blijft een onbeantwoorde vraag. Begrippen als ruimtevaart, de beheersing van de cosmos, computerisatie, electromagnetisme en het invriezen van reizigers kwamen in Enochs verslag aan de orde. Waren de zonen van Enoch op deze wetenschappelijke kennis voorbereid? Leefden zij temidden der goden? Enochs verslag omtrent geavanceerde werkmethode werd eeuwenlang niet begrepen of, benaderd vanuit religieus standpunt, op foutieve wijze geïnterpreteerd en zelfs bestempeld als ongeloofwaardig. Men wist geen raad met Enochs ontboezemingen. Desondanks lag het in Gods bedoeling de wetenschappelijke gegevens naar de aarde te brengen opdat zij beschikbaar zouden zijn voor eenieder die zich te zijner tijd voor deze bijzondere materie zou gaan interesseren.

Bepaalde nieuwe begrippen zullen de zonen van Enoch wel hebben aangesproken. Het bereiken van onsterfelijkheid is en blijft een boeiend onderwerp. De mogelijkheid om het menselijk lichaam te conserveren door middel van bevriezing en het in een later stadium weer op te kunnen wekken, zal ook de zonen van Enoch met verbazing hebben vervuld en tot nadenken hebben gestemd. Ongetwijfeld zullen Enoch vele vragen zijn gesteld omtrent zijn ruimtereis. Maar Enoch herinnerde zich weinig of niets van zijn vlucht. Zijn lichaam reageerde immers niet op impulsen. Hij nam zijn omgeving niet meer waar.

Het nageslacht van Enoch bewaarde de herinnering aan Enochs “herrijzenis uit de dood” en aan de specifieke behandeling waaraan het lichaam van Enoch werd onderworpen. Deze wetenschap treffen wij in gewijzigde vorm aan binnen het Oude Egypte. De praktijk om de lichamen van overledenen te conserveren, werd langdurig beschouwd als absolute noodzaak om de wederopstanding in het hiernamaals te garanderen. Priesters bekwaamden zich in het balsemen van lichamen. Zij voerden de handelingen met grote precisie uit. Geld noch moeite werden gespaard om het dode lichaam in tact te houden. De methode was gewijzigd. Het conserveringsproces werd foutief nagebootst. De tegengestelde weg van de Kennis uit de Boom leidde op aarde tot misverstanden.

Enoch vertelt hoe de engel die hem vergezelde “een verschrikkelijk en dreigend uiterlijk bezat, wit als sneeuw, een bevroren voorkomen en handen als van ijs”. De lichaamsdelen die hier worden beschreven, bleven onbedekt bij de kleding die de engel droeg. Engelen, groot van postuur, geleken in bevroren toestand ongetwijfeld op ijzige reuzen. Enoch zal zich begeven hebben naar het centrum van ruimtevaart. Vóór de reis aanving, werden talrijke gegevens ingevoerd in de boordcomputer van het ruimtevaartuig waarmee hij reisde, gegevens die van groot belang waren met het oog op een behouden vlucht en veilige aankomst. De route door het heelal werd met uiterste nauwkeurigheid bepaald. Tijdens de vlucht werden de gegevens aangevuld en automatisch doorgegeven aan de besturing. Eventuele wijzigingen in het vluchtschema werden volbracht.

Het centrale ruimtevaartcentrum zal de verbindingen met andere centra, onder meer bij de goden in Eden, dag en nacht actief hebben gehandhaafd. De aan voortdurende wijzigingen onderhavige situaties in het heelal werden en worden in de betreffende computerbanken geleid. Ruimteschepen vertrekken en arriveren. Reizigers worden tijdig voorbereid en geprepareerd voor de langdurige tocht. Via de “hoofdwortel” vonden en vinden talrijke gegevens hun weg naar de aartsengelen die met toezicht zijn belast.

De derde wortel reikt naar Nivlheimen. Ofschoon onze kennis omtrent dit gebied faalt, weten wij dat het werd opgenomen in het informatienet. Ook in dit nevelige gebied bloeit de Levensboom en draagt vrucht.

De Schrift spreekt in het Nieuwe Testament, de Openbaring van Johannes, opnieuw van de Levensboom: “En hij (de engel) toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon Gods en des Lams. In het midden van hare straat, op de ene en op de andere zijde der rivier was de Boom des Levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijne vrucht.”

6. Goden in mensengedaante

Goden bezoeken de aarde. Zij verplaatsen zich door de cosmos met de snelheid van het licht of passen een andere methode toe die hen de mogelijkheid biedt afstanden in zeer korte tijd te overbruggen. De Bijbel bevestigt dat engelen stervelingen benaderen met een gerichte boodschap. Deze personen worden bij name genoemd en vertellen van hun ervaringen met de hemellingen.

Wie zijn deze engelen? Zoals wij weten schiep God Zijn engelen reeds in een vroeg stadium van de Schepping. Eerst verschenen de aartsengelen, die ieder een eigen territorium verkregen. Vervolgens vergaarden de aartsengelen totale kennis van de hen toegewezen gebieden en namen daar de bescherming ter hand. Hierna schiep God grote aantallen “gewone” engelen. Uit deze laatsten werden engelen uitverkoren om met goddelijke opdrachten naar ons af te reizen. De goden van de Ankh beïnvloedden onder meer de kiem van levensvormen van vroege datum op aarde. De oergestalten verkregen een grotere diversiteit. Tezamen gingen deze een geheel op elkaar afgestemd geheel vormen. Dat het resultaat van deze werkzaamheden wel eens moest worden herzien, kunnen wij onder meer afleiden uit het Bijbelse zondvloedverhaal en uit het zondvloedverhaal dat vanuit het Gilgamesj-epos tot ons is gekomen. Dit laatste verslag van de zondvloed is van vroeger datum dan het Bijbelse. Ook het heilige Boek der Quiché-Maya, Popol Vuh, en talrijke ons ter beschikking staande volksvertellingen en mythologische verhalen herinneren aan de Grote Vloed die de aarde teisterde.

De schepping van de mens volgde een problematische ontwikkeling. Oorspronkelijk werd de aarde bevolkt door oerrassen, die echter gedoemd waren tot uitsterven. Pas veel later ontstonden de huidige mensenrassen. Deze hebben zich vooralsnog weten te handhaven.

Ieder levend wezen op aarde is voorbestemd om te sterven. De ziel van al wat leeft, keert terug naar de plaats van oorsprong en neemt daar de aan deze ziel toe bereide positie in. God staat aan de top van een hypothetische piramide. Aards leven dat het stoffelijk omhulsel heeft afgelegd, begeeft zich naar de basis van de piramide. Tussen top en basis bevinden zich in de bovenste schijf de aartsengelen. Hierop volgen engelen die naar gelang van bekwaamheid de steeds in grootte toenemende schijven der piramide bevolken. Op de hoeken van de piramide nemen de chefs en voormannen plaats.

Welke gedaante verkregen Gods engelen? Zijn gestalte en uiterlijk gelijk aan die van de huidige mens? Wanneer de mens het stoffelijk omhulsel verlaat en terugkeert naar de oorsprong, een nederige engel wordt, heeft hij toch geen aardse lichaamsvorm? Genesis vertelt dat de mens geschapen werd naar Gods beeld. De ziel van een mens die zich begeeft naar de aarde heeft die gestalte die het hem vergunt zich te handhaven op onze planeet. De zielegedaante zelf zal zich niet noodzakelijkerwijs bedienen van de menselijke gestalte. Engelen bezitten een lichtende zielegedaante. In bepaalde omstandigheden bestaat evenwel voor de engel de noodzaak om een juiste stoffelijke gedaante aan te nemen, bijvoorbeeld in die gevallen waarin hij of zij zich aan de mensheid zal moeten tonen in verband met zijn of haar opdracht. In het algemeen mogen wij stellen dat engelen, wanneer zij de aarde bewandelen, zich niet aan eenieder wensen kenbaar te maken. Vóór zij van huis gaan, nemen zij reeds in de hemel die stoffelijke gedaante aan waarvan zij zich later zullen bedienen. In deze gedaantevorm verplaatsen zij zich door het heelal, gezeten in hemelse wagens, binnen die voertuigen waarmee de mens zich in onze eeuw vertrouwd tracht te maken met de bedoeling het eigen planetenstelsel en uiteindelijk grote delen van de cosmos te bereiken en te verkennen.

De mens kent reeds sinds onheuglijke tijden de verschijningsvorm van U.F.O.'s of niet geïdentificeerde vliegende voorwerpen, van reuzenvogels die ons luchtruim doorkruisen en afdalen naar de aarde. Uit verslagen van ooggetuigen is gebleken dat U.F.O.'s niet steeds identiek zijn, maar daarentegen een diversiteit aan vormen verkregen. Deze verscheidenheid was en is aanleiding tot het ontstaan van een aantal theorieën betreffende herkomst en doel van deze vliegende voorwerpen. Zij zouden bijvoorbeeld afkomstig zijn van twee rivaliserende groeperingen, die de mensheid respectievelijk goed en kwaad gezind zijn en elkaar onderling bestrijden. Het is echter zeer goed mogelijk dat ruimtewezens de mensheid de weg wijzen naar oplossingen bij de bouw van ruimteschepen bedoeld voor toekomstige ruimtevaart, dat zij ons modellen tonen die voldoen aan de condities die het universum beheersen.

Uit mondelinge of uit schriftelijk vastgelegde verklaringen van personen die op één of andere wijze contact kregen met wezens afkomstig uit U.F.O.'s is gebleken dat deze laatsten met de mens niet altijd het goede voor hebben. Reizen afgezanten van Satanail eveneens naar ons toe?

Frank Taylor stelde de onaangename ervaringen te boek van een in Engeland op het platteland woonachtige familie, die geplaagd werd door een regelmatig weerkerende U.F.O.⁷²⁾ Taylor vangt zijn voorwoord aan met te verklaren dat de gebeurtenissen die hij beschrijft geheel op waarheid berusten. Hij is echter realistisch genoeg om te beseffen dat velen de gebeurtenissen niet als zodanig zullen aanvaarden. De ervaringen van de Engelse familie duiden erop dat zij regelmatig werden geïntimideerd en ook werden onderworpen aan onplezierige experimenten. Op een kwade dag, opnieuw geconfronteerd met een landing van het voertuig, aanschouwden zij een wezen dat uit de U.F.O. was tevoorschijn gekomen, op het huis toeging en even later met grote kracht op de voordeur bonsde om toegang tot het huis te verkrijgen. Van belang is de beschrijving die de familie gaf van de ongewenste bezoeker: "Het wezen bezat het aanzien van een mensachtige, maar heel groot, misschien zeven voet lang of meer. De verblindende lichtschijs die het voertuig omgaf, bemoeilijktte aanvankelijk de waarneming "en détail". Toen het dichterbij kwam, bleek het te glanzen, nee te glinsteren." Ofschoon men niet kon zien of het wezen kleding droeg, zag men dat het lichaam bedekt was met een dikke laag slijm. Langzaam kwam het op het huis toe.

De beschrijving die de familie van de bezoeker gaf, herinnert aan hetgeen Enoch vertelt van de engelen die hij op zijn reis door de hemelen ontmoette. Deze waren allen groot van postuur. De oudere, aan Enoch toegewezen engel die hem op zijn terugtocht naar de aarde begeleidde, "bezat een verschrikkelijk en dreigend uiterlijk, wit als sneeuw (en daarom glinsterend^(GtH)). Het vóórkomen van de engel was als bevroren, de handen als van ijs".

Was de ruimtereiziger die de Engelse familie benaderde ontwaakt uit een bevroren slaap, uit de aangepaste lichamelijke conditie waarmee hij de cosmos doorkruiste? Kleefde het chemisch omhulsel, bedoeld om de lichaamstemperatuur van het wezen omlaag te brengen en te houden, nog aan de ruimtereiziger op het moment dat hij zich toegang verschafte tot de aardse atmosfeer? Vertoonde deze substantie zich als een dikke, slijmerige, ontdooiende massa?

Brad Steiger, die uit hoofde van zijn beroep vele waarnemingen van U.F.O.'s registreerde, kwam na verloop van tijd tot de conclusie dat lang niet alle waarnemingen konden worden verwezen naar het rijk der fabelen. Zijn boek "Project Blue Book"⁶⁷⁾ vermeldt dat niet geïdentificeerde vliegende voorwerpen meestal bij daglicht worden waargenomen. Steiger schrijft: "De meeste meldingen hebben betrekking op metaalachtige, schotelvormige voorwerpen, waarvan de doorsnede ongeveer tienmaal zo groot is als de dikte. Soms is de vorm enigszins asymmetrisch. Tijdens de vlucht vertonen zij hoge snelheden en versnellingen. Zij zijn ook in staat snel van koers te veranderen. Een andere groep voorwerpen

is sigaar- of raketvormig. Dikwijls vliegen zij in formatie en vertonen zich als duidelijk zichtbare, lichtende voorwerpen. U.F.O.'s kunnen ook bestaan uit lichten die met enorme snelheden en snelle wendbaarheid, in groepen worden waargenomen.”

De vraag rijst waarom engelen de voorkeur geven aan het reizen met ruimteschepen en niet steeds de mogelijkheid aangrijpen zich te verplaatsen met behulp van telekinese of het “overseinen” van stoffelijke voorwerpen. Ofschoon telekinese onder bepaalde omstandigheden wel zal worden toegepast om het reizen te bespoedigen en te vereenvoudigen, bestaat het gevaar dat bij een voortdurende herhaling van grootscheepse telekinese-verplaatsingen vrijkomende energieën de orde van het heelal verstoren en in gevaar brengen. Om geavanceerde technologieën voor het oog van de mensheid te verbergen, leggen ruimteschepen wellicht in eerste instantie aan bij een ruimtestation, waar zij hun voertuigen vastkoppelen om daarna over te stappen in U.F.O.'s van geringere omvang en afmeting.

Ofschoon oude geschriften onomstotelijk vaststellen dat de goden zich in hemelse wagens of grote vogels verplaatsen, heerst nog steeds ongeloof ten opzichte van waarnemingen van U.F.O.'s. Het taboe over deze materie vloeit voort uit het huidige stadium van ontwikkeling van de mens. Nog steeds bestaat de neiging de realiteit van de vliegende vogels niet ernstig te nemen en van ons af te schuiven. Toch verhaalt ook de Bijbel meer dan eens van een dergelijke waarneming. Als voorbeeld kiezen wij eerst het tweede hoofdstuk uit 2 Koningen 2: “Het geschiedde nu, als de Heere Elia met een onweder ten hemel opnemen zou, dat Elia met Elisa ging van Gagal. Toen gingen de zonen der profeten die te Beth-El waren tot Elisa uit en zeiden tot hem: “Weet gij dat de Heere heden uw heer van uw hoofd wegnemen zal?” En hij zeide: “Ik weet het ook wel, zwijgt gij stil.” En het gebeurde als zij voortgingen, gaande en sprekende, ziet zo was er een vurige wagen met vurige paarden, die tussen hen beiden scheiding maakten. Alzo voer Elia met onweder ten hemel.” Nadat Elia werd afgehaald en was vertrokken en Elisa bij de zonen der profeten terugkeerde, spraken deze laatsten er van dat zij Elia wensten te zoeken. Vers 16: “En zij zeiden tot hem (Elisa): “Zie nu, er zijn bij uw knechten vijftig dappere mannen. Laat hen toch heengaan en uwen heer zoeken, of misschien de Geest des Heeren hem opgenomen en in een der bergen of in een der dalen hem geworpen heeft. Doch hij zeide: “Zendt niet.” Vers 17: “Maar zij hielden bij hem aan tot schamens toe, en hij zeide: “Zendt”. En zij zonden vijftig mannen die drie dagen zochten, doch hem niet vonden.”

De profeet Ezechiël vangt zijn geschriften aan met het verslag van de meest ingrijpende ervaring uit zijn leven. Vers 1 t/m 7: “In het dertigste jaar, in de vierde (maand), op de vijfde dier maand, toen ik in het midden der weggevoerden was bij de rivier de Chebar, zo geschiedde het (dat) de hemelen werden geopend en ik gezichten Gods zag. Op de vijfde dier maand (dat was het vijfde jaar van de wegvoering van de koning Jojachin), geschiedde het woord des Heeren uitdrukkelijk tot Ezechiël, de zoon van Buzi, de priester, in het land der Chaldeeën, bij de rivier de Chebar, en de hand des Heeren was daar op hem. Toen zag ik, en zie, een stormwind kwam uit het noorden af, een grote wolk, en een vuur (daarin) besloten, en een glans was rondom die (wolk); en uit het midden daarvan was als de kleur van hasmal, uit het midden van het vuur. En uit het midden daarvan (kwam) de gelijkenis van vier dieren: en dit was hun gedaante: zij hadden de gelijkenis van een mens. En elk had vier gezichten; insgelijks had elk van hen vier vleugels. En hun voeten waren rechte voeten, en hun voetzolen waren gelijk de voetzolen van een kalf en glinsterden gelijk de kleur van glad koper.”

Vers 13: “Aangaande de gelijkenis der dieren, hun gedaante was als brandende kolen van vuur, als de gedaante der fakkels; dat (vuur) ging steeds tussen die dieren, en het vuur had een glans, en uit het vuur kwam een bliksem tevoorschijn.”

Vers 15: “Toen ik die dieren zag, zie, zo was er een rad op de aarde, bij die dieren, naar vier aangezichten ervan. De gedaante der raderen en hun maaksel was als de kleur van

een turkoois, en die vier hadden enerlei gelijkenis; bovendien was hun gedaante en hun maaksel, alsof het een rad was in het midden van een rad.”

Verzen 18 en 19: “En hun velgen die waren zo hoog dat ze vreselijk waren; en hun velgen waren vol ogen rondom aan die vier (raderen). Als nu de dieren gingen, gingen de raderen bij hen; en als de dieren van de aarde opgeheven werden, werden de raderen opgeheven.”

Verzen 20 t/m 28: “Waarheen de geest was om te gaan, gingen zij; en de raderen werden tegenover hen opgeheven; want de geest der dieren was in de raderen. Als die gingen, gingen (deze); en als die stonden, stonden zij; en als die van de aarde werden opgeheven, werden de raderen tegenover hen opgeheven; want de geest der dieren was in de raderen. En over de hoofden der dieren was de gelijkenis van een uitspansel, gelijk de kleur van het vreselijk kristal, van boven af over hunne hoofden uitgespreid. En onder dat uitspansel waren hun vleugels rechtop, de ene aan de anderen; ieder had er twee die herwaarts hun lichamen bedekten, en ieder had er twee die ze derwaarts bedekten. En als zij gingen, hoorde ik een geruis hunner vleugels, als het geruis van vele wateren, als de stem der Almachtigen, als de stem van een geroep, als het gedreun van een heirleger; als zij stonden zo lieten zij hun vleugels neder. En er geschiedde een stem van boven het uitspansel hetwelk boven hunne hoofden was, als zij stonden en hun vleugels nedergelaten hadden. En boven het uitspansel hetwelk was boven hun hoofden, was de gelijkenis van een troon als de gedaante van een saffiersteen, en op de gelijkenis van de troon was de gelijkenis als de gedaante van een mens, daarboven zijnde. En ik zag als de kleur van hasmal, als de gedaante van vuur rondom daarbinnen, van de gedaante zijner lendenen en opwaarts; en van de gedaante zijner lendenen en nederwaarts zag ik als de gedaante van vuur, en glans aan hem rondom. Gelijk de gedaante van de boog die in de wolken is ten dage van de plasregen, alzo was de gedaante van de glans rondom; dit was de gedaante van de gelijkenis der heerlijkheid des Heeren; en toen ik het zag, viel ik op mijn aangezicht, en ik hoorde een stem van één die sprak.”

Hoofdstuk 2, Ezechiëls roeping, verzen 1 t/m 3: “En hij zeide tot mij: “Mensenkind, sta op uwe voeten en Ik zal met u spreken.” Zo kwam in mij, toen Hij tot mij sprak, de Geest die mij stelde op mijne voeten; en ik hoorde Die, die tot mij sprak. En Hij zeide tot mij: “Mensenkind, Ik zend u tot de kinderen Israëls, tot de rebellerende volkeren....”

Ezechiël was getuige van de landing van een vliegende schotel “met ogen rondom”, met verlichte ramen. Hij zag vier “dieren” uit het schip tevoorschijn komen, gekleed in koperkleurige ruimtepakken, de voeten gestoken in bijbehorend schoeisel. Even later realiseerde hij zich dat de onbekende wezens een sterke gelijkenis vertoonden met de mens. Met behulp van een aantal aan hen bevestigde vleugels bereikten de ruimtereizigers de grond. Zij vervoerden apparatuur waarvan Ezechiël het bestaan niet kende. Foto-opnamen werden waarschijnlijk gemaakt met behulp van een foto-apparaat met flitser. Zij verplaatsten zich in een gevleugelde wagen, die zich zowel over de vaste bodem als op geringe afstand erboven voortbewoog. De wagen was voorzien van raderen en vleugels. Het is een vervoermiddel dat de aandacht van hedendaagse ruimtevaart-deskundigen verdient.

Ezechiël werd in de gelegenheid gesteld het interieur van het ruimteschip te bekijken. Hij tracht oprecht weer te geven op welke wijze de engelen het schip weer binnenvlogen en zich ontteden van het gevleugelde voertuig. Binnen de vliegende schotel bevond zich boven de hoofden van de ruimtereizigers een koepelvormig plafond, waarop de reisrouten door het heelal stonden aangegeven. Ezechiël nam een troon waar “als de gedaante van saffiersteen en de gedaante van een mens daarboven zijnde”. De engelen toonden Ezechiël de van glanzend metaal vervaardigde stoel van de piloot. Alvorens weer te vertrekken, toonden de ruimtereizigers Ezechiël de “machinekamer”, de ruimte waar het systeem van voortbeweging was gesitueerd. Zij stelden het afvuurmechanisme even in werking, slechts in de allereerste

fase. Ezechiël maakte kennis met de deeltjesversneller waarmee, met behulp van het magnetisme, elementaire deeltjes dusdanig worden versneld dat een voortstuwingsnelheid van ca. 300.000 km per seconde kan worden bereikt, gelijk aan de snelheid van het licht. Deze laatste werd niet ingeschakeld. Bij de rondleiding ontving Ezechiël verklaring van de principes en van de werking van het mechanisme. Ofschoon het ingewikkelde principe van voortstuwung hem vanzelfsprekend geheel moet zijn ontgaan, drukten de engelen hem op het hart in zijn verslag van de ontmoeting in elk geval de “regenboog” te vermelden, opdat latere generaties uit een technisch en wetenschappelijk meer ontwikkeld stadium zouden verstaan dat engelen zich met de snelheid van het licht door de cosmos verplaatsen.

De bedoeling van het bezoek van engelen werd duidelijk op het moment waarop Ezechiël een luide stem gewaar werd die tot hem sprak. De stem richtte zich via een microfoon met versterker tot de verschrikte Ezechiël, die zich van angst op de grond wierp. Men gebod hem echter weer op de voeten te gaan staan en de boodschap van God aan te horen: “Menskind, Ik zend u tot de kinderen Israëls, tot de rebellerende volkeren.....”

Het landingsgestel werd ingetrokken, want “de geest der dieren was in de raderen”. Vuur en rook omgaven de vliegende schotel. Opnieuw weerklonk geruis als van vele wateren, er was een glans rondom, rook en een stormwind kondigden tezamen het vertrek van de hemelse wagen aan.

Naast het bezoek van één of meerdere afgezanten van God kennen wij ook de aanwezigheid van gezonden die via de moederschoot een aards leven aanvangen. Christenen herkennen Jezus als Zoon van God, als Verlosser der mensheid. De herinnering aan de Hemelvaart van Jezus wordt jaarlijks herdacht en gevierd. De gebeurtenissen die de aanleiding vormden tot Zijn opstanding werden opgetekend en weergegeven in het Nieuwe Testament. Bij de eerste berichten betreffende Jezus' opstanding uit de dood heerste er ongeloof bij Zijn discipelen. Jezus was gestorven aan het kruis, van het kruis genomen en in een graf geplaatst. De opgestane Jezus verscheen eerst aan Maria Magdalena, die de treurende de boodschap van Zijn herrijzenis bracht en hiermee getuigde van haar geloof. Het Marcus-evangelie zegt in hoofdstuk 16, vers 11 t/m 14: “En als dezen (de discipelen) hoorden dat Hij leefde en van haar (Maria Magdalena) gezien was, geloofden zij het niet. En na dezen is Hij geopenbaard in een andere gedaante, aan twee van hen, daar zij wandelden en in het veld gingen. Deze ook heengaande, boodschapten het aan de anderen; maar zij geloofden ook die niet. Daarna is Hij geopenbaard aan de elven (de 11 aan Hem trouw gebleven discipelen ^(Gth)) daar zij aanzaten en verweet hun hunne ongelovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen die Hem gezien hadden, nadat Hij was opgestaan.” Vers 19: “De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, is opgenomen in de hemel en is gezeten aan de rechterhand Gods.”

Lucas vertelt in Hoofdstuk 24, vers 50 en 51: “En Hij leidde hen buiten tot aan Bethanië, en Zijne handen opheffende, zegende Hij hen. En het geschiedde, als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde en werd opgenomen in de hemel.”

Marcus verklaart dat de Heere Jezus werd geopenbaard in “een andere gestalte”. Toen Jezus Zijn stoffelijk omhulsel had afgelegd, verscheen Hij in de menselijke vorm die toebehoorde aan Zijn astrale lichaam of zielegedaante. Onzichtbaar geworden, steeg Hij op ten hemel. Bij deze gebeurtenis waren Marcus en Lucas beiden tegenwoordig. Zij zagen de Heere Jezus die tot hen sprak en hen zegende, waarna Hij weerkeerde tot God. Mogen wij bij deze bijzondere vorm van ten hemelopneming spreken van telekinese? Jezus had Zijn offer aan de mensheid volbracht. De mensheid, niet een handjevol Joden, offerde het leven van Jezus met het doel God gunstig te stemmen en vergeving van eigen zonden te bewerkstelligen. Een oeroude handelwijze werd door het Christendom overgenomen en gerechtvaardigd. Nog steeds biedt de Kerk haar lidmaten de beker wijn te drinken aan, ter nagedachtenis aan het

vergoten bloed van Jezus Christus en brood ter spijze aan, ter herinnering aan het lichaam van Jezus. Deze geheiligde handeling vindt haar basis echter in een ver en barbaars verleden.

Het gegeven van de Kruisiging, neergelegd in het Nieuwe Testament, wordt binnen het Christendom algemeen aanvaard. In het Midden-Oosten zijn evenwel verhalen in omloop, waaruit zou blijken dat Jezus zijn latere levensjaren in India zou hebben doorgebracht. De vraag waarom in dat geval Zijn keuze op deze landstreek zou zijn gevallen, kan niet worden beantwoord. Zou het niet meer voor de hand hebben gelegen wanneer Jezus zich opnieuw naar Egypte zou hebben begeven om zich daar de esoterische kennis uit de priesterscholen eigen te maken?

De discipelen waren door Jezus ingelicht omtrent het tijdelijk karakter van Zijn aanwezigheid op aarde. Op dezelfde wijze wisten Elisa en de zonen der profeten zelfs op welke dag Elia zijn aards bestaan zou beëindigen om te worden opgenomen in de hemel. Elia verliet de aarde op dezelfde wijze als Enoch: in de gedaante die hij als mens voerde. Beiden werden door een ruimtevaartuig afgehaald. Het is ons niet bekend waarom Elia ons verliet, maar hij was een gezondene, een engel in de gedaante van de mens. Klaarblijkelijk werd geoordeeld dat Elia zijn opdracht had vervuld, zijn taak volbracht.

Stoffelijke voorwerpen blijken van het ene op het andere ogenblik te kunnen opgaan in het niet. U.F.O.'s verwijderden zich, na gesignaleerd te zijn en in bepaalde gevallen een ontmoeting met onze eigen vliegtuigen of zelfs met één of meerdere personen op aarde niet te hebben geschuwd, in pijlsnelle vaart van het ontmoetingsobject, om even later in het niet te verdwijnen. De opvatting dat stoffelijke voorwerpen, waaronder zelfs menselijke wezens, in een andere dimensie kunnen overgaan en onzichtbaar worden voor het menselijk oog, ligt niet alleen besloten in de Christelijke traditie, maar ook in de gedachtengang van andere wereldreligies. Wanneer gesproken wordt van Gods niet aflatende alom-aanwezigheid wordt het principe van een andere of vierde dimensie die onze dimensies overlapt, reeds aanvaard. Binnen deze complementaire dimensie vermogen ruimtevaartuigen onvoorstelbare afstanden af te leggen, waarbij snelheden worden bereikt die, indien deze waarneembaar waren, de mens met ontzag zouden vervullen. De mensheid kan zich dan ook niet meten met goden in de gedaante van de mens.

7. Berichten uit India

Religieus inzicht en wijsheid voortgekomen uit het Hindoestaans mysticisme zijn neergelegd in de Upanishads.⁵⁹⁾ Het geschrift bevat een verslag van het verloop van de schepping. Bij het hoofdstuk Mundaka lezen wij hoe de eerstgeborene, de allerhoogste god Brahma, verrees uit de oeroceaan. “Brahma is de oorsprong van alomvattende kennis. Deze kennis openbaarde hij aan zijn eerstgeboren zoon Atharva, die deze op zijn beurt doorgaf aan Angi. Angi lichtte Satyabaha in en deze openbaarde haar aan Angiras. Op zekere dag werd Angiras benaderd door Sanouka, hoofd van de godenhuishouding, die hem de vraag stelde: “Heilig Heer, hoe verkrijgt men algeheel inzicht in kennis?” Angiras antwoordde: “Diegenen die Brahma kennen, vertellen dat kennis tweeledig is, nl. de hogere vorm van kennis en de lagere. De Veda's¹² bevatten lagere kennis zoals klankleer, ritueel, ontleedkunde, woordafleiding, versmaat en sterrenwielarij. De onveranderlijke werkelijkheid, het eeuwige, de alomvattende oorsprong behoort toe aan de hogere vorm. Uit de wil van Brahma ontstond de materie van het universum, waaruit de oorspronkelijke energieën zijn voortgekomen, uit deze energieën ontstond de geest, uit de geest de ijle elementen, uit de elementen de vele werelden en uit de gedragingen van de wezens die deze werelden gingen bevolken de reeks van oorzaak en gevolg, van beloning en veroordeling van daden. Brahma ziet alles, kent alles. Hij is de oorsprong van algehele kennis. Uit hem zijn de cosmische intelligenties geboren, ook naam, vorm en materiële oorzaak van al het geschapene.”

Deze beschouwing omtrent het ontstaan van alle werelden voorziet tegelijkertijd in de eigennamen van goden van het door de allerhoogste god geschapen en oorspronkelijke godenras: Atharva, de eerstgeboren zoon, Angi, Satyabaha en Angiras. Opnieuw worden wij geconfronteerd met de goden van de Ankh (Ang), goden der vruchtbaarheid, met Aasen en Vanen, die de hoogste vorm van wijsheid verkregen van Brahma. De naam van de god Satyabaha vertelt ons nog meer. Hij vertegenwoordigt de god Tyr van de Aasen.

Atharva (= Adam) behoorde tot de goden die zijn voortgekomen uit de verbintenis van Aasen en Vanen. Sanouka, die aan het hoofd stond van de huishouding der goden, verkreeg de oorspronkelijke kennis niet regelrecht van Brahma. Gedreven door weetgierigheid wendde hij zich tot Angiras, die zich bereid toonde Sanouka in te lichten.

De beide heldendichten Mahabharata en Ramayana waren steeds en zijn ook thans nog van grote invloed op cultuur, religie en filosofie van het volk van India. De geschiedenis verhaald in het Ramayana-epos werd waarschijnlijk neergeschreven omstreeks het begin van de Christelijke jaartelling, misschien door een zekere Valmiki. Afkomstig uit de oude volksherinnering, gedurende vele eeuwen doorgegeven van geslacht op geslacht, vertelt het Ramayana de levensgeschiedenis van prins Rama en zijn gemalin prinses Sita. Invloeden die van de levensbeschouwing van dit tweetal uitgaan, hebben hun stempel gedrukt op het religieus denken en de dagelijkse handelwijze van de Hindoestanen.

Het Hindoeïsme onderkent het afwisselend ontstaan en weer vergaan van wereldse perioden. Rama en Sita bevonden zich op aarde gedurende de tweede aardse periode.¹⁸⁾

“Gedurende de eerste aardse periode leefden de mensen van de vruchten des velds; men kende verdriet noch pijn en leefde als het ware in het Paradijs. Er was slechts één enkele god op aarde. Tijdens de daarop volgende periode ving de mensheid aan onschuldige dieren te slachten. Een lagere godheid werd aanbeden. De situatie op aarde was onderhevig aan veranderingen. Mensen verloren het respect voor elkaar. Bedrog was aan de orde van de dag.

---

¹² Veda's bevatten heilige geschriften

Rama, die in deze onzekere wereld leefde, moest niet alleen rekening houden met de toen voorkomende mensenrassen, maar ook met goden en demonen, die gedurig invloed uitoefenden op de ontwikkelingen op aarde.

Bij elk nieuw begin werd de schepper, Brahma, herboren uit een lotusbloem ontsproten aan de navel van de god Narayana. Narayana rust, liggend op het water, op de tentakels van de wereldslang.”

Van deze wereldslang wordt veelvuldig gesproken in de tekst van vele mythologieën. De slang rust op de bodem van de zee en ligt geslingerd rond de aarde. Wanneer door onnadenkendheid of onachtzaamheid van de zijde van zowel goden als mensen haar rust wordt verstoord, wordt de aarde geteisterd door grote rampen, door vulkaanuitbarstingen, aardbevingen, daarmee gepaard gaande overstromingen en hevige slagregens.

“Brahma ontwaakte. Om zich heen ontwaarde hij slechts water. Allereerst schiep hij twee vrouwelijke en twee manlijke wachters om dit water te bewaken. Hierop haalde hij de aarde voorzichtig boven water, schiep de vijf elementen, vormde de werelden en bracht zowel de verschillende rassen tevoorschijn als het voedsel om hen in leven te houden.

De wachters vormden twee paren, waaruit de beide geslachten der Rakshasa's en Yakshama's voortkwamen. De Rakshasa-vrouw liet haar eerstgeboren zoon achter op een heuvel. Boven deze heuvel zweefde de god Shiva, god van vernietiging die een nieuwe schepping voorafgaat en die de heilige draad in de vorm van een slang over de schouder draagt. Hij daalde af naar de heuvel, nam het kind op en gaf het aan zijn echtgenote Devi, die het de leeftijd van de moeder gaf.

Shiva schonk het kind de eigenschap te kunnen vliegen. Beide giften waren erfelijk. Het kind, dat Sukesi werd genoemd, was vriendelijk en innemend van aard. Hij huwde de dochter van een hemelse Gandharva of hemelse musicus. Het paar kreeg drie zonen: Mali, Sumali en Malyavan.

Eens op een dag vlogen de drie jonge Rakshasa's omhoog naar de hemelse architect Viswakarman. Malyavan sprak hem aan: “Prins der schone kunsten, die de vliegende voertuigen voor de goden fabriceert, schenk ons een mooie stad, een burcht om te bewonen.” Viswakarman antwoordde: “Op aarde bevindt zich in de zuidelijke zee het eiland Lanka. Daar zal ik een stad voor jullie bouwen bij de top van de Trikutaberg, op een plaats niet ver van de hoogste der drie toppen.”

Eensklaps veranderde Viswakarman van gestalte. Hij werd alziend, met aan zijn zijden ogen, gezichten en armen. Uit zijn rug kwamen twee grote vleugels tevoorschijn, waarmee hij vorm kon geven aan wat hij maar wilde, die de lucht verplaatsten en lieten trillen.

Op Lanka bouwde Viswakarman een schitterende stad, waar de drie zonen van Sukesi zich vestigden. Onder hun leiding kwam het demonenras der Rakshasa's tot bloei. Zij vermeerderden zich echter in een zo snel tempo, dat er na verloop van tijd op Lanka geen plaats voor allen overbleef. Een aantal van hen trok over de zee naar het noorden en zwierf daar rovend en plunderend door de bossen. Ook maakten zij zich schuldig aan kannibalisme.

De hemelse wijze Narada werd eveneens lastig gevallen. Gezeten op een wolk stemde Narada zijn luit en begon te zingen: “Donkerblauwe Narayana en zwarte Rakshasa's!” Daarop verscheen de oergod Narayana, gezeten op de vogel Garuda. Wachtposten waarschuwden Malyavan. De 's-nachts ronddolende Rakshasa's rezen omhoog. Hun voertuigen en olifanten bewogen zich snel door de lucht. Garuda ging tot de aanval over. Narayana werd getroffen door talloze pijlen, maar het geluid van zijn boog veranderde de olifanten in steen. Zij vielen omlaag en braken in stukken. Lanka lag bezaaid met doden. Garuda schreeuwde luid en wendde zich om met een snelheid als van een orkaan. De wit-hete, zoemende pijlen van Narayana regenden neer op het Dandakawoud, dat spoedig doordrenkt was met bloed van

Rakshasa's. Narayana onthoofde Mali. Sumali en Malyavan vluchtten met de overgebleven Rakshasa's naar de wereld onder de zee. Lanka was weer leeg.

Een zoon van Brahma huwde de dochter van de heremiet Trinavindu. Zijn kleinzoon groeide op tot een vriendelijke, blijmoedige jongen. Brahma kwam naar de aarde en vroeg de jongen naar zijn liefste wens. "Ik wil altijd goedgeefs zijn", was het antwoord. Brahma verhieft hem daarop tot god der schatten en rijkdommen. Ook schonk hij hem het enorme, door de geest aangedreven luchtschip Pushpaka, in de hemel vervaardigd door Viswakarman. Het voertuig had de afmeting van een kleine stad en was bedekt met bloemen. Ook bezat het de eigenschap zowel met als zonder paardenkracht te kunnen vliegen. Vaishravana ontving tevens de onsterfelijkheid en wereldse schatten. Zijn vader zond hem naar het eiland Lanka, waar hij met Pushpaka heen vloog. Wanneer Vaishravana zich op het verlaten eiland eenzaam voelde en naar zijn ouders verlangde, vloog hij met behulp van de stralen van het licht naar hen toe.

De Rakshasa's Malyavan en Sumali leefden voort in de onderwereld. Sumali zond zijn dochter Kaikesi naar Vishrava, de vader van Vaishravana en deze nam haar tot vrouw. Zij baarde hem vier kinderen, drie zonen en een dochter. De eerstgeborene, een zoon die Ravana werd genoemd, bezat een gitzwarte huidskleur, tien afschrikwekkende hoofden en twintig armen. Uit zijn koperkleurige monden staken steeds twee slagstanden. Hij had twintig rode ogen. Na hem kwam de reus Kumbhakarna ter wereld, hierna het angstaanjagende meisje Surpanakha en tenslotte de edele demon Vibhishana.

De drie broers filosofeerden gezamenlijk langdurig over de enormiteit van het leven. Elke duizend jaar offerde Ravana één van zijn hoofden in het vuur. Toen hij op het punt stond zijn laatste hoofd te verbranden, verscheen Brahma en riep: "Houd daarmee op en vraag mij een beloning!" Allereerst verzocht Ravana om onsterfelijkheid. Maar hij uitte ook de wens voor immer onoverwinnelijk te zijn ten opzichte van goden en van wie dan ook uit de hemel: van duivels, Asura's,¹³ geesten en demonen, slangen uit de onderwereld, Yakshasa's en Rakshasa's. De reus Kumbhakarna, die eveneens een wens mocht doen, verlangde na elke dag die hij wakend doorbracht een half jaar te mogen slapen.

Het kwam Sumali ter ore dat Ravana onoverwinnelijk was geworden. Hij kwam tevoorschijn uit de onderwereld en wist Ravana over te halen tezamen naar Lanka terug te keren. Vaishravana kreeg bevel Lanka onmiddellijk te verlaten en zijn schatten mee te nemen. Miljoenen Rakshasa's kwamen uit de onderwereld omhoog en begaven zich naar Lanka. Ravana trad in het huwelijk met Mandodari, dochter van de Asura Maya, god van alle kunstuitingen en hoedanigheden, god van illusie. Vervolgens bracht Ravana een leger Rakshasa's op de been. Toen vlogen Ravana en Sumali naar Lanka om van daaruit de wereld te gaan veroveren. De onoverwinnelijke Ravana veranderde in een boosaardig machthebber. Op het vasteland richtte zijn leger grote verwoestingen aan en Rakshasa's maakten zich schuldig aan kannibalisme. Vluchtelingen bereikten de schatbewaarder Vaishravana. Deze zond een Yaksha naar Lanka om Ravana te herinneren aan het verschil tussen goed en kwaad en hem aan te raden zijn gedragslijn te wijzigen. Ravana lachte de koerier echter slechts uit en liet hem ombrengen en opeten.

Tezamen met zijn generaal Prahasta vloog Ravana naar het paleis van Vaishravana in het Yaksha-koninkrijk. Toen Vaishravana vernam dat Ravana zijn koerier had gedood, besloot hij met Ravana te strijden. Ravana trad als overwinnaar uit de strijd tevoorschijn. Hij stal het gigantisch vliegend voertuig Pushpaka, dat uit zichzelf oprijst en midden in de lucht stil boven de aarde kan blijven hangen.

---

¹³ Asura's: oorspronkelijke goden, goden uit de oertijd

Ravana zette de strijd tegen goden en mensen onverminderd voort. Met behulp van Pushpaka vervoerde hij zijn leger door de lucht. Hij veroverde vele koninkrijken en Ravana werd alom gevreesd en gehaat.

Met zijn zoon Meghanada, generaal Prahasta en een leger Rakshasa's met hun aanvoerders vloog Ravana naar het Huis van de Zon. Ofschoon Pushpaka zich verplaatste met de snelheid van het licht, was het een langdurige reis. Toen zij de zon waren gepasseerd, zette Ravana koers naar de maan, 400.000 km boven de aarde. Het was er zeer koud, alles was bevroren, één koude verlatenheid, ijs en koude sterren. Nu begon Prahasta naar de warme aarde te verlangen. Maar voor deze bereikt werd, besloot Ravana Pushpaka te keren en een bezoek te brengen aan de hemel van de god Indra. Zij arriveerden boven de onsterfelijke, hemelse stad Amaravati. Aan de poort stond een hemelse Ghandarva. Ravana beval hem zich naar Indra te begeven en hem het bevel over te brengen zich over te geven. De Ghandarva kon zijn oren niet geloven. "Naar wie moet ik mij begeven?" "Naar je meester Indra." De Ghandarva begon te lachen en vroeg: "Wát moet ik doen?" Toen trok Ravana zijn zwaard en sprak: "Wie denk jij wel dat je bent?" "Ik ben Chitraratha, koning der Ghandarva's en god van de muziek. Voor zwarte spinnen breng ik geen boodschap over." Ravana viel met zijn zwaard Chitraratha aan, maar miste. Plotseling verscheen in Chitraratha's hand een lange, glanzende en bewegende staf. "Verlaat onze hemel!" riep hij en sloeg Ravana zo hard met de staf op de vingers, dat het zwaard hem uit de hand vloog. Chitraratha vloog het paleis binnen. Ravana hoorde hoe achter de gesloten deuren ijzeren wielen van strijdswagens bewogen en ook hemelse paarden in wapenrusting. Hij aanschouwde bliksemstralen en rondvliegende vonken vuur. De grond beefde onder het gewicht van olifantspoten. Intussen nam Indra voorzorgsmaatregelen om de inwoners van zijn Rijk te beschermen, maar allen wensten deel te nemen aan de strijd.

De oude Rakshasa Sumali ging over tot de aanval. Hij slaagde erin door de paleismuur heen te breken. Met speren en pijlen maaide hij de Ghandarva's neer en baande zich een weg naar de god Indra. Snel nam Indra zijn wapen in de hand, zijn zespuntige diamanten donder, die gelek op twee drietanden aan een korte stok. Hij wierp het wapen, dat slechts kon worden vastgehouden door Indra, naar Sumali. Sumali werd geraakt, een vurige lichtschijn omgaf hem en daarop was er plotseling van hem geen spoor meer te bekennen. De hemeloorlog had een aanvang genomen. Aan beide zijden werd hevig gevochten en er vielen vele doden.

Onder bescherming van de duisternis slaagde de oude hoofdman der Asura's erin zijn dochter Indriani, koningin van de hemel, tezamen met de dappere Ghandarva-koning Chitraratha die voor haar zou zingen, weg te voeren naar Puloma's eigen Rijk diep onder de zee.

Met zijn vier slag tanden verwondde Indra's witte olifant Ravana in de borst. Deze viel gewond neer. Ravana's zoon Meghanada (Meghanada ^(GtH)) speelde het klaar Indra met behulp van toverij te binden. Deze overwinning bracht Ravana weer op de been. Indra werd naar Lanka gebracht en daar gevangen gezet.

Nu begaf Brahma zich naar Lanka om met Meghanada te spreken. Hij zei: "Noem jezelf voortaan Indrajit of Veroveraar van Indra, maar laat hem vrij en neem er iets voor terug." Indrajit antwoordde: "Onsterfelijkheid." Brahma sprak: "Prins, hetgeen je vraagt, kan ik je niet schenken." Toen sprak Indrajit: "Grootvader van alle werelden, wanneer Ravana in gevaar verkeert, zal ik u aanroepen met offeranden en uit het altaarvuur een strijdswagen tevoorschijn roepen die uit zichzelf voortbeweegt en wordt getrokken door vier tijgers. Wanneer ik daarin rijd, zal ik onoverwinnelijk zijn. Gedurende de strijd zal ik voor eenieder onzichtbaar zijn, behalve voor Rakshasa's." "Deze wens zal ik vervullen", sprak Brahma. Brahma nam door middel van gedachtenoverbrenging contact op met Indra. Eerst nam hij

Indra's vrees weg. Daarna zond hij hem de gedachte: "Ik ben vrij". Toen verdwenen de gevangensmuren en Indra was vrij."

Geloof aan een oorspronkelijke watervlakte waaruit de wereld voortkwam, ontmoeten wij onder meer bij de Oude Egyptenaren. Uitgedragen in steden als Thebe, Heliopolis, Thermopolis en Memphis spreekt deze geloofsovertuiging van een Eerste Heuvel die oprees uit Nun. Op het eiland dat tevoorschijn kwam, begon het leven. De hemelse gans Grote Kakelaar doorbrak de stilte van het universum, daalde af naar de heuvel en legde een ei, waaruit de zonnegod Ra tevoorschijn kwam, schepper van de wereld.

De gedachte dat het heelal voortkwam uit een cosmisch ei en de wereld werd geschapen uit het water, was wijdverbreid. Het ei, in eerste instantie reeds aanwezig, een oorspronkelijke samenbundeling van energieën waaruit de materie ontstond, verkreeg in onze tijd nieuwe aandacht. Uit deze concentratie van krachten binnen het cosmisch ei ontstond de totaliteit van het heelal met sterren en planeten. De gebeurtenis ging gepaard aan een grote knal of "big bang" die toekomst gaf aan bewoonde hemelen en planeten. Wel vragen wij ons af waar het ei vandaan kwam en wie de energieën schiep die de schepping garandeerden.

De Allereerste, die de Hindoestanen Brahma of Brahman noemen, rees op uit de oeroceaan, schiep het universum en wenste vervolgens zijn schepping te beschermen en te laten voortbestaan. De gedachte aan bescherming van het geschapene impliceert dat de schepping ontstond uit een vooruit beraamd Plan, waarbij orde en regelmaat vereist zijn. Chaos in het heelal, sterren en planeten die hun banen verlieten en bij tijd en wijle met elkaar in botsing kwamen en elkaar weer vernietigden, werd voorkomen. Elke voorwaarde verbonden aan de instandhouding van de schepping werd overwogen. De juiste berekeningen werden uitgevoerd. Het Plan voorzag in volgorde van uitvoering bij toekomstige aanvullingen van het oorspronkelijke Plan. De gehele schepping moest zonder risico en in de juiste opeenvolging plaatsgrijpen. Het Plan behelsde onder meer de algehele verscheidenheid aan levensvormen zoals wij deze op aarde aantreffen en waartoe wij zelf behoren.

Oude histories afkomstig van volkeren verspreid over de continenten spreken van ontstaan en vergaan van het geschapene. De stam der Navaho-Indianen bewaart een herinnering afkomstig uit een vele millennia oud verleden: "De mensheid kende reeds vier verschillende werelden voordat zij langs een rietstengel in het Meer van zich wijzigende Wateren naar de huidige wereld omhoog klom.⁵⁵⁾ Aanbeland aan het oppervlak van de aarde trof men daar een wereld aan die er geheel anders uitzag dan voorheen. Vóór hen lagen onbekende bergen en grasvlakten, rivieren en bomen, stenen en plantengroei. De mensen wisten niet hoe zich in deze wereld in te passen." Het Ramayana vertelt hoe de mensen uit de Eerste Periode leefden als in het Paradijs. Er bestond slechts één god. Tijdens de Tweede Wereld-periode verging het de mensheid minder goed. Bij elk nieuw begin werd de schepper Brahma herboren. De god Shiva is de god van de vernietiging die aan elke nieuwe scheppingsperiode voorafgaat. De heilige draad in de vorm van een slang die Shiva over de schouder draagt, is het symbool van de vernietigende energie die gepaard gaat aan natuurrampen, het onheil dat reeds enige malen een einde maakte aan bij die periode behorende levensvormen. Het symbool van de slang vertegenwoordigt echter niet alleen energieën die leiden tot vernietiging, maar ook alle vormen van positieve energie die resulteren in gunstige uitkomsten. De door de goden aangewende, ons onbekende energieën vervulden de mensheid met ontzag en met een zekere angst. Shiva behoort tot de drieëenheid gevormd door Brahma, Shiva en Vishnoe. Naast zijn vernietigende eigenschappen bezit hij ook positieve hoedanigheden. Wij zagen hoe Shiva het door de eerste Rakshasa-vrouw gebaarde kind, dat verlaten op een heuvel lag, opnam en aan zijn echtgenote Devi schonk. Shiva gaf dit kind de erfelijke eigenschap te kunnen vliegen. De god Vishnoe, vertegenwoordigd in het teken van de vis, schenkt geest en wedergeboorte.

Sukesi's zonen Mali, Sumali en Malyavan vlogen op zekere dag naar de hemel, waar zij de hemelse architect Viswakarman raadpleegden. Zij verzochten Viswakarman hen een plek op aarde aan te wijzen, waar zij zich zouden kunnen vestigen. Tijdens het gesprek liet Viswakarman zich door het drietal overhalen een stad voor hen te bouwen. De architect wees naar het afgelegen eiland Lanka en besloot terstond naar de aarde af te dalen. Op dit moment veranderde hij van gestalte. Hij kreeg een alziend oog en aan zijn zijden verschenen twee vleugels. Viswakarman kon “vorm geven aan wat hij maar wenste”. De nieuwe vorm van Viswakarman bracht de lucht in trilling en die ving aan zich te verplaatsen. Aan zijn zijden werden ogen, armen en gezichten zichtbaar.

Valmiki, die de herinneringen vanuit de volksmond had verzameld en op schrift stelde, wist niet goed raad met de voor hem onbegrijpelijke gegevens. Het alziend oog vertegenwoordigt de lichtbundel aan de voorzijde van het vliegend voertuig, die Viswakarman inschakelde zodra hij in de cockpit had plaatsgenomen. De vleugels werden naar buiten geklapt, de motoren werden aangezet, waarbij de lucht tot trilling kwam en zich begon te verplaatsen. Viswakarman had vóór zijn vertrek zijn assistenten en werklieden om zich heen verzameld en deze waren zojuist ingestapt. Door de verlichte “ogen” of raampjes aan weerszijden van het voertuig werden gezichten, armen en benen van de passagiers zichtbaar toen deze zich gereed maakten voor vertrek.

Op Lanka werd een gouden stad gerealiseerd. Het verblijf van demonen of Rakshasa's te El-Ankha ving aan. De komst van de Aasen lag nog in het verschiep. De hierboven besproken gebeurtenissen speelden zich af in een periode die aan hun komst vooraf ging, in de tijd waarin de uit de Edda naar voren tredende Vanen zich als eersten op Lanka vestigden. De oorsprong van het goden-reuzenras wordt duidelijk wanneer wij ons in herinnering brengen hoe Brahma twee onderling verschillende geslachten in het leven riep: Rakshasa's en Yakshama's.

Rakshasa-zoon Sukesi huwde de dochter van een hemelse musicus of Ghandarva. De lettergreep Ghand duidt wellicht op de grote gestalte van deze hemelbewoners (Latijn: Grandis = groot, Engels: Giant = reus). De zonen van Sukesi verkregen het demonenbloed van de vader. De moeder verschaftte hen het hemels of goddelijk bloed. Deze vroege Rakshasa's vingden hun leven aan als goedaardige wezens.

Op Lanka breidde het geslacht der Rakshasa's zich explosief uit. Tenslotte bleek het eiland Lanka hen niet allen meer te kunnen bevatten. Er was geen plaats genoeg voor de grote aantallen Rakshasa's. Velen trokken naar het vasteland aan de overkant van de zee, waar zij rovend en plunderend rondgingen. De oude mensenrassen die zich in deze streek ophielden, kregen het zwaar te verduren. Velen werden gevangen genomen. De Rakshasa's behielden de vrouwen en aten de mannen op. Daar zij konden vliegen (of in het bezit waren van vliegende voertuigen ^(GtH)), verplaatsten zij zich gemakkelijk en snel. De Rakshasa's vielen tenslotte zelfs de hemelse wijze Narada aan toen deze boven het Dandakawoud vloog. Hij riep de machtige godheid Narayana te hulp. Narayana begaf zich naar het strijdtoneel en doodde met zijn withete, zoemende wapens een groot aantal Rakshasa's. Mali werd gedood. Sumali en Malyavan verlieten met de overgebleven Rakshasa's het eiland Lanka. Zij verborgen zich in de onderwereld, een onderaards domein waarboven de zee zich uitstreckte. Lanka was weer leeg.

De volgende episode leidt ons naar Brahma's kleinzoon, een goedaardige, vriendelijke jongeman, betrouwbaar en goedgeefs. Brahma verleende hem de positie van “god van schatten en rijkdommen”. Ook verkreeg hij van Brahma het in de hemel door Viswakarman gebouwde, door de geest aangedreven luchtschip Pushpaka, zo groot als een kleine stad en bedekt met bloemen. De vriendelijke en goedgeefse god Vaishravana verbleef langdurig op het eiland Lanka. Hij verplaatste zich met behulp van Pushpaka en van “de stralen van het licht”. De

naam van deze god duidt op afstamming van zowel Aasen als Vanen, geschapen door de allerhoogste god = Ra.

Kaikesi, dochter van Sumali, huwde de vader van Vaishravana. Uit dit huwelijk kwamen vier kinderen voort: drie zonen en een dochter. Eerst arriveerde de demon Ravana, toen kwam de reus Kumbhakarna ter wereld, daarna de goede demon Vibhishana en tenslotte het afschrikwekkende meisje Surpanakha. De drie broers verbleven steeds in elkaars gezelschap, filosoferend over de enormiteit van het leven. Ravana, die tien hoofden bezat, offerde elke duizend jaar één van zijn hoofden aan de god Brahma. Maar toen Ravana besloot zijn laatste hoofd te offeren, verscheen Brahma en weerhield Ravana ervan zijn leven te offeren. Brahma wenste Ravana te belonen voor zijn offervaardigheid. Ravana misbruikte echter Brahma's aanbod. Hij verlangde niet alleen de onsterfelijkheid te verkrijgen, maar sprak tevens de wens uit zowel op aarde als in de cosmos onoverwinnelijk te zijn. Brahma hield zich aan zijn woord en voldeed aan Ravana's buitensporige wensen. De bijzondere gaven die Ravana verkreeg, leidden de Rakshasa's op het verkeerde pad. Ravana was nu oppermachtig en hij trok er op uit om de wereld te veroveren. Allereerst verdreef hij Vaishravana uit Lanka. De gevluchte Rakshasa's keerden tezamen met hun nageslacht vanuit de onderwereld terug naar de aarde en vestigden zich op Lanka. Generaal Prahasta ontnam tezamen met Ravana de god Vaishravana het vliegend voertuig Pushpaka. Het bezit van Pushpaka stelde de Rakshasa's in staat zich te begeven naar iedere willekeurige plaats op aarde en in de hemel. Met een "door de geest aangedreven snelheid" reisde Ravana met Prahasta en zijn soldaten door de ruimte.

De beschrijving van de vlucht naar de maan is opmerkelijk. De maan, in een latere periode langdurig vereerd als levende godin, wordt in het Ramayana weergegeven als "slechts een koude verlatenheid, waar zeer lage temperaturen heersen die een constante vorst veroorzaken. Vanaf de maan neemt men andere koude sterren waar." De recente kennis die wij in onze eeuw van ruimtevaart hebben vergaard, versterkt het besef dat de oude gegevens berusten op waarneming vanuit de ruimte. Op dezelfde wijze waarop de in de Edda omschreven goden reisden via de regenboogbrug, verplaatsten goden en demonen uit de herinneringen die het Ramayana bevat, zich met vliegende wagens door het heelal. De huidige mensheid was getuige van de televisiebeelden van de succesvolle landing op de maan en van "de eerste menselijke stappen" gezet op dit zich om de aarde bewegende hemellichaam. Een beschaving uit oeroude tijden, die de onze ver vooruit was, vermocht verre hemelen te bereiken.

In zijn overmoed nam Ravana het onzinnige besluit de hemel van Indra binnen te dringen en Indra uit zijn stad te verdrijven. Er ontwikkelde zich een strijd tussen de hemelbewoners en die uit het aardse Lanka. Ofschoon Ravana onoverwinnelijk was en geen strijd verliezen kon, werd een zware strijd geleverd. Uit het verslag van de gebeurtenissen komen wij te weten dat Ravana zich van een zwaard bediende. De inwoners van de stad Amaravati (de naam bevat een combinatie van verwijzingen naar het oude godendom: Ama, oermoeder en aardgodin, Ra, de zonnegod, Va, de Vanen, Ti, de god Tyr ^(GtH)) putten uit een meer geavanceerd wapenarsenaal. Chitraratha gebruikte een lange, glanzende en bewegende staf (de slang), waarmee hij Ravana het zwaard uit de hand sloeg. Indra mengde zich in de strijd met een "diamanten donder" (een licht atoomwapen), een dubbele drietand aan een korte stok, die hij naar Sumali wierp. Sumali werd door een vurig licht omgeven en loste op in het niet. Het wapen maakte een rommelend geluid en had een fatale uitwerking.

Een aantal vliegende strijdswagens werd achter de gesloten deuren van Indra's paleis in snel tempo in gereedheid gebracht. Ravana hoorde de geluiden die hiermee gepaard gingen en zag bliksemschichten en rondvliegende vonken. De grond beefde. Wat Ravana hoorde en aanschouwde, waren de ontsnappende stuwgassen van vertrekkende straalvoertuigen.

Een deel van de bevolking uit Amaravati zal zijn ontkomen, zoals Puloma, die onder bescherming van de ingetreden duisternis zijn dochter Indriani en ook Chitraratha wegvoerde naar zijn rijk onder de zee.

Indra's "witte olifant" verwondde Ravana met zijn viertal slag tanden. Het veelvuldig gebruik van diernamen in het Ramayana duidt op de kracht die de verschillende voertuigen vertegenwoordigen. Op dezelfde manier spreken wij thans van motoren met een bepaald vermogen als van paardenkracht. Wanneer Indrajit bij de vrijlating van Indra vraagt om een voertuig getrokken door vier tijgers spreekt hij van het vermogen van het voertuig. Deze wijze van spreken komt overeen met de leuze gebezigd door de Shell, wanneer deze benzine aanprijst met de woorden "Stop een tijger in je tank".

De van oorsprong goedgezinde Rakshasa's veranderden in een volk van gewelddadige reuzengoden. Zij vertegenwoordigen tegelijkertijd de gevallen engelen waarvan Enoch spreekt. Het waren deze demonen die de wereld gingen beheersen, de mensheid tot wanhoop brachten en het verdriet van de schepper Brahma veroorzaakten. De Rakshasa Ravana, die oorspronkelijk bereid was zijn leven te offeren aan Brahma, werd de aanstichter van het kwaad.

De heilige Schrift vertelt hoe God zijn engelen in de functie van beschermende boodschappers naar de aarde zond (en zendt). Persoonlijke boodschappen bevatten meestal maatregelen ter bescherming van één of meerdere personen. De demon die de tegenhanger werd van de engel verschijnt in de Bijbel als Asmodaeus, de god Asmo. Asmodaeus wurgde de zeven echtgenoten van Sara voordat het huwelijk geconsumeerd werd. De naam Asmo verraadt afkomst uit het geslacht der Aasen. De Lemegeton, een magisch handboek toegeschreven aan koning Salomo, toont Asmodaeus echter niet in zijn hoedanigheid van moordenaar, maar in zijn aspecten van goedwillende en onderwijzende demon.⁴³⁾ "Hij bezit vele krachten en houdt zich bezig met het onderricht in rekenkunde, in het onzichtbaar geraken, het terugvinden van verloren geraakte schatten en het onderwijs in het maken van voorwerpen. Hij is bereid een antwoord te verstrekken op iedere aan hem gestelde vraag."

Angst voor invloeden die uitgingen van vóór-Christelijke religies, voor de goden en demonen van voorheen, brachten de bringers van het Christendom ertoe deze machten te verdringen en te bestempelen als duivelse machten. De Kerk duidde uitsluitend de kwade aspecten aan van goden en demonen. De invloed van de Kerk had echter weinig of geen uitwerking op magiërs en alchemisten. Zij bewaarden de traditie waarbij demonen in het algemeen het welzijn van Gods schepping beoogden. De uitgebreide rituelen van zuivering of purificatie en van voorbereiding die een magiër in acht nam alvorens God te benaderen in gebed, staan zowel in de Lemegeton als in "De sleutel van Salomo" beschreven. "Aan de aanroeping van God ging een periode van vasten en onthouding, maar ook vele uren van meditatie vooraf.⁴³⁾ De gebeden vingen aan met het uitspreken van intense aanbidding, opsomming van eigen zonden, onwaardigheid en onwetendheid. Nederig werd gevraagd om Gods hulp en bijstand door middel van de diensten van een door God aangewezen demon."

In tegenstelling tot de demonen die tijdens de bloeiperiode van Ravana's macht slechts hun kwade aspecten toonden, bleef Vibhishana, broer van Ravana, vasthouden aan de macht van het goede. De duivelse Ravana hield de schepping echter langdurig in zijn greep.

8. Jeugd van Rama en Sita

Tezamen begeven wij ons op pad om Rama en Sita te ontmoeten. Hiertoe verdiepen wij ons eerst in de volgende passages uit het Ramayana.¹⁸⁾

“Lang, heel lang geleden leefde er in de stralende stad Ayodhya een koning die Dasaratha heette. Hij bezat drie echtgenotes, die hem tezamen vier zonen schonken. De drie koninginnen, Kausalya, Sumitra en Kaikeyi leefden in uitstekende verstandhouding met elkaar binnen de vrouwenvertrekken van het paleis. De vier zonen hielden veel van elkaar en van de drie moeders. De twee oudste prinsen, Rama en Lakshmana, waren bijzonder op elkaar gesteld. De twee jongste prinsen, Bharata en Satrugna trokken, net als de twee oudsten, voortdurend met elkaar op.

Koning Dasaratha nam het besluit zijn twee oudste zonen, Rama en Lakshmana, naar de ascetische kluizenaar Viswamitra te zenden, die hen gedurende een aantal jaren verzorgde en intensief onderricht gaf. Viswamitra onderwees de beide prinsen in het ontleden en aanpakken van problemen, het tegemoet treden van onzekere situaties en bedreigingen en in het achterhalen van de waarheid. Aan kroonprins Rama schonk hij bovendien kennis en inzicht in het wapentuig der goden: van Brahma's verschrikkelijke wapen tot en met het minst gecompliceerde wapentuig. Sommige wapens bezaten een hemelse vorm, andere waren als gloeiende kolen, als rook of geleken enorme zonnen en manen.

De twee prinsen groeiden op. Toen de opleiding was voltooid, nam Viswamitra hen op een dag mee naar een sinds lang verlaten ruïne. “Luister, prins”, sprak Viswamitra tot Rama: “Lang geleden schiep Brahma de mensheid. Eerst schiep hij een aantal geheel identieke mannen, die allen dezelfde huidskleur bezaten. Daarna schiep hij een gelijk aantal vrouwen. Schoonheid schonk Brahma echter slechts aan één enkele vrouw, die hij Ahalya noemde. Zij huwde de kluizenaar Gautama. Eens keek de god Indra omlaag naar de aarde, waar hij Ahalya ontwaarde. Terstond ontstak hij in vuur en vlam en wenste deze vrouw te bezitten. Hij wachtte een goede gelegenheid af om Ahalya in het geheim te benaderen. Toen hij zag dat Gautama zich naar de rivier begaf om een bad te nemen, nam hij vorm en gestalte van Gautama aan en daalde neer naar de woning van Ahalya. Ofschoon zij zich wel degelijk bewust was van de indringer, stemde Ahalya, gedreven door nieuwsgierigheid, erin toe met Indra de liefde te bedrijven. Gautama kwam juist op tijd terug van zijn bad in de rivier om Indra te zien weggaan. Hij sprak terstond een vloek over hem uit, waardoor Indra zijn manlijk seksorgaan verloor. Ook ontnam hij Ahalya haar schoonheid, die dit alles had veroorzaakt. Hij nam van haar gestalte echter zoveel weg dat zij onzichtbaar werd. In die onzichtbare vorm leefde zij voort bij de ruïne van wat eens haar woning was. Tegen haar man voerde Ahalya als verdediging aan dat zij geen burens had en dat Indra tijdens zijn daad precies op Gautama geleek. Daarop verzachtte de kluizenaar zijn vervloeking. Hij kon zijn woorden niet terugnemen, maar voegde er aan toe: “Wanneer Rama naar je toekomt, zal je bevrijd zijn.”

Het langverwachte ogenblik was aangebroken. Rama stapte op de ruïne af. Hemelse muziek weerklonk en goudsbloemen vielen uit de blauwe lucht neer op het gras. Staande bij de oude muur werd Ahalya in al haar schoonheid zichtbaar. Zij verzocht Rama even bij haar te komen zitten. Zij streek met haar hand over Rama's hart en zei glimlachend: “Afkomstig uit de oerwereld”. Rama stond weer op. Tezamen met Viswamitra en Lakshmana liep hij driemaal om Ahalya heen. Toen verlieten zij haar. Van een afstand keken zij nog éénmaal om en zagen een krans van schitterend licht in vele kleuren, die het geboomte verlichtte. Gautama verscheen in een vliegende wagen om Ahalya te halen.

Het drietal vervolgde hun weg. Spoedig zagen zij in de verte de kastelenstad Mithila met haar vele torens liggen. Koning Janaka kwam hen tegemoet. Viswamitra stelde de twee prinsen aan de koning voor. Hij vertelde dat Rama en Lakshmana de hemelse boog van de god Shiva graag wilden zien, die koning Janaka in zijn bezit had. De koning sprak: “Het doen buigen van deze boog is de huwelijkschat voor mijn dochter Sita, dochter van Prithivi, godin van de aarde. Veertien jaar geleden, toen ik bezig was het land om te ploegen, vond ik Sita in een vóór die ik aan het trekken was. Sita is heel mooi, halfgoddelijk en ongehuwd.” Vijf sterke mannen brachten de boog, die lag opgeborgen in een ijzeren kist bedekt met bloemen. De kist werd op een achtwielige wagen aangevoerd. Velen waren reeds naar Mithila gekomen om de boog te spannen, maar niemand was het gelukt de boog zelfs maar uit de kist te nemen. Rama boog zich over de kist en tilde de zware boog eruit. Hij spande hem en trok daarbij de boog zó strak aan dat deze doormidden brak. Janaka schudde het hoofd. Hij gaf order Sita te vragen of zij Rama wenste te huwen.

Vanuit een hoog venster had Sita Rama gadeslagen en zij was reeds verliefd geworden. Snelle boden begaven zich naar Rama's vader, koning Dasaratha, om hem op de hoogte te brengen van het voorgenomen huwelijk. Dasaratha ontving het bericht en sprak: “Janaka is een rechtvaardig koning. Zijn broer heeft drie dochters. Indien Janaka toestemt, kunnen Lakshmana, Satrughna en Bharata deze meisjes tegelijkertijd huwen.” En zo gebeurde het dat koning Dasaratha bij het altaar in Mithila stond en Janaka vier gelukkig lachende meisjes naar hun bruidegoms geleidde.

Sita was heel mooi. Haar donkere ogen geleken de ogen van een duif. Haar lippen waren vol. Het lange zwarte haar reikte haar tot aan de enkels. Zij was gekleed in een karmozijnrood gewaad en droeg een vederlichte zilveren sluier. Ook droeg zij een geborduurde gordel, rinkelende armbanden, een met juwelen bezette diadeem en enkelbanden met rinkelende belletjes. Op haar voorhoofd was een rode stip aangebracht en rode en witte lijnen sierden haar armen. Haar voetzolen waren met rode kleurstof bestreken en zij droeg een gerstehalm (symbool van vruchtbaarheid ^(GtH)) achter het oor.”

Uit het voorgaande concluderen wij dat Sita een dochter was van de moedergodin Prithivi. Koning Janaka vertelt dat Sita half-goddelijk was. Rama die, zoals wij later zullen zien eveneens goddelijk was, won Sita's liefde reeds op het moment dat zij hem aanschouwde. Het tweetal was voor elkaar geschapen. Zij herkenden elkaar.

Brahma creëerde een mensheid die zowel identieke manlijke exemplaren voortbracht als identieke vrouwen. Dit vroege experiment herinnert aan de absolute gelijkvormigheid van levende wezens ontstaan uit een proces dat wij met het woord clonen aanduiden. Er bestond echter één uitzondering: de vrouw Ahalya. Als enige werd zij gezegend met een aantrekkelijk uiterlijk en een bevallige gestalte. Het waren deze attributen die de god Indra zó bekoorden dat zij hem in verleiding brachten.

Wie was deze vrouw Ahalya? Kwam zij voort uit een scheppingsprocedure die afweek van het experiment met het clonen? Ahalya ontstond evenals Adam en Eva uit de vereniging van Aasen en Vanen, van wie zij haar schoonheid verkreeg. De god Brahma, die zich bewust was van Ahalya's bijzondere kwaliteiten, zal het meisje niet hebben voorbestemd tot een huwelijk met de kluizenaar Gautama. Het ligt immers voor de hand dat hij deze knappe godendochter in bescherming nam. Met de bedoeling haar voor te bereiden op haar toekomstige taak bracht hij haar naar de kluizenaar Gautama, die haar opvoeding ter hand nam. Ahalya leefde “in afzondering, zonder burens”. Ongetwijfeld kweet Gautama zich uitstekend van zijn taak. Maar toen hij zich een ogenblik verwijderde om een bad te gaan nemen in de rivier, verscheen de god Indra, die het meisje overweldigde. De kluizenaar zag Indra vertrekken en sprak een vloek uit over Indra. Indra werd daarop impotent. Om Ahalya voor verder onheil te behoeden, bracht Gautama haar naar een geheime plaats diep in het

woud, waar zij onzichtbaar bleef voor de ogen van goden en mensen. Toen het tijdstip was aangebroken waarop zij Rama zou ontmoeten, de prins voor wie Brahma haar had voorbestemd, verwijderde Gautama zich van de bouwvallige woning waarheen de kluisenaar Ahalya had gevoerd. Ahalya bevestigde Rama's identiteit, zijn goddelijkheid. Maar Rama zag af van een verbintenis met de reeds geschonden vrouw. Hij liet haar achter bij haar woning en trok verder. Na de ontmoeting met Rama behoeft de gestrafte vrouw niet meer in afzondering te leven. Rama maakte haar "weer zichtbaar". Hij verloor Ahalya uit haar isolement. Gautama, die de ontmoeting van verre had gadeslagen, verscheen in zijn vliegende wagen, nam Ahalya aan boord en vertrok met haar.

De plaats die Ahalya in deze geschiedenis inneemt, herinnert aan Lilith, de eerste vrouw van Adam.⁴⁴⁾ De verbintenis van Adam met Lilith liep uit op een mislukking. "Lilith wenste zich niet te onderwerpen aan Adam door bij het bedrijven van de liefde een onderliggende positie te handhaven. Zij vervloekte Adam door middel van de geheime naam van God. Daarop werd zij verbannen naar de wateren van de Rode Zee. Zij wreekte zich op het nageslacht van Adam en Eva door demonen voort te brengen (die, zoals wij zagen, van oorsprong behoorden tot een ras van welwillende goden). In de gnostische overlevering verschijnt Lilith als Sophia, bron van beginsel en van wijsheid. "Gelijkheid van man en vrouw brengt die verzoening, rust en wijsheid teweeg, die de verbinding met God mogelijk maakt." De kabalistische geschriften noemen haar Shekinah en zij vertegenwoordigt de ladder waarlangs profeten stap voor stap de weg omhoog gaan. De Zwarte Madonna uit de vóór-Christelijke periode bevestigt in haar verschijningsvorm de erkenning van de oorspronkelijke aartsvorm van Lilith. Zij werd door het Christendom geannexeerd en verkreeg de plaats van Maria, moeder van Jezus Christus." (De naam Maria stamt van mare = zee, het water waaruit de schepping ontstond. Sanskriet: Niraja = dochter van de zee, ja = geboren uit).

Na afloop van de ontmoeting met Ahalya trokken Viswamitra, Rama en Lakshmana verder. Later kwamen zij bij de stad Mithila, Viswamitra's volgend reisdoel. Rama's bijzondere daad met de boog van Shiva toonde aan eenieder wie hij eigenlijk was. Rama's uitzonderlijk vermogen herinnert aan de legende van koning Arthur, die als enige in staat bleek het zwaard Excalibur uit de steen te trekken waarin het verankerd lag. Sita had op deze echtgenoot gewacht, de man die Shiva's boog vermocht te spannen. In symbolische zin is hier sprake van het aantonen van een goddelijkheid die Shiva's prestaties vermocht te evenaren en ten minste Shiva's gelijke was.

De overeenkomst tussen de paren Adam en Eva, Ask en Embla, Rama en Sita treedt reeds aan het daglicht. De drie paren stamden allen van goden af. Sita, Eva en Embla waren dochters van godinnen die reeds met de aarde verbonden waren. Adam en Ask stamden van Aasen die ofwel een verbintenis aangingen met de eigen godinnen of met de dochters der Vanen. Het Ramayana vermeldt dat Rama werd herkend als reïncarnatie van de god Narayana. Stamt de herinnering aan Rama en Sita uit een vroegere periode dan algemeen wordt aangenomen? Viel deze periode samen met de tijd waarin Adam en Eva, Ask en Embla op aarde verbleven?

9. De twee wensen

Wij verplaatsen ons naar het tijdperk waarin Dasaratha nog een jongeman was. Gedurende deze tijdkring bereikten de bewoners van onze planeet zeer hoge leeftijden. Men vertelt (en het staat ook vermeld in de Babylonische Koningslijsten) dat koningen langer dan 10.000 jaar aan het bewind waren. Regelmatig doorkruisten zij in hemelse wagens het heelal, waar het begrip tijd zich niet stoort aan de regels die wij op aarde hanteren. Het behoeft ons dan ook niet te verbazen dat hoge leeftijden niet tot de uitzonderingen behoorden.

Wanneer wij het woord “jaren” vervangen door “manen” (de tijdsduur die verstrijkt tussen twee opeenvolgende volle-maan-standen) regeerden deze koningen 10.000: 13 = 770 jaren. Dit gegeven is niet nieuw. Het Oude Testament deelt ons mee dat Adam de leeftijd van 930 jaar bereikte. Adams zoon Seth werd 912 jaar oud en diens zoon Enos 905 jaar.

“Tijdens het koningschap van koning Aja, vader van Dasaratha, gebeurde er iets waar niemand op was voorbereid.¹⁸⁾ Het was een angstaanjagende gebeurtenis, die de ganse aarde in haar greep hield. Er trad een grote droogte op. Ofschoon een zwaar wolkendek zich boven de aarde uitstreckte, viel er geen druppel regen. De droogte hield aan. Op aarde werd het steeds warmer en benauwder. 's-Nachts doorkliedden bliksemschichten de hemel. Overdag rommelde de donder onafgebroken. Tot overmaat van ramp vielen uit de hemel vele zwarte stenen omlaag. De landerijen lagen er dor en droog bij. Het vee loeide voortdurend. De mensheid werd bedreigd met hongersnood. Voorbij waren de dagen dat zon en regen elkaar afwisselden. De wolken, zwart van kleur en roodomrand, lieten het zonlicht niet meer door. Een aanhoudende nacht hield de aarde in zijn greep.

Goden en mensen besloten tezamen een einde te maken aan deze afschrikwekkende situatie, de Asura's van de Droogte te bestrijden, hen te verdrijven en het wolkendek, waarin de regen opgesloten lag, te ontsluiten.

De strijd ving aan. De demonen werden aangevallen met helle vlammen en vurige, schitterende donders. Koning Aja nam aan de strijd deel en voegde zich bij de god Indra. Soldaten die met hun voertuigen tot boven de wolken stegen, aanschouwden een vreemd en angstaanjagend schouwspel. Sterren en planeten kenden hun baan niet meer. Zij zwierven door het heelal, verdreven de daar heersende orde en regelmaat en kwamen met elkaar in botsing. Bloedrode vlammen sloegen uit de getroffen sterren.

Prins Dasaratha bevond zich tezamen met de negenjarige Kaikeyi aan boord van zijn hemelse wagen. Samen namen zij deel aan de strijd tegen de demonen die zich schuil hielden in de wolken. Dasaratha streed met vurige wapens aan de zijde van de goden. De jonge Kaikeyi bestuurde het voertuig als een ervaren pilote. Indra's wapen van vurige bliksemstralen, dat Viswakarman in de hemel voor hem vervaardigde, doorboorde de wolken. Met vaste hand mende Kaikeyi de vier rode paarden van Dasaratha's voertuig door de hemelse contreien. Maar gedurende de nacht, hoog in de lucht, werd Dasaratha van alle kanten bestookt door demonen. Een scherf van een komeet trof hem in zijn zijde. Hij raakte zwaar gewond. Ook raakte een stuk van zijn wapenrusting los en trof Kaikeyi's hand. Bloed vermengde zich met bloed. Daarop werd het voertuig getroffen. Eén van de wielen raakte los en dreigde van de as te glijden. Dasaratha was bewusteloos, maar Kaikeyi behield haar kalmte. Op kundige wijze wist zij het voertuig met een zachte landing aan de grond te zetten. Zij redde Dasaratha het leven. Kaikeyi droeg een wapenrusting van groene, glimmende zijde, doorweven met fijn staaldraad. Vele dagen verpleegde zij Dasaratha. Deze sprak tot Kaikeyi: “Jij hebt mij het leven gered dat mijn vijanden wilden vernietigen. Graag wil ik je belonen door twee wensen te vervullen, welke deze ook mogen zijn.”

De banden van vriendschap tussen het tweetal gingen niet verloren. Wij ontmoeten Kaikeyi opnieuw als derde en jongste gemalin van koning Dasaratha.

Rama en Sita verbleven na hun huwelijk reeds twaalf jaar in het geheel uit zwarte steen opgetrokken Maanpaleis, toen Kaikeyi haar twee wensen uitte.

“In de daaraan voorafgaande jaren bereidde koning Dasaratha zijn oudste zoon Rama langzaam maar zeker voor op zijn toekomstig koningschap. Rama verrichtte steeds meer werkzaamheden met betrekking tot het bestuur van het rijk. Hij toonde zich een goed bestuurder, vriendelijk en eerlijk. Hij verstreekte waardevolle adviezen. Wanneer hij een beslissing nam, speelde het eigenbelang nimmer een rol. Hij sprak vele talen, was een goed redenaar en een uitstekend boogschutter. Hij kende zichzelf beter dan anderen hem kenden en was nimmer ziek. Hij werd niet boos wanneer iemand hem onvriendelijk bejegende. Hij bezat een warm hart, was goedgeefs en een ware vriend voor allen. Rama's levenswijze was waarlijk nobel.

Op het tijdstip dat Rama en Sita twaalf jaar in vrede en voorspoed hadden doorgebracht in Ayodhya, reisden de prinsen Bharata en Satrugna af naar Bharata's grootvader, vader van Kaikeyi, die ernaar verlangde zijn kleinzoon weer te zien. Na het vertrek van de beide prinsen overviel koning Dasaratha een gevoel van vermoeidheid en ouderdom. Hij ondervond geen vreugde meer aan zijn zware taak. Daarom besloot hij zijn raadslieden bijeen te roepen. Vanaf zijn troon sprak hij hen toe: “Ik heb een hoge leeftijd bereikt. De enige taak die mij in dit leven nog rest, is het uitroepen van mijn zoon Rama tot het koningschap. Graag zou ik hem tijdens mijn leven nog enige tijd zien regeren. Indien iedereen hiermee instemt, roep Rama dan uit tot koning.” De raadslieden traden daarop tezamen in overleg. Na veel wikken en wegen stemden zij toe.

De volgende dag zou Rama tot koning worden gekroond, maar eerst moest hij de gehele nacht vasten. Na een onderhoud met zijn vader begaf Rama zich naar de vertrekken van zijn moeder, koningin Kausalya. De beide andere koninginnen waren eveneens aanwezig. Rama's moeder omhelsde haar zoon. Zij sprak: “Rama, Rama, ik ben zeer verheugd. Ik heb er steeds naar verlangd deze dag te mogen beleven.” Sumitra, de tweede koningin, zei: “Nu hoeft je vader niet meer zo hard te werken en kan nog rustig wat van het leven genieten. “ Kaikeyi kuste Rama.

De priester Vasishta geleidde Rama terug naar het Maanpaleis. Nadat Rama en Sita zich hadden gebaad en hun avondgebeden hadden uitgesproken, sprak Vasishta een aantal toverformules over hen uit. Daarop verliet hij hen. Zittend op het gras, zonder te spreken of voedsel tot zich te nemen, brachten Rama en Sita de nacht door. De duisternis was gevallen en lampen aan de armen van kristallen bomen verlichtten wegen en kruispunten.

De oude, gebochelde en manke voedster van Kaikeyi beklom die avond de trappen die naar de ingang van het paleis van Dasaratha leidden. In voorbije dagen had deze vrouw, Manthara geheten, steeds bij ziekte de familie van Kaikeyi verpleegd. Zij bezat echter een slecht karakter, kwaadaardig en wreed. Binnen het paleis vernam zij dat Rama de volgende dag zou worden uitgeroepen tot koning. Het bericht viel haar als een koude steen op het hart. Zo snel haar oude benen haar konden dragen, hinkte zij naar Kaikeyi's vertrekken en riep: “Sta op, sta op! Ongeluk is ons deel geworden!” Kaikeyi trachtte Manthara te kalmeren en haar te laten delen in de vreugde over de aanstaande kroning van Rama. Om haar vrolijk te stemmen, wierp zij Manthara juwelen toe. Maar Manthara gooide de robijnen weer van zich af. “Oh koningin, hoe feller het licht schijnt, hoe donkerder de schaduwen zijn. De ondergang is nabij! Gevaar, verlies en smart! Rama wordt koning!”

“Dat weet ik”, antwoordde Kaikeyi, terwijl zij Manthara opnieuw juwelen voor de voeten wierp. “Neem al deze juwelen om het goede nieuws te vieren.”

Manthara fronste het voorhoofd en riep met boze stem: “Moge jouw zoon Bharata nimmer terugkeren! Hij is reeds een verborgen weeskind. Zie je dan niet in dat je rustige dagen voorbij zijn? Rama's moeder krijgt het hier voor het zeggen. Hoe denk jij dat zij in werkelijkheid over jou denkt? Spoedig zal je slechts de slavin zijn van Kausalya. Denk aan je toekomst en vernietig je vijanden!” Kaikeyi antwoordde dat zij altijd van Rama en Kausalya had gehouden en niet zou weten wat zij, indien zij dat al wenste, zou kunnen doen. “Maak gebruik van je twee wensen!” riep Manthara. “Laat je eigen zoon Bharata uitroepen tot koning en laat Rama voor een periode van veertien jaren uit het koninkrijk verbannen. Daarna zijn de mensen Rama vergeten. Ook wordt hem de kans ontnomen Bharata te doden.” De oude, slechte vrouw wist uiteindelijk de onschuldige Kaikeyi geheel in haar macht te krijgen. Kaikeyi werd door Manthara meegeslept in haar boosaardige plannen.

De oude koning Dasaratha werd op de hoogte gesteld van Kaikeyi's plan hem haar twee wensen voor te leggen. Toen het tot hem doordrong welke eisen Kaikeyi stelde, wist hij niet wat te doen. Had hij Kaikeyi niet zijn woord gegeven? Toch verkeerde hij in twijfel en vroeg zich af of hij wel verplicht was gehoor te geven aan de twee onrechtvaardige wensen.

In de vroege ochtend werd Rama naar de vertrekken van zijn vader gebracht. Dasaratha lichtte Rama in omtrent het gebeurde. Rama antwoordde eerbiedig dat hij de eer van zijn vader nimmer in het geding zou brengen en gehoor zou geven aan Kaikeyi's verzoeken. Hij beloofde zo snel mogelijk te vertrekken en verzocht Dasaratha in zijn plaats Bharata tot koning te kronen.

Rama begaf zich naar Sita en sprak: “De tijd zal snel verstrijken en dan keer ik terug.” Sita antwoordde met zachte stem: “Mijn Heer, is het niet vreemd dat U als enige onder de mensen op deze wereld niet weet dat man en vrouw één zijn?”

“In het woud is geen plaats voor vreugde. Een mens is daar slechts omringd door gevaren. Eenzaamheid, angst, honger, dorst, koude en gevaar van wilde dieren zijn er je deel.” “Zonder jou zou ik mij juist in Ayodhya in de wildernis wanen. Ik zal je niet tot last zijn, Rama. Ik ben afhankelijk van jou en zal slechts gelukkig zijn wanneer ik je kan volgen.”

“Kom dan”, zei Rama. “Jij houdt van mij en ik van jou. Wat meer kunnen wij ons wensen? Schenk nu terstond alles weg wat wij niet meenemen en maak je gereed.”

Lakshmana kwam naar Rama toe en deelde hem mee dat hij van plan was hen te vergezellen en hen te verzorgen. Hij zwoer Rama trouw. De beide prinsen namen afscheid van allen die hen lief waren. Zij legden hun klederen af en hulden zich in gewaden van boomschors, zoals het bannelingen betaamt. Maar Sita droeg haar eigen kleding, omdat zij niet verbannen was.”

10. Ramspoed in het heelal

De strijd tegen de demonen die koning Aja voerde aan de zijde van de goden greep plaats op een tijdstip waarop de Asura's (oorspronkelijke goden uit de oudheid) een grote droogte teweegbrachten op aarde. Het dichte, zwarte en roodomrande wolkendek bracht geen regenval. De aanhoudende droogte veroorzaakte een onhoudbare situatie. De aarde warmde op. De stralingswarmte van de zon kan het aardoppervlak zelfs door een dicht wolkendek heen bereiken. Zij plant zich voort met een lange-golfbeweging, die ook deeltjes uit een sterk verontreinigde luchtlaag met gemak passeert. Van deze warmte staat de aarde ongeveer 50% weer af. De afgestane warmte verplaatst zich nu echter via een kortegolfbeweging, die het wolkendek minder gemakkelijk passeert dan de aankomende lange-golfbeweging het op de heenweg deed. Ten gevolge van deze stagnatie zal de door de aarde afgestane warmte ten dele worden vastgehouden. Onder het wolkendek begint de temperatuur te stijgen. Indien een dergelijke situatie langdurig aanhoudt, ontstaat het broeikaseffect waarvan het Ramayana spreekt.

De schrijfster Taylor Caldwell vertelt hoe zij zich reeds tijdens haar kinderjaren bewust was van de catastrofale gebeurtenissen die zich afspeelden toen het bestaan van het eiland Atlantis ten einde liep. Deze herinnering uit een vorige incarnatie resulteerde in een gedetailleerd verslag betreffende de laatste fase van de Atlantische cultuur en het broeikaseffect dat aan het vergaan van het legendarische eiland voorafging. Taylor Caldwell was 12 jaar oud toen zij haar vader confronteerde met de door haar op schrift gestelde herinneringen. De geschrokken vader realiseerde zich dat het manuscript getuigde van een kennis van zaken waar het meisje normaal gesproken niet over kon beschikken. In zijn angst vernietigde hij het manuscript. Zestig jaar later werden de oude herinneringen weer opgehaald. Met medewerking van Jess Stearn werd door Caldwell haar geschiedenis van Atlantis uitgegeven.²¹⁾ Caldwell herinnert zich een bestaan op Atlantis, waarin zij als koningin Salustra fungeerde. Zij beschrijft de vuilgele, broeierige atmosfeer, die de adem bemoeilijkte en het dagelijks bestaan van de Atlantieden in toenemende mate ging beïnvloeden. Op het moment dat de ramp zich voltrok, bevond Salustra zich niet op het eiland, maar bracht een bezoek aan boord van het schip van haar rivaal. Vanaf een redelijk veilige afstand sloeg zij de ondergang van haar koninkrijk gade. Atlantis verdween in de kolkende golven van de oceaan.

Wij vernamen uit het Ramayana hoe tijdens de droogteperiode de hemel 's nachts werd doorkliefd met bliksemschichten en de donder overdag aanhoudend rommelde. Talrijk waren de zwarte stenen die uit de hemel omlaag kwamen. De eigen massa van deze meteorieten was van dien aard dat zij bij het passeren van de dampkring niet geheel verbrandden. De meteorietenregen, afkomstig van sterren en planeten die hun banen verlieten en tegen elkaar botsten, trof de vliegende wagens en de inzittenden op het tijdstip waarop goden en mensen tezamen trachtten het zware wolkendek te ontsluiten om een einde te maken aan de aanhoudende droogte en de daaraan gepaard gaande electrostatisch geladen atmosfeer. Het ontsluiten van de wolken was noodzakelijk om een dreigende hongersnood te voorkomen. De hier toegepaste, modern aandoende methode om op kunstmatige wijze regenval te stimuleren, beantwoordde aan het gestelde doel. De demonen van de droogte werden immers verdreven. De vraag doet zich voor of het grote aantal meteorieten dat wordt aangetroffen in gebieden met eeuwige sneeuw op Antarctica, afkomstig is van de ramp aangeduid in het Ramayana. Vormen deze meteorieten het bewijsmateriaal van een noodlottige gebeurtenis binnen een door onheil getroffen heelal?

Uit Finland bereikte ons een episch gedicht, Kalevala geheten, dat onder meer de schepping tot onderwerp heeft.⁵⁵⁾ “In den beginne heerste er langdurig duisternis. Zon en maan verspreidden nog geen licht. Maar daarin kwam verandering toen de oppergod Vainamoinen ter wereld kwam. De schepping nam een aanvang toen de god het eiland waar hij verbleef, ging beplanten.”

Het dichtwerk besteedt aandacht aan een smid die de naam Ilmarinen draagt. Deze Ilmarinen treurde om zijn jong gestorven echtgenote. Op een dag besloot hij een goud- en zilveren beeld van haar te vervaardigen. Bij zijn eerste poging zag hij uit het vuur van zijn smidse een ooi tevoorschijn komen. Bij een tweede poging schiep hij een veulen. Pas bij de derde krachtsinspanning ontstond het beeld van de jonge vrouw, dat hij zich had gewenst. Helaas gelukte het hem niet het beeld tot leven te wekken. Tenslotte bood Ilmarinen het beeld aan Vainamoinen aan, die de smid “zijn geliefde broeder” noemt, maar het geschenk van de hand wees. Hij raadde Ilmarinen aan het om te smelten en een aantal andere voorwerpen te smeden.

De smid Ilmarinen, die blijkbaar uitstekende contacten onderhield met de gewichtige oppergod, roept ons de hemelse architect Viswakarman in het geheugen. Ongetwijfeld behoorde Ilmarinen zelf tot het godendom. De eerste lettergreep van zijn naam “Il” staat immers voor het woordje “El” dat “god” beduidt. Wanneer wij de beide namen naast elkaar plaatsen, Ilmarinen en Viswakarman of Il-ma-ri-nen en Vis-wa-kar-man, zien wij allereerst hoe beide namen zijn gevormd uit vier lettergrepen. De beide eerste lettergrepen Il en Vis bezitten een zekere overeenkomst van klank ontstaan uit de letter “i”. De tweede lettergrepen “ma” en “wa” zijn bijna synoniem. “Ri” en “kar” zijn een verwijzing naar de zonnegod Ra. “Nen” en “man” dragen dezelfde betekenis, nl. die van “man”. De smid genoemd in Kalevala en de hemelse architect Viswakarman, van wie het Ramayana spreekt, vertegenwoordigen een herinnering aan één en dezelfde godheid uit een thans vergeten tijdskring, aan een smid-architect begiftigd met buitengewone vaardigheden. Ook elders bleef de herinnering aan deze godheid bewaard. De Hellenen noemden hem Hephaestus, een god die uit klei de eerste vrouw kneedde. Ook Ilmarinen vervaardigde de beeltenis van een vrouw, maar daar hij niet in staat bleek de vrouw tot leven te wekken, bood hij haar aan Vainamoinen aan. Vainamoinen gaf Ilmarinen echter de opdracht eerst maar eens wat meer eenvoudig scheppingswerk te verrichten. De bezigheden van de smid-architect verraden zijn ware functie. Hij behoort tot de goden der schepping, tot de goden van de Ankh. Homerus vertelt dat Hephaestus tijdens de Trojaanse oorlog de schitterende, onovertroffen wapenrusting smeedde, bestemd voor de held Achilles.⁴⁵⁾ De godin Athene droeg een door Hephaestus gesmede kroon op het hoofd. Ook de buitengewoon vaardige Daedalus treedt met zijn bijzondere uitvindingen en creaties voor het voetlicht. Daedalus was een zoon geboren uit een verbintenis van godin en sterveling. Hij was langdurig verbonden aan het Kretenzische Hof van koning Minos, waar hij vele wonderbaarlijke voorwerpen schiep. Tenslotte brak het ogenblik aan waarop Daedalus het eiland Kreta vaarwel wenste te zeggen. Het koningspaar, Minos en Pasiphae, verleende hem echter geen toestemming om te vertrekken. Koning en koningin wensten geen afstand te doen van een architect die geniale prestaties leverde. Maar Daedalus verzong een list om samen met zijn zoon Icarus te ontkomen aan de greep van Minos en Pasiphae. Uit bijenwas vervaardigde hij twee paar vleugels, waarmee het tweetal het luchtruim koos. Tegen de vaderlijke raad van Daedalus in vloog Icarus omhoog naar de zon. De vleugels die hij droeg waren niet bestand tegen de hitte van de zon. Icarus viel omlaag en belandde in zee, waar hij jammerlijk verdronk.

Aan de westzijde van de Atlantische Oceaan leefde in het oude Mexico het volk der Tolteken en daarna de Mexicaanse Indianenstam der Azteken, maar ook de Maya's uit Midden-Amerika, de Aymara's, de Quecha's en de Chibcha's. Zij bewaarden de herinnering

aan een bezoek van blanke, gebaarde goden met blauwe ogen, die hen aanwijzingen verstrekten die tot vernieuwing leidden van de plaatselijke stabiele culturen.⁷⁾ Nieuwe vaardigheden en wetenschappen werden onderwezen. Na enige tijd bij deze volkeren te hebben vertoefd, vertrokken de goden weer. Ook de Hopi-Indianen bewaren een herinnering aan een dergelijke godheid. Na zijn missie te hebben voltooid, vertrok de god Quetzalcoatl (Gevederde Slang) naar zijn eigen land in het oosten. De Maya's kenden de god de naam Kukulcân toe.

Ilmarinen, Viswakarman, Hephaestus, Daedalus, Quetzalcoatl en Kukulcân droegen bij tot ontstaan en versnelling van de trage beweging der ontwikkelingsgang van de toenmalige mensheid op aarde.

Wij keren terug naar het Finse epos Kalevala en wijden onze aandacht aan het laatste hoofdstuk: "Diefstal en herschepping van Zon en Maan". Opnieuw staan wij voor de herinnering aan de ramp die zich in het universum voltrok.

"Vainamoinen, oud en vastberaden, bespeelde zijn Kantele.⁵⁵⁾ Hij zong en zijn langdurige, blijde zang lokte de maan weg van haar plaats aan de hemel. Zij nestelde zich in het topje van een berkeboom. Ook de zon verliet haar woning en verplaatste zich naar het topje van een pijnboom, om de spelende en zingende Vainamoinen beter te kunnen horen. Louhi, een tandeloze, oude vrouw uit Pohja, vatte het plan op zon en maan te vangen. Zij nam ze uit de boom en bracht ze regelrecht naar haar huis in het donkere en sombere land van Pohja. De maan verborg zij in een rotswand en de zon in een berg. Nu verdween het licht en zowel op aarde als in de hemel ontstond een nacht zonder einde. Zonder licht werd het leven een zware last. De gehele mensheid leefde in trieste omstandigheden. De allerhoogste god Ukko, de grote schepper, beviel deze toestand ook allerminst. Hij dacht na en vroeg zich af welk onbekend fenomeen hiervan de oorzaak kon zijn. Hij reisde naar alle uithoeken van het wolkenland, naar alle hemelse regionen, om te ontdekken waar de maan gebleven was en waar de zon zich schuilhield, maar zonder resultaat. Hoog in de hemel bracht Ukko toen uit zijn vlammen zwaard een vuurtje voort. Hij verborg één enkele vonk in een zilveren kistje dat hem toebehoorde. Een meisje uit de lucht verzocht hij om de vonk te schudden. Zij nam plaats op een wolk en schommelde het vuur heen en weer in een gouden wieg met een zilveren koord. Ten gevolge van het wiegen, zwaaiden de hemelse gebieden heen en weer, de hemel kraakte luid en de wolken verplaatsten zich. Uit de vonk bracht het meisje een vuur tevoorschijn, dat zij met haar handen verzorgde en met haar vingers verplaatste. Maar het domme meisje liet het vuur uit haar handen vallen. Het viel omlaag. De hemel spleet doormidden en de lucht barstte uiteen. Het vuur sloeg door negen hemelen en door zes glinsterende hemelgewelven heen. Er ontstond een gat in het heelal.

De oude Vainamoinen sprak nu de smid Ilmarinen aan: "Laten wij er samen op uitgaan en rondkijken om te ontdekken waar de vreemde vlam vandaan kwam, die zojuist uit de hoge hemelen omlaag viel naar de aarde en of het wellicht een deeltje van de zon of de maan was." Tenslotte bereikten de twee goden de aarde op een plaats bij een rivier die uitstroomde in een meer. Hier bouwden Vainamoinen en Ilmarinen een boot. Zij duwden de boot in het water en roeiden langs de rivier de Neva.

Ilmater, de Oermoeder, dochter der Schepping, trad de goden tegemoet. Zij vroeg: "Wie zijn jullie en wat zoeken jullie hier op aarde?" "Al het vuur is uitgedoofd, de vlammen gingen uit en het werd donker. Het bleef lange tijd donker en in die duisternis bleven wij verborgen. Nu is er vuur neergevallen vanuit de hemel en dat zoeken wij."

Ilmater vertelde dat het vuur al veel kwaad had aangericht, zowel in de hemel als op aarde en dat het vuur afkomstig was uit de hemel en van de schepper Ukko. Het had een spoor van vernieling getrokken en hele landstreken verwoest. Uiteindelijk was het beland in het water van het Alue-meer. Het vuur rees op uit het water en likte met lange tongen aan het

land. Negen maal trad het water buiten de oevers. De vissen lagen dood op het land. Uiteindelijk doofde het vuur uit. Het meer verkreeg haar oorspronkelijke omvang. Maar het water bleef langdurig troebel en men kon geen vis eten die uit het meer afkomstig was.”

Ook “Kalevala” verhaalt van de langdurige duisternis die bij andere tradities een rol speelt bij hun mythologieën. Vanuit de duistere hemel verscheen eerst een klein vuur dat de hemel doormidden spleet en de lucht deed uiteenbarsten, gevolgd door een enorme vuurbal die op aarde landstreken wegvaagde en ook in het water belandde. De reactie bij de ontmoeting van water en vuur was van een dusdanige hevigheid, dat het stomende water zich ook over het land spreidde. Overstromingen waren daarvan het gevolg. Niet alleen in het Germaanse taalgebied, maar ook elders zijn de woorden “zee” en “meer” verwisselbaar. Het Duitse woord “See” verkrijgt in het Nederlands de betekenis “meer” en het Duitse “Mehr” betekent in Nederland “zee”. Wij veroorloven ons op goede grond te veronderstellen dat het Alue-meer in werkelijkheid een zee was. De twee goden Vainamoinen en Ilmarinen bouwden een boot waarmee zij de rivier afvoeren die uitmondde in zee. Niet alleen het water van de rivier maar ook het zeewater bleef langdurig troebel. De wateren waren zozeer vervuild, dat men geen vis meer kon eten.

Plato (428 - 347 v. Chr.), leerling van Socrates, Grieks wijsgeer en literair kunstenaar, was één der grootste en invloedrijkste denkers uit de geschiedenis. Hij beschreef het vergaan van Atlantis in twee dialogen, de Timaeus en de Critias. Hij schrijft in de Timaeus: “Er bestaat een geschiedenis die zelfs jullie (de Atheners ^(GtH)) bekend is. Lang geleden spande Phaeton, zoon van Helios (de zonnegod ^(GtH)), (zonder medeweten van zijn vader) de paarden voor zijn vaders wagen (de zonnwagen ^(GtH)). Hij bleek echter niet in staat de paarden langs het pad van zijn vader te voeren. Alles op aarde verbrandde. Phaeton zelf werd door een bliksemstraal dodelijk getroffen.” Deze oude traditie uit de prehistorie herinnert aan de afwijkende banen die de hemellichamen eens beschreven en aan de brand uit de hemel die ook op aarde woedde.

In een latere passage schrijft Plato: “Maar hevige aardbevingen en overstromingen grepen plaats en in één enkele dag en nacht van regenval werden jullie soldaten allen door de aarde verzwolgen en het eiland Atlantis verdween op dezelfde wijze en verzonk in de zee. ²⁸⁾ Dat is de reden waarom de zee in die streken onbegaanbaar en ondoordringbaar is, omdat er zich een enorme laag modder heeft opgehoopt; en dit werd veroorzaakt door de verzinking van het eiland.” Zowel de Finse Kalevala als Plato vermelden een vernietigend vuur afkomstig uit de hemel, hemellichamen die afwijkende banen beschreven, verwoestingen aangericht door vuur en de zee van modder die achterbleef. De goden kwamen, zo deelt de Kalevala ons mee, een kijkje nemen op aarde om de omvang van de schade te bepalen. Hier ontmoetten zij Ilmater, moedergodin of oermoeder, en “dochter van de schepping”. De verwijzing naar de vrouw Ilmater waarmee de goden spraken, leidt tot de conclusie dat Vainamoinen en Ilmarinen bij hun aankomst op aarde werden verwelkomd door Eva, moeder van het nieuwe mensengeslacht, dochter van één der goddelijke Aasen en van een dochter uit het geslacht der Vanen. De Bijbel verklaart nadrukkelijk dat het geslacht van Adam en Eva gespaard moest blijven voor de gevolgen van de zondvloed die God over de aarde bracht.

Eskimo's uit Noord-Amerika geven de eigen herinnering aan de gebeurtenissen op geestige wijze weer. Wij nemen de draad van het verhaal van Vader Raaf en Eerste man uit de peul weer op en horen hoe Vader Raaf naar de hemel vertrekt in gezelschap van Eerste Man. ⁵⁵⁾ Zij arriveerden in de hemel waar Vader Raaf woonde en spraken samen over de dieren die op aarde door de vroege mensheid werden gedood.

“Man zei: “Wanneer de mensen niet ophouden met het doden van dieren, zullen zij al wat jij (Vader Raaf ^(GtH)) hebt geschapen weer vernietigen. Het zou een goed idee zijn de zon van hen weg te nemen. Dan zal het donker zijn en zullen alle mensen sterven.” Vader Raaf

sprak: “Dat is zo. Jij blijft hier. Ik ga weg om de zon weg te nemen.” Vader Raaf vertrok en nam de zon weg van de hemel. Hij stopte hem in een zak van huiden en droeg die ver weg naar een uithoek van de hemel. Het werd donker op aarde. Toen de zon verdween, werden de mensen bang. Zij boden Raaf geschenken aan van voedsel en bont, in de hoop dat hij de zon terug zou halen. Raaf zei: “Nee.” Maar na een poosje kreeg hij medelijden en gaf hen een klein beetje licht. Twee dagen lang hield hij met zijn hand de zon omhoog. Gedurende die twee dagen konden de mensen op jacht gaan en hun voedselvoorraden aanvullen. Toen stopte Raaf de zon terug in de zak en werd het weer donker. Wanneer de mensen hem opnieuw een groot aantal geschenken aanboden, gaf hij hen zo nu en dan eens wat licht.

In het hemeldorp waar Raaf woonde, verbleef ook zijn broer, die medelijden kreeg met de mensen op aarde. Hij dacht lang na, maar ging toen dood. Hij werd in een kist gelegd en begraven en er werd een begrafenisfeest gehouden. Toen men het graf verlaten had, stapte de broer van Raaf uit de kist en verliet het dorp. Zijn ravenmasker en ravenmantel verborg hij in een boom. Na verloop van tijd ging zijn vrouw water halen. Toen zij daarvan een slok nam, veranderde broer Raaf zich in een blad dat in het drinkwater viel. De vrouw slikte het blad in. Zijn zoon de Ravejongen werd geboren en groeide bijzonder snel op. Al na enkele dagen kon hij lopen. Hij huilde en schreeuwde om de zon die nog steeds in de zak lag opgeborgen. Raaf hield veel van de jongen en liet hem met de zon spelen. Maar omdat Raaf bang was dat de jongen de zon zou laten vallen, hield hij hem bij het spelen steeds in de gaten. Toen Ravejongen buitenshuis ging spelen, wilde hij de zon meenemen. Maar Raaf zei “nee”. Daarop begon de jongen steeds harder te huilen. Tenslotte gaf Raaf toe. Hij gaf hem de zon om er binnenshuis mee te spelen. Toen Ravenjongen een poos met de zon had gespeeld en niemand op hem lette, rende hij het huis uit. Hij nam het ravenmasker en de ravenmantel uit de boom, nam de zon in de zak mee en vloog ver weg. Onderweg hoorde hij de stem van Vader Raaf, die hem toeriep: “Verberg de zon niet. Haal hem uit de zak. Laat het niet voor altijd donker blijven.” Raaf dacht dat de jongen de zon had gestolen en wilde behouden. Ravenjongen vloog naar de plaats waar de zon thuishoorde. Hij scheurde de zak open, haalde hem tevoorschijn en zette hem terug op de oude plaats. Toen zag hij een brede, lange weg en begon die te volgen. Hij kwam bij een opening aan de kant van de weg, omkranst door kort, stralend gras. Nu herinnerde hij zich dat Raaf gezegd had: “Laat het niet voor altijd donker blijven.” Hij zette het heelal met de zon en alle sterren weer in beweging. Zo komt het dat licht en donker elkaar afwisselen. Ravenjongen plukte wat gras aan de rand van de hemelopening en stak dat in de hemel. Dat werd de morgenster.”

De IJslandse Edda geeft in “Ragnarøk” dezelfde gebeurtenissen weer. “Ragna” is een afleiding van het woord “Regin”, dat “hemelmachten” beduidt. “Røk” betekent “(laatste) daad” of “einde”. Ragnarøk behandelt de dood van de Aasen en tevens het einde van een tijdperk dat wordt aangeduid met het woord “godenschemering”.

“Er brak een winter aan die de Fimbulwinter wordt genoemd.⁶⁹⁾ Er waaide voortdurend een ijzig koude wind. De zon bracht geen uitkomst. Drie strenge winters volgden elkaar op, terwijl de zomers uitbleven. Aan deze winters waren drie jaren van intense onvrede op aarde voorafgegaan. Broers doodden elkaar uit hebberigheid; vader, broer, noch andere verwanten bleven gespaard. Toen vond er een rampzalige gebeurtenis plaats. De wolf (Fenrir, verpersoonlijking van het kwaad^(GtH)) verslond de zon. Een tweede wolf verslond de maan. De sterren verdwenen van het firmament. De gehele aarde schudde. Het land golfde heen en weer, zodat bomen ontwortelden en er overall chaos heerste. Toen rukte de wolf Fenrir (ook strijdwolf, zoon van Loki, vijand der Aasen^{GtH)}) zich los van zijn ketenen. De zee overspoelde het land en de wereldslang rees, waanzinnig geworden, op uit de zee en kwam aan land. Met wijdgeopende muil sprong de wolf Fenrir op. Zijn onderkaak rustte op het land, zijn bovenkaak sperde hij open tot in de hemel. Was er meer ruimte geweest, dan zou hij hem nog

wijder hebben opengesperd. Vuur spoot uit zijn ogen en neusgaten. De wereldslang blies gal, waarmee de lucht bezwangerd werd. De hemel scheurde ¹⁴ en de Muspelzonen reden tevoorschijn. Als eerste verscheen Surt, met brandend vuur vóór en achter hem. Uit zijn vlamvend zwaard verscheen een gloed als van de zon zelf. Tegelijk met de Muspelzonen (Muspelheim is de vlammenwereld die voorafgaat aan de ondergang van de wereld ^(GtH)) verschenen Loki en de reus Rym met al zijn ijsreuzen. Loki bracht de gehele bevolking van de hel mee.

Heimdall blies uit alle macht op zijn hoorn om de Aasen te wekken. Eerst vergaderden zij. Daarop reed Odin naar de Mimesbron en vroeg Mime om raad voor zichzelf en zijn volgelingen. (Is Mime wellicht dezelfde als Lilith, Sophia, Shekinah? ^(GtH)) Maar nu schudde de heilige es Yggdrasil heen en weer. Rampspoed trof hemel en aarde. De Aasen en allen die hen volgden gordden hun wapenrusting aan en trokken ten strijde.

Freyr vocht met Surt, maar werd gedood. Thor, in gevecht met de wereldslang, stierf ten gevolge van diens giftige adem. Vele goden lieten het leven. Odin werd door de wolf verslonden. Vidar sprong toe en verbrijzelde de muil. Loki streed met Heimdall en beiden vielen. Surt verbrandde de aarde.”

“De zon werd donker,
De aarde verzonk,
Heldere sterren
Verlieten de hemel.”

Aan de andere zijde van de aardbol werden de eilandbewoners van de Stille Oceaan omringd door duisternis. De herinnering aan deze catastrofe leeft nog voort. ⁵⁵⁾

Op Samoa vertellen afstammelingen van de oorspronkelijke bewoners hoe eerst een vreemde geur werd waargenomen, die veranderde in rook. ⁵⁵⁾ Daarop ontstond een wolkendek. De zee rees omhoog. In een alomvattende ramp verzonk het land in zee. Later verrezen nieuwe eilanden. Op Hawaii spreekt men eveneens van een langdurige duisternis ⁵⁵⁾:

“De aarde danst.....
Laat de duisternis wijken.....
De hemelen sluiten in.....
De wereld van Hawaii
Heeft opgehouden te bestaan.”

De bevolking van Centraal Polynesië vertelt hoe eens de hoofdman Te-erui langdurig in duisternis leefde. ⁵⁵⁾ Tenslotte verliet hij zijn land en ging op zoek naar een land waar het licht was. Hij reisde in een kano die “De duisternis beu” heette. Na jaren zoeken werd de hemel steeds lichter. Tenslotte bereikte hij een land waar men elkaar duidelijk kon onderscheiden.

Het heldendicht Mahabharata verwijst in de tekst meerdere malen naar de ramp die de aarde trof. ¹⁷⁾ Moeder Draupadi en de Pandava’s trokken naar het paleis van de god der schatten, Vaishravana. Toen zij op hun tocht de berg Kailasa beklommen, werden zij overvallen door de zondvloed. “Een gierende, ratelende wind blies ladingen gesteente door de lucht. De zon verborg zich achter wervelende wolken stof die de hemel verduisterden. Droge bladeren vlogen in het rond en braken in de wind. Bomen knapten doormidden. Een nachtelijk

---

¹⁴ Als in Kalevala

duister omgaf de wereld. Met stralen zo dik als wagenassen daalde een bijtende regen neer. Donderslagen scheurden de heuvels vaneen. In een snelle opeenvolging van bliksemschichten versmolt de aarde tot glas (een versmelting die slechts tot stand komt bij nucleair geweld, bijvoorbeeld bij de explosie van een atoombom. In woestijnzand wordt op bepaalde locaties het door nucleaire reactie gevormde glas aangetroffen ^(GtH)). Een kolkende rivier, die takken, modder en stenen meesleurde, vormde zich beneden hen. Overal om hen heen was water, niets dan water. Hemel en aarde waren verdwenen.”

Onze tweede tekst luidt: “Ofschoon de zon aan de hemel staat, is hij omrand door een zwarte ring. Meteoren slaan in op de zon. 's Nachts staan de acht punten op de horizon in vlammen. Alle sterren gedragen zich vijandig. Het zeewater rijst, rivieren stromen achterwaarts in de richting van de bron. Koeien schenken het leven aan muilezels. Zij geven geen melk maar bloed. De godenbeelden in de tempels lachen en beven. Het heilig vuur draagt een blauwe kleur en buigt in de verkeerde richting, naar de linkerzijde. Schurken en moordenaars lachen, zingen en dansen in de stad (de zondaren uit de Bijbel ^(GtH)). Men kan de oogst van gewassen uit diverse seizoenen gelijktijdig binnenhalen; aan één enkele stengel draagt het graan honderd aren. De heilige bomen in de dorpen worden door de bliksem getroffen of door de wind geveld. De bronnen staan droog, maar in de stad staan de straten blank. De Himalaya komt tot ontploffing en tuimelt omlaag.”

Ook de volgende tekst heeft betrekking op de onheilspellende gebeurtenissen die de mensheid ontwrichtten. “De aarde schudde en beefde. Een geluid weerklonk alsof de aarde vaneen scheurde, een geluid als van de weerstand van een grote boom in de storm. Uit alle werelddelen kwamen vlammen tevoorschijn. Een hete wind begon te waaien. Wolken stof verduisterden de hemel. Takken werden van de bomen gerukt en vielen krakend omlaag. Brandende bladeren en takken vlogen tegen de bomen. Het vuur schoot omhoog naar de hemel. Bomen ontwortelden en vielen brandend ter aarde. Rommelende donderwolken hingen laag over het bos. De zon was onzichtbaar. De regen stroomde als in duizend watervallen neer. Bliksem vermengde zich voortdurend boosaardig met de vlammen. Rook vermengde zich met het wolkendek. De duisternis werd zwaarder. Het regenwater vormde een oceaan. Het water siste en golfde heen en weer. De donder rolde langs de hemel. Brandende meteorieten schoten lichtend langs de hemel en vielen rokend naar de aarde. Hemel en aarde schokten heen en weer tengevolge van een enorme explosie.”

De explosie waarvan hier sprake is, greep plaats in het heelal. De ramp, die ook de aarde omvatte, nam immense proporties aan. Tenslotte trad herstel in. Het universum kwam tot rust. De aarde handhaafde zich.

Ook vanuit Chinese bron vernemen wij hoe land en volk werden geteisterd ten gevolge van een ramp die zich in het heelal voltrok. ⁷⁵⁾

“Di Jun, de oppergod, bezat twee vrouwen: de maangodin Chang Xi en de zonnegodin Xi He. De maangodin schonk het leven aan twaalf manen en de zonnegodin aan tien zonnen. Deze zonnen verbleven in de Heetwater Vallei aan de overkant van de zee. In de vallei was het water kokend heet, want de zonnen namen er geregeld een bad. Dichtbij de Heetwater Vallei (Tang vallei) stond een enorme moerbeiboom: Fusang of Ondersteunende Boom. De tien zonnen woonden in deze boom, die meer dan 330 meter hoog was en een omvang had van 330 armlengten. Negen van deze zonnen verbleven boven in de boom, één zon woonde aan de voet.

Om de beurt bestegen de zonnen 's morgens een wagen, die moeder Xi He mende en die werd voortgetrokken door zes draken. Aan het einde van de dag liet Xi He haar zoon achter in de Vallei der Droefenis en reed terug naar de Tang Vallei om haar volgende zoon te halen. Op deze wijze verscheen er elke dag slechts één zon aan de hemel.

Tijdens de regeringsperiode van de wijze koning Yao (datering kan niet met zekerheid worden vastgesteld; misschien omstreeks 2.200 jaar vóór Chr. ^(GtH)) weigerden de zonen van de zonnegodin plotseling orde en regelmaat van hun bestaan te handhaven. Zij verschenen allen tezamen aan de hemel, holden in het wilde weg heen en weer en hadden grote pret. Dit had tot gevolg dat de aarde een overvloed aan zonlicht te verwerken kreeg. Uit deze situatie kwamen grote rampen voort. De aarde verschroeide. Het graan verdorde op het land. Gesteenten en mineralen werden zo heet dat zij bijna overgingen tot versmelting. De mensen kregen het zo warm dat zij bijna geen adem meer konden halen. Er ontstond gebrek aan voedsel. Overal heerste hongersnood. Uit de bossen en moerassen kwamen wilde dieren tevoorschijn, waardoor de mensen nog meer leed te verwerken kregen. De situatie nam zulke ernstige vormen aan, dat het voortbestaan van de mensheid werd bedreigd.

Di Jun en Xi He trachtten hun zoons tot de orde te roepen, maar die wilden niet luisteren. Di Jun besloot de Grote Boogschutter Yi naar de aarde te zenden om de monsters en wilde dieren te verslaan en het wangedrag van zijn zoons in te dammen. In eerste instantie deed Yi het voorkomen alsof hij de zonen van de oppergod wilde neerschieten. Maar deze trokken zich daar niets van aan. Yi ontstak in woede. Hij legde een pijl aan op zijn boog en schoot die af. Even later ontplofte in het heelal één van de vuurbollen. Vlammen schoten naar alle richtingen en gouden veren dwarrelden omlaag. Een roodgekleurd, helder schitterend voorwerp kwam met een klap op de aarde neer. Iedereen holde er op af. Het voorwerp bleek een enorme Raaf te zijn met drie poten. Deze Raaf vertegenwoordigde de transformatie van de ziel van de neergeschoten zon. Yi schoot de zonnen één voor één dood en steeds gebeurde er hetzelfde tot er negen raven op aarde waren terechtgekomen. Toen verzocht koning Yao aan Yi het leven van de enig overgebleven zon te sparen, opdat de mensheid daarvan het nut zou mogen behouden. De negen enorme raven waren weliswaar op aarde terechtgekomen, maar waar bleven de vuurballen? Men zegt dat die in zee vielen, waar zij een grote rotsformatie vormden die “Wo Jiao” of Vruchtbare Verbranding werd genoemd.”

Onomwonden en in duidelijke bewoordingen wordt hier de ernst van de situatie ten tijde van het koningschap van de archaische Yao geschetst. Tien zonnen werden zichtbaar aan het firmament. De aarde verschroeide. Hongerende dieren, tevoorschijn gekomen uit bossen en moerassen, vielen mensen aan. Anderen stierven de hongerdood. Het voortbestaan van de mensheid stond op het spel. In het heelal ontstonden ontploffingen. Vuurbollen, die naast onze eigen zon aan de hemel verschenen, explodeerden in een zee van vlammen. De vuurbollen verspreidden overvloedig licht en vormden een immense hittebron. De oppergod greep niet dadelijk in. “Maar toen zijn zonen noch naar hem, noch naar hun moeder wilden luisteren, besloot hij de Grote Boogschutter in te zetten.” Engelen werden uitgezonden om de strijd met het helse leger aan te binden. Grote Raven op drie poten daalden als roodkleurige, helder glanzende voorwerpen neer op de aardbodem. Bij de landing verspreidden zij een vurig licht. Even later stonden de raven op het driepotig landingsgestel. Toen de godenstrijd gestreden was, verscheen de zon weer aan de hemel. Brokstukken van een vernietigde planeet kwamen rokend neer op aarde.

Uit Chinese bron wordt ook vernomen dat het hele land onder water kwam te staan. Slechts de toppen van de bergen staken boven het water uit. De voetheuvels waren onzichtbaar.

Johannes, één der apostelen van Jezus Christus, reisde na het heengaan van zijn Meester af naar het eiland Patmos. Daar zocht hij rust en stilte. In deze omgeving overdacht hij de gebeurtenissen uit zijn leven en uit het leven van zijn Meester. Wij zouden ons hem kunnen voorstellen, gezeten op een grote, platte steen aan de oever van een ondiep riviertje. Het water kabbelt met lichte sprongetjes over de steenachtige bodem. Slechts het kwetteren van vogels doorbreekt de stilte. Johannes is diep verzonken in gedachten. Het is niet bekend

of Johannes inzage verkreeg in oude geschriften, maar het is niet onmogelijk. Johannes vertelt dat hij eensklaps een stem hoorde als een bazuin, zeggende: “Ik ben de alpha en de omega, de eerste en de laatste. Hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek..... Johannes keerde zich om. Temidden van zeven gouden kandelaren aanschouwde hij een wonderbaarlijke verschijning, gelijkend op de Zoon des mensen, gekleed in een tot aan de voeten reikend kleed en omgord met een gouden gordel. Hoofd en haar waren wit als sneeuw, de ogen als een vuurvlam, de voeten als blinkend koper en gloeiend als in een oven. De stem was als het gedruis van vele wateren. In Zijn rechterhand hield Hij zeven sterren. Uit Zijn mond ging een tweesnijdend zwaard. Zijn aangezicht was gelijk de zon schijnt in al haar kracht.

Johannes gehoorzaamde en schreef neer hetgeen hem werd verteld en al hetgeen hij in een visioen aanschouwde. Wij vernemen uit de Openbaring van Johannes, Hoofdstuk 12, vers 1: “En er werd een groot teken gezien in de hemel en zie, er was een grote, rode draak.” Vers 4: “En zijn staart trok het derde deel van de sterren des hemels en wierp die op aarde.” Vers 7: “Er ontstond krijg in de hemel: Michael en zijn engelen krijgden tegen de draak en de draak krijgde ook en zijne engelen.” Vers 8: “En zij hebben niet vermocht, hun plaats is niet meer gevonden in de hemel.” Vers 9: “De grote draak is geworpen, de oude slang.”

Johannes' ontboezemingen herinneren aan gebeurtenissen uit een ver verleden, aan de “godenschemering”, aan de krijg waarbij de Aasen werden verslagen.

Van welk belang de visioenen van Johannes zijn, wordt duidelijk wanneer wij het uit het Oude Egypte afkomstig mythologisch verslag van de handelingen van Isis ter hand nemen. Oeroude geschriften werden verzameld en bijeengebracht in de bibliotheek van Alexandrië. Wij zouden mogen verwachten een schat aan wijsheid en kennis in handen te houden, maar worden helaas teleurgesteld. Het heeft niet zo mogen zijn. Veroveraars hebben maar al te vaak de gewoonte aangenomen om culturen van de door hen veroverde gebieden te vernietigen en de bij deze culturen behorende geschriften te verbranden. Deze handelwijze baseert zich op ongebreidelde angst voor aantasting van het prille gezag, maar komt eveneens voort uit een heilloos religieus fanatisme. Zo verging het ook de bibliotheek van Alexandrië tijdens de Romeinse overheersing. Duizenden onvervangbare beschreven perkamenten gingen in vlammen op. Maar het geluk is aan onze kant. Een beschrijving van de gebeurtenissen rond het verdwijnen van de zon bleef bewaard.

“Isis was een vrouw die woorden kende die macht verzekerden.²⁰⁾ De mensheid met haar vele miljoenen vertegenwoordigers vermoede haar en zij verkoos onder de miljoenen goden te verkeren..... Zij dacht lang na en sprak: “Zou ik, door achter de heilige naam van de god te komen, geen meesteres van de aarde kunnen worden met de macht van Ra in de hemel en op de aarde?” Iedere dag verscheen Ra aan het hoofd van zijn zeelieden en zette zich neer op de Troon van de beide Horizonten. (De zonnegod Ra, symbool van de allerhoogste God, reist gedurende de nacht gezeten in de Sehtet-boot en over dag in de Atet-boot^(GtH)). De heilige (Ra) was oud geworden, het speeksel dat hem uit de mond liep viel naar de aarde, waar het op de grond terecht kwam. In haar handen kneedde Isis dit speeksel tezamen met aarde en vormde een heilige slang in de vorm van een speer. Zij hield de slang niet recht voor haar gezicht, maar legde deze neer op het pad waarlangs de grote godheid zich bewoog tussen de twee horizonten. Nu verscheen de heilige god tezamen met de andere goden uit zijn gevolg. Ra volgde zijn gebruikelijke route en de slang beet hem. De levensvlam verliet Ra. De heilige god opende de mond en de schreeuw van de majesteit reikte tot in de hemel. De goden die hem vergezelden vroegen: “Wat is er gebeurd?” en “Wat is er aan de hand?” Maar Ra was niet in staat om te antwoorden. Zijn kaken beefden en hij trilde over zijn ledematen. Het vergift verspreidde zich even snel door zijn lichaam als de Nijl door haar gebied stroomt. Toen de hoge god zijn hart weer wat rustiger voelde kloppen, riep hij naar allen die hem vergezelden: “Komt allen bij mij, jullie, die allen uit mij zijn voortgekomen en weet dat mij

een groot ongeluk is overkomen. Ik ken de oorzaak niet en ik weet niet wie mij dit heeft aangedaan. Nimmer was ik zo ziek en geen enkele ziekte veroorzaakt zoveel pijn. Ik ben een groot god, voortgekomen uit God zelf. Mijn vader en mijn moeder gaven mij mijn naam. Maar deze naam hield ik verborgen, zoals mij werd opgedragen door degenen waaruit ik ben voortgekomen, opdat ik niet in de macht zou raken van welke ziener ook. Ik ben tevoorschijn gekomen om de aarde te zien die ik heb geschapen en Oh! iets dat ik niet ken heeft mij gestoken. Is het vuur? Is het water? Mijn hart brandt, mijn lichaam schudt heen en weer en mijn ledematen beven. Laat al die godenkinderen die kennis en kracht bezitten om te helen tot mij komen.” Huilend naderden de godenkinderen. Isis kwam en probeerde het met helende woorden, met haar mond vol levensadem, met die tovenarij die wonden geneest en met woorden die de doden weer tot leven wekken. En zij sprak tot Ra: “Wat is u overkomen, oh heilige vader? Wat is er gebeurd? Een slang heeft u gebeten en iets dat u zelf heeft geschapen heeft zich tegen u gekeerd. Maar ik zal al mijn helende krachten aanwenden om u te genezen en uw ziekte te verdrijven voor het aangezicht van uw zonnestralen.”

De heilige god opende zijn mond en sprak: “Ik reisde langs mijn weg en ging door de twee gewesten van mijn land, zoals mijn hart dat wenst, om mijn scheppingswerk te aanschouwen, toen Oh! ik werd gebeten door een slang die ik niet kon zien. Is het vuur? Is het water? Ik ben kouder dan water, ik ben heter dan vuur. Mijn vlees transpireert, ik beef, mijn oog heeft geen kracht, ik kan de hemel niet zien en het zweet haast zich over mijn gezicht als was het zomer.”

Toen sprak Isis Ra aan: “Oh, vertel mij uw naam, heilige vader, want wie verlost zal worden in uw naam, zal leven.” En Ra antwoordde: “Ik schiep de hemelen en de aarde, de bergen en al hetgeen daarboven is, het water, de grote wijde zee, “de Stier van mijn moeder”, waaruit het genot der liefde spruit. Ik heb de hemelen geschapen, de horizonten als een gordijn gespreid en ik heb goden zielen geschonken. Ik ben degene die door mijn ogen te openen licht verspreid en wanneer ik die sluit ontstaat de duisternis. Op mijn bevel rijst de Nijl. De goden kennen mijn naam niet. Ik heb de uren en de dagen geschapen, de jaarlijkse feestdagen, ik schiep de overstroming van de Nijl. Ik maakte het levensvuur en voorzag de huizen van voedsel. Des morgens ben ik Khepera, des middags ben ik Ra, en Tmu in de avond.”

Intussen had het vergift zijn lichaam niet verlaten en was dieper doorgedrongen. De grote god kon niet langer lopen. Toen zei Isis tegen Ra: “U heeft uw naam niet genoemd. Oh, zeg hem mij en dan zal het vergift wijken; want hij die zijn naam noemt, zal leven.”

Nu brandde het vergift als vuur, heviger dan de vlam van het fornuis. De goddelijke majesteit sprak: “Ik stem erin toe dat Isis mij zal doorgronden en dat mijn naam van mij weg zal gaan en in haar overgaan.” Toen verborg de god zich voor de goden. Zijn plaats in de boot, die hij miljoenen jaren had ingenomen, was leeg. Daarop brak de tijd aan waarop Ra's hart tevoorschijn moest komen. Isis sprak aldus tot haar zoon (Horus): “De god heeft zich door een eed gebonden zijn beide ogen af te staan (de zon en de maan). En zo werd de naam van de grote god van hem weggenomen.” Isis, de tovenaress, sprak: “Verdwijn vergift, ga uit van Ra. Oh oog van Horus kom tevoorschijn uit de god en schijn buiten zijn mond. Ik ben degeen die het verricht, ik laat het vergift neervallen op aarde; de naam van de grote god is weggenomen. Moge Ra leven!” Dit zijn de woorden van Isis, de grote godin, koningin der goden, die Ra bij zijn eigen naam kende.”

In de gedachtengang van de mensheid uit de Oud-Egyptische cultuurperiode was de god Ra, in zijn aspect van “brenger van licht” het symbool van de scheppende god. Ra werd afgebeeld met het Ankhteken in de ene hand en de scepter in de andere hand. Hij vertegenwoordigt het leven op aarde, de jaarlijkse overstroming van de Nijl en de groei der gewassen. De Isis-legende geeft ziekte en sterven weer van de brenger van licht. Het afstaan van zijn verborgen naam riep Ra tevoorschijn uit de dood. “De naam van de grote god is

weggenomen. Moge Ra leven!” Na de beet van de slang verdween het licht van Ra. Het afstaan van de verborgen naam van de schepper riep hem terug in het leven, een zon wiens kaken hadden gebeefd, wiens ledematen trilden. Ra voelde zich “heter dan vuur” en “kouder dan water”. Na de beet van de slang kon Ra niet meer lopen. De god moest zich onderwerpen aan Isis, aan haar eisen voldoen. Om de legende van Ra en Isis te kunnen ontrafelen en doorgronden, stellen wij ons allereerst de vraag wie Isis was. De drieëenheid gevormd door Osiris-Isis-Horus vertegenwoordigt de vadergod, zijn zuster en tevens toegewijd echtgenote Isis en hun beider dierbare zoon Horus. Osiris was een god verbonden aan de vruchtbaarheid en stamt uit de oertijd. Zijn naam vertelt dat hij tot de Aasen gerekend kan worden. Zijn functie verraadt zijn invloed op het scheppingswerk dat de goden van de Ankh verrichtten. Bij zijn geboorte erkende Ra hem als zijn erfgenaam. Osiris bracht Egypte haar verbazingwekkend en veelomvattend cultuurpatroon. Hij onderwees de Egyptenaren hoe zij de overstromingen van de Nijl konden benutten om de bodem te beplanten.

Het raadsel van de oorsprong van deze als het ware uit het niet tevoorschijn getreden en op onverklaarbare wijze plotseling tot volle wasdom gekomen cultuur, waaraan geen noemenswaardige stadia van ontwikkeling zijn voorafgegaan, duidt op inwerking van invloeden vanuit een uitnemende cultuur van vroeger datum.

Wanneer Osiris op reis ging om andere volken kennis bij te brengen, bestuurde Isis het land. Zij beschikte over genezende krachten en bracht de mensheid kennis bij van weven, spinnen en het malen van koren.

Volgens bovenstaande legende leefde Isis temidden van een grote schare mensen. Bovendien kende Isis “woorden die macht gaven”. Zij dacht lang na en verkoos de miljoenen goden boven de miljoenen mensen die haar omringden.

Uit de zo spaars schijnende gegevens ontrolt zich toch een duidelijk beeld van deze godin. Zij was bezeten van een schrijnend verlangen naar macht. Na lang nadenken meende zij een middel te hebben bedacht om deze macht te verkrijgen. Deze intelligente en invloedrijke godin liet in haar geest elke mogelijkheid om die macht te veroveren en iedere situatie waarvoor zij gesteld zou kunnen worden de revue passeren. Zij beheerste de wetenschap der chemie en kneedde een slang van het op aarde neergekomen ”speeksel van Ra” tezamen met een aantal chemische stoffen die op aarde voorhanden waren, stoffen waarvan zij zowel de samenstelling als de verbindingen kende. Toen de slang gevormd was, “hield Isis de slang in de vorm van een speer niet rechtop voor het eigen gezicht”. Belette de samenstelling van deze slang Isis het voorwerp aan te raken of dicht te naderen? Ofschoon de speer vaak wordt gezien als fallisch object is er in het geval van Isis' bijzondere creatie sprake van een geheel ander gegeven. Wanneer wij het woord “slang” vervangen door het woord “energie” en “speer” door “wapen”, constateren wij hoe Isis een ingenieuze en zeer krachtige energiebron samenstelde, een wapen van ongekend vernietigend vermogen, dat zelfs Isis op afstand hield. Bestond er gevaar voor besmetting met radioactiviteit?

Ofschoon Ra Osiris als zijn erfgenaam erkende, nam Isis ten behoeve van haar zoon Horus het heft in eigen hand. Zij behoefde zich niet langer te vervelen op aarde. Zij vervoerde haar explosieve bom naar het heelal en legde deze “op het pad van Ra”. Isis' daad volgde de conclusie van een onzalige gedachtengang. Zij wenste Gods macht te verstoren en de schepping van ons zonnestelsel zodanig aan te tasten, dat haar macht tenminste gelijk zou zijn aan die van God. Haar satanische handeling leidde tot een ontploffing, die sterren en planeten uit hun baan bracht. Het heelal warmde op. “Was het vuur?” De aarde schokte hevig en dreigde eveneens haar baan te verlaten. “Isis liet vergift neervallen op aarde.” Een laag verpulverd gesteente omgaf onze planeet. De aarde werd geteisterd door een regen van meteorieten. De golven van de oceanen verhieven zich. Zeewater overspoelde het land. Rivieren stroomden terug naar de bron. Al wat vliegen kon, verhief zich in de lucht. De aarde

reet open. Gloeiendheet magma stuwde vanuit het binnenste der aarde omhoog. De ijskappen smolten af. Het zeewaterniveau steeg tot ongekennde hoogte en reikte tenslotte tot aan de toppen van hooggebergten. Eilanden gingen in het razende water ten onder, voor immer weggevaagd, bedekt met een laag ondoordringbaar magma, verdwenen onder een zeebodem die zich opnieuw vormde. De werelddelen werden met enorme kracht uitéén gestuwd, een kracht die uiteindelijk geleidelijk afnam. De werkzaamheid van deze kracht is nog steeds niet geheel verdwenen, Wij ervaren in onze huidige tijd hoe de huidige continenten nog met enkele centimeters per jaar vaneen drijven. De polen verplaatsten zich. Gebieden waar tot op dat ogenblik tropische temperaturen heersten, koelden af. Van oorsprong koude gebieden warmden op.

Wij beschikken over een zeer oude landkaart, de zogenaamde Piri Reis kaart, genoemd naar een Turks scheepskapitein en zeerover, die deze kaart ten tijde van de Vroege Middeleeuwen in zijn bezit had. De kaart werd in 1966 aangetroffen in het Topkapi-Museum te Istanboel. Op welke wijze Piri Reis de kaart in handen kreeg is niet bekend. Men veronderstelt wel eens dat Christoffer Columbus van het bestaan van deze kaart op de hoogte was en wellicht een copie van deze kaart in zijn bezit had. De Piri Reis kaart toont de landmassa van het Zuidpoolgebied ontdaan van sneeuw en ijs. De kaart kan slechts het resultaat zijn van gedegen verkenning vanuit de lucht gedurende de periode die voorafging aan de laatste glaciale afzetting of de laatste ijstijd. De ontdekking van de landkaart leidde tot een opdracht aan de Amerikaanse Marine om door middel van dieptemetingen de omtrek van het Zuidpoolgebied in kaart te brengen. Het resultaat van dit onderzoek wees uit dat de door de Amerikanen verzamelde gegevens op één punt afweken van die van de Piri Reis kaart. Nieuwe metingen bevestigden een foutieve meting van de Amerikaanse Marine. De Piri Reis kaart ging met de eer strijken. De kaart verstrekt de juiste maten en verhoudingen van het continent Antarctica, waar 14.000 tot 16.000 jaar geleden een gematigd klimaat heerste. Toen de ramp zich voltrok, trad een wijziging op in de stand van de aardas, een gebeurtenis die naar men veronderstelt ±10.000 jaar geleden plaatsgreep.

Geologische en biologische expedities voeren bij tijd en wijle bewijzen aan van wijzigingen die zich op aarde hebben voltrokken. De Noordelijke IJsee bevat koraalriffen. In grotten in het zuiden van Engeland werden skeletten van tropische vissen en beenderen van tropische diersoorten aangetroffen. In de omgeving van het mooie stadje Graaff Reinet, gelegen in de zeer droge Kleine Karoo van Zuid-Afrika, werden fossiele resten aangetroffen van reptielen en zoogdierachtige reptielen uit het Trias, een periode die 230.000.000 jaar achter ons ligt. Het museum van Graaff Reinet bevat een collectie fossiele dieren uit deze periode, zoals *Aulacephalodon baini*, *Dinogiorgon rubidgei*, *Diictodon sollasi*, *Cistecephalus microrhinus* en *Ictidosuchoides rubidgei*, dieren die hier leefden gedurende een gunstig klimaat met voldoende water en een gevarieerde vegetatie.

In de ijsslagen van Siberië en Canada worden tot op de huidige dag overblijfselen aangetroffen van diersoorten behorend tot de reuzenreptielen die zich gedurende de periode die wij thans aanduiden met de term Krijt (een geologisch tijdvak dat 135.000.000 jaar geleden aanving en na 64.000 jaar overging in het Eoceen) op aarde ophielden. Zij leefden in een periode waarin er een zacht klimaat heerste en diverse soorten loofbomen tot ontwikkeling kwamen. Een plotseling optredende wijziging van klimaat leidde tot lawinen van sneeuw en ijs die in bovengenoemde gebieden de reuzenreptielen overvielen tijdens het grazen. In de magen van deze dieren worden nog restanten van onverteerd voedsel aangetroffen. Ofschoon diverse nieuwe theorieën uitsluitel geven omtrent het fenomeen van de plotselinge dood van deze diersoorten, werd nog geen bewijsmateriaal aangereikt. De door het ijs geconserveerde dieren vormen de stille getuigen van een onvoorziene ramp, die de aarde teisterde en in bezit nam. Ver van de continenten treft men op de bodem van de

Atlantische Oceaan restanten aan van zoetwaterplanten en van stollingsgesteenten die zich op het droge hebben gevormd. Diep onder de zeespiegel wordt zand aangetroffen dat eens toebehoorde aan een kustlijn. Onder de ijsslagen die het continent Antarctica bedekken, strekken zich bossen uit van geheel versteende boomstammen. Zeeën en oceanen bevonden zich niet steeds op geografische lengte- en breedtegraden die corresponderen met die uit onze huidige periode. Soms bedekken zij landmassa's die oorspronkelijk boven water lagen. De bijbehorende plantengroei en het toenmalige dierenleven kwamen tot ontwikkeling en gingen weer ten onder. Ten gevolge van klimatologische wijzigingen treffen wij in thans door mensen bewoonde gebieden restanten aan van flora en fauna van maritieme herkomst, fossiele restanten uit landstreken die eens werden beheerst door zeewater en afkomstig uit klimaatzonen die niet met de huidige overeenkomen.

Welke schatten liggen verborgen onder de sneeuw- en ijsslagen van het continent Antarctica? Bewoonden goden en mensen in de oertijd tezamen het geheimzinnige continent? Ontwikkelde zich daar eens een civilisatie die de onze overtreft en die uiteindelijk de raadselen waarvoor wij ons gesteld zien tot verklaring zal brengen? Zal het gesloten boek van de geschiedenis van Antarctica eens kunnen worden geopend en ons inzicht verschaffen omtrent de geschiedenis der mensheid, van ontstaan en ontwikkeling van de diverse mensenrassen en hun cultuurpatronen? Ligt op deze plaats de bron der kennis verscholen die ons oplossingen vermag aan te reiken daar waar onze vragen tot nu toe onbeantwoord zijn gebleven? Zullen wij eens in staat worden gesteld ons te laven aan Mime's Bron, bron der wijsheid, waaraan alvader Odin zich laafde wanneer het eigen inzicht tekort schoot? Ontstond hier de civilisatie, zichtbaar geworden in het Oude Egypte, of vormde deze cultuur een schakel met een veel groter geheel, tot aan het ogenblik waarop een nieuwe ramp de aarde trof, de polen zich verplaatsten en op Antarctica bittere koude haar intrede deed?

Het huidige tempo waarmee de ijskappen van de polen afsmelten, ligt hoger dan oorspronkelijk werd verwacht. Indien wij geen methode ontwikkelen om deze afsmelting in te tomen, zullen alle aan de oceanen grenzende laaggelegen gebieden binnen afzienbare tijd onder water komen te staan. De wereld zal haar aanzien opnieuw wijzigen.

De Zwitserse academicus Walter Seifritz ontwikkelde een theoretische methode om de aarde te doen afkoelen.³³⁾ Hij stelt voor in de ruimte een reusachtig zonnescherm te ontvouwen, geassembleerd op een afstand van 1.500.000 km verwijderd van de aarde. Hiertoe zou gedurende 20 jaren een hoeveelheid materiaal van 25.000.000 ton de ruimte moeten worden ingeschoten om een scherm samen te stellen dat bestaat uit aluminium spiegels. Dit scherm zou de gevolgen van het broeikas effect, veroorzaakt door milieuvervuiling, opvangen en de aarde behoeden voor de rampzalige gevolgen van een stijging van de temperatuur.

Claude Lorius, een glacioloog afkomstig uit Frankrijk, nam tezamen met een aantal Russische wetenschappers deel aan een expeditie naar het ijzige Antarctica.⁵³⁾ “De eerste boring werd gedaan bij het Vostok-kampement. In 1980 bereikten de boringen een diepte van 2.080 meter. De dikte van de ijskap bedraagt ter plaatse 3.700 meter. Een kern die de gehele laag van 2.080 meter bevatte, werd omhooggebracht. Deze kern bevat gegevens betreffende de gedragingen van de ijskorst gedurende de laatste 150.000 jaar. In 1985 verklaarde Lorius dat de kern door de laatste interglaciale periode heen tot in de daaraan voorafgaande ijstijd reikt. Deze laatste interglaciale periode, het Eem of Sangamon, was beduidend warmer dan de huidige, die wij het Holoceen noemen. Volgens Lorius werd de aarde tussen 10.000 en 8.000 jaar geleden plotseling veel warmer, een opwarming die de gehele aarde omvatte.

Deense, Zwitserse en Amerikaanse geleerden drongen in de jaren 1980 - 1981 in Groenland bij boringen door tot op een diepte van één mijl, waarbij gegevens werden verkregen omtrent het verloop van het weer gedurende de afgelopen 11.000 jaren. Tevens kon worden vastgesteld wanneer vulkanische uitbarstingen plaatsgrepen. Deze laatste gegevens

leverden het volgende beeld: 10.000 tot 8.000 jaar geleden, of tussen 8.000 en 6.000 jaar v. Chr., vond er in een onverklaarbaar snel tempo een overgang plaats van ijstijd naar een warme interglaciale periode. Tussen 9.911 en 9.090 jaar geleden of tussen 7.911 en 7.090 v. Chr. werd de aarde geteisterd door enorme vulkanische uitbarstingen.

De uitbarsting van de berg Tambora in Oost-Indië, in 1815, bracht Nieuw-Engeland een winter zonder zomer. Er viel sneeuw in juli en augustus. De oogsten stonden bevroren op het land. 6.401 Jaar geleden of in het jaar 4.401 v. Chr. barstte de berg Mazama in Oregon uit en vormde het Kratermeer. “De recente uitbarsting van de berg St.Helier veroorzaakte in de staat Washington, aan de westkust van de Verenigde Staten van Amerika, een opmerkelijk koele zomer. De sneeuwzone van de nabijgelegen Mount Rainier was bedekt met een grijze aslaag, die weliswaar aan de schoenen bleef plakken, maar het lopen op de sneeuw vergemakkelijkte. Ofschoon de uitbarsting van de Krakatau in Oost-Indië niet wordt vermeld in het verslag van de onderzoeken van 1980 - 1981 in Groenland, mogen wij aannemen dat sporen van deze omvangrijke uitbarsting eveneens werden aangetroffen in de Groenlandse ijslagen. “De uitbarsting vond plaats op Zondag 25 augustus 1883, toen de berg aanving as uit te werpen.³⁰⁾ De stad Batavia (thans Jakarta genaamd), gelegen op het eiland Java in de Indonesische archipel, op een afstand van 160 kilometer van de Krakatau, werd verduisterd door asregens. Op 27 augustus ontplofte de Krakatau. Een gebied van 30 vierkante km werd de lucht in geslingerd. Een vloedgolf met een hoogte van 35 meter overspoelde de kustgebieden van de eilanden Sumatra en Java. De schepen in dit gebied werden hoog opgetild. Een aantal van deze schepen werd 3 km landinwaarts teruggevonden. Batavia was gehuld in complete duisternis. 300 Kampongs of dorpen werden weggevaagd. Er waren 36.000 doden te betreuren.

De gevolgen van deze ramp waren over de gehele aarde merkbaar. De geluidsgolf van de explosie verplaatste zich drie en een half keer rond de aardbol. Het geluid van de uitbarsting werd op 5.000 km bij de Krakatau vandaan waargenomen. De vloedgolf plantte zich voort tot aan de kusten van de Middellandse Zee. Asdeeltjes reikten tot een hoogte van 80 km. In Londen werd de hemel verduisterd. Restanten van de explosie dreven maandenlang op zeeën en oceanen rond. Asdeeltjes drongen door tot in de dampkring, verduisterden de aarde en veroorzaakten in grote gebieden een jarenlange daling van temperatuur.

De bevolking van “de Gordel van Smaragd”, de Indonesische archipel, mijdt het rampgebied. Vier kleine eilandjes verschenen vanuit de diepte op de plaats van de uitbarsting. Het grootste van deze vier, Anak Krakatau of Kind van de Krakatau genoemd, ontstond na een nieuwe, kleinere uitbarsting in 1927. Het sterk vulkanisch gebied blijft immer onrustig.”

Zijn de gevolgen van één enkele uitbarsting reeds desastreus te noemen, een snelle opeenvolging van vulkanische uitbarstingen of een gelijktijdig uitbarsten van grote vulkanen zoals geschiedde tussen 10.000 en 8.000 jaar geleden of tussen 8.000 en 6.000 jaar v. Chr., zal onvermijdelijk behalve diepe sporen in de aardkorst ook diepe sporen hebben getrokken in het menselijk bewustzijn. Bewoners van de aardbol, die in een ver achter ons liggende periode een dergelijke ramp ondergingen en doorstonden, een ramp van zó grote omvang dat de aarde schudde, leefden bevangen van schrik en angst in voortdurende onzekerheid omtrent hun toekomst. Onvoorstelbare aantallen mensen en dieren vonden de dood. De gebeurtenissen griften zich in het geheugen der mensheid, van geslacht op geslacht. De mensheid die de ramp overleefde, gaf aan kinderen en kleinkinderen door hoe de aanwezigheid van een ondoordringbare laag asdeeltjes jarenlang de hemel verduisterde. Na een aanvankelijke daling van de temperatuur en winters zonder aansluitende zomers gedurende een jarenlange koudeperiode, kwam de aarde tenslotte terecht in de ban van het broeikas effect. De temperatuur steeg, de aarde warmde op. Aanvankelijk werden de oogsten vernietigd door

aanhoudende vorstperioden. Nu verdroogden de oogsten op het land. Verstoken van regenwater kwam het vee om van dorst. Rivieren droogden geheel op. Ten gevolge van de afsmelting van de ijskappen steeg het zeeniveau tot ongekende hoogte. Vloedgolven veroorzaakten overstromingen die de bergtoppen bereikten. Het zoute water vermengde zich met het weinige drinkwater en verzilte water en land.

Aan Snorre Sturlason hebben wij te danken dat de herinnering aan het einde van het tijdperk van de Aasen bewaard bleef. De laatste strijd ging gepaard aan natuurrampen van groot formaat. De aarde beefde. De wolf stal de zon. Een andere wolf nam de maan weg. Sterren zwierven langs het firmament. De Midgardsworm blies vuile, hete adem, waarmee de lucht bezwangerd raakte. De ijsreuzen stormden op de Aasen af. De Vanen en andere kwade machten overwonnen de Aasen. De machtige goden van de Ankh gingen ten onder toen de ijsreuzen (ijsbergen die in grote getale de Polen verlieten en op het eiland der gelukzaligen stootten) op hen afstormden.¹⁵

De Fimbulwinter brak aan en het sneeuwde voortdurend. Ononderbroken blies er een koude wind over de aarde. De zon bracht geen uitkomst. Er waren drie winters zonder zomer. Na het verslag van de ramp die de goden van de Ankh trof, vervolgt het in de Edda neergeschreven relaas van de gebeurtenissen met versregels die spreken van hoop op een nieuwe toekomst:

“De Aasen komen
naar de Idavlake.
Het boze klaart op,
Balder zal komen.”

De belofte dat Balder zou komen, spreekt van een keer ten goede. Balder, een zoon van Odin, was een geliefd god, verstandig en knap van aangezicht, vriendelijk en verlegen, buitengewoon rechtvaardig en rein van geest. In historische tijden veranderde deze god Balder in de god Bel en in de Phoenicische Baälsamin of Baäl. Helaas zou het nog geruime tijd duren alvorens Balder zijn gunstige invloed ging uitoefenen en de onvrede op aarde ten goede zou keren.

Wij lazen hoe koning Aja aan de zijde van de goden deelnam aan de strijd tegen de demonen van de droogte. Dit betekende echter slechts een kortstondige overwinning. De zon werd weer zichtbaar. De wolken werden ontsloten. Maar de uiteindelijke strijd van de goden was nog lang niet beslecht.

Welk doel stond Isis voor ogen toen zij haar vernietigende bom in het heelal plaatste? Wij weten hoezeer zij verlangde naar macht temidden der goden en deze door middel van een machtig wapen wist te verkrijgen. Isis bewerkstelligde het einde van invloeden en van werkzaamheden die op aarde van Odin en de zijnen uitgingen. Haar demonische plannen brachten haar aan de zijde van de opponenten van de Aasen, aan de kant van de Vanen, van kwade machten, aan de zijde van Ravana. Zij behaalde de overwinning en verkreeg een machtige positie in het bestuur van het heelal. Zij vernietigde hetgeen haar tegenstond. De bom uit haar laboratorium had zijn werk gedaan. Het deed Isis niet welke rampen uit haar daden voortvloeiden. Zij trok zich het aardse leed niet aan. Had zij niet genoeg van de miljoenen aardbewoners?

Zijn wij in staat de plaats van de explosie te bepalen? Aan de hand van de theorie van Johan Elert Bode, die een ontbrekende planeet veronderstelt welke zich bevond tussen de

---

¹⁵ Naar de mening van schijfster worden hier niet de reeds eerder in de Edda genoemde ijsreuzen bedoeld

planeten Mars en Jupiter, op de plaats waar de asteroïdengordel wordt aangetroffen, ontvouwt zich het beeld van een verscheuring van het oorspronkelijke zonnestelsel waartoe de planeet aarde behoort. “Fragmenten van een oorspronkelijke planeet gingen zelf banen beschrijven. Zo nu en dan kruisen zij het pad van de aarde.”⁷⁶⁾ In het jaar 1908 viel een meteoriet van ongeveer 4.000 ton neer in het gebied van Toengoeska bij het Baikalmeer. De kracht van de explosie velde 2.000 vierkante kilometer bebossing. In 1986 werd in Siberië opnieuw een meteoriet waargenomen, die zich voortbewoog over de stad Tomsk. De daaropvolgende explosie straalde een fel licht uit. Het elektrisch verlichtingssysteem van de stad werd uitgeschakeld. 20.000 tot 30.000 Jaar geleden kwam in Arizona een meteoriet van ongeveer 150.000 ton neer en vormde daar een enorme krater in het landschap.

In 1772 publiceerde Bode zijn “Inleiding tot de bestudering van de sterrenhemel”. Uranus werd in zijn tijd beschouwd als de meest ver verwijderde planeet van ons zonnestelsel. Bode berekende dat indien wij de afstand van de zon tot Saturnus stellen op het getal 100, Mercurius op een afstand van vier van deze delen ligt. Venus bevindt zich op $4 + 3 = 7$ delen, de aarde op $4 + 12 = 16$ delen, Jupiter op $4 + 48 = 52$ delen, Saturnus op $4 + 96 = 100$ delen. De afstand $4 + 24$ ontbreekt. Op deze plaats bevindt zich de asteroïdengordel.

Johann Daniell Titius, professor in de wetenschap der wiskunde te Wittenberg, was gelijktijdig met Bode gekomen tot dezelfde berekeningen en uitkomsten. Wanneer wij de wet van Titius-Bode aanhouden, kunnen wij de afstanden in AU's (astronomische eenheden) uitdrukken. Volgens deze wet bedraagt de gemiddelde afstand tussen aarde en zon rond de 139.000.000 km. In decimalen uitgedrukt werd op grond van de beschikbare gegevens de volgende tabel samengesteld:

	Wet van Titius-Bode	Feitelijke afstand in AU's
Mercurius	$4 + 0 = .4$	0.39
Venus	$4 + 3 = .7$	0.72
Aarde	$4 + 6 = 1.0$	1.00
Mars	$4 + 12 = 1.6$	1.52
Ontbrekende planeet	$4 + 24 = 2.8$	
Jupiter	$4 + 48 = 5.2$	5.20
Saturnus	$4 + 96 = 10.0$	9.54
Uranus	$4 + 192 = 19.6$	19.18
Neptunus	$4 + 384 = 38.8$	30-06
Pluto	$4 + 768 = 77.2$	39.44

De wet van Titius-Bode wijkt echter vanaf Neptunus af van de reële afstanden. Neptunus ligt nl. 8 AU dichterbij. De problemen rond Pluto zijn veel groter. Wij treffen hier een afwijking aan van + 6 miljard km of bijna 40 AU. Op de afstand die overeenkomt met de tabel, nl. op 77.2 AU zou zich een volgende planeet moeten bevinden, die echter niet werd ontdekt. De astrogeologie bevestigt de veronderstelling dat Pluto geen ware planeet is.”

“Meteorieten afkomstig uit de meteorietengordel zijn vele malen door de dampkring heen naar de aarde gevallen. De astro-geologische wetenschap classificeert meteorieten in drie groepen, nl. ijzerhoudende-, steenachtige- en steen-ijzer-houdende meteorieten.”⁷⁷⁾ De grootste groep behoort tot de steenachtigen, die hoofdzakelijk bestaan uit silicaten zoals chondrulen, die nergens op aarde worden aangetroffen. Meteorieten die tot deze groep behoren zijn klein van omvang, ter grootte van een enkele millimeter of kleiner, soms ter grootte van een erwt. Zij stammen uit de periode dat het heelal zich vormde en bestudering leidt tot informatie betreffende de oerstaat van het heelal. Men veronderstelt dat zij fragmenten zijn van meteorietenkernen. De meteorieten die in grote getale op Antarctica worden aangetroffen,

liggen door verdamping van sneeuw-ijsmassa's voor het oprapen. Vier van deze meteorieten vertoonden uitgesproken geologische overeenkomsten met materiaal afkomstig van de maanbodem. De meeste meteorieten zijn afkomstig van de asteroïdengordel en bereiken ons rechtstreeks vanuit het heelal. De totale veronderstelde massa van deze gordel zou te gering zijn om tezamen een planeet te vormen. De mogelijkheid bestaat dat Jupiter met zijn aanzienlijke zwaartekracht brokstukken uit zijn nabijheid tot zich trekt.”

De planeet die Isis tot mikpunt verkoos, zal zich tussen Mars en Jupiter hebben bevonden. Brokstukken van de vernietigde planeet werden na de explosie ver weg geslingerd. Reeds bij deze gebeurtenis zal Jupiter delen van het vrijgekomen materiaal hebben opgeslokt. Brokstukken die aanvingen zelf een baan te beschrijven, werden in een later stadium ten dele eveneens naar de planeet Jupiter getrokken. Het behoeft dan ook niemand te verbazen indien de massa van de thans in de meteorietengordel aangetroffen gesteenten niet meer voldoet aan de totale massa die aan de vorming van een planeet moet worden toegeschreven.

Bekleedde Isis de plaats van een machtige satanas temidden van de Asura's uit de oudheid, een godin die een “slang” kneedde met de bedoeling een planeet te vernietigen en op deze wijze haar macht te bewijzen en te vestigen?

Het Ramayana verhaalt hoe gedurende de strijd tegen de demonen van de droogte “uit de hemellichamen bloedrode vlammen sloegen, sterren en planeten hun baan niet meer kenden en vele zwarte stenen uit de hemel naar de aarde vielen.” Een planeet werd uiteen gereten. Meteorieten, gevormd uit het gesteente van een planeet, baanden zich een weg door ons zonnestelsel en bereikten door het dichte wolkendek dat de aarde omgaf de bodem van onze planeet. Isis toonde haar macht door de lancering van een energiebron die de god Ra niet kende, niet zelf geschapen had. “Ra moest zijn verborgen naam prijsgeven”. Deze aanduiding vertelt dat Ra, gedreven door uiterste nood, verborgen wetenschappen prijs gaf, die verband hielden met de schepping van de cosmos. Bracht Isis de planeten van ons zonnestelsel binnen een systeem van gewijzigde eenheden tot een nieuwe onderlinge afstandsverhouding tot elkaar en tot de zon (Ra)? Scheen het de aardbewoners toe alsof een nieuwe zon was verschenen aan de hemel? Bleef de aarde gespaard voor een algehele vernietiging van levensvormen zoals bij andere planeten binnen ons zonnestelsel plaatsgreep? Werden door toedoen van Isis ook op Mars alle aanwezige levensvormen uitgeroeid?

De vraag welke vorm de vernietigende kracht die Isis aanwendde verkreeg, blijft onze aandacht vragen. Helaas zijn wij vertrouwd met de explosieve kracht van atoombommen. Maar Isis richtte “een slang in de vorm van een speer” op haar doelwit, een slang die het heelal doorkliefde, een van verre (vanaf de aarde of vanuit een ruimteschip?) op een planeet gerichte, onzichtbare bundeling van explosieve energie. Werd Ra het slachtoffer van de effecten van een laserstraal van ongekend vermogen? Zelfs de oppergod zag het gevaar niet op tijd aankomen. Hij was niet voorbereid op de tomeloze kracht van het wapen dat hem verwondde. Isis verving Ra door “het oog van Horus”. Deze informatie bevestigt het vermoeden dat de planeten van ons zonnestelsel, inclusief de aarde, uit hun banen werden geslingerd en nieuwe posities innamen ten opzichte van de zon. Velikovsky zegt in zijn boek “Worlds in collision”⁷³⁾ dat talrijke volkeren de herinnering bewaren aan een tijdperk waarin de zon een baan beschreef van west naar oost. “Indien de omkering gepaard ging aan een wijziging van noord naar zuid, zoals uitgebeeld op het plafond van de tombe van Senmut, verplaatsten zich, vanaf de aarde waargenomen, de sterrenbeelden van het Noordelijk Halfrond naar het Zuidelijk Halfrond en omgekeerd die van het Zuidelijk Halfrond naar het Noordelijk Halfrond. De zon die zich oostwaarts voortbewoog, verkreeg bij de Indianen de naam Teotl Lixco.” De Hebreeuwse naam voor de wereld waarin de zon in het westen opging luidt Tevel. Dit woord leeft nog steeds voort als familienaam en komt als zodanig ook in Nederland voor. De hemel waar de zon in het westen opging wordt Arabot genoemd.

Isis beheerste niet alleen de aarde, maar hield ook de sterren en planeten in haar ijzige greep. Chinese bronnen vermelden een ster die uit de hemel omlaag viel in een regen van vurige, vallende sterren. De profeet Jesaja getuigt van de waarneming van catastrofale gebeurtenissen die plaatsgrepen in de hemel en waarvan de aarde mede het slachtoffer werd. In Hoofdstuk 13, vers 5, zegt hij: “Zij komen uit verren lande, het einde des hemels, de Here en de instrumenten Zijner gramschap, om dat ganse land te verderven.” Hoofdstuk 14, vers 12 luidt: “Hoe zijt gij uit de hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads! Hoe zijt gij ter aarde neergehouwen.....” Vers 13: “En zei in uw hart: Ik zal ten hemel opklimmen, ik zal mijn troon boven de sterren Gods verhogen.....” Vers 14: “Ik zal boven de hoogten der wolken klimmen; ik zal de Allerhoogste gelijk worden.” Hoofdstuk 24, de verzen 18 tot en met 20: “Want de sluizen in de hoogte zijn opengegaan en de fundamente der aarde zullen beven. De aarde zal geheel verbroken worden, de aarde zal vaneen gescheurd worden, de aarde zal ganselijk bewogen worden. De aarde zal waggelen gelijk een dronkaard, en hij zal heen en weder bewogen worden.....” Jesaja 14, de verzen 13 en 14 vormen een echo van de gebeurtenissen rond Isis, van haar streven naar macht temidden der goden.

Kan een samenspel van binnen ons zonnestelsel aanwezige krachten een ramp van een dergelijke omvang veroorzaken? Indien bijvoorbeeld de grote planeten uit ons zonnestelsel gelijktijdig zouden arriveren op plaatsen die één lijn vormen met de zon en ook de aarde zich op deze lijn plaatst tussen de zon en de beide planeten in, zou een situatie kunnen ontstaan die fatale gevolgen heeft voor de voortzetting van ons bestaan. Theoretisch gezien zouden effecten van de aantrekkingskracht van zowel de grote planeten als van de zon in het ergste geval kunnen leiden tot een verstoring van de omwenteling der aarde en van haar baan om de zon.⁵²⁾ Indien een aanzienlijke verstoring optreedt, zou deze van grote invloed zijn op het aards bestaan. Wij zouden ons een situatie kunnen voorstellen waarbij opnieuw een verplaatsing van de aardas optreedt. In dat geval zou een sterk versnelde afsmelting van de ijskappen van noord- en zuidpool optreden. Grote overstromingen zijn daarvan het directe gevolg. Vulkanische uitbarstingen en aardverschuivingen grijpen plaats ten gevolge van een op elkaar stoten en over elkaar heen schuiven van de aardeschollen. De mensheid zal opnieuw bescherming zoeken in holen en grotten en op hooggelegen plaatsen. Het aantal overlevenden zal betrekkelijk gering zijn. Een primitieve levenswijze zal tot ontwikkeling komen, waarbij al hetgeen ons in deze tijd ten dienste staat verloren zal gaan. Na verloop van tijd raakt de cultuur uit de 20^e eeuw in het vergeetboek, maar de rampzalige gebeurtenissen blijven gegrift in het geheugen van de mensheid. Stap voor stap zal de mens opnieuw op weg gaan naar een ververwijderd doel, een aanvang maken met het creëren van een hernieuwde civielisatiecyclus, die in vele opzichten overeenkomsten zal gaan vertonen met een beschaving die reeds vóór het jaar 2.000 v. Chr. was ontstaan.

Eeuwen verstrijken. Sprekend van een grote ramp die de aarde in een ver verleden trof, zal een nieuwe geestelijkheid de mens voorhouden hoe deze ramp de noodzakelijke vernietiging vertegenwoordigt van een uitermate zondig mensenras. De redding van uitverkorenen zal worden omschreven als voorbestemming. Een waarschuwend vinger zal worden opgeheven, opdat de mens niet opnieuw in oude zonden zal vervallen. In hoeverre deze geestelijkheid de juiste weg zal gaan bewandelen blijft een open vraag.

Aan de hand van “bewijsmateriaal” zullen pleidooien worden gehouden met de bedoeling aan te tonen dat een ramp van een dergelijke omvang nimmer plaatsgreep. De oude verhalen die herinneren aan de ramp zullen worden gezien als vage herinneringen aan plaatselijke overstromingen. De oppositie twijfelt aan deze argumentatie en vangt aan oude volksvertellingen te noteren en te bestuderen. Zij concludeert tenslotte dat uit landen verspreid over de wereld overeenkomstige verhalen de ronde doen, die herinneren aan een immense catastrofe die eens de aarde deed schudden.

Wij mogen aannemen dat ons zonnestelsel over toereikende krachten beschikt om de fundamenteën der aarde te doen beven. Voortbouwend aan de Isis-legende kunnen wij ons echter niet onttrekken aan de gedachtengang dat ook menselijk ingrijpen de aarde kan doen beven. De omstandigheden die Isis creëerde kunnen wij bezien vanuit een gefingeerde situatie uit een later stadium van ontwikkeling in een relatief nabije toekomst. Wij verdiepen ons in een niet ondenkbare, zij het misdadige handeling, voortgekomen uit het brein van een intelligent, maar zeer gefrustreerd menselijk brein.

“Gezagvoerder Lucretius Borgdunkel voerde een routinevlucht uit in de ruimte. Het ruimtevaartuig vervoerde behalve Borgdunkel een nucleair megawapen. Wanneer hij opsteeg van de aarde haalde hij steeds verlicht adem bij de gedachte dat hij de miljoenen mensen die de aarde bevolkten achter zich liet. Reeds geruime tijd en in gestaag toenemende mate, was Luc zich bewust van een gevoel van intense onvrede. Het voortdurende geharrewar en de constante oorlogsdreiging op aarde, de negatieveit die het menselijk gedrag scheen te kenmerken, stonden hem tegen. Hij raakte bezield van de gedachte dat deze onwaardige mensheid, nimmer in staat om geschillen blijvend op vreedzame wijze op te lossen en met een minimaal respect voor Gods Schepping op aarde, door hem zou moeten worden vernietigd. Het kwam hem voor alsof het bereiken van de positie die hij thans bekleedde in de ruimtevaart een vingerwijzing inhield en het zijn bestemming was een einde te bewerkstelligen aan deze zondige wereld. Hoog boven de aarde verheven nam hij tenslotte het recht in eigen handen, richtte het wapen dat hij meevoerde naar één der planeten en vuurde het af in het besef dat de aarde nu haar straf niet zou ontlopen.

Wellicht vertegenwoordigde het wapen dat Luc vervoerde geen nucleaire bom maar een wapen van geheel andere aard, een “speer” waarbinnen deeltjes antimaterie in botsing kwamen met deeltjes materie. Een dergelijke botsing doet een onvoorstelbare massa energie bij zeer hoge temperaturen vrijkomen. Een andere mogelijkheid bestaat uit toepassing van een laserstraal van grote intensiteit.

Vanuit de ruimte richtte Lucretius Borgdunkel het laserwapen met grote precisie naar het doel dat hij van tevoren had bepaald. Zijn voorafgaande, met veel doorzettingsvermogen en genialiteit uitgevoerde berekeningen, voldeden geheel aan de verwachtingen. Het Afrikaanse continent maakte zich los van Europa en Azië. Gehoorzaamend aan de theorie van Wegener dreven de continenten uiteen. De aarde beefde en schudde, geteisterd door vloedgolven en overstromingen. De wolf stal de zon, een andere wolf stal de maan. De lucht raakte bezwangerd met de vuile, hete adem van de Midgardsworm. Laaggelegen gebieden verdwenen voor altijd onder water. In West-Europa gingen de Lage Landen ten onder. Het ingenieuze systeem van duinen, afgewisseld met krachtige dijken, was niet bestand tegen de overmacht van de woedende golven. Dit gebied, reeds lang onder zeeniveau, hield geen stand.

Afrika, koersend naar het zuiden, kende na de ramp een opeenvolging van culturen. In zuidelijk Afrika ondergingen van oorsprong Nederlandse benamingen van landstreken, van steden en dorpen, bergen, rivieren en meren, maar ook de aan planten en dieren toegekende namen als suikerbossie, bokkies, wildebees, hartebees en zo meer, geleidelijk aan veranderingen in uitspraak en schrijfwijze. Aardrijkskundigen en biologen noteerden de namen in hun nieuwe vorm.

Er brak een periode aan waarin een nieuwe generatie onderzoekers zich ging verdiepen in de raadselen van de oude culturen. Na veel wikken en wegen kwamen zij tot de conclusie dat delen van de zuidelijke landstreken van het Afrikaanse Continent oorspronkelijk werden bewoond door een volk dat werd aangeduid met de naam “Boeren”.

De Indonesische archipel lag niet erg ver verwijderd van Afrika. Hier trof men binnen het taalgebruik opvallende overeenkomsten aan met een aantal taalkundige gegevens afkomstig uit zuidelijk Afrika. Tenslotte werd geconcludeerd dat Boeren in oeroude tijden

emigreerden naar de Indonesische eilanden. De bevindingen werden op schrift gesteld en gepubliceerd.

Hierop volgde een onvoorziene reactie afkomstig van een archivaris uit een stadje gelegen in de Zwitserse Alpen, waar zich in het stadsarchief een aantal archaische documenten bevond, die spraken van een Europees Continent dat eens een aanzienlijk ruimere uitgestrektheid omvatte. Lang geleden verdronken bij een onvoorstelbare ramp een groot aantal laaggelegen gebieden. Deze vergane landstreken lagen op de bodem van de Oceaan. In oeroude tijden waren de kleine Britse eilanden eveneens groter van oppervlakte en slechts door een smalle zeearm gescheiden van het Europese Continent. De Britten zouden handelsbetrekkingen hebben onderhouden met een laagland dat zich aan de overzijde van deze zeearm uitstrekte. Hier leefde een volk in het bezit van een vergevorderde cultuur. De in het betreffende gebied woonachtige Nederlanders spraken een taal die overeenkomsten vertoonde met de taal van de Boeren uit zuidelijk Afrika.

Uit Indonesië kwamen eveneens reacties. Men toonde aan hoe eens, heel lang geleden, een koloniserende stam afkomstig uit Europa aan de noordkust van het eiland Java een stad stichtte die de naam Batavia verkregen had. Oude documenten deelden mee dat deze stad werd genoemd naar een primitieve volksstam die eens de Lage Landen bewoonde. De kolonisten afkomstig uit deze Lage Landen noemden zich Nederlanders.

Andere Europese bronnen, afkomstig uit de overlevering, spraken niet alleen van Batavieren, maar ook van enige andere, waarschijnlijk van oorsprong Keltische stammen, die zich eens in dit verdronken land ophielden. Gesproken werd van Kaninefaten (konijnenjagers uit het duinlandschap), Tubanten, Marezaten en Usipeten. Meer noordelijk vestigden zich de Friezen. De documenten uit Zwitserland bewaarden de herinnering aan enkele namen van landstreken en steden die door de oceaan waren opgeslokt. Enkele van de huidige namen in zuidelijk Afrika vertoonden overeenkomst met die uit het bewuste vergeten gebied, zoals Medelborg (Middelburg).

Een aantal vooraanstaande wetenschappers nam het onderzoek ter hand. De gegevens werden uitvoerig bestudeerd, oude geschriften grondig onderzocht. Voorzichtig werd geconcludeerd dat de Boeren uit zuidelijk Afrika, wiens taal inderdaad overeenkomst vertoonde met de taal der Nederlanders, kleine handelsposten stichtten op het noordelijk halfmond. Indien scheepvaart naar Europa had plaatsgevonden, bestond de mogelijkheid dat van het verdronken gebied een kleine oppervlakte werd gecultiveerd. Een vooruitstrevend bestuurlijk apparaat bracht daarop het gebied enigszins tot ontwikkeling. Blijkbaar ontstonden een aantal dorpen. Vanzelfsprekend werden tempels gebouwd om de Boeren in de gelegenheid te stellen hun religie te beleven en uit te dragen. Ofschoon in hoofdzaak handel werd gedreven, zou op kleine schaal landbouw en veeteelt zijn bedreven. Het kille klimaat uit de betreffende periode zou zich daartoe echter nauwelijks hebben geleend.

Merkwaardigerwijze gaven de Zwitserse documenten aan dat kunst en wetenschap in de “Europese kolonie” een hoge vlucht namen. Een schilder met de naam Rembrandt van Rijn zou niet afkomstig zijn uit zuidelijk Afrika, maar geboren en getogen in de Lage Landen. De naam van deze schilder dook ook elders in de wereld op, zelfs op het Amerikaanse continent. De wetenschap zag zich voor een raadsel geplaatst. Men kwam tot de slotsom dat onjuiste gegevens ten grondslag lagen aan de informatie betreffende de herkomst van deze schilder. Men glimlachte welwillend en haalde de schouders op. Een dergelijk laaggelegen gebied, waarvan het bestaan niet kon worden aangetoond, zou, indien het al bestaan had, wellicht een kleine handelspost hebben bezeten, waar dan ongetwijfeld een tempel werd opgetrokken. Maar wat voor zin zou een dergelijke vestiging gehad hebben voor de Boeren uit Afrika? Een kleine kolonie op een laaggelegen kust, die bij stormvloed ongetwijfeld onder water liep? De aanwezigheid van een samenleving die dorpen en tempels bouwde in een voortdurend door overstromingen bedreigd gebied? In geval van kolonisatie zouden de Boeren een landstreek

hebben verkozen met een meer stabiel karakter. Waar bleven de tastbare bewijzen van een veronderstelde cultuur die thans onder de golven van de Oceaan zou liggen? Aan theoretische veronderstellingen behoefde geen waarde te worden toegekend. Enkele dubieuze overeenkomsten in plaatsnamen uit een niet aantoonbaar kustgebied met namen afkomstig uit het land der Boeren? Een tweetal verklaringen lag voor de hand. De eerste betrof de toevalsfactor, waarbij twee ver van elkaar verwijderde gebieden een in de verte verwante taal ontwikkelden, gebaseerd op een gemeenschappelijke oertaal. Een tweede mogelijkheid bestond uit een toevallig contact tussen twee volkeren. Aangetoond werd dat een primitieve vorm van scheepvaart, gebaseerd op ruilhandel, reeds tot ontwikkeling was gekomen. Een klein scheepje, vertrokken vanuit een Afrikaanse kustplaats, raakte bij stormwind uit de koers en dreef af. Tot ieders verbazing werd een verre, onbekende kust bereikt. De zeelieden, die de taal der Boeren voerden, vestigden zich blijvend aan een Europese kust. Zij huwden Europese vrouwen en verwekten een talrijk nageslacht. Taalinvloeden die van deze groepering uitgingen, infiltrerden in bepaalde Europese taalgebieden.

Ongetwijfeld ontstond het volk aangeduid als Boeren uit een aantal primitieve stammen die namen droegen als Batavieren en Kaninefaten. Ofschoon op Afrikaans grondgebied tot op dat moment nog geen verwijzing werd aangetroffen naar de betreffende stammen, lag het voor de hand dat Boeren-kolonisten de oude stamnaam der Bataven schonken aan een door hen gestichte stad op het vruchtbare eiland Java binnen de Soenda-archipel: Batavia.

Deze “waterdichte” uitspraak werd met algemene stemmen aanvaard. Aan de uitslag van het onderzoek viel niet meer te tornen. Men zag daarbij over het hoofd dat geen nieuw bewijsmateriaal aan het oorspronkelijke werd toegevoegd. De opgeworpen theorie miste de ware toedracht. Men vergat het uitgangspunt te herzien. Het kleine, vergankelijk gebleken gebied der Lage Landen van Europa, land van oorsprong der Bataven, waar gedurende vele eeuwen een Nederlands- en Fries sprekende bevolking verbleef, kwam niet in aanmerking om te hebben gefungeerd als stamland van de Afrikaanse Boeren, laat staan als koloniserende natie ten aanzien van de Gordel van Smaragd.

“Indien de berekeningen van de Australische astronoom Duncan Steel, hoofd van het Anglo Australian Observatory juist zijn, zal de toekomstige mens in de komende decennia van de 21^e eeuw er goed aan doen de speer van Isis te ontleden en te herscheppen. ²⁹⁾ Steel verklaarde in oktober 1992 dat zijn berekeningen uitwijzen dat de baan van de komeet Swift Tuttle de baan van de aarde over 124 jaar op 14 augustus zal kruisen. De botsing zou gepaard gaan aan een kracht van 20.000.000 megaton en zou de vernietiging van een belangrijk percentage van aards leven veroorzaken. De mensheid zou worden weggevaagd.”

De speer van Isis zal de catastrofe kunnen voorkomen wanneer de komeet tijdens haar reis door de cosmos tijdig wordt vernietigd. Indien de botsing onvermijdelijk zou blijken, rest slechts een weldoordacht project van grote intensiteit, waarbij de planeet Mars wordt herschapen in een leefbaar toevluchtsoord voor de mensheid.

11. Het aards toneel

Uit het Bijbelse zondvloedverhaal (Genesis, hoofdstukken 7 en 8) vernemen wij dat God op de hoogte was van de aanstaande ramp. De mensheid werd gewaarschuwd voor een grote watervloed die over de aarde zou komen. Noach werd aangeraden een schip te bouwen en te bemannen, opdat hij tezamen met familie en verwanten, met zijn vee en met de dieren des velds het geweld zou kunnen weerstaan. Ongetwijfeld werden ook anderen gewaarschuwd voor het komende gevaar. De aankondiging werd echter slechts door een enkeling verstaan en ter harte genomen.

Wenste God een in zonde vervallen mensheid te straffen met de dood? De zondegedachte speelt van oudsher een intrinsieke rol bij beschouwingen van religieuze aard. Het betrekken van een dergelijke visie bij verwerking van persoonlijk verdriet is een bekend gegeven. De achterliggende, verscholen gedachtengang is hoofdzakelijk bedoeld om bittere tegenslagen te verwerken en te aanvaarden. Tegelijkertijd streeft de mens, doordrongen van eigen zonden, naar een gang over het rechte pad.

Bij de schepping van ons zonnestelsel werd een op gezette tijden weerkerende ramp ingelast om een zuivering te bewerkstelligen van kwade invloeden uitgaande van tot intensieve ontwikkeling gekomen levensvormen.

Wanneer wij de gegevens met betrekking tot de zondvloed in beschouwing nemen, zien wij hoe de vernietiging der mensheid ten dele was te wijten aan menselijk ongeloof ten aanzien van de aankondiging van de ramp. Wellicht waren de engelen die de noodlottige boodschap verkondigden, onvoldoende voorbereid op hun taak en droegen zij mede de verantwoordelijkheid voor de grote omvang van de vernietiging op aarde.

De herinnering aan de ramp, naar eigen visie doorgegeven van geslacht op geslacht, leeft bij talrijke volkeren nog voort. De talrijke gegevens stellen ons in staat een goed inzicht te verkrijgen, ons een zo duidelijk mogelijk beeld te vormen, van de omvang van het onheil dat geschiedde. Tegelijkertijd worden wij geconfronteerd met de verreikende gevolgen voor de overlevenden die, her en der verspreid over de aardbodem, gedwongen waren een nieuw bestaan op te bouwen.

Het Gilgamesj-epos bevat een zondvloedverhaal van vroeger datum dan het Bijbelse verslag. Ofschoon de teksten van beide berichtgevingen grote overeenkomsten vertonen, treden ook een aantal duidelijk aanwijsbare verschillen op de voorgrond.

“George Smith vestigde als eerste de aandacht op brokstukken van kleitafeltjes van Babylonische-Assyrische oorsprong, die een Babylonisch zondvloedverhaal bevatten.¹¹⁾ In Ninivé werden in de puinhopen van het paleis van de Assyrische koning Assurbanipal ongeveer 20.000 kleitafeltjes aangetroffen. De opgravingen stonden onder leiding van A.H.Layard en H.Rassam. De grote betekenis van de vondst wordt duidelijk wanneer wij gaan beseffen hoe deze kleitafeltjes spreken van gebeurtenissen uit een zeer ver verleden en de geschiedenis weergeven van Gilgamesj, koning van Uruk. De Sumerische fragmenten van het epos dateren uit een periode die teruggaat tot vóór het derde millennium v. Chr., de oud-Babylonische fragmenten stammen uit de achttiende eeuw v. Chr. In de loop der eeuwen verwerkten een tweetal dichters de oude gegevens in de vorm waarin deze bij de opgravingen werd aangetroffen. De bewerking van de jongste van de twee dichters mogen wij plaatsen in de twaalfde of dertiende eeuw v. Chr.”

In eerste instantie beschouwen wij het zondvloedverhaal weergegeven in het heldendicht. Helaas ontbreekt hier en daar de tekst. Soms bleek de tekst onduidelijk.

Na de dood van zijn boezemvriend Enkidu (één der goden van de Ankh), vertrok Gilgamesj uit zijn stad en ging op zoek naar het levenskruid dat hem het eeuwig leven zou kunnen schenken. Na een langdurige en moeizame tocht bereikte hij het eiland der gelukzaligen, waar zijn voorvader Uta-napisjtjm (de Bijbelse Noach) zich met toestemming van de goden vestigde. Gilgamesj vroeg de oude man op welke wijze hij door de goden werd uitverkoren het eeuwig leven te verwerven en voor immer bij hen te verblijven.

“Uta-napisjtjm sprak tot hem, tot Gilgamesj: ¹¹⁾
 “Ik wil u, o Gilgamesj, een geheim openbaren,
 zelfs der goden geheimenis ontdek ik aan u!
 Sjurrippak, een stad, die gij kent,
 aan de oever van de Eufraat gelegen,
 in de stad, die reeds oud was, waren de goden bijeen,
 toen door de grote goden het besluit werd genomen
 een stortvloed te maken.
 Aldus besloten hun vader Anu, ¹⁶
 hun regent, de heldhaftige Enlil,
 hun heraut Ninurta
 en hun dijkgraaf Ennugi.
 God Ea, de wijze, die hen placht te beluisteren,
 verried hun plan aan een riethut:
 “Riethut, riethut! wand, wand!
 riethut, luister! wand, begrijp toch!
 “Gij man van Sjurrippak, gij zoon van Ubara-tutu,
 breek af het huis, bouw een schip!
 laat varen de weelde, zoek het leven!
 versmaad het bezit, houd uzelf in leven!
 Breng van al wat er leeft in het schip!
 Het schip dat gij bouwen zult,
 zij vierkant van maat,
 dus eender van breedte en lengte;
 op het binnenmeer moet gij het meren!”

Dat begreep ik, maar ik zeide tot Ea, mijn heer:
 “*Het woord* van mijn heer, overeenkomstig uw opdracht,
 breng ik gewillig ten uitvoer.
 Verantwoorden moet ik mij echter
 voor het stadsbestuur, de poorters en oudsten!”
 Ea nam het woord en zeide
 en sprak tot mij, tot zijn knecht:
 “*Dan zoudt* gij hun dit kunnen zeggen:

“Enlil *schijnt* van mij een afkeer te hebben!
 In uw gemeenschap blijf ik dus niet
 en vertoon mij niet langer in Enlil's gebied.

Naar het meer daal ik af om voortaan

---

¹⁶ Waar de tekst onduidelijk is of verloren ging, werd deze tussen sterretjes geplaatst

bij Ea, mijn heer, te vertoeven.
 Maar u zal hij zenden een weldoende regen
 en een voorraad vogels, een voorraad van vissen,
 door de groeizame regen een weelde van veldvrucht-
 zodra op een avond de onweerswolken
 een gietregen over u uitstorten.”

Zodra de ochtend begon te schemeren,
 schoolde de burgerij *om mij* samen:
 Wat hebt gij voor ons voor geheim?
 wilt gij ons *bespotten*? ik zal *u wel vinden*!”
 riepen opgewonden de mannen.

Mijn eigen gezin echter hielp bij het werk;
 wie klein was droeg het pek aan
 en wie sterk was sjouwde de ballast.
 Binnen vijf dagen sloeg ik op het geraamte:
 twee bunders¹⁷ zijn grondvlak, twintig roeden¹⁸ de hoogte,
 twintig roeden eveneens de rand van zijn dak.
 Het plankenwerk sloeg ik op en heb ik getimmerd,
 zes verdiepingen hoog trok ik het op,
 in zevenen verdeeld *in de lengte*,
 in negenen verdeeld in de diepte.
 Waterdichte beschotten spijkerde ik er aan vast.

Ik koos een vaarboom, nam de ballast in.
 Drie tonnen met teer goot ik in de smeltkroes
 en drie tonnen met asphalt nog bovendien.
 Drie tonnen met olie brachten de sjouwerlieden aan:
 behalve één ton, die voor de offers verbruikt werd,
 nog twee volle tonnen, die de schipper bewaarde.
 Voor de *burgers* nu slachtte ik runderen,
 richtte ik dagelijks een slachting aan onder de schapen.

Most en puik bier en olie en wijn
 liet ik stromen voor de burgerij als rivierwater,
 dat zij zich vermaakten als op het nieuwjaarsfeest!
 Ik opende de zalfbus, legde zelf de hand aan het werk;
 bij zonsondergang was het schip gereed.
 De kanalen nu waren te *ondiep* en nauw;
 een baan moest men uitdiepen voor het gevaarte
 naar stuurboord en bakboord,
 dat het voor twee derden *boven water* kon drijven.

Al wat ik had, laadde ik er in;
 wat ik had aan zilver,

---

¹⁷ Bunder, een landmaat, verschillend van afmeting, thans hectare

¹⁸ roede, peilstok, een lengtemaat

---

wat ik had aan goud,
wat ik had aan al wat er leeft.
Ik bracht op het schip mijn familie en maagschap;
ook het vee en het wild van het veld
en alle gezellen scheepte ik in.
Een tijdstip had Shamash gesteld:
“Zodra op een avond de *onweerswolken*
een gietregen uitstorten,
ga dan in het schip en doe uw luik dicht!”

Dit tijdstip brak aan:
op een avond stortten de *onweerswolken*
een gietregen uit.
Ik besepte de aard van het onweer
en was bang naar het onweer te kijken;
ik ging in het schip, deed het luik dicht.
Aan Puzur-Amurru, de schipper, die het schip zou kalefaten,
vertrouwde ik de ark met de inhoud nu toe.

Zodra de ochtend begon te schemeren,
komt op van de einder een sombere wolk,
waarin Adad loeit, de god van de storm!
Sjullat en Chanisj ¹⁹ trekken voor hem uit,
de herauten trekken over bergland en vlakke.
Nergal ²⁰ rukte de sluispalen uit,
Ninurta ²¹ laat overlopen de stuwdam!

De goden der Diepte zwaaiden flambouwen
te ontvlammen het land met hun laaiende gloed!
De ontzetting voor Adad drong door tot de hemel:
wat licht was hebben zij in duister verkeerd,
wat op het land *was* viel *als in scherven* uiteen.
Eén dag woedde de orkaan, *waaide de wind*,
loeide de storm, dat het water stond op de bergen;
als in een veldslag overviel *de mensheid de dood*!

Geen mens zag de ander;
van de hemel uit kon men geen mens onderkennen.
Voor deze stortvloed ontstelden de goden,
zochten boven een schuilplaats in de hemel van Anu;
als honden kropen de goden daar tegen de muur aan!
Ishtar echter krijgt als in barensood,
de Gebiedster der goden weeklaagde, welluidend van stem:
“De wereld van gisteren is veranderd in leem!”

---

¹⁹ Siullat en Chanisj zijn twee goddelijke herauten

²⁰ Nergal de god van het dodenrijk

²¹ Ninurta is de god van de oorlog

“Want in de raad der goden stemde ik voor het onheil!
Hoe toch kon in de raad ik het onheil bevelen
en de strijd aanzeggen om mijn mensheid te verdelgen?
O mijn mensheid - heb ik zelf hen ter wereld gebracht,
om met hen als met visbroed te vullen de zee?”
De goden der Diepte weenden met haar,
de goden zaten gebogen en schreiden,
de lippen omhuld *bij de rouwklacht*.

Zes dagen en zeven nachten
overdekten orkaan en stortvloed
hoe langer hoe hoger het land.
Toen nu de zevende dag aanbrak,
liet de storm af en staakte de stormvloed de strijd,
die zij als een heirleger hadden gestreden.
Kalm werd de zee; de wervelwind stond stil
en de stortvloed hield op.

Toen ik op het weer lette, was er stilte rondom,
maar al het mensengeslacht was veranderd in leem,
en vlak als een dak was de polder!
Ik lichtte het blind op, dat het daglicht scheen op mijn wangen,
en neergehurkt zat ik te schreien,
de tranen liepen mij over de wangen.
Ik speurde naar land, in 't gebied van de zee:
en een eiland doemde op, op slechts twaalf roeden afstand.

Naar de berg Nisir zette het schip koers.
Het gebergte van Nisir hield het vast, onbeweeglijk.
Gedurende een en twee dagen
hield het Nisir-gebergte het schip vast, onbeweeglijk.
Gedurende drie en vier dagen
hield het Nisir-gebergte het schip vast, onbeweeglijk.
Gedurende vijf en zes dagen
hield het Nisir-gebergte het schip vast, onbeweeglijk.

Toen nu de zevende dag aanbrak,
liet ik een duif uitvliegen.
De duif vloog weg, maar kwam straks weerom:
er was nog geen rustpunt te vinden, dus keerde zij om.
Toen liet ik een zwaluw uitvliegen.
De zwaluw vloog weg, maar kwam straks weerom:
er was nog geen rustpunt te vinden, dus keerde zij om.

Toen liet ik de raaf uitvliegen.
De raaf vloog weg, merkte het aflopen van het water,
pikt voedsel op, fladdert, krast en keert niet weerom.
Toen deed ik hen uitgaan naar de vier winden;
ik bracht er een offer,

bereidde een reukoffer op de hoogste top van de berg.
Tweemaal zeven reukvaten zette ik neer
en schikte in hun schalen riet, ceder en mirt.
De goden roken de geur,
de goden roken de zoete geur;
als vliegen kwamen de goden op de offeraar af.
Zodra echter de Verheven Godin was gekomen,
zwaaide zij de vliegenklap,
die de Hemelgod haar tot speelgoed bereid had:

“Gij goden hier, zo min ik vergeet
de saffier aan mijn hals,
zal ik deze dagen gedenken,
zodat ik die nooit vergeet!
Laat de goden maar tot het reukoffer naderen,
behalve Enlil: die mag niet tot het reukoffer naderen,
omdat hij de stortvloed onberaden gemaakt heeft
en mijn mensheid gestort heeft in het verderf!”

Zodra nu Enlil was gekomen,
zag Enlil het schip en vergramde
en ontstak hij in drift tegen de hemelse goden:
“Is er soms een schepsel ontkomen?
Geen mens toch mocht het verderf overleven!”
Ninurta nam het woord en sprak tot de heldhaftige Enlil:
“Wie kan iets zo goed als Ea verzinnen?
Ook heeft Ea de kunde van iedere zaak!

Ea nam het woord en sprak tot de heldhaftige Enlil:
“Gij, o held, zijt anders de wijste onder de goden!
Hoe onberaden toch hebt gij de stortvloed gemaakt!
Leg de zondaar toch zijn straf op
en vergeld de snoodaard zijn misdaad!
laat daarna van hem af, dat hij niet verdelgd wordt;
wees lankmoedig, dat hij niet *vergaat*

“In plaats van een stortvloed te maken,
had er een leeuw kunnen komen om het land te ontvolken!
In plaats van een stortvloed te maken,
had er een wolf kunnen komen om het land te ontvolken!
in plaats van een stortvloed te maken,
kon er een hongersnood uitbreken om het land te *bestrafen*
In plaats van een stortvloed te maken,
had de pest kunnen komen om de mensheid te slaan!

“Niet ik was het, die het geheim
der grote goden verklapt heeft!
De scherpzinnige liet ik een droom zien,
waaruit hij het geheim der goden begreep.

Welnu dan, kom wegens hem tot bezinning!”
Toen beklom Enlil het schip,
hij greep mij bij de hand, leidde mij naar boven
en liet boven mijn vrouw naast mij knielen.

Hij heeft ons voorhoofd geraakt
en ging tussen ons staan
en heeft ons gezegend:
“Vóór dezen was Uta-napisjtim een sterfelijk mens;
voortaan zullen Uta-napisjtim en zijn gade
met ons goden gelijkstaan!
en wonen zal Uta-napisjtim
vér bij de monding der stromen!”

De dichter spreekt slechts met één enkele zin van een bestraffing der mensheid. Nergens wordt het woord “zondvloed” gebezigd. Toch blijkt duidelijk dat Enlil de toenmalige mensheid niet goed gezind was. De Raad der goden overzag de conseqventies van Isjtar's bevel in onvoldoende mate. Zij vatten de omvang van de schade die de stortvloed zou aanrichten, te licht op. Toen het bevel was uitgevoerd, schrokken zij van de gevolgen van hun daad en verscholen zich in de hemel van Anu, waar zij als geslagen honden tegen de muur kropen. De hemelgodin, leidsvrouwe van de goden, uitte haar grote wanhoop ten opzichte van de mensheid die ten onder ging. Zij beweende het lot van de mensheid die zij zelf geschapen had. Isjtar (Isis) had de gevolgen van haar vernietigingsdaad onderschat en kreeg te laat berouw van haar boze ingeving.

De god Ea was tijdig naar de aarde vertrokken om althans een deel van de mensheid te waarschuwen voor het naderend onheil en hen de reddende hand te reiken. In Sjurrippak riep hij de zoon van Ubara-tutu, Uta-napisjtim aan. De vorm waarin de oproep werd verwerkt, duidt op communicatie van verre. “Riethut, riethut, muur, muur, riethut, luister!” Gaf Ea zijn boodschap door via de telefoon of gebruikte hij een radiozender? ²² Uta-napisjtim volgde tezamen met familieleden, verwanten en allen die hun medewerking verleenden aan de bouw van het schip, Ea's raad op. Mogen wij uit deze gegevens opmaken dat Ea zijn boodschap ook naar anderen richtte? Kwamen meerdere goden in het geheim naar de aarde om de mensheid in te lichten omtrent de naderende ramp? Ontkwamen op deze wijze een aantal mensen in boten en op vloten aan een wisse dood? Noach-Uta-napisjtim kreeg de raad een schip te bouwen, waarmee hij zich tezamen met de zijnen, met zijn kostbaarheden, zijn vee en de dieren des velds in veiligheid kon brengen. Indien een dergelijke waarschuwing ook anderen heeft bereikt, zullen meerdere schepen zijn gebouwd, waarbinnen mens en dier een toevlucht zochten.

De goden der diepten zwaaiden hun fakkels
en ontbrandden het land met een vurige gloed!
Wat licht was, veranderden zij in duisternis.
De storm joeg het water over de bergen.

De zondvloed ging gepaard aan vulkanisch geweld van ongekende omvang. Vloedgolven teisterden de aarde. Het woedende water bereikte de schepen en tilde die hoog

---

²² J.F.P. Philipse

op. Na afloop van het natuurgeweld keek Uta-napisjt看 uit over een leemvlakte, die het voormalig aards leven bedekte.

De schepen, beladen met in doodsnood verkerende wezens van diverse pluimage, legden wellicht niet altijd een grote afstand af en stuitten op de wanden van gebergten. Een zuidenwind dreef het vaartuig van Uta-napisjt看 noordwaarts. Sjurrippak (het huidige Fâra) bevond zich ten zuiden van de Kara-Dagh, de bergketen waartoe de berg Nisir behoort. “Naam en ligging van deze berg zijn bekend uit de analen van de Assyrische koning Assurbanipal (negende eeuw v. Chr.). De huidige bewoners uit deze streek noemen de berg Kiniba.”

Van Noach daarentegen wordt meegedeeld dat hij de berg Ararat in Armenië bereikte. Spreken beide bronnen, Bijbel en Gilgamesj-epos, wel van hetzelfde vaartuig en van dezelfde opvarenden?

Alvorens de beide zondvloedverhalen naast elkaar te plaatsen, bezien wij eerst een geheel ander aspect van de inhoud van het Gilgamesj-epos.

Het menselijk bestaan is onverbrekkelijk verbonden aan verschijnselen die zich voordoen in de natuur, zowel met de schoonheid die ons omringt als met rampen van diverse aard, die op aarde het leven bedreigen. Natuurrampen vormen de spiegel van het menselijk lijden. Binnen het Grote Plan van God zijn zij analoog. Bij de verbreiding van het Christelijk Geloof in haar eerste ontwikkelingsfase werd voorbijgegaan aan waarden en waarheid van de oergodsdiensten, waarbinnen reeds langdurig de oerprincipes der schepping waren onderkend en aanvaard.

Ofschoon het Gilgamesj-epos een ware gebeurtenis weergeeft, spreekt de tekst tegelijkertijd van de lijdensweg van de mens. Na de dood van zijn boezemvriend trok Gilgamesj weg uit zijn stad. Langdurig dwaalde hij doelloos en eenzaam door zijn land. Tenslotte nam de jonge koning het besluit op zoek te gaan naar het levenskruid. Om dit bijzondere kruid te bemachtigen, werd hij gedwongen de lange tocht naar het in de westerse oceaan gelegen Eiland der Gelukzaligen te ondernemen, waar zijn verre voorvader Uta-napisjt看 verbleef bij de goden. Te voet trok Gilgamesj vanuit Babylon westwaarts naar de kust, slechts vergezeld van zijn innig verdriet om zijn vriend Enkidu. In eerste instantie werd hem aldaar geen doorgang verleend. Maar tenslotte werd het edele bloed van de zwervende koning herkend en werd het hem vergund via een lange, onverlichte tunnel het gestelde doel te bereiken. Tijdens zijn tocht door de duistere tunnel, waar Gilgamesj geen hand voor ogen kon zien, schreeuwde hij zijn wanhoop uit. Tenslotte bereikte hij het Eiland der Gelukzaligen, waar zijn voorvader hem verwelkomde. Eerst liet deze zijn nazaat een proeve van bekwaamheid afleggen, die Gilgamesj evenwel niet volbracht. Bij zijn vertrek, toen Gilgamesj reeds sloop was gegaan en wegvoer, riep Uta-napisjt看 hem terug en verklapte hem de plaats waar het levenskruid groeide. In het bezit van het kruid trok de jonge koning in gezelschap van de scheepskapitein over zee en over land terug naar de eigen stad. Onderweg werd hem het verboden levenskruid ontnomen, maar Gilgamesj zette de terugtocht voort en bereikte, beziel van goede voornemens en vervuld van hernieuwde levenskracht, zijn eigen stad.

De langdurige, moeizame weg die Gilgamesj aflegde, was niet alleen de weg die Gilgamesj fysiek ging. Tegelijkertijd betrad hij de weg van rouw en droefenis, een weg die ieder mensenkind, geconfronteerd met het verlies van een geliefd familielid, vriend of vriendin moet gaan.

Op dezelfde wijze spreekt het zondvloedverhaal uit het epos van de levensweg van de mens die, wanneer hij of zij eenmaal de volwassenheid bereikt, huis en haard vaarwel zegt, verworven schatten meevoert en sloop gaat naar onbekende verten. Goed en kwaad belagen de mens en blijven gedurende het gehele leven deel van zijn bestemming. Uta-napisjt看's verslag van de genadeloze vloed die de goden onder leiding van de hemelgodin naar de aarde

zonden, verwijst tegelijkertijd naar de moeizame en onzekere levensweg die ieder mens aflegt. Wanneer uiteindelijk de stormwinden bedaren, heeft de mens de ouderdom bereikt. De geplaagde en vaak geteisterde ziel wenst het uitgeputte lichaam in de vorm van een vogel te verlaten. Het lichaam leeft echter nog voort. Tot tweemaal toe keert de ziel terug. Pas bij de derde poging laat het lichaam de ziel vrij. De ziel ontmoet de goden. Verlost van menselijke begeerten, van angst en pijn, offert de ziel zijn beste gaven aan het godendom, aan God.

Thans slaan wij de Bijbel open bij Genesis 6, de verzen 4 tot en met 8: “In die dagen waren er reuzen op aarde, en ook daarna, toen Gods zonen tot de dochters der mensen waren ingegaan en zich kinderen gewonnen hadden; deze zijn de geweldigen, die van ouds zijn mannen van naam.

En de Heere zag dat de boosheid der mensen veelvuldig was op de aarde en al de overleggingen zijns harten te allen tijde boos waren. Toen berouwde het de Heere, dat Hij de mens op aarde gemaakt had en het smartte Hem aan zijn hart. En de Heere zeide: “Ik zal de mens die Ik geschapen heb verdelgen van de aardbodem, van de mens tot het vee, tot het kruipend gedierte en tot het gevogelte des hemels toe; want het berouwt Mij dat Ik ze gemaakt heb. Maar Noach vond genade in de ogen des Heeren.”

Genesis 7 behandelt de bouw van de ark. God sprak tot Noach: “Maak u een ark van goferhout; met kamers zult gij deze ark maken; en gij zult ze bepeken van binnen en van buiten met pek. En aldus is het dat gij ze maken zult: driehonderd ellen²³ zij de lengte van de ark, vijftig ellen haar breedte, en dertig ellen haar hoogte. Gij zult een venster aan de ark maken en zult ze voltooien tot een el van boven; en de deur zult gij in haar zijde zetten; gij zult ze met de onderste, tweede en derde verdieping maken. Want Ik breng een watervloed over de aarde, om alle vlees waar een levende geest in is, van onder de hemel te verderven; al wat op aarde is, zal de geest geven.

Maar met u zal Ik Mijn verbond oprichten; en gij zult in de ark gaan en uw zonen en uw huisvrouw en de vrouwen van uw zonen met u. En gij zult van al wat leeft, van alle vlees, twee van elk in de ark doen komen, om met u het leven te behouden; mannetje en wijfje zullen ze zijn. Van het gevogelte, van het vee, van al het kruipend gedierte der aardbodem, naar zijn aard, twee van elk zullen tot u komen, om het leven te behouden. En gij, neem voor u allen spijs die gegeten wordt, en verzamel ze tot u, opdat ze u en hun tot spijze zij. En Noach deed naar al wat God hem geboden had, zó deed hij.”

Gerd von Hassler besteedde ruime aandacht aan de gegevens betreffende bouw en afmeting van zowel de ark van Noach als van het vaartuig van Uta-napisjtím.⁴¹⁾ Hij berekende dat de afmetingen van de ark, 126 meter lang, 21 meter breed en 12,6 meter hoog, overeenkomen met de maten van het vaartuig van Uta-napisjtím. Wat de ark aangaat, stelt hij voor het woord “venster” te vervangen door “luik”. De deur aan de zijkant komt overeen met de plaatsing van de geschutspoort bij oorlogsschepen en met de laadpoort bij koopvaardijsschepen. Dergelijke poorten worden aangebracht bij zeeschepen van grote diepgang en met verscheidene dekken. De grote breedte van de ark garandeert een wat geringere diepgang. Schepen van een dergelijke orde van grootte verplaatsen zich bij gunstige wind met een gemiddelde snelheid van 8 tot 10 knopen of circa 16 km per uur.

De Bijbel vervolgt in het Oude Testament het zondvloedverhaal als volgt: “Noach deed wat de Heere hem geboden had. Zo ging Noach met zijn familieleden en verwanten in de ark, vanwege de wateren van de vloed. En het geschiedde na zeven dagen, dat de wateren van de vloed op aarde waren, toen Noach zeshonderd jaar oud was. De grote afgrond werd opengebroken en de sluizen des hemels geopend. En een plasregen was op de aarde veertig dagen en veertig nachten. En de vloed was veertig dagen op de aarde en de wateren

---

²³ De lengte van de el bedraagt 68 cm

vermeerderden zich en hieven de ark op, zodat ze oprees boven de aarde, en de ark ging op de wateren. En de wateren namen gans zeer de overhand op aarde, zodat alle hoge bergen die onder de ganse hemel zijn, bedekt waren. Vijftien ellen omhoog namen de wateren de overhand en de bergen werden bedekt. En alle vlees dat zich op aarde roerde gaf de geest, van het gevogelte, van het vee, van het wild gedierte, en van al het kruipend gedierte en alle mens. En de wateren hadden de overhand boven de aarde, honderd en vijftig dagen.”

Genesis 9 vertelt van de afloop van deze ramp: “God deed een wind over de aarde gaan en de wateren werden stil. Ook werden de fonteinen des afgronds en de sluizen des hemels gesloten, en de plasregen van de hemel hield op. Ook keerden de wateren weder van boven de aarde, heen en weer vloeiende; en de wateren namen af ten einde van honderd en vijftig dagen. En de ark rustte op de bergen van Ararat. En de wateren namen gaandeweg af tot de toppen der bergen werden gezien. En het geschiedde ten einde van veertig dagen dat Noach het venster der ark opendeed. En hij liet een raaf uit, die dikwijls heen en weer ging, totdat de wateren van boven de aarde verdroogd waren. Daarna liet hij een duif van zich uit, om te zien of de wateren gelicht waren van boven de aardbodem. Maar de duif vond geen rust voor het hol van haar voet; zo keerde zij weer tot hem in de ark, want de wateren waren op de ganse aarde. En hij wachtte nog zeven dagen; toen liet hij de duif wederom uit de ark. Tegen de avond kwam de duif terug en zie, een afgebroken olijftak was in haar bek; zo bemerkte Noach dat de wateren van boven de aarde gelicht waren. Toen deed Noach het deksel van de ark af en zag toe, en zie, de aardbodem was gedroogd.

Toen sprak God tot Noach, zeggende: “Ga uit de ark, gij uw huisvrouw en uw zonen. Doe al het gedierte met u uitgaan, dat zij overvloedig voorttellen op de aarde.” En Noach bouwde de Heere een altaar; en hij nam van het reine vee en van al het rein gevogelte, en offerde brandoffers op dat altaar. En de Heere rook die lieflijke geur en de Heere zei in zijn hart: “Ik zal voortaan de aardbodem niet meer vervloeken om des mensen wil.”

Ofschoon beide herinneringen aan de zondvloed overeenkomsten vertonen die aan duidelijkheid niet te wensen over laten (gesproken wordt van een groot onheil dat de ganse aarde omvatte, niet van een lokale overstroming), treden ook gegevens naar voren die onderling afwijken. De Bijbel spreekt van een periode van honderdvijftig + 40 dagen en nachten en vertelt dat het water 15 ellen of ruim 10 meter boven het gebergte stond. Het Gilgamesj-epos geeft een periode van slechts 6 dagen aan. De zevende dag hield de storm op, het water werd stil.

Uta-napisjtım bracht zijn familie en verwanten aan boord, zijn knechten, een schipper, zijn veestapel en in opdracht van de god Ea ook “van al wat leeft”. Ook laadde hij zijn bezit aan goud en zilver in. Noach bracht op last van God zijn huisvrouw, zijn zonen en de vrouwen van zijn zonen en “van al wat leeft, van alle vlees, twee van elk” in de ark.

Toen de orkaan verstilde, liet Uta-napisjtım eerst een duif uitvliegen. Het Gilgamesj-epos vertelt dat dit gebeurde op de zevende dag na de aanvang van de ramp. De duif keerde weer. Hierna werd een zwaluw gelost. Toen deze geen vast punt kon ontdekken, vloog ook zij terug naar het schip. Tenslotte werd een raaf losgelaten die niet weerkeerde en op deze wijze te verstaan gaf dat het waterniveau daalde en de aarde ten dele boven het water uitkwam. Noach liet eerst een raaf los en daarna tot tweemaal toe een duif. Uiteindelijk keerde de duif terug met een afgebroken olijftak in de snavel. God moedigde Noach zelf aan de ark nu maar te verlaten.

Voor het reukoffer koos Uta-napisjtım riet, ceder en mirre. Noach bouwde de Heere een altaar met de bedoeling Hem een brandoffer te schenken. Hij besloot te offeren “van al het reine vee en van al het reine gevogelte”. Dit laatste offer komt wat overmoedig over, ons werd immers te verstaan gegeven dat Noach van elke diersoort slechts één manlijk en één vrouwelijk exemplaar meevoerde in de ark. Wellicht laadde Noach tegelijkertijd ook wat extra

gevogelte in de ark met het oog op een offergave. God rook de lieflijke geur van het brandoffer en verzoende zich daarop met de mensheid.

De harten van de goden uit Uta-napisjtims belevenissen waren vervuld van spijt, verdriet en wanhoop. Ook Enlil, die naar aanleiding van het reukoffer tot de conclusie kwam dat niet de gehele mensheid was omgekomen en zich driftig tot de andere goden wendde, verzoende zich tenslotte met de overlevenden.

Ongetwijfeld slaagden anderen er ook in het leven te behouden. Zij voeren op vloten, in kano's, scheepjes en schepen over de woeste baren. Uiteindelijk bereikte een aantal van hen het droogvallende land.

De Athener Plato, Grieks wijsgeer en literair kunstenaar, schreef hoe het eiland Atlantis, het eiland der goden gelegen in de oceaan die zich buiten de Zuilen van Hercules uitstrekt, tijdens een grote watervloed verzonk in de zee. Ook Enoch verstrekt ons een aantal gegevens die het beeld van de ramp voor ons verduidelijken.⁸⁾ In hoofdstuk LXV van zijn boek neemt Enoch ons mee naar Noach. Hij vertelt hoe Noach waarnam dat het niveau van het aardoppervlak daalde ten opzichte van het zeewater-niveau. Noach zag dit als een voorteken. Hij realiseerde zich dat een vernietiging van het aards leven op handen was. Tot driemaal toe riep Noach Enoch aan met een stem waarin verbittering doorklonk: "Hoor mij aan! Vertel mij waarom deze verandering op aarde geschiedt, waarom de aarde heen en weer schudt en in deze slechte toestand verkeert, want ik zou wel eens kunnen omkomen." Daarop bewoog de aarde heftig, een stem uit de hemel weerklonk en Noach liet zich voorover op de grond vallen. Enoch verscheen en stond naast Noach. Hij sprak: "Waarom roep je mij aan met bittere stem en gehuil? Vanuit Gods tegenwoordigheid is een bevel uitgegaan omtrent degenen die op aarde wonen en zelf hun einde hebben bewerkstelligd. Zij verkregen de geheime kennis der engelen, de gewelddadigheid der satans met al hun macht - de meest geheime -, en van alle machten waarmee zij tovenarij en zwarte kunst bedrijven en de krachten waarmee gegoten beelden voor de (schepping) op aarde worden vervaardigd. Ook hoe zilver wordt gewonnen uit het stof der aarde en hoe zachte metalen aan de aarde worden onttrokken. Lood en tin worden niet op overeenkomstige wijze gewonnen, maar uit een fontein voortgebracht. De engel die zich daarin bevindt, is hoog verheven." Nu liet Enoch Noach opstaan, nam hem bij de hand en sprak: "Ga nu heen, want ik heb van God vernomen dat het besluit omtrent de onrechtvaardigen is gevallen en niet zal worden herroepen. De aarde zal tezamen met al wat daar leeft worden vernietigd vanwege alle tovenarij waarvan men heeft kennis genomen. En het lot voor degenen die het verborgene hebben getoond, is gewoon verdoemenis. Voor hen is boetedoening niet mogelijk. Maar wat u betreft mijn zoon, de God der zielen weet dat gij rein van geest zijt én onschuldig aan de wetenschap der geheimen.

"En Hij heeft uw naam voorbestemd onder de heilige (namen), En zal u bewaren onder de bewoners der aarde,
En heeft uw rechtvaardig zaad voorbestemd tot koningschap en hoogste eer,
En uit uw zaad zal de fontein voortkomen van rechtvaardigen en geheiligden,
ontelbaar en eeuwig."

De aankondiging van de zondvloed draagt hier een ander karakter dan de aankondiging die de Bijbel ons verstrekt. Noach verzocht op eigen houtje om een verklaring van de zich eensklaps wijzigende situatie op aarde en realiseerde zich dat hij wel eens met de dood zou kunnen worden bedreigd. De veranderingen die hij waarnam zag hij met lede ogen aan. Om te achterhalen wat er gaande was en vervuld van bitterheid riep hij Enoch aan. Het besluit om de mensheid te vernietigen werd gebaseerd op een situatie waarbij de mensheid van de satans (let op de meervoudsvorm) verboden kennis verkreeg. Wij vernamen ook reeds van Enoch hoe

Eva, op grond van het verwerven van kennis die niet voor haar bestemd was, uit het Paradijs werd verwijderd. Ofschoon door Enoch niet genoemd, stellen wij vast dat de vernietiging van de mensheid tot doel had zich te ontdoen van het nakomelingschap van het ongewenste reuzenras, een geslacht dat op aarde op onnatuurlijke wijze huishield en was voortgekomen uit de vereniging van engelen of van “Gods zonen” (zoals zij in de Bijbel worden genoemd) met de aantrekkelijke dochters van aanwezige mensenrassen. De aarde te verlossen van deze niets en niemand ontziende wezens moest leiden tot het beoogde resultaat, tot een hernieuwde aarde, waar de totaliteit aan levensvormen opnieuw tot ontwikkeling zou komen. De onrechtmatig uitgereikte kennis zou zijn vergeten. Noach, rein van geest en onschuldig aan de wetenschap der geheimen, werd uitverkoren de ramp te overleven. De geheime wetenschap der satans was immers aan hem voorbijgegaan.

Waar gesproken wordt van satans rijst het gerechtvaardigde vermoeden dat deze gevallen engelen eens behoorden tot de Aasen. De satans zonderden zich af van de goden van de Ankh, die volgens de voorschriften een nieuw mensenras ontwikkelden op aarde. De satans bezweken voor de verleidingen van het vlees. Zij bevaderden (en bemoederden?) een ras van reuzen dat terstond aanving het aardse leven te verdelgen.

Enoch vertelt ook hoe hij aan Noach die engelen toonde die door God werden aangewezen om de macht van het water aan te wenden tot vernietiging van al wat op aarde leefde (Hoofdstuk LXVI). Tegelijkertijd beval de god der zielen de engelen de wateren niet (te veel) te laten rijzen en de vloed in bedwang te houden. Daarop verliet Noach zijn voorvader Enoch. In het daaropvolgende hoofdstuk vertelt Enoch hoe God zich tot Noach wendde en sprak: “Noach, Ik heb uw lot in overweging genomen, een lot zonder schande, een lot van liefde en rechtvaardigheid. De engelen zijn bezig een houten (gebouw) op te trekken. Wanneer zij deze taak hebben volbracht, zal Ik Mijn hand daarop leggen en het bewaren. Van daaruit zal het levenszaad voortkomen en een verandering zal ontstaan zodat de aarde niet onbewoond zal blijven. Ik zal ervoor zorgdragen dat uw zaad zich eeuwig zal vermeerderen. Degenen die bij u wonen, zal Ik verspreiden over de aarde. De aarde zal niet onvruchtbaar blijven, maar gezegend zijn en worden bevolkt in naam van de Heer.”

Uit deze laatste passage rijst het beeld op van het gebouw dat de Aasen zelf optrokken en timmerden. Tegelijkertijd wordt de bedoeling vastgelegd van hun aanwezigheid op aarde. God zelf legt Zijn zegenende hand op het gebouw en verklaart dat van hieruit het levenszaad zal voortkomen waaruit de aarde zal worden bevolkt: “en een verandering zal ontstaan zodat de aarde niet onbewoond zal blijven.” Het geslacht van Adam en Eva zou immer worden ontzien en zich verspreiden over de aarde. Noach, afstammeling van Adam en Eva, behoorde vanzelfsprekend tot de uitverkorenen die de waarschuwing ontvingen en begrepen. Hij kreeg de middelen aangereikt om de ramp te kunnen overleven. “Ik zal ervoor zorgdragen dat uw zaad zich eeuwig zal vermeerderen. Degenen die bij u wonen, zal Ik verspreiden over de aarde.” God gaf de engelen betrokken bij het doen ontstaan van de watersnood bevel de vloed in toom te houden.

Enoch beschrijft eveneens op welke manier de satans werden gestraft: “En Hij zal de engelen die onrechtvaardigheid betoonden, gevangen zetten in die brandende vallei die mijn grootvader Enoch mij (Noach) vroeger heeft getoond in het westen, tussen de bergen die goud, zilver, zacht metaal en tin bevatten. En ik aanschouwde die vallei, die werd gekweld door hevige schokken en beroeringen van water. Toen dit alles plaatsgreep, kwam een geur van zwavel voort uit vurig, gesmolten metaal en de schokken die daarmee gepaard gingen en met de wateren in verbinding stonden en met die vallei der engelen die (de mensheid) misleidden beneden dat land. Door haar valleien gingen stromen vuur, waar de engelen werden gestraft, die degenen die op aarde woonden op het slechte pad leidden.”

Talrijke hevige vulkaanuitbarstingen zonden stromen vuur en lava naar de valleien. Deze veroorzaakten ernstige aardbevingen, een stank van zwavel en een hoge concentratie van asdeeltjes die de lucht bezwangerden en de hemel verduisterden. De herinnering aan deze ramp, aan de brandende, naar zwavel riekende valleien waar vuur en water elkaar ontmoetten, aan deze ware hel waarin de satans tezamen met het eigen nageslacht omkwamen, staat gegrift in het geheugen der mensheid. Bij de komst van het Christendom verkreeg zij een nieuwe dimensie. Begrippen als “hel” en “hellevuur” verkregen een gewijzigde waarde en vingen aan te dienen tot waarschuwing aan de zondige mens, als aanzet tot betonen van berouw en belofte tot verbetering “opdat men niet eeuwig in het hellevuur zal branden.” Het vernietigend vuur werd middel om de macht van de Roomse Kerk in stand te houden. Mannen en vrouwen bezielde van een vragende geest, die leidt tot onderzoek en vermeerdering van kennis, ondervonden hoe vrees voor aantasting van de macht van Rome het Roomse priesterschap ertoe verleide deze zogenaamde ongelovigen uit de gemeenschap te verwijderen. Vaak werden zij gevangen genomen ten gevolge van verraad gepleegd door afgunstige medeburgers en burgeressen. De heksenjacht eindigde maar al te vaak met de veroordeling van onschuldige burgers die hun leven eindigden op de brandstapel. Deze vorm van verbranding kwam voort uit een aangeboren verlangen naar het brengen van mensenoffers.

Het begrip “hel” diende zich gedurende de prehistorie in diverse gedaanten aan. Het woord zelf is afgeleid van “helen” of “verbergen” en verkreeg de betekenis “plaats waar de doden begraven zijn”. Het Gotische “halja” duidt de naam aan van de onderwereld.

Opnieuw gaan wij ons verdiepen in gebeurtenissen die Enoch beschreef en in Noach's levensperiode plaatste (hoofdstuk LXXXIX).²⁴ “En toen ik (Noach) mijn ogen nogmaals opsloeg naar de hemel, zag ik een verheven dak, bedekt met zeven watervloeden, die met veel geweld afvloeiden naar een besloten omheining. En toen ik opnieuw keek, zag ik fonteinen ontstaan in de oppervlakte van de omheining, het water vermeerderde en rees naar de oppervlakte van de omheining, totdat deze geheel gevuld was met water. En mist, duisternis en water vermeerderden zich; en toen ik keek hoe hoog het water kwam, vulde het water de omheining reeds, stroomde daar overheen en bedekte de aarde. En al het vee dat zich ophield in het besloten veld had zich verzameld en ik zag hoe het verzonk, werd opgeslokt en omkwam in dat water. Maar het vaartuig dreef op het water, terwijl alle ossen, olifanten, kamelen en ezels tezamen met alle andere dieren naar de bodem zonken, zodat ik hen niet meer kon zien. Zij konden niet ontkomen, kwamen om en zonken weg in de diepten.

En opnieuw zag ik in dat droombeeld hoe de watervloeden verdwenen van het hoge dak en hoe de afgronden der aarde zich sloten en nieuwe afgronden ontstonden. Toen liep het water daarin af en werd de aarde weer zichtbaar. Het schip zette zich neer op de aarde, de duisternis trok weg en het licht verscheen.”

De Arabische traditie spreekt van de Droom van koning Saurīd. Driehonderd jaar vóór de zondvloed droomde Saurīd dat de aarde met haar bewoners zich ondersteboven keerde.⁷⁹⁾ “De mensen vluchtten blindelings, de sterren kwamen omlaag en stootten met een geweldige klap tegen elkaar. Enkele dagen later werd de koning opnieuw bezocht door een kwellende droom. De vaste sterren daalden in de gedaante van witte vogels neer op aarde, namen de mensen mee en wierpen hen tussen twee grote bergen, die zij vervolgens afdekten. Blinkende sterren waren duister en donker. Toen de koning ontwaakte, begaf hij zich naar de zonnetempel, wierp zich daar op de aarde, wentelde zich in het stof en weende. De volgende ochtend riep hij de opperwaarzeggers uit alle gewesten van Egypte bijeen, honderddertig in getal. Hij deelde de wijze mannen zijn beide dromen mee. Zij kwamen tot de slotsom dat de wereld verweekeld zou raken in een rampzalige gebeurtenis.”

---

²⁴ De contraverse rond het Boek Enoch is schrijfster bekend

Indiaanse stammen vermelden de zondvloed eveneens in verhalen uit de overlevering. Men vertelt hoe de stam is voortgekomen uit een aantal mensen die aan een grote vloed waren ontkomen. Het water bedekte het hele Amerikaanse continent. Gezeten op vlotten wisten enkelen zich nog in veiligheid te stellen.

Abbé Brasseur de Bourbourg tekende het volgende zondvloedverhaal op, afkomstig van de Azteken:

Dit is de zon genaamd Nahui-Atl (vier wateren), ⁴¹⁾

Nu was echter het water rustig veertig jaar lang
en twaalf jaar daarbij.

En de mensen leefden voor de derde
of vierde maal.

Toen de zon Nahui-Atl kwam,
was er vierhonderd jaar voorbijgegaan
en twee eeuwen
en 76 jaar daarbij.

Toen ging de hele mensheid verloren
en verdrong en werd in vissen veranderd.
De hemel kwam dicht tot het water naar beneden.

In één enkele dag was alles verloren,
en de dag Nuhui-chochitl (vier bloemen)
verdelgde al ons vlees.

En het jaar was het Cé-calli (een huis)
en op de dag Nahui-Atl was alles verloren.
Zelfs de bergen verzonken in het water,
en de wateren bleven rustig
52 lentes.

Op het eind van het jaar nu had de god Titlacahuan
Nata en zijn vrouw Nena gewaarschuwd
en tot hen gezegd:

Maak geen wijn meer uit de agave,
maar hol een grote cipres uit
en ga daarin,

als in de maand Torontli
het water de hemel nadert.

Daarop gingen ze erin,
en toen de god de deur gesloten had,
zei hij :

Je moet nu een maïskolf eten,
en je vrouw ook.

Maar zodra ze klaar waren, gingen ze naar buiten,
en het water bleef rustig,
want het hout bewoog niet langer,
en toen ze het openden,
begonnen ze vissen te zien.

Toen ontstaken ze een vuur, waarin ze
stukken hout tegen elkaar wreven, en vissen bakten.

De goden riepen meteen naar beneden en spraken:
Wat moet dat vuur daar beduiden,

Waarom beroken die de hemel zo?
 Meteen daalde Titlacahuan-Tezcatlipoca af.
 Hij begon op te spelen en riep: Wie heeft het vuur gemaakt?
 Daarop pakte hij de vissen, vormde hun koppen
 en lendenen - en veranderde hen in honden.

Bovenstaande herinnering aan de zondvloed bevat opnieuw een god die de zondvloed aankondigt. Nata (N-asa) en zijn vrouw Nena waren bezig om uit agave wijn te maken, toen de god geheel onverwacht voor hen stond en hen waarschuwde voor het naderend onheil. Tegelijkertijd verschaftte hij hen een methode om te kunnen overleven. Opnieuw wordt aangegeven dat de god het tijdstip noemt waarop de ramp zal aanvangen. Zowel in de King James-versie van de Bijbel als in de Azteecse herinnering aan de gebeurtenissen wordt gesteld dat God zelf de deur van het vaartuig sloot en vervolgens met de inzittenden sprak. De verschijning van een engel van God voorzien van communicatie-apparatuur, leidde tot verwarring. Men concludeerde dat God zelf verschenen was. Zowel in het Azteecse als in het Babylonisch-Assyrische verslag van de zondvloed wordt de verdronken mensheid vergeleken met de vis: "Op dat tijdstip ging de gehele mensheid verloren en verdronk en veranderde in vissen." Ishtar schreeuwde haar wanhoop uit: "Oh, mijn mensheid, die ik zelf schiep en waarmee de zee zich nu vult als waren het slechts vissen!"

De Azteken vertellen kort en bondig van de vloed die het leven wegvaagde. Nata en Nena verorberden op aanraden van de god een maïskolf. Kort daarop openden zij de deur van hun kano en zagen dat het water gekalmeerd was. "Zij begonnen vissen te zien," De gegevens omtrent het brandoffer van Nata en Nena vertonen overeenkomst met die van het offer van Utanapisjtîm, ofschoon deze voortkomen uit twee bronnen die geografisch gezien ver uitéén liggen. Het offeren van vissen in plaats van het in de Bijbel genoemde vee en gevogelte doet meer waarschijnlijk aan. Stamde de offergedachte zelf van oorsprong uit één en dezelfde traditie? Het verloop van de reactie der goden op het onverwachte brandoffer vertoont eveneens opvallende overeenkomst.

Wanneer wij de Tolteken beluisteren, vernemen wij hoe de Tolteecse overlevenden van de vloed een verre en langdurige reis door verschillende delen van de wereld aflegden alvorens hun uiteindelijke bestemming te bereiken.

De eerste wereld duurde 1716 jaar.⁴¹⁾
 Toen kwam de zondvloed.
 Al het land met de hoogste bergen
 was 15 vadem²⁵ diep door de zee bedekt.
 Maar de mensen die gered werden,
 die weinigen richtten een hoge toren op,
 de toren Zakuali,
 opdat ze zich daarop redden konden,
 als de tweede wereld ook vernietigd werd.
 De Tolteken,
 zeven vrienden met hun vrouwen,
 kwamen in dit land,
 nadat ze eerst door grote landen en zeeën getrokken,
 in holen gewoond

---

²⁵ Vadem, lengtemaat, oorspronkelijk de afstand tussen rechter- en linkerhand bij zijwaarts gestrekte armen, thans tussen 1,7 en 1,9 meter

en onaangenaamheden doorstaan hadden
om dit land te bereiken.
Ze trokken 104 jaar
door verschillende delen van de wereld,
eer ze Hue-hue-glapalan bereikten.
Dat gebeurde in Cé-Tecpatl,
520 jaar na de vloed.

Hopi-Indianen bewaren een herinnering aan een welvarend en vruchtbaar land, waar grote steden tot ontwikkeling waren gekomen en scheepvaart werd bedreven. De inwoners van dit land begonnen zich echter slecht te gedragen en besloten oorlogen te gaan voeren. Maar toen verscheen er een grote vloed met golven die de bergen bedekten. Continenten braken doormidden en werden opgeslokt door het woedende water.

Indianen uit het Gebied van de Grote Meren vertellen dat hun oervader stamt uit een land in het oosten, in de richting van de rijzende zon. Deze oervader werd bezocht door een droom, die hem vertelde dat in de toekomst een verwoestende watervloed alles zou vernietigen. Daarop bouwde hij een vlot en nam daarop plaats tezamen met zijn familieleden en zijn dieren. De dieren konden toen nog spreken. Tijdens de reis over het kolkende water klaagden deze steen en been. Tenslotte zakte het water langzaam en een nieuwe aarde verscheen. Het vlot landde. Maar de dieren werden gestraft voor hun gemopper. De spraak werd hen ontnomen.

De Chinese traditie maakt melding van “de ramp die de aarde deed kantelen.” Het firmament verkreeg daarna een andere aanblik. Water bedekte de ganse aarde.

“Niemand kan zich precies herinneren wanneer de grote ramp de aarde trof, een gebeurtenis waarbij de helft van de sterrenhemel verging en er in het firmament grote gaten vielen. ⁷⁵⁾ De aarde spleet. In alle richtingen vertoonden zich diepe afgronden. Tijdens deze grote beroering schoten uit de bossen vlammen omhoog. Het water gutste in grote golven uit de grond. De ganse wereld veranderde in een onmetelijke oceaan. Wilde dieren uit de bossen kwamen tevoorschijn en terroriseerden de mensen, die met de weinig overgebleven middelen trachtten te overleven. Nü Wa, vervuld van smart bij het aanschouwen van zoveel leed waaraan zijn schepselen waren overgeleverd, haastte zich de rampzalige scheur in het heelal te repareren.”

Een tweede uit China afkomstige herinnering vertelt hoe tijdens de regeringsperiode van de wijze koning Yao een vloed ontstond die 20 jaar stand hield. ⁷⁵⁾ ”De vloed dwong de mensen hun huizen te verlaten en een schuilplaats te zoeken in hooggelegen berggrotten of als vogels te leven in boomtoppen. De oogsten waren bedorven en er heerste gebrek aan voedsel. Daar kwam nog bij dat wilde dieren tevoorschijn kwamen uit de bossen en de mensen hun schuilplaatsen en hun voedsel betwistten. Waarom trof een dergelijke overstroming de mensheid? Er werd gezegd dat enig slecht gedrag van mensen de aanleiding vormde tot wraak van de Oppermachtige, die een enorme vloed over de aarde bracht om de mensheid te bestraffen en te vermanen. De Watergod Gong Gong kreeg opdracht het besluit van de Oppermachtige ten uitvoer te leggen. Gong Gong was degene die in een vroeger stadium de aarde liet kantelen toen hij zijn hoofd stootte tegen de berg Buzhou. Gong Gong was zo ingenomen met de opdracht die hij ontving van de Oppermachtige om de aarde onder water te zetten, dat hij dit 22 jaar volhield. De goden uit de hemel stonden onverschillig tegenover het leed der mensheid. Slechts één enkele god raakte bezield van medelijden. Dit was de god Gun. Van de Oppermachtige stal hij wat Xirang of Groeiende Aarde en vervoerde het naar de aarde. Daar aangekomen liet hij een klein stukje Xirang vallen. Onmiddellijk vormden zich hoge bergen en grote dijken, die het water indamden. Langzaam droogde het water op. Toen de

Oppermachtige ontdekte wat Gun had gedaan, werd hij verschrikkelijk boos. Hij zond de vuurgod Zhu Rong naar de aarde om Gun om het leven te brengen. Zhu Rong vermoordde Gun aan de voet van de Veertjesberg, even ten zuiden van de Noordpool, in de omgeving van de gevreesde Stad der Duisternis. Zhu Rong nam het restant van Groeiende Aarde mee terug naar de hemel. De vloedwateren keerden wéér op aarde. De mensheid treurde om Gun, die zijn leven voor hen in de waagschaal stelde en deze daad met de dood moest bekopen. Maar omdat Gun zijn taak niet had volbracht, verliet zijn geest zijn lichaam niet. Gun's lichaam verging niet maar bleef intact. Drie jaar later zond de Oppermachtige een god naar de aarde met een wonderzwaard, waarmee hij het lichaam van Gun moest opensnijden. Zo gebeurde het ook. Maar uit het lichaam van Gun kwam een gehoornde draak tevoorschijn, die eerst rondcirkelde en toen naar de hemel vloog. Het was de zoon van Gun, de grote Yu, die later de vloed keerde. Gun's lichaam veranderde in een gele draak, die in de Yu-zee sprong en daar verder een kalm leven leidde.”

De allervroegste overleveringen uit Europa kwamen tot ons vanuit Ierland. Gesproken wordt van volksstammen voortgekomen uit de godin Danu. Deze vroegste inwoners van Ierland waren ofwel goden, of demonen. De belevenissen van de in Het Gouden Tijdperk geboren Tuan staan opgetekend in de “Vroeg Mythologische Cyclus”. Zij vormen een uiterst belangrijke bijdrage tot onze speurtocht naar het oerverleden van de mens.

“Hij (Tuan) bekwaamde zich in Oude Kunsten en in de geheimen uit een lang vervlogen periode, een wereld waarvan men zich in later dagen geen voorstelling meer kon maken, een wereld waarin barbaren en magiërs de macht deelden.³⁶⁾ Tijdens dit in nevelen gehulde tijdperk werden de gouden steden door de tomeloze kracht van een razende zee verwoest. Monsters rezen uit de golven omhoog. Schoonheid werd weggevaagd. Kwade machten veranderden de dag in een blijvende nacht. De mensheid werd gehuld in duisternis, de dood loerde op hen. Tuan, een koning, vluchtte heen in de vorm van een vogel. De menselijke spraak verborg hij in zijn hart. Eens was hij hoofdman van de eerste stam die het vruchtbare Erin bewoonde.”

Wij begeven ons thans naar Midden-Amerika waar de Quiché-Maya, een tak van het oude Mayavolk, de hoogvlakte van Guatemala bevolkte en een hoge beschaving voortbracht. De Popol Vuh, het heilige Boek dat de mondelinge verslagen van dit volk bevat, verstrekt ons gegevens betreffende de schepping van elkaar opeenvolgende mensenrassen, van cosmogonie (leer van het ontstaan der wereld), mythologie en geschiedenis van dit bijzondere volk. Wij vernemen hoe de “houten mensheid” werd vernietigd door een watervloed.⁵⁸⁾

“De Makers waren ontevreden gestemd over de gedragingen van deze mensheid die zij tevoorschijn brachten, een mensheid die niet in staat bleek tot nadenken en haar Makers vergat. Omdat deze mensen hun moeder en vader, het “Hart van de Hemel”, Huracán geheten, vergaten, werd besloten hen te straffen en een vloed over de aarde te brengen. De aarde werd verduisterd, dag en nacht viel vanuit de hemel een zwarte regen neer. De dieren kwamen tevoorschijn, kleine en grote. Stokken en stenen sloegen de mensheid in het gezicht. Voorwerpen brachten geluiden voort. Aarden kannen, stenen waarop het brood werd gebakken, borden, potten en maalstenen rezen omhoog en vlogen hen in het gelaat. Vervuld van wanhoop rende men voort, zo snel als de benen hen konden dragen. Zij klommen tegen de huizen omhoog om de daken te bereiken. Maar de huizen stortten in en sleurden de mensen mee in hun val. Zij klommen naar de toppen van de bomen, maar die wierpen hen ver weg. Zij trachtten de grotten te bereiken, maar de ingangen waren versperd. Een dicht wolkendek bracht schemering over de aarde. De zon was er niet, zon en maan waren bedekt.”

Het gehele spectrum van de vernietiging werd door de Oude Hellenen ervaren in al haar verschrikkingen. Een aantal aspecten van de ramp treffen wij aan in de “Theogonie”.³⁹⁾ “De uitgestrekte, oneindige zee kermde op een verschrikkelijke manier en de aarde kreunde

overluid en de wijde hemel galmde en schudde en de hoge berg Olympus (verblijfplaats der goden) schudde op haar grondvesten onder de blaasbalg van de wind der onsterfelijken en een hevige siddering drong diep door tot in het droefgeestige Tartarus (folterplaats der verdoemden), plotseling overvallen door snelheid en onstuitbaar kraken van voeten en krachtig werptuig.”

Johannes aanschouwde op Patmos niet slechts het Einde der Tijden, maar ook het vergaan van een wereld. Het Nieuwe Testament, Openbaring 6, getuigt van gebeurtenissen uit een lang voorbij verleden: “En ik zag, toen het zesde zegel geopend had, en zie! er ontstond een grote aardbeving. De zon werd zwart als een haren zak en de maan als bloed en de sterren des hemels vielen op de aarde. Alle bergen en eilanden zijn bewogen uit hun plaatsen. En de koningen der aarde, en de groten en de rijken en de oversten over duizend en de machtigen en alle dienstknechten en alle vrijen verborgen zichzelf in spelonken en in de steenrotsen der bergen.” Hoofdstuk 8: “En de engel nam het wierookvat en vulde dat met vuur des altaars en wierp het op de aarde; en er geschiedden stemmen en donderslagen en bliksemen en aardbeving. En de eerste engel heeft gebazuind en er is geworden hagel en vuur, gemengd met bloed en zij zijn op de aarde geworpen; en het derde (deel) der bomen is verbrand en al het groene gras is verbrand. En de tweede engel heeft gebazuind en er werd als een grote berg, van vuur brandende, in de zee geworpen; en het derde (deel) der zee is bloed geworden. En het derde (deel) der schepselen in de zee die leven hebben, is gestorven; en het derde (deel) der schepen is vergaan. En de derde engel heeft gebazuind, en er is een grote ster, brandende als een fakkel, gevallen uit de hemel en is gevallen op een derde (deel) der rivieren en op de fonteinen der wateren. En de naam der ster wordt genoemd Alsem (gal, bitterheid, grievend leed); en het derde (deel) der wateren werd tot alsem; en vele mensen zijn gestorven van die wateren, want zij waren bitter geworden. En de vierde engel heeft gebazuind en het derde (deel) der zon werd weggeslagen en het derde (deel) der maan en het derde (deel) der sterren opdat het derde(deel)derzelve zou verduisterd worden en dat het derde (deel) der dag niet zou lichten en van de nacht desgelijks.”

Een grote ster, brandend als een fakkel, viel omlaag uit de hemel. Brokstukken kwamen vanuit de cosmos naar de planeet aarde. Volgens Johannes werd een derde van de aarde vernietigd. Ook een derde van de schepen werd het slachtoffer van de bittere wateren. Velen stierven van de dorst. Er heerste immers gebrek aan zuiver zoetwater.

Langzaam trok het vloedwater zich terug. Op bepaalde plaatsen zal het water wat sneller zijn gekalmeerd dan elders, waar vloedgolven landmassa's bleven teisteren. Daar waar de bodemgesteldheid een snelle absorbering van water bevorderde, bleven de effecten tot op zekere hoogte beperkt. Vermenging van zoet water met zout water bracht verzilting van de grond teweeg. Deze nadelige situatie vormde een ernstige hindernis bij het uitzetten en de groei van gewassen. In de hoger gelegen gebieden zal de ramp wellicht minder ernstige vormen hebben aangenomen. Maar hele landstreken waren onherkenbaar geworden ten gevolge van het natuurgeweld. Het land lag er verlaten en levenloos bij. Een modderlaag bedekte dorpen, steden en landerijen.

Overlevenden bevonden zich in een situatie die weinig of niets herinnerde aan het voormalig bestaan. De eigen omgeving was weggevaagd. Met de bedoeling in het levensonderhoud te voorzien, verlieten velen de oorspronkelijke woonplaats op zoek naar betere oorden. Voedsel, gereedschappen en gebruiksvoorwerpen waren niet meer voorhanden. Zeeën en rivieren raakten vertroebeld. Het brakke water lag bezaaid met dode vis. Uit de modder staken lijken en kadavers van mens en dier. Het vee was ten onder gegaan. Wij zagen reeds hoe de Kalevala vertelt dat men na de ramp “geen vis meer kon eten die uit het meer afkomstig was”. Degenen die de ramp hadden overleefd, werden met ziekten bedreigd. Velen stierven gedurende de periode die op de ramp volgde.

Geconfronteerd met uitzonderlijk zware omstandigheden zag de mens zich genoodzaakt een flinke stap terug te doen. Gebrek aan behuizing, kleding, voedsel, gereedschappen en materialen dwong de mens zich terug te trekken in holen en grotten. De aanwezigheid van drinkwater was een eerste vereiste. Gesteenten die vanwege hun hardheid geschikt werden bevonden om er gereedschappen van te vervaardigen, brachten uitkomst. Met het oog op de jacht (op in aantallen sterk gedecimeerde kudden wilde dieren) bekwaamde men zich in de fabricage van pijlpunten. Uit klei werden voorraadpotten en drinknappen gevormd en in de zon te drogen gelegd.

Oorspronkelijk vergaarde kennis en vaardigheden uit de periode vóór de zondvloed verloren spoedig hun betekenis. 's- Avonds bij het kampvuur deden eeuwen lang “onwaarschijnlijke” verhalen de ronde. Op deze wijze bleef de mens zich evenwel bewust van een vergevorderde cultuur, die ten gevolge van een grote catastrofe verloren was gegaan. Generaties kwamen en gingen, maar de herinnering bleef voortleven. Onverklaarbare elementen uit verhalen die deze oer-cultuur weerspiegelden, werden op veel punten verkeerd geïnterpreteerd en aangepast aan de denkwijze van de eigen, meer primitieve culturen. Ruimtevaartuigen en vliegtuigen veranderden in door paarden voortgetrokken vliegende wagens of in grote vogels die, al dan niet bemand, het heelal en het eigen luchtruim doorkruisten. De stem van een god riep op wonderbaarlijke wijze door de wanden van een riethut Uta-napisjtím aan en gaf hem de raad een schip te bouwen. Later, veel later werden de in omloop zijnde verhalen uit de volksherinnering op schrift gesteld. Hieraan danken wij onze kennis van de prehistorie, van menselijke daden en van goden die hen naar de toekomst leidden.

Een enkeling spande zich in vroeger eeuwen in om een gegeven uit de oudheid te doorgronden, een bepaalde conclusie te verbinden aan het gebodene. Hieruit kwam soms een eigentijdse toepassing voort.

Wanneer wij het geluk hebben in de gelegenheid te worden gesteld om de vaak subliem uitgevoerde rotstekeningen te aanschouwen, aangetroffen in Europa, Australië en op het Afrikaanse continent, komen wij tot de conclusie dat de vaardigheden van deze kunstuiting na de zondvloed niet verloren zijn gegaan. Wel ging de mensheid al gauw over tot het uitbeelden van eigentijdse onderwerpen, die toebehoorden aan de nieuwe levenswijze welke men zich noodgedwongen had eigengemaakt. De wereld die men aanschouwde en de dierenwereld die het voortbestaan van de stam verzekerde, verkregen in wandschilderingen gedaante. Jachtaferelen komen dan ook veelvuldig voor.

In diverse stadia van ontwikkeling verkerende culturen waren verloren gegaan ten gevolge van het natuurgeweld. De mens die ontkomen was, zag zich geplaatst voor de schier onmogelijke en immense taak opnieuw te beginnen en in een langzaam voortschrijdend proces te verwerven hetgeen in het verleden reeds bereikt was.

In Europa dienden zich twee mensenrassen aan. De Neanderthals hadden zich op aarde reeds geruime tijd van een zo goed mogelijk bestaan verzekerd, toen de Cro-Magnonmens verscheen. De Neanderthals bezaten sinds lang een eigen cultuurpatroon. Zij waren klein van stuk en breedgeschouderd. De gedrongen gestalte bevatte een zwaar bottenstelsel. Het voorhoofd helde sterk achterover en de wenkbrauwbogen staken opvallend ver naar voren. Huid, kleur van ogen, beharing van hoofd en lichaam waren donker van kleur. Zij woonden in grotten en leefden in kleine groepen. Zij maakten gebruik van vuurstenen wapens en werktuigen als messen, speerpunten, vuistbijlen en van schrapers om dierenhuiden te reinigen en te effenen. Hun spraak bleef beperkt. Gebarentaal werd wellicht ook toegepast. Een zo groot mogelijke zwijgzaamheid bevorderde de veiligheid van de stam en voorkwam dat de dieren, waarvan zij voor hun voedsel afhankelijk waren, op de vlucht sloegen. Eetbare wortels, planten en vruchten werden verzameld. Religieuze denkbeelden bepaalden de

onderlinge verhoudingen. Gebrek aan vermogen tot vernieuwing, tot aanpassing aan zich wijzigende omstandigheden werd de Neanderthaler op den duur fataal. Ofschoon zij de ijstijd overleefden, verdwenen zij ongeveer 30.000 jaar geleden van de aardbodem.

Intussen had zich in Europa een tweede mensenras aangemeld. Lang en slank van gestalte, met blauwe ogen en blond haar, verschilde de Cro-Magnonmens in uiterlijk sterk van de Neanderthaler. De huidige afstammelingen van dit intelligente ras vertonen een nog niet verklaarde afwijking aan herseninhoud ten opzichte van hun verre voorouders. De huidige mens beschikt immers over een geringere herseninhoud. Deze gang van zaken plaatst vraagtekens bij de evolutietheorie. De herseninhoud zou immers tenminste gelijk moeten zijn gebleven of zijn toegenomen.

De Cro-Magnonmens was inventief en ging gewijzigde omstandigheden niet uit de weg. Een nieuwe leefwijze met nieuwe denkbeelden en werkwijzen werd aanvaard en aangepakt.

Waar kwamen de beide mensenrassen vandaan? Welke plaats vervulden zij op aarde? Het ras van de Neanderthalers was een uitloper van volkeren die op aarde reeds aanwezig waren toen de goden van de Ankh zich hier vestigden. De Schepper was zich bewust van het lot van deze vroege rassen, die uiteindelijk gedoemd waren tot uitsterven. Het was noodzakelijk een nieuw ras te creëren alvorens de oude mensheid van de aardbodem zou zijn verdwenen. Het nieuw geschapen mensenras zou ook na vermenging met deze oude mensenrassen stand houden en voldoen aan de eisen die tot in de verre toekomst aan hen gesteld werden. De Quiché Maya spraken van een bijeenkomst van de Maker met wijzen en heiligen. Eerst werd er langdurig nagedacht en overleg gepleegd alvorens werd besloten op welke wijze de mens zou worden gecreëerd. Het resultaat werd enige malen gewijzigd.

In Zuid-Afrika werden in grotten fossiele resten aangetroffen van zowel *Australopithecus africanus* als van *A. Robustus*.⁷⁸⁾ De laatste was grof gebouwd en bezat een massieve kaak, geschikt voor een dieet van plantaardig voedsel. *Robustus*, of *A. bosei*, werd aangetroffen in Oost-Afrika. Hij leefde gelijktijdig met *Homo habilis*. Aangenomen wordt dat *Homo erectus*, of de Rechttopgaande mens, stamt van *Homo habilis*.

De eerste vondsten van fossiele resten van *Homo erectus* (*Pithecanthropus erectus*, de rechttopgaande aapmens) werden aangetroffen te Trinil, aan de zuidkust van het eiland Java. De vondst veroorzaakte grote opschudding in de wetenschappelijke wereld.

“De jonge Nederlandse arts Eugène Dubois was in 1887 als gouvernementsarts vertrokken naar het voormalige Nederlands Indië.⁴⁷⁾ Hij was een fervent aanhanger van de theorieën van Darwin en voelde zich geroepen een bijdrage te leveren aan de kennis van de fossiele mens. Hij ving aan in zijn vrije tijd in de omgeving van Padang op Sumatra diepliggende holen en grotten uit te graven, echter zonder resultaat. Dubois, die ervan overtuigd was dat zijn moeite uiteindelijk zou worden beloond, publiceerde in 1888 een uitvoerig artikel met als titel: “Over de wenselijkheid van een onderzoek naar de diluviale fauna van Nederlandsch-Indië, in het bijzonder Sumatra”. Het artikel trok de aandacht van de regering. In 1889 verkreeg Dubois officieel toestemming op Sumatra paleontologische onderzoeken te doen voor de mijnbouwkundige dienst. Toen werd in een grot te Wadjak bij steenbakkers-werkzaamheden in de marmergroeve een schedel blootgelegd. Daarop verkreeg Dubois toestemming zijn onderzoeken op Java voort te zetten. Gearriveerd te Wadjak ontdekte hij kort na aankomst restanten van een tweede schedel. Hij realiseerde zich evenwel niet te doen te hebben met een uitgestorven mensentype, maar meende met overblijfselen van een ras verwant aan Australiërs en Papoea's te zijn geconfronteerd. In Augustus 1891 arriveerde Dubois in Trinil. Het liep tegen de droge tijd en de daar stromende rivier bevatte nauwelijks water. De fossielhoudende lagen waren bloot komen te liggen. Reeds in September van dat jaar vond hij een plat schedeldak met zeer sterke beenwallen boven de

oogkassen. In eerste instantie meende hij te doen te hebben met een fossiele rest van een Chimpansee. Het jaar daarop trof hij, op 50 meter afstand van de vindplaats van het schedeldak, een compleet dijbeen aan, aangepast aan de rechtopgaande houding van de mens. Ook was hij reeds in het bezit gekomen van een fossiele kies. Nog steeds meende hij te doen te hebben met een chimpansee-achtig schepsel, waaraan schedeldak, kies en dijbeen toebehoorden. In 1894 verscheen een wetenschappelijke beschrijving in het Duits, voorzien van afbeeldingen en maten: *Pithecanthropus erectus*, eine menschen ähnliche Übergangsform aus Java. Dubois schrijft: “De *Pithecanthropus erectus* is de overgangsvorm die volgens de evolutieleer tussen de mens en de antropoïden moet hebben bestaan: hij is de voorvader van de mens.” Alle vooraanstaande antropologen moesten Dubois' moedige conclusies onder ogen zien. Ofschoon velen de betekenis van de formidabele vondst erkenden, wezen sommigen, waaronder Rudolf Virchow (die ook de Neanderthaler niet wenste te accepteren), deze af. Ook het bijeenhoren van de verschillende vondsten werd in twijfel getrokken. De reacties uit wetenschappelijke kring hadden een merkwaardige uitwerking op Dubois. Hij ging ertoe over de critici te beschouwen als persoonlijke vijanden, veranderde in een teruggetrokken persoonlijkheid, achterdochtig en excentriek. Hij vertoonde een minimale bereidheid zijn vondsten te tonen. Uiteindelijk belandden deze in een kluis van het museum te Leiden.

Vóór de Eerste Wereldoorlog bevonden zich in China veel Zweedse missionarissen. Na deze oorlog nam de interesse uit Zweden voor de geologie en paleontologie van China toe. De Zweedse geoloog Andersson begaf zich als mijnbouwkundig adviseur van de Chinese regering naar China, waar hij later overschakelde naar de archeologie. Begin 1918 vernam Andersson dat zich bij Tsjoekoe-tjen een heuvel bevond, waar kleine fossiele beenderen werden aangetroffen. De heuvel werd de “heuvel der kippebeentjes” genoemd, Tsji-koe-san. De in Oostenrijk geboren Dr. O.Zdansky reisde, met Zweedse steun, eveneens naar China, waarna men in 1921 op de bewuste plaats begon te graven. In Peking arriveerde ook een aantal Amerikaanse archeologen, die een grote expeditie voorbereidden. Eén der Amerikaanse paleontologen was Dr. Walther Granger. Samen met Andersson bezocht hij de opgravingen te Tsji-koe-san. In de kalksteengroeve werden enige scherpe kwartssplinters aangetroffen, die erop wezen dat zij door mensen waren bewerkt en als gereedschappen gebruikt.

Zdansky begaf zich naar de nieuwe vindplaats en begon zijn opgravingen. Het materiaal werd naar Zweden gezonden. Zdansky zelf keerde terug naar Zweden. Andersson informeerde per brief naar Uppsala naar de uitkomst van het materiaalonderzoek. De belangrijkste vondst bleek te bestaan uit twee kiezen van een fossiele mens.

De Rockefeller-foundation werd door Dr. Davidson Black gewezen op de nieuwe ontdekkingen in China. Black werkte op het Rockefeller-instituut te Peking en verkreeg een groot bedrag aan geld voor de oprichting van het Cenozoic Research Laboratorium. Besloten werd dat alle vondsten voortaan in China zouden blijven. Het Kenozoïcum omvat het gehele Tertiair, de langdurige warmteperiode voorafgaand aan de laatste Glaciale periode, en de ijstijd zelf. Tijdens het tertiair vond de ontwikkeling der zoogdieren plaats en ook die van de mens.

De jonge Zweedse geoloog Dr. B.Bohlin leidde vervolgens de opgravingen in Tsjoekoe-tjen. Op 16 oktober 1927 vond Bohlin een menselijke onderkies van flink formaat en overhandigde deze op 19 oktober aan Black. Black kwam tot de conclusie dat hij te maken had met een overblijfsel van een onbekende fossiele mens. Nu kwamen ook andere menselijke overblijfselen aan het daglicht: kiezen en brokstukken van onderkaken. Op 2 december 1929 kwam de eerste schedel uiteindelijk tevoorschijn. De schedel werd door Dr. Pei, een jonge Chinees, in een harde kalksteenlaag aangetroffen. De schedel was afkomstig van een jong individu en was betrekkelijk klein en plat, bezat eigenlijk geen echt voorhoofd, maar wel een duidelijk vooruitstekende beenwal boven de ogen. De herseninhoud bleek te groot voor die

van een aap, nl. $\pm$ 1.000 kubieke cm. en het hersenafgietsel benadert de menselijke verhoudingen. Het kaakgewricht is bijzonder diep, zoals bij de huidige mens, en niet ondiep zoals bij de apen. Black stelde vast dat de schedelcurve van deze Pekingmens geheel overeenkwam met die van Dubois' Javaanse Pithecanthropus. Onomstotelijk kwam vast te staan dat de Pekingmens een echte mens was. Bijna alle tegenstanders van Dubois gaven hun vergissing toe. Ook de Pithecanthropus behoorde tot een mensenras. De erkenning dat de Pekingmens (Sinanthropus) tot hetzelfde mensentype behoorde als Pithecanthropus, bracht bij de oude Dubois geen verlossing van zijn wrok teweeg. De miskennis van zijn vondst had hem zodanig verbitterd, dat hij weigerde te erkennen dat er een familierelatie bestond tussen zijn Pithecanthropus en de Sinanthropus. Hij nam wraak door Sinanthropus te karakteriseren als een gedegenereerde Neanderthaler en uitte zijn gevoelens van vernedering door te beweren dat zijn vondst moest worden toegeschreven aan een grote, gibbonachtige aap.”

Homo erectus, of de rechtopgaande mens, maakte gebruik van het vuur en bezat, zoals wij zagen, verfijnd stenen gereedschap. Homo sapiens (de denkende mens) verscheen op aarde op een tijdstip dat Homo erectus uitstierf. Dit mensenras vormde wellicht een schakel tussen Homo erectus en de latere mensenrassen. De Neanderthalmens, genoemd naar de oorspronkelijke vindplaats in Duitsland, leefde zowel in Europa als in het Midden-Oosten. Daar waar assimilatie plaatsvond, leeft hij voort in de huidige mensenrassen.

Ontwikkeling van hersencapaciteit voltrok zich bij primitieve rassen die elkaar opvolgden, in een gematigd tempo. De Maker en Zijn helpers gingen voorzichtig te werk. De opgedane ervaring werd met grote zorgvuldigheid bestudeerd en speelde een belangrijke rol bij de creatie van elk volgend experiment. Aan Australopithecus werd een gemiddelde hersencapaciteit geschonken van slechts 550 cc, Homo habilis bracht het tot 750 cc. Homo sapiens maakte een betere kans met 1400 - 1600 cc, maar bracht het gedurende duizenden jaren niet verder dan een primitieve levenswijze. “Natuurlijke selectie op grond van aanpassing leidde nimmer tot vergroting van hersencapaciteit.⁷⁸⁾ Het plotseling en in steeds toenemende mate intellectueel omgaan met de mogelijkheden van de toegenomen hersencapaciteit van de mens uit de twintigste eeuw heeft nog geen verklaring gevonden”

In 1992 verscheen er in het Engelse tijdschrift Nature een artikel aan de hand van de paleontologen Li Tianyuan van de universiteit van Hubei in de Volksrepubliek China en van Dennis Etlar van de Universiteit van Californië, waarin zij de resultaten bekendmaken van de bestudering van twee fossiele schedels die in 1989 en 1990 in Centraal China werden aangetroffen. Volgens de huidige theorieën verspreidde de moderne mens zich tussen 200.000 en 100.000 jaar geleden vanuit Afrika over de andere continenten. De beide genoemde schedels zijn echter 350.000 jaar oud en vertonen een mengeling van archaische en moderne kenmerken. De voorzijde van deze schedels draagt kenmerken van een vroeg-moderne Homo sapiens zoals de Neanderthaler, de achterzijde doet echter denken aan Homo erectus (de rechtopgaande mens). Etlar is voorzichtig met zijn conclusies, maar ziet de schedels als een aanwijzing dat verschillende kenmerken van de moderne mens zich op verschillende plaatsen en tijden kunnen hebben ontwikkeld en zich door genetische vermenging over de gehele mensheid hebben verspreid.

In juli 1997 publiceerde het Spaanse dagblad Diario Burgos een artikel gewijd aan opgravingen die sedert enige tijd plaatsvinden in het gebergte Hapuerca. Op deze plaats trof men resten aan van een tot nu toe onbekend mensenras, dat stamt uit het geologisch tijdperk aangeduid als Pleistoceen, een tijdperk dat 1.000.000 jaar geleden een aanvang nam. Deze mensheid leefde 800.000 jaar geleden en vormt het vroegste mensenras tot nu toe aangetroffen in Europa. Aangeduid met de naam Homo Antecessor zou deze mensheid voorouder zijn van zowel de moderne mensheid als van het ras der Neanderthalers.

Uit de Edda hebben wij vernomen dat de Vanen op het ogenblik dat de Aasen op aarde arriveerden, hier reeds geruime tijd aanwezig waren. Verkregen deze goden-reuzen de opdracht te assimileren met een primitief mensenras dat reeds gedoemd was tot uitsterven? Ontstond uit deze vermenging een nieuw ras dat de aarde ging bevolken? Maar de Vanen hielden zich niet aan hun specifieke opdracht en vermengden zich eveneens met dochters der mensheid die behoorden tot één of meerdere andere rassen, met de verboden vrucht. Enoch vertelt dat niet alle engelen zich aan de afspraken hielden en dat hun gedrag de aanleiding was tot een wilde vermenging met aardse vrouwen. Uit de ongewenste combinatie kwam het reuzenras voort. De zondvloed vaagde dit ongewenste ras weg van de aardbodem. Er is echter ook sprake van verbanning naar “de onderwereld”. Uit geschiedkundige bronnen vernemen wij hoe door de eeuwen heen kinderen ter wereld zijn gekomen die de genen van het oude ras van reuzen in zich meedroegen. Ook in onze tijd doet dit verschijnsel zich een enkele maal voor. De hedendaagse reus heeft echter niets gemeen met de wreedheid van het oude reuzenras en gedraagt zich niet anders dan zijn medemens.

De zondvloed en de rampen die deze met zich meebracht, liggen verankerd in het menselijk geheugen. Wij mogen er op vertrouwen dat een ramp van een dergelijke omvang pas in de verre toekomst zal plaatsvinden. Maar de zondvloed was niet de eerste ramp die de aarde trof. De eerste ijstijd deed zich 570.000.000 jaar geleden voor. Massaal uitsterven van diersoorten heeft met tussenpozen van 26.000.000 jaar plaatsgegrepen. Niet alle diersoorten werden echter weggevaagd. De krokodil wist zich 200.000.000 jaar te handhaven. Wanneer oude diersoorten verdwenen, ontstonden weer nieuwe vormen. De grote diersoorten zoals de reuzenreptielen, dinosauriërs en de zich door de lucht verplaatsende Quetzalcoatlus uit de periode van het “Krijt”, zijn plotseling verdwenen.

De thans meest aanvaarde theorie omtrent het plotseling uitsterven van de grote diersoorten is gebaseerd op een botsing van de aarde met een asteroïde van grote omvang en massa, die door de dampkring heen de aardbodem bereikte. Bij de botsing kwam een enorme hoeveelheid warmte vrij, die de temperatuur op aarde deed stijgen. Het ijs aan de polen begon af te smelten. Vulkanische uitbarstingen vonden plaats. Asdeeltjes in de luchtlagen veroorzaakten een broeikaseffect.

Op welke wijze ontstonden de nieuwe diersoorten die zich aanmeldden? Hoe kwam hun aanwezigheid tot stand? Bevatten de plannen vervat in de Levensboom gegevens tot herbevolking van onze planeet? Welke formule werd toegepast? Waarop is de komst van nieuw leven afgestemd?

De regelmaat waarmee catastrofes weerkeren toont aan dat vernieuwing reeds verscheidene malen heeft plaatsgegrepen. Over 13.000.000 jaar bestaat de kans dat het aards leven opnieuw zal worden weggevaagd. Grondig onderzoek zou in de toekomst kunnen leiden tot een beter begrip van de wijzigingen die zich met regelmatige tussenpozen aanmelden.

Verhalen uit de overlevering, uit vele windstreken afkomstig, vertonen vaak opvallende overeenstemming. Zij vormen een bron van kennis, waaruit een beeld ontstaat van een wereld die wij niet vanuit onze geschiedenisboeken leren kennen. De tegenstrijdigheden binnen de tradities van de verschillende volkeren op aarde noden tot diepgaand onderzoek. Zij vertegenwoordigen bij onze speurtocht naar het verre verleden de sleutel die de nu nog gesloten poorten vermag te openen. Eens zullen wij wellicht in staat worden gesteld te gaan begrijpen wie en wat wij in werkelijkheid zijn en welke weg wij voorbestemd zijn te gaan.

De gedachtengang die de Bijbel, het Gilgamesj-epos, de Isis-legende en de beide uit China afkomstige herinneringen aan de wereldomvattende vloed en de gevolgen daarvan ons meegeeft, berust op een plan dat van tevoren werd beraamd. Indien wij de berichtgeving uit de Edda blijven volgen, lezen wij hoe de verwoestingen de overwinning inluiden van de Vanen en diverse aan hen verbonden kwade machten. Alvader Odin werd gedood. Maar niet alle

goden kwamen bij de strijd tussen Aasen en Vanen om het leven. De mensheid wachtte op de terugkeer van Balder, die bekend stond als een rechtvaardig en vriendelijk god. Van Balder verwachtte men bescherming en een vredig bestaan. Uit de daden die Isis beging, concluderen wij dat ook hier kwaad over goed regeerde. De Bijbel verdedigt de stelling dat de vloed over de aarde werd gebracht om een zondige mensheid te straffen en weg te vagen. Het door God geschapen geslacht van Adam en Eva, het zaad van het tweetal dat eens het Paradijs moest verlaten, werd in de gestalte van Noach veilig gesteld. De algehele vernietiging bracht echter zoveel leed met zich mee, dat God besloot de gebeurtenis niet te herhalen. Ook de hemelgodin Isjtar (Astarte) rouwde om haar mensheid. Slechts Isis verachtte de mensheid zo hartgrondig dat zij bij de goden wilde verkeren en haar macht veilig stellen. De toekomst van de mensheid deerde haar niet. Haar slang bracht ons zonnestelsel in gevaar. De Finse Kalevala vertelt hoe de goden de ramp met verwondering aanschouwden en op zoek gingen naar de oorzaak van de verdwijning van de zon. Zij besloten op aarde een kijkje te gaan nemen en werden zich tenslotte gewaar van de omvang van de ramp die onze planeet trof.

De tegenstrijdigheden die wij ontmoeten bij het lezen van de verslagen van de ramp zijn verbonden aan de mate waarin een volk uit een bepaalde landstreek de gevolgen van de ramp heeft ervaren. Goden en mensen reageerden ieder op eigen wijze. Ook degenen die op een veel later tijdstip van de geschiedenis der mensheid de vroege gebeurtenissen op schrift stelden, waren gebonden aan de inhoud een persoonlijke interpretatie mee te geven, hoe correct men ook te werk ging.

Bracht Isis met haar wapen een kernreactie teweeg? Ving een omvangrijke asteroïde afkomstig van een verwoeste planeet aan zich te gedragen als een komeet die dicht langs de aarde scheerde? Bracht deze asteroïde de aarde uit haar evenwicht toen hij haar tot op een dicht punt genaderd was? Ontstond er onder invloed van een immense dichtheid aan gruis en stof in de atmosfeer op aarde een broeikas-effect? Vermengden asdeeltjes afkomstig van tot leven gewekte vulkanen zich met deze stoflaag? De temperatuur van het zeewater bereikte een temperatuur van 25° Celsius en het zeewater steeg. Aan de polen begonnen de ijskappen af te smelten. Water overspoelde het land en strekte zich tenslotte uit tot ver voorbij de oorspronkelijke kustgebieden. Uitgestrekte delen van de landmassa's kwamen onder water te staan. Winden met orkaankracht joegen de golven hoog op. Het zeewater ontmoette het gloeiendhete magma dat uit de vulkanen stroomde. De aarde veranderde in een ware hel.

Zodra de vulkanen weer tot rust waren gekomen, koelde het smeltwater afkomstig van het poolijs het zeewater af. Aanhoudende stormwinden dreven tenslotte de overvloedig in de atmosfeer aanwezige asdeeltjes uiteen. Geleidelijk aan nam het water de vervuiling uit de lucht op. Werd de aarde blootgesteld aan een grote concentratie radioactief materiaal? In dat geval zullen slechts diegenen die diep onder de aarde in grotten bescherming hadden gezocht, het geweld hebben weerstaan. Eindelijk nam de stormwind af en de regen hield op. Noach, Uta-napisjtim en vele anderen konden verlicht ademhalen. Tezamen met familieleden en verwanten, bemanning van de schepen, wilde dieren, vee en gevogelte verlieten Noach en Uta-napisjtim hun vaartuigen. Uitkijkend over een onherkenbaar gewijzigde wereld, dankten zij God met offergaven.

Handelde Isis (Isjtar, Astarte) uit eigenbelang of in opdracht? Was de komst van de "zondvloed" een onderdeel van het scheppingsplan? Was het tijdstip aangebroken waarop uitgeputte levensvormen plaats gingen maken voor nieuwe levensvormen, van een herbevolking van de aarde? Viel het tijdstip van de ramp samen met de noodzakelijke verwijdering van het ongewenste reuzenras dat de aarde in zijn wurgende greep hield? God zond de goden van de Ankh naar de aarde om de schepping van een nieuwe mensheid tot stand te brengen en de aarde te bevolken met een ras dat langdurig stand zou houden. Een tijd van algehele vernieuwing was aangebroken.

12. Verbanning

Wij keren terug naar het Ramayana en staan samen met Rama, Sita en Lakshmana aan het begin van de verre tocht die de ballingschap in het vooruitzicht stelde.¹⁸⁾

“Rama had zijn vader verzekerd dat hem niets te verwijten viel, maar toch was het afscheid koning Dasaratha zwaargevallen. Ook had de prins zijn vader verzocht koningin Kaikeyi geen kwaad hart toe te dragen en haar vergiffenis te schenken.

De wagenmenner Sumantra bracht zijn wagen in gereedheid om de beide prinsen en Sita weg te voeren uit het koninkrijk. Lakshmana plaatste de pot met vuur, die aan Rama toebehoorde, in een hoek van de wagen. Pijlen, bogen, een hark en een mand om uitgegraven wortelen in te verzamelen, werden ingeladen. De priester Vasishta hielp Sita in de wagen plaats te nemen. De beide prinsen voegden zich bij haar. Sumantra pakte de leidsels op, de vier paarden hieven het hoofd en de wagen kwam tot leven. Snel ging het op de stadspoort toe. Dasaratha stond voor één van de vensters van zijn paleis en riep: “Stop! Stop de paarden!” Rama sprak echter: “Doe of je zijn stem niet hoort en rijd snel door!” De poortwachters, die het bevel van de koning ook hadden gehoord, trachtten de wagen de weg te versperren. Maar Sumantra joeg de wagen door de poort.

Na een langdurige rit werd de Tamasarivier bereikt, die hen de weg versperde. Sumantra ontkoppelde de paarden en liet hen baden, drinken en grazen. Lakshmana legde een vuur aan.

Toen de avond viel, zagen zij tot hun verbazing groepjes mensen arriveren vanuit Ayodhya, die hen waren nagereisd om Rama en Sita in ballingschap te volgen. Rama had daar bezwaar tegen. Sumantra sprak: “Deze mensen handelen in de opwelling van het ogenblik. Zij zullen zich spoedig bedenken en terugverlangen naar huis.” Rama en Sumantra spraken af de volgende morgen in alle vroegte samen met Sita en Lakshmana te vertrekken. In de vroege ochtend, toen het nog stil en donker was en de mensen in diepe slaap verzonken lagen, spande Sumantra zonder gerucht te maken zijn paarden voor de wagen. Rama, Sita en Lakshmana klommen in het voertuig. Sumantra leidde de paarden naar de rivier. Zij trotseerden het water en bereikten veilig de oever, waar Sumantra de paarden beval voort te gaan. Geen enkel takje had gekraakt. Jaren geleden trokken deze zelfde paarden, zonder één enkele hoefafdruk achter te laten, een vliegende wagen door de lucht.

Het gezelschap reed in zuidwestelijke richting voort. Het bospad kruiste de hoofdweg naar het zuiden, die hen door uitgestrekte vlakten van het koninkrijk Kosala voerde. De dorpen lagen nu meer verspreid, de bevolking werd steeds schaarser. Tenslotte hield de weg op en ging over in een koeienspoor, dat echter spoedig vervaagde. De zuidgrens van het koninkrijk werd gepasseerd. In de avondschemering bereikten zij de rivier de Ganges, die vanuit de hemel en door de haren van Shiva stroomt, de machtige god die eens met zijn derde oog het universum zal vernietigen. De vermoeide reizigers klommen uit de wagen en stonden bijeen onder de takken van een grote, oude notenboom, die zijn takken ver uitspreidde. Deze boom markeerde de grens met het koninkrijk van Guha, koning van het jagersvolk. Er klonk geritsel en een zacht gefluit, maar er was niemand te zien. Eensklaps stond Guha voor hen. Hij was donker van uiterlijk en klein en mager van postuur. Zijn ogen waren zachtmoedig en bruin van kleur. Zijn mond was bezet met spierwitte tanden. Zijn baard bestond slechts uit enkele haren. Het lichaam was getatoeëerd en geverfd in een patroon van blauwe en rode strepen. Hij droeg een rokje van zwarte berenhuid, een ketting samengesteld uit tijgertanden, een riem gemaakt van hertenhoeven die op een koord waren geregen, enkelbanden van dierenklauwen, ivoor, zwart gevlekte bonen en geslepen kralen. In zijn krullend haar droeg hij

rode, groene, gele, witte en zwarte vogelveren. Aan zijn riem hing een magische ratel vervaardigd van schelpen en been, een met honing gevulde hoorn, een vogelstrik en een versleten bamboekoker, gevuld met giftige, houten pijlen.

De ontmoeting van Guha en Rama verliep allerhartelijkst, want zij waren reeds bevriend. Nu werd Sita voorgesteld aan Guha. Jagers droegen een maal aan, opgediend in bananenblad. Men dronk uit hoorns. Na het eten nam Guha een ketting van rose schelpjes en hing die Sita om de hals. "Hiermee accepteer ik je in onze stam," zei Guha, "je behoort nu tot mijn familie."

In de gefloten vogeltaal die de jagers eigen was, pleegden zij overleg en maakten een slaappleats gereed voor Rama en Sita, die zich daarop terugtrokken. Guha en Lakshmana hielden tezamen de wacht. Zittend bij het vuur, onder het drinken van vele met wijn gevulde hoorns, kwamen de tongen los. Lakshmana sneed het onderwerp aan van Kaikeyi's twee onrechtvaardige wensen, die ertoe hadden geleid dat Rama werd verbannen. Hij betoogde dat zijn vader een onjuiste beslissing had genomen. Guha vroeg: "Hoe kom je daarbij? De verbanning zal immers de dood van je vader tot gevolg hebben. Voor hem is de tijd aangebroken om heen te gaan. De twee wensen waren instrumenten van het lot. Koning Dasaratha is geen dwaas! In mijn aanwezigheid verzocht Kaikeyi al eens om de vervulling van één van haar wensen. Het gebeurde nog vóór jouw geboorte, tijdens een jachtpartij. Dasaratha had mij toestemming gevraagd om in mijn gebied te mogen jagen. Hij wenste mij te ontmoeten en was in gezelschap van Kaikeyi. De avond brachten wij gezamenlijk door in mijn kampement. Sumantra, Kaikeyi's wagenmenner, was er ook bij. Die nacht was het bos vervuld van talrijke geluiden. Voordat het geheel donker werd spraken de dieren nog met elkaar. De nachtdieren ontwaakten. Het was volle maan. Krijsende, zingende en waarschuwendende geluiden omringden ons. Koning Dasaratha kent de taal van de dieren. Een os loeide luid en een andere os antwoordde. Toen begon de eerste weer. Je vader barstte in lachen uit. Kaikeyi, nieuwsgierig geworden, vroeg: "Majesteit, waarom lacht u zo?" De koning antwoordde dat het moeilijk was het gesprek van de twee ossen weer te geven, omdat het in mensentaal niet grappig klonk. "Vertel het mij toch maar", sprak Kaikeyi. "Wanneer je werkelijk van mij houdt, behoeven er geen geheimen tussen ons te bestaan." Maar Dasaratha zei: "Jij bent niet in staat de taal der dieren te verstaan en dit ene geheim zal voor jou blijven bestaan." "Leer mij die taal dan!" sprak de koningin. Sumantra antwoordde: "Het is de koning niet vergund dat te doen. Wanneer hij ook maar een half woord zou vertalen, moet hij sterven. Het is de prijs die hij aan Jatayu zou moeten betalen, koning der gieren, heerser over het Dandakawoud, van wie hij de taal geleerd heeft." Kaikeyi hield zich een poosje stil, maar begon er toen opnieuw over. Weer moest zij een weigering incasseren. Later op de avond sprak zij van haar twee wensen, maar daar bleef het bij.

Wat er zich die nacht heeft afgespeeld tussen hen weet niemand, maar toen de koning de volgende morgen uit het nachtverblijf tevoorschijn kwam, zag hij er totaal ontredderd uit. De hele tijd liep hij te mompelen: "Alles is verloren, alles is verloren." Hij liet een brandstapel voor zich oprichten en gaf bevel hem daarop neer te leggen zodra zijn hart het zou hebben begeven. Kaikeyi zette zich neer aan de voet van de brandstapel. Nu verscheen Dasaratha opnieuw, gehuld in een wit doodskleed. Met langzame tred ging hij op de brandstapel toe. Toen hij echter het erf van mijn woning passeerde, hoorde hij mijn haan tegen mijn ram zeggen: "Wordt deze zielige koning werkelijk Koning van de Wereld genoemd? Als het in mijn hoofd zou opkomen mijn kippen op dezelfde manier te verwennen als hij het zijn vrouw doet, zou het met mij gedaan zijn, hoe boos mijn baas ook worden zou!" Dasaratha begon te lachen, draaide zich om en ging terug naar zijn tent. Hij kleepte zich opnieuw om en vertelde mij lachend wat hij de dieren had horen zeggen. Ofschoon Kaikeyi's wens niet in vervulling was gegaan, toonde zij zich verheugd. Lakshmana, denk jij dat de koning zich niet bewust is

van zijn daden? Wanneer wij oud worden, verslijten onze lichamen en komt de dood naderbij. Wij krijgen meer behoefte aan rust. En dan raakt de dood ons aan en wensen wij niet langer te leven.”

De volgende morgen verzocht Rama Sumantra terug te keren naar Ayodhya. Het afscheid was aangrijpend. Sumantra vertrok. Guha schonk de beide prinsen elk een hertenvacht. Sita schonk hij een mantel vervaardigd van fijne groene-, en goudkleurige veren. Toen volgde het afscheid. Een aantal jagers uit de stam van Guha roeiden het drietal over de rivier de Ganges.

Rama, Sita en Lakshmana betraden het woud, waarbij Lakshmana voorop liep. Sita volgde hem en Rama liep achteraan. Lakshmana verkende de weg, hield zijn boog gereed en droeg tegelijkertijd de pot met vuur en het geringe aantal bezittingen dat zij meevoerden. De volgende dag bereikten zij de plaats waar de rivier de Ganges de rivier de Yamuna ontmoet. Tussen de twee rivierarmen bevond zich een open veld, waar de kluizenaar Bharadjawa verblijf hield. De heilige man waste Rama de voeten, noodde hen binnen voor de nacht en slachtte een stier voor de maaltijd.

Op aanraden van de kluizenaar trokken zij de volgende dag in de richting van de Chitrakutaheuvel, waar de lucht zuiver was en waar rivieren omlaag stroomden. In dit verlaten gebied waren veelkleurige vogels de enige levende wezens. De tocht naar de heuvel nam twee dagen in beslag. Zij bereikten de heuvel en aanschouwden de volle bloesempracht van het bloeiend geboomte. Het gesteente vertoonde een netwerk van zwarte-, gele- en zilverkleurige ertslagen. Rivieren en stroompjes baanden zich een weg over glinsterend zand. Golfjes braken tegen het blauwe gesteente. De bodem was bedekt met bloemen. Fruitbomen waren beladen met fruit. Het scheen hen toe alsof zij de Hof van Eden aanschouwden, of de grotten van de Gandharva's in het Himalayagebergte. Lakshmana bouwde van bamboe een huis op palen, met een voordeur en verscheidene kamers met vensters. De vloer bedekte hij met geurige grassen. Ook schoot hij een hert en braadde het boven een vuur. Zodra het vlees gaar was, offerde Rama het tezamen met gras en water aan de goden van de heuvel. Rama en Sita betrokken het huis, terwijl Lakshmana buiten de wacht hield.

Kort na Rama's vertrek stierf op een nacht de koning in zijn eigen bed. Boodschappers werden uitgezonden om de prinsen Bharata en Satrugna op te halen en mee naar huis te nemen. Pas na thuiskomst werd hen het slechte nieuws meegedeeld. Nu vernam Bharata ook op welke wijze Rama werd verbannen en hoe hij zelf in Rama's plaats tot koning zou worden gekroond. Bharata verweet het zijn moeder dat zij de kroning van Rama had tegengehouden. Hij weigerde de kroon te aanvaarden. De priester Vasishta vertelde Bharata dat Rama gewillig in ballingschap was gegaan en nimmer op zijn belofte zou terugkomen voordat de veertien jaren zouden zijn verstreken. Hij sprak: “Neem mijn raad aan. Een land moet worden geregeerd, opdat het niet in verval raakt. Aanvaard het koningschap!” Maar Bharata wilde daar niet van horen. Wel was hij bereid om in Rama's afwezigheid de brandstapel van zijn vader aan te steken om diens geest te bevrijden.

Toen de rouwperiode was verstreken, verzocht Bharata de wagenmenner Sumantra hem naar Rama te brengen opdat hij in het woud Rama's plaats zou kunnen innemen. Alvorens te vertrekken droeg Bharata eerst een gebed op aan de olifantgod Ganesha: “Neem de hindernissen weg, verbreed het pad, effen onze weg.”

Guha en de kluizenaar Bharadjawa wezen hen de richting waarin Rama was afgereisd. Eindelijk bereikten Bharata en Sumantra het paradijselijk oord waar het drietal verbleef. Vele inwoners van Kosala waren Bharata gevolgd. Zij bleven achter bij een stroompje in de omgeving, terwijl Bharata naar Rama liep en aan diens voeten knielde. Rama stond doodstil en boog zich toen voorover om zijn broeder op te richten. “Wat is er gebeurd? Waarom ben je hierheen gekomen?” “Ons beider vader is overleden.”

Sita en Lakshmana vernamen het droeve bericht. Zij namen een aantal koeken en brachten die naar de rivier. Een deel van de koeken werd neergelegd op het gras, de overige werden toevertrouwd aan het water. Rama schepte met zijn handen water en sprak: "Moge dit u bereiken, moge het zo zijn."

Rama en Bharata zetten zich neer op het gras. De inwoners van Kosala kwamen dichterbij om te vernemen wat Bharata zeggen zou. De prins hief zijn handen op naar Rama en sprak: "Rama, vrede zij met u. Wij hebben geen koning. Keer terug naar Ayodhya. Ik zal hier je plaats innemen." Rama antwoordde: "Een eens gedane belofte mag niet worden verbroken. Ik heb geen tijd voor het koningschap. De dood van mijn vader brengt daarin geen verandering. Aan het eind van mijn leven, wanneer mijn lichaam wordt verbrand, zal ik, indien ik op de juiste manier geleefd heb, Brahma tegemoet treden."

De Kosala's hoorden Rama's besluit om in ballingschap te blijven. Zij waren tegelijkertijd trots en verdrietig, maar oordeelden dat hij juist handelde. Bharata verzocht Rama hem zijn sandalen te schenken. Rama overhandigde de sandalen met houten zolen. Bharata sprak: "Rama, jij bent de ware koning. Ik keer naar Kosala terug en zal in jouw naam regeren. Maar jouw sandalen zullen op de troon worden geplaatst en daar blijven tot op de dag van je terugkeer. Wanneer je één dag na het verstrijken van de veertien jaren niet bent teruggekeerd, zal ik het vuur betreden en sterven".

Bharata en Sumantra aanvaardden de terugtocht. De sandalen werden op de troon geplaatst. Rama liep in het vervolg op blote voeten.

Rama en Sita kwamen tot de conclusie dat de Chitrakutaheuvel te dichtbij lag en trokken naar de Vindhyaheuvels in het zuiden van het woud. Samen met Lakshmana bereikten zij een uitgestrekt meer, omzoomd door witte stranden en schaduwrijke bomen. Zilverkleurige visjes bevolkten het meer, dat begroeid was met waterplanten getooid met rode-, gele- en blauwe bloemen. Vanuit de diepten van het water klonk muziek omhoog, gezang en het geluid van trommels, hoewel er niets te zien was. In de nabijheid van het meer stond het huis van Atri, één van de oudste heiligen uit de drie werelden, en van zijn vrouw Anasuya. Het huis was hun aardse verblijfplaats, maar hun hemelse woning bevond zich op één der lichten van de Beer. Atri en Anasuya heetten hun gasten welkom en boden hen onderdak voor de nacht. Rama en Lakshmana vroegen hun gastheer naar de geschiedenis van het meer. Atri antwoordde: "De naam van het meer luidt "Meer van de vijf Apsarasa's". Eens stond de kluizenaar Mandakarni zonder voedsel tot zich te nemen naast een regenplas. Hoe langer hij daar stond, hoe groter de waterplas werd. Er vormde zich een meer. De god Indra keek vanuit de hemel naar omlaag en zag hoe Mandakarni langzaam maar zeker de aarde onder water zette. Daarop zond Indra vijf mooie Apsarasa's naar Mandakarni. Toen deze de vijf dansmeisjes zag, besloot hij zijn leven een andere wending te geven, de vijf meisjes te huwen en op de bodem van het meer een onzichtbaar huis te bouwen. Het sobere leven dat Mandakarni leidde, verschaftte hem de eeuwige jeugd. Wanneer hij met zijn vrouwen feestviert, kunnen wij soms het feestgedruis horen."

Sita en Anasuya zaten ook te praten. De oude vrouw verzocht Sita een geschenk van haar aan te nemen. Uit een kistje nam zij een bloemenkrans die nimmer zou verwelken. Die hing zij Sita om de hals, waar ook Guha's schelpenketting hing. Ook schonk zij Sita een paar sieraden die hun goud- en zilvergans niet verloren en een pot sandelhoutcreme die immer gevuld bleef. Sita was verrast en dankte haar gastvrouw.

De volgende dag trokken Rama, Sita en Lakshmana verder. Totdat het veertiende jaar aanbrak, verbleven zij in de vriendelijke Vindhyaheuvels. Toen verlieten zij dit gebied en trokken naar het Dandakawoud. Op één der heuvelhellingen woonde de Brahmaan Agastya, die door middel van list de beide demonen-broeders Vatapi en Elwala had verslagen en omgebracht. De twee demonen hadden langdurig onschuldige reizigers in de val weten te

lokken, hen gedood en opgegeten. Lakshmana, die vooruit liep, trof Agastya aan gezeten op heilig, blauw gras. Hij vroeg de Brahmaan Rama en Sita aanwijzingen te verstrekken omtrent de volgende stap die zij moesten nemen. Rama en Sita arriveerden. De Brahmaan zette zijn gasten een maaltijd van eetbare knollen en bloemen voor. Later op de avond schonk Agastya Rama een boog en een geelkoperen pijl in ruil voor Rama's eigen boog. Lakshmana kreeg een zilveren pijl. Agastya vertelde dat hij deze voorwerpen lang geleden had aangetroffen. Hij vermoedde dat zij tijdens de godenstrijd op aarde waren terechtgekomen. De pijlen waren vervaardigd van metalen die niet behoefden te worden opgewreven en aangescherpt. Wanneer de juiste persoon de pijlen afschoot, zouden zij steeds doel treffen. Agastya verzocht Rama bij hem te blijven wonen, maar Rama gaf geen gehoor aan dit verzoek. De volgende dag begeleidde de Brahmaan het drietal tot aan de rand van het gebergte, dat de natuurlijke grens vormde met het Rijk der Rakshasa's.

Een somber landschap strekte zich vóór hen uit. 14.000 Rakshasa-krijgers, onder leiding van generaal Khara, bevolkten het gebied van de demonenkoning Ravana, die zelf op het eiland Lanka verbleef. Een legerplaats met stenen torens lag verscholen in een doornbos ten zuiden van het gebergte. De goden hadden Gandharva-wachtposten, die zich in de bomen schuilhielden, naar het gebied gezonden. Slangen gleden uit hun holen tevoorschijn en hielden in opdracht van de watergod Varuna de wacht. Vaishavana, de god der schatten, liet Yaksha's over het gebied waken. Eenieder was bevreesd dat de demonenkoning de grenzen van zijn gebied zou overschrijden.

Agastya vertelde Rama, Sita en Lakshmana hoe onveilig het gebied was. Rama antwoordde dat hij niet had geweten dat er op aarde gebieden waren waar men zich niet veilig kon bewegen. Agastya sprak: "Versla hen!" Rama zei glimlachend: "Mijn ballingschap duurt nog één jaar." Agastya antwoordde dat er in dit Rijk wel enkele veilige plaatsen lagen, maar dat het werd bevolkt door bloed drinkende demonen. "Wees dag en nacht op je hoede. Démonen houden niet van mensen. Het pad dat je moet volgen, strekt zich recht voor je uit." Het drietal nam afscheid van Agastya en betrad het woud, waar de bomen kromgegroeid waren en slechts verdorde bladeren droegen. De hitte was hier ondraaglijk. Een verstikkende wind joeg over het gesteente. De paden waren nauwelijks aanwijsbaar. Lakshmana leidde hen door steeds dicht bij elkaar staand geboomte. Aasgieren keken vanuit de bomen op hen neer. Toen het middaguur aanbrak, ontmoette het drietal de 84.000 minuscule Valakhilya-heiligen van het woud, kleiner dan een vingernagel, zwevend op de lucht. Zij spraken tot Rama: "Wij zijn week en onaanzienlijk en wij leven in droefenis. Bloeddorstige demonen zijn voortdurend op zoek naar vlees en vernietigen alles op hun weg. Wij werden gedwongen ons aan hen te onderwerpen." Rama verzocht hen om toestemming hun weg te mogen vervolgen en zei dat hij wel eens zou zien wie hen tegen zou kunnen houden. De Valakhilya's spraken: "Bevrijd ons van de nachtdwalers." Rama begreep niet hoe dit alles had kunnen gebeuren, terwijl hij zich niets vermoedend in de nabijheid had opgehouden. Hij sprak: "Dan ben ik afgedwaald van mijn lot als krijger!" Lakshmana voegde er aan toe: "Na iedere aanval zullen wij hen achtervolgen en uitroeien." Zij namen afscheid en vervolgden hun weg in zuidelijke richting. Sita was ongerust geworden en trachtte haar echtgenoot af te brengen van zijn oorlogszuchtige bedoelingen. Rama legde uit dat het noodzakelijk was om strijd te voeren wanneer vredelievende mensen als de Valakhilya's in onveiligheid verkeerden en zich moesten onderwerpen aan een macht die groter was dan de eigen, onmetelijke macht. Sita vroeg wie deze kleine mensjes waren. "Niemand weet wanneer hun bestaan is aangevangen, maar zij hadden slechts een heel klein beetje van hun kracht nodig om de koning der vogels Garuda te scheppen." Sita vroeg wie Garuda was. "Garuda is het rijpaard van Narayana, die in de hoge hemel woont, ver boven het Rijk van mindere goden als Indra. Garuda voert Narayana op zijn rug mee en raakt nimmer vermoeid."

Rama, Sita en Lakshmana bereikten de Godavarivier, waar Lakshmana opnieuw een huis voor Rama en Sita optrok.

Op een morgen verscheen vanuit het bos de zuster van Ravana, Surpanakha. Toen zij Rama zag, werd zij op slag verliefd. Surpanakha's gestalte was misvormd en zij bezat een heel slecht karakter. In haar klauw hield zij een bot waarop zij kluifde. Zij smeed het bot op de grond, wees naar Sita en vroeg Rama wie de vrouw uit het gezelschap was en waarom zij dat magere meisje bij zich hielden. Rama stond op en sprak: "Ik ben Rama." "En ik ben Surpanakha. Jij moet mijn man worden. Lieve Rama, ik zal je met behulp van toverkracht naar Lanka overbrengen, waar wij in weelde zullen leven." Rama lachte vriendelijk en zei: "Maar ik ben reeds met Sita gehuwd." Nu poogde Surpanakha Lakshmana voor zich te winnen, maar Rama vertelde haar dat ook Lakshmana reeds gehuwd was. Surpanakha werd boos, liep op Sita toe en bedreigde haar met haar klauwen. Lakshmana was haar echter vóór. Met één snelle beweging sneed hij Surpanakha de beide wanstaltige oren af. Surpanakha vluchtte weg. Zij bereikte het garnizoen van generaal Khara en vertelde wat haar was overkomen. Zij bezwoer Khara haar te wreken.

Rama en Lakshmana begrepen dat zij spoedig zouden worden aangevallen. Rama gebod Lakshmana zich samen met Sita een ogenblik terug te trekken in een nabijgelegen grot, die zij met takken afdekten. Rama stond op het veld te wachten. Rakshasa's onder leiding van generaal Khara kwamen aanvliegen. Tot hun verbazing ontwaarden zij slechts één enkele man. Rama riep: "Stop, als je leven je lief is!" Khara antwoordde dat Rama zich maar beter kon overgeven. Rama spande daarop zijn boog. Goudkleurige pijlen doorklieften de lucht, tezamen met toverspreuken en wapens die Viswamitra Rama had onderwezen. 14.000 Krijgers werden tezamen met hun generaal gedood. Surpanakha vluchtte naar Lanka, waar zij haar broer koning Ravana opzocht. Toen Ravana zijn zuster zonder oren voor zich zag staan, ontstak hij in woede en riep: "Wie heeft het gedurfd...?" Hofartsen werden ontboden. Deze knipten slechts met hun vingers, waarop de oren weer aangroeiden. Surpanakha vertelde wat er allemaal was voorgevallen en hoe Rama groot onheil had aangericht. Alle ogen uit Ravana's tien hoofden keken Surpanakha vurig aan.

"Wie is deze Rama?"

"Hij is een prins."

"Eén enkele man? Hoe talrijk zijn de krijgers die hem volgen?"

"Hij bezit geen legermacht."

"Welke goden streden aan zijn zijde?"

"Geen enkele. Rama streed alleen. Hij zal je vernietigen."

"Mij???"

"Ja, jou. De beste boogschutter die er bestaat heeft samen met de beeldschone Sita het land betreden en jij kijkt slechts toe!"

"Sita?"

Nu ontvouwde Surpanakha op boosaardige wijze het plan dat zij beraamd had. Zij sprak:

"De man die haar omhelst, is gelukkiger dan de goden. Nu omhelst zij Rama. Lakshmana sneed mij de oren af."

"Vertel mij wat je van Sita weet."

"Haar schoonheid stelt al jouw vrouwen in de schaduw. Maar zij denkt slechts aan Rama. Haar huid glanst als goud, haar ogen zijn donker van kleur, haar rode vingernagels zijn rond van vorm, haar borsten goed gevuld en haar middel is zo slank als bij een mier." Ravana sprak: "Sita!"

Surpanakha begaf zich kort na dit gesprek naar de onderwereld, waar zij spoedig in het huwelijk trad.

Ravana begaf zich naar zijn privé-vertrekken. De volgende morgen vloog hij met een klein gouden voertuig, getrokken door vier ezels, in noordelijke richting: eerst over de oceaan en daarna over het continent. Hij landde in Gokarna, waar hij zijn oom opzocht die in zijn jeugd door een pijl van Rama werd getroffen. Ravana voerde slechts enkele tekenen van waardigheid: tien gouden pijlen voor elke windstreek: noord, zuid, oost, west, de tussenliggende windstreken en één voor omhoog en één voor omlaag, want Ravana heerste alom.

De heremiet Maricha, Ravana's oom, ontving de koning. Ravana vertelde dat hij gekomen was om zijn oom te wreken voor de verwondingen die Rama hem eens had toegebracht. Hij had besloten Sita te ontvoeren. Maricha informeerde op welke wijze Ravana van het bestaan van Sita op de hoogte werd gesteld. Ravana vertelde dat Surpanakha was overvallen door Rama en Lakshmana. De heremiet antwoordde dat Surpanakha Sita's naam uit pure jalousie had genoemd en daarmee Ravana's ondergang inluidde. Ravana antwoordde dat daar geen sprake van was en dat hij zijn oom wenste mee te nemen naar de plaats waar Sita, Rama en Lakshmana zich ophielden. Daar aangekomen zou Ravana Maricha veranderen in een goudkleurig hert, dat langs Sita heen zou springen en haar bewondering opwekken. Zij zou dan zeker Rama verzoeken het hert voor haar te vangen. Ravana dreigde zijn oom te zullen doden indien hij weigerde mee te gaan. Hij beloofde Maricha evenwel de helft van zijn koninkrijk, indien hij Ravana's opdracht uitvoerde. De geschrokken heremiet sprak: “De dood heeft mij vandaag aangeraakt, maar ik geef er de voorkeur aan te sterven door de hand van Rama, niet door de jouwe.”

Met het gouden voertuig vloog het tweetal naar Panchavatti, waar Maricha de vorm van een goudkleurig hert verkreeg, bezaaid met zilveren stippen. Het hert sprong naar de groene weide vóór het huis van Rama en Sita. Zijn komst joeg de andere herten, die een Rakshasa roken, op de vlucht. Zelfs de tijgers verborgen zich in het woud. Sita zag het glanzende hert en riep: “Rama, wat een prachtig hert! Denk je dat je het voor mij kan vangen?” Lakshmana liep naar hen toe en sprak: “Dit hert is slechts een visioen. Een dergelijk hert bestaat immers niet.” Maar Rama beloofde Sita reeds het hert voor haar te vangen. Hij nam pijl en boog op en achtervolgde het hert. Maricha keek steeds even om en sprong dan verder. Hij voerde Rama tot diep in het woud. Toen scheen het hert vermoeid te raken. Rama schoot zijn pijl af en raakte het hert. Dodelijk verwond zeeg Maricha ter aarde. Met zijn laatste krachten riep Maricha, met het geluid van Rama's stem: “Help!” Daarop nam hij zijn eigen demonische vorm weer aan en stierf. Rama beseftte dat hij was beetgenomen en dat er groot gevaar dreigde. Hij snelde terug in de richting van het huis.

Sita had de hulpkreet die Maricha uitte gehoord. Zij wendde zich tot Lakshmana en sprak:

“Lakshmana, Rama is gewond!”

“Dat was niet Rama's eigen stem!”

“Welke som geld heeft Bharata je geboden om ons te doden?”

“Hij verkeert niet in gevaar. Hij heeft mij opgedragen bij je te blijven. Het hert was een demon.”

Sita begon te huilen. “Het kan je niet schelen of Rama sterft!”

Sita liep huilend naar de bosrand, maar Lakshmana belette haar de weg. Hij zuchtte en keek Sita aan. “Lakshmana, wil je mij bezitten? Ik ben bereid je je zin te geven, maar redt Rama dan!”

Lakshmana sloeg de handen voor zijn oren. Zijn ogen werden rood van woede: “Eerst zend je Rama weg om een illusie te volgen en nu doe je mij een onbetamelijk voorstel.”

Met een snelle beweging trok Lakshmana op de grond een cirkel rond Sita en beval haar binnen deze cirkel te blijven staan. Gewapend met pijl en boog verdween hij in het woud.

Ravana, vermomd als een oude kluizenaar, liep langzaam op het huis toe en bleef daar ootmoedig staan, zonder te spreken. Sita zag hem, stapte uit de cirkel en beloofde hem wat voedsel te brengen. Eerst haalde zij water en verzocht Ravana zich te wassen. Ravana vertelde dat hij over de lieflijke, door God geschapen aarde zwierf en vroeg Sita of zij geheel alleen in het Dandakaland woonde. Ook sprak hij van de mooie juwelen die Sita droeg. Sita noemde haar naam en vertelde dat de juwelen geschenken waren en dat hij niet bang hoefde te zijn van demonen want dat haar echtgenoot Rama elk ogenblik thuis kon komen. “Je bedoelt zeker Kama en jij bent de godin van de liefde, Rati, jij met je slanke middel en mooie heupen. Jij zou in een paleis moeten wonen, omringd door weelde!”

“Ik ben Sita, mijn echtgenoot is koning van Ayodhya.”

“Ik ben Ravana, koning der Rakshasa's, die het gehele universum beheerst. Wanneer je erin toestemt met mij mee te gaan naar Lanka, zal ik je verheffen tot mijn eerste vrouw. Mijn rijkdommen liggen aan je voeten!”

Sita lachte. “Alsof Garuda paart met een gans? Alsof een vuurvlieg de zon het hof maakt? Als een mug die een hele kom boter wil leegzuigen?”

Ravana waarschuwde Sita niet te ver te gaan en trachtte haar opnieuw over te halen hem naar Lanka te vergezellen. Sita wendde haar blik naar de bosrand. Kwam Rama nu maar terug! Ravana nam zijn ware gestalte aan. Hij was zo lang als een boomstam. Hij bezat tien donkere hoofden en twintig donkere armen, waarvan de klauwen omhoog gericht stonden. Hij droeg een gouden wapenrusting, lange oorkingen, gouden armbanden, tien met paarlen bezette kronen op de tien hoofden, gouden gordels en ringen om al zijn vingers. Witte bloemkransen omringden zijn vele nekken. Van zijn schouder hing een ivoren boog omlaag. Aan zijn heup droeg hij een scherp zwaard. Op zijn rug droeg hij een grote pijlkoker, vervaardigd van menselijke beenderen en mensenhuid, beschilderd met gezichten van demonen, die als vanzelf heen en weer bewogen. Hij sprak: “Jou zal ik bezitten. Samen met mij zal je alle werelden regeren. Ik houd de aarde in mijn hand, de maan tussen mijn vingers, de zon in mijn zak en ik beheers de planeten. Vergeet Rama!”

Als een zwarte, tot leven gekomen berg boog Ravana zich voorover en pakte Sita bij de benen op. Sita riep de Godavarivier, de bomen van het woud, de herten en de boomgoden aan om Rama te vertellen wat er was gebeurd. Vanuit één van de boomtoppen keek een grote gier naar het voertuig waarmee Ravana Sita ontvoerde. Hij spreidde de vleugels, haalde het voertuig met krachtige vleugelslagen in en riep: “Ik ben Jatayu, de gierenkoning van het Dandakawoud en een vriend van Dasaratha. Doe Sita geen kwaad! Zij is gehuwd met Rama! Ik, de 60.000 jaar oude koning van het luchtruim, verbied je haar mee te nemen!” Hij sloeg één van zijn machtige klauwen in de railing die Ravana's voertuig omgaf en scheurde die weg. Voorzichtig nam hij Sita op, vloog omlaag en zette haar neer op de grond. De woedende demonenkoning keerde zijn vliegende wagen en schoot pijlsnel op Jatayu af. Ravana schoot een pijl af, maar Jatayu brak de boog, klauwde hem zijn wapenrusting van het lichaam en vernielde delen van de wagen. Ravana viel omlaag en lag gewond op de grond. Jatayu schreeuwde het uit van vreugde. Maar de oude roofvogel had reeds teveel van zijn krachten gevegd. Zijn gezichtsvermogen nam snel af en tenslotte kon hij niet meer zien. Desondanks sloeg hij met zijn klauwen op Ravana in en rukte de demonenkoning tien linkerarmen af. Maar Ravana's armen groeiden terstond weer aan. Hij nam zijn zwaard in de hand en sloeg Jatayu de beide vleugels af. Sita holde naar de lijdende vogel toe, maar Ravana pakte Sita op en plaatste haar opnieuw in zijn vliegende wagen. Zo vlogen zij voort. Op een heuvel, nabij een rivier met donkergekleurd water, ontwaarde Sita twee apen die omhoog stonden te kijken naar het overvliegende voertuig. De vacht van de ene aap was goudkleurig en die van de andere aap geheel wit. Snel verbrak Sita haar enkelsieraden, voegde halssieraden en armsieraden daarbij en wikkelde deze in haar gele shawl. Zonder dat Ravana het bemerkte,

wierp zij de bundel omlaag. De apen zagen de samengebonden voorwerpen neerkomen, waaronder zich ook de halsketting van Guha en de halssieraden van Anasuya bevonden.

Lanka werd bereikt. Ravana liet Sita opsluiten in een beboste, omheinde tuin achter zijn persoonlijke vertrekken. Sita werd dag en nacht bewaakt. Haar werd te verstaan gegeven dat de gevangenschap pas zou worden opgeheven wanneer Sita zich bereid verklaarde met Ravana het bed te delen.”

De gebeurtenissen rond Rama en Sita voltrokken zich gedurende een periode die ver achter ons ligt. Onze geschiedenisboeken maken er geen melding van. De geheimen uit de oudheid liggen verweven in de weinige teksten die ons nog hebben bereikt. De archaische gegevens uit deze teksten vragen om ontrafeling. Wij speuren tegelijkertijd naar essentieel materiaal, dat onze kennis kan verrijken en onze blik verwijden. De gebeurtenissen uit een ver verwijderd verleden, waarvan wij geen kennis meer dragen, bezitten de kwaliteit de tijd te overbruggen en de huidige mens te boeien en te ontroeren. Wij zetten onze speurtocht voort.

Bij het afscheid van familie en verwanten uit de stad Ayodhya verdeelden Rama, Sita en Lakshmana hun bezittingen onder de bevolking. Slechts enkele nuttige gebruiksvoorwerpen werden tezamen met een aantal wapens in de wagen geladen. Sumantra voerde het drietal in zijn voertuig mee tot buiten de grenzen van het koninkrijk. De wagenmenner Sumantra voerde enige opmerkelijke paarden, die zich zonder gerucht te maken wisten te verplaatsen. Ook lieten zij geen hoefafdrukken achter. De paarden konden het luchtruim kiezen, terwijl zij de wagen meevoerden. Zij gedroegen zich op dezelfde wijze als het achtbenige paard Sleipnir, dat toebehoorde aan de Noorse god Odin. Wanneer paarden en wagen of wanneer de wagen zich met paardenkracht voortbewoog (en zonder paarden), bediende men zich wellicht van het luchtkussen-principe, zoals thans aangewend bij Vleugelboot of Jetfoil en Hovercraft. Volgens dit principe bouwde men in Noorwegen zelfs een ijsbreker. In het laatste decennium van de 20^e eeuw werden de zogenaamde grond-effect-toestellen ontwikkeld, types vliegtuigen die in staat zijn zowel passagiers als vracht te vervoeren op een hoogte van 10 meter boven de grond. De toestellen kunnen een snelheid van 200 km per uur bereiken. Ook kunnen zij zowel varen als vliegen. Ontmoeten wij in de tekst van het Ramayana een voertuig dat zich op deze wijze zowel over land als over water kon voortbewegen en zelfs het luchtruim kiezen?

Buiten de grens van het eigen koninkrijk ontmoetten onze reizigers aan de rand van het woud het stamhoofd Guha. De gedetailleerde beschrijving van de hoofdman verschaft ons gegevens die spreken van een geheel op de omringende natuur gerichte levenswijze. Guha's kleding, sieraden, wapens en gebruiksvoorwerpen bevestigen een levensstijl waarbij men zich al wat de natuur offreert ten dienste stelt. Schelpen werden ongetwijfeld verkregen door middel van ruilhandel of als geschenk voor bewezen diensten. Zij werden omgetoverd tot sieraden en waren in Guha's magische ratel verwerkt. Guha hing Sita, ten teken van warme vriendschap en van opname in zijn stam, een ketting om de hals vervaardigd van rose schelpen: klaarblijkelijk een kostbaar geschenk, een prinses waardig. Ook de mantel van vogelveren die Guha Sita ten geschenke gaf, moet een zeer waardevol cadeau hebben betekend.

Het Koninklijk Museum voor Kunst en Geschiedenis te Brussel in België wijdde in de lente van 1988 een tentoonstelling aan het oude volk der Azteken. Tegelijkertijd werd een pronkstuk uit eigen collectie getoond: een mantel vervaardigd van rozerode, rode en oranje vogelveren. De mantel was bij inventarisatie van één van de kelders van het museum tevoorschijn gekomen. Onderzoek naar de herkomst van het bijzondere voorwerp leidde tot de voorzichtige conclusie dat men waarschijnlijk te maken had met een geschenk afkomstig van

Montezuma (1466 - 1520), keizer van Mexico ten tijde van de inval van Cortés. De herkomst van de mantel blijft evenwel onzeker.

's-Avonds bij het kampvuur verhaalde Guha een gebeurtenis waaruit naar voren komt dat hij reeds lange tijd op vriendschappelijke voet leefde met koning Dasaratha. Hij was op de hoogte van de aan Kaikeyi verleende wensen. In zijn bijzijn trachtte Kaikeyi één van haar wensen in vervulling te doen gaan, toen zij haar echtgenoot verzocht haar vertrouwd te maken met de taal der dieren. Prins Rama kende Guha reeds van een vorige ontmoeting.

De leden van Guha's stam converseerden met elkaar met behulp van een gefloten vogeltaal. Deze bijzondere vorm van conversatie duidt op een aardegebonden, primitieve en oorspronkelijke wijze van communiceren via natuurlijke geluiden beluisterd in het woud. De taal bood bescherming aan de mens die in het onveilig woud verbleef.

Rama, Sita en Lakshmana maakten slechts gedurende één nacht gebruik van Guha's gastvrijheid. De volgende morgen trokken zij verder en bereikten in de avonduren de hermitage van de kluizenaar Bharadjawa, waar zij eveneens slechts één enkele nacht verbleven. Bharadjawa wees hen de weg naar de onbewoonde Chitrakutaheuvel, waar Lakshmana een huis optrok voor Rama en Sita. Lakshmana betrok de wacht.

Bharata volgde het drietal in zijn nood. Zijn smeekbede tot Rama om naar Ayodhya terug te keren, sorteerde geen effect. Terecht realiseerde Rama zich dat hij zich aan zijn belofte diende te houden en er geen sprake kon zijn van een voortijdige terugkeer. Bharata's wens om Rama's plaats in ballingschap in te nemen, ging niet in vervulling. Rama besloot de afstand met Ayodhya te vergroten. Zo trok het drietal opnieuw verder en bereikte de aardse woonstede van Atri en Anasuya. Atri wordt gekenschetst als “oudste heilige van de drie werelden”. Stamde Atri uit het geslacht der Aasen? Evenals de heilige Kashyapa waren Atri en Anasuya “afkomstig van één der lichten van de Beer”, waar zich de eigenlijke woning van het tweetal bevond.

In deze ververwijderde periode, waarin ruimtevaart als vanzelfsprekend werd beschouwd, behoefde men slechts te verwijzen naar een bepaald sterrenstelsel om aan te geven welke afstand werd afgelegd om de aarde te bereiken en hoeveel tijd daaraan gepaard ging. Hieruit volgt dat niet alleen “één der lichten van de Beer” bewoonbaar was, maar ook andere sterrenstelsels behoorden tot het bekende terrein van de ruimtevaart. Een aantal planeten werden wellicht geschikt bevonden om menselijk leven te herbergen en in stand te houden. Op welke wijze de afstanden werden overbrugd en vestiging tot stand kwam, blijft een onbeantwoorde vraag. Toch treffen wij in het Ramayana in een enkel geval een wat uitvoeriger beschrijving aan van omstandigheden bij de bewoning van verafgelegen planeten. Maar deze lossen het raadsel niet op. Wel wordt in duidelijke bewoordingen meegedeeld dat wetenschap en techniek hand in hand gingen. Bijzondere prestaties werden geleverd. Ongetwijfeld bediende men zich eveneens van kunstmatige satellieten.

Opgemerkt dient te worden hoezeer de naam van de heilige Kashyapa herinnert aan het sterrenstelsel Kasiopeia.

Gedurende Atri's ruimtereizen verstreek op aarde de tijd in versneld tempo ten opzichte van het verstrijken van tijd binnen het heelal. Inmiddels waren op aarde generaties gekomen en gegaan. De hoge ouderdom van Atri bij zijn hernieuwd bezoek aan de aardse woning kan vanuit dit fenomeen worden verklaard.

De volgende passages uit het Ramayana staan in betrekking tot de ruimtevaart van weleer. Zij spreken van de structuur van een buitenaardse samenleving.

“De grote vogel Garuda zag met leedwezen aan hoe zijn moeder Vinata, die evenals de vrouw Kadru gehuwd was met de god Indra, door Kadru werd gedwongen een leven te leiden van algehele dienstbaarheid aan haar. Om verandering in deze situatie te bewerkstelligen, zou Garuda uit de hemel van Indra de beker met levensnectar weg moeten nemen. Garuda kwam

voort uit een ei. Hij zoog het zonlicht op zodra hij uit het ei tevoorschijn was gekomen. Garuda groeide in snel tempo en verkreeg de proporties van een reuzenvogel, van een grote adelaar. Zijn lichaam was bedekt met goudkleurig gevederte, maar zijn vleugels waren helder rood gekleurd. Het lichaam van Garuda bezat niet alleen hoofd, vleugels en klauwen, maar ook de armen en de handen van de mens. Hij had twee grote, ronde ogen en zijn lichaam was gevormd als bij de mens.

Indra en de vuurgod Agni stonden aan de poort van Indra's hemel. Indra vroeg: "Wat betekent dat goudkleurig gloeiend vuur daar beneden? Ben je van plan ons allen te verbranden?" Agni antwoordde: "Dat vuur is niet van mij afkomstig. Het is Garuda, de koning der vogels." Indra begon te lachen. "Een onaardse vogel? Je maakt vast een grapje. Ga eens kijken wat hij in de zin heeft!"

Intussen zweefde Garuda voort op de wind en vroeg zich af welke richting hij in zou slaan. Agni hulde zich in een vurige mantel met capuchon om zich te beschermen tegen de enorme hitte die Garuda uitstraalde. Beneden hen kon men zon en maan ontwaren, boven hen lag de hemel. Agni sprak Garuda aan: "Garuda, die zich verplaatst door de hemel, wij vragen om bescherming. Jij brengt de hemel aan de kook en je hindert de nauwkeurige omlooptijd van het universum. Verminder je energie en spreek met ons."

"Voordat ik op je verzoek inga, vertel ik je dat ik wat levenselixer nodig heb," sprak Garuda. Agni keerde zich naar Indra: "Geef Garuda wat van het levenselixer." "Ik denk er niet aan!" "Dan loop je het risico dat hij het zal komen halen; hij is veel te heet voor jou."

Indra liet zijn soldaten aantreden en stelde hen in cirkels op rond zijn paleis. De beker gevuld met Amrita bevond zich in het centrum van het paleis. De speren van de krijgers begonnen te roken en hun bijlen schoten vonken.

Garuda verscheen. Met zijn vleugels waaide hij een grote hoeveelheid stof op, die de krijgers verblindde en hen de adem benam. Zij verloren het bewustzijn. Maar vuren, gevoed door wervelstormen, laaiden op achter de soldaten. Nu nam Garuda een andere vorm aan. Hij verkreeg 10.000 monden, vloog terug naar de aarde, dronk 8.100 rivieren leeg en bluste daarmee het hemelvuur. Daarop maakte Garuda zich heel klein en vloog Indra's woning binnen. Hij glipte door de fijne mazen van een stalen net, waarachter zich de ondoordringbare afsluiting bevond van de cirkelvormige gang die naar de Amrita voerde. In de opening bevond zich een uit scherpe, speervormige bladen samengestelde ventilator. Garuda vloog tussen de draaiende bladen door en bereikte de ruimte waar de Amrita stond opgesteld. Twee slangen, die giftige dampen uitademden, beschermden de beker. Hun tongen schoten bliksemschichten. Eén enkele blik uit hun ogen veranderde een indringer in steen. De snelheid waarmee Garuda zich verplaatste was echter zó hoog dat de slangen hem niet zagen. Garuda vloog tussen hen door, nam de beker weg en bevond zich alweer op de terugweg. Bij de ventilator aanbeland raakte hij deze in het centrum. Op deze wijze vernietigde hij de ventilator. Buiten gekomen nam Garuda zijn oorspronkelijke vorm aan. Hij vloog met de beker naar de aarde. Tijdens zijn vlucht ontmoette Garuda de god Narayana. Ofschoon beiden voortbewogen met de snelheid van de tijd voerden zij een gesprek alsof zij stilstonden op de grond. De oppergod Narayana was bevreesd dat Garuda van plan was zelf uit de beker te drinken en bood hem daarom een hogere positie aan dan hij zelf innam. Garuda antwoordde: "Heer, ik zal U op mijn rug meevoeren wanneer gij dat maar wenst." Daarop besloot Narayana Garuda te verheffen tot Koning der vogels.

In de omgeving van de aarde wachtte Indra Garuda op. Toen deze in zicht kwam, schoot hij een donderslag op Garuda af. Zodra Garuda werd geraakt, verkreeg hij algehele kennis van verleden, heden en toekomst. Garuda verloor één enkele gouden veer, die in de lucht ronddraaide en de grootte van een krijgsschild verkreeg. Garuda's belager, de god Indra, kwam tevoorschijn en sprak: "Laat ons vrienden zijn. Wanneer je toch niet van plan bent zelf

van de Amrita te drinken, geef de beker dan terug!” Garuda vertelde Indra tot welk doel hij de Amrita wenste te gebruiken en vloog naar de aarde. Indra maakte zich onzichtbaar en volgde Garuda.

Bij zijn moeder aanbeland zette Garuda de beker met Amrita neer op een grasmat. Kadru kwam aangelopen in gezelschap van haar duizend slangenzonen, de Naga's. Garuda wierp een sombere blik op de zonen van Kadru. Deze vroegen: “Wat is er aan de hand?” Garuda antwoordde: “Nu, als ik jullie was, zou ik deze Amrita niet opdrinken als de eerste de beste soep en mij eerst eens goed wassen.” Kadru nam haar zonen mee om zich te reinigen, alvorens zij de drank der onsterfelijkheid tot zich zouden nemen. Snel nam Garuda de beker weg. Toen de Naga's terugkeerden, was de beker verdwenen. Maar Garuda had voldaan aan de eis van Kadru. Nu moest zij zich aan haar belofte houden en Vinata ontslaan van haar diensten.”

Bovenstaande episode vertelt van een reis door de cosmos, die aanving zodra Garuda volgroeid was. Oorspronkelijk bevond de vogel zich binnen een ei. Tevoorschijn gekomen en badend in het zonlicht groeide de vogel snel. Hij verkreeg zijn goudkleurig gevederte en zijn rode vleugels. Na verloop van tijd bereikte Garuda de volwassenheid.

De inhoud van de in omloop zijnde volksvertellingen stelde schrijver Valmiki voor raadsels. Naar beste vermogen, gebonden aan de cultuur uit de eigen periode, ontwarde hij de talrijke verbluffende teksten. Hij deed zijn best om uitleg te geven aan onbegrijpelijke en verbijsterende gebeurtenissen afkomstig uit een verdwenen cultuur van hoog niveau. Hij bouwde een versie op die voldeed aan een zekere mate van geloofwaardigheid in een tijdperk waarin van ruimtevaart geen kennis meer aanwezig was. Wat lag er meer voor de hand dan te spreken van de daden van een reuzenvogel?

Garuda ontstond uit vele onderdelen, die binnen een ruime constructiehal werden samengevoegd en gemonteerd. Op zeker ogenblik werd het ruimtevaartuig-in-aanbouw naar buiten gereden (Garuda verliet de eierschaal). In de open lucht, blootgesteld aan het licht van de zon, legde men de laatste hand aan het gevaarte. Op ons thans onbekende wijze voorzagen men het ruimteschip van een mechanisme dat constante absorbering van zonneënergie bewerkstelligde (Garuda zoog het zonlicht op zodra hij uit het ei tevoorschijn was gekomen). Garuda doorliep zijn laatste groeiperiode. Hij groeide uit tot het grootste ruimtevaartuig aller tijden. De romp van de vogel werd vervaardigd van goudkleurig metaal. De “vleugels” werden rood geverfd. Tenslotte stond de wondervogel Garuda, koning der vogels, gereed. Als een hoofd boven de romp verhief zich de ruimte bestemd voor de bemanning van Garuda. Het voertuig steunde op een landingsgestel van “poten met voeten” of “poten met klauwen”. De gele ogen van het ruimteschip vertegenwoordigden de vërreikende lichtbundels die Garuda de weg wezen.

Talrijke aan het project verbonden medewerkers verzamelden zich rond de vogel die in opdracht van Isis was vervaardigd. Haar dodelijk wapen bevond zich reeds binnen het voertuig toen de bemanning aan boord ging. Isis voegde zich bij hen. Garuda steeg op, op weg naar een onbekende bestemming (Garuda zweefde voort op de wind en vroeg zich af welke richting hij zou inslaan). Slechts Isis kende het doel van de tocht. Spoedig zou het gedaan zijn met haar dienstbaarheid aan goden en mensen. De vernietiging van een bewoonde planeet, die ter bescherming aan Indra was toegewezen, was nog maar een kwestie van tijd. De god van het vuur, Agni, werd naar de naderende vogel gezonden. De uitlaatgassen van Agni's hemelse wagen huldten hem in een vurige gloed.

Vanaf Indra's planeet onderscheidde men zon en maan.

Met zijn hemels voertuig naderde Agni het ruimtevaartuig en communiceerde met de bemanning. Agni verzocht hen Indra's planeet niet dichter te naderen en de reden van de komst van de vogel bekend te maken. Garuda antwoordde en eiste de Amrita op: het gehele

leven van de planeet. Agni bracht het onrustbarende bericht over aan de god Indra, die geenszins van plan was te voldoen aan Isis' plan. Hij stelde andere goden, die zich per ruimteschip in de omgeving ophielden, op de hoogte van het naderend onheil. Deze vliegende wagens stelden zich op rondom de planeet en openden het vuur. Een klein voorwerp maakte zich los van Garuda. De slang werd gericht op het centrum van de om de eigen as en rond de zon roterende planeet. Intussen bluste Garuda's duizend monden het op hem gerichte vuur afkomstig van de wapens der goden. Indra, die zich reeds temidden der strijdende goden ophield, waarschuwde Garuda: "Jij brengt de hemel aan de kook en beïnvloedt de nauwkeurige omlooptijd van het universum." Maar Indra's waarschuwende woorden mochten niet meer baten. De slang baande zich reeds een weg naar Indra's woning.

Het is ook wel mogelijk dat goden noch krijgslieden aan Indra's zijde streden, maar dat de god met hulp van Agni en ter bescherming van de bedreigde planeet, rondom een schier ondoordringbaar krachtveld inschakelde dat voldoende afweer bood tegenover vijanden als Isis. Maar de macht van de slang was opgewassen tegen het krachtveld en wist het scherm te doorbreken.

De draaiende ventilator, of het mechanisme dat de planeet in haar baan gevangen hield, werd aangetast. Het bestaan van deze bewoonde planeet kwam ten einde. Omringd door vuur en rondvliegend gesteente wist Indra te ontkomen. Garuda wendde de steven reeds naar de aarde, achtervolgd door Indra, die een donderslag op de vogel afvuurde. In het bezit van de Amrita (macht over leven en dood) bereikte Isis de aarde. Garuda was gehavend en miste een gouden veer uit zijn verenkleed. Het gat in de wand van de romp had de grootte van een krijgsschild. Maar Isis' macht was gevestigd. Zij hield verleden, heden en toekomst in haar hand. De oppergod Narayana sprak met Isis en slaagde erin haar te overtuigen van de zinloosheid van verdere vernietigingsplannen. Daarop schonk Isis het ruimteschip Garuda aan Narayana. Narayana verleende Isis de hoge post die zij verlangde temidden van de goden. De Amrita keerde echter terug naar Indra. De goden behielden hun macht over de schepping. De slang die Isis kneedde, had haar werk volbracht. Maar de slangenzonen werden uitgebannen. De productie van het ontembare wapen werd gestaakt.

De teksten van het Ramayana zijn doortrokken van rijkdom aan kleur. Paleizen, bergen, rivieren en gesteenten, bomen, bloemen en vogels, geschenken en sieraden inspireren ons voorstellingsvermogen. De teksten van de Bijbel vormen daarmee een sterk contrast. De Hof van Eden wordt niet "in geur en kleur" verwoord. Het Oude Testament spreekt van gebeurtenissen, van recht en onrecht, moed en lafheid. Talrijke oorlogshandelingen worden uit de doeken gedaan. De liefde van God voor de mens illumineert echter dit Geschrift. De verbreiding van het Christelijk Geloof heeft nimmer voorzien in genietingen aan de schoonheid die de natuur ons voortovert, een oogstrelende schoonheid, die God bij de schepping bepaalde en aan de mensheid schonk.

Anasuya, echtgenote van de heilige Atri, schonk Sita een bloemenkrans die nimmer verwelkte en enige sieraden die hun zilver- en goudglans nimmer verloren. De toegepaste materialen doen modern aan en herinneren aan de sieraden die heden ten dage achter het glas van winkelétalages onze aandacht trekken. Het derde geschenk dat Sita ontving, bestond uit een pot gevuld met sandelhoutcreme die immer gevuld bleef. Sita kreeg een ruime hoeveelheid van deze creme ten geschenke.

Op het moment waarop de Brahmaan Agastya Rama, Sita en Lakshmana ontmoette, had hij in de strijd tegen de demonen zijn sporen reeds verdiend. Rama en Lakshmana ontvingen uit Agastya's handen respectievelijk een geelkoperen en een zilveren pijl. Geelkoper werd in deze periode hoger aangeslagen dan zilver. Het blad van de pijlen was niet vervaardigd van ijzer maar bestond uit een metaal dat niet gevoelig was voor oxydatie.

Rama, Sita en Lakshmana betraden het gebied waar Rakshasa's heer en meester waren. In deze dorre wildernis ontving Rama van minuscule wezentjes, de Valakhilya's, opdracht de aarde te zuiveren van demonen. Ravana, koning der demonen, verbleef in zijn paleis op het door zeewater omspoelde, vruchtbare eiland Lanka.

Een onverwachte ontmoeting met Ravana's zuster Surpanakha leidde tot Rama's eerste grote overwinning op de demonen. Helaas had de ontmoeting het tragisch gevolg dat Ravana van Sita's bestaan op de hoogte werd gesteld. Vanaf dat ogenblik concentreerden Ravana's handelingen zich op het veroveren van de schone jonge vrouw.

Wij verkrijgen ook inzicht in de omvang van het vliegvermogen der demonen. Zij bedienden zich reeds eeuwenlang van vliegende wagens om zich snel te verplaatsen. Ravana vervoerde op deze manier zijn legereenheden naar het gebied van de strijd. De demonenkoning zelf vloog in een klein, gouden vliegend voertuig, dat “door vier ezels werd voortgetrokken”, naar de landingsbaan.

Bezeten van de gedachte aan de onschuldige Sita bedacht Ravana een list, die zijn oom Maricha het leven zou gaan kosten. Met het doel hem te misbruiken bij de voorgenomen ontvoering van Sita vloog Ravana vanuit Lanka naar Maricha's woning. Tegen zijn wil werd Maricha gedwongen met Ravana mee te gaan naar de Godavarivier, waar Rama, Sita en Lakshmana zich ophielden. Daar aangekomen veranderde Maricha in een wonderschoon “hert”, dat Rama achter zich aan het woud binnenlokte. Het langdurig uitblijven van Rama en de hulpkreet die (met behulp van een versterker?) van verre uit het woud opklonk, noopte Sita Lakshmana in te schakelen. Zij trachtte haar zwager met overredingskracht ertoe over te halen Rama te hulp te snellen. Maar Lakshmana was door een belofte aan Rama gebonden Sita te beschermen. Ontroerend is de gedachte dat Sita haar kostbaarste bezit, het eigen lichaam zou hebben geofferd om Rama's bestaan te verzekeren. Lakshmana's ingehouden woede en zijn reactie op Sita's voorstel haar lichaam aan hem te geven mits hij Rama zou redden, zijn zeer menselijk beschreven: “Zoals altijd weten vrouwen met hun listen alles gedaan te krijgen!” Snel trok Lakshmana op de grond een magische cirkel rond Sita, waarbinnen niemand haar kwaad zou kunnen berokkenen. De onbevengene jonge vrouw verliet evenwel de bescherming van de kring toen een onschuldig uitziende oude heilige haar woning naderde. Ravana's boze ingevingen verliepen geheel volgens plan. Al gauw bekende hij geen Brahmaan te zijn, maar de koning van de Rakshasa's. Zijn demonische verschijningsvorm vervulde eenieder met afschuw. De uitvoerige beschrijving van de demonenkoning weerspiegelt niet alleen Ravana's afzichtelijke gestalte (hoewel hij volgens het Ramayana knap van gezicht moet zijn geweest), maar tegelijkertijd zijn uitzonderlijke machtspositie op aarde en bij de goden van het universum. Hij verschijnt als een reus van grote afmeting met een zwarte huid, rood omrande, gloeiende ogen, gele klauwen aan de handen en het lichaam omhangen met een overvloed aan uiterst kostbare sieraden, aangevuld met ringen aan de vingers van zijn vele handen. Menselijke beenderen en mensenhuid waren verwerkt in zijn wapenrusting. Waar gesproken wordt van Ravana's tien hoofden en twintig armen wordt de absolute macht van deze koning aangeduid. De tien hoofden vertegenwoordigen de vier windstreken, de daar tussen liggende windrichtingen, de aarde en de hemel. De talrijke armen vertegenwoordigen Ravana's heerschappij over ons zonnestelsel. Ravana getuigt van zijn macht wanneer hij Sita als volgt aanspreekt: “Regeer tezamen met mij de wereld! Ik houd de aarde in mijn hand, de maan in mijn vingers, de zon in mijn zak en ik beheers de planeten.”

De reus lichtte Sita op van de grond en plaatste haar in zijn vliegende wagen. De reis naar Lanka ving aan. Het gouden voertuig, herkend als Ravana's koninklijk vervoermiddel, werd onderschept door een vliegtuig dat zich in de nabijheid door de lucht voortbewoog. (De goudkleur van Ravana's wagen herinnert aan de goudkleurige romp van Garuda. Paste men bij de constructie van beide toestellen een zelfde materiaal toe?) De uiterst ervaren piloot van het

vliegtuig slaagde erin het toestel van Ravana in te halen. Sita's onvrijwillige aanwezigheid aan boord werd vastgesteld. Ravana lachte toen hem via de boordradio of -televisie een ultimatum werd gesteld. Het gevecht dat volgde scheen in eerste instantie te worden beslecht in het voordeel van de aanvaller. Maar uiteindelijk behaalde Ravana de overwinning. Hij schoot het vijandige toestel neer. De vleugels braken af. De piloot die Sita wilde verlossen, moest het onderspit delven en werd zwaar gewond aan zijn lot overgelaten. Zonder veel acht te slaan op Sita zette Ravana de tocht voort. Sita zocht wanhopig naar een uitweg uit de benarde situatie. Bedroefd keek zij uit over het landschap dat beneden haar voorbij gleed. Plotseling ontwaarde zij op een heuvel twee gestalten. Zij wikkelde haar sieraden onopgemerkt in haar gele shawl en wierp deze omlaag in de hoop dat Rama en Lakshmana op deze wijze een aanwijzing zouden verkrijgen omtrent haar ontvoering. Twee manlijke stamleden die behoorden tot één van de oude mensenrassen, zagen de shawl met sieraden neerkomen.

Bij aankomst op Lanka werd Sita opgesloten in een omheinde paleistuin. Dag en nacht werd zij door vrouwelijke Rakshasa's bewaakt. Ravana was ervan overtuigd dat Sita na verloop van tijd tot bezinning zou komen. Eens zou zij zich wel bereid verklaren om aan Ravana's verlangens te voldoen.

13. Oermoeder

(Vanuit Wales tot ons gekomen)

Aanroeping ³⁾

Wij roepen haar aan langs de rivieroever te gaan,
de Ierse Brigid, Ffraed uit Wales, ²⁶
de gouden heilige,
die voor ons het ijs breekt;
eerst met één hand, dan met twee handen
het rivierwater bevrijdt
en doet voortvloeien
ten behoeve van zaaitijd, rijptijd en oogsttijd.
Bij haar rechtopstaande stenen en haar bronnen,
bij de koude zeekust
en bij openstaande deuren van boerderijen in de heuvels
groeten wij haar met de onvergankelijke roep:
“Ffraed is gekomen! Welkom Ffraed!”

Wij roepen u aan, heilige van het vuur,
beschermster van de turfhoop.
Ontmoet ons wanneer wij bij de haard knielen.
Schenk ons en onze verwanten
de vriendelijke warmte van het vuur,
zoals de uitgestrekte handen van een moeder
onze handen omvatten,
zoals haar armen ons bescherming bieden.
Kom tot het midden van het huis,
wees het moederlijk vuur
in het midden van het huis.

---

²⁶ Brigid, Ffraed, aardgodin, oermoeder. Symbool van de godin is de vis. Het Roomse gebruik om op vrijdagen vis te eten, stamt uit het Oude, vóór-Christelijk Geloof. Het teken van de vis vertegenwoordigt geest en wedergeboorte

Figuur 7 Cairn Garn Wen 1.

Figuur 8 Cairn Garn Wen 2.

De jonge, onschuldige prinses Sita geeft blijk van absolute liefde en algehele trouw aan haar echtgenoot Rama. Zij is bereid tot het uiterste te gaan, zichzelf op te offeren ten behoeve van Rama's welzijn. Zij had zich, door onervarenheid gedreven, een illusionaire wereld geschapen, waarbinnen demonische krachten geen plaats verkregen.

Rama onderscheidt zich door beheersing van zowel bestaande als onverwachte situaties en door wijsheid gepaard aan vergevingsgezindheid. Aanvankelijk had ook hij het kwaad niet herkend. In het veertiende jaar van de ballingschap ontmoetten Rama, Sita en Lakshmana uiteindelijk het kwaad in haar meest demonische vorm.

Uit het Paradijs verdreven, betraden zij het sombere Dandakawoud. Zij bevonden zich op steenachtige, onvruchtbare bodem en waren omgeven door oud, verdroogd geboomte, dat slechts een enkel dor blad droeg. Van alle kanten werden zij bedreigd door gevaar. Op dat ogenblik verkreeg het paar de uiteindelijke levensbestemming.

Het liefderijke en onschuldige gedrag van koningin Kaikeyi had, onder invloed van demonische krachten, eveneens een wijziging ondergaan. Haar gedrag droeg bij tot de

lotsbestemming van Rama en Sita. De gebochelde, bejaarde Manthara spoorde Kaikeyi aan haar wensen te gebruiken ten behoeve van haar eigen zoon Bharata. Dasaratha zag zich genoodzaakt de kroonprins te verbannen uit het koninkrijk.

In Bijbelse termen gesproken neemt Manthara de positie in van de slang uit het Paradijs, de slang die ingrijpt in het bestaan van Adam en Eva, de verwijdering van het paar uit het Paradijs bewerkstelligt en hen overlevert aan een hen onbekende wereld.

Ofschoon het in eerste instantie lijkt alsof Manthara de rol van het kwaad op haar schouders neemt, vormde haar gedrag slechts de inleiding tot gebeurtenissen die van beslissende invloed zijn geweest op het toekomstig welzijn van goden en van mensen.

Genesis vertelt hoe in de tuin van het Paradijs de slang Eva wist over te halen een vrucht te plukken van de verboden Boom der Kennis van goed en kwaad. De slang droeg de verantwoording voor de gevolgen van Eva's daad en voor de gebeurtenissen die uit deze handeling voortvloeiden. Oorspronkelijk was de slang het symbool van wijsheid, energie en heelkunde. Priesteressen uit vóór-Christelijke religies traden slangen met eerbied tegemoet en verzorgden hen liefderijk. Eén of meerdere slangen hielden zich op binnen de verblijfplaats of in de directe omgeving van het altaar waar een priesteres haar bezigheden verrichtte. Zij werden door hen met melk gevoed.

Figuur 9 Slangen-priesteressen.

Op het Griekse eiland Kreta trof Sir Arthur Evans, die de opgravingen te Knossos leidde, twee beeldjes aan vervaardigd van faience (halfporcelein), in realistische stijl uitgevoerd.⁴⁾ “De beeldjes vertegenwoordigen twee slangengodinnen of slangenpriesteressen uit de Midden-Minoïsche of Oude Paleisperiode van omstreeks 2.000 - 1.700 v. Chr. Het grootste beeldje strekt de armen laag naar voren, terwijl slangen langs de armen, het lichaam en de hoofdbedekking kronkelen. De onderarmen aan beide zijden van het lichaam van het

kleinere beeldje strekken zich uit naar opzij, waarbij bovenarmen en handen omhoog wijzen. De priesteres houdt in elke opgeheven hand een slang vast. Op haar hoofd bevindt zich een "klein diertje". De beide slangen zouden, indien electrisch geladen, op het diertje kunnen worden aangesloten. Naar de functie die het in deze omstandigheden zou gaan vervullen, kunnen wij slechts gissen. De meest voor de hand liggende gedachte daarbij is het in werking treden van een zender en/of ontvanger.²⁷ Chinese verhalen uit de overlevering vermelden dat de oude Sjamanen een groene slang vasthielden in de rechterhand en een rode slang in de linkerhand. Sjamanen vormen de verbinding tussen goden en mensen. Onderhield men in de oudheid radiografisch verbinding met de goden? Het volk der Azteken vereerde de slang eveneens. Enorme uit steen gehouwen slangenfiguren bewaakten de tempels. Quetzalcoatl, de gevederde slang, werd door de Azteken vereerd als zonnegod. Het was deze god die de Azteken kennis schonk van de maisplant die hen het dagelijks voedsel ging schenken. Ook onderwees de god hen in het schrift en in de kalender. Volgens Nicholson vertegenwoordigde Quetzal een zeldzame vogel met een groen verenkleed. De lettergreep "co" kan men vertalen met "van de" of "der". "Atl" betekent hier echter geen "water", maar is een samenvoeging van de woordjes "as" en "el". De Azteken spreken van een blanke godheid Quetzalcoatl. Een zeldzame groene vogel (Quetzal) bracht één der Aasen naar het volk der Azteken. De blanke god hield het volk der Azteken gedurende enige tijd gezelschap, onderrichtte hen en koos daarna opnieuw het luchtruim.

Bij de verbreiding van het Christendom tastten de vroege Kerkvaders, vervuld van bezielende ijver, de oude geloofsvormen tot in de kern aan. De oeroude, aan het Oude Geloof gepaard gaande rituelen waren hen een doorn in het oog. Bestempeld als heidense kenmerken van ongelof gingen, tezamen met de religieuze gebruiken, oerwaarheden en oerkennis verloren. De bringers van het Nieuwe Geloof gaven blijk van een totaal gebrek aan belangstelling en van onbegrip voor gevestigde wetenschappen en filosofieën. Het priesterschap van Rome veroorloofde zich met alle ter beschikking staande middelen te komen tot algehele uitroeiing van het Oude Geloof. Slechts een enkeling, zoals St. Patrick, bewaarde het respect voor oorspronkelijke waarden, die de uitkomst weergeven van eeuwenlange intensieve observatie, afweging en uiteindelijke conclusies ten aanzien van de schepping.

De slang als symbool van wedergeboorte paste niet in de leer van dogmatisme die uitging van de Kerk van Rome. Deze Kerk bestreed het alom gevestigde geloof in wedergeboorte met uitzonderlijke felheid. In haar hoedanigheid van bezitster van kennis en wijsheid, symbool van energie, behoorde de slang bij de moedergodin. De moedergodin was de volwaardige component van de vader- en hemelgod. Binnen de Christelijke, specifiek op de man gerichte Leer, was geen plaats voor de moedergodin. Zij moest en zou van haar voetstuk worden gestoten. Om dit doel te bereiken werd het slangensymbool ontdaan van goede, wijze en energie-gerichte hoedanigheden. Voortaan droeg de slang het stempel van vertegenwoordigster van het kwaad. Angst voor de moederreligie was reeds vroeg ontwaakt. Deze angst kwam voort uit gevoelens van onbehagen en ontzag die de man koestert ten aanzien van de voortplanting die de vrouw verwezenlijkt wanneer zij haar kinderen ter wereld brengt. Uit deze angst werd tenslotte de uitspraak geboren dat de Eerste Vrouw Eva en de slang verbonden waren in zonde. Als zodanig verschijnt Eva dan ook in de Schrift, waar zij aantreedt als zondige moeder der mensheid.

De tekst van Genesis, waarin de veroordeling van Eva wordt uitgesproken, berust op een onjuiste voorstelling van zaken. Om te beginnen liepen Adam en Eva niet naakt of ongekled rond in de Hof van Eden. De slang, begiftigd met kennis, wijsheid en energie, sprak

---

²⁷ J.F.P. Philipse

Eva aan vanuit de Boom der Kennis van goed en kwaad. Wat vertelde de slang de godendochter die voorbestemd was tezamen met haar gemaal een nieuwe mensheid voort te brengen op aarde? Lichtte de slang Eva in omtrent haar ware bestemming en het naderend vertrek uit het Paradijs? Was God wel boos op Adam en Eva? Ongetwijfeld kregen de beide godenkinderen opdracht de Oorspronkelijke Kennis waarin zij deelden te bewaren in hun harten en verborgen te houden voor wie zij ook maar op hun aardse wegen zouden ontmoeten, geheim te houden voor de vijandig gezinde Vanen en voor de oude mensenrassen die de aarde bevolkten. Verwisselde God niet vanzelfsprekend de kleding van Adam en Eva voor andere kledingstukken toen het tweetal de woning der goden zou gaan verlaten om het aards bestaan aan te vangen? Waren de rokken van vellen waarin Adam en Eva werden gestoken niet de kledingstukken die toebehoorden aan het nieuwe bestaan van het tweetal temidden van de oude mensenrassen waarmee zij in aanraking zouden komen?

De beschuldiging met betrekking tot de erfzonde is kortzichtig en arrogant van aard. Was Eva niet de Uitverkoren Vrouw, de Moeder, die Gods doel verwezenlijkte? God beseftte dat Hij Eva moest voorbereiden omtrent de pijnen die haar te wachten stonden wanneer zij kinderen zou baren. Dit vormde immers een probleem ontstaan bij de schepping van de rechtopgaande mens!

Bestudering van Genesis confronteert ons met een aantal tegenstellingen in de tekst die zijn toe te schrijven aan wijziging, van later datum, van de oorspronkelijke tekst. De godenzoon Adam, opgevoed bij de goden in het Paradijs, kan nimmer de woorden uit Genesis 3, vers 12, hebben uitgesproken: “De vrouw die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij van die boom gegeven, en ik heb gegeten.” Lafheid en oneervol gedrag werden door de goden niet getolereerd.

Bij de ontheiliging van de Moedergodin uit de vóórchristelijke traditie ontmoette de Kerk tegenstand en een grote mate van onwil van de zijde der “heidenen”. De Kerk werd hierdoor in verwarring gebracht. In tegenwerking van een dergelijke omvang was niet voorzien. De Moedergodin kon niet zonder meer worden uitgebannen. Besloten werd haar te vervangen. Nu werd de moeder van Jezus Christus, de Verlosser, tot Eerste onder de vrouwen, tot Meest Verhevene uitgeroepen. Als moeder van de Messias kwam haar ongetwijfeld een bijzondere plaats toe. De Roomse Kerk misbruikte Maria echter om afstand te nemen van de vruchtbaarheidsriten verbonden aan het Oude Geloof, aan de moedergodin. Uiting gevend aan onverholen angst voor het vrouwelijk aspect van de schepping werd Maria tot maagd verklaard, terwijl het Nieuwe Testament zegt dat Maria na de geboorte van Jezus meerdere kinderen ter wereld bracht. Om de Roomse visie op Maria bij de gelovigen navolging te doen vinden, werd op dit punt de Bijbeltekst gewijzigd. Op slimme wijze wees de Kerk de vrouw op haar zondige voorgangster Eva. Tegelijkertijd verwezenlijkte de Kerk haar doel elke vrouw te herinneren aan de zondige en nederige positie die zij in de samenleving diende in te nemen. Eeuwenlang slaagde men erin de vrouw te onderdrukken en te degraderen, haar natuurlijke functie van vrouw en moeder te misbruiken en uit te buiten, haar de plicht op te leggen ieder jaar een kind ter wereld te brengen ter meerdere glorie van de Kerk. Bij voortdurend werd zij herinnerd aan en vergeleken met de heilige Maria, aan wie de Kerk een ongewoon hoge en verheven positie toekende. De Kerk ging voorbij aan de gedachte dat Maria zich nimmer een dergelijke positie heeft toegedacht, laat staan haar medezusters tot onderdrukte schepselen wenste te degraderen. De liefdevolle boodschap van Jezus Christus staat in sterk contrast met de handelwijze van de Roomse Kerk.

De vroege Kerk ontnam de vrouw niet alleen haar eervolle en welverdiende plaats in de samenleving, maar ontnam haar ook elke mogelijkheid tot ontwikkeling van het intelligent vermogen. Inzet van vrouwen werd systematisch in negatieve zin benaderd en voortdurend onderdrukt. Nimmer werd het vrouwen toegestaan te leren lezen en schrijven. De vrouw

mocht niet deelnemen aan discussies. Voor haar was slechts een ondergeschikte en dienende taak weggelegd. Elk middel werd aangegrepen om de vrouw te reduceren tot onwetendheid, tot een schepsel dat de zonde van Eva met zich meedroeg. Het boetekleed werd haar om de schouders gelegd. De bedoeling was de vrouw tot in einde van dagen nimmer van het pad van onderdanigheid af te doen wijken.

Tragisch en paradoxaal is de wetenschap dat de theocentrisch ingestelde Roomse Kerk het verband tussen oergodsdienst en Christendom nimmer heeft gelegd, noch begrepen en benut. Zij onderkende geenszins de samenhang tussen Aardmoeder en Eva. Of herkende de Kerk in haar vroege vorm Maria reeds als incarnatie van Eva en werd deze wetenschap verdoezeld toen de Kerk ten eigen gerieve de Leer der reïncarnatie verwierp en verbood?

Op het groene eiland Ierland, waar de aardmoeder werd vereerd, leefde de herinnering aan het mythische eiland Avalon voort. De naam van het eiland Avalon herbergt een klare herinnering aan verering van de vroege Ierse bevolking voor de Moeder van het mensdom Eva. Het woord Avatar, een aardse vorm van een godheid, is eveneens nauw verbonden met aardmoeder Eva.

De filosofieën van de oorspronkelijke Moederreligie, de daaruit voortgekomen religieuze gedachtegang en de bijbehorende rituelen waren gebaseerd op een evenwichtig samengaan van hemelgod en aardgodin. Zij werden door de komst van het Christendom aanvankelijk aangetast en tenslotte uitgebannen en vervangen. Deze handelingen veroorzaakten het verloren gaan van Gods ware bedoeling voor Zijn Schepping. Een eenzijdige wereldvisie, waarin het vrouwelijk aspect wordt genegeerd (en bijna geëlimineerd) leidt tot onvolwaardige samenhang, tot een wereld die geen evenwicht kent.

De fysieke gesteldheid van de vrouw werd van meet af aan door de Schepper bepaald en houdt verband met de aan de vrouw toegewezen eigenschap kinderen te baren. Deze eigenschap schenkt de vrouw een bepaald vermogen dat aan de man werd onthouden en dat bij hem een zekere mate van rivaliteit kan opwekken, gevolgd door wrevel. Vanuit dit dilemma kan de neerbuigende houding worden verklaard die mannen vaak ten toon spreiden ten opzichte van de vrouw. Gods bedoelingen zijn in dat geval onvoldoende overwogen. God verleende de man immers zijn spierkracht om hem in staat te stellen vrouw en kinderen te beschermen en op die manier het nageslacht veilig te stellen. Oorspronkelijk kwam spierkracht de man goed van pas bij de jacht, ofschoon het onjuist is te veronderstellen dat vrouwen niet deelnamen aan de jacht. Het bij de jacht buitgemaakte voedsel voorzag het gezin van vlees en was onontbeerlijk gedurende de koude wintermaanden. De vrouw droeg een extra steentje bij door eetbare planten en wortelen te verzamelen en fruit en noten te plukken. Ook bekwaamde zij zich in het herkennen, verzamelen en toedienen van plantensoorten die medicinale eigenschappen bleken te bezitten. Van dierenhuid en pels werden kledingstukken vervaardigd. Uit riet werden al vroeg manden gevlochten. Bescherming van het gezin en in een later stadium van de stam was noodzaak en een eerste vereiste. De man trok zo nodig ten strijde om vijanden te weren, die het voortbestaan van de stam bedreigden. Wijs beleid en moedig gedrag bleven niet onopgemerkt. De stamleden kozen gezamenlijk een leider, die echter van deze positie kon worden ontheven indien hij niet aan de verwachtingen voldeed. Priesterschap werd zowel door mannen als door vrouwen bekleed. Er ontstond binnen de stam een wisselwerking die leidde tot evenwichtig stamgedrag.

Sinds onheuglijke tijden bekleedt de vrouw de positie van raadgeefster. Haar beschouwende natuur en vaak wat mildere levensvisie schenkt de mannenwereld een tegenwicht. Zij ontving eigenschappen die tezamen met de manlijke gedragskenmerken zorg dragen voor een evenwichtig bestaan dat, wanneer men er mee om leert gaan, rust en vrede garandeert.

Het Christendom, dat vanuit de Joodse traditie Eva met de erfzonde belast, tast in dit verband Gods Schepping in essentie aan. Het verwerpen van het vrouwelijk aspect in onze samenleving resulteert in een wereld van agressie en jammer, een uit haar verband gerukte wereld, die geen oplossing aandraagt voor de problematiek van machtsvertoon waarmee de mensheid door de eeuwen heen werd en wordt geconfronteerd. De toenemende mate van agressie waaronder wij gebukt gaan, is het gevolg van de ontworteling van de scheppingsgedachte, de misinterpretatie van de ware bedoeling die God koestert ten opzichte van Zijn mensheid. Het evenwicht waarnaar zo velen van ons verlangen, kan pas worden bereikt wanneer man en vrouw op gelijke voet verkeren, beiden deelnemen aan het wereldgebeuren en een wereldorde tot stand brengen gebaseerd op respect voor de medemens. Dorst naar macht luidt onherroepelijk verdrukking van de mensheid in, vernietiging van groeperingen of van volkeren, van onschuldige kinderen van God. Zal het evenwicht eens tot stand komen? Zullen wij eens gezamenlijk bereid worden gevonden een bestaan te leiden zoals God bij de Schepping voor ogen stond?

Tijdens de Middeleeuwen werden steeds verder aangewakkerde eerzucht en wreedheid binnen de muren van de Roomse Kerk uiteindelijk van binnen uit aangetast, verworpen door priesters uit eigen gelederen, die zich niet langer wensten te verenigen met de heersende dictatuur. Zij verlangden het ware voorbeeld van Jezus Christus te volgen. De in Engeland geboren John Wycliff (1330 - 1384) verzette zich tegen de schier onaantastbare macht van de Roomse Kerk. Hij stelde de misstanden binnen de Kerk moedig aan de kaak en vertaalde de Bijbel vanuit het Latijn in de Engelse taal.

Tijdens de zestiende eeuw stichtten Maarten Luther, Zwingli en Calvijn gemeenschappen van gelovigen die een nieuwe, betere weg wensten te bewandelen. Deze ommekeer bracht echter niet uitsluitend de zegeningen van het protest. Calvijn verlangde van zijn volgelingen verwerping van al het wereldlijke en een mate van discipline die aan het onmenselijke grensde. Vreugde aan beleving van de uitzonderlijke schoonheid van Gods Schepping werd de mens niet vergund. Maarten Luther verviel bij de verbreiding van het Protestantisme tot een geloofsvervolging die niet onderdeed voor de vernietigingsdrang van de Kerk van Rome. Ulrich Zwingli (1484 - 1531), Zwitsers hervormer, verliet in zijn functie van pastoor de Kerk, sloot zich aan bij Luther, maar scheidde zich weer af vanwege een dispuut over het Heilig Avondmaal. Hij stichtte daarop een eigen gemeenschap.

Predikers stonden bij het verkondigen van het Geloof bloot aan gevaren. Velen werden door de "heidenen" van het leven beroofd. Bonifacius (Bony face of beenachtig gelaat), die eigenlijk Winfried heette (675 - 754), was de apostel van Duitsers en Friezen. Op bevel van Radboud vermoordden de Friezen hem te Dokkum. Zwingli sneuvelde tenslotte als veldprediker.

Het Protestantisme breidde zich in de Noord-Europese landen snel uit. De Bijbel werd overgezet in de landstaal, opdat eenieder deze zelf zou kunnen lezen. Het beeld dat de Roomse Kerk de mensheid van het Christendom voorhield, werd aangetast.

De vroege Missie vanuit Rome nam haar toevlucht tot overplanting van het Nieuwe Geloof op het Oude, reeds bestaande. Oude rituelen verkregen een Christelijk tintje. Heilige, aan de Moeder gewijde beken, bronnen en watervallen werden voorzien van uit steen gehouwen Mariabeelden. Het gehoorde hert, dat evenals in het ver verwijderde Azië een onmisbare rol speelde bij vruchtbaarheidsrituelen werd gewijzigd in de duivel. Gewijde jaardagen werden uitgeroepen tot Christelijke vieringen. "Het gewijde watervat, afkomstig uit de religie van de Oermoeder, kreeg in de Kerk gestalte als Gewijde Beker. Platte schalen, oorspronkelijke gevuld met heilige aarde, werden offerschalen voor het Heilig Brood."¹³⁾

De Zwarte madonna met kind, afkomstig uit de Moederverering, werd uitgeroepen tot beeltenis van Maria met kind. "Op de meest heilige plaatsen van samenkomst, van verering

door aanhangers van de Oude Religie, daar waar rechtopstaande stenen en steencirkels zich verhieven, werden Kerkgebouwen geplaatst. Rechtopstaande stenen of megalieten werden gedurende de vóór-Christelijke periode beschouwd als huizen bewoond door goden en/of geesten. ¹²⁾ Deze gedachtengang werd door de Kerk van Rome en later ook binnen het Protestantisme overgenomen. Kerken werden verheven tot Huizen van God of Godshuizen.

Figuur 10 Aberystwyth 1.

Figuur 11 Aberystwyth 2.

Keltische godinnen werden vaak drievoudig afgebeeld. “De drieënhedsgedachte lag besloten in de oude religievormen van Egypte en Azië.”

“De olifantgod Ganesha, tezamen met de godin Divali vereerd, vertegenwoordigt zowel de kinderlijke onschuld als wijsheid en pure kennis.²⁸ Dit geldt evenzeer voor het Christuskind. De geboorte van het Christuskind vond naar alle waarschijnlijkheid plaats op de dertiende (het meest heilige getal uit de moederreligie) nacht van de maanmaand. Op deze duistere nacht is het uitpansel, indien zich geen wolkendeek heeft gevormd, goed zichtbaar. De ster van Bethlehem werd duidelijk waargenomen. Het is de nacht waarin de zee zich verzamelt. De aantrekkingskracht van de maan is miniem. De zeedieren begeven zich naar de nabijheid van het land.”

De Keltische taal vertoont overeenkomst met het Sanskriet. Kwamen de Kelten uit het oosten of ondergingen zij invloeden van taal en cultuur uit Voor-Azië? Bij hun verspreiding over Europa brachten de Kelten het gehoornde hert als symbool van vruchtbaarheid mee. Niet alleen het gehoornde hert maar ook de gehoornde stier kwam in vele landen in aanmerking voor verering en speelde een belangrijke rol bij ceremoniën die verband legden tussen de stier en de vruchtbaarheid van mens, vee en gewassen des velds. De vervanging van gehoornd hert en gehoornde stier door de duivel als vertegenwoordiger van het kwaad werd door de van ijverzucht bezeten bringers van het Nieuwe Geloof bewerkstelligd. Een strijd tussen aanhangers van de Aardmoeder-maanreligie en de Hemelgod-zon-religie treffen wij aan in de legende van de Minotaur, geplaatst in de Oude Paleisperiode van het eiland Kreta.

“Pasiphae, gemalin van koning Minos, vatte een vurige liefde op voor de Heilige Stier. Zij ontbood de aan het Hof verbonden technicus en geniaal uitvinder Daedalus en droeg hem

---

²⁸ G.E.Philipse

op uit hout een koe te construeren die in ieder opzicht geleek op een ware koe. Toen het project was gereedgekomen, werd het geplaatst in hetzelfde weiland waarin de heilige stier graasde. Pasiphae verborg zich in het inwendige van de koe en verleidde de stier tot geslachtsgemeenschap. Negen maanden later schonk de koningin het leven aan een zoon. Ofschoon de prins het lichaam van een mens bezat, bevond zich op de plaats van het hoofd een stierenkop. Mens noch stier werd het monster, de Minotaur, opgesloten binnen een labyrint dat zich onder het paleis te Knossos zou hebben uitgestrekt. In gevangenschap groeide de Minotaur op tot een moordzuchtig wezen, geplaagd door eigen halfslachtingheid.

De stadstaat Athene was verplicht gesteld ieder jaar aan koning Minos schatting te betalen. Deze besliste dat de schatting zou bestaan uit een aantal van de mooiste en edelste jongelingen en jonkvrouwen uit Athene. Per schip werden de ongelukkigen overgebracht naar Kreta. De jonge mensen van uitgelezen reputatie werden weliswaar door koning Minos aan het Hof ontvangen, maar hen wachtte een gruwelijk lot. Zij waren bestemd voor de Minotaur. Mochten zij het gevecht met de wrede, oersterke Minotaur al overleven, van een weg terug door het labyrint was nimmer sprake.

Minos en Pasiphae bezaten een dochter, de kroonprinses Ariadne. Eens, toen opnieuw een schip met jongeren aan boord de haven binnenviel, ontmoette Ariadne Theseus, één van de knappe jongelingen. Zij werd op slag op hem verliefd. Voordat Theseus zou afdalen in het labyrint overhandigde Ariadne hem een bol garen. Theseus begreep de bedoeling van het geschenk. Toen het zijn beurt was om zich naar de verblijfplaats van de Minotaur te begeven, rolde hij op zijn tocht de draad af. Na een voorspoedig gevecht met de Minotaur keerde Theseus terug naar de bewoonde wereld. Ariadne had intussen niet stil gezeten. In het geheim had zij maatregelen getroffen en een schip in gereedheid laten brengen. Tezamen ontvluchtten de twee jonge mensen het eiland Kreta. Zij voeren naar het eiland Nanos (Naxos), waar zij aan land gingen. Ariadne besloot de jaarlijkse festiviteiten ter ere van de god Dionysus bij te wonen. Tijdens de aan vrouwen voorbehouden mysteriën gaf de prinses zich over aan bijbehorende mensonterende handelingen. Theseus, die deze mysteriën heimelijk gadesloeg, sloeg de schrik om het hart. Hij vluchtte per schip terug naar Athene. De prinses voer daarop naar huis.”

Geen van de blootgelegde paleizen van Kreta heeft een labyrint prijsgegeven. Thans wordt een verklaring gezocht in de aanwezigheid van de talrijke vertrekken binnen het paleis te Knossos. Wij kunnen de legende echter herschrijven en de gebeurtenissen vanuit een andere gezichtshoek benaderen.

Figuur 12 Het paleis van koning Minos 1.

Figuur 13 Het paleis van koning Minos 2.

“Tijdens de jaarlijks weerkerende ceremoniën gewijd aan de god Dionysus waren koning en koningin steeds aanwezig. De gehoornde stier vervulde op deze dag van de vruchtbaarheid zijn onmisbare rol. De hogepriester droeg bij deze gelegenheid een stierenmasker. In de centrale ruimte binnen het amfitheater, grenzend aan het paleis te Knossos, waar de festiviteiten plaatsgrepen, werd een uit hout vervaardigde koe geplaatst. Elk jaar koos de hogepriester, om te voldoen aan het vruchtbaarheidsritueel en onder het toeziend oog van koning en koningin, uit het samengestroomde vrouwvolk de uitverkorene. Tezamen met de heilige stier, c.q. de hogepriester, was deze vrouw voorbestemd het ritueel te voltrekken. De vrouw nam vervolgens plaats in de houten koe. Draggers stonden gereed. Zij tilden de koe omhoog en voerden haar naar een weiland, waar de hogepriester zich na verloop van tijd bij haar voegde. In de vereniging van man en vrouw, van hogepriester en gekozene werd het vruchtbaarheidsritueel voltrokken. De handeling garandeerde voor het komende jaar de vruchtbaarheid van man en vrouw, vermeerdering van de veestapel en een rijke oogst der gewassen.

Weer was het Dionysus-feest in aantocht. De oude houten koe was echter toe aan vervanging. Pasiphae, de koningin, droeg de Hofarchitect Daedalus op een nieuwe koe te vervaardigen. De inwijding van deze nieuwe koe vereiste bijzondere zegeningen. De heilige ceremoniën namen een aanvang. Toen brak het ogenblik aan waarop de hogepriester, getooid met het stierenmasker, een vrouw aan zou wijzen. Gebiedend richtte hij de hand naar de schone Pasiphae. Ofschoon de koning in het geheel niet ingenomen was met deze gang van zaken, was hij niet bij machte de bijeenkomst ten overstaan van het volk te verstoren. Pasiphae, koningin en tegelijkertijd hogepriesteres der Aardmoeder-maanreligie, ontkwam niet aan de boosaardige eis van de hogepriester uit de tempel gewijd aan de Hemel-zon-godheid. Langzaam rees zij op uit haar zetel en schreed naar de koe. Zij richtte een koele blik op haar priesterlijke rivaal en nam daarop plaats binnen de koe. In het weiland nam de hogepriester Pasiphae in bezit. Helaas leidde deze vereniging van man en vrouw tot zwangerschap. De ongelukkige koningin schonk het leven aan een zoon, een bastaardprins. De koning liet het ongewenste kind wegbrengen naar een geheime plaats binnen het uitgebreide stelsel van grotten dat zich beneden het eiland uitstrekt en zich voortzet onder de bodem van de zee. De kleine prins werd begeleid door zijn toekomstige verzorgers en verzorgsters. Geen van hen zou het grottenstelsel meer verlaten.

De Minotaur groeide op temidden van zijn getrouwen. Desondanks leed hij een eenzaam bestaan zonder leeftijdgenoten. De koning, die door middel van koeriers in het geheim op de hoogte werd gebracht van het wel en wee van de Minotaur, vernam hoe de bastaard de leeftijd van de volwassenheid naderde en hoezeer hij verlangde naar het gezelschap van vrienden en vriendinnen van zijn eigen leeftijd. Minos besloot jaarlijks een aantal jonge mannen en vrouwen van onbesproken gedrag en van goeden huize vanuit het verre Athene aan te trekken om “stierenkop” gezelschap te houden. Deze als belastingheffing omschreven zendingen werden in eerste instantie ten paleize ontvangen en geselecteerd. Diegenen die aan de eisen van de koning voldeden, werden naar het verblijf van de prins gevoerd, diep onder de aarde. Zij keerden nimmer weer. (Onder het volk deden al ras geruchten de ronde dat stierenkop zijn bezoekers verwickelde in gevechten waarbij deze het onderspit moesten delven). Vervolgens ontbood Minos zijn minister van Sport en Recreatie. Deze selecteerde met kennersoog opnieuw een aantal jonge mannen en vrouwen, die zich gingen bekwamen om deel te nemen aan een sportieve prestatie bij uitnemendheid, namelijk de sprong over de hollende stier. Om deze sprong te volbrengen, plaatste één van de deelnemers zich tegenover de aanstormende stier, sprong omhoog, pakte de horens van het dier vast en kwam, het lichaam omhoog gestrekt, met de handen neer op de rug van de stier.

Een direkt daarop volgende sprong achterwaarts deed hem of haar achter het dier op de grond belanden, waar een helper de man of het meisje opving. Koning en koningin, tezamen met hun familie en gevolg en velen uit het volk, sloegen deze unieke prestatie gade. Tot op heden is niemand erin geslaagd de sprong te evenaren.

Prinses Ariadne hield haar oren en ogen goed open. De geboorte van de prins was haar niet welgevallig. Deze bracht immers haar positie ten aanzien van de erfopvolging in gevaar. Indien zij erin zou slagen de geheime verblijfplaats van de prins te ontdekken, zou zij in staat zijn maatregelen te treffen ter bescherming van haar belangen. Tot dit doel trok Ariadne de aandacht van Theseus. Zij schonk hem in het geheim een bol garen, opdat hij tijdens zijn gang door het labyrint zijn weg zou kunnen markeren. Op een later tijdstip zou Theseus op deze wijze de weg terug kunnen bepalen vanuit de ingewanden van het gecompliceerde stelsel van gangen en grotten waar de Minotaur zich ophield. Ariadne verzocht Theseus een plattegrond van het stelsel aan haar te overhandigen, opdat zij haar halfbroer zou kunnen bezoeken. Theseus verbleef gedurende enige tijd in het gezelschap van de bastaardprins en wist zijn vertrouwen te winnen. Na verloop van tijd stond de Minotaur Theseus toe zich binnen het grottenstelsel vrij te bewegen. Geduldig wachtte Theseus zijn kans af. Tenslotte wist hij aan de aandacht van de bewakers te ontsnappen en vluchtte vanuit de duistere wereld onder de grond naar de wereld van het licht. Hij slaagde erin Ariadne op de hoogte te stellen van zijn terugkeer. Het tweetal ontmoette elkaar op een beschutte plaats aan de kust, waar een schip gereed lag voor vertrek. Ariadne ontving de fel begeerde plattegrond. Theseus begaf zich aan boord van het schip. Ariadne stond erop Theseus te vergezellen naar het eiland Nanos (Naxos), waar zij wenste deel te nemen aan de vieringen ter ere van Dionysus.⁶¹⁾ De aan deze vieringen gepaard gaande rituelen waren voorbehouden aan de vrouw. Het was aan mannen verboden de rituelen gade te slaan. Theseus bespiedde Ariadne echter toch. Hij aanschouwde de in een staat van waanzin verkerende vrouwen en de barbaarse handelingen die zij verrichtten. Vervuld van afschuw begaf hij zich aan boord van een schip met bestemming Athene en voer weg. Ariadne kwam tot de ontdekking dat Theseus was vertrokken en voer terug naar Kreta.”

De onverwachte keuze van de hogepriester bij de inwijding van de nieuwe houten koe was geen beslissing van het ogenblik, maar de conclusie van een reeds uitvoerig gewogen en gedetailleerd plan. De machtige positie die Pasiphae niet alleen als koningin, maar vooral als hogepriesteres bij de maanreligie bekleedde, was de concurrerende en niet minder aanzienlijke orde van de zonnereligie niet welgevallig. Met het doel de positie van de koningin te verzwakken en in de hoop dat haar de vernedering van een zwangerschap ten deel zou vallen, was het plan ontstaan haar op deze wijze te overtroeven ten onverstaan van het gehele volk. Het was een geraffineerd plan. De triomf die erop volgde, straalde uit op de winnaars, op het leiderschap van de religie gewijd aan de zonnegod.

Gelukkig bestaan er ook voorbeelden van oecumene, van een vreedig samengaan van religievormen. Het Ramayana vertelt hoe Rama behoorde tot het zonnegeslacht en Sita was voortgekomen uit “een voor in de aarde”, uit de moedergodin. Na de huwelijksvoltrekking betrok het jonge paar het zwarte maanpaleis, een keuze die voor Sita een gelukkige was, omdat deze de erkenning inhield van de maanreligie, symbool van de voortplanting.

Plato vermeldt dat op Atlantis gebouwen werden opgetrokken vervaardigd van zowel rood als zwart marmer. Werd bij de keuze van de kleur van het marmer rekening gehouden met een op religie gebaseerde voorkeur ten aanzien van de functie die het gebouw zou gaan bekleden?

Een bijzonder gewichtig aspect met betrekking tot de oerreligie was de doctrine van de wedergeboorte of reïncarnatie van de ziel van de mens in een nieuwe vleeswording. Koningen en koninginnen, prinses en prinsessen, helden en heldinnen werden onder meer bij het volk

van de Kelten geacht reïncarnaties te zijn van goden en godinnen uit een vroegere periode. Tegelijkertijd geloofde men dat ieder mens de kans kreeg opnieuw te worden geboren. Zielen van overledenen verbleven tijdelijk in één der sferen van het hiernamaals, waarbij denken en handelen tijdens het aards bestaan bepalend waren voor de positie die men zowel in het hiernamaals als na de wedergeboorte op aarde ging bekleden. Oude levensfouten en zonden speelden hierbij een bepalende rol, opdat men de kans kreeg tot verbetering. “De Oude Grieken, Aziaten, Egyptenaren, Kelten en andere volkeren waren geheel vertrouwd met de wedergeboorte-gedachte.³⁵⁾ Priester- en mysteriescholen onderwezen de doctrine. Zij vormde de grondgedachte van de filosofieën van Plato, Pythagoras, Boeddha, Neo-Platoniers en Druïden.

Uit Philo's geschriften en uit het geschrift “De wijsheid van Salomo” blijkt hoe de Alexandrijnse joden de doctrine kenden. De Alexandrijnse School, die de doctrine onderwees, beïnvloedde Kerkvaders als Tertullian van Carthago en Origen van Alexandrië. Origen was overtuigd van de waarheid van deze Leer. Het Nieuwe Testament vertelt dat Jezus uitsprak dat de ziel van Elias was weergekeerd in Johannes de Doper. De Christelijke Kerk ontkende dit en ging van het standpunt uit dat Jezus bedoelde dat Johannes handelde in de geest van Elias. Tertullian van Carthago (ca. 160 - 254 na Chr.) beschreef in zijn Apologie de tegengestelde vorm van de doctrine, nl. de overgang van de menselijke ziel naar het lichaam van een dier en beïnvloedde op deze wijze een afwijzing van de Reïncarnatieleer. De Kerkvaders beslisten dat de ziel bij de wederopstanding van Jezus Christus terugkeert in het eigen lichaam. In het Britse Museum in Londen bevindt zich een coptisch werk, geschreven in de taal van het Oude Egypte, de Pistis Sophia. Dit oud Gnostisch-Christelijk werk bevat een aantal esoterische leringen, beschouwd als afkomstig van Jezus Christus zelf, gericht tot zijn discipelen. Jezus spreekt hier als volgt: “Voorbestemd om deze te ontvangen, trof ik de ziel van de profeet Elias aan in de sfeer van de zielen der bestuurders, de eeuwige sfeer, en ik nam hem aan, en toen ik zijn ziel had ontvangen, bracht ik deze naar de maagd van het licht en zij gaf hem door aan de ontvangers. Deze brachten hem naar de sfeer van de bestuurders, die hem in de baarmoeder van Elisabeth wierpen. Daarom zijn de kracht van de kleine Iao, die in ons midden is, en de ziel van de profeet Elias verenigd in het lichaam van Johannes de Doper. Daarom twijfelden jullie toen ik vertelde dat Johannes zei: “Ik ben niet de Christus” en jullie zeiden tot mij: “In de Bijbel staat geschreven hoe, wanneer Christus komt, Elias hem zal vóórgaan en de weg bereiden.” Toen jullie aldus spraken, antwoordde ik: “Elias is werkelijk gekomen en heeft alles voorbereid naar hetgeen geschreven staat; en met hem werd gehandeld zoals zij het wensten. Toen ik zag dat jullie niet begrepen dat ik de ziel van Elias bedoelde, verenigd met het lichaam van Johannes de Doper, antwoordde ik jullie, onder vier ogen, met de woorden: “Indien gij het wilt ontvangen, Johannes de Doper is Elias, die, zoals ik zei, éérs zou komen.” (Pistis Sophia⁵⁶⁾, Boek 1, 12-13).

Het geschrift stelt tevens dat Jezus de reïncarnatieleer predikte als universele Leer voor de ganse mensheid. “Predikt tot de gehele wereld en geeft het door aan de mensheid. Streeft tezamen, opdat jullie de mysteriën van het licht zullen ontvangen in deze periode van spanningen, en het koninkrijk van het licht mogen binnengaan. Stel niet uit van dag tot dag, van periode naar periode, gelovend dat je in staat zult blijken de mysteriën van het licht te doorgronden in een volgende kringloop van tijd, waarin je naar de aarde bent teruggekeerd.”⁵⁶⁾

Kerkelijke Raden verwierpen evenwel de stelling der wedergeboorte op grond van de weigering te aanvaarden dat de Messias zelf meer dan eens zou terugkeren naar de aarde. Bij de declaratie van Constantinopel in 554 na Chr. werd de stelling der wedergeboorte niet alleen verworpen, maar ook in de ban gedaan. De declaratie luidt: “Wie de mythische doctrine der

wedergeboorte aanhangt en de daaruit voortvloeiende wonderbaarlijke wederkomst, zal worden verbannen.”

De Bijbel, gedurende vele eeuwen een “verboden boek” voor geletterde en ongeletterde aanhangers van de vanuit Rome verspreide Christelijke Leer, bevat waarden en waarheden zowel afkomstig uit de Christelijke als uit de vóór-Christelijke Leer van YHWH, van Elohom (alle goden), Elyon (de Allerhoogste), El-Shaddai (Almachtig God). De apostelen, die Jezus persoonlijk hebben gekend, verbreidden Zijn Leer naar beste vermogen. Lucas schonk ons in hoofdstuk 3, vers 23 - 38, het geslachtsregister van Jezus Christus, “de vermeende zoon van Jozef, de zoon van Heli.” De stamboom van Jezus voert terug naar Enos, zoon van Seth, zoon van Adam, zoon van God. Wij vernemen hier dat Adam niet slechts “een” zoon van God was, maar “de” zoon van God: Adam, eerste zoon, geschapen om een nieuwe mensheid voort te brengen naar de wens van God, naar het beeld dat God voor ogen stond, zoon van Alvader Odin, god van de Ankh. De term “Zoon van God” wordt door Christenen slechts gebezigd wanneer men van de Messias spreekt. Ofschoon Jezus zelf nimmer aanspraak maakte op deze benaming, beaamde Hij Zijn positie misschien toen Hem de vraag werd gesteld: “Zijt Gij de zoon van God?”. Hij antwoordde: “Gij zegt het.” Door zijn tijdgenoten werd Jezus gezien als zoon van Jozef. Jozef stamde in rechte lijn af van Adam. Als Zoon van God was Jezus een reïncarnatie of nieuwe vleeswording van voorvader Adam, de oorspronkelijke Zoon van God. Jezus' komst had tweërlei doel: het uitwissen van door Adam bedreven zonden en wijzigingen ten goede ten aanzien van denken en handelen van de mensheid. Hij schonk een levensvisie die het lot van de mens een gunstige wending zou kunnen geven.

Gedurende Rama's langdurige levensperiode werd hij herkend als incarnatie van de god Narayana, die eens bij een bezoek aan de aarde een cruciale fout beging. Rama zou het door Narayana veroorzaakte leed uitwissen. De slotfase van het Ramayana (die vermoedelijk op een later tijdstip aan het Ramayana werd toegevoegd) doet veronderstellen dat ook Rama een ernstige fout beging op het moment dat hij, onwetend van het feit dat Sita zwanger was, Sita op aandringen van zijn raadsheren verstootte. Sita, tijdens haar verblijf op Lanka dagelijks belaagd met de smekbeden van Ravana, was smetteloos gebleven. Volgens Rama's raadsheren wantrouwde het volk echter Sita's onschuld. Geruchten zouden de ronde doen alsof zij uiteindelijk op Ravana's avances zou zijn ingegaan. De beschuldigende vinger werd geheven. De raadsheren drongen er bij Rama op aan het volk tevreden te stellen en Rama's naam te zuiveren van elke blaam. Wanneer wij deze gang van zaken in gedachte houden, komen wij tot de slotsom dat de bedroevende wijze waarop Rama handelde betrekking heeft op de zonde van Adam. Volgens het Boek Adam en Eva kwam Adam onder bekoring van de duivel toen deze de gedaante aannam van een schone vrouw. Adams zonde verklaart de noodzaak van de geboorte van Jezus Christus, die Adam-Rama's fout uit moest wissen.

De Leer van Jezus, bedoeld om religies en filosofieën tot elkaar te brengen, werd door de mensheid op onjuiste wijze geïnterpreteerd. De Christelijke Kerk ving aan inferieure methoden in te voeren en te handelen tegengesteld aan de Leer van Christus. De Kerk van Rome bracht juist een verwijdering teweeg tussen Christenen en andersdenkenden. De tien geboden, die God meegaf aan Mozes, werden niet meer nagekomen. Het getij keerde zich tegen hen die uitvoering van de wrede bevelen van de Roomse Kerk, soms zelfs tegen eigen geweten in, ten uitvoer legden. Maar de doods- eskaders van de Kerk (inquisitie) waarborgden de ijzige greep op de Christenheid. Angst en verraad heersten alom.

Het Joodse volk, uit eigen land verdreven als gevolg van een opeenvolging van invallen van veroveraars, zag zich genoodzaakt te vluchten in diaspora (verstrooiing). In de strijd tegen de Moslims werden aan beide zijden talrijke wreedheden begaan. Maar de gedachtengang dat Joden moeten worden gestraft in verband met de kruisiging van Jezus

Christus moet worden herzien. De vraag moet worden gesteld of dit volk moet lijden omdat een aantal toevallige voorbijgangers het lot van Jezus Christus bepaalden, een lot dat bovendien reeds door God was bepaald. Wie zou dan de levensduur van de Messias hebben kunnen verlengen?

De verwijdering die de Kerk teweegbracht tussen het Oude en het Nieuwe Geloof veroorzaakte de verdwijning van heilige waarden, gebaseerd op oerwijsheid en oerkennis. De rituelen werden omgezet in Christelijke rituelen. De geboortedatum van Jezus, oorspronkelijk vastgesteld op de zesde januari, werd geplaatst over het Midwinterfeest. In de Lage Landen leeft echter nog een uitnemend voorbeeld van Christelijke inmenging ten aanzien van een vóór-Christelijke traditie. Op vijf december viert men het feest van de heilige Sint Nicolaas. De feestelijkheden vinden plaats op 5 december, de dag die voorafgaat aan de verjaardag van de Sint. Omstreeks 15 november arriveert de heilige “per stoomboot uit Spanje”, een gebeurtenis die door kinderen beneden de acht jaar ernstig wordt genomen. Oudere kinderen en volwassenen spelen het spel mee. De Sint arriveert in dorpen en steden. Hij wordt vergezeld door een aantal “Zwarte Pieten”, volwassenen en teenagers die hals, gezicht en handen zwart hebben gekleurd, uitgedost in pofbroeken, gekleurde blouses en zwierige capes, een Spaans hoofddeksel met veer op het hoofd. Vóór de aankomst van de Sint worden kleine kinderen eraan herinnerd dat de goedheiligman van hen gehoorzaamheid aan ouders en opvoeders verwacht en een goede gedragslijn. Oorspronkelijk beduidde deze gedragslijn de toetreding tot het Roomse Geloof en onderwerping aan de richtlijnen van de Kerk. Wanneer Sint Nicolaas in het land is, zetten kleine kinderen vóór het naar bed gaan ieder één enkele schoen in de zitkamer neer (vroeger bij de brandende kachel). Ten behoeve van de witte schimmel die de Sint berijdt, wordt de schoen gevuld met een winterwortel en men plaatst een bakje water naast de schoenen. Wortel en water vertegenwoordigen offergaven. Het offeren aan paarden is een gebruik dat stamt uit de periode van verering van het paard. Gedurende de nachtelijke uren wordt de Sint verondersteld te paard voort te gaan over de daken van de huizen en door schoorstenen heen snoepgoed of een klein geschenk in de gereedstaande kinderschoenen te werpen. De goedheiligman wordt op deze tochten vergezeld door een Zwarte Piet, die de zak gevuld met snoepgoed over de linkerschouder draagt.

Bij het gereed zetten van de kinderschoenen zingen de kinderen specifiek bij dit feest behorende liedjes. Zwarte Pieten begeleiden de Sint op al zijn tochten. Behalve de zak gevuld met snoepgoed en geschenken, gedragen over de schouder, voerden zij vroeger een paar samengebundelde takken in de rechterhand mee, de roede of roe, waarmee zij dreigende bewegingen maakten. Wanneer de Sint zijn intocht houdt, een rijtoer te paard, springen begeleidende Zwarte Pieten potsierlijk in het rond en delen snoepgoed uit aan de langs de wegen verzamelde kinderen. Het dreigen met de roe herinnerde de kinderen eraan dat zij zich goed behoren te gedragen.

Op de avond van de vijfde december stijgt de spanning ten top. In de avonduren bezoekt de Sint de huizen om jong en oud te verrassen met geschenken en snoeperijen. Zwarte Pieten strooien pepernoten, een klein koekje speciaal gebakken voor deze ene jaarlijks weerkerende avond. Jong en oud zingen tezamen Sint-Nicolaas liedjes. De Sint zelf beschikt natuurlijk over onvoldoende tijd om allen persoonlijk te bezoeken, maar indien hij in eigen persoon (een als bisschop verkleed familielid of vriend des huizes) zijn opwachting maakt in gezelschap van één of meerdere Zwarte Pieten, plaatst men hem op de mooiste stoel van het huis. Eén van de Pieten overhandigt de Sint een boek van grote afmeting, waarin de namen van de aanwezigen staan opgeschreven. Het gedrag van deze mensen wordt, tezamen met één of meerdere tijdens het afgelopen jaar begane fouten, openlijk aan de kaak gesteld. De persoon in kwestie belooft beterschap aan de Sint. Dit alles vindt plaats in goede verstandhouding en boezemt de aanwezige kleine kinderen ontzag in. Wanneer de Sint is

vertrokken, vindt het uitdelen van de geschenken plaats, die vaak vergezeld gaan van kleine gedichtjes, waaraan zowel ondeugende opmerkingen als goede wensen zijn verbonden. Geschenken worden liefst zodanig humoristisch verpakt dat de inhoud eerst niet kan worden geraden. De fantasie van de gever speelt hierbij een belangrijke rol. Deze “verborgen” geschenken noemt men “surprises”. Vooral de kinderen worden goed bedacht en aan hen wordt veel aandacht besteed. Behalve geschenken ontvangen de deelnemers aan het feest ieder een chocoladeletter, die de eerste letter vormt van zijn of haar naam. De kinderen ontvangen bovendien een uit suiker bereid dierfiguur, “het suikerbeest” genoemd. Begin december bezoekt de Sint de kinderen ook op de scholen. Hij spreekt hen toe, terwijl Zwarte Pieten allerlei capriolen uithalen om de kinderen te vermaken. De kleintjes ontvangen van Sint een (door de ouders meegebracht en centraal verzameld) geschenkje uit de zak. Jong en oud zijn enige weken druk in de weer om de geschenken in te kopen en te verpakken. Dan worden de bijbehorende gedichtjes of versjes geschreven en aan de pakjes gehecht. Er heerst een plezierige sfeer van geheimzinnigheid. Na afloop van de feestelijkheden reist de vermoeide, oude Bisschop in alle stilte zogenaamd terug naar Spanje. Voorafgaand aan de Sint-Nicolaas periode verschijnen in Nederlandse dagbladen artikelen waarin getracht wordt de herkomst van het feest te localiseren. Allerlei verhalen doen de ronde. Wij behoeven echter niet in Spanje, Turkije of Noord-Afrika te zoeken om de oorsprong van de Sint Nicolaas-viering vast te stellen. De witte Schimmel die de Sint berijdt, is afkomstig uit de vóór-Christelijke traditie. Zoals wij zagen speelde verering van het paard een rol. De Kelten vereerden Epona als godin van het paard, maar ook elders werd het paard vereerd. De naam van de heilige Nicolaas stamt van de naam Nichar of Hnickar, één van de namen waarmee de god Odin werd aangeduid.²⁹ De god Nichar bereed het paard Sleipnir. Dit achtbenig paard kon zich met grote snelheid zowel over de grond als door het heelal verplaatsen. Het behoeft ons dan ook niet te verbazen dat het paard van Sint-Nicolaas zich met zoveel gemak over de daken verplaatst. Nichar-Odin was hemelgod, god van de dood en heerser van het heelal. De bovengenoemde suikerbeesten vertegenwoordigen de dieren die aan Odin werden geofferd op de kortste dag van het jaar, wanneer de zonnwende een nieuwe periode inluidde. De god Odin werd betrokken bij de feestelijkheden met betrekking tot de winterzonnwende op 22 december, wanneer de zon haar laagste punt aan de hemel heeft bereikt. “Een processie trok naar één der heilige plaatsen van samenkomst: een steencirkel, een waterbron (waar het vruchtwater van Aardmoeder aan de oppervlakte komt) of een open plek waar zich één of meerdere grote rechtopstaande stenen (megalieten) bevonden.”¹²⁾ Odin, als heerser over de zielen van in de strijd gesneuvelde krijgers, verscheen gezeten op zijn paard Sleipnir, omringd door zwarte schimmen uit het dodenrijk. Odin ontving het afsterven van de duisternis en voerde die mee naar het dodenrijk. Heilig water en wortelen werden geofferd aan Odin's paard. De komst van het licht werd met vreugdevuren ingeluid. “Men trok er op uit om winters groen te verzamelen en versierde daarmee de woningen.”¹²⁾ Kale takken werden in het midwintervuur geworpen.

Heidense vieringen als hierboven omschreven waren de predikers van het Christendom een doorn in het oog. Zij stelden alles in het werk om zich te ontdoen van het Oude Geloof. De datum waarop de geboorte van Christus werd gevierd, werd van 6 januari verschoven naar de winterzonnwende (thans gevierd op 24 december). Maar men ontmoette tegenstand. De vruchtbaarheidsrituelen die gepaard gingen aan het mid- winterfeest, hielden aan. Toen bedacht men een list. Een priester te paard ving aan Odin-Nichar te vervangen. In het zwart geklede priesters omringden het paard. Takken van groenblijvende heesters werden meegevoerd en de begeleiders in het zwart droegen allen een goed gevulde zak over de schouder, een grove juten zak gevuld met goede gaven zoals appels, noten en koekjes.

---

²⁹ J.Hartog

Gezeten op een witte schimmel trok de “heilige man” tezamen met zijn priesters langs de nederzettingen. De jeugd verzamelde zich al snel om de gaven in ontvangst te nemen. Voor ieder kind was er een vriendelijk woord en ook een vermaning om het heidens geloof af te zweren en het Christendom te aanvaarden. De jeugd, met deze positieve benadering van de vroege Kerk geconfronteerd, werd op den duur gewonnen voor het Christendom. In een aantal Europese landen was men de Kerk echter jarenlang te slim af. Ofschoon men zich scheen te voegen naar de Kerk en de geboorte van het Christuskind meevierde, hield men tegelijkertijd vast aan de oude rituelen. Binnen de bescherming van het woud verzamelde men zich in december als vanouds en voerde de rituelen uit die hen van oudsher verzekerden van toekomstige vruchtbaarheid. Maar de arm van de Kerk reikte ver. Toen steeds meer mensen zich bekeerden tot het Nieuwe Geloof en steeds minder mensen deelnamen aan de bijeenkomsten van het Oude Geloof, verwaterden de ceremoniën. Tenslotte rijdt nu de Bisschop of Sint Nicolaas met zijn goede gaven op de vijfde december door het land.

De invoering van de Kerstboom of Christusboom, met zijn lichtende kaarsen, herstelde in de 19e eeuw een voor-Christelijk gebruik dat nimmer geheel verloren ging.

“Allerheiligen en Allerzielen, Christelijke herdenkingen, stoelen op de Keltische rituele dagen van Samain, wanneer de Kelten de zielen herdachten van overledenen en van de Tuatha-Dé Danann”¹²⁾, waarvan wij later opnieuw zullen spreken. “De viering van Samain ging gepaard aan gewijde ceremoniën en het brengen van offeranden. De eerste november was voor de Kelten de dag waarop afscheid werd genomen van de voorbije zomer.

Het feest van Imbolc, wanneer de lente werd ingeluid, werd op 1 februari gevierd. Op deze dag concentreerden de festiviteiten zich rond de godin Brigantia (Brigit, Brigid of Bride), door het Christendom geannexeerd als heilige Brigitte. Jonge meisjes maakten poppen van stro of van lege korenaren en wijdde deze aan Brigantia. Ook werden speciale koekjes gebakken. Overdag werd een processie gehouden en in de avonduren werd er gezongen en gedanst.

Op de eerste mei ving de zomer aan en vierde men het Beltene-feest. De zielen van de overledenen werden opnieuw herdacht. De aan Beltene gewijde vruchtbaarheidsrituelen waren de puriteinse Christenen een doorn in het oog. Ondanks talrijke pogingen vanuit de Kerk om de Meiboom uit te roeien, danst men in diverse landen nog steeds om deze Boom. Het huidige Paasfeest werd de vervanging van het Beltene-feest.

De eerste augustus, Lughnasad, Lughnadadh of Lamas, was van oudsher gewijd aan de zonnegod Lugh, zoals Samain een feest was gewijd aan de maangodin.” De Kerk droeg deze datum op aan de ten hemelopneming van Maria, thans verschoven naar 15 augustus.

Lucas zegt dat de opstanding van Jezus Christus direct volgde op Zijn dood. Maar de Kerk besliste anders. De stille weken tussen Pasen en Hemelvaartsdag werden ingesteld om vieringen te verdrijven gepaard aan vruchtbaarheidsrituelen, die tot doel hadden zich te verzekeren van een goede oogst der gewassen, vermeerdering van de veestapel en uitbreiding van het aantal kinderen. Het willekeurig paren van mannen en vrouwen vulde de Kerk met afschuw. Het ritueel was echter noodzakelijk om zich te verzekeren van een sterk nageslacht. Mannen en vrouwen uit diverse stammen vermengden zich op deze wijze onderling.

Een belangrijke vondst op het eiland Walcheren in de provincie Zeeland, Nederland, bevestigt de langdurige aanwezigheid van een Keltische stam in dit gebied (of van een stam die de gedachtengang der Kelten uitdroeg) en vergunt ons een blik op aspecten van de beleving van de moederreligie. Wij volgen de beschrijving van deze vondst zoals weergegeven door Mattheüs Smallegange in zijn in 1696 gepubliceerde werk “Cronyk van Zeeland”.⁶⁶⁾

“Als op het einde des jaers 1646 de winden uit den NoordOosten lange tijt met harde stormen waeiden, wierden de Duinen van Domburg, door de golven van d'onstuimige en hoogopgedreven see geweldig afgegeten; soo dat men eindelijk op den vijfdten Januari 1647

aen de voet van de selvige Duinen, verscheidene steenen van ongemeene Oudheit met beeltenissen, en opschriften van verscheide Afgoden des Heydendoms, ontdekte; 't welk de Heeren Staten van Walcheren, met de Gecommitteerde van de Breeds-geërfden, vernomen hebbende, (wanneer zij tot het opnemen van de Helmpoting aldaer gekomen waren) met de Dijkgraef en Gesworens van de Vijf Ambachten, last en order gaven, dat men de geseide Steenen doen uitgraven, en in goede bewaring nemen zou; gelijk geschied is, die binnen Domburg gebragt zijn, alwaer de selvige noch meest gesien kunnen worden. Ik selfs korte daegen daer na, om de Winter-Vacantie, van d'Accademie t'Utrecht in Middelburg gekomen, heb mij terstond daer na toe begeven, en d'opschriften van ses voornaeme Steenen met eigen hand uitgeschreven, een steenen Lampje, met eenige Medaillekens, aldaer voor geld bekomende.

Na dat men uit het liggen van de t'saemgefallen steenen kon afnemen, die seer vele eeuwen onder het Zand van de Duinen hadden begraven gelegen, soo had het als een ronde Kapelle geweest, waer in verscheidene Altaren gestaen hadden; en de steenen, in welke de Godinne Nehalennia afgebeeld was, rontom in de muuren van dien Tempel. Sij waren meest alle van harden graeuwen arduin; maer het stuk No.23 was van rooden arduin."

Wij verlaten hier de letterlijke overdracht van de bevindingen van Smallegange, maar volgen zijn beschrijving van een aantal beeltenissen in steen. Smallegange zegt allereerst dat de beeltenissen bewonderenswaardig zijn en "aangenaam uitgedrukt".

Invloeden uitgaande van de verering van de goden der Romeinse bezettingsmacht uit het begin van de Christelijke jaartelling komen in de in eerste instantie aan Nehalennia gewijde beeldhouwwerken, die tezamen een ronde tempel vormden, tot uitdrukking. Smallegange beschrijft eerst een "steen" gewijd aan de god Jupiter, afgebeeld met een op een bol geplaatste arend aan zijn rechtervoet en met een staf in de linkerhand. De tweede steen toonde Neptunus met een dolfijn in de rechterhand en een staf met drietand in de linkerhand. De derde steen was, naar werd aangenomen, eveneens gewijd aan Neptunus, die hier aan de rechtervoet door een zeevogel werd geflankeerd die in dit gebied veelvuldig voorkwam, en in de linkerhand een schip waaromheen zich een dolfijn slingerde. Na vermelding van deze drie stenen vangt Smallegange aan de diverse beeltenissen van de "heidense" godinne Nehalennia te beschrijven. De vierde steen toonde "Nehalennia, zittende, met een mandeken vol vruchten op haer schoot; aen de rechterhand zit een hond; en aen de slynkker (linker) is noch een korf vol Appelen, Peeren, en andere vruchten. Het opschrift daer is klaer te lezen. Aan beide zijden siet men eenig Loofwerk, van bladeren en vruchten; boven op zijn ook Appelen, Peeren, Keersen, Pruimen, enz." De vijfde steen toonde de godin in staande houding, eveneens met de hond bij de rechtervoet, de linkervoet geplaatst op het roer van een schip, waarop een aantal letters te lezen waren, die het vermoeden opriepen dat de oorspronkelijke tekst luidde: "Dea Nehalennia". De godin droeg een lang gewaad met daarover een mantel en tot op de bovenarmen neervallende, geschulpte kraag, bijeengehouden door een ronde, half bolvormige versiering op de borst. Het haar viel sluik omlaag tot even boven de schouders en omlijste een gezicht waarin de zuivere lijnen spreken van goddelijke eenvoud en aangeboren wijsheid. Wist men niet reeds met een beeltenis van Nehalennia te doen te hebben, dan zou men in de veronderstelling verkeren de beeltenis van de heilige Maria te aanschouwen, vervuld van heilige kennis afkomstig uit het Paradijs. (Schrijfster reageerde op deze wijze bij een eerste aanblik op de beeltenis van Nehalennia.) Ook de achtste steen toonde de godin in staande houding met de hond aan haar rechterzijde. Op deze steen naderde een vrouwenfiguur met kind de godin, of zoals Smallegange zegt: "een Gallische priesteres met dochtertje". Nehalennia werd tienmaal afgebeeld, meestal met de hond aan haar rechterzijde, soms aan de linkerzijde en steeds met een korf gevuld met fruit op schoot of naast haar op de grond

geplaatst, één maal met een korf vruchten aan beide zijden en één maal geheel zonder attributen. Aangetroffen werden ook twee bakjes van rode steen en een kruik van dezelfde steensoort, versierd met een hert dat door honden wordt achtervolgd. Uit deze vondsten zou kunnen worden afgeleid dat Nehalennia, evenals Diana, verbonden was aan de jacht. De bakjes en de kruik werden waarschijnlijk gebruikt bij de eredienst. Nehalennia was godin van de zee en van vruchtbaarheid. De vondst omvatte tevens penningen of “medaillekens”.

Figure 14 De godin Nehalennia.

Reeds vóór de geboorte van Christus werd een aantal Zeeuwse eilanden bewoond door groepen mensen, die een religievorm in acht namen waarbij verering van de aardmoeder centraal stond. De Romeinse goden brachten geen wijziging in deze oerreligievorm. In de harten van de mensen nam Nehalennia de eerste plaats in. Jupiter en Neptunus werden in een later stadium aan de godin toegevoegd.

De naam Nehalennia is afkomstig uit het Grieks en betekent “Nieuwe Maan”. Het Hebreeuwse woord Hhala beduidt “hoog zijn”.

Smallegange haalt Julius Caesar aan, die van de Druïden schreef: “Enigen blijven twintig jaar onder haar (Nehalennia's) bekoring en zij achten het ongeoorloofd die op schrift te stellen, terwijl zij betreffende alle andere gemeenschappelijke zaken de Griekse letteren gebruiken. Daarom mag men aannemen dat deze Druïden in aloude tijden de naam Nehalennia voortbrachten.” Plinius geeft te kennen dat de naam “Druïden” afkomstig is van het woord voor eikebomen.

Volgens Smallegange maakt noch de Griekse noch de Latijnse literatuur gewag van Nehalennia en hij voert aan dat Nehalennia een bijzondere godin is geweest van de eerste bewoners van zijn land. Hij vermeldt tevens dat in het Groot boek der Oude Opschriften (Gruterius) het eerst ontdekte Opschrift betreffende de godin werd aangetroffen: “Tot Tuitium bij Keulen, op een steen, daer aen weder zijden een hoorn des overvloeds is uitgehouden”:

“DEAE NEHA E E
ERIATTIVS IVCVN
DIPRO SE ET SVIS
V. S. L. M.”

Tuitium was ook een kasteel bij Keulen, waar Cluverius van zegt: “Zij hebben haar in hoge ere gehouden en met godsdienstige plichten gediend en aanbeden, voornamelijk om deze twee oorzaken: opdat de vruchten voortgezet en behouden mogen worden, en om de onstuimigheid der zee te stillen en de zeer hoge watervloeden te stillen, van welke zij de grootste zwaarigheden te wachten hadden.”

In de jaren 1970 en 1971 werden bij Colijnsplaat in de Oosterschelde meer dan 100 aan Nehalennia gewijde altaren opgebaggerd. Vele dragen slechts een inscriptie, maar andere altaren beelden de godin zelf uit, zittend in haar zetel en gekleed in lange gewaden. De godin is vergezeld van een hond en een korf gevuld met fruit. In staande houding rust één van haar voeten soms op de voorsteven van een schip.

In de oudheid voeren de schepen liefst uit met wassende maan. Het volk vereerde Nehalennia en men was ervan overtuigd dat een wassende maan en wassende zee hen gunstig gezind waren. Godin van de maan, de zee en de aarde, reikte de macht van Nehalennia uit naar bezigheden en gedragingen der mensheid. Haar goede invloed af te smeken was van steeds weerkerend levensbelang. Het behoeft ons niet te verwonderen dat in het door vele wateren omspoelde eilandengebied van Zeeland tempels aan Nehalennia werden gewijd. Toen aan het begin van onze jaartelling Neptunus aan haar werd toegevoegd, bleef hij ondergeschikt aan de godin.

Bij een grote brand in 1948 ging helaas een aanzienlijk aantal stenen afkomstig van de vondst bij Domburg verloren. Maar wie Nehalennia thans in al haar schoonheid wenst te aanschouwen, kan hiertoe een bezoek brengen aan de Abdij van Middelburg op het eiland Walcheren en aan het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden, Zuid-Holland.

Nehalennia, bij de Kelten vereerd en aanbeden, onderging tenslotte het lot van vele goden en godinnen uit de oudheid. Door de Kerkvaders gevreesd, werd zij verbannen naar het domein van heidendom. In tegenstelling tot meer gematigde veroveraars zoals onder meer de

Perzische heersers Cyrus, Darius en Xerxes en ook Moghul Akbar, die volkeren uit de door hen geannexeerde gebieden hun geloof lieten behouden, verhinderden de dragers van het Nieuwe Geloof een samengaan van godsdienstvormen en de versmelting van waarden en religieuze denkbeelden. Ook Alexander de Grootte, veroveraar van Klein-Azië, Egypte, Perzië en India tot aan de rivier de Indus, gunde eenieder het eigen geloof. Helaas kende Rome geen tolerantie en veroorzaakte een cruciale scheidslijn, die de toen nog levende wetenschappen en wijsheid afsneed. Sinds ruim een eeuw geleden de wetenschap der archeologie tot ontwikkeling is gekomen, zijn wij in staat beetje bij beetje de stukjes van de verloren legpuzzel weer samen te voegen. De schone Nehalennia, tevoorschijn getreden vanuit duinen en watergebieden van Zeeland, brengt een verbinding tot stand met een vergaan verleden. De godin vertelt ons haar oorsprong, spreekt van het Paradijs en van het doel van onze aanwezigheid op aarde. Nehalennia draagt immers de naam van de moeder der mensheid: Ne of Neder-Halennia, Helena van de Nederlanden, Neder-el-Heva, Nieuwe Maan, Hooggeborene. Werd zij niet uitverkoren tezamen met Adam over de aarde te hoeden, over het Rijk van dier en plant, aan wie het Adam werd vergund namen te schenken? De hond aan Nehalennia's zijde spreekt van de trouwe, liefdevolle verbintenis van mens en dier. De rijke bladerranken die Nehalennia's beeltenis omlijsten en de korven gevuld met sappig fruit op haar schoot en aan haar zijde herinneren aan Eva's liefdevolle zorgzaamheid ten aanzien van bomen, struiken en planten, waarvan de vruchten het voortbestaan van de mensheid garanderen. De Kelten kenden de naam van de oermoeder en herinnerden zich haar uitnemende eigenschappen. Van erfzonde en verdrukking van het vrouwelijk geslacht was nimmer sprake. De herinnering aan Eva leefde voort, eeuw na eeuw en van geslacht op geslacht. Oude tradities bleven gehandhaafd tot het ogenblik aanbrak waarop een nieuw geloof zich aankondigde en in onwetendheid het oude geloof verstootte.

Een enkele maal resulteerde de ontmoeting van oud- en nieuw geloof in een vreedzaam samengaan. Er kwam een verzoening tot stand, zoals onder meer Sint Patrick in Ierland voorstond. Echter zodra de Kerk van Rome werd geattendeerd op afwijkend gedrag van haar missionarissen, van priesters die de stringente regels van de Roomse Kerk niet naar de letter opvolgden, werden de zondaren op het matje geroepen. De Kerk eiste strikte gehoorzaamheid en opvolging van de regels ter verbreiding van het Christelijk Geloof. Het was aan deze missionarissen slechts vergund op de hen voorgeschreven wijze het ambt van priester uit te oefenen. De macht van het Nieuwe Geloof nam toe. Enerzijds ondergingen de nieuwe gelovigen de bescherming van leefregels waaraan het Christendom hen verbond, regels die hen verzekerden van een redelijk veilig bestaan in immer woelige tijden, anderzijds smeedde de Kerk grootse plannen om via een machtig priesterschap de wereld te beheersen. Alles was erop gericht de mensheid in haar greep te krijgen en te houden. Deze machtsregels gelden niet alleen voor het Christendom. Door de eeuwen heen maakten en maken ook andere religies zich bij de verbreiding van het geloof schuldig aan onderdrukking en aan wreedheden. Macht wordt helaas gevoed door een toenemend verlangen naar verdere uitbreiding van macht en mondt uit in een steeds groeiende behoefte aan financiële middelen, naar grote sommen geld ter financiering van het groeiend aantal mogelijkheden. Uit deze situatie werden de ideeën geboren voor de Kruistochten. Het deelnemen aan de Kruistochten voorzag het ridderschap uit de Middeleeuwen van een unieke gelegenheid aan moed en eer een nieuwe dimensie te verlenen. Slechts een deel van de adel bezat de middelen om zich uit te rusten voor de verre tocht. De minder welgestelde adel schonk, zoals de Kerk had voorzien, haar bezittingen aan de Kerk in ruil voor de peperdure uitrusting van ridder en krijgsvolk en de hoge kosten van materialen, wagens, voedsel en gage. Vele deelnemenden namen vrouw en kinderen mee. In geval men niet terugkeerde uit het Heilige Land of van een kruistocht gericht tegen de heidenen in Litouwen vermaakte de rijke adel het erfgoed van kastelen en landerijen

aan de Kerk. Velen keerden niet weer. De gehele Christenheid werd aangemoedigd ten strijde te trekken, zich op te offeren voor het ideaal. Een steeds in aantal groeiende menigte burgers werd aangespoord huis en haard te verlaten om deel te nemen aan een voettocht naar het onbekende. De door de Kerk van Rome aangewakkerde hysterie leidde zelfs tot een kinderkrustocht, een voettocht die getuigt van weergaloze wreedheid ten aanzien van onschuldige kinderen. Tallozen werden in rouw gedompeld.

Gedurende de tocht naar het Heilige Land reduceerden ziekten en uitputting de gelederen. Duizenden verloren het leven lang voordat het doel werd bereikt. Diegenen die tenslotte de tocht volbrachten, werden door de in het Heilige Land gevestigde moslims omsingeld en gedood. Sommigen vestigden zich in het Heilige Land en bouwden boven op een heuvel een burcht of stichtten ziekenhuizen ten behoeve van de pelgrims. Nadat zij het ter plaatse enige generaties lang hadden volgehouden, werden zij veelal uit hun vestingen verdreven of bij een aanval gedood. De onontkoombare herhaling van de massamoord voltrok zich in de Nieuwe Wereld. Met het doel opnieuw schatten te vergaren voor het Roomse Geloof, arriveerde onder meer de Spaanse veroveraar Cortés bij de aanvang van de zestiende eeuw aan de kust. Hij trok landinwaarts en ontmoette “vreemde volkeren met heidense gebruiken”. Om zijn doel te bereiken, werden inwoners gezeseld en afgeslacht. Tot volle wasdom gekomen culturen werden vernietigd. List en bedrog waren aan de orde van de dag.

Pizarro ging zelfs zover dat hij de schatten van Montezuma opeiste. Maar ofschoon Montezuma voldeed aan diens eis hem een kamer gevuld met juwelen en gouden voorwerpen aan te bieden, werd Montezuma terstond ter plaatse gedood. Pizarro voerde de vergaarde rijkdommen weg, schatten die de macht van een reeds lang verwereldlijkte Kerk gingen vergroten onder het mom van Heilig Kruis, verkondiging van Geloof, van vergeving en bekering. De gestolen goederen leidden uiteindelijk tot het beoogde doel, tot toename van bezit en macht, tot het voeren van een Kerkelijke Staat van pracht en praal temidden van een wereld van kommer, waarin velen de hongerdood stierven en nog sterven, een pracht en praal die verbleekt bij het beeld van de Christus zelf.

Eeuwenlang werden diegenen die zich verzetten tegen leefregels en handelingen uitgaande van Rome vervolgd. Hel en verdoemenis wachtten hen. De brandstapel stond steeds gereed om de afgedwaalden te ontvangen. De machtige inquisitie spoorde de mensheid aan spionage te bedrijven ten aanzien van familieleden, burens en verwanten. Eenieder die de euvele moed bezat met een wetenschappelijk verlicht idee naar buiten te treden, werd geacht te handelen in strijd met de belangen van de Kerk. “Giordano Bruno werd prompt beschuldigd van ketterij toen hij een theorie lanceerde van grote aantallen bewoonde planeten die in het heelal om eigen zonnen cirkelden, op dezelfde wijze waarop de planeten van ons zonnestelsel rond onze zon bewegen. ²⁴⁾ Op 17 januari van het jaar 1600 werd deze intelligente geest prijsgegeven aan de brandstapel.”

Met het doel een grote toename te bewerkstelligen van aanhangers van het Roomse Geloof werd al vroeg een begin gemaakt met uitbreiding van het kindertal. Echtparen werden onder dwang aangespoord een groot aantal kinderen te verwekken. Was de vrouw reeds eeuwenlang door de Kerk vernederd en verguisd, nu werd zij gereduceerd tot broedmachine, een verschijnsel dat navolging verkreeg tijdens de tweede wereldoorlog in Hitler-Duitsland, waar het kindertal moest worden opgevoerd om te voldoen aan de voortdurende behoefte aan jonge mensen bestemd voor het leger en andere daaronder ressorterende diensten, om de oorlogsmachine in stand te houden en de droom van wereldmacht te voeden.

Het grote aantal gezinsleden leidde in vele gevallen tot onoverkomelijke armoede. De Kerk bracht geen uitkomst, trok zich niets aan van het lot der hongerende gezinnen, waar een kindertal van 15 tot meer dan 20 kinderen niet ongewoon was. Ofschoon veel kinderen vroeg

stierven, bleven er voldoende in leven om de droom van absolute macht gestalte te blijven geven.

Pas in de twintigste eeuw brachten leerplichtwetten, in een aantal Europese landen ingevoerd, een ommekeer teweeg. De mens werd aangezet tot studie, tot eigen inzichten. Nieuwe generaties tonen bereidheid tot overleg en samenwerking, tot verbetering van menselijke verhoudingen, tot verlichting van elkanders nood. In toenemende mate bestudeert men religies uit heden en verleden en beoordeelt deze op wezenlijke waarden. Men zoekt naar het verband tussen oude en nieuwe religieuze denkbeelden en filosofieën. De ware Leer van Jezus Christus wordt herontdekt. Velen erkennen de waarde van de stelling der reïncarnatie-Leer, van een Leer die door Jezus werd geaccepteerd en overgedragen.

Voor de Christelijke geloofsovertuiging in haar vele facetten is thans de tijd aangebroken tot vernieuwing van inzichten en tot acceptatie van een mensheid die zich als denkende mens presenteert. Velen roepen de Kerken op tot het stellen van nieuwe criteria en zich te onthouden van politiek gerichte doelstellingen. De ware Leer van Christus mag niet opnieuw worden aangetast en verloren gaan voor toekomstige generaties. Fouten moeten onder het oog worden gezien en worden hersteld. Een Kerk die zich richt naar de Messias vervult een liefdevolle, dienende en ook onderwijzende taak, gebaseerd op democratische beginselen en acceptatie van vrijheid van denken.

Het door Rome ingevoerde celibaat is toe aan herziening en zal uiteindelijk worden opgeheven. De vrouw moet worden toegelaten tot het priesterambt. Het vrouwelijk aspect in onze samenleving is toe aan acceptatie. Man en vrouw zijn niet slechts tezamen betrokken bij de voortplanting, maar evenzeer bij de creatie van een leefbare wereld. Tezamen zullen en moeten wij deze weg betreden.

Ofschoon de Bijbel het “Gaaf heen en vermenigvuldigt U” verkondigt, hebben wij geleerd hoe geboortenbeperking van levensbelang is voor het voortbestaan van de mensheid. Lang werd het beginsel van vruchtbaarheid verguisd. De vruchtbaarheidsaspecten in het leven van mens en dier werden weliswaar nimmer ontkennd, maar werden verschoven naar het verborgene. Om Gods Schepping te doorgronden, behoeven wij sex niet dagelijks te tonen op het Televisiescherm, maar te accepteren als een normaal bestanddeel van het leven, in combinatie met de talloze andere eigenschappen waarmee God Zijn mensheid heeft uitgerust, een Schepping van man en vrouw tezamen, levend in harmonie.

Oude volkssprookjes herinneren aan een periode waarin het vrouwelijk aspect van de schepping werd herkend en erkend, waarin vrouwelijke eigenschappen waardering genoten en waren aanvaard. In een aantal sprookjes heeft de vrouw de hoofdrol verkregen. De man bekleedt een plaats als vader van het gezin en tevens als jager of houthakker. Wanneer wij het sprookje van Hans en Grietje lezen, verschijnt daarin de vader als houthakker. Moeder brengt de kinderen groot en voorziet hen van het benodigde voedsel. Er breekt echter een moment aan waarop moeder onthult dat zij geen brood meer heeft voor haar beide kinderen. Het tweetal, een jongen en een meisje, wordt daarop door vader naar een onbekende plaats in het woud gevoerd en daar alleen achtergelaten. In eerste instantie trachten Hans en Grietje de weg naar huis te vinden. Maar zij verdwalen in het woud en belanden tegen de avond vermoeid en hongerig bij een huisje gemaakt van koek, chocolade en andere zoetigheden. Om zijn honger te stillen breekt Hans een stuk af van het dak. Grietje daarentegen neemt een stukje van het venster. Terwijl beiden hun portie staan te verorberen, gaat de deur van het huisje open. In de deuropening verschijnt een oude, gebogen vrouw, die het tweetal met vriendelijke woorden aanspreekt en binnen nootd, hen onderdak beloofd, voedsel voor de hongerige magen en een bed voor de nacht. De kinderen krijgen een warme maaltijd voorgezet en begeven zich na de maaltijd ter ruste. De volgende ochtend wekt het oudje de kinderen ruw uit hun slaap. Dan blijkt hoe zoete woorden en welwillendheid hebben plaats gemaakt voor een

tegenovergestelde gedragslijn. De vrouw blijkt een kwaadwillige heks te zijn, die de kinderen gevangen houdt. Hans wordt in een getralied hok geduwd en opgesloten. Grietje moet onmiddellijk beginnen het huisje schoon te vegen. Alle nare huishoudelijke karweitjes worden aan Grietje opgedragen. Zij krijgt weinig te eten en vermagert snel. Bovendien moet zij Hans iedere dag een grote portie eten brengen en er op toezien dat hij alles opeet. Hans neemt voortdurend toe in gewicht. Al gauw komt Grietje er achter dat de heks van plan is de vetgemeste jongen op te eten. Op een dag vergezelt de heks Grietje naar het hok waarin Hans gevangen zit. Hans moet zijn vinger uitsteken, opdat de heks, die zelf niet goed kan zien, kan bepalen of Hans al voldoende is vetgemest. Grietje duwt de heks echter een mager kippepootje in de hand. Op deze manier weet Grietje de heks er enige tijd van te weerhouden Hans uit het hok te halen en op te eten. Maar dan verliest de heks haar geduld. Zij besluit niet langer meer te wachten. Grietje moet het vuur in de oven opstoken en een grote pan met water opzetten. De boze heks komt naar Grietje toe om zich er van te overtuigen dat deze haar plicht doet. Op dat ogenblik pakt Grietje de heks beet en duwt haar in het vuur. De heks verbrandt en Grietje snelt naar het hok om Hans te bevrijden. Na enige omzwervingen vindt het tweetal de weg terug naar het ouderlijk huis. Daar aangekomen ontvangen de beide ouders hen vol vreugde. Moeder heeft weer brood in huis en zet de kinderen een maaltijd voor.

Wanneer wij gedurende onze kinderjaren het sprookje lezen, reageren wij met afschuw op het gedrag van de ouders van Hans en Grietje. Moeder verstoot Hans en Grietje wanneer het brood op is en vader leidt hen naar een plaats diep in het woud, vanwaar zij het ouderlijk huis niet meer terug kunnen vinden. De kinderen verdwalen in het bos en belanden bij het koekhuisje van een kwaadwillige heks. Maar gelukkig, het verhaal loopt goed af, de heks verbrandt en Hans en Grietje keren terug naar hun ouders. Deze verheugen zich in hun veilige thuiskomst en zijn weer in staat de kinderen maaltijden voor te zetten.

Om de ware betekenis van het sprookje te achterhalen, beschouwen wij eerst het gedrag van de vader, die in de omgeving van het huis of dieper in het woud bomen kapt. Op deze manier onderhoudt hij vrouw en kinderen. Het kappen van de bomen houdt in dat vader de weg effent voor zijn gezin. Hij kapt de obstakels weg die het jonge gezin bedreigen. Vader heeft de verantwoording voor vrouw en kinderen aanvaardt en draagt voor problemen oplossingen aan.

Moeder brengt haar kinderen groot, voorziet hen van voedsel en wijst hen de weg naar de toekomst. Zij voorziet hen van het dagelijks brood. Het hier bedoelde brood bevat echter geen graan, maar vertegenwoordigt de wijsheid en kennis die moeder haar kinderen schenkt. De kinderen groeien op en dan breekt het ogenblik aan waarop moeder haar kinderen geen "brood" meer kan voorzetten. De kinderen moeten voortaan zelf levenservaring opdoen. Moeder ziet zich voor de taak gesteld hen los te laten, hen zelf de wijde wereld te laten verkennen. Het moment is aangebroken waarop de ouders afstand moeten doen van de kinderen, een stap die ieder ouderpaar eens zal nemen in het belang van kinderen die de volwassenheid hebben bereikt. Vader neemt de taak op zich de kinderen voor te bereiden op het vertrek. Hij leidt hen naar de nog onbekende plek in het levenswoud. Hier moet hij de kinderen aan hun lot overlaten.

Hans en Grietje staan aan het begin van de realiteit van eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. In eerste instantie kijken zij voortdurend om, zoeken de weg terug naar het vertrouwde huis uit hun jeugd. Maar deze is nu afgesneden. Dit "huis" kunnen zij niet meer binnengaan. Daarop besluiten zij zich samen een weg te banen door het levenswoud. Nu realiseren wij ons dat Hans en Grietje geen broer en zus zijn zoals in het sprookje wordt gesuggereerd. Zij zijn een jonge man en een jonge vrouw die de levensweg samen willen betreden. Na een tocht door het woud met zijn vaak schier ondoordringbare begroeiing bereiken zij een rustpunt, een open plek in het woud waar zij een aantrekkelijke woning

aantreffen, ogenschijnlijk opgetrokken uit koek en suikerwaren. Beiden verlangen naar voedsel (de eigen toekomst) en vermoeden dat zij op de juiste plaats zijn aanbeland. Hans breekt echter onmiddellijk het huis van de toekomst gedeeltelijk af door een stuk van het dak weg te nemen. Grietje daarentegen neemt bij het venster een stukje weg en opent daarmee een raam naar hun beider toekomst. Dan gaat de deur van het zoet smakende huisje open en een heks, vertegenwoordigster van het kwaad, verschijnt en lokt de jonge mensen naar zich toe. In eerste instantie schenkt zij hen voedsel (goede raad) en een bed voor de nacht (lichamelijk welzijn). De volgende morgen wordt de schijn opgeheven. De heks toont zich in haar ware gedaante. Hans en Grietje zijn reeds gevangen. Grietje doet haar uiterste best om het huisje schoon te vegen, te ontdoen van de kwalijke invloeden van de heks. Hans laat zich echter vangen en “vetmesten”. Grietje wordt gedwongen hieraan mee te werken. Zij vlucht echter niet, maar blijft Hans trouw. Zelf ontvangt Grietje nauwelijks voedsel en zij vermagert sterk (de lijdensweg van Grietje). Ofschoon Grietje Hans steeds vetter ziet worden, steeds meer verstrikt ziet raken in de netten van een andere vrouw, blijft zij haar geliefde Hans de hand boven het hoofd houden. Hans doet zelf geen enkele poging om zich van het onheil te bevrijden. Wanneer de heks denkt Hans geheel in haar macht te hebben en hem voorgoed aan zich wil binden (Hans wil opeten), slaagt Grietje erin haar op afstand te houden. Zij reikt de heks een mager kippepootje aan inplaats van zijn vette vinger. (Grietje voorkomt dat Hans geslachtsgemeenschap heeft met de heks). De heks geeft haar plannen echter niet op en besluit nog wat te wachten. Hans zet zijn maaltijden voort. Grietje weet gedurende enige tijd het fatale moment uit te stellen. Maar dan breekt het ogenblik aan waarop de heks haar geduld verliest. Zij kan niet langer wachten en wenst Hans terstond “op te eten”. Grietje wordt gedwongen haar medewerking te verlenen aan de voorbereidingen. Grietje heeft echter andere plannen. Zij duwt de heks in het vuur dat voor Hans werd gestookt. Zij vernietigt het kwaad. Dan snelt zij naar Hans en verlost hem uit zijn getraliede kooi. Samen betreden zij opnieuw het levenswoud. Ouder en wijzer geworden ontdekken zij de weg naar huis, de weg die moeder hen gedurende hun jeugd jaren heeft gewezen en die vader beschermde, de weg naar wijsheid, trouw en geborgenheid. Vader en moeder hebben veel verdriet doorstaan, maar nu Hans en Grietje in veiliger vaarwater zijn terechtgekomen, heeft moeder weer voedsel in huis voor haar kinderen en Hans slaat de weg in die vader hem heeft voorgehouden.

Het sprookje van Hans en Grietje stamt uit de traditie van het Oude Geloof, uit een periode waarin hemelvader en aardmoeder tezamen werden vereerd. Hans en Grietje groeiden op temidden van een mensheid die de hemelgod vereerde als wegbereider en de aardgodin als draagster van wijsheid, kennis en liefde voor het leven voortgekomen uit de moederschoot. Hans en Grietje ontmoetten op hun levensweg het kwaad dat ieder mens omgeeft. Hans omarmde het kwaad, waaraan hij zich niet meer wist te onttrekken. Grietje had echter het venster reeds wijder gemaakt en haar blik op de toekomst gericht. Zij herkende het kwaad en nam er onmiddellijk afstand van. Deze dappere vrouw verdelgde uiteindelijk het kwaad dat Hans gevangen hield. Zij bevrijdde hem uit zijn benarde en onheuse positie.

Uit het van wijsheid doortrokken, als sprookje omklede levensverhaal van twee jonge mensen, komt naar voren hoe de eigenschappen van de vrouw in aloude tijden positief werden gewaardeerd. Haar vermogen om kennis, wijsheid en liefde door te geven, werd naar waarde geschat. Tegelijkertijd werd onderkend dat de man geneigd is tot impulsiviteit en meer in het heden leeft dan in de toekomst. Grietje leidde Hans naar veiliger vaarwater en verzekerde hem van een waardevolle toekomst. Hij keerde terug naar de waarden die hemelvader, aardmoeder en de gemeenschap aan de mens stelt.

Was het de gelijkwaardige positie die de vrouw innam ten aanzien van het manlijk geslacht die de predikers van het Nieuwe Geloof in verwarring bracht? Vernietigde de tot het celibaat verbannen priesterorde van Rome de status van de Europese vrouw om te ontkomen

aan eigen faalangst ten aanzien van nakoming van deze belofte? Werden eigen zonden en overtredingen van hun belofte afgewenteld op de vrouw en werd Eva vanuit deze gedachtengang belast met de erfzonde?

In Nederland hebben een aantal Rooms-katholieke priesters het celibaat doorbroken. Zij huwden de vrouwen die zij lief kregen. Het zijn deze priesters, die een eerste stap hebben gezet op de weg die God vanaf den beginne voor ogen stond, de weg van verbondenheid tussen man en vrouw en van gelijkheid van beide geslachten, overeenkomstig het Grote Plan van God.

14. Ontvoering en verbanning

“Oh, gij zijt schoner dan de avondhemel, bezaaid met duizend sterren.”
(Naar Goethe's “Faust” en gewijd aan de schone Helena).

Eris, godin van onenigheid en twist, voelde zich gekrenkt toen bleek dat zij niet werd uitgenodigd aanwezig te zijn bij het huwelijk van Peleus en Thetis, toekomstige ouders van de held Achilles.⁴⁵⁾ Vervuld van wraak wierp zij een gouden appel temidden van de bruiloftsgasten. De appel droeg het opschrift: Voor de schoonste. Door middel van deze appel wenste Eris onenigheid te veroorzaken tussen de godinnen Hera, Aphrodite en Pallas Athene. Pallas Athene verzocht heimelijk aan Paris, één van de zonen van de koning van Troje, Priamos, de appel aan haar te overhandigen. In ruil hiervoor beloofde zij hem de schone Helena van Sparta tot vrouw. Helena, dochter van alvader Zeus en van Leda, was echter reeds gehuwd met Menelaos, koning van Sparta.

Na verloop van tijd voer Paris vanuit Troje met een aantal schepen naar Sparta om aldaar een staatsbezoek af te leggen. Geruime tijd vertoefde hij in het gezelschap van het koningspaar. Tijdens een korte afwezigheid van Menelaos voerde Paris de schone koningin echter naar het eigen schip en koos het ruime sop. Helena werd overgebracht naar Troje.

De van woede vervulde Menelaos, gesteund door zowel de godin Hera als zijn broer Agamemnon, wist, met het doel de bevrijding van Helena te bewerkstelligen, de Griekse staten ertoe te bewegen zich te verenigen en Troje aan te vallen. 100.000 Soldaten voeren in 1.168 schepen naar Troje om Paris te straffen en Helena terug te voeren naar Sparta. Negen jaren verstreken voordat de werkelijke strijd aanving. Gedurende de tussenperiode vonden slechts schermutselingen plaats. In de wijde omgeving van Troje werd geplunderd. De uiteindelijke strijd nam vijftig dagen in beslag.

Homerus, die deze strijd weergaf in zijn “Ilias”, stelde zijn verslag samen aan de hand van vertellingen uit de volksmond. Hij beschreef slechts de belangrijkste episoden uit de veldslagen en de persoonlijke ontmoetingen op het slagveld. De strijd werd door de goden op de voet gevolgd en leidde tot onenigheid en interne verwickelingen.

Koningen, prinses en legeraanvoerders waren er op uit hun roem te vestigen. Hektor, een zoon van koning Priamos, trachtte de vijandige legerschare de terugtocht te beletten door de schepen in brand te steken. Patroclus, Achilles' wapenbroeder en boezemvriend, voorkwam Hektor's vernietiging van de schepen, maar werd door Hektor van het leven beroofd. De diepbedroefde Achilles streed daarop met Hektor en doodde de moedige prins en legeraanvoerder der Trojanen. Koning Priamos verzocht en verkreeg toestemming het lijk van zijn zoon weg te halen van het slagveld en te vervoeren naar de stad Troje. Binnen de muren van Troje beweenden Hektor's moeder Hekabe, zijn echtgenote Andromache en ook zijn schoonzuster Helena hem.

Achilles en Paris werden eveneens gedood in de strijd. Daarop werd Helena uitgehuwelijkt aan Deifobos, één van haar zwagers.

Hoeveel moeite de Hellenen zich ook getroostten, zij waren niet in staat de Trojaanse vesting te veroveren. Tenslotte namen de legeraanvoerders hun toevlucht tot een list. Zij gaven opdracht een paard van grote afmeting te vervaardigen. Het werk werd in het geheim uitgevoerd. Toen het paard gereed was, verscholen enige legeraanvoerders zich in de buik van de kolos. Het voltallige leger had opdracht gekregen de schepen te bemannen en weg te varen. De Trojanen, die de aftocht van de Hellenen aanschouwden, verkeerden in de veronderstelling dat zij de overwinning hadden behaald. Op de vlakte was slechts een houten paard

achtergebleven. De Trojanen meenden dat het paard aan Pallas Athene gewijd was en trokken het juichend door de stadspoort. De hele dag vierden de Trojanen uitbundig de overwinning. Toen brak de nacht aan. De feestgangers sliepen hun roes uit. Binnen het houten paard werd een luik geopend. De aanvoerders lieten zich omlaag zakken, openden de stadspoorten en lieten het inmiddels weergekeerde leger der Hellenen binnen. Troje werd ingenomen, de overrompelde bevolking werd vermoord, gevangen genomen of weggevoerd.

De legeraanvoerders lieten hun troepen aanrukken. Opnieuw werden de boten bemand en de thuisreis werd aangevangen. Koning Odysseus koerste naar zijn eiland Ithaka, ten westen van het Griekse vasteland. Hij rondde de Peloponesus en richtte de steven noordwaarts. Een hevige storm stak op. De woedende golven namen bezit van het schip en dreven het ver westwaarts, naar onbekend gebied. Pas vele jaren later zou Odysseus zijn geliefde eiland Ithaka bereiken, waar zijn trouwe en liefhebbende echtgenote, koningin Penelope, hem wachtte.

Homerus' verslag van de strijd om Troje werd eeuwenlang beschouwd als pure fantasie. Ook het bestaan van een stad uit de oudheid die de naam Troje droeg, werd ernstig in twijfel getrokken. In de 19e eeuw kwam hierin verandering.

Heinrich Schliemann, zo wordt verteld, was als kind bij het lezen van Homerus' Ilias geheel in de ban geraakt van het verslag van de strijd om Troje. Aan het begin van zijn carrière nam Schliemann zich voor via de handel een fortuin te vergaren, dat hem in staat moest stellen op de door Homerus omschreven plaats van de strijd opgravingen te verrichten. Hij vergaarde het benodigde kapitaal en beantwoordde de vraag waar het antieke Troje zich had bevonden door nabij de Hellespont in de heuvel van Hissarlik te gaan graven. Binnen de heuvel werd een aantal woonlagen aangetroffen die eens werden verwoest en waarboven men steeds een nieuwe woonlaag bouwde.²⁾

Van 1870 - 1890 leidde Schliemann zelf de opgravingen. Helaas bediende hij zich in zijn onervarenheid van methoden die thans barbaars aandoen. Schliemann was van oordeel dat het Troje van de Trojaanse oorlog zich bevond in laag Troje II (ca. 2.600 - 2.300 v. Chr.), die geheel door brand werd verwoest. In deze laag werden restanten aangetroffen van stadsmuren met poorten en van megarons (grote zalen). Naar eigen zeggen trof Schliemann hier een schat aan kostbare sieraden aan, die naar zijn vaste overtuiging eens aan koning Priamos had toebehoord. Aan de ware herkomst van de schat wordt echter getwijfeld.

Schliemann's assistent Dörpveld, die Schliemann's werk voortzette, was de mening toegedaan dat het Troje waarnaar gezocht werd, zich bevond in de laag Troje IV (ca. 1.900 - 1.200 v. Chr.).

Blegen leidde in opdracht van de universiteit van Cincinnati van 1932 - 1934 een nieuw onderzoek. Hij plaatste de stad van koning Priamos in Troje VI-a, verwoest omstreeks 1250 v. Chr. Ofschoon men thans opnieuw neigt naar de theorie van Schliemann en van Troje II, werd het probleem nimmer opgelost.

Schliemann groef in de heuvel van Hissarlik verscheidene woonlagen op en giste naar de positie van het Troje waarvan Homerus schrijft. Hijzelf, noch Dörpveld en Blegen leverden het bewijs dat op deze plaats de strijd om de schone Helena werd gevoerd. Meegesleept door het enthousiasme van Schliemann werd voetstoots aangenomen dat de opgegraven woonlagen het strijdtoneel uit de Ilias bevatten. In een aantal woonlagen werden inderdaad de resten aangetroffen van verwoeste gebouwen en/of stadspoorten. Ongetwijfeld werden deze steden aangevallen en veroverd. Het is en blijft echter de vraag of een bestaande herinnering aan de gewelddaden en periodieke verwoestingen waaraan de steden binnen de heuvel van Hissarlik eeuwenlang blootstonden, Homerus ertoe hebben verleid de oude geschiedenis van de schone Helena, Menelaos en prins Paris nabij de Hellespont te plaatsen. Homerus verkeerde zelf in de veronderstelling dat de gebeurtenissen die uit de volksvertellingen naar voren kwamen,

afkomstig waren uit een periode die niet zo heel ver in het verleden behoefde te worden geplaatst. Wat lag meer voor de hand dan de oude strijdverhalen te plaatsen in de wereld van het antieke Griekenland? Sprak een Egyptisch priester niet aldus tot Solon: “Solon, Solon, jullie Hellenen zijn als kinderen, nooit is een Helleen een oud man!”? ⁵⁷⁾ Op Solon's vraag wat de priester hiermee bedoelde, antwoordde deze: “Jullie zijn nog jong van gedachten; geen oude overleverings-tradities zijn tot jullie gekomen, nóch enige kennis van het grijze verleden.”

Gegevens uit een grijs verleden, levend gehouden in de volksherinnering, worden uiteindelijk steeds geplaatst in eigen omgeving. Oorspronkelijke benamingen van dorpen en steden, bergruggen, rivieren en landstreken vervagen. Zij worden vervangen door namen uit een omgeving waarmee men zich kan vereenzelvigen en waardoor de structuur van gebeurtenissen die zich elders hebben afgespeeld, gemakkelijker is te doorgronden.

De in de Ilias aan de orde gestelde voorvallen, die de inleiding vormen tot de Strijd om Troje (met het doel koning Menelaos te rehabiliteren sinds zijn gade Helena door prins Paris werd ontvoerd), zijn aanvechtbaar. Allereerst vragen wij ons af welke list Paris gebruikte om Helena ertoe te bewegen haar paleis te verlaten. Welke dienaar van Paris assisteerde bij de ontvoering? Ging Helena zonder tegenstribbelen aan boord van het schip van de Trojaanse prins? Werd Helena bij aankomst in Troje gedwongen met Paris in het huwelijk te treden of weigerde zij categorisch het bed met hem te delen?

Gingen de 100.000 Hellenen scheep om één enkele, zij het zeer schone vrouw terug te voeren naar haar echtgenoot? Of speelden andere belangen hierbij een rol? Een reeks van omvangrijke en ingrijpende gebeurtenissen omarmt het bestaan van volkeren. De herinnering aan een gemeenschappelijke strijd van een dergelijke omvang laat bij velen een diepe impressie na, die niet snel wordt uitgewist. Opeenvolgende generaties houden deze herinneringen levend. Niet alleen in moderne tijden, maar ook in oeroude tijden werd de mens geplaatst in situaties die van grote invloed waren op het wezen van zijn bestaan. De herinnering aan deze ingrijpende gebeurtenissen bleef door middel van de volksmond bewaard. Een enkele maal werden en worden zij opgetekend in de vorm die het verhaal op een bepaald tijdstip en op een bepaalde plaats in de geschiedenis van de mensheid heeft aangenomen. Deze schriftelijke bronnen vertegenwoordigen belangwekkend materiaal, dat noodt tot gedegen en verantwoord onderzoek.

Ook in onze tijd hecht men grote waarde aan de geschriften van Homerus en in het bijzonder aan zijn minutieuze verslag van de Trojaanse Oorlog, waarbij ook bemoeienissen van de goden en godinnen van de berg Olympus aan de orde komen. Op onze gymnasia wordt aandacht besteed aan de werken van Homerus. Aan scholieren wordt de opdracht verstrekt de in het Grieks gestelde teksten te vertalen in het Nederlands. De tekst van de Strijd om Troje wordt geroemd vanwege de duidelijkheid in weergave van de inspanningen die beide strijdende partijen zich getroosten om de overwinning te behalen en de spreekwoordelijke menselijkheid die het gedrag van de betrokkenen kenmerkt. Hetzelfde kan worden gezegd van de invloeden die van de goden en godinnen van de berg Olympus uitgingen met betrekking tot helden en godenzonen. Maar de goden waren onderling verdeeld in verband met hun persoonlijke voorkeur voor een bepaalde held uit deze strijd. Deze verdeeldheid gaf aanleiding tot ruzies. Het gedrag van goden en godinnen was van grote invloed op de gebeurtenissen op de Trojaanse vlakte. Desondanks erkennen wij uit Homerus' verslag van het strijdtoneel slechts hetgeen onze verbeeldingskracht niet op de proef stelt.

Waarom nam Homerus de moeite zijn verslag te doorspekken met verhalen met betrekking tot de constante bezorgdheid en inmenging van het godendom waar het de strijd om de schone Helena betreft? Om het gebeuren aantrekkelijker te maken? Of was er inderdaad sprake van een strijd die de goden ter harte ging? Werd deze strijd wel gestreden op

de plaats waar Schliemann ging graven naar overblijfselen van het oude Troje? Welk bewijs kunnen wij aanvoeren dat Agamemnon en de held Achilles op deze plaats tot de aanval overgingen? Ligt het niet meer voor de hand dat verwezen wordt naar een strijd die veel vroeger plaatsgreep dan thans wordt aangenomen, een strijd die niet werd gevoerd om een schone vrouw te verlossen, maar om een schone vrouw in het bezit van Kennis van goed en kwaad los te weken uit de handen van de tegenstander? Herinnert de naam Troje niet bij uitstek aan de god Tyr? Herinnert het paard van Troje wellicht aan het achtbenige paard van Odin, dat zich zowel over de grond als door de lucht verplaatste? En herinnert de strijd om de schone Helena niet sterk aan de strijd die Rama met Ravana voerde om het bezit van de schone Sita?

Wanneer wij ons verdiepen in deze oude gegevens, verhalen waarin ontvoering en verbanning het hoofdthema vormen, reiken onze gedachten allereerst terug naar de vrouwen Lilith en Eva, die beiden een rol speelden in het leven van Adam. Beide vrouwen werden verdreven uit het Paradijs, uit de nabijheid van de goden, zij het om onderling verschillende redenen. Onze kennis omtrent het levenspatroon van de beide vrouwen na afloop van de verbanning is gering. Omtrent Lilith treffen wij gegevens aan in een Arabische tekst. Van Eva vernemen wij één en ander uit de Bijbel, maar meer vanuit het apocriefe Boek Adam en Eva. Wij hebben gehoord hoe de schone Sita werd ontvoerd door Ravana, koning van de demonen. Evenals Sita was Helena reeds gehuwd. Beide ontvoeringen kwamen tot stand op een tijdstip waarop de koninklijke echtgenoten niet aanwezig waren of wel onder valse voorwendselen werden weggelokt. De beide echtparen, Rama en Sita, Menelaos en Helena leefden in harmonie met hun partner. Zowel Ravana als Paris reisden naar de woning van de door hen fel begeerde vrouw en wachtten het juiste ogenblik af om hun boosaardig plan ten uitvoer te brengen. In een onbewaakt ogenblik overmeesterden zij de onschuldige vrouw en voerden haar in het eigen (lucht)schip met zich mee. Om het eigen koninkrijk te bereiken, moest eerst de zee worden overbrugd. Bij aankomst werden beide vrouwen naar een paleis gevoerd, dat zich uitstreckte binnen stadsmuren. Beide ontvoerders wensten hun prooi naar het bed te voeren.

Waarom was Ravana afhankelijk van Sita's medewerking om het bed met hem te delen? Ravana was gewend op zijn wenken te worden bediend. Sita had met haar woorden de demonenkoning van replek gediend en hem vernederd. Wat lag er meer voor de hand dan dat Ravana wraak zou nemen? Bracht de demonenkoning een zeker respect op voor de prinses? Het Ramayana geeft een onverwacht antwoord op deze vraag.

“Ravana was niet bij machte dwang uit te oefenen op Sita.¹⁸⁾ Een vervloeking was uitgesproken over zijn vele hoofden. Eens had Ravana de euvele moed gehad om de Aspara Rhamba te verkrachten toen zij op weg was naar haar geliefde, Nalakabura, zoon van de god der schatten. Rhamba vertelde Nalakabura hetgeen haar was overkomen en smeekte hem haar niet te veroordelen, want haar geringe kracht was niet opgewassen tegen het geweld van Ravana. In woede ontstoken sprak Nalakabura een vloek uit over de demonenkoning, waarbij diens hoofden uit één zouden barsten indien hij nog enige vrouw onder dwang sexueel zou misbruiken. Sita bleef bij haar weigering het bed met Ravana te delen. Ofschoon zij onder erbarmelijke omstandigheden gedwongen in Ravana's paleistuin verbleef, waar de koning haar iedere morgen opzocht met de bedoeling Sita over te halen zich aan hem te geven, gaf Sita nimmer toe.”

Koning Menelaos verzocht zijn broer Agamemnon de Griekse staten te verzoeken manschappen en schepen beschikbaar te stellen om gezamenlijk de ontvoering van Helena te wreken en Troje te belegeren om haar weer in handen te krijgen. Ook Rama en Lakshmana gingen op pad om Sita's verblijfplaats vast te stellen en maatregelen te treffen om de ontvoering ongedaan te maken.

15. Ontmoeting met Savari

“Intussen had Lakshmana in het woud zijn broer Rama in gezelschap van de dode Rakshasa Maricha aangetroffen.¹⁸⁾ De twee prinsen spoedden zich terug naar Sita, maar zij was verdwenen. Lakshmana onderzocht de sporen rond de woning en maakte de gevolgtrekking dat Sita per vliegend voertuig werd weggevoerd. Hij verzamelde wapens en bezittingen en volgde samen met Rama het spoor van kleine aanwijzingen: een bloem waaraan een druppel bloed kleefde en een stukje zijde van Sita's gewaad. Na enige tijd bereikten zij de plaats waar de gierenkoning werd geveld (het wrak van het neergestorte vliegtuig en de bemanning^(GtH)). Tien donkere linkerarmen, waarvan de handen waren bezaaid met kostbare ringen, lagen bloedend op de grond. De stervende gierenkoning (de ervaren piloot) wist Rama nog duidelijk te maken dat Sita leefde. Hij vertelde hoe hij getracht had haar aan Ravana te ontrukken. Rama rouwde om de stervende vogel, die zijn leven gaf voor Sita. Later begroeven Rama en Lakshmana de dode vogelkoning.

Lakshmana en Rama trokken zuidwaarts en bereikten de oevers van het Pampameer, waar zij de oude vrouw Savari ontmoetten. Zij vertelde hen dat zij Ravana in zijn gouden wagen had zien overvliegen toen hij over de nabijgelegen heuvel reisde. Zij raadde het tweetaal aan contact te zoeken met Sugriva en Hanuman, twee leden van het apenvolk die op de heuvel verblijf hielden. Niet ver daar vandaan lag, binnen een verborgen grot, de stad Kishkindhya, hoofdstad van het apenvolk. Koning Vali had zijn broer Sugriva uit de stad verbannen, maar stond diens echtgenote niet toe hem te volgen in ballingschap. Rama informeerde wie deze aap Hanuman was. Savari sprak: “Hanuman is een aap met een witte vacht, dapper en vriendelijk. Niemand kan hem evenaren. Hij is de zoon van de wind. Op de gouden berg Meru, het middelpunt van de aarde, kwam de allereerste aap, Riksharaja, voort uit een traan uit het oog van de god Shiva. Op deze berg groeien bomen en bloemen. Dieren en vogels huizen bij het omlaag stromende water. Hier viel Riksharaja in het water en veranderde terstond in een vrouwtjesaap. Zowel de god Indra als de zon Surya werden op haar verliefd. Beiden gingen tot haar in. Riksharaja schonk daarop het leven aan twee goudkleurige baby's en besloot de jongetjes te gaan wassen. Met hun handjes schepten de jongetjes water over hun moeder. Terstond veranderde Riksharaja weer in een mannetjesaap. Hij bracht zijn twee zoontjes naar de god Brahma, die aan de zoon van Indra de naam Vali schonk en aan Surya's zoon de naam Sugriva. Brahma schiep vele apen, die op aarde de wouden gingen bevolken. Ook schonk hij de apen een vriendschapsband met het berenvolk. Riksharaja bleef voorgoed bij Brahma in diens hemel wonen, van waaruit hij kon zien wat er op aarde met zijn zoons gebeurde. De stad Kishkindhya werd aan Vali toebedeeld.

Vayu, god van de wind, verwekte bij het knapste aapmeisje, Anjaja, een zoon met een witte vacht en geelbruine ogen. Hij werd Hanuman genoemd. Anjaja bekommerde zich in het geheel niet om haar baby. Hanuman kreeg honger en verlangde naar een sappig stukje fruit. Op dat ogenblik kwam de zon op. Hanuman meende een grote, rijpe mango te zien. Hij strekte zijn armen, sprong omhoog en vloog naar de zon. Vurig licht omgaf de zonnewagen en likkende vlammentongen zogen lucht aan. Die trokken Hanuman naar zich toe. Ongedeerd lag Hanuman in het binnenste van de zon, toen er plotseling een zonsverduistering optrad. Het lichaamloze hoofd van de Asura Rahu sperde de mond open om de zon te verslinden. Hanuman schrok en trachtte te ontkomen. Bij deze vluchtpoging raakte hij één van Rahu's ogen. Rahu wendde zich tot Indra om zijn beklag te doen. Daarop besteede Indra zijn grote witte olifant Airavata en begaf zich naar de boosdoener. Hanuman zag echter Rahu's hoofd aan voor een nog grotere vrucht dan de zon en hij beet de Asura in zijn oor. Indra riep dat

Hanuman dat moest laten, maar nu werd Hanuman Airavata gewaar, in zijn ogen een nog grotere vrucht. Met zwaaiende armen en benen en ongecontroleerde bewegingen kwam Hanuman op Indra af, die de onbesuisde Hanuman met de platte zijde van een donder opzij sloeg. Hanuman viel terug naar de aarde en hield aan zijn val een gebroken kaak over. Zijn vader Vayu bracht hem een grot binnen en wiegde Hanuman in zijn armen. De wind week niet van de zijde van zijn gewonde zoon. Op aarde veranderden de lichamen van levende wezens als in hardhout, want de gewrichten verstijfden. Boven de aarde lag de lucht onbeweeglijk uitgestrekt. Brahma begaf zich naar de grot. Met één enkele handbeweging genas hij Hanumans kaak. Daarop wendde hij zich tot de boos over de wereld uit kijkende Vayu: “Wind, jij bent ademen. Ik heb jou geschapen om te dienen en op aarde het leven geluk te brengen.” Vayu verroerde zich niet, maar antwoordde: “Wie is in staat zich te verplaatsen wanneer de wind wacht?” Brahma richtte zich tot Hanuman en sprak: “Hanuman, witglanzend en op schoot bij de wind, je leven zal pas eindigen wanneer jij het zelf verkiest. Niemand zal jou het leven kunnen ontnemen.”

Ook de zon haastte zich naar de grot en bescheen het inwendige met zijn gouden glans. Hanuman was ingeslapen. Surya legde drie mango's bij Hanuman neer. Vayu's melancholie verliet hem en hij kwam uit de grot tevoorschijn. De volgende morgen ontwaakte Hanuman, at de drie mango's en verliet de grot. Buiten ontmoette hij zijn vader, die hem naar de god Shiva bracht. Shiva leerde Hanuman van gedaante te wisselen. De heilige stier Nandi onderwees hem in talen. Ook bekwaamde Hanuman zich in de dichtkunst. Hanuman kwam tot de ontdekking dat hij gouden oorringen droeg die niemand kon zien. Wanneer hij echter zijn meester zou ontmoeten, zou die de oorringen ontwaren. Hanuman groeide op. Hij verkoos tezamen met Sugriva in Kishkindhya te wonen, waar koning Vali heerste, die erg geliefd was bij het apenvolk. Maar hierin kwam verandering toen Vali zich plotseling vals en kleinzielig ging gedragen. Het bevriende berenvolk bemerkte de verandering en beëindigde de vriendschapsband met het apenvolk.

Vali uitte zijn agressiviteit in het gevecht. Regelmatig wierp hij bergtoppen omhoog om die later weer op te vangen. Bij de stad Kishkindhya stapelden de beenderen zich op als stille getuigen van Vali's vechtlust. Dundhuvi was het enige dier dat zich in vechtlust met Vali kon meten. Steeds weer zocht hij nieuwe vijanden. Dundhuvi rees uit de oceaan omhoog en zwom naar de kust, waar hij terstond het strand vervloekte. Hij keerde zich om en daagde de zee uit tot een gevecht. Hoge golven spoelden sissend en wervelend rond Dundhuvi's voeten: “Ga weg of verdrink!” Dundhuvi riep: “Zeker bang om tevoorschijn te komen!” Een grote, rommelende golf naderde. Maar Dundhuvi had intussen in de verte de besneeuwde toppen van het Himalaya-gebergte ontdekt. Hij snelde naar de voetheuvels, beukte met zijn horens op de rotsen en schreeuwde: “Lafaard, lafaard!” Hierop verscheen de bergkoning Himavan in een mantel van sneeuw en neervallend water. De hoge gestalte bezat grijze ogen en lang, wit haar. Zijn voeten rustten op brokken puur metaal die uit de rotswand staken. Met zijn rotsachtig uiterlijk blikte Himavan omlaag. Langzaam bracht hij de handen bijeen en sprak: “Breng geen oorlog naar de rand van de wereld. Wens jij mijn vredelievend volk kwaad te berokkenen?” Een avalanche stortte omlaag. Een harde wind begon te waaien. De pijnbomen weenden. De boomtakken lieten stukken ijs los, die als glas omlaag vielen. Himavan vervolgde: “De sterken zijn niet vertoornd. Wij weten hetgeen jij niet weet....” Wolken kwamen omlaag, sneeuw en ijs hechtten zich aan Dundhuvi, een steenkoude wind belaagde hem. Dundhuvi zette het op een lopen en holde voort tot aan de stad Kishkindhya. Hij stak zijn hoofd de rotsopening binnen en brulde als een stier. Koning Vali en koningin Tara verschenen op het balkon van hun paleis. Vali overhandigde zijn wijnglas aan Tara en riep: “Maak dat je wegkomt, onnozele stier!” Dundhuvi liet zich niet onbetuigd en brulde: “Maak eerst maar plezier! Ik kom terug als je nuchter bent!” Vali begaf zich naar de uitgang van de grot:

“Alleen een goed gevecht maakt mij dronken!” Hij stormde op Dundhuvu af. Er volgde een langdurig gevecht, dat eindigde toen Vali zijn tegenstander bij de horens greep en hem de nek brak. Vali pakte het dode dier bij de staart en zwaaide het in het rond. Ineens liet hij los. Het lichaam van Dundhuvu vloog weg en kwam terecht op de Rishyamuka-heuvel, waar bloed het altaar van de heremiet Matanga bevlekte. Deze sprak de vloek uit over Vali nimmer met zijn volk de heuvel te betreden, want dan zouden allen sterven.

De Asura Mayavi besloot zijn vader Dundhuvu te wreken. Hij begaf zich naar Kishkindhya en daagde Vali uit tot een gevecht. Vali nam de uitnodiging aan. Het gevecht voltrok zich binnen de grot waarin Mayavi zich had teruggetrokken. Sugriva wachtte buiten de afloop van het gevecht af. Een jaar later zag Sugriva bloed naar buiten kolken. Vele malen riep hij Vali's naam, maar een antwoord bleef uit. Sugriva hoorde in de verte de Asura's naderbij komen. Om te voorkomen dat deze de stad Kishkindhya zouden aanvallen, zocht Sugriva een grote steen en plaatste die voor de ingang van de grot. Zowel het apenvolk als het berenvolk riepen Sugriva uit tot de nieuwe koning van de apenstad. Maar Vali leefde nog en vocht zowel met Mayavi als met de Asura's. Hij overwon hen allen en maakte zich gereed terug te keren naar zijn stad. De opening van de grot bleek echter afgesloten. Vali schopte de steen weg en begaf zich naar Kishkindhya. Ofschoon Sugriva de koningskroon onmiddellijk aan Vali terugschonk, beschuldigde Vali hem van hoogverraad. Sugriva werd verbannen. Zijn echtgenote Ruma werd het niet veroorloofd hem te volgen. Slechts Hanuman vergezelde Sugriva. Het tweetal vestigde zich op de aan Vali verboden heuvel Rishyamuka.”

Savari wendde zich tot Rama en zette haar relaas voort: “De ware koning der apen woont nu op de heuvel. Hij is geen dief en laat de vrouwen met rust. Bij hem zal de speurtocht naar Sita in goede handen zijn. Hij kent de wereld op zijn duim. Als iemand in staat is Sita op te sporen is hij het.”

Rama en Lakshmana verwijderden zich. Savari, die haar hele leven had gewacht op een ontmoeting met Rama, besteedde de gereedstaande brandstapel en stak die aan. De vlammen laaiden hoog op. Daar verscheen Indra's hemelse wagen, getooid met goud- en zilvergetinte vlaggen. Indra verhief zich van zijn zetel, boog voorover en sprak met Savari. Hemelse Gandharva's met getrokken zwaarden, die de eeuwige leeftijd van het heelal bezaten, maar slechts 25 jaar oud geleken, omgaven hen. Indra tilde Savari, nu gehuld in een gouden gewaad, omhoog en plaatste haar in zijn wagen. Het voertuig verwijderde zich met de snelheid van een lichtflits van de aarde en ging op weg naar de hemel van Brahma.

Rama en Lakshmana namen eerst een bad in het Pampameer. Toen beklommen zij de heuvel om Hanuman en Sugriva te ontmoeten.”

Savari's beschrijving van deze oude wereld en een door goden bevolkt heelal getuigt van invloeden afkomstig uit de periode waarin de verhalen werden opgetekend. Ofschoon de uiteindelijke volgorde der gegevens uit de volksmond tot een zo goed mogelijk onderling verband werd samengevoegd en het beoogde doel een lopend verhaal samen te stellen wel werd bereikt, moeten wij vaststellen dat de schrijver(s) die het Ramayana vorm gaf (gaven), niet geheel in zijn (hun) opzet is (zijn) geslaagd. De toenmaals geldende denkbeelden en plaatselijke levensomstandigheden speelden hem (hen) parten bij de interpretatie van het oude feitenmateriaal. Desondanks zijn wij de schrijver(s) dankbaar voor het levendige beeld van deze reeds lang vergeten aardse periode, dat dank zij zijn (hun) interesse en ijver tot ons komt.

De god Shiva, verwant aan de familie der Vanen, schiep op de hellingen van de berg Meru een laat ras van mensachtigen of een vroege mensheid, die in verband met een van latere mensenrassen afwijkende lichaamsstructuur door de schrijver(s) van het Ramayana-epos wordt aangeduid als “apen”. De allereerste apin, Riksharaja, trok de aandacht van twee goden. Beiden namen haar in bezit. Riksharaja schonk haar twee goudkleurige baby's aan de god Brahma, die de jongetjes hun toekomstige roepnaam schonk. Riksharaja verkeerde blijvend in

gezelschap van de goden, die een groot aantal exemplaren van het “apenas” voortbrachten en heenzonden over de aarde. De goden voelden zich bijzonder sterk aangetrokken tot de aapmeisjes. De god Vayu verwekte Hanuman bij de apin Anjaja. Om het nieuwe ras tegen eventuele vijandelijkheden van oudere rassen te beschermen, bewerkstelligden de goden een vriendschappelijke verhouding tussen het zojuist gecreëerde ras en het oudere ras van beer-mensen. Dit laatste ras ontleent zijn naam ongetwijfeld aan een opmerkelijk zware lichaamsbehaving.

Ofschoon de huidige mens de beschermende lichaamsbehaving grotendeels liet vervallen, zien wij hoe ook thans nog regelmatig baby's het levenslicht zien die een opmerkelijke lichaamsbehaving vertonen. Soms moet bij een pasgeborene een staartje worden verwijderd. Beide fenomenen verwijzen naar afstamming van een vroeg ras, waarvan genen nog in het lichaam aanwezig zijn.

Hanuman bezat in velerlei opzicht karakteristieke fysieke eigenschappen van de moeder. Zijn ogen waren geelbruin van kleur. Maar in tegenstelling tot de zuivere afstammelingen van het aardse apenas, droeg hij een witte vacht.

De god Vayu, eveneens verbonden aan de Vanen, erkende Anjaja's zoon als de zijne. Hanuman groeide op in gezelschap van de goden. Op een dag vernam hij van hen dat een zonsverduistering op komst was. De onvoorzichtige jongeling besloot er in het geheim en geheel alleen vandoor te gaan, een ruimtereis te maken en op eigen houtje waarnemingen te verrichten. Vervuld van jeugdige onbezonnenheid begaf Hanuman zich met een hemelse wagen op weg naar een positie binnen ons zonnestelsel, van waaruit hij de uit vurig licht geschapen zonnewagen zou kunnen observeren. Met dezelfde overmoed als Icarus, zoon van Daedalus, begaf hij zich steeds dichter tot de plaats van bestemming. Maar de zon zoog hem met likkende vlammentongen naar zich toe. Evenals Icarus kwam Hanuman in moeilijkheden. Icarus stortte omlaag en verdronk in zee. Met Hanuman liep het tenslotte nog goed af.

Valmiki verhaalt hoe Hanuman getuige was van het plotseling verschijnen van de Asura Rahu, een wezen dat slechts bestond uit een hoofd met ver opengesperde muil, dat de zon wilde verslinden. De verklaring die Valmiki gaf van de zonsverduistering behoort tot de gedachtengang van zijn eigen periode op aarde. In het Midden- en Verre Oosten leeft deze gedachtengang nog steeds voort. De ware gang van zaken, waarbij de maan zich op het tijdstip van een zonsverduistering op een rechte lijn tussen aarde en zon bevindt, ofschoon in de oudheid bekend, ging verloren en raakte tenslotte geheel vervormd.

Gelukkig voor Hanuman werd zijn daad tijdig bekend. Indra reisde hem na met een krachtig, snel ruimtevaartuig, een olifant temidden van de hemelse wagens. Terwijl Hanuman verwoede pogingen ondernam om het eigen voertuig weer onder controle te krijgen en op veiliger koers te zetten, ontwaarde hij Airavata, de olifant. “Met zwaaiende armen en benen en ongecontroleerde bewegingen” naderde hij Indra. Het scheelde een haar of beide voertuigen waren met elkaar in botsing gekomen. Indra voorkwam het gevaar door Hanuman “met de platte zijde van een donderslag” van zich af te werpen en hem op koers te zetten naar de aarde. Welke krachtbron Indra toepaste, blijft alsnog een onopgelost raadsel, maar het woord “donderslag” geeft aan hoe de handeling gepaard ging aan een krachtig geluid.

Hanuman kwam er niet zonder kleerscheuren af. De enigszins beschadigde wagen maakte een ongelukkige landing op aarde. Daarbij raakte Hanuman gewond.

Vayu, diep geschokt door het onbesuisde gedrag van zijn zoon, was tegelijkertijd bezorgd. Dag en nacht verbleef hij binnen een grotwoning aan Hanumans zijde. Ook stond het schaamrood hem op de kaken. Hij weigerde tevoorschijn te komen en zijn plichten te hervatten. Tot ongenoegen van Brahma verhinderde Vayu's gemoedsstemming hem het scheppingsexperiment te voltooien waarbij Vayu betrokken was. Als gevolg van Vayu's nalatigheid stierven een aantal zojuist tot leven gekomen mensachtigen. Vayu werd immers

aangezocht deze wezens de levensadem te schenken. Nu gingen zij verloren. De werkzaamheden moesten worden gestaakt. De veelbelovende objecten verkregen een uiterlijk alsof zij uit hardhout waren gevormd. De gewrichten verstijfden. Een getergde Brahma poogde Vayu tot rede te brengen. Hij begaf zich naar de grotwoning en sprak: "Vayu, jij bent ademhalen." Maar Vayu wilde niet luisteren. Nu riep Brahma Vayu tot de orde. Hij wees hem op zijn plichten. "Ik heb jou geschapen om het leven te dienen en geluk te schenken." Vayu antwoordde dat het scheppingsexperiment dan maar wat moest worden uitgesteld: "Wie kan zich verplaatsen wanneer Vayu wacht?" Vayu's medewerking was echter van vitaal belang. Brahma besloot zijn meest invloedrijke middel aan te wenden om Vayu te overtuigen van zijn onmisbaarheid. Hij offereerde Hanuman een godengeschenk, verleende een gebaar dat zelden aan halfgoden werd toegekend. Voortaan mocht Hanuman profiteren van het levenselixier, van de mango's der onsterfelijkheid en wel zo lang als hij dit zelf verkoos. Niemand zou Hanuman kunnen doden. Brahma sommeerde de zonnegod Surya naar de grotwoning te komen en Hanuman drie van de levensvruchten aan te reiken. Eén enkele handbeweging van Brahma was voldoende om Hanuman te genezen. Hanuman viel terstond in slaap. Vroeg in de morgen ontwaakte hij en verorberde de mango's. Vayu werd weer vrolijk en nam opnieuw de hem toegewezen taak ter hand. Maar eerst bracht hij zijn ongehoorzame zoon naar de god Shiva en verzocht hem Hanumans opvoeding ter hand te nemen. Shiva zag er op toe dat Hanuman zich "alle talen" eigen maakte." Hanuman leerde zich tegenover eenieder goed te gedragen.

Hanuman droeg oorringen die niemand kon ontwaren. Pas wanneer hij zijn toekomstige meester zou ontmoeten, zou die in staat zijn de oorringen te zien. Ongetwijfeld rekenden de goden op de komst van een goddelijke aardbewoner, die de kennis van de goden kende en begreep. Toen Hanuman de leeftijd der volwassenheid bereikte, verkoos hij op aarde te gaan wonen. Hij voegde zich bij het apenvolk, bij Sugriva in Kishkindhya.

Het gewijde Boek van de Quiché-Maya verhaalt van de schepping van een "houten mensheid", gekoppeld aan een beschrijving van de zondvloed.⁵⁸⁾ Het boekwerk, de Popol Vuh, reikt ons de volgende impressies aan: "Toen de aarde was geschapen, creëerde de Maker tezamen met zijn helpers (vergelijk de aartsengelen) een mensenras, dat echter niet aan de gestelde eisen bleek te voldoen. Deze wezens konden alleen maar hissen, schreeuwen en snateren. Zij waren niet in staat tot het vormen van woorden. Besloten werd het ras te vernietigen, het vlees in stukken te rijten.

Huracán (hurricane of wervelstorm; was hij dezelfde god als Vayu? ^(GtH)), Tepeu en Gucumatz overlegden met de Maker: "Wij moeten samenwerken en een methode ontwikkelen, waarbij wij het nieuwe mensenras dat wij gaan maken zodanig creëren dat het ons hooghoudt, steunt, aanroept en gedenkt."

Toen de bestanddelen waren bepaald en de schepping was aangevangen, riep men de mensen toe: "Ga bij elkaar staan, pak elkaar beet, spreek tot ons!" De samenstellers vroegen de goden: "Vertel ons of het hout nu goed is samengevoegd, zodat de Schepper en Maker het kan beeldsnijden en of deze (houten mensheid ^(GtH)) zodanig is dat het ons overdag, wanneer het licht is, hooghoudt en steunt." Het antwoord luidde: "Jullie houten figuren zullen aan de eisen voldoen; zij zullen in staat zijn tot spreken en op aarde met elkaar praten. Moge het zo gebeuren!"

Onmiddellijk werd een aanvang gemaakt met de samenstelling van de figuren uit hout. Zij bezaten een menselijk voorkomen en bevolkten de gehele oppervlakte van de aarde. Zij bestonden, vermenigvuldigden zich, kregen dochters en zonen, deze houten figuren; maar zij hadden geen ziel, geen verstand, zij gedachten hun Maker niet; zij liepen doelloos rond op handen en voeten. Zij vergaten hun Maker en raakten uit de gunst. Het was ook maar een experiment geweest, een poging om de mens te scheppen. In het begin spraken zij nog, maar de gezichten droegen geen enkele uitdrukking; handen en voeten waren niet krachtig; zij

bezaten geen bloed, geen stevigheid, lichaamsvocht noch vlees; de wangen voelden droog aan, evenals voeten en handen, en zij hadden een gele huidskleur. Zij gedachten hun Maker niet, noch degenen die hen hadden samengesteld en die voor hen zorgden. Het waren de eerste mensen die in groten getale voorkwamen op het aangezicht der aarde.

Het “Hart van de Hemel” formeerde een watervloed, die neerviel op de hoofden van de houten schepselen. Het was de bedoeling hen te straffen, omdat zij geen aandacht schonken aan hun moeder en vader, aan het Hart van de Hemel, Huracán. Om die reden werd het aangezicht van de aarde verduisterd en dag en nacht viel een dichte regen omlaag. De gehele aarde klaagde de houten mensheid aan, die naar algemene opvatting de gehele schepping zonder eerbied behandelde. De wanhopigen (houten mensen ^(GtH)) renden voort zo snel hun benen hen konden dragen. Zij beklommen de daken van de huizen en de huizen zakten ineen en wierpen hen op de grond; zij trachtten zich te verschuilen in boomtoppen, maar de bomen wierpen hen ver weg; zij trachtten zich in grotten te verbergen, maar de grotten namen hen niet op. Op deze wijze werd een mensheid uitgeroeid die was geschapen en gevormd, een mensheid die moest worden vernietigd en uitgeroeid; de monden en gezichten verscheurden.

Men zegt dat apen die thans in de bossen verblijven van deze mensheid afstammen, dat zij datgene vertegenwoordigen wat overbleef van een mensheid die door de Schepper en Maker slechts uit hout werd geschapen.”

Zowel het Ramayana als de Popol Vuh benadrukken dat de schepping van de mensheid de goden voor grote problemen stelde. Uit twee ver van elkaar verwijderde continenten bereikt ons de mededeling dat de schepping van een houten mensheid mislukte, niet aan de gestelde eisen voldeed. Een hernieuwde poging, de creatie van het “apenas”, had meer succes. Wij mogen echter niet vergeten dat op het ogenblik waarop dit ras zijn intrede deed, oudere rassen, waartoe het “berenas” moet worden gerekend, reeds op aarde verbleven.

Wij wenden ons nu naar de gebeurtenissen die zich in en om de stad Kishkindhya afspeelden toen de kwaadwillige Dundhuvi de stad na een lange tocht overland bereikte. Het kwaad dat ten tonele verscheen was uit zee opgedoken, kwam van ver en spoedde zich vanaf de kust voort landinwaarts totdat het tot staan werd gebracht in de voetheuvels van het Himalaya-gebergte, waar strenge koude heerste. Maar het kwaad wendde zich om en raasde opnieuw voort over het land. Het arriveerde bij Kishkindhya. Koning Vali vocht langdurig en hevig met Dundhuvi. Tenslotte behaalde hij de overwinning. Een zoon van Dundhuvi nam het besluit zijn vader te wreken. Hij volgde zijn vaders voetsporen en bereikte eveneens de stad Kishkindhya. Weer werd Vali het slachtoffer van een gevecht. Deze keer voltrok het gevecht zich binnen een stelsel van grotten, waar Asura's (goden uit de oudheid ^(GtH)) zich ophielden. Buiten wachtte Sugriva de afloop van de strijd af. Na een jaar kolkte er bloed door de grotingang naar buiten. Keer op keer riep Sugriva Vali's naam, maar deze antwoordde niet. Wel kwamen Asura's (in de functie van goden van de dood) naderbij. Daarop sloot Sugriva de ingang naar de grot af met een grote steen. Het apenvolk riep Sugriva uit tot nieuwe koning. Maar Vali leefde nog. Hij overwon het kwaad en trad als overwinnaar uit de grot tevoorschijn. Hij was echter zo boos toen hij Sugriva aantrof met de kroon op het hoofd, dat hij hem verjoeg.

Het kwaad dat Dundhuvi en zijn zoon vertegenwoordigen, duidt op een gevreesde besmettelijke ziekte, een plaag die zich vanaf de kust voortplantte tot aan het Himalaya-gebergte. De ijzige koude hield de verspreiding van de ziekte op deze plaats tegen, maar kon niet verhinderen dat zij zich verder over het land verbreidde.

Van belang is de vermelding van brokken puur metaal die in het gebergte aan de oppervlakte waren gekomen. Ook wordt gesproken van een stamhoofd met een verweerd uiterlijk, vertegenwoordiger van een volk dat zich destijds in dit eenzame, onherbergzame gebied vestigde. “Ben jij van plan mijn vredelievend volk kwaad te doen? De sterken zijn niet

vertoord..... Wij weten hetgeen jij niet weet.....“ Deze woorden spreken de verzekering uit dat men hier de symptomen van de kwaal onderkende. Wellicht was men op de hoogte van een methode om dit kwaad aan te pakken, om aan de gevreesde ziekte het hoofd te bieden. Men wist zich te vrijwaren van besmetting en van de ernstige gevolgen van de plaag voor de mensheid.

De gevreesde ziekte bereikte de grottenstad Kishkindhya. Koning Vali ontkwam niet aan besmetting. Gehoor gevend aan de wens van de koning bracht men hem buiten de stad, waar hij het gevecht op leven en dood aanging. Vali genas en keerde terug naar zijn stad. Maar hij verzaakte de riten van dankbaarheid die zijn genezing vereiste. De geschokte priester Matanga ontzegde de koning en zijn volk de toegang tot de heilige heuvel waar het gewijde altaar stond.

Na verloop van tijd daagde de “zoon van Dundhuvī” op. De plaag herhaalde zich. Opnieuw werd Vali door de ziekte getroffen. Hij voerde een langdurige strijd met de dood. Sugriva hield bij de zieke koning de wacht. Op een dag gaf Vali een flinke hoeveelheid bloed op, bleef daarop bewegingloos liggen op de bodem van de grot waarin hij zich had teruggetrokken en reageerde niet op het herhaaldelijk roepen van Sugriva. Tenslotte concludeerde Sugriva dat Vali was overleden. Hij voldeed aan de vereiste rituelen en sloot hierna de grotopening af met een grote steen.

Vanuit een diepe bewusteloosheid ontwaakt, teruggekeerd naar het leven, voedde Vali zich met de offergaven van voedsel en drank die de dode waren meegegeven. De plaag was opnieuw overwonnen. Vali sterkte langzaam aan. Zodra hij weer op zijn benen kon staan, begaf hij zich naar de uitgang van de grot en verwijderde de steen die hem de weg versperde. Hij begaf zich naar zijn stad. Vervuld van ingehouden woede dat men hem had opgegeven, hem had dood gewaand en opgesloten in de grot, trof hij bij aankomst in Kishkindhya Sugriva aan als zijn opvolger, als de nieuwe koning der apen. Ofschoon Sugriva hem de kroon onmiddellijk terugschonk, gelastte Vali de onthutste Sugriva de stad terstond te verlaten en nimmer daarin terug te keren. Het apenvolk, dat met verontwaardiging kennis nam van Vali's besluit, verweet hem zijn kleinzielig gedrag en keerde zich van de koning af. Voortaan werd Vali gezien als een wreed en onrechtvaardig man, die bovendien Sugriva's echtgenote niet toestond haar man in ballingschap te volgen.

Savari, de oude vrouw die Rama en Lakshmana verwees naar Hanuman en Sugriva, had na de ontmoeting met de beide prinsen haar levenstaak volbracht. Zij beëindigde haar leven op de gebruikelijke brandstapel. Na de verbranding verscheen zij aan Indra in de eigen zielegedaante, gekleed in een gouden gewaad. De god Indra, die Savari in zijn hemelse wagen tegemoet kwam, voerde haar naar de hoge hemel van Brahma.

Aan de god Indra worden een aantal eigenschappen toegekend die ook aan de Noorse god Donar worden toegeschreven. Beiden worden bestempeld als god van donder en bliksem. Bij analyse van de aan deze twee goden verbonden eigennamen zien wij hen tevoorschijn treden als goden afkomstig uit Eden. Van Donar staat vast dat hij tot de Aasen behoorde. Indra's naam luidde oorspronkelijk Eden-Ra. De oude Grieken verwezen naar de vader van Zeus, Cronos, als god van donder en bliksem. Cronos werd geboren uit een hemelse vader, Uranus (hemel) en een aardse moeder, Gaea (aarde).

Hanumans naam beduidt “man” (of mens) van de god (H)anu. Babylonische bronnen vermelden hoe de schepper, Tiamat, zijn scheppingswerk aanving vanuit de oorspronkelijke chaos en allereerst goden creëerde. Eerst schiep Tiamat de goden Luchmu en Lachmu (el-uchmu en el-achmu), een manlijk en een vrouwelijk exemplaar. Luchmu herinnert aan de god Lugh, vereerd bij de Kelten. “Eeuwen later verschenen opnieuw twee goden, An-shar en Kishar, die de bovenwereld en de onderwereld vertegenwoordigden. Na vele jaren werd de

godenwereld uitgebreid met de komst van de goden Anu, Bel en Ea. Anshar erkende de god Anu als zijn eerstgeborene en verhief hem tot zijn gelijke.”⁵⁵⁾

De Kelten vereerden Danu als godin van vruchtbaarheid en tevens als aard- moeder. De godin werd door omhelzing met de hemelvader (vergelijk Cronos) bevrucht. ”Tot deze godin richtten de Kelten hun smeekbeden voor een goede oogst.”¹²⁾

Hanumans verbondenheid met Anu toont aan dat zijn vader Vayu, uit het geslacht van de Vanen, tegelijkertijd innig verbonden was met de Aasen. Wij hoorden reeds dat zijn aanwezigheid in het laboratorium van de Aasen van vitaal belang was bij de schepping van de mens. Behoorde Vayu tot de groep gijzelaars die vanuit de Vanenburcht naar de Aasen werd gezonden in ruil voor een gelijk aantal Aasen?

De Germaanse volkeren stammen oorspronkelijk van Ger. Armeniërs stammen van Ar of Ra. Op dezelfde wijze spreken de Sjamanen van afkomst van Sha (de Aasen).”Chinese bronnen spreken van een land bewoond door Sjamanen.”⁷⁵⁾ Deze traden op als tussenpersoon tussen goden en mensen. Vanaf de berg Dengbao reisden zij heen en weer tussen de aarde en de hemel. De Sjamanen hielden een groene slang in de rechter- hand en een rode slang in de linkerhand. Beide slangen, respectievelijk geladen met positieve en negatieve energie, vertegenwoordigen die energievorm waarmee de Sjamanen de verbinding met de goden tot stand brachten.”

De schepping van de diverse mensenrassen werd in fasen verwezenlijkt. Goden (engelen) waren actief betrokken bij de creatie van een opeenvolging van rassen die de aarde gingen bevolken.

Lang voordat de huidige mensenrassen verschenen, leefden een aantal vroege mensenrassen op aarde. Zij kwamen, vermenigvuldigden zich en verdwenen tenslotte weer. Wij kunnen hen slechts leren kennen vanuit de schaarse ons nagelaten geschriften die van hen spreken.

16. Hanuman, Sugriva en Jambavan

Opnieuw staan wij oog in oog met het dilemma waarvoor Rama en Lakshmana zich gesteld zagen. De zoektocht naar de ontvoerde Sita leidde hen naar de heuvel waar Sugriva en Hanuman hun heil hadden gezocht. "Rama en Lakshmana beklommen de heuvel en ontmoetten de uit de struiken tevoorschijn tredende Hanuman. ¹⁸⁾ Hanuman vroeg: "Zijn jullie goden die te voet over de wereld trekken?" Rama keek Hanuman aan en riep: "Maar jij bent Hanuman met de gouden oorringen!" Hanuman met zijn lange staart, zijn witte vacht, zijn lange, dunne armen, roodkleurig gezicht, voeten die veel weg hadden van handen, witte tanden en ogen die bijna geel waren, schudde zich. Hij sprak: "Rama, nu herken ik je. Wat kan ik voor je doen?" "Ravana heeft Sita ontvoerd." "Wij keken haar lang na."

Nu nam Hanuman Rama op zijn schouders en droeg hem naar Sugriva. Lakshmana volgde hen. Zij bereikten de plaats waar Sugriva zich ophield en het viertal verzamelde zich rond een vuurtje. Ter bezegeling van hun vriendschap liepen Rama en Sugriva enige malen rond het vuur. Voortaan zouden zij samen vreugde en verdriet delen. Het viertal zette zich bij het vuur op de grond neer. Sugriva toonde Sita's shawl, haalde de knoop eruit en spreidde Sita's sieraden uit. Hanuman verzekerde Rama dat Sita zou worden gevonden. Later vertelde Sugriva hetgeen hem zelf was overkomen.

De volgende morgen begaf het viertal zich naar de vallei waaraan de grot grensde, die de stad Kishkindhya bevatte. Met luide stem daagde Sugriva Vali uit tot een tweegevecht. Koningin Tara trachtte Vali tegen te houden, maar de koning trad naar buiten en het tweegevecht nam een aanvang. Hevig vechtend rolden Sugriva en Vali over de grond. De handelingen verliepen in zo een snel tempo, dat Rama moeite had het tweetal van elkaar te onderscheiden. Toch gelukte het hem tenslotte een pijl af te schieten naar de met gouden bloemen getooide Vali, die aan de winnende hand was. De pijl trof hem in het hart.

Sugriva, Hanuman, Rama en Lakshmana bogen zich over de stervende koning. Sugriva snikte. Koningin Tara begaf zich in gezelschap van haar zoon Angada naar haar echtgenoot. Vali zag hen één voor één aan. Vervolgens richtte hij zich tot zijn zoon en sprak: "Eigen boosheid veroorzaakte mijn dood. Schenk je hulp aan Rama." Na deze woorden stierf Vali. Koningin Tara verzocht Hanuman Rama mee te delen dat zij hem vergiffenis schonk. Toen eiste zij de pijl op waarmee haar man werd gedood en stak die in het eigen hart. Prins Angada staarde enige tijd naar de lichamen van zijn dode ouders. Toen sprak hij tot Rama: "Ik bied je mijn hulp aan. De goden zijn nimmer ingenomen met verdriet. Wanneer onze krijgers sneuvelen, wenen vrouwen en zonen niet." Diezelfde avond zouden Vali en Tara met pracht en praal worden begraven.

Hanuman verzocht Rama samen met hem de stad te betreden om de volgende dag de kroning van Sugriva bij te wonen. Rama antwoordde: "Neen, de regentijd is nabij. Lakshmana en ik zullen in het woud verblijven." Tot Sugriva sprak Rama: "Koning, treed je stad binnen. Je hebt lang genoeg gewacht." In de verte rommelde de donder. Sugriva zei: "Gedurende de regentijd kan men niet reizen, maar ik beloof dat wij de speurtocht naar Sita zullen aanvangen zodra de regens ophouden."

Hanuman geleidde Rama en Lakshmana naar een ruime grot met stromend rivierwater in de omgeving. Tot afscheid bracht Hanuman de beide handen samen. "Graag had ik Sita zo snel mogelijk willen bevrijden." Rama wilde Hanuman bedanken, maar op dat ogenblik bereikte het geluid van jammerklachten bij Vali's begrafenis hun oren. De eerste regendruppels vielen omlaag. Hanuman spoedde zich naar Kishkindhya.

De hevige regenval van het seizoen bracht overstromingen teweeg. Rivieren traden ver buiten hun oevers. Binnen de grot wachtten Rama en Lakshmana het einde van de regentijd af. Regelmatig drong het luidruchtig feestgedruis van de apen door tot in de grot. Rama treurde om Sita.

Eindelijk hielden de regens op. Lakshmana begaf zich naar Kishkindhya en verlangde te worden toegelaten. Angada opende voor hem de poort. “Mijn Zoon, kondig mij aan bij Sugriva en zeg hem dat Lakshmana bij de poort wacht en Sugriva herinnert aan zijn stellige belofte.” Angada rende naar Hanuman, die zich op zijn beurt naar de koning begaf die zijn roes lag uit te slapen. Hanuman riep: “Sta op, dwaas! Na drie maanden feestvieren moet je nu Lakshmana ontvangen.” “Hemelse goden, laat mij toch met rust!” “Vergeet je dronkenschap. Sta op, ga naar hem toe, breng je handen samen en maak een buiging. Het verbreken van een belofte is het ergste dat men zich kan denken!” “Breng mij koud water, Hanuman, maar houd op met praten.....“

Intussen was Lakshmana het wachten moe. Hij betrad de buitenste zalen van het grottenstelsel. Stenen kanalen geleidden water naar de binnenstad. Lakshmana passeerde talrijke vertrekken en tuinen vol bloemen. Hij kwam vele apen tegen gehuld in gewaden en omhangen met bloemslingers. Zij groetten Lakshmana met een stil handgebaar, waarbij de handen tezamen omhoog werden gebracht tot aan de wenkbrauwen. Hij kwam bij een brede laan, besprenkeld met parfum en omzoomd door sandelbomen en passeerde een brug over een rivier gevuld met helder water. Door een gouden poort betrad hij het geheel uit helder kristal opgetrokken paleis van Sugriva. Lange wit-zilveren torenspitsen verhieven zich. Eén van de torens doorboorde het dak van de grot. Lakshmana betrad een tuin waar bomen stonden, overdekt met blauwe bloesem. Hij opende een deur en passeerde zeven vertrekken. Vrouwen, gezeten op gouden en zilveren slaapbanken, regen bloemen aanéén. Zijn weg voerde hem naar de binnenzaal van de vrouwenverblijven, naar een danszaal van marmer, bezet met juwelen. Feesttafels en stoelen stonden langs de wanden. Schuldbewust trachtte Lakshmana zich in een hoek te verbergen. Hij behoorde hier niet te zijn, maar waar moest hij heen? Hij hoorde gezang van vrouwenstemmen, muziek, rinkelende bellen en het geluid van met juwelen bezette gordels. Kamerschermen waren bij de talrijke deuren geplaatst. Lakshmana pakte zijn boog in de handen en spande de snaar. Het geluid van de trillende snaar bereikte Hanuman. Deze sprak: “Hij is reeds naderbij gekomen!” Sugriva antwoordde: “Wij moeten kalm blijven en de koningin inschakelen.” Koningin Ruma werd ontboden: “Mannen als Lakshmana slaan geen vrouwen. Ga naar hem toe, peil zijn stemming en stel hem op zijn gemak.”

Met bedeesd neergeslagen ogen, rood van de wijn, naderde de liefvallige koningin Lakshmana. Met zachte stem vroeg zij hem: “Lakshmana, waarom ben je boos op je vrienden?” “Ik ben alleen boos op je echtgenoot.” “Na een langdurige periode van angst en vernedering is hij opgegaan in de lente van het geluk. Zelfs een verliefd mensenkind vergeet zichzelf in zorgeloosheid. Hoe moet een aap zich dan voelen? Wees niet boos op ons. Hij is jullie trouw gebleven. Kom!” Ruma leidde Lakshmana naar Sugriva, die intussen op een rijk versierd tapijt had plaatsgenomen. “Welkom, Lakshmana, welkom!” “Beste onder de apen, Vali's pad is niet zo nauw dat niemand hem zou kunnen volgen! Herinner je je woorden van vriendschap. Veel kan worden bereikt.” “Maar wij bekommeren ons om jullie. Laten wij samen naar de wachttoren gaan.” Zij beklommen een zilveren wenteltrap van vele treden, die voerde naar een platform hoog boven de heuvel, van waaruit de hele vlakte kon worden overzien. Zover het oog reikte was de vlakte bedekt met groepen mensapen, apen en ruigharige beren. “Dertien dagen geleden vroeg ik de beren ons te helpen. Wij allen hebben eigen visioenen, zijn kundig, kennen de wet en zijn sterk. Wij komen uit alle delen van de wereld. Wij kunnen bergen verzetten. Onze voetstappen stampen het gras plat. Wij kunnen de zee ledigen. Wij zijn hier met zijn miljoenen aanwezig.” Hanuman was intussen op weg

gegaan naar Rama om hem de komst van de dieren te melden. Sugriva en Lakshmana begroetten de berenkoning Jambavan: een oude, bruine beer met gouden oorringen en een kroon op het hoofd. Jambavan had rookgrijze ogen, enorme poten en zulke lange armen dat hij net zo gemakkelijk op twee als op vier voeten kon staan. Sugriva vroeg welke apen aan de oproep gehoor hadden gegeven. “Daarbuiten bevinden zich de witte apen, die in bomen verblijven en van vorm kunnen veranderen wanneer zij dat maar wensen; de lange, blauwe kokosnoot-ape, die zo krachtig zijn als olifanten; de gele honingwijnape met hun sterke tanden; houtskoolkleurige apen, geboren uit de dochters van Ghandarva's. Zij aanbidden de zon; grijze apen, die aan de rand van de wereld de bossen bevolken: knap van uiterlijk omdat zij zich houden aan een dieet van zwarte bessen; zwarte apen uit het gebied waar de rivier de Ganges stroomt: zij bezitten slangvormige staarten en roemen zichzelf nimmer; rode apen met leeuwenmanen. Ook zijn alle beren van de aarde gekomen: bruine en zwarte, verschrikkelijk om aan te zien.

Sugriva sprak: “Wanneer wij er op uittrekken om de dochter van de aarde te zoeken, moet eenieder zijn familie achterlaten.” Hij daalde af naar zijn paleis en nam plaats op de troon. Hij ontbood zijn generaals. Een kwart van de totale legermacht werd elk naar één van de vier windstreken gezonden. Hanuman, Angada, Lakshmana en Jambavan trokken met de hen toegewezen legermacht zuidwaarts, in de richting waarin Ravana's vliegende wagen zich had begeven. Angada leidde de expeditie. Van alle generaals werd verlangd dat zij na één maand zouden zijn teruggekeerd naar Kishkindhya om verslag uit te brengen van hun bevindingen.

De tocht naar het zuiden leidde door een dor en droog gebied, waar geen water of voedsel te verkrijgen was. Op een dag vielen de door hevige dorst gekwelde dieren uitgeput neer in het droge gras aan de voet van een heuvel. Eensklaps zagen zij twee zwanen met druipnatte vleugels voorbijvliegen. Angada en Hanuman stonden op en gingen op onderzoek uit. Aan de andere zijde van de heuvel ontdekten zij een grotopening. Alle dieren waren hen gevolgd. Hanuman ging als eerste de grot binnen, gevolgd door Angada, die Hanuman bij de staart pakte. Lakshmana, Jambavan en alle krijgslieden volgden Angada's voorbeeld. Zij vormden tezamen een lange keten. Plotseling viel Hanuman omlaag. Angada verloor daarop zijn evenwicht. Alle dieren tuimelden achter elkaar naar beneden. Op de bodem aanbeland bleek niemand zich verwond te hebben. De bodem van de grot liep stijl af naar omlaag. Er was niets om je aan vast te grijpen. In deze onderwereld, die verlicht was, bleek een rivier te stromen van koele, witte wijn. Uit het zilverkleurig riet groeiden bokalen omhoog. In het plafond en aan de wanden van de ruime grot waren klompen glanzend goud en magische spiegels aangebracht, die voor de verlichting zorgden. De dieren betraden een gang en ontwaarden in de verte een wit paleis met gouden balkons. Voor de ramen hingen netten, vervaardigd van parels. Een park met fonteinen die een mengsel van water en wijn spoten, vertoonde zich aan hun ogen. Dichterbij gekomen bleken de paden met bloemen te zijn bestrooid. Vissen en schildpadden waren van puur goud en zilver. Op een purperen stenen bank naast een juwelen trap die naar het paleis voerde, zat in de schaduw van een boom een beeldschone meisje. Alle apen en beren schaarden zich om haar heen. Niemand beseftte hoe op dat ogenblik de maand verstreek en het tijdstip was aangebroken waarop zij zich bij Sugriva hadden moeten melden. Hanuman vroeg:

“Wie ben je en wie wonen hier?”

“Ik ben Swayamprabha, een sterfelijke vrouw. Hetgeen men hier ziet, is niet steeds wat het schijnt. Dit is de grot der bomen die toebehoort aan Maya.”

“Hoe ben je hier terechtgekomen?”

“Aapje, ik ben danseres. Ik dans zó bevallig dat de hemelse Asparasa's mijn dansen wensen te bewonderen. Ik ben bevriend met de Asparasa Hema. Hier hebben jullie wat mango's, bananen en honing. Vertel mij waarheen jullie op weg waren.”

“Wij zijn op zoek naar Sita.”

“Het verheugt mij jullie te ontmoeten.”

“Waar is Maya?”

“Het is heel goed mogelijk dat hij hier al is. De Asura Maya is een magiër. Hij beschikt over bijzondere krachten. Wat hij creëert is steeds perfect zolang het duurt, vóórdat hij het weer wijzigt. Het is allemaal slechts schijn. Maya zei: “Wanneer je ergens in gelooft, kun je het waar maken..... voordat hij stierf.”

“Wat gebeurde er met hem?”

“Indra heeft hem bij de ingang van deze grot om het leven gebracht. De Asparasa Hema erfde deze grot en ik bewaak die voor haar. Hema was Maya's echtgenote en dat beviel Indra niet.”

“Hema's dochter is koningin van Lanka.”

“Ja, het gebeurde kort na haar huwelijk met Ravana.”

“Maar toch.....”

“Hanuman, je hebt gelijk. Indra's komen en gaan, maar Maya is het ware genie. Hij had best kunnen ontkomen aan Indra's dodelijk wapen. Vanaf het ogenblik waarop Hema het leven schonk aan een dochter hield Indra haar in het oog. Zij verbleef slechts in gezelschap van haar vader in deze grot.”

Swayamprabha, die zag dat Hanuman aanstalten maakte om te vertrekken, maakte de dieren duidelijk dat niemand ooit de onderwereld vermocht te verlaten. Zij beloofde hen echter haar medewerking te verlenen, opdat de dieren zich naar Lanka zouden kunnen begeven. Zij beval hen de ogen te sluiten. Apen en beren hoorden Swayamprabha's belletjes rinkelen en roken daarop de geur van zeewater. Zij deden de ogen weer open en zagen dat zij op het strand stonden dat grensde aan de zuidelijke zee. In de bossen werden zij gadegeslagen door de Naga's, opgerold als slangen.

Daar stonden zij tezamen onder een blauwe hemel bij de oceaan. Prins Angada richtte zijn blik naar de hemel en bestudeerde de stand van de zon. Hij schrok en riep: “De maand is verstreken. Hoeveel tijd brachten wij eigenlijk door in de grot?” Hanuman beseftte dat wat slechts enkele ogenblikken binnen de onderwereld had geschieden, in werkelijkheid veel langer had geduurd. Angada schaamde zich zó dat hij zijn opdracht niet naar behoren had vervuld dat hij liever wilde sterven dan te laat terugkeren. Alle apen en beren besloten Angada te volgen in de dood, strekten zich uit op het zand en verzonken in meditatie. Hanuman en Jambavan zetten zich neer onder een boom. Op verzoek van Jambavan vertelde Hanuman hem de geschiedenis van Sita.

Op het strand daalde plotseling een gier met verschroeiide vleugels neer. De gier luisterde toe en hoorde hoe Hanuman Jatayu's moedig gedrag prees.

“Wie spreekt daar van mijn broertje, de gierenkoning Jatayu?”

“Ik ben Hanuman en wij zijn op zoek naar Sita.”

“Ik heet Sampati, snel als de wind. 8.000 jaar geleden vlogen Jatayu en ik samen omhoog tot ver in de hemel. Omlaag kijkend naar de aarde zagen wij hoe zon en maan vanaf die hoogte even groot leken. Door de hitte verdreven, vielen wij terug naar de aarde, waar ik Jatayu uit het oog verloor. Ik landde op een heuvel in het zuiden en kwam tot de ontdekking dat mijn vleugels waren verschroeid en ik niet meer kon vliegen. Ik zag Ravana overvliegen met Sita. Stemmen uit de hemel weerklonken: “Daar gaat de verdoemde Ravana, koning van de Rakshasa's!” Als ik nog in staat was om te vliegen, vloog ik naar Lanka om Ravana te vermoorden!”

Apen en beren spitsten de oren en kwamen overeind. Nu wisten zij waarheen Ravana Sita gebracht had! Zij boden Sampati voedsel aan en toen deze had gegeten, verschenen aan zijn lichaam nieuwe, goudkleurige donsveren. Angada vroeg:

“Hoe ver is het naar Lanka?” “Niet meer dan tien zeemijlen.” “Wie is er in staat over de zee te springen?” vroeg Angada. Niemand kon zover springen. Jambavan richtte zijn blik naar Hanuman: “Hoeveel tijd heb je nog nodig om over de zee te kijken?”

Hanuman sprak: “Koning Rama, wind is de beste vriend van vuur. Wind blaast over de toppen van de heuvels. Wind is onzichtbaar. Men ziet slechts hetgeen hij verplaatst. Hanuman is de zoon van de stormwind, even snel als zijn vader. De tijd is aangebroken dat ik naar Lanka moet springen en het lot der Rakshasa's verhaasten.” Hij klom tegen de nabijgelegen heuvels omhoog, werd steeds groter en nam toe in kracht. De heuvels, met hun grotten vol slangen, werden samengedrukt. Woedend rolden de uit de onderwereld tevoorschijn gekomen slangen zich over de grond. Hun tongen schoten vlammen die in de rotsen beten. Hanuman klom hoger. Hij rees uit boven de heuvels. Stenen stortten omlaag en het water in de rivieren klotste heen en weer. Dieren sloegen op de vlucht. Vogels vlogen ver weg. Hanuman zette zich neer op de heuvel, hield de adem in, trok zijn buik in, rechtte zijn staart en trok die omhoog, trok de hals in, legde zijn oren plat tegen het hoofd en sprong de grootste sprong aller tijden. Hij verplaatste zich met een zo hoge snelheid dat planten en bloemen werden afgerukt. Apen en beren hadden nimmer een dergelijk schouwspel aanschouwd. Hanumans snelheid kleurde de lucht brandend-rood. Rode vlammen volgden hem. Toen verdween hij uit het gezicht. Hij verplaatste zich boven de oceaan met de snelheid van een komeet. De wind brulde onder zijn armen door. De zee kwam in beroering. De lucht rond Hanuman laadde zich op met electriciteit. Blauwe, zachtgroene, flinkerend-rode en oranje lichtflitsen knetterden. Midden in zee bood de berg Mainaka een rustplaats. Maar Hanuman vloog verder. De oude Rakshasi Sinhika opende haar wijde mond om Hanuman in te slikken, maar deze maakte zich klein en schoot door haar keelgat heen. Sinhika werd voorgoed vernietigd. Hanuman hernam zijn normale grootte en vloog weer verder. Voor hem uit verschenen de warme zandstranden van het eiland Lanka. Het weelderige eiland temidden van de oceaan lag aan zijn voeten. Lang geleden bouwde de hemelse architect Viswakarma hier de stad Lanka. Hanuman landde onder een vooruitstekende klip niet ver van de stad en kroop voorzichtig tevoorschijn. Toen de avondschemering over het land daalde, ging hij op weg naar de stad. Hij maakte zich klein, sprong over de stadsgracht en volgde de stadsmuur tot hij een geschikte plaats vond om er overheen te klimmen. Hij verborg zich in de schaduw van een boom, vouwde de handen en sprak: “Ik stel mijn vertrouwen op Rama. Het beroemde Lanka is onvoorstelbaar mooi: een vestingstad beschermd door de zee, onoverwinnelijk en verdedigd door Rakshasa-krijgers, die gereed staan om te vechten. Ik roep de oude heiligen aan en de helden uit het verleden. Ik vertrouw op Rama. Voor hem zal het gehele volk der Rakshasa's worden uitgeroeid.” Op zoek naar Sita liep Hanuman door de straten. De grote rijkdom en het feestelijk vertier verbaasden hem in hoge mate. In het centrum van de stad ontwaarde hij een lage muur, opgetrokken uit zestien verschillende kleuren rood goud. De muur omsloot het uitgestrekte paleis van Ravana. Hanuman sprong over de muur, passeerde een slaperige paleiswacht en betrad bij toeval de paleistuin waaraan Ravana's slaapvertrek grensde. Vele beeldschone vrouwen lagen in diepe slaap gehuld op de vloer van het vertrek. Hanuman trok verder en bereikte de binnenplaats, waar het enorme luchtschip Pushpaka stond, dat Ravana had gestolen van zijn broer Vaishravana, de god der schatten. Het gevaarte was versierd met bloemen, die Viswakarma in de hemel vormde. Pushpaka rustte op een afstand van twee vingers boven de grond op Lanka. Hanuman beklom Pushpaka. Hij bezocht vele weelderige verblijven en keek rond in aangelegde tuinen, die dag en nacht werden verlicht door middel van straling afkomstig uit de van topaas opgetrokken wanden. Bij dit licht bleven de bloemen van de daglelies ook 's nachts

open. In een andere tuin hield de straling van donkergetint smaragd het daglicht tegen en bleef de nachtlotusbloem open. De materialen bestemd voor de bouw van Pushpaka waren van heinde en ver aangevoerd. Wanneer Pushpaka zich gedurende de nacht verplaatste, scheen het alsof de hemel de sterrenbeelden verplaatste. Overdag scheen Pushpaka te zijn samengesteld uit een bundel regenbogen. Het gevaarte bewoog zich door de lucht voort in een oneindige beweging. Maar indien gewenst kon men het ook besturen. Men kon door de ramen naar buiten kijken. Gezeten op een tapijt genoot men van de talrijke aangebrachte juwelen, die in het zonlicht glansden wanneer Pushpaka een bocht nam. Hanuman was aan boord niemand tegengekomen. Hij daalde weer af naar de tuin en zette zijn tocht voort. Tenslotte raakte hij zo vermoeid dat hij zich terneergeslagen neerzette boven op een muur die aan een kleine tuin grensde. Vayu liet een stormwind waaien die Hanuman de tuin inblies. Het eerste morgenlicht kleurde de hemel. Hanuman verschool zich tussen de takken van een enorme boom. Priesters hieven in de tempels gebeden aan om de nieuwe dag te verwelkomen. Een aantal afzichtelijke Rakshasi's betrad de kleine tuin.

Bij het ontwaken was Ravana's eerste gedachte steeds gewijd Sita. Hij verzorgde zijn uiterlijk en begaf zich daarop in gezelschap van koningin Mandodari en een honderdtal van zijn andere vrouwen naar de tuin waar Sita verbleef. Hanuman zag hem aankomen. Even later zag hij eensklaps aan de voet van een boom een knappe jonge vrouw opstaan. Zij begaf zich naar de boom waarin Hanuman zich verscholen hield. Haar gele gewaad was bezaaid met vlekken. Het lange, zwarte haar hing in een zware vlecht neer tot op haar heupen. Hanuman keek naar haar gezicht. Het was de sterk vermagerde Sita! In gedachten zwoer Hanuman dat Ravana hiervoor zou boeten!

Ravana knielde neer aan Sita's voeten en sprak: "Lieve Sita, waarom ben je bang voor mij? Ik ben geheel overgeleverd aan mijn liefde voor jou. Waarom verkies je deze tuin boven de weelde van mijn paleis? Je zou meesteres kunnen zijn van mijn koninkrijk!" Sita antwoordde: "Door mij aan te raken heb je je eigen dood bespoedigd."

Opnieuw smeekte Ravana Sita hem haar liefde te schenken. Maar Sita antwoordde dat Ravana de situatie in een verkeerd licht bezag. "Breng mij terug naar Rama!" Woedend keerde Ravana zich af. Koningin Mandodari sprak: "Zij is niet meer waard dan ik ben. Kom, zij houdt slechts van Rama, zoals het ene insect het andere bemint." Ravana's andere vrouwen keken Sita echter met begrijpende blikken aan. De Rakshasi's die Sita bewaakten, trachtten eveneens Sita over te halen aan Ravana's wens toe te geven. Sita wierp hen een hooghartige blik toe en sprak: "Jullie koning? Ik zou niet eens in staat zijn naar hem te spugen!" Nu wilden de bewaaksters van Sita haar te lijf gaan. Maar een oude Rakshasi, Trijata, ging naast Sita staan en beval hen Sita met rust te laten. "Vannacht droomde ik van de verovering en ondergang van Lanka! Prinses, ik zal U mijn hele droom vertellen. Misschien kunt u ons nog redden....."

Tijdens haar droom had Trijata Sita, gehuld in een wit gewaad, zien staan boven op een witte heuvel, waar ook Lakshmana zich bevond. Hij nam plaats op een hoge stapel wit gebeente en begon aan een maaltijd van melk en rijst. Een witte olifant verscheen, die een troon droeg waarop Rama had plaatsgenomen. Ook Rama was in het wit gekleed. Sita snelde naar Rama toe en zij omhelsden elkaar. In een oogwenk zat zij naast hem op de troon en hield de zon en de maan in haar uitgestrekte handen. Daarop verscheen een in het rood geklede en met rode bloemen getooide Ravana, wiens tien hoofden waren kaalgeschoren. Ravana dronk olie. Rijdend op een zwijn reed hij in zuidelijke richting voorbij. Achter hem verdween Lanka in de golven van de oceaan, terwijl een donkergetinte vrouw Ravana naar het land van de dood sleepte.

De Rakshasi's verlieten de tuin. Sita bleef alleen achter, zittend onder de boom waarin Hanuman zich schuilhield. Zacht sprak hij enige keren Rama's naam uit. Sita luisterde.

Hanuman sprak: “Rama doodde het valse hert. Hij sprak met de stervende gierenkoning Jatayu. Hij heeft vriendschap gesloten met Sugriva. Alle dieren zijn vanuit Kishkindhya op weg om je te zoeken. Ik ben Hanuman. Ik sprong over de zee naar Lanka en heb je gevonden.” Er ontstond een gesprek tussen Sita en Hanuman, die Sita de ring van Rama schonk. Sita luchtte haar hart en vertelde van haar wanhoop, haar langdurige gevangenschap en haar twijfel of Rama nog wel van haar hield, of dat hij haar inmiddels vergeten was. Hanuman schonk Sita nieuwe hoop. Hij vertelde hoe de regens de oorzaak waren van het oponthoud. Hij verzocht Sita op zijn rug te klimmen, opdat hij haar mee terug kon voeren naar Rama. Maar Sita weigerde op deze wijze de vlucht te nemen. Zij vroeg Hanuman een boodschap van haar over te brengen aan haar echtgenoot. “Indien je mij nog liefhebt, kom dan naar Lanka. Neem de wapens op tegen Ravana en het demonenvolk.” Het gesprek was hiermee ten einde en Hanuman nam afscheid van Sita. Hij sprong omhoog, maar kon niet nalaten bij zijn vertrek de bloembedden van Ravana's paleistuin om te ploegen en grote ravage aan te richten aan de paviljoens. Een felle wind, die gepaard ging aan Hanumans vertrek, joeg stof en bladeren hoog op. Paarden sloegen op hol. Olifanten gingen er vandoor. De energie die Hanuman opwekte, verspreidde een knetterend geluid. Hij nam in omvang toe en schoot regelrecht af op de met goud beklede Raksjasa-tempel. Binnen de tempel rolden de priesters, in religieuze hysterie gedompeld, rond in het stof. In zijn vaart wierp Hanuman het saffieren beeld van de godin Lanka binnen de tempel omver. Grote delen van door bewieroking en door ouderdom zwart geblakerd bladgoud vielen omlaag. Buiten de tempel aanbeland brak Hanuman een marmeren zuil af en vloog ermee naar het dak van de tempel, waar hij de zuil zó snel ronddraaide dat deze vlam vatte. Vonken schoten in alle richtingen. De tempel zelf werd door de vlammen verwoest. De priesters renden voor hun leven. Twee van de zuilen bleven overeind. Bovenop één van deze zuilen balanceerde Hanuman, staande op een plank. Brokken gesteente vielen aan alle zijden omlaag. Soldaten schoten hun pijlen af op Hanuman, maar raakten hem niet. Velen kwamen om door vallend gesteente.

Ravana, die het gebeuren vanuit zijn troonzaal gadesloeg, begaf zich via een smalle trap en een tunnel die onder de stadsmuur door liep, naar zijn zoon Indrajit. Deze had tijdens een oorlog de god Indra gevangen genomen, maar zijn leven later in dienst van de goden gesteld. Indrajits oppasser, Sukra, hield Ravana tegen. Indrajit had gevestigd en een gelofte tot zwijgen afgelegd. Nu voedde hij aan zijn altaar de vlammen met boter. Na vijf dagen van voorbereiding had Indrajit juist het ogenblik bereikt dat de kroon op zijn werk vormde: hij schonk alle wijsheid die hij tijdens het vasten vergaarde terug aan de god Shiva, de god die steeds een cobra over zijn schouder draagt.³⁰

Sukra was een Asura die onder de zee huisde, maar naar Lanka was gereisd om Indrajit te onderwijzen. Ravana vroeg Sukra waarom Indrajit dit offer bracht. Sukra vertelde dat het een geschenk aan Ravana zelf betrof, want dat Rama tegen hem op zou staan. Ravana luisterde echter maar met een half oor en wachtte ongeduldig het einde van de heilige handelingen af. Toen het zover was, wendde Indrajit zich tot zijn vader: “Wat kan ik voor u doen, vader?” “Hul die aap in onwezenlijkheid, neem hem gevangen en breng hem naar mij toe!” Indrajit, die ervan op de hoogte was dat Hanuman onsterfelijk was, gehoorzaamde. Hij veranderde in een krijger, spande zijn boog en sprak tegelijkertijd een toverformule uit. Zijn pijl trof doel en Hanuman viel ter aarde. Rakshasa's bonden zijn handen en voeten met kettingen vast en droegen hem tot voor de troon van Ravana. Met zijn twintig ogen keek de koning Hanuman aan. Hanuman hield de blik van de koning vast. Ravana herinnerde zich plotseling hoe de stier Nandin, met het gelaat van een aap, hem eens vertelde dat Ravana uiteindelijk zou worden vernietigd door dieren met gezichten als dat van Nandin. Nu liep

---

³⁰ Symbool van de vruchtbaarheid

Vibhishana op Hanuman af en vroeg hem wie hij was. Hanuman antwoordde dat hij een boodschapper was met een bericht voor de koning.

Hij richtte zich tot Ravana en sprak: “Majesteit, ik ben Rama's slaaf Hanuman. Ik kwam naar Lanka om Sita op te sporen. De koning van Kishkindhya zendt u zijn beste wensen. Hij zegt: “Sita werd onrecht aangedaan.” Sugriva verzoekt u haar de vrijheid te schenken, want zij behoort aan een andere man.”

“Hoe kwam je naar Lanka?”

“Ik sprong. Omdat ik een dier ben, draai ik mijn hoofd niet om voor al wat u Schoonheid noemt. Ik ben de zoon van de wind en sprong over de oceaan. Geef Sita terug of het zal u duur komen te staan.”

“Aan dat verzoek zal ik nimmer gehoor geven. Vibhishana, onthoofd hem!”

Vibhishana dacht er echter niet aan een boodschapper op die manier te behandelen.

Nu kwam de Rakshasageneraal Prahasta naar voren en sprak: “Laat de boodschapper vrij, opdat hij terugkeert en kan vertellen waar Sita zich bevindt. Op die manier kunnen wij met Rama strijden.”

De geketende Hanuman werd door soldaten op twee horizontale latten vastgebonden en naar buiten gedragen. Zijn staart werd omwonden met in olie gedrenkte lappen, die daarna werden aangestoken. Hanuman besloot dat de tijd was aangebroken zich van zijn ketenen te ontdoen. Zijn lange staart, slechts ten dele met de brandbare lappen bedekt, zwiepte heen en weer. Zo snel als een bliksemstraal schoot hij omhoog. De vlammen grepen snel om zich heen. Vele huizen raakten in brand en de straten stonden vol rook. De intense hitte veranderde baksteen in glas. Demonen haastten zich naar een grote vijver en sprongen in het water. Vanaf de top van de Trikutaheuvel keek Hanuman naar de brandende stad.

Indrajit riep de vuurgod aan en bedwong het vuur met enkele druppels water. De straten van de stad stonden blank. Hanuman herinnerde zich Sita en sprong terug naar Lanka. Hij overtuigde zich ervan dat Sita ongedeerd was gebleven. Sita nam de gouden speld in de vorm van een blad waarop een parel was bevestigd, de speld die haar vader haar schonk ter gelegenheid van haar huwelijk met Rama, uit het zwarte haar en stelde deze Hanuman ter hand. Zij verzocht hem de speld aan Rama te overhandigen op het moment dat Hanuman Rama de vraag zou stellen of hij nog van Sita hield. Opnieuw sprong Hanuman omhoog. Hij richtte zich naar het noorden en bereikte de kust waar het leger hem wachtte.”

Aan de ontknoping van het raadsel van Sita's verborgen verblijfplaats gingen talrijke ingrijpende gebeurtenissen vooraf. Vele aardbewoners waren bij de opsporing betrokken. De ontmoeting van Rama en Lakshmana met Hanuman en Sugriva luidde een toekomstig bondgenootschap in tussen de nieuwe mensheid en een aanzienlijk aantal vroege mensenrassen. Bij de allereerste ontmoeting op de heuvel Rishyamuka sprak Rama de woorden uit waarop Hanuman wachtte: “Hanuman met de gouden oorkingen”. Zijn meester stond vóór hem. Hanumans bestemming om Rama te dienen en op deze wijze een belangrijke rol te vervullen bij toekomstige gebeurtenissen die het lot van goden en mensen ten goede zouden doen keren, nam een aanvang. Rama en Sugriva liepen samen enige malen rond het vuur. Deze heilige handeling bezegelde hun toekomstige vriendschap en trouw. Op dezelfde wijze maken ook thans de Hindoe-bruid en bruidegom tijdens de huwelijksplechtigheid een ommeegang rond het vuur, ter bezegeling van hun trouw aan de huwelijkspartner.

De eerste handelingen van het viertal betroffen de opheffing van Sugriva's ballingschap, het bewerkstelligen van zijn eerherstel en zo mogelijk een hernieuwde aanvaarding van het koningschap over Kishkindhya. De door het volk gevreesde en verachte koning Vali, Sugriva's broer, nam de uitdaging tot een tweegevecht zonder omwegen aan. Vali handelde in overmoed en onnadenkendheid. Koningin Tara, wiens naam “aarde” beduidt, trachtte haar echtgenoot nog te weerhouden, maar Vali en Tara waren voorbestemd op deze

dag te vertrekken uit het land der levenden. Vlak voor zijn levensgeest vervloog, gaf Vali te kennen dat hij begreep hoe zijn langdurig wangedrag oorzaak werd van zijn dood. Hij wist echter niet dat zijn heengaan de weg vrijmaakte voor het treffen van maatregelen die er uiteindelijk toe zouden leiden dat Ravana's macht gebroken werd.

De aanstormende regentijd ontnam Rama en Lakshmana de mogelijkheid Sita snel op te sporen. Noodgedwongen verbleef ook het volk van Kishkindhya een aantal maanden binnen de eigen stad. Ofschoon het Rama en Lakshmana toescheen alsof Sugriva zijn tijd slechts doorbracht met drinkgelagen en feestvieringen, bereidde Sugriva de zoektocht naar Sita wel degelijk voor. Ongetwijfeld voerde hij regelmatig overleg met zijn generaals en zond boodschappers uit naar vele volkeren, met het verzoek deel te nemen aan de toekomstige zorgvuldig beraamde activiteiten.

Ofschoon het Ramayana slechts spreekt van Rama's gemoedstoestand tijdens de langdurige periode van wachten, zullen ook de beide prinsen ernst hebben gemaakt met het beramen van plannen om Sita op te sporen en haar ontvoering te wreken. Zodra de regens ophielden, begaf Lakshmana zich naar Kishkindhya. Toen het oponthoud aan de poort van de stad hem begon te vervelen, betrad hij met grote voortvarendheid het hem onbekende terrein. Met stijgende verbazing volgen wij hem op zijn tocht door de onderaardse stad. De gedragingen van het apenvolk uit Kishkindhya tonen zich als verrassend ontwikkeld en beschaafd en corresponderen op generlei wijze met die van de mensapen zoals wij die in onze tijd hebben leren kennen. Eerst vernemen wij hoe het levenbrengende water via een systeem van in steen uitgeholde kanalen naar het hart van de stad werd geleid. Men was zich alleszins bewust van de noodzaak van een regelmatige watervoorziening en nam maatregelen ter bevordering van hygiëne. De aanleg van tuinen, beplant met exotische bomen en planten, de bouw van wegen, bruggen, poorten en van een uit kristal opgetrokken paleis voorzien van trappen en torens, vereist een gedegen kennis van de wetten der wis- en natuurkunde, van de gedragingen der gesteenten, van stedenbouwkundige en waterbouwkundige kwaliteiten en van gedegen vakmanschap, verkregen via de weg van langdurige ervaring. De apen die Lakshmana gedurende zijn tocht door de straten van de stad ontmoette, begroetten hem op uiterst beschaafde wijze met een zwijgend gebaar van de handen. Wij vernemen hoe de vrouwen zich ophielden in eigen verblijven, zich kleedden in sierlijke gewaden en zich tooiden met rinkelende belletjes en met gordels ingelegd met juwelen. Zij strekten zich uit op zilveren en gouden slaapbanken. Zij bespeelden muziekinstrumenten, waarmee zij zich bij hun zang begeleidden. Zij dansten in een daartoe ingericht vertrek voorzien van zachte stoelen en elegante tafels, waar vele kamerschermen en deuren naar aangrenzende vertrekken de vrouwen aan het nieuwsgierig oog van vreemden onttrokken. De vele luxueuze voorwerpen waarmee de apen zich omringden, doen ons versteld staan.

De schone koningin Ruma vertoont intelligentie, takt en goede manieren. Op weldoordachte wijze trad zij Lakshmana tegemoet en slaagde erin zijn boosheid te verzachten. Met behulp van diplomatieke argumentatie en onder aanbidding van verontschuldigen bedaarde zij Lakshmana's gemoed, alvorens zij hem naar haar echtgenoot Sugriva begeleidde. Sugriva had reeds op een rijk versierd tapijt plaatsgenomen.

Sugriva en Lakshmana beklommen een wenteltrap binnen de hoogste toren van het paleis. Zij bereikten een platform dat zich onder de torenspits uitstrekte en boven de grot uitstak. Vanaf deze plaats kon het gehele dal worden overzien.

Sugriva had zijn werk grondig gedaan. Tijdens het regenseizoen had hij niet stilgezeten. De oproep om Sita te helpen opsporen, was tot ver over de grenzen doorgedrongen. Onderhandelingen waren gevoerd met vertegenwoordigers van diverse apenrassen en van het berenras. Grote groepen krijgers verzamelden zich op de vlakke grenzend aan Kishkindhya.

Valmiki's beschrijving van de groepen “dieren” die zich in het dal verzamelden, wekt grote verbazing. Hij tovert de thans vergeten mensenrassen tevoorschijn, die eens de aarde bevolkten. Deze volkeren converseerden met elkaar, overwogen elkaars standpunten, volgden bevelen op en namen deel aan de gezamenlijke strijd tegen het kwaad dat Ravana vertegenwoordigde. Uit het gesprek dat koningin Ruma met Lakshmana voerde, blijkt tevens hoe het apenvolk van Kishkindhya zich er terdege van bewust was dat een nieuw ras op een hogere trede van de menselijke ladder was ontstaan, het ras waartoe Rama en Lakshmana behoorden. De tekst uit het Ramayana bevestigt het onderscheid tussen de reeds lang bestaande mensenrassen en het nieuwe, lichtbehaarde en staartloze ras, ontstaan uit de verbintenis van de goden en van hun afstammelingen met de aardsen, het ras dat een nieuwe fase inluidde in de geschiedenis van de mensheid.

Een vrij recent voorbeeld van de verwarring die kan ontstaan bij het bepalen van de soort was de ontmoeting van de mens met staartloze wezens met een lichaamslengte van één à twee meter en voorzien van een roodbruine beharing, aangetroffen in de regenwouden van Sumatra en Borneo. De zojuist aangetroffen soort verwierf de naam Orang Utan of Bosmens. Men verkeerde in de stellige overtuiging in aanraking te zijn gekomen met een onbekend primitief mensenras, dat zich binnen de wouden schuilhield. Pas veel later realiseerde men zich dat Orang Utan niet tot de mensachtigen mag worden gerekend, maar moet worden ingedeeld bij de groep mensapen waartoe ook de Gorilla en de Chimpansee behoren.

De gedachte dat de in het Ramayana-epos tevoorschijn tredende stammen, die zich eens verzamelden bij Kishkindhya, kunnen worden ingedeeld bij de groep mensapen was reeds ontstaan lang voor de verhalen afkomstig uit de overlevering de dichter Valmiki bereikten. De verklaring van deze gedachtengang moet onder meer worden gezocht bij de namen die deze stammen zich verwierven. Een snelle aanwas in aantallen en de daarmee gepaard gaande bedreiging ten aanzien van de voedselvoorrading noopten jonge krijgers en hun gezinnen tot afscheiding van de hoofdgroep. Zij trokken er op uit om een geschikte woonplaats te vinden waar zij zich konden vestigen. Na verloop van tijd ving de afgescheiden groep aan zich te onderscheiden van de moederstam. Nieuwe gewoonten en gebruiken, mede afhankelijk van de woonomgeving, werden geaccepteerd. Ook werd gedacht aan een nieuwe naam voor de jonge stam. De aanvoerder, priester of priesteres werd verzocht een passende naam te bedenken voor de nieuwe stam. Soms werd een naam geassocieerd met een diersoort uit eigen omgeving, waarmee de stamleden zich op één of andere wijze verbonden wisten en waarmee zij zich konden vereenzelvigen. In vele gevallen werd besloten tot een naam die bepaalde karakteristieken van de stam weergaf. Deze laatste vorm van naamgeving leidde tot de foutieve veronderstelling dat men, bij de uit de overlevering afkomstige gegevens, te doen had met een aantal apenrassen en een berenras, die allen in staat waren tot spreken en handelen. Deze eigenschappen kunnen echter niet aan dieren worden toegeschreven. Een aantal diersoorten converseert door middel van voor de mens en voor andere diersoorten onbegrijpelijke klanken. Mensapen zijn de enigen die zich een aantal kleine handelingen hebben eigengemaakt. Ter verduidelijking van het bovenstaande beschouwen wij opnieuw het overzicht van de in het Ramayana genoemde rassen.

- 1 Lange, blauwe kokosnootapen, zo sterk als olifanten. Hier ontmoeten wij een volk in het bezit van een blauwzwarte huidskleur, met een voor die periode aanzienlijke lichaamslengte en grote spierkracht.
- 2 Gele honingwijnapen met sterke tanden. Deze mensen werden gekarakteriseerd door hun gele huidskleur, sterk gebit en de productie van honingwijn.

- 3 Houtskoolkleurige apen, geboren uit dochters van Ghandarva's en die de zon aanbidden. Wij maken kennis met een groep mensen voorzien van een koolzwarte huidskleur. Zij stamden af van hemellingen die zich met aardse vermengden, een vroeg ras met een duidelijk omschreven religievorm. Zij vereerden de zonnegod als plaatsvervanger van de schepper, de stralende god die licht en warmte verspreidt. Deze godheid vertegenwoordigt tezamen met moeder aarde (aarde, water en lucht) groei en bloei van de totale aardse schepping, van mens, dier en plant.
- 4 Grijs apen die de bossen aan de rand van de wereld bevolken, knap van uiterlijk ten gevolge van een dieet van zwarte bessen. Dit volk kwam van verre en huisde in een bosrijk gebied. Zwarte bessen vormden het hoofdbestanddeel van het voedsel. Aan deze bessen werd het knappe uiterlijk toegeschreven.
- 5 Zwarte apen uit het gebied van de rivier de Ganges, die zichzelf nimmer roemen. Zij zijn in het bezit van slangvormige staarten. Deze stam met zwarte huidskleur bewoonde de kustvlakte van een weidse, heilige rivier. De toevoeging dat deze mensen zich bij de Ganges ophielden is ongetwijfeld van later datum. Het volk gedroeg zich kalm en evenwichtig. Nimmer werd gerept van eigen moed en heldendaden, noch van het grote uithoudingsvermogen dat hen kenmerkte. Waarschijnlijk was het de beweging van de staart die herinnerde aan de wijze waarop de slang zich kronkelend voortbeweegt.
- 6 Rode apen met leeuwenmanen. De stamleden geleken wat hun huidskleur betrof op de huidige Indianen. De weelderige roodbruine haarbos werd met zwier gedragen en herinnerde andere volkeren aan de manen van de leeuw.
- 7 Alle beren van de aarde, bruine en zwarte, vreselijk om aan te zien. Het ofwel zwaarbehaarde of in berenhuiden gehulde volk was van opvallend groot postuur. Handen en voeten waren eveneens groot van afmeting. Deze fysieke kenmerken boezemden andere rassen ontzag in. De beren werden dan ook gevreesd.

Wat op het eerste gezicht een bijeenkomst van fabeldieren scheen, blijkt een samenkomst te zijn geweest van diverse rassen die behoorden tot de menselijke soort. De hier genoemde mensenrassen vertonen, behoudens de zware beharing en de aanwezigheid van de staart, een aantal kenmerken die wij eveneens bij de huidige mensenrassen aantreffen.

De vroege aanwezigheid op aarde van de menselijke soort wordt onder meer aangetoond door voetafdrukken afkomstig van de mens uit het Carboon, aangetroffen in het heuvelgebied van Kentucky.⁶⁸⁾ “Doctor Wilbur Burroughs, hoofd van de afdeling geologie van de Berea-Universiteit, concludeerde na bestudering van de ter plaatse verzamelde gegevens dat de voetafdrukken, afgezet in een zanderige kuststrook uit de Pensylvanische Periode van het Palaeozoïcum,³¹ afkomstig waren van de mens. Doctor Burroughs ging niet direct over tot publicatie van zijn bevindingen, maar bestudeerde eerst deze oude geologische laag. Bij zijn uiteindelijke publicatie in 1953 toonde hij slechts twee van de tien best bewaarde paren voetstappen, waarbij in beide gevallen de linkervoet vóór de rechter was geplaatst. De onderlinge afstand tussen beide voeten komt overeen met die bij de huidige mens. De afstand tussen de hielen bedraagt twee decimeter. Bij een derde paar voetafdrukken stonden de voeten

---

³¹ Palaeozoïcum, ca. 250.000.000 jaar geleden, het tijdvak waarin reusachtige tweeslachtige dieren leefden

bijna parallel. Ook de afstand tussen de twee voeten onderling komt overeen met die bij de hedendaagse mens. De grootte van de voet verhoudt zich tot een schoenmaat 7½.³² De voetstappen konden niet van grote tweeslachtige dieren afkomstig zijn. Er werden geen afdrukken van voorpoten aangetroffen. De schepselen die de afdrukken achterlieten, bewogen zich voort op de achterbenen. Nergens werden afdrukken aangetroffen van een staart of een buik.”

De Tulsa Sunday World van 25 Mei 1969 wijdde een artikel aan de vondst van een verbindingsofficier van North American Rockwell, Troy Johnson, die in een zandsteenlaag ten oosten van Tulsa afdrukken aantrof van een aantal diersoorten die hij slechts ten dele had kunnen identificeren.⁶⁸⁾ In de aan de oppervlakte gekomen laag bevond zich eveneens een uitgesproken menselijke voetafdruk tussen die van de diersoorten. De argumentatie van Troy Johnson werd als volgt beschreven:

“Het blok zandsteen waarin de voetafdruk werd aangetroffen, weegt ongeveer 15 ton. Het is uitgesloten dat iemand het blok naar de top van de heuvel heeft overgebracht. In de heuvel zijn meerdere zandsteenblokken aan de oppervlakte gekomen, afkomstig uit één en dezelfde geologische laag. Dit bewijst dat op deze plaats de aarde eeuwen geleden omhoog kwam.....“

Uit bovenstaande vondsten blijkt hoe omzichtig wij te werk moeten gaan wanneer wij verslagen van gebeurtenissen uit de vroege prehistorie beoordelen. Wat ons op het eerste gezicht onwaar, onmogelijk en bizar toeschijnt, kan bij nadere beschouwing het ware verleden openbaren en ons een juist beeld verschaffen van de vergeten geschiedenis der mensheid. Gegevens uit de overlevering die ongeloof en verwondering verwekken, hebben onder meer betrekking op uiterlijk en hoedanigheden van stammen die eens de aarde hebben bevolkt. Menselijke gestalten in het bezit van meer dan één hoofd, met meer dan twee armen of benen, slechts één oog of meer dan twee ogen, oren die tot aan het middel reiken, een sterk afwijkende huidskleur als groen of blauw, een huid bedekt met vogelveren en een vogelkop met snavel doen ongeloofwaardig aan. Gedrag patronen wijken soms sterk af van de onze. Ofschoon in deze vorm van berichtgeving rekening moet worden gehouden met een ingeboren afkeer van vreemde volkeren met andere levensgewoonten, bevatten de verslagen in bepaalde gevallen toch een kern van waarheid. De reiziger die de vogelmensen ontmoette, bracht verslag uit van het bijwonen van een rituele ceremonie die getuigt van langdurige traditie. De deelnemers toiden zich met vogelveren en trokken over het eigen hoofd een vogelkop met snavel. De vogeldans behoorde tot een ceremonie gewijd aan de eigenschap die de mens moet missen, nl. de mogelijkheid om zich met vleugels boven de aardkorst te verheffen. Vaak moet deze dans in verband worden gebracht met verering van zielen van voorouders (zoals binnen het animisme wordt aangetroffen). De uitgebeelde vogel behoort tot de grote (roof-) vogels uit de eigen omgeving. Van oorsprong herinnert de dans echter aan een bezoek van goden die met een vliegende wagen vanuit het luchtruim op de mens toekwamen. Na een verblijf van korte of langere duur vertrokken de goden weer, soms met de belofte op een later tijdstip terug te keren. Op deze belofte vestigde zich het ritueel van de vogeldans. Het verlangen naar een hernieuwde ontmoeting was gebaseerd op invloeden ten goede, op vernieuwing en aanvullende kennis die de goden naar de aarde brachten.

Mythen uit China spreken van vele landen “aan de overkant van de zee”.⁷⁵⁾ “Ver weg, in het zuidoosten, lag het Land der Onsterfelijken. Deze onsterfelijken bezaten een zwarte huid. Hier bevonden zich de “Boom der onsterfelijkheid” en de “Rode bron”. De inwoners van dit land verwierven onsterfelijkheid door te eten van de vruchten die de Boom voortbracht en te drinken van het water uit de Rode Bron.”

---

³² Gelijk aan de Franse schoenmaat 41

Dwergen treffen wij zowel in de Chinese als in de Noorse mythologie aan. De Edda verhaalt immers hoe de goden dwergen schiepen en deze wezens op pad zonden om een voor hen geschikte woonplaats te zoeken. In China vertelt men: “Nog verder naar het oosten bevond zich in de zuidelijke zee het land van de dwergen, die allen klein van stuk waren. Hun lengte varieerde van één decimeter tot één meter. Zij huisden in grotten en waagden zich nimmer alléén daarbuiten. De witte kraanvogels aasden op hen. De dwergen hadden een buitengewoon goed verstand en bezaten grote vaardigheden. Zij verbouwden vijf soorten graan.”

“Ver weg naar het oosten woonden de Langarmigen.⁷⁵⁾ Ofschoon van normaal postuur, konden zij met hun lange armen de grond met gemak aanraken. Anderen vertellen echter dat zij wel negen meter lang waren en met hun lange armen vissen uit de zee schepten.”

Beschrijving van landen die ten noorden van China werden aangetroffen, spreken van een land dat overeenkomst vertoont met het gebied waar de Amazonen (waarvan de Oude Grieken spraken) verblijf hielden. Alleen vrouwen werden getolereerd. Wanneer een volwassen vrouw zwanger wenste te worden, nam zij een bad in de Gele Vijver. Wanneer het kind een jongen bleek te zijn, moest het vóór het derde levensjaar sterven. Alleen meisjes werden grootgebracht.

“Nog verder naar het noorden lag het Land van Witte Mensen, die allen een bleke huidskleur hadden en lange witte haren. Hier werd een diersoort aangetroffen die weliswaar gelek op de vos, maar horens op de rug droeg.”

“Reuzen huisden in een land in het zuidoosten.³³ Het waren uitstekende zeevaarders. Men zegt dat de vrouwen 36 jaar lang zwanger waren voordat zij hun kinderen ter wereld brachten. Alle kinderen bezaten wit haar.”

“In het noorden woonden ook de Harigen. De gedrongen gestalte en het gezicht waren zwaarbehaard. Zij droegen geen kleding en verbleven in grotten.” (Werden hier de Neanderthalers bedoeld?^(GtH))

“Ver over zee woonden de Zwarte Zwoegers. Deze mensen leefden van vruchten en zaden.”

Uit deze opsomming, die slechts een kleine samenvatting betekent van de talrijke verslagen van uiterlijk en gewoonten van volkeren uit verre landen, concluderen wij dat reeds in de vroege prehistorie contacten tot stand kwamen tussen stammen uit gebieden die ver uitéén lagen. Handelaren ondernamen verre reizen om hun koopwaar aan de man te brengen. In het land van herkomst weergekeerd, brachten zij verslag uit van hun wederwaardigheden, van bijzondere ervaringen. Aan deze ondernemende mensen danken wij een zekere mate van kennis van vreemde landen en volkeren en van hun gebruiken en gewoonten, hun lichaamsbouw en voorkomen.

In onze eigen tijd duiken zowel in republieken die tot het voormalige Rusland behoorden als in Tibet en evenzo op het Noord-Amerikaanse continent verhalen op die in het teken staan van ontmoetingen met “de verschrikkelijke sneeuwman”, met “Platvoet”, een zwaarbehaard wezen dat gerekend moet worden tot de menselijke soort en dat zich in alle bescheidenheid schuilhoudt in koude, onherbergzame uithoeken van de wereld. Reizigers die deze ontoegankelijke gebieden betreden, treffen in een moerasachtige bodem of besneeuwd gebied soms voetafdrukken aan van uitzonderlijk groot formaat, die alleen maar kunnen worden toegeschreven aan de verschrikkelijke sneeuwman, in Tibet aangeduid met de naam Yeti.

In de Verenigde Staten van Amerika opende Peter Burn samen met zijn echtgenote een kantoor waar meldingen met betrekking tot een ontmoeting met platvoet of het waarnemen

---

³³ Evenals de onsterfelijken

van de omvangrijke voetafdruk worden verzameld en nagetrokken op betrouwbaarheid. Een klein museum bevat gipsafdrukken van voetstappen die in een zachte bodem werden aangetroffen. zij tonen aan dat wij hier te doen hebben met de voetafdrukken van een menselijk wezen. Peter Burn sprak in een televisie-interview de verwachting uit dat een exemplaar van dit oervolk binnen afzienbare tijd zal worden buitgemaakt. De vrees is echter groot dat er met het geweer in de hand jacht zal worden gemaakt op deze voorhistorische mensheid. “Het doden van een lid van deze stam is een nimmer te rechtvaardigen handeling, is een moord met fatale gevolgen voor de toekomst van dit ras. De mens zou er goed aan doen dit oude ras, dat zich talloze eeuwen heeft weten te handhaven in schier ontoegankelijke gebieden, met respect tegemoet te treden”, aldus de waarschuwing van Peter Burns.

In zijn boek “The Snow Leopard” schrijft Peter Matthiesen dat de Tibetanen met stelligheid beweren af te stammen van een aapgod die een incarnatie was van de god Chen-resigs.⁵¹⁾ “Hij trouwde met een demone die hem begeerde en zij kregen zes kinderen met lang haar en een staart. Hij gaf hen echter heilig graan te eten en geleidelijk aan werden haren en staart korter en vielen tenslotte af. Volgens de kronieken verkregen sommige van dezen de deugden van de vader en anderen de ondeugden van de moeder. Maar allen beschikten over sterke lichamen. Ook waren zij moedig, net zoals de Tibetanen van vandaag de dag.”

“Een sherpa-versie van deze legende vertelt hoe een aap zich bekeerde tot het Boeddhisme en als kluizenaar in de bergen verbleef.⁵¹⁾ Een demone werd verliefd op hem en trouwde met hem. Hun nazaten hadden eveneens lang haar en staarten en zij waren “het manding van de sneeuw” - de Yeti. Sherpa's zijn van mening dat Yeti's de bewakers zijn van Dblma (Tara), het vrouwelijk aspect van Chen-resigs. De Yeti-bewakers of Dhauliya's vertegenwoordigen in vele gevallen de animistische goden uit de periode voorafgaande aan de aanvaarding van het Boeddhisme. Er bestaat een religieuze traditie die het mysterie van de Sangbai-Dapo of Verborgen Heren als centraal punt heeft. Aanhangers van deze sekte vereren de Yeti. Hoofden, handen en voeten van gestorven exemplaren worden tot relikwieën verheven en gebruikt bij rituelen. Het effect van deze animistische leer op het Tibetaanse Boeddhisme moet niet worden onderschat en motiveert de plaatselijke bevolking deze wezens te beschermen tegen de speurtochten der Europeanen.”

Bovenstaande gegevens verkreeg Peter Matthiesen van sherpa's waarmee hij het avondmaal deelde. Hij schrijft:

“Tijdens het avondeten spraken wij over de Yeti ..... Dawa giechelt verlegen bij een gesprek over de Yeti en de oudste sherpa draait zich op zijn hielen, om hem aan te kijken. Tukten zegt kalm: “Ik heb de Yeti gehoord” en roept plotseling uit: “Kak-kak-kak KAI-ee!””, een woeste, gierende kreet die spookachtig weerkaatst tussen de wanden van de koude bergkloof en op niets lijkt dat ik ooit gehoord heb. Pokend in het vuur zit Tukten een tijdje stil. Dawa staart hem aan, nog meer geschrokken dan ik. Volgens Tukten is de Yeti een dier, maar “meer manbeest dan aapbeest”. Hij heeft er nog nooit één gezien, maar is van plan zich snel om te draaien mocht dat gebeuren en doen alsof hij niets heeft gezien; de Yeti valt nooit mensen aan, maar het brengt geen geluk er één te zien. Eens waren er veel Yeti's in het gebied van Khumbu, maar in de tijd van zijn grootvader strooiden de mensen vergiftigde gerst om te voorkomen dat de Yeti's hun akkers zouden plunderen en zij doodden ze - er lagen overal dode Yeti's zei Tukten's grootvader.“

Vanuit het voormalige Rusland bereikten ons berichten waaruit blijkt dat de Yeti een enkele maal wordt waargenomen. De verstrekte gegevens bij de beschrijvingen van het uiterlijk van de Yeti zijn merkwaardig eensluidend.

“In 1925 doodde Topilsky een wezen dat hij had aangezien voor een aap.³⁸⁾ Tot zijn verbazing bleek hij echter te doen te hebben met een menselijk wezen, zwaar behaard, het meeste haar op de heupen, zonder baard of snor, donkere ogen, grote gelijkmatige tanden

gevormd als mensentanden, een terugwijkend voorhoofd en zeer geprononceerde wenkbrauwbogen, vooruitstekende kaakbeenderen die het gezicht een Mongools uiterlijk gaven en een platte neus met diepliggende rug. De oren waren haarloos en wat puntiger dan bij de hedendaagse mens, met een wat langere oorlel. De borstkas was krachtig, de spieren goed ontwikkeld, brede handen en voeten die nog breder en korter waren dan bij de huidige mensensoorten.” Stan Cooch refereert in zijn boek “Guardians of the ancient wisdom” aan het Gilgamesj-epos en aan de geheel ruigbehaarde “wilde man van de steppen”, die met wilde dieren de drinkplaats deelde en over grote lichamelijke kracht beschikte. Deze man uit de wildernis, Enkidu, werd ontdekt, meegevoerd naar de stad en tot vóór koning Gilgamesj geleid. Enkidu en Gilgamesj werden na verloop van tijd boezemvrienden. Regelmatig trokken zij er samen op uit en beleefden vele avonturen.

Thans maken wij een gedachten sprong en keren terug naar de legereenheden die zich op verzoek van koning Sugriva vanuit alle windstreken naar Kishkindhya spoedden. Sugriva deelde de totale legermacht in in vier legereenheden, die onder aanvoering van generaal opdracht ontvingen om Sita op te sporen. Prins Angada trok aan het hoofd van één der legereenheden naar het zuiden, de richting die de grootste kans bood op succes. Angada (Ankh-asa) voerde zijn manschappen door een gebied dat werd beheerst door de krijgers van Ravana (Ra-vana, een god-reus uit het geslacht der Vanen). Er wordt echter geen melding gemaakt van een treffen van beide partijen. Wel wordt het dorre, droge landschap beschreven, waar geen water voorhanden was. Iedereen leed hevige dorst. Toen allen uitgeput neervielen in het gras, verschenen twee zwanen met vleugels waarvan water afdroop. Zij vormden de voorboden van een avontuur waarbij het voor onze vrienden wel eens slecht had kunnen aflopen. Allen vielen vanuit een grot omlaag en belandden in een stelsel van gangen en grotten, in de tegen indringers beschermde onderwereld, waar slechts bij hoge uitzondering toestemming werd verleend om weer te vertrekken. De episode binnen dit land van overvloed en magie toont een aantal aspecten die overeenkomst vertonen met gegevens afkomstig uit andere delen van de wereld, waarin ons een onbekend volk wordt voorgesteld dat verblijf houdt in holenstelsels binnen heuvels, in via grotten bereikbare gangenstelsels. Deze wereld wordt vaak aangeduid als tussenstap tussen de wereld van de realiteit en de geestenwereld of het hiernamaals.

In de beginjaren van deze eeuw verrichtte W. Y. Evans Wentz een grondig onderzoek naar de herkomst van op dit onderwerp gebaseerde verhalen afkomstig uit Ierland, Schotland, Wales en Bretagne.³⁵⁾ Zijn uitstekend gedocumenteerde boek “The fairyfaith in Celtic countries” behandelt onder meer de feeachtige wezens die onschuldige mensen meelokken naar hun woningen. In eerste aanvang biedt het feeënvolkje de mens een overvloedige maaltijd aan, waarna men tezamen muziek maakt en geniet van de geneugten des levens. Heeft de mens voedsel of drank eenmaal aangeraakt, dan vervaagt de herinnering aan de eigen wereld daarbuiten. Gevangen binnen de betovering van het feeënvolk leeft men voort in een roes van vreugde en genietingen, die niet of nauwelijks kan worden doorbroken. De enkeling die tot bezinning komt en de feeënwoning weet te verlaten, ervaart dat wat slechts een kort verblijf bij de feeën scheen, in werkelijkheid een veel langere periode besloeg. Maanden, jaren of zelfs één of meerdere levensperioden zijn verstreken. De mensheid neemt niet alleen de verschijningsvorm van feeën waar, maar ook die van dwergen (die er blijkbaar verzot op zijn om onderling veldslagen te leveren) en andere levensvormen, die onder normale omstandigheden buiten het gezichtsveld van de mens blijven. Deze wezens kunnen de mens zowel goed als kwaad gezind zijn. Marion Bradley schrijft hoe deze wezens de mens wel eens benaderen met een waarschuwing tegen een bepaalde handeling die ongewenste gevolgen kan hebben en hem dan tegelijkertijd een oplossing aan de hand doen.¹³⁾ “Maar hebben zij een mensenkind eenmaal in hun macht, dan wordt deze meegetroond en in een roes van vermaak

gedompeld, waaraan hij zich slechts bij uitzondering kan onttrekken.” Een feeënanecdote afkomstig uit Cornwall, “de Feeënwoning op de Selenaeide”, verhaalt van de lotgevallen van een algemeen gewaardeerde boer, de heer Noy.¹⁴⁾ “Het oogstfeest was in aantocht en de heer Noy begaf zich op een avond naar een nabijgelegen herberg om dranken te bestellen voor het komende feest. Hij deed zijn bestelling, begaf zich weer op pad, maar keerde niet terug op zijn boerderij. Buren en vrienden kamden drie dagen lang de gehele omgeving uit, toen zij, reeds ten einde raad, in een kreupelbosje een paard hoorden hinniken en honden hoorden blaffen. Het bleken het paard en de uitgehongerde honden van de heer Noy te zijn. Het paard leidde hen naar een oude schuur, waar de heer Noy slapend werd aangetroffen. De boer werd gewekt en was verbaasd dat het reeds dag was. Hij bleek in de war te zijn, maar thuis, weer wat op verhaal gekomen, vertelde hij hoe hij na zijn vertrek uit de herberg een kortere weg naar huis was ingeslagen, die over de woeste heidevelden voerde. In het donker raakte hij echter de weg kwijt. Na urenlang te hebben rondgezworven, ontwaarde hij in de verte een licht. Ook weerklonk er muziek. Hij meende een nabijgelegen boerderij te bereiken, waar men het oogstfeest vierde en zette zijn paard aan tot hogere snelheid. Zowel het paard als de honden werden echter schichtig en weigerden verder te gaan. De heer Noy bond zijn paard aan een boom en liet de honden achter. Te voet ging hij voort en bereikte een voortreffelijke boomgaard, grenzend aan een woonstede. Vóór het huis bevonden zich een paar honderd feestvierende mensen, die aan tafels zaten te drinken en samen dansten. Allen waren prachtig gekleed. Wel viel het de heer Noy op dat al deze mensen klein van stuk waren en dat ook de banken waarop zij zaten en de bekers waaruit zij dronken van klein formaat waren. Dichtbij ontwaarde hij een geheel in het wit geklede jonge vrouw van normaal postuur, die een soort tamboerijn bespeelde. Op een gegeven ogenblik overhandigde zij het muziekinstrument aan een oude man en ging weg om bier voor de gasten te halen. De heer Noy, die erge dorst had, trad wat naderbij. De jonge vrouw zag hem staan, maar beduidde hem met een waarschuwende blik uit haar ogen niet naderbij te komen. Zij liep terug, wisselde enkele woorden met de oude man en liep toen naar de plaats waar de heer Noy zich verborgen had opgesteld. Zij gebaarde hem dat hij haar moest volgen en bracht hem naar een plaats waar niemand hen kon zien. Toen zij oog in oog met elkaar stonden, herkende de heer Noy in de jonge vrouw zijn voormalige geliefde Grace Hutchens, die naar men dacht drie jaar tevoren gestorven was. Grace sprak: “Lieve Willem, wat ben ik blij je tijdig te hebben ontdekt, want anders was ook jij door het kleine volk gevangen, precies zoals het mij is vergaan.” De heer Noy trachtte Grace te kussen, maar zij week achteruit en drukte hem op het hart haar niet aan te raken. Ook waarschuwde zij hem in de boomgaard geen vruchten te plukken en zelfs geen enkele bloem af te plukken, daar hij anders nimmer naar huis zou terugkeren. Grace vertelde hoe zij zelf een pruim uit de boomgaard at en dit haar noodlottig was geworden. Zij sprak: “Toen men mijn lichaam op de heide aantrof, dacht men dat ik dood was. Maar hetgeen begraven werd was, naar het mij toeschijnt, niet mijn eigen lichaam maar een vervangend lichaam, want ik bemerk geen enkel verschil met degeen die ik altijd ben geweest.”

Een aantal zwakke stemmetjes riepen met een piepend geluid: “Grace, waar blijft toch het bier?”

“Verberg je achter het huis en raak vooral niets aan. Ik kom straks naar je terug.” Toen Grace zich weer bij de heer Noy voegde, vertelde zij hem hoe zij bij het kleine volkje was terechtgekomen. “Op een avond liep ik op zoek naar één van onze schapen over de heide, toen ik plotseling jouw stem hoorde, die de honden terugriep. Ik wilde zo snel mogelijk naar je toe gaan en belandde op een plaats waar de varens zó hoog stonden dat zij boven mijn hoofd reikten. Ik verdwaalde en zwierf urenlang rond. Toen bereikte ik een boomgaard, waar muziek opklonk. Ofschoon de muziek van nabij scheen te komen, bleek ik niet in staat de boomgaard te kunnen verlaten. Het was alsof ik gedwongen werd een bepaalde route te volgen. Dodelijk

vermoeid en gekweld door honger en dorst, plukte ik een goudkleurige pruim van één van de bomen en stak die in mijn mond. Maar de pruim veranderde in bitter water. Ik viel op de grond en verloor het bewustzijn. Toen ik weer bijkwam, stond er een groepje van het kleine volkje om mij heen. Zij waren verheugd een net meisje in hun netten te hebben verstrikt, om voor hen te bakken, bier te brouwen en de baby's te verzorgen die zij op aarde bij de ouders weghaalden.³⁴ Zij zeiden dat de gestolen baby's tegenwoordig niet meer zo sterk waren als vroeger." Grace klaagde dat het volkje uit bedriegers bestond en weinig medegevoel toonde. Zij waren slechts goed gehumeurd wanneer zij zich bezighielden met het ophalen van oude herinneringen aan de tijd waarin zij zelf als mensen op aarde woonden, duizenden jaren geleden.

Op de vraag van de heer Noy of feeën zelf wel eens baby's kregen, antwoordde Grace dat dit een enkele maal wel eens het geval was. De geboorte van een baby was een gebeurtenis van betekenis. "Iedere man, hoe oud en verlept ook, voelt zich trots wanneer men het vermoeden uitspreekt dat hij de vader is. Zij zijn niet van ons geloof en aanbidden de sterren. Zij vormen dan ook geen vaste paren zoals de Christenen doen. Een dergelijke verhouding zou hen in verband met hun langdurig bestaan op aarde gaan vervelen. Zo denken zij er tenminste over." Grace vertelde ook dat zij nu meer tevreden was dan in het begin. Zij kon zich veranderen in een vogel en naast haar geliefde voortvliegen.³⁵

Grace werd opnieuw weggeroepen. De heer Noy trachtte intussen een manier te bedenken om hen beiden te redden. Uit zijn zak haalde hij een handschoen tevoorschijn die hij bij het snoeien gebruikte, draaide die binnenstebuiten en gooide hem midden tussen het feeënvolk. Op slag verdween alles wat hij daar had gezien, inclusief Grace. Toen hij goed om zich heen keek, zag hij dat hij zich binnen een ruïne bevond. Hij voelde hoe er iets met een klap op zijn hoofd neerkwam en viel op de grond.

Na deze gebeurtenis ging de heer Noy zich net zo gedragen als andere bezoekers aan feeënland. Hij verloor alle belangstelling voor het leven en kwijnde langzaam weg."

Katherine Briggs stelt in haar boek "British Folktales and Legends" dat bovenstaande legende op enkele punten overeenkomst vertoont met de Middeleeuwse versie van de van oorsprong Griekse legende van Orpheus en Euridice, waarin koningin Meroudys door de feeënkonink wordt weggevoerd omdat zij zich onder een geënte appelboom te slapen heeft gelegd.¹⁴⁾ Bij nadere bestudering van bovenstaand volksverhaal en van de belevenissen van de heer Noy zien wij dat zowel Grace als de heer Noy bij een boomgaard terecht komen die niet tot de wereld der realiteit kan worden gerekend. De vruchten uit deze boomgaard veranderen bij consumptie in "bitter water" een vocht dat terugkeer naar onze eigen driedimensionale wereld verhindert. De heer Noy, die niet van de vruchten at, keerde terug, maar was verbaasd dat het reeds dag was. Grace bevond zich echter in een wereld met een vierde dimensie (van tijd). Slechts wanneer zij zich veranderde in een vogel, of wanneer haar ziel zich losmaakte van haar lichaam, was zij in staat terug te keren naar de wereld van haar vroegere bestaan.

De vertelling relateert aan de wetten van de Hof van Eden. In tegenstelling tot de Bijbelse versie van Genesis staat het eten van de verboden vrucht het verlaten van de boomgaard in de weg. Gewaarschuwd door Grace, die de gevolgen aan den lijve had ondervonden, raakte de heer Noy Grace niet aan, proefde hij niet van het fruit uit de boomgaard en raakte geen enkel voorwerp aan. Dank zij haar voorzorgen wist de voormalige geliefde van Grace te ontkomen aan de vierdimensionale wereld waarin hij was

---

³⁴ Gestolen baby's werden vervangen door ondergeschoven feeën kinderen, die later uitgroeiden tot mensen met een afwijkend karakter. Soms waren zij ook misvormd

³⁵ De vogel symboliseert de vrijgelaten ziel

terechtgekomen. Grace, die een vrucht in haar mond had gestoken, was gedoemd voor immer bij de feeën te verblijven, voor altijd gescheiden van de driedimensionale wereld waarin zij opgroeide en de heer Noy lief kreeg.

De korte spanne tijds in feeënland bleek op aarde drie dagen in beslag te hebben genomen. De vrienden van de boer hadden reeds drie dagen naar hem gezocht. De stap naar de andere, verborgen wereld blijkt niet groot te zijn, maar afhankelijk van wezens die zich daar ophouden. Ongetwijfeld treft men binnen het land van vier dimensies ook goedwillende wezens aan. Het blijft echter de vraag of deze welwillend staan tegenover transportatie van de in die wereld binnengekomen mens naar onze eigen wereld, de wereld waarin wij, naar onze maatstaven gemeten, thuishoren.

Hanuman, Angada, Jambavan en hun legerschare verkeerden in uiterste nood op het moment dat zij de beide voorbijvliegende zwanen opmerkten. Gekweld door honger en dorst verleide de kostelijke wijn, die als een rivier door de gewelven stroomde, apen en beren tot drinken. Bekers stonden gereed en men bedacht zich geen ogenblik. Zij kwamen pas tot hun positieven toen hun dorst was gelest. Nu volgden zij de loop van de rivier en bereikten de ruimte waar het paleis van Maya zich uitstreckte, omringd door een lieflijke tuin. Hier ontmoetten zij de danseres Swayamprabha, een sterfelijke vrouw. In opdracht van de Asparasa Hema, Maya's echtgenote, bewaakte Swayamprabha de grot. De danseres vertelde evenwel dat de creaties van Maya niet altijd waren wat zij schenen voor te stellen, dat Maya hetgeen perfect en af was in een handomdraai vermocht te wijzigen. Evenals Grace werd de bevallige Swayamprabha in een Andere Wereld geplaatst, met de vooropgezette bedoeling haar een dienende taak op te leggen.

De gehele legereenheid vergaapte zich aan de wonderen van de Onderaardse Wereld. Maar Hanuman kwam tot bezinning. Hij besepte dat het hoog tijd werd om te vertrekken. Helaas hadden allen zich tegoed gedaan aan de wijn, aan de verboden vruchtendrank, aan het "bittere water". Deze handeling belet eenieder de onderwereld te verlaten. Maar toen het Swayamprabha duidelijk werd dat Sita, dochter van de aardgodin in het geding was, toonde zij zich, zij het bij hoge uitzondering, bereid hen te laten vertrekken. Haar magische krachten verlostten het gezelschap. Zij plaatste hen aan de kust, aan het strand van de oceaan, van waaruit Lanka binnen bereik lag.

De vraag rijst welke krachten Swayamprabha te hulp riep om apen en beren te verplaatsen. Zij beval hen de ogen te sluiten. Bracht zij hen in een diepe slaap, in een slaap der vergetelheid, een hypnotische slaap? Waren de rinkelende bellen, het laatste geluid dat het gezelschap in de grot waarnam, een oproep waarmee Swayamprabha de komst van een vliegende wagen sommeerde? Werden apen en beren in het toestel geladen, door het grottenstelsel heen naar de bovenwereld teruggevoerd en naar de verre kust gevlogen waar zij op het strand werden gedeponneerd?

Bij het ontwaken bestudeerde Angada de stand van de zon. Tot zijn verbazing en verdriet kwam hij tot de ontdekking dat de hem toegemeten periode, de maand waarin hij Sita moest opsporen, reeds was verstreken. De enkele uren in de onderwereld hadden hem dagen gekost. Hij besepte dat hij gefaald had. Angada kon de moed niet opbrengen op een later tijdstip terug te keren in Kishkindhya.

Tot geluk van Angada en zijn soldaten verscheen de gier Sampati op het juiste moment. De woorden van Sampati verhinderden de prins-generaal de uitvoering van zijn uit trots geboren plan liever de dood te zoeken.

Hanuman, die Jambavan vertelde wat Sita was overkomen, noemde de naam van de gierenkoning Jatayu. Sampati hoorde de naam van zijn broer en ook de naam van Sita noemen. Zodra Hanuman was uitgesproken, nam Sampati het woord. De verre vlucht naar een zodanige positie in het heelal dat maan en aarde dezelfde proporties schenen te hebben

verkregen, doelt op een missie die met twee ruimtewagens werd uitgevoerd. Sampati “naderde de zon op korte afstand en verschroefde zijn vleugels”. Het gehavende voertuig bereikte toch nog de aarde. Maar ofschoon de piloot het leven behield, was het gedaan met de vliegcapaciteiten van zijn wagen. De gegevens uit het verhaal van Sampati spreken van bereikte resultaten bij geavanceerde ruimtevaart en van uitbreiding van mogelijkheden gedurende een tijdperk waarin opmerkelijke opdrachten werden uitgevoerd.

Vanaf de plaats waar Sampati met zijn wagen strandde, nam hij het vliegtuig waar waarmee Ravana Sita ontvoerde. De “stemmen uit de hemel” die Sampati bereikten, ving hij op via boordradio of satelliet-ontvanger. Het bericht hield een verzoek in, gericht tot alle “vogels” die zich ophielden in het betreffende gebied, om Ravana's route na te trekken en zijn koers te achterhalen.

Zodra apen en beren vernamen dat Sita's verblijfplaats bekend was, herstelden zij zich van hun depressie. Zij deelden het voedsel met Sampati, die daarop “nieuwe donsveren” verkreeg. Klaarblijkelijk bevonden zich bij de legermacht enige ervaren technici op het gebied van constructie van ruimtevoertuigen. In opdracht van Angada werd terstond een aanvang gemaakt met het herstellen van de vliegende wagen. Het voedsel dat de vogel kreeg toegediend, berustte op gedetailleerde kennis van en degelijke aanpak bij het aanbrengen van reserve-onderdelen die het voertuig meevoerde.

Lanka wordt omschreven als een eiland temidden van de oceaan. Elf zeemijlen scheidden Lanka van het vasteland. De vraag die zich terstond aandiende tijdens het herstel van Sampati's wagen was de wijze waarop het eerste geheime contact met Sita tot stand kon worden gebracht. Wie bezat de moed en de benodigde ervaring om Ravana op eigen bodem te trotseren en een bezoek te brengen aan het vijandig gebied? Wie durfde zich in het hol van de leeuw te wagen? Jambavan hakte de knoop door. Hij wendde zich tot Hanuman: “Hoe lang denk je nog uit te kijken over de zee?” Hanuman, van kind af aan vertrouwd met de ruimtevaart van de goden en zelf een ervaren piloot van vliegende wagens, was de enige van wie mocht worden verwacht dat hij de missie tot een goed einde zou brengen. Bovendien was hij onsterfelijk. Ook had men de beschikking over Sampati's voertuig, dat gereed stond voor vertrek.

Helaas zullen wij nimmer weten welk panorama zich aan Valmiki's geestes oog ontrolde toen hij met behulp van de verzamelde gegevens de “sprong van Hanuman” op schrift stelde. Ontstond het beeld van een wonderbaarlijk verre sprong, gepaard aan rollende donder en felle bliksemschichten? Nam hij Hanuman waar toen deze de nek rekte en de armen langs zijn lichaam strekte? Of was er een moment van verwondering, een visioen uit het verleden?

Hanuman beklom de heuvel waarop de vliegende wagen gereed stond en nam plaats in het voertuig. De wagen rees recht omhoog. De heuvel beefde. De Naga's,³⁶ gestoord in hun slaap, verlieten hun holen. Hanumans vertrek ging gepaard aan een intensieve verplaatsing van lucht, geronk van motoren en vlamme uitlaatgassen. Planten ontwortelden, bloemen werden door de windvlaag afgerukt, waaiden hoog op en dwarrelden neer op de toppen van de bomen. De vliegende wagen begon zich als een raket te gedragen. Rode vlammen werden aan de achterzijde zichtbaar. De vleugels werden evenwijdig aan de romp geplaatst. De wind brulde onder het toestel door. Hanuman verdween uit het gezicht. Hij scheerde laag over de golven van de oceaan. Het zeewater bewoog onstuimig, golven werden hoog opgezweept. Hanuman ontweek een hoge bergtop die oprees vanuit de bodem van de zee. Hij baande zich een weg door een aantal grillige rotsformaties, die hem onverwacht de weg versperden.

---

³⁶ Slangendemonen uit het Hindoeïsme bezitten een menselijk gezicht, de nek van de cobra en een slangenstaart. Watergoden die de mens bescherming kunnen bieden

Plotseling ontwaarde hij het betoverende eiland Lanka “met de warme zandstranden”. Eens bouwde de hemelse architect Viswakarman hier een schitterende stad. Om te voorkomen dat zijn komst zou worden waargenomen, vloog Hanuman laag over het water. Hij plaatste het toestel onder een uitstekende rots en wachtte de duisternis af. Toen de schemering intrad, ging hij op weg. Geruisloos en soepel als een kat sloop hij voort, bereikte de stadsgracht, zwom er overheen en klom snel over de muur die de stad omringde. Eenmaal binnen de poorten van de stad raakte hij door angst bevangen, verschool zich in de schaduw van een boom en riep de oergoden aan. In het belang van Rama en Sita sprak hij vertrouwen uit in zijn opdracht. Hij vatte opnieuw moed in het besef dat zijn geheime missie de inleiding vormde tot een strijd die het einde van Ravana's heerschappij inluidde. Hij ging voort door de straten en keek de huizen binnen, verbaasd over de ten toon gespreide weelde en de vele gemakken waarmee de Rakshasa's zich omringden. Hij bereikte het centrum van de stad. Hier verhief zich het paleis van Ravana, omgeven door een muur opgetrokken uit zestien verschillende kleurschakeringen in puur goud. In de omgeving stond ook het tempelcomplex. Hanuman klom over de muur, sloop door paleistuinen en keek binnen in Ravana's slaapvertrek. Plotseling doemde het enorme luchtschip Pushpaka voor hem op, rustend op een luchtkussen van twee vingerlengten boven de grond. Hij beklom het gevaarte.

Hanumans verslag van het interieur van Pushpaka, van de talrijke zalen, luxueuze verblijven en wonderschone tuinen, herinnert aan het ruimteschip uit de televisie-serie “Battlestar Galactica”. De tuinen baadden in licht afkomstig van met energie gevoede mineralen die tot kristallen waren uitgegroeid. “Iedere mineraalsoort bezit kristalvlakken, die volgens een bepaald regelmatig systeem onveranderlijk gerangschikt zijn en wel zodanig dat er onderling een typische verhouding bestaat, kenmerkend voor iedere mineraalsoort.³⁴⁾ De regelmatige uitwendige vorm van ontstane platte vlakken is een gevolg van de ordelijke rangschikking der atomen.”

De structuur van de gekozen kristallen, zoals geelkleurig topaas en donkergroen smaragd, garandeerde het afstaan van een juiste dosis licht ten behoeve van optimale groei en bloei van de gekweekte gewassen samengebracht binnen ruimten aan boord van Pushpaka, een techniek die in de oudheid blijkbaar met groot succes werd toegepast, maar die zich in onze huidige beschaving pas in een eerste experimentele fase bevindt.

Aan de buitenzijde van het luchtschip was een versiering van bloemen aangebracht, die onder leiding van Viswakarman in de hemel waren gevormd uit de door hem verkozen materialen. Voor de bouw van Pushpaka waren vanuit het gehele universum de benodigde materialen aangevoerd: “uit onze werelden en uit andere werelden”.

Pushpaka verplaatste zich “met honderd paarden (paardenkracht) of zonder hen”, in een oneindige beweging en waarheen men maar wilde.

Sinds wij beschikken over de vliegende wagens uit onze periode weten wij hoe deze allereerst “honderd paardenkrachten” aanwenden om los te komen van de zwaartekracht van de aarde, om vervolgens een baan rond de aarde te gaan beschrijven of op weg te gaan naar de ruimte, gevoed door een constante aanvoer van brandstof. Bij terugkeer naar de aarde worden opnieuw “honderd paardenkrachten” aangewend om de dampkring te doorbreken en de landing mogelijk te maken.

Wanneer Pushpaka een vlucht uitvoerde, kon men gedurende de nacht vanaf de aarde vuur en verlichting van Pushpaka waarnemen. Bij dit licht verbleekten de sterren. Overdag scheen het alsof Pushpaka louter bestond uit samengebundelde regenbogen. Ezechiël, die met een zojuist geland ruimteschip in contact kwam, spreekt van “een glans rondom, gelijk aan de boog die ten dage van de plasregen in de wolken is”. Het gegeven van het regenboogkleurig uiterlijk van Pushpaka bewijst hoe Pushpaka de “oneindige beweging” met de snelheid van

het licht aflegde. Hierbij trad het Dopplereffect op, zoals reeds besproken in hoofdstuk 2 “Het Paradijs”.

De passagiers die zich aan boord van Pushpaka bevonden, waren in de gelegenheid door de ramen heen naar buiten te kijken. De toevoeging dat men plaatsnam op tapijten om in de buitenlucht te genieten van de effecten van het zonlicht tijdens een koerswijziging, kunnen wij het beste verwijzen naar fantasie van de schrijver.

Vermoeid van de inspanningen die hij zich had getroost, zette Hanuman zich uiteindelijk neer op de muur die een kleine paleistuin omringde. Zijn zitplaats beviel hem niet lang. Liever verborg hij zich tussen het dichte gebladerte van een tot wasdom gekomen grote boom in de tuin. Kort voor zonsopgang aanschouwde hij voor de eerste maal koning Ravana. Met een schok realiseerde Hanuman zich dat de magere, verwaarloosde vrouw die zich in de tuin bleek op te houden, de gezochte Sita was. Hanuman hoorde de smeekbede die Ravana tot Sita richtte aan en haar honend antwoord. Sita nam plaats onder de boom waarin Hanuman zich schuilhield. Hij wachtte en toen de bewaaksters zich hadden verwijderd en Sita alleen achterbleef, sprak hij haar zacht toe. Eerst wantrouwde de veel geplaagde jonge vrouw de stem die tot haar sprak. Maar Hanuman droeg zoveel bewijzen aan, dat zij tenslotte begon te geloven dat Hanuman werkelijk een boodschapper van Rama was.

De in de vorm van een droom verborgen voorspelling van de Rakshasi Trijata was een voorbode van komende gebeurtenissen. Trijata aanvaardde de consequenties die haar droom meebracht. Hanuman bevestigde gedurende zijn gesprek met Sita deze voorspelling. Hij verzekerde Sita dat Rama nu binnen afzienbare tijd op weg zou gaan om haar te bevrijden.

Uit de voorvallen die gepaard gingen aan Hanumans vertrek blijkt dat de witte aap de stad Lanka niet te voet verliet. Na zijn afscheid van Sita eigende hij zich onmiddellijk een vliegende wagen toe voorzien van een krachtig vernietigingswapen. Eenmaal losgekomen van de grond, scheerde hij laag over een keurig aangelegde paleistuin, die terstond geheel werd verwoest. Hij passeerde de gouden muur. Het luidruchtig geronk van de motoren joeg paarden en olifanten op de vlucht. Beide diersoorten hoorden van oorsprong misschien niet op het eiland thuis en werden door de lucht of over zee aangevoerd. Het Ramayana zwijgt echter waar het de scheepvaart betreft. Desondanks mogen wij aannemen dat schepen de haven van Lanka aandeden en handelaren hun waren te koop aanboden. Bij storm zullen schepen in de haven een veilige toevlucht hebben gezocht.

Woedend en verbijsterd over het onrecht dat Sita werd aangedaan, verwoestte Hanuman allereerst de aanzienlijke tempel gewijd aan de godin Lanka. De handeling ging gepaard aan “gloeiende kogels, fakkels en vonken”. Degenen onder ons die zich de beschietingen en bombardementen uit de tweede wereldoorlog herinneren en de vernielingen die toen werden aangericht, zijn in staat om zich een duidelijk beeld te vormen van de ravage die Hanuman aanrichtte. Vele Rakshasa's werden getroffen door vallend gesteente en vonden de dood.

Ravana keek vanuit zijn paleis naar de elkaar opvolgende vernielingen die zijn stad gedeeltelijk in puin legden. Hij zag dat geen van zijn soldaten bij machte was Hanuman neer te schieten. Daarop begaf hij zich via een geheime tunnel naar zijn zoon Indrajit. Deze verrichtte aan zijn aan de goden gewijde altaar handelingen die spreken van magie. Tenslotte hoorde hij zijn vader aan en beseftte dat hij zich onder geen voorwaarde kon ontslaan van zijn verplichtingen jegens zijn vader. Hij voldeed aan diens verzoek Hanuman neer te schieten. Hanumans onsterfelijkheid redde hem van een wisse dood. Hij overleefde de val, werd door soldaten ingesloten en geboeid voor de koning geleid. Vanaf zijn troon keek Ravana Hanuman aan en beseftte dat zijn einde nabij was. Hanuman stelde zich voor als boodschapper van Rama. Hij drong er bij Ravana op aan Sita terug te geven aan haar rechtmatige echtgenoot Rama. Het verzoek wekte Ravana's woede op. Hij beval zijn broer en raadsheer Vibhishana

Hanuman te onthoofden. Deze was echter niet van zins de erecode, die bepaalt dat een boodschapper niet mag worden omgebracht, te schenden. Tekenend voor beroepsgedrag is de reactie van generaal Prahasta, die zich de kans op een komende strijd niet wenste te laten ontgaan.

Soldaten voerden Hanuman naar buiten. Hanuman ontdeed zich van zijn boeien en wist de vliegende wagen weer te bereiken. Zijn achtervolgers trachtten het toestel in brand te steken, maar Hanuman steeg reeds op. De straten van Lanka stonden vol rook. Het vuur van de brandende tempel greep snel om zich heen. De hitte die de stad belaagde “deed de uit baksteen opgetrokken huizen veranderen in glas.”

“Klei en daarom ook baksteen smelt bij een temperatuur van tegen de 300 graden Celsius, kalkzandsteen bij een temperatuur tussen de 350 en 400 graden Celsius. Chaminé (CH₂) wordt poreus bij een temperatuur van 950 graden Celsius, maar smelt pas bij een veel hogere temperatuur. De meeste basismaterialen bereiken hun smeltpunt bij temperaturen die ongeveer 1300 graden Celsius bedragen.”³⁷

Zand verandert echter pas in glas wanneer er sprake is van een nucleaire reactie. Dit gegeven zet ons aan het denken. Paste Ravana's generaal een nucleair wapen toe met geringe uitwerking om Hanumans vertrek te verhinderen? De vuurgloed van het brandende Lanka weerspiegelde zich in de wateren. Gesprongen waterleidingen bezorgden wateroverlast. De straten stonden spoedig blank. Hanuman cirkelde nog éénmaal rond boven de stad om zich ervan te vergewissen dat het paleis gespaard was gebleven. Sita was veilig. De Rakshasa's waren Hanuman reeds vergeten. Zij hadden hun handen vol aan het bluswerk en aan het bevrijden van allen die beklemd lagen onder het puin. Gebruikmakend van de heersende verwarring en chaos wist Hanuman te ontkomen. Hij vloog terug naar het vasteland en bereikte Angada en Jambavan. Het rad van het wiel van de naderende strijd was in beweging gezet.

---

³⁷ Ir.H.G.van Es

17. Strijd van goed en kwaad

Hanuman, teruggekeerd van zijn bezoek aan het eiland Lanka, bracht het verheugende bericht mee dat Sita in leven was.¹⁸⁾ Hij bracht verslag uit van zijn ervaringen en stilde honger en dorst. Angada wenste nu zo vlug mogelijk terug te keren naar Kishkindhya. Apen en beren beklommen een heuvel, namen een wonderbaarlijke sprong en vlogen naar Kishkindhya. Hanumans vliegvaardigheid verdiende de bewonderende blikken die apen en beren hem toewierpen. Na verloop van tijd kwam de stad Kishkindhya in zicht. Vanuit de lucht werd het honingpark waargenomen, waar Sugriva zijn wijnen had opgeslagen. Hanuman gaf gehoor aan de stille smeekbede van apen en beren en zette de vliegende wagen aan de grond in de nabijheid van de opslagplaats. Hij riep: “Kom, volg mij!” Dadhimuka, bewaker van de voorraad wijnen, trachtte tevergeefs het gezelschap tot andere gedachten te brengen. Toen niemand zich iets van hem aantrok, vloog hij naar koning Sugriva en vertelde dat het leger was teruggekeerd en de hele voorraad wijn opdronk. Sugriva, verheugd dat het leger was aangekomen, beval Dadhimuka naar het honingpark terug te vliegen om Hanuman en Angada te verzoeken zich bij hem te voegen. Het tweetal vloog daarop naar Rama's heuveltop, waar Rama, Lakshmana en Sugriva hen verwelkomden. Hanumans eerste woorden waren: “Zij leeft!” Het gezelschap zette zich neer op een platte steen in een bergweide van de berg Prasravana. Vele bewoners van Kishkindhya voegden zich daar bij hen.

Hanuman vertelde dat Sita werd gevangen gehouden in één van de tuinen van het paleis van Ravana op Lanka, dat zij door Rakshasi's werd bewaakt en hoe Ravana haar dreigde te zullen doden wanneer zij geen gehoor gaf aan zijn smeekbeden. “Sita's hart is echter slechts vervuld van liefde voor Rama, aan wie zij trouw is gebleven. Maar zij is eenzaam. Ik schonk haar Rama's ring en zij gaf mij voor hem haar huwelijksparel mee.” Rama sprak: “Voor mij bestaat slechts de leegte van mijn hart. Echo's uit het verleden en leegte.....”

“Laat je niet uit het veld slaan,” zei Hanuman, “je moet haar terugbrengen naar leven en muziek. Indien zij in gevangenschap blijft, heeft Sita nog maar een maand te leven. Zij zegt: “Herinner je het Brahma-wapen waarmee je mij eens tegen een kraai verdedigde.”

“Ik begin mij iets te herinneren van liefde en zorgzaamheid. Vertel mij nog wat meer.” Maar hoezeer Hanuman zich ook inspande, Rama bleek niet in staat zich te vermannen. Toen sprak hij met Rama door middel van gedachtenoverbrenging: “Heer, indien de mens u uit onwetendheid nog prijst, dan betreur ik hem. Indien je geest is gebroken, was die van meet af aan zwak. Sita beging een vergissing toen zij toestemde in een huwelijk met jou en Shiva's boog zou in zijn kist vanzelf wel gebroken zijn. Waarom blijf je wanhopen? Sita heeft de gedachte aan een nieuwe echtgenoot nimmer overwogen. Vervuld van angst heb je haar verlaten. Als een lafhartige schonk je haar aan een ander. Je beval haar naar hem toe te gaan, ofschoon je lang van haar hield. Waarom dien je Ravana door hem Sita te laten behouden? Wees niet weekhartig en onrein, bang en goddeloos.” De slechts voor Rama bestemde woorden werden alleen door hem gehoord. Zijn gezicht werd donker. “Wat zeg je daar?” “Wees nimmer bevreesd voor liefde. Wanneer jij daartoe niet in staat bent, wie zal het dan wel zijn?” Rama schreide, omhelsde Hanuman en sprak: “Alles zal in orde komen.” Hanuman liet Rama een gelofte afleggen dat hij Ravana zou doden en beschreef vervolgens de verdedigingswerken van Lanka. “De stad wordt omringd door een muur die blinkt als de zon. Vier poorten wijzen in de vier windrichtingen. Buiten de muur bevindt zich de stadsgracht. Lanka ligt bovenop een steile heuvel, maar buiten de muren bevindt zich een vlak terrein, groot genoeg voor een gevecht. Drie poorten met ophaalbruggen verschaffen toegang tot de stad. Daar waar de hoofdweg vanuit het noorden de stad bereikt, treft men een vaste brug aan,

met brugleuningen en gouden zitbanken. Het ganse leger is trouw aan Ravana. Boven op de stadsmuur staan verdedigingswerken opgesteld: katapulten die hun doel niet verraden, geladen met geheime wapens samengebundeld met koorden en in ijzer gevat. Wanneer deze worden afgevuurd, slaan zij uiteen in ijzeren punten die in één klap honderden tegenstanders doden. Kanonnen spuwen roodhete nagels, messen en zwaarden gespannen op weerhaken. Brandende speren volgen de vijand zelfs wanneer deze zigzaggend wegvlucht. De wegen zijn voorzien van valkuilen en valstrikken; in de bossen wordt gepatrouilleerd. Lanka is een schitterende vestingstad. Schildwachten behoeven nimmer hun zwaard te trekken. Lanka is een centrum van kunst en van uitvindingen. Maar helaas heersen daar de demonen. Tegenover ons staan Ravana, zijn zoon Indrajit, die zich in de strijd onzichtbaar maakt en Ravana's broeder, de slapende reus Khumbakarna. Het leger van generaal Prahasta is goed geoefend, maar niets kan Jambavan met zijn beren, Angada met zijn mensen en Lakshmana tegenhouden om Sita te bevrijden.”

Reeds de volgende dag vertrok het leger naar de kust, die binnen enkele dagen werd bereikt. In het nachtelijk donker stond Rama uit te kijken over de zee, toen de zeekoning Samudra uit de golven opdook. “Rama, de wereld werd geschapen uit water. Ik ben bodemloos en onbegaanbaar. Waarom wens je mij te overbruggen?” “Uit liefde.” “In dat geval zal ik je helpen. De aap Nala, die zich bij je troepen bevindt, is een zoon van Viswakarman. Alles wat hij in het water werpt blijft drijven. Ik beloof hem daarbij te helpen.” De zeekoning dook weer onder. Rama ging op zoek naar Nala. Toen hij hem gevonden had, vertelde Rama wat de zeekoning tegen hem gezegd had. Daarop beloofde Nala een brug te bouwen, mits Rama alle beschikbare manschappen liet aantreden om hem te helpen. Nala keek in de richting van Lanka uit over de zee en draaide zich toen om naar het gebergte. Terwijl de apen toekeken, hield hij zich langdurig bezig met het trekken van lijnen in het zand. Tenslotte richtte hij zich op en droeg de apen op in de heuvels de benodigde materialen te verzamelen. Palen, koorden, meetlatten en ander gereedschap werden vervaardigd. De bouw van de brug werd aangevangen. Op een fundering van stenen en keien werd een bed van palen aangebracht en tenslotte werd de brug met hout en gras geplaveid. De leemten werden opgevuld met zand.

De bouw van de brug bleef op Lanka niet onopgemerkt en baarde Vibhishana zorgen. Tijdens een raadszitting met Ravana's leeghoofdige raadsleden raadde hij zijn broer Ravana met klem aan Sita terug te geven aan haar rechtmatige echtgenoot, opdat een naderende oorlog zou worden voorkomen. Ravana was er echter van overtuigd dat het aanstormende leger met gemak kon worden verslagen.

Vibhishana sprak: “Niemand durft u de waarheid te zeggen. Ik ben uw enige ware vriend. Uiteindelijk zult u van Rama verliezen. Het is niet mogelijk aan hem te ontsnappen. Hij zal u doden.”

Ravana negeerde Vibhishana's woorden en sprak: “Ga zitten.”

“Neen”, sprak Vibhishana. Beschermd door vier gewapende Rakshasa's die naar voren traden, zei Vibhishana: “Je bent een lafaard en een gluiperd, die er de voorkeur aan geeft het verkeerde te doen.”

“Zwijg!”

“Hoe zou je mij het zwijgen kunnen opleggen? Je zou mij dankbaar moeten zijn voor mijn woorden. Je sluit je ogen voor de werkelijkheid. Opnieuw vraag ik je Sita terug te geven en Rama geschenken te zenden.”

“Denk je werkelijk dat je mijn mening kunt beïnvloeden? Je spreekt slechts uit afgunst op mijn macht als heerser over de gehele schepping.”

“Open je ogen en verbeter je leven. Ik wens slechts het Rakshasa-ras te behoeden voor de ondergang. Denk na! Geef Sita terug!”

“Maak dat je wegkomt!

“Dan wens ik je het beste. Ik vertrek naar een oord hier ver vandaan.”

In gezelschap van zijn vier schildwachten vloog Vibhishana naar de plaats waar Rama's soldaten de brug bouwden, die reeds een eind de zee in reikte. Sugriva, die Vibhishana het eerst ontdekte, wilde hem doden. Maar Rama hield hem tegen. Vibhishana hing stil in de lucht en zocht met zijn kristalblauwe ogen Hanuman. Toen hij hem zag, vroeg hij om bescherming van de enige ware koning, daar Ravana niet naar goede raad luisterde en Sita niet wenste terug te geven. Ook gaf hij aan dat hij zichzelf in veiligheid wilde stellen om te voorkomen dat het gehele Rakshasa-ras zou uitsterven. Vibhishana's verzoek werd aanvaard. Hij landde en werd naar Rama geleid. Hanuman sprak: “Rama, Vibhishana redde mij tijdens mijn tocht naar Lanka uit Ravana's handen.” Vibhishana beloofde Rama terzijde te staan, maar niet te zullen vechten tegen zijn eigen volk. Rama verklaarde Vibhishana dat hij slechts tegen Ravana optrok en onschuldigen geen kwaad wenste te berokkenen.

De brug, licht gebogen en uit grijze steen geconstrueerd, steunend op bogen die op de zeebodem rustten, kwam in vijf dagen gereed. De volgende dag gingen de dieren vroeg in de morgen in looppas over de brug op weg naar Lanka. Reeds in de loop van de middag kwamen de eersten op het eiland aan.

Sugriva zag hoe een havik van over zee op hem af vloog. Het was Suka, betrouwbare raadsman van Ravana, die een boodschap van hem overbracht: “Ik voel slechts vriendschap voor u. Waarom bouwen jullie een brug over de zee die mijn ergernis opwekt? Keert allen terug naar Kishkindhya.” Hanuman, die zich naar Sugriva had begeven, antwoordde: “Brenge deze boodschap over aan Ravana: “Jij doodde een oude roofvogel. Je weet niet dat wij sterker zijn dan jij. Rama zal de wereld eeuwig regeren.” Suka vloog terug naar Lanka. Hanuman en Angada droegen op hun schouders Rama en Lakshmana over de brug. Allen verzamelden zich ten westen van de stad op de Trikutaheuvel.

Toen de duisternis viel, zond Ravana twee spionnen uit vermomd als apen. Maar Vibhishana, die als Rakshasa in het donker kon zien, herkende het tweetal en leidde hen naar Rama. Rama sprak tot de van angst trillende spionnen: “Wanneer jullie je werk hebben gedaan, kun je veilig terugkeren naar de stad. Maar wanneer je vindt dat je nog niet genoeg inlichtingen hebt kunnen vergaren, zal Vibhishana jullie rondleiden. Daarna kan Ravana de strijd aanvangen met een legermacht van dezelfde omvang als waarmee hij Sita stal.”

Teruggekeerd in de stad vertelden de twee spionnen Ravana: “Zij zijn met zovelen dat wij hen niet konden tellen, maar wij kennen de namen van hun dapperste krijgers.”

Op de vlakte maakten de dieren zich gereed voor de strijd. Zij laadden hun slingerwerktuigen en maakten vuurbommen gereed. Ravana, die de bewegingen gadesloeg, ontbood zijn twee knapste tovenaars en droeg hen op een bloedend hoofd tevoorschijn te roepen dat als twee druppels water leek op het hoofd van Rama en ook een pijl en boog precies gelijk aan die van Rama. De tovenaars voldeden aan het verzoek. Gewapend met deze voorwerpen begaf Ravana zich naar Sita. Hij toonde haar de boog, brak deze doormidden en vertelde dat Rama 's nachts op Lanka was aangekomen en door generaal Prahasta werd gedood. Ook Sugriva, Hanuman, Jambavan en Vibhishana waren overwonnen en gedood. De lijken van Rama's soldaten bedekten de vlakte en vulden de grotten en de zee. Slechts Lakshmana wist het vege lijf te redden door de vlucht te nemen. Eén van de tovenaars gooide het bebloede hoofd van Rama voor Sita's voeten. Zij wiegde het in haar armen en weende. Plotseling stond Prahasta in de tuin en riep: “Ravana, het is oorlog!” Sita nam het geluid waar van marcherende soldaten, van trommels en bekkens. De poorten van de stad werden met een knarsend geluid gesloten. Zware kettingen brachten ratelend de bruggen omhoog. Prahasta vroeg Ravana: “Heeft u Rama al gezien? Hij bedwong de oceaan en stak over naar Lanka.” Het tweetal verliet de tuin en op hetzelfde moment verdwenen ook het bebloede hoofd en de

pijl en boog. De oude Rakshasi Trijata trad toe op de door tranen verblinde jonge vrouw. “Dochter van de aarde, Rama bevindt zich op de vlakke. Hij leeft! Rama zou zich nimmer op die wijze laten overmeesteren. Prahasta kan een legermacht van deze omvang niet eenvoudig wegvagen. Kijk, hoofd en boog zijn verdwenen. Het was maar toverij. Rama trekt op naar de stad. Gewapende soldaten trekken door de straten. Lakshmi ³⁸ omhelst je. Je verdriet zal spoedig veranderen in vreugde. Wanneer je het wenst, zou ik een boodschap van je kunnen overbrengen aan Rama.” “Tracht liever uit te vinden wat Ravana met mij van plan is!” Trijata veranderde zich in een wesp en vloog de troonzaal binnen. Na enige tijd kwam zij terug, nam haar ware gedaante aan en sprak: “Hij is niet van zins je vrij te laten. Rama zal hem eerst moeten doden.”

De oude Rakshasa Malyavan, die eens de hemelse architect Viswakarma verzocht voor hem een stad te bouwen, woonde de vergadering bij. Zijn haar was wit geworden, tanden en klauwen had hij verloren. Malyavan had sinds enige tijd een man waargenomen gekleed in een bruin doodskleed, die 's avonds door de straten liep en de huizen binnen keek.

Het was Tijd, die zich naar Lanka had begeven. Malyavan vroeg zich af waarom apen en beren naar Lanka waren gekomen. De bejaarde Malyavan verrees van zijn zitplaats. Maar ineens kon hij zich niet meer herinneren wat hij had willen zeggen. Het kwam hem voor alsof hij de hele situatie al eens eerder had ervaren. Hij groette Ravana en verliet het paleis.

Een koerier van Ravana begaf zich naar Vibhishana en sprak: “Ravana is geheel zeker van de overwinning. Slechts met een kleine legermacht overwonnen wij de goden.”

Rama liet prins Angada verzoeken Ravana opnieuw te vragen Sita vrij te laten. Angada vloog naar Ravana. “Wie ben jij?”

“Ik ben de zoon van Vali en breng een boodschap over van Rama: “Geef Sita terug of kom naar buitenom te vechten. Ik zie er naar uit je snel te doden.”

“Door Rama's woorden zal ik niet als een vlam uitdoven. Wanneer de strijd gestreden is, zal Sita eindelijk de mijne zijn.”

“Ravana, macht en bezit zijn van generlei waarde wanneer deze niet ten goede worden aangewend. Waarom hang je het kwaad aan?”

Ravana ontstak in woede, bracht zijn hoofd vlak bij Angada's gezicht, ontblootte zijn tanden en gromde. Bevend van schrik vluchtte Angada weg.

Aan een bloedrode hemel ging de zon onder. De sterren verschenen aan het firmament. Angada bracht Rama verslag uit van zijn onderhoud met Ravana en zei: “Ravana wenst niet naar rede te luisteren.” Rama antwoordde dat Ravana hem, zolang hij leefde, niet zou kunnen ontsnappen.

De volgende morgen bracht Ravana troepen in de strijd die hun eerste oefening nog maar net achter de rug hadden. Demonen kunnen bij daglicht niet goed zien en de troepen werden teruggeslagen. Ravana raadde Prahasta aan de soldaten te laten uitrusten en nu veteranen in de strijd te werpen. Prahasta sprak: “Ik zal zelf de troepen aanvoeren.” Prahasta's strijdswagen maakte bij het voortrollen een geluid als het geraas van de donder. Uit de wielassen staken naar opzij twee stalen messen. Uit de stang van het paardentuig stak een lange, puntige ijzeren staaf naar voren. Vierenzestig slangen trokken de wagen voort. Meegevoerd werden harpoenen, oorlogsschilden en metalen platen, slachthamers, slagersmessen, vleeshaken, kettingen, klauwen en klampen, bommen, raketten en diverse vergiften. Snel ronddraaiende ijzeren wieltes sloegen vlammetjes uit vuursteen, waaruit hoge vlammen oplaaiden die de donkere nacht verlichtten. Licht en schaduw, leugenachtig gelach, prisma's en gekleurde lenzen, gebogen geelkoperen spiegels en kattenogen, puzzels waaraan de belangrijkste stukken ontbraken en geladen dobbelstenen werden eveneens meegevoerd.

---

³⁸ Lakshmi, godin van voorspoed en overvloed, Narayana's gade

De bloedrode zijden vlag die Prahasta voerde, toonde een slang van groen smaragd en een klauwende topazen leeuw. Als een tent overspande een net van staaldraad, bezet met dicht aaneengeregen diamanten, Prahasta's wagen. Prahasta was een goed boogschutter en geen lafaard. De wagen vertrok vanuit de noorderpoort, beschermd door demonen met gevleugelde helmen. Het veteranenleger beklom de wagens, voortgetrokken door schorpioenen en schildpadden. Men bereed bruinvissen, kamelen, goudvissen, hagedissen, varkens en enorme blauwe ratten. De soldaten rukten op naar het vijandig leger, zeker van de overwinning. De rustende apen en beren sprongen snel op. Dicht aaneengesloten bevochten zij de demonen met stenen. Zij wierpen een versperring op om Prahasta's wagen tegen te houden en bewerkten vliegende demonen met behulp van boomstammen.

Prahasta's pijlen troffen doel. Eén enkele pijl vernietigde zeven tegenstanders tegelijk of doorkliefde 27 tot 90 beren. Apen en beren trokken zich terug. Maar Nala hield stand. Hij sloot de ogen en wachtte. Prahasta reed recht op hem af. Een geluid als van vele rollende donders vervulde de lucht. De aarde beefde. Snel wierp Nala zijn hele gewicht tegen de Trikutaheuvel. Deze verschoof en Prahasta's wagen viel om. De slangen die zijn wagen trokken doken weg in de aarde. Het beschermende net scheurde uiteen en Prahasta's boog brak. Prahasta, die een knots droeg, stond tegenover Nala. Vuur sprong tevoorschijn uit zijn mond en stroomde langs zijn armen toen hij zijn handen samenwreef. Prahasta zwaaide zijn knots en raakte Nala aan schouder en heup. Nala trok het wiel van de wagen en weerde de volgende stoot af. Hij sloeg met het wiel naar de generaal, die dood neerviel. De demonen sloegen in verwarring op de vlucht. Nala's arm was gebroken en hij had een bloedende wond aan zijn been. Toen Rama naar hem toekwam, stond Nala gebogen over het lijk van de generaal. Hij knielde voor Rama neer, overmand door vermoeidheid.

De doden werden weggedragen. Ravana trachtte de dood van zijn soldaten te verbloemen door hen in zee te werpen. Prahasta's lichaam verdween alsof het in rook was opgegaan.

Ravana nam het besluit zijn broer, de slapende reus Kumbhakarna te wekken. Hij beval Suka zich naar het enorme vertrek te begeven en de reus te wekken. Suka ging naast Kumbhakarna's hoofd staan en sloeg twee koperen symbalen tegen elkaar. Langzaam ontwaakte de reus. Wagens beladen met voedsel en dranken werden binnengereden. De reus begon te eten.

Toen hij verzadigd was, sprak Suka: "Prins, Rama bedreigt Lanka met een grote legermacht. Generaal Prahasta is gesneuveld."

"Rama? Welke godheid heet Rama? Nu ja, het doet er niet toe, ik zal jullie helpen." "Rama is een mens. Zijn leger bestaat uit apen en beren die vanaf het vasteland naar Lanka kwamen. Tweemaal werden onze legers verslagen. Ravana wacht je in zijn paleis."

Nadat hij zich in een meer gewassen had, begaf de reus zich naar het paleis. Hij nam plaats naast de vliegende wagen Pushpaka.

Ravana snelde op hem af en riep: "Verstrooi mijn vijanden!"

"Wat heb jij uitgevoerd terwijl ik sliep?"

"Ik nam Rama zijn echtgenote Sita af. Nu ben ik met hem in oorlog. Zijn leger van dieren versloeg mijn soldaten."

"Geef Sita terug! Deze strijd wordt je ondergang!"

Maar Ravana bleek voor geen enkel argument vatbaar en tenslotte trok Kumbhakarna ten strijde.

Rama zag de reus aankomen en vroeg Vibhishana wie dat was. "Mijn broer Kumbhakarna is ontwaakt. Zeg tegen je soldaten dat hij een oorlogsmachine is, anders zullen zij te bevreesd zijn om met hem te strijden."

Maar zodra de dieren de reus zagen, sloegen zij op de vlucht. Hanuman, Sugriva, Angada en Jambavan bleven staan. Met grote stappen kwam de reus op Rama af. Hanuman deed een aanval op de reus, maar werd neergeslagen. De pijlen die Lakshmana afschoot, drongen niet door de vette huid van de reus heen. Tenslotte trof de pijl van Rama hem dodelijk in de borst. De reus bleef echter overeind. Rama's pijlen sneden armen en benen van de reus af. Maar pas toen een pijl de reus onthoofde, viel hij ter aarde.

Ravana, die in gezelschap van zijn grootvader Malyavan vanaf de stadsmuur de strijd had gevolgd, sprak: "Grootvader, opnieuw werd ik verslagen. Eens bracht de wind slechts de koelte van de zee. De zon schonk warmte en licht, maar was nimmer heet. Wanneer ik in mijn tuinen wandelde, verbleekte de maan van angst. Op mijn bevel bloesemden de bomen, brachten wolken regen en stopte het getij van de zee. Maar thans bouwden apen een brug van stenen die blijven drijven. Ik heb mijzelf veel te verwijten. Vibhishana heb ik verbannen, Kumbhakarna werd gedood. Wat geef ik nu nog om Sita? Ik zal Kumbhakarna's dood echter wreken. Wanneer ik niet in staat zal zijn Rama te doden, zal ik mijn eigen dood als een verlossing zien." Op dat ogenblik voegde Indrajit zich bij hen, gestoken in een goudkleurige wapenrusting. Hij riep de onzichtbare strijdswagen getrokken door vier tijgers tevoorschijn uit het altaarvuur, beklom de wagen en werd onzichtbaar. Vibhishana werd de komst van Indrajit echter gewaar en waarschuwde Rama. Vanuit het wolkendek klonken geluiden van wagenwielen en rinkelende bellen. Er volgde een knal. Een vlamme hamer schoot recht op Rama af. Sugriva sprong vóór de gestalte van Rama en weerde met zijn schild het wapen af. Zelf vond hij de dood. Het regende pijlen. Prins Angada, Nala de bruggenbouwer, Jambavan en ook Rama en Lakshmana vonden de dood. Slechts Hanuman bleef in leven, alle apen en beren lagen dood op de grond.

Indrajit keerde terug naar zijn altaar en liet zijn vader een boodschap brengen, waarin hij de dood van het gehele vijandige leger meldde. De wagen loste op in het altaarvuur.

Toen het avond werd, richtte de gewonde demon Vibhishana zich langzaam op. Het hele slagveld lag bezaaid met dode apen en beren. Hij herinnerde zich dat Hanuman onsterfelijk was en ging naar hem op zoek. Samen met de door vele speerpunten gewonde Hanuman ging Vibhishana op zoek naar overlevenden. Zij troffen Jambavan aan, die, ofschoon hij zwaar gewond was, het spreken hem moeite kostte en zijn gezichtsvermogen hem in de steek liet, naar Hanuman informeerde. Vibhishana verweet hem dat hij niet eerst naar Rama informeerde. Maar Jambavan sprak: "Zolang Hanuman in leven is, zal dit leger voortbestaan." "Wat bedoel je daarmee?" vroeg Hanuman. "Wanneer je onmiddellijk vertrekt naar het Himalaya-gebergte, kan je ons redden. In het nachtelijk duister kan men de gloed van de levenschenkende medicijnheuvel waarnemen. Eénjarige planten verspreiden daar een helder licht. Lang geleden bracht men deze planten mee vanaf de maan."

Met de snelheid van een komeet vloog Hanuman over zee en over land tot hij het licht van de heuvel in de verte ontwaarde, glanzend als een juweel. De planten roken onraad en trokken zich terug in de aarde. Er was geen tijd te verliezen. Hanuman nam de heuvel op in zijn handen, hield hem boven zijn hoofd en vloog met reusachtige snelheid terug naar Lanka. De heuvel werd roodgloeiend, de planten stoomden. Aangekomen boven Lanka bleek er geen ruimte te zijn om de heuvel neer te zetten. Van de geur van de kruiden ging echter zoveel helende werking uit, dat allen weer tot leven kwamen. De omgekomen Rakshasa's lagen echter op de bodem van de zee, buiten bereik van de helende krachten. Hanuman bracht de heuvel terug naar het Himalaya-gebergte en vloog weer naar Lanka. Hij landde naast Rama, die hem omhelsde. Rama sprak er zijn twijfel over uit of hij zijn vrienden wel mocht blootstellen aan de gevaren die hen bedreigden. Hanuman antwoordde: "Wij zijn je vrienden uit lang vervlogen tijden. Nu zijn wij opnieuw bijeen om je te helpen. Wij zijn je voorvaderen,

de dieren waarvan jullie mensen afstammen. Wij kennen elkaar sinds onheuglijke tijden en weten niet meer sinds hoe lang.....“

Diezelfde avond sprak Trijata Sita aan en vertelde dat het gerucht ging dat Indrajit Rama tezamen met zijn manschappen de dood had ingejaagd. Alle dieren lagen neer op de vlakke, geveld door Indrajit's pijlen. Een grote woede maakte zich van Sita meester. Maar Trijata voegde eraan toe dat de dieren er niet uitzagen of zij dood waren. Andere Rakshasi's voegden zich bij Trijata en vroegen toestemming om over het slagveld heen te vliegen. Pushpaka rees omhoog en vloog op geringe hoogte boven het slagveld. De Rakshasa's riepen verheugd: “Allen zijn gedood!” Maar Trijata wist dat het niet waar was. Pushpaka vloog terug en bleef hangen boven de tuin waarin Sita zich ophield. Sita keek omhoog en vroeg: “Wat is dat voor een groot lichtgevend voorwerp dat recht op ons afkomt?” “Dat is de levensheuvel”, sprak Trijata. “Hoe heeft Hanuman dat voor elkaar gekregen?” Een geur van kruiden bezwangerde de lucht. Trijata, die de Rakshasi's tijdens de vlucht met Pushpaka gezelschap had gehouden, zette het gevaarte weer aan de grond. “Sita, jij ondergaat een lijdensweg. Maar mij heb je slechts vreugde gebracht.”

De derde oorlogsdag brak aan. Ravana vernam dat Rama en de zijnen weer tot leven waren gewekt. Hij begaf zich naar Indrajit met het verzoek hem opnieuw van dienst te willen zijn. Indrajit sprak: “Majesteit, men heeft de keuze uit de weg van het leven en de weg van de dood. Wanneer u niet besluit Sita terug te geven, zal u door Rama's hand het leven verliezen.”

“Dood hem eerst!”

“Dat heb ik al een keer gedaan. Toen u jong was, streefde u het goede na en bracht offers aan de goden. Maar later ging u uw macht misbruiken. U doet de schepping geweld aan. De heiligen vertellen dat wij moeten sterven.”

“Jij kunt mij helpen. Je versloeg zelfs de goden!”

“Wend u dan tot de goden! Toen u Sita wegvoerde, was uw lot reeds beslist. Rama is slechts een instrument van Tijd.”

“Mijn zoon, sta mij terzijde.”

Op magische wijze vormde Indrajit een beeltenis van Sita en vloog daarmee naar het slagveld. Voor het aangezicht van apen en beren sneed hij Sita's beeltenis doormidden. Allen raakten vervuld van afschuw. Maar Vibhishana zei: “Dat is slechts toverij. Maak je gereed. Nu Indrajit nog zichtbaar is, moeten wij onmiddellijk vertrekken en hem overvallen. Hij leidde Rama, Lakshmana en Jambavan naar de plaats waar Indrajit het vuur van zijn altaar voedde en de onzichtbare strijdswagen tevoorschijn riep. De tijgers werden reeds zichtbaar. Lakshmana schoot een pijl af op Indrajit, die de boterlepel vernietigde. Indrajit riep Vibhishana toe: “Verrader, je hebt hen mijn schuilplaats gewezen!”

“Hoe durf jij de dochter van de aarde te bestrijden?” Het volgende ogenblik stond Indrajit vóór hen, gehuld in een zilveren wapenrusting, met pijlen in de hand. Hij verzocht Lakshmana om een tweegevecht. Het verzoek werd aanvaard. Onmiddellijk schoot Indrajit een regen van pijlen af naar Lakshmana. Lakshmana beantwoordde de aanval door zeven pijlen af te schieten op de banden die Indrajit's wapenrusting bijeenhielden. De wapenrusting viel neer, maar het gevecht werd in alle hevigheid voortgezet. Beiden raakten gewond. Indrajit wierp zijn zwaard naar Lakshmana, maar trof geen doel. Voorzichtig trok Lakshmana de pijl die Agastya hem schonk uit zijn koker en sprak: “Laat hem sterven.” De pijl trof doel. Indrajit was dood.

Ravana weende bitter om de dood van zijn verwanten. Nu bleef hem niets anders over dan zelf de strijd met Rama aan te binden.

Narayana's schelptrompet weerklonk. De roodgouden vogel Garuda droeg zijn in rode gewaden gehulde donkerblauwe meester Narayana op zijn rug naar Lanka. Malyavan beklom de heuvel. Lang geleden had hij in euvele moed Narayana een speer in de zijde gedreven.

Garuda had toen Malyavan's schouderketting met zijn klauwen losgerukt. Pijlen waren als kometen door de lucht gevlogen. Mali werd gedood. Malyavan vluchtte naar de onderwereld. Nu keek hij uit over het slagveld. Naast hem verscheen de vierarmige god Shiva, gewapend met zijn drietand en met de slang over zijn schouder. De oude verweerde schouderketting lag aan Malyavan's voeten. Shiva nam Malyavan bij de hand en sprak: "Kom, ik zal je naar huis brengen." Malyavan hoorde een geluid als van duizend zilveren belletjes, waarna de wereld om hem heen vervaagde.

Ravana's legermacht trad aan bij de westelijke poort. Aasvogels zetten zich neer op de daken van de huizen. Jakhalsen huilden en bliezen levende vlammen uit hun neusgaten. Wolken as verduisterden de hemel. Een bloederige regen vulde de straten van Lanka. Een blauwe vlek schoof voor de zon. Aan de hemel werden de sterren zichtbaar. Het werd duister en de wind wakkerde aan. Het scheen alsof hetgeen boven behoorde te zijn beneden was en wat beneden hoorde te zijn boven was. Vogels draaiden linksom in cirkels boven de stad.

Door de stadspoort stroomde het leger Rakshasa's naar buiten. Hun ogen begonnen te wateren. Dicht aanéengesloten rezen de frontlinies omhoog en lieten een regen van speren, knuppels en vlammen neerdalen op de dieren. Jambavan vermorzelde met behulp van boomstammen vele vliegende wagens. De apen gooiden met stenen en doodden vele Rakshasa's. In de oude diertaal riepen zij elkaar waarschuwend woorden toe. Twee machtige tovenaars strekten hun armen uit naar Jambavan, armen die steeds langer werden. De vingertoppen waren voorzien van scheermessen. Hanuman en Sugriva scheerden door de lucht en versloegen de tovenaars. Toen de avond viel keerde slechts een gering aantal Rakshasa's terug naar de stad.

Ravana besteed zijn troon en sprak de vooraanstaande demonen aan die de zaal vulden: "Hoe wordt in de wereld om ons heen over mij geoordeeld?" Vleiende antwoorden weerklonken. Toen nam Suka het woord: "Vroeg of laat zal een koning de stem van het volk moeten aanhoren. Men zegt: "Waar zijn onze vaders, broers en zonen gebleven? Heeft Ravana zijn verstand verloren? Waarom vechten wij aan Ravana's zijde inplaats van ons bij Rama te voegen?"

"Waarom bleef je mij trouw?"

"Eens koos ik uw zijde. Ik wens u trouw te blijven."

"Wees dan mijn boodschapper." Ravana overhandigde Suka een in steen gegrifte brief, gesloten in een stenen omhulsel.

"Begeef je naar de plaats waar Rama's brug Lanka raakt. Breng daar de nacht door. Lever deze brief af bij het aanbreeken van de dag."

Ravana verliet de troonzaal. In de gangen van het paleis ontmoette hij de schone koningin Mandodari: "Stel je hoop nogmaals op mij."

"Dat zal ik doen en die gedachte vasthouden." Ravana omhelsde haar: "Vaarwel, lieve!" Hij beklom de uitkijktoren en zag hoe enkele goden vanuit de lucht omlaag keken naar Lanka en de strijd gadesloegen. Ravana begon te dansen, lichtte zijn voet op en zette die met zóveel kracht weer neer, dat alle werelddelen heen en weer schudden en schokten. De wind wakkerde aan en joeg de golven hoog op. In snelle vaart raasden zij naar alle uithoeken van de wereld en zelfs daar voorbij. Stormwinden joegen over het land, reten de Trikutaheuvel open, bliezen over het Himalaya-gebergte en ontwortelden de bomen. De gouden muren van Lanka schudden. Alle lichten op aarde en in het universum doofden uit. Hanuman boog zich beschermend over Rama. Het was alsof zij met ontzagwekkende snelheid vielen, meegesleept door een uit de koers geraakte aarde. Zonder onderbreking schoten vonken langs Rama's armen. Geëlectriceerde wuivende cirkels beschrijvende donderslagen stroomden uit zijn haren. Ravana stond stil, de wind nam af, de golven bedaarden. De wereld werd in diepe stilte gehuld. Ravana verliet de wachttorens en ontmoette de Dood. "Het is tijd. Lang speelde je het

klaar mij te ontlopen. Je moet nu boeten voor je dwaasheid en slechtheid. Zeg Lanka vaarwel.” Ravana lachte honend en sprak:

“Maak je niet belachelijk.”

“Ik zal je kracht breken. Aan mij kun je niet ontkomen, ik heers over allen.”

“Leugenaar! Jij bent degene die steelt. Je schenkt enkele ogenblikken van geluk en ontnemt die weer. Dood en ellende vergezellen jou. Maar mij krijg je niet in je macht!”

“Besef je wie ik ben?”

“Jij bent een bedrieger. Luister:

“Ik hield op met dansen,
maar met mijn laatste stap
verbrijzelde ik
de rug van de Tijd.”

“Ravana, luister. Aan alles komt een einde.”

“Nee, dat heb je mis. Liefde is eeuwig en buiten jouw bereik. Voor liefde had ik alles over en daaraan komt geen einde. Het verlies van leven en liefde is slechts schijn. Houd mij nu niet langer op.”

Ravana kleepte zich in zijn uit zwart staal draad geweven wapenrusting. Hij hees zijn vlag boven zijn strijdswagen. “Dood, werp vandaag je wapen naar mij. Nu heb je de kans.....” De door vier paarden getrokken wagen bevatte talrijke wapens. De demonenkoning verliet de stad door de vijfde, onzichtbare poort en vloog naar het slagveld. Apen en beren verbleekten. Rama droeg Lakshmana op zich met alle dieren in veiligheid te brengen. Hij zond Hanuman naar het bruggehoofd. Rama en Ravana bevonden zich samen op de vlakte. Een glanzende vliegende wagen kwam als een lichtende ster op Rama toe. “Ik ben Matali, de hemelse wagenman die Indra's wagen bestuurt, getrokken door wolkenpaarden, hemelbeklimmers, sterrenspringers, wazige renners van het heelal, waar de paden talrijk zijn. Wij zullen je naar de overwinning voeren.” De wagens van de twee tegenstanders naderden elkaar. Ravana schoot met acht bogen tegelijk dertigduizend pijlen op Rama af, maar diens wapenrusting beschermde hem. Scherpgepunte pijlen vlogen naar Rama. Rama schoot met de pijlen uit Ayodhya, maar Ravana vernietigde deze in de lucht. Toen de wagens elkaar ontmoetten, sloeg Rama Ravana's vele hoofden af. Maar deze groeiden terstond weer aan. Rama schoot een vuurwapen af, dat een raam van de hemel verlichtte. Hij schoot een pijl naar de wolken, die een stortregen ontketende. Toen gebruikte hij het windwapen. Zeven winden raasden over de wereld en joegen de golven hoog op. De palmbomen bogen hun stammen in de wind. Rama schoot een pijl in de aarde. Muren van gesteente rezen op. Bergketens rezen omhoog. De wind verstilde. De koele nachtlucht veroorzaakte scheuren in het gloeiende gesteente. De aardkorst veranderde in gloeiend magma, dat uit spleten omhoog welde. Omhoogschietende donders spatten uiteen en vielen terug naar de aarde. Gesteente veranderde in diamant. De heuvels schudden heen en weer en verdwenen in de grond. Violette stralen verlichtten de hemel boven Lanka.

De strijdswagens passeerden elkaar. Rama brak 99 van Ravana's 100 bogen, schoot de vlaggemast van Ravana's wagen doormidden en verbrijzelde de tien pijlen die zijn macht vertegenwoordigden. Hij haalde Agastya's pijl uit de koker en spande zijn boog. Ravana nam het uiterlijk van Indra aan. Rama weifelde. Maar Matali riep: “Dat is Indra niet! Sla toe!” De pijl weerklonk tot in het heelal en trof Ravana midden in het hart, verliet het lichaam aan de achterzijde en verdween in de aarde. Rama verroerde zich niet. Na enige tijd legde hij zijn

boog neer en hielp Matali instappen in de hemelse wagen, die daarop terugvloog naar de hemel. Ravana stierf bij het aanbreken van de dag.

Suka, de gehele nacht door de dieren in de gaten gehouden, begaf zich naar Rama, die gebogen stond over het dode lichaam van Ravana. Hij overhandigde de brief. Rama sprak:

“Suka, beste vriend, luister.....“

“De god Narayana is mijn getuige.

Beste Rama, Heer over de werelden,

U beloofde Indra mij te zullen doden.

U bent eeuwig.

Slechts de dood bestuurd door Uw hand

zou mij erin doen slagen mij door U te laten opnemen.

Ofschoon slechts een Rakshasa, streefde ik naar wijsheid.

U herinnert zich niet meer wie U bent. Ik wist het echter van meet af aan.

U slaagt in al Uw voornemens.

Wanneer de mens U aanziet, voelt hij zich gelukkig.

Ik verdedig mij niet tegen de mensheid. U bent overal en kent alle dingen.

Ik was nimmer voorzichtig. Rama, dacht U dat zwart slecht was?

U ziet al hetgeen plaatsgrijpt. U steunt alle schepselen.

Ik zag dat noch de hemel noch de hel eeuwig zijn.

Het leven is als één enkele dag. Ik zag hoe ieder schepsel dat geen eenheid met U vormt, gedoemd is opnieuw geboren te worden.

Tijd is mijn vijand. Ik houd niet van Tijd, die alles doet vergaan.

Beste onder de mensen, er bestaan vele soorten van liefde.

Ik heb haar nimmer kwaad gedaan. Ik hield Lakshmi ³⁹ gevangen om U hierheen te lokken. Ik offerde U mijn leven en U nam het aan.

U bent Narayana, die in ons allen aanwezig is. U bent Rama, en Sita geboren uit de aarde, Ravana de demonenkoning, Hanuman snel als de wind, Lakshmana de spiegel, Indrajit en Indra, de dichter, de spelers en het spel.

Bij elke wedergeboorte vergeet U wie U bent. Neem daarom Sita terug.”

Rama brak de brief in twee stukken en wierp die op de grond. Hij sprak: “Het geeft niet wat deze brief betekent.”

Suka veranderde in een rookwolkje en verdween uit het gezicht. Aan de overkant van de zee leefde hij in het woud nog lang voort.

De vier dagen durende oorlog was voorbij. Rama trok de kleding aan die hij bij zijn vertrek uit Ayodhya had gedragen. Hanuman overhandigde Rama de shawl en sieraden die Sita vanuit Ravana's vliegende wagen omlaag wierp. Vibhishana vroeg om toestemming het lichaam van Ravana te mogen verbranden. Ofschoon bijna alle demonen uit Lanka waren weggevlucht, verzekerde Vibhishana Rama dat zij weer terug zouden keren. Vibhishana werd de nieuwe koning. Koningin Mandodari werd door haar vader, de Asura Maya, opgehaald. Hanuman vloog naar Sita, die reeds was gekleed zoals een prinses betaamt. “Moeder, wij maken het goed. Ravana werd gedood. Spoedig zal je weer thuis zijn.”

Aan de zijde van Vibhishana trad Sita tevoorschijn uit Lanka. Zij liep met een van vreugde stralend gezicht op Rama toe. Allen bogen voor haar. Uit de hemel daalden twee vliegende wagens neer. De vuurgod Angi sprak tot Rama:

“In de tweede wagen bevindt zich je vader, Dasaratha. Je zachtmoedigheid bezorgt je de naam “maanachtige”. God Narayana, neem Sita terug.”

---

³⁹Lakshmi, gade van Narayana, godin van geluk en overvloed

“Waarom spreek je mij aan met de naam van die grote god?”

“Ben je het vergeten?” Agni plaatste Sita's handen in die van Rama. Vibhishana zei:

“Onder aan de heuvel heeft Lakshmana voor jullie een huis gebouwd.”

Vibhishana begaf zich in gezelschap van Hanuman naar de stad Lanka. De nieuwe koning leidde Hanuman in de stad rond, toonde hem de rijke architectuur, liet hem kennis maken met de diverse kunstvormen en maakte hem deelgenoot van een aantal wetenschappelijke geheimen.

Een nieuwe dag brak aan. Rama sprak: “De veertien jaren van ballingschap zijn bijna verstreken. Mijn broer Bharata wacht op mijn terugkeer. Wanneer ik niet op tijd weerkeer, zal Bharata het vuur ingaan en verbranden.” Vibhishana antwoordde: “Het gestolen luchtschip Pushpaka staat tot je beschikking.” Hanuman vloog Pushpaka naar Rama. De dieren klommen langs vele lange ladders aan boord. Zij stonden langs de railingen en bevolkten de zalen en tuinen. Rama en Sita werden in een mand omhooggebracht. Vibhishana begaf zich in gezelschap van zijn vier ministers aan boord om de kroning van Rama bij te wonen. Toen het voltallige gezelschap aan boord was gegaan, rees Pushpaka met een zwaar geluid als van vuurwerk en talrijke watervallen omhoog en zette koers naar het noorden.

De bevolking van Kishkindhya stroomde uit de grottenstad tevoorschijn toen Pushpaka landde. De apen waren weer thuis en ook het berenvolk nam afscheid van Rama en Sita. Koningin Ruma begroette haar echtgenoot Sugriva. De komst van het luchtschip veroorzaakte grote opwinding. De volgende dag steeg Pushpaka weer op. Rama wees Sita de plaatsen beneden hen aan, waar zij gedurende de ballingschap verbleven. “Van hieruit lijken de bomen een tapijt en de rivieren smalle draden.”

Rama stelde er prijs op Bharadjawa nog eens te ontmoeten. Hij verzocht Hanuman Pushpaka bij de woning van Bharadjawa aan de grond te zetten. Rama en Bharadjawa omhelsden elkaar. Rama vroeg: “Hoe gaat het met Bharata?” “Hij maakt het goed. Maar laat hem van tevoren weten dat je komt.” Rama vroeg Hanuman Bharata in te lichten en voor te bereiden op de komende gebeurtenissen. Maar eerst bracht Rama nog een bezoek aan Guha. Pushpaka landde op een open plek in het woud. De hoofdmans van het bosvolk kwam verheugd aangesnel en begroette Rama, Sita en Lakshmana. “Waar hebben jullie dat vliegend gevaarte vandaan? Jullie blijven toch eten?” “Is de nieuwe koning van Lanka ook welkom?” vroeg Sita. Zij zaten met zijn allen aan de maaltijd aan. Guha schonk Sita een nieuw veren gewaad. Rama verzocht Guha aanwezig te willen zijn bij de kroning, maar Guha verontschuldigde zich en verklaarde dat hij zich in de stad niet op zijn plaats voelde.

Hanuman vloog naar Ayodhya en begaf zich naar het paleis. Bharata zat aan de voet van de gouden troon waarop Rama's sandalen waren geplaatst. Hij droeg een kled vervaardigd van boombast. Hanuman boog eerst voor Rama's sandalen en daarna voor Bharata. “Ik ben Hanuman, zoon van de wind. Hoe zijn de omstandigheden in Kosala?” “Kosala is welvarend en wacht op de komst van Rama.” Hanuman lachte en vroeg: “Waarom ben je op deze manier gekleed? Rama en Lakshmana wasten reeds dagen geleden hun haren uit. Morgen hopen zij jou te ontmoeten.” Bharata sprong vol vreugde overeind. Later op de dag keerde Hanuman terug naar Rama en Sita.

De volgende dag liep de voltallige bevolking van Ayodhya uit. Pushpaka kwam in zicht en landde. De ladders werden neergelaten. Bharata omhelsde Rama en bond hem de sandalen aan de voeten. “Majesteit, ik schenk u het koninkrijk terug.” Hartelijk verwelkomde hij Sugriva en Jambavan.

De vier zonen van koning Dasaratha waren herenigd. Rama en Lakshmana zochten ieder hun eigen moeder op. Rama's moeder sprak: “Wij maken het goed. Wat een geluk om dit te mogen meemaken.” Vasishta kwam binnen en sprak tot de jongste koningin Kaikeyi:

“Door uw toedoen werd de wereld verlost van tirannie.” De gebochelde Manthara kwam naar Sita en smeekte haar om vergiffenis. Sita antwoordde: “Goden en mensen werden van Ravana verlost.”

De volgende dag werd Rama met veel pracht en praal tot koning gekroond, tot Heer van de aarde, zonnekoning van Ayodhya, heerser over Kosala. Sita werd zijn koningin.

Hanuman, Sugriva en Vibhishana verbleven een maand in Ayodhya. Daarop namen zij afscheid en vlogen met Pushpaka terug naar huis, waarna het luchtschip op eigen kracht terugvloog naar de koning der schatten, Vaishravana.

Rama regeerde gedurende 11.000 jaren. In die tijd leefden mensen langdurig. Vanuit alle delen van de wereld begaf men zich naar Ayodhya om Rama om raad te vragen. Nimmer leefde er een koning die vergeleken kon worden met Rama. Ook in de toekomst zou er nimmer een koning zijn zoals Rama.

Het eiland Lanka verdween in de golven van de Oceaan en werd voor het oog onzichtbaar.”

Het vervolg van het Ramayana ademt een andere sfeer. Gesproken wordt van Sita's zwangerschap. Bij de bevolking van Ayodhya deden hardnekkig geruchten de ronde dat Sita tijdens haar gevangenschap op Lanka Rama tenslotte ontrouw werd. Rama's raadsheren wezen hem op de onvrede die heerste onder het volk en op het gevaar dat daarin schuilde. Op Rama zou een smet komen te rusten. Daarop werd de zwangere koningin onder valse voorwendsels naar de overzijde van de rivier gevoerd en daar aan haar lot overgelaten.

Sita bracht een tweeling ter wereld. De beide jongetjes groeiden voorspoedig op. Tenslotte verhaalde Sita haar zoons haar levensgeschiedenis. Eens op een dag, toen Rama met zijn gezelschap in de nabijheid van Sita's woning vertoefde, ontmoette hij de twee knapen. Deze droegen aan de koning het levensverhaal van Rama en Sita voor. Rama beseftte dat het tweetal zijn eigen zoons vertegenwoordigde. Sita kwam tevoorschijn. Maar toen Rama (die een gouden beeld van Sita had laten vervaardigen dat hij op al zijn tochten liet meevoeren) haar aansprak, opende de aarde zich onder Sita's voeten. Zij keerde wéér naar de Aardgodin wiens dochter zij was.

Naast Rama en Sita neemt Hanuman in de geschiedenis van het Ramayana een vooraanstaande plaats in. Zonder hem waren de gebeurtenissen ondenkbaar geweest. Zijn hulp, trouw en wijsheid stelden Rama in staat de wereld te bevrijden van het kwaad dat Ravana vertegenwoordigde.

Wij keren terug naar het moment van Hanumans aankomst na afloop van zijn bezoek aan Lanka. Angada voerde zijn legermacht in hoog tempo terug naar Kishkindhya. Apen en beren liet hij aan boord gaan van Sampati's vliegende wagen, die gereed stond voor vertrek. De vele dieren, die nog nimmer hadden gevlogen, “roemden Hanumans vliegvaardigheid in alle toonaarden.”¹⁸⁾ Na verloop van tijd kwam de de grottenheuvel van de stad Kishkindhya in zicht. Hanuman besloot gehoor te geven aan de smeekbeden van de apen en zette het vliegende voertuig aan de grond in de onmiddellijke nabijheid van Sugriva's wijnkelders. De passagiers stortten zich op de voorraad honingwijn en reageerden op deze wijze de spanning van de zoektocht af. Het leger geraakte in een uitbundige vreugderoes.

Hanuman maakte zijn opwachting bij Rama en Sugriva. Helaas moest hij ervaren hoe Rama, gehuld in depressieve gemoedstoestand, zich dissocieerde van het goede nieuws dat Sita's verblijfplaats nu bekend was. Op de berg bij Kishkindhya ontspon zich een vruchteloos gesprek. Vertwijfeld ging Hanuman tenslotte over tot een door gedachtenoverbrenging gevoerde conversatie. Pas toen Hanuman woorden uitsprak die Rama als beledigend ervoer, ging Rama overstag. Rama's houding staat in schrille tegenstelling tot die van vrouwen als

Sita en Pasiphae. Sita bleek in staat elke dag opnieuw de moed op te brengen om Ravana's indringende avances te weerstaan. Pasiphae, door haar koninklijke echtgenoot in de steek gelaten op het moment dat men had mogen verwachten dat hij afwijzend zou beslissen ten aanzien van de belediging zijn gade aangedaan, nl. het betrekken van de koningin bij de vruchtbaarheidsrite, doorstond het haar toebedeelde lot. Zij bracht de Minotaur ter wereld: een zoon die zij ongetwijfeld haatte.

Hanuman had op Lanka zijn ogen goed de kost gegeven. Hij was in staat een gedetailleerde beschrijving te geven van de omgeving van de stad Lanka, van toegangswegen, poorten en bruggen en van de vele vormen van wapentuig die stonden opgesteld. Ravana beschikte over een modern wapenarsenaal. Kanonnen vuurden roodhete nagels af en ook messen en zwaarden die uiteensloegen in vele ijzeren punten. Op deze wijze bewerkstelligde men de dood van honderden tegenstanders tegelijk. Brandende “speren” volgden een zich verplaatsend object. Zij herinneren aan de geavanceerde wapens uit onze tijd. Ravana's soldaten waren goed geoefend en trouw aan hun koning. In Lanka heersten rust en orde. “Schildwachten behoefden hun zwaarden nimmer te trekken.”

De belangrijkste tegenstanders van Rama waren Ravana, diens broer de reus Kumbhakarna en Ravana's zoon Indrajit. Deze laatste beschikte over magische krachten. Hij kon zichzelf onzichtbaar maken en had de beschikking verkregen over een hemelse wagen met een snelheid van vier tijgerkracht, een wagen die in de strijd eveneens onzichtbaar was.

De reus Kumbhakarna bezat een reuzenbroeder, Chumbaba geheten, die in het uit Babylonië afkomstige Gilgamesj-epos voor het voetlicht treedt. Het epos geeft weer hoe de Raad van Oudsten uit de hoofdstad Uruk Chumbaba omschreef: “Afgrijselijk van gedaante woont Chumbaba binnenin het cederbos, dat een omtrek heeft van wel tien mijl. Hij beschikt over vreesaanjagende wapens. Zijn stem klinkt als gebrul, zijn Mond spuwt vuur, zijn adem is dodelijk.”¹¹⁾

Beide reuzen, Kumbhakarna en Chumbaba, afstammelingen van de Vanen, vonden hun einde door de hand van een prins. De koning van Uruk, Gilgamesj, trok met zijn boezemvriend Enkidu naar het cederbos, waar de reus Chumbaba zich ophield, om “het kwaad dat de zonnegod Sjamasj haatte” te verdelgen. Het tweetal versloeg de vijand van de zonnegod en keerde veilig terug in Uruk. Kumbhakarna liet het leven in de strijd tegen Rama.

“Het oude volk der Quiché-Maya uit Guatemala noemde het onderaardse land, de onderwereld bewoond door vijanden van de mensheid, Xibalba. Volgens Vader Coto vertegenwoordigde Chi-Xibalba in oeroude tijden de duivel of de dood.⁵⁸⁾ In Yucatan had dit woord dezelfde betekenis: Xibalba was de duivel. De Diccionario de Motul geeft voor het woord “Xibil” de verklaring “het verdwijnen van een droombeeld of verschijning, van een schim of fantoom”. Het volk der Quiché-Maya voerde een dans uit die “Xibalba ocot” of “de dans van de demon” werd genoemd. De duivel of demon Xibalba, afgezant van de hel, verscheen aan de eerste bewoners van de aarde om met hen te onderhandelen over het schenken van het vuur aan diverse stammen. Xibalba bezat vleugels die geleken op de vleugels van de vampier. Na het gesprek verdween Xibalba in het niet, werd onzichtbaar.”

Rama, Lakshmana, Sugriva, Angada en Hanuman trokken met een groot leger op naar de kust. Na de langdurige en uitputtende mars daar onverwacht aangekomen, begaven allen zich snel ter ruste. Alleen Rama sliep niet. Hij liep heen en weer over het strand en ging bij zichzelf te rade op welke wijze hij de zee, die hem scheidde van Sita, zou aanpakken. Hij nam zich voor de volgende morgen in alle vroegte in overleg te treden met zijn waterbouwkundig ingenieur, die bij het vertrek uit Kishkindhya aan de manschappen werd toegevoegd. Deze man, Nala geheten, stelde voor een brug te bouwen die de zee vanaf de kust tot aan het eiland Lanka overspande. Soldaten werden aan het werk gezet om de benodigde materialen aan te

voeren en om gereedschappen te vervaardigen. Nala tekende in het zand de brug die hij ging bouwen.

De vraag dringt zich aan ons op om welke reden Rama besloot deze strategie te volgen. Op het eerste gezicht lijkt het plan voor de bouw van een dergelijke brug nogal bizar. Wanneer de kroonprins over een voldoende aantal vliegende wagens had kunnen beschikken, zou men vanaf de vlakke van Kishkindhya hebben kunnen opstijgen en zich naar Lanka hebben begeven. Maar Rama beschikte slechts over de vliegende wagen van Sampati. Apen en beren, krijgers afkomstig uit de oude mensenrassen, hadden nimmer gevlogen. Slechts de soldaten van Angada bezaten een, zij het eenmalige, vliegervaring. Deze situatie zou bij aankomst op Lanka een nadelig effect kunnen hebben op de aanvang van de strijd en in het voordeel van Ravana uitvallen. Het ligt voor de hand dat het leger er ook moeilijk toe te bewegen was zich in te schepen aan boord van zeeschepen. Apen en beren waren zeker bevreesd voor vaartuigen die de zee bevoeren. De overtocht naar Lanka was slechts mogelijk met behulp van een brug. “Drijvende stenen” werden bevestigd op bogen die in de zeebodem verankerd lagen. Toen de (ponton?-)brug was gereed gekomen, trokken de dieren in één enkele dag over het horizontale pad over het water naar Lanka.

Op Lanka bleef de brug natuurlijk niet onopgemerkt. Ravana nam echter nimmer het besluit de brug te vernietigen. Ofschoon hij het liet voorkomen alsof hij geheel zeker was van de overwinning en generaal Prahasta de Raad duidelijk maakte dat hij de oorlog niet schuwde, blijkt uit de geschiedenis van het Ramayana dat Ravana de confrontatie met Rama verwelkomde.

De strijd om het bezit van Sita-Heva, bedoeld om goden en mensen te verlossen van de ongewenste heerschappij der demonen, mondde uit in een strijd van Aasen en Vanen, van goden van de Ankh contra de wanstaltige goden-reuzen onder aanvoering van Ravana.

Op slinkse wijze trachtte Ravana Sita ervan te overtuigen dat Rama reeds bij de aanvang van de strijd werd gedood. Hij toonde haar het op magische wijze tevoorschijn geroepen bebloede hoofd van Rama. De oude Rakshasi Trijata (Tri-asa) wist Sita te overtuigen dat Rama leefde. Trijata, die optreedt als beschermster van Sita en die de Rakshasi's voortdurend berispte, was slechts voor één kwart demone. Zoals haar naam ons vertelt was in haar gestalte het demonenbloed vermengd met driekwart aan Aasenbloed. Een Indonesische versie van het Ramayana noemt Trijata een nicht van Ravana.

De oude Rakshasa Malyavan leefde nog voort. Zijn buitensporig hoge ouderdom mag worden verklaard uit het Bijbelse gegeven van hoge leeftijden die het mensdom “in den beginne” vermocht te bereiken.

Voordat werd overgegaan tot de aanvang van de strijd op Lanka werd zowel van de zijde der demonen als van die der Aasen herhaaldelijk een beroep gedaan op Ravana om Sita vrij te laten, om haar terug te schenken aan haar wettige echtgenoot. Hieruit blijkt het gewicht van de positie die Sita innam. Beide partijen wensten haar aan de eigen zijde. Ravana gaf echter nimmer gevolg aan de verzoeken.

De strijd ving aan. Generaal Prahasta's strijdswagen straalde een intensief licht uit “als van twee zonnen”, bracht geluid voort als van de rollende donder en bewoog zich voort door middel van 64 “slangen” of eenheden energie. Licht en geluid doen vermoeden dat Prahasta zich bediende van een vliegende wagen van enige omvang. Bovendien trof men binnen deze wagen een grote verscheidenheid aan wapentuig aan, waaronder diverse soorten projectielen en zelfs gifgas. De bron van licht die het voertuig omgaf, werd door Valmiki op bescheiden wijze geïnterpreteerd als afkomstig van wietjes die vonken sloegen uit vuursteen, waarbij het vuur tevens aanwakkerde. Dreef een bepaald mechaniek een krachtbron aan waarbij energie werd getransformeerd in licht?

Het veteranenleger van Ravana verplaatste zich voort door de lucht met behulp van vliegende wagens van geringere capaciteit dan die welke Prahasta's wagen voerde, nl. als die van "schorpioenen, van schildpadden, bruinvissen, kamelen, goudvissen, hagedissen, varkens en enorme blauwe ratten".

Prahasta's pijlen troffen doel. Apen en beren sloegen op de vlucht. Slechts Nala hield stand. De ingenieur plaatste een springlading en bracht deze tot ontploffing op het moment waarop Prahasta hem tot op de juiste afstand genaderd was. De aarde schudde. De "slangen" die Prahasta's wagen voortbewogen werden vernietigd, evenals de wagen zelf. Prahasta tuimelde omlaag, maar vuurde een laatste salvo af. Nala raakte gewond.

Nu werd de reus Kumbhakarna uit zijn langdurige slaap gewekt. Ofschoon de reus er aanvankelijk eveneens bij Ravana op aandrang Sita terug te geven, koos hij noodgedwongen Ravana's zijde. Toen hij zich naar het strijdtoneel begaf, joeg de harige reus apen en beren de schrik om het hart. Allen sloegen op de vlucht. Slechts Hanuman, Sugriva, Angada, Lakshmana en Jambavan bleven staan. De reus hield zich lang staande. Pas toen Rama zijn bijzondere pijl "met gebogen knopen als donderslagen" afschoot, viel de reus dodelijk getroffen ter aarde.

Tot op heden zijn slechts een aantal van de geavanceerde technologieën uit dit verre verleden opnieuw gerealiseerd. Maar nieuwe ontwikkelingen melden zich voortdurend aan. Sommigen onder ons zijn hun tijd zelfs vooruit. Tot voorbeeld van een dergelijke situatie bezien wij enkele aspecten uit het leven van de Serviër Nicola Tesla (1856 - 1943), een in hoge mate begaafd intellectueel, geboren in het dorp Smiljan in het huidige Kroatië. "Als kind werd Tesla bezocht door visioenen, waarvan de beelden hem urenlang voor de geest bleven staan. ¹⁰⁾ Op 17-jarige leeftijd zette hij dit vermogen om in materialisatie van in de geest geboren ontwerpen voor de bouw van machines. Hij werkte volgens specificaties die hem in zijn geheel voor ogen stonden. De machines werkten tot in perfectie. Als hoofdingenieur verbonden aan de eerste telefooncentrale in Boedapest kreeg Tesla in een flits van verlichting te zien hoe de wisselstroom-apparatuur waaraan hij werkte, zou kunnen functioneren. Even later trof hem een visioen van een magnetische wervelwind die een motor liet draaien. Vanuit dit visioen vond Tesla het magnetisch veld uit dat aan zijn wisselstroom-apparatuur ten grondslag ligt. Ook berekende hij de snelheid van onweersbuien en realiseerde zich dat de elektrische golven uitgezonden door bliksemschichten uitbarstingen van energie veroorzaken, afhankelijk van de afstand van de wolken tot de waarnemer.

Aan het begin van deze eeuw voerde Tesla een aantal experimenten uit in een laboratorium in de Verenigde Staten van Amerika. Op het dak van het laboratorium liet hij een mast aanbrengen van 47 m hoogte. Op de top van deze mast bevond zich een koperen bol met een diameter van 1.20 m, waarmee hij een voor die tijd ontzagwekkend grote elektrische lading wilde verzamelen. Hij wenste met behulp van de door hem uitgevonden wisselstroommotor een nieuwe elektrische industrie te vestigen.

Op Long Island richtte Tesla de zogenoemde Wardenclyffe Toren op. De toren was "een met succes geteste zender van een complex van elektromagnetische golven met speciale eigenschappen, waarmee Tesla aardbevingen opwekte, mentale veranderingen bij mens en dier veroorzaakte, de atmosfeer in brand stak, ondoordringbare energiebarrières in de ionosfeer oprichtte, het weer beïnvloedde (door wolken uiteen te doen vallen of te condenseren met de daartoe benodigde frequenties) en waarmee hij tenslotte een onuitputtelijke energiestroom uit de ether opving met behulp van tot op heden onbekende principes van ethertechnologie. ¹⁾

Ofschoon bij de uitvoering van Tesla's experimenten steeds vele getuigen aanwezig waren, heeft Tesla zijn bevindingen niet gepubliceerd. Hij verklaarde dat de wereld nog niet klaar was voor zijn project, maar dat het in de toekomst herhaald zal worden.

Op 15 Juli 1903 testte Tesla zijn transmitter te middernacht. De inwoners van New York werden geconfronteerd met een aantal ongebruikelijke gebeurtenissen. De "New York Sun" schreef de volgende dag: "Vannacht waren wij getuige van ongewone verschijnselen zoals bliksems in velerlei kleuren, die Tesla naar believen liet oplichten, het over een zeer grote oppervlakte in brand steken van atmosferische lagen op diverse hoogten. Dientengevolge veranderde de nacht in de dag. De lucht was gedurende enkele minuten vervuld van flonkerende electriciteit, die zich concentreerde langs de randen van het menselijk lichaam, waarbij allen een spookachtig lichtblauw licht uitstraalden..... Wij zagen er uit als geesten....."

Ofschoon Tesla sprak van een herhaling van zijn experimenten in de toekomst, treffen wij in het verre verleden een aantal prestaties van gelijk kaliber. Ravana sprak met Malyavan en zei onder meer: "Wanneer ik in mijn tuinen wandelde, verbleekte de maan van angst. Op mijn bevel bloesenden de bomen, brachten wolken regen en stopte het getij van de zee." Zullen wij in de toekomst technieken gaan beheersen die het getij van de zee beïnvloeden? Ofschoon wij thans ten gevolge van oneigenlijk gebruik van grondstoffen de atmosfeer van onze aarde en ook de aarde zelf vervuilen met chemisch afval, het wéér zodanig beïnvloeden dat de temperatuur op aarde langzaam stijgt en tengevolge van afsmelting van de ijskappen aan de polen laaggelegen kustgebieden in de toekomst dreigen onder water te lopen, beheersen wij niet de opeenvolging der seizoenen. Bomen en struiken bloesemen wanneer zij de tijd daartoe geschikt achten, tenzij deze in kassen worden gekweekt.

Door de eeuwen heen heeft de mens steeds getracht regen af te smeken of uit overdrijvende wolkenformaties af te dwingen. Magische regendansen moesten ten tijde van abnormale droogte de goden ertoe bewegen het hemelwater ter plaatse los te laten.⁵⁰⁾ Vuren werden aangelegd, kanonnen afgevuurd, kerkklokken geluid en gebeden opgezonden naar omhoog. In deze eeuw ging men over tot wetenschappelijke experimenten om regen te bevrijden uit het wolkendek. Zo werd bijvoorbeeld in 1946 per vliegtuig een kleine hoeveelheid vergruizeld ijs neergelaten in een altocumulus-wolkendek waarbinnen de temperatuur -20° Celsius bedroeg. Sneeuw viel omlaag, maar verdampte in de droge lucht. Men kwam een stap nader tot het doel toen men ontdekte hoe zeer kleine kristallen zilverbjodide in de vorm van rook, bij een temperatuur van -5° Celsius, ijsvorming bewerkstelligden. Men experimenteerde met brandend houtskool, geïmpregneerd met zilverbjodide. Een wolkendek met een oppervlakte van zes vierkante mijl en een temperatuur van -10° Celsius werd van boven af gebombardeerd met brokken van deze houtskool. Binnen het wolkendek ontstonden ijskristallen. Over de jaren werd het onderzoek voortgezet. De experimenten hebben nog niet geleid tot een bevredigende oplossing voor aanpak op grote schaal en zonder al te hoge kosten. Maar een meer geïnteresseerd en intensiever onderzoek naar de thans bereikte resultaten zou wel eens onverwacht gunstige uitkomsten kunnen opleveren. Indien men boven droogtegebieden op kunstmatige wijze regenval vermogen te bewerkstelligen, zou beplanting tot de mogelijkheden gaan behoren. De aanwezigheid van regenwolken blijft echter een eerste vereiste. Indien men in staat zou blijken een elders aanwezig wolkendek als het ware door te snijden en te verplaatsen naar een droogtegebied, zou in bepaalde gebieden op aarde de honger tot het verleden gaan behoren.

Diep onder het hete zand van de Sahara-woestijn bevindt zich een uitgebreid net van natuurlijke waterwegen. Indien wij niet zouden terugschrikken voor de benodigde investeringen zou deze droogtezone door middel van irrigatie kunnen worden veranderd in een vruchtbaar gebied. De Sahara zou haar oorspronkelijk beeld terugontvangen, namelijk het beeld van een groot en vruchtbaar land, waar de mens gewassen verbouwt, waar vogels nestelen tussen het lover van een verscheidenheid aan boomte, waar insecten honing

vergaren uit talrijke veelkleurige bloesems en waar de mensheid leeft en werkt opdat de kinderen van de toekomst geen honger meer zullen kennen.

De gedachte dringt zich aan ons op of de hoogstaande cultuur van het Oude Egypte, gebaseerd op eenheid van filosofie, religie, kunst en wetenschap, een eenheid die wij thans niet meer verstaan, werd ondersteund door de welvaart van de Sahara. Op dit ogenblik zijn wij niet bij machte de plaatsen te bepalen van oorspronkelijke woongebieden waar invloeden van de goden van de Ankh zichtbaar werden. De cultuur van Egypte komt echter ongetwijfeld voort uit de erfenis van de goden, uit kennis, kunde en wijsheid van hen die naar de aarde kwamen. Onze kennis van het verleden neemt echter steeds toe. In 1991 stelden Amerikaanse geologen vast dat de Sfinx van Gizeh reeds 10.500 jaar geleden werd vervaardigd.

Het Ramayana vertelt hoe de priesterzoon van Ravana, Indrajit, door zijn vader werd gedwongen de strijd aan te binden met het leger dat tot voor de poorten van de stad Lanka was doorgedrongen. Indrajit riep de godenwagen tevoorschijn “die in de strijd onzichtbaar werd.” Zoals thans bekend werden in de U.S.A. vliegtuigen ontwikkeld die onzichtbaar voor radar het luchtruim doorkruisen. Vanuit een dergelijke vliegende wagen vuurde Indrajit zijn wapen af. Hij was echter geenszins van plan het leger van Rama te vernietigen en gebruikte een gifgas dat het leger tijdelijk uitschakelde. Wellicht had het gifgas na verloop van tijd de dood van enkelen tot gevolg, maar Indrajit wist reeds dat zijn vader de strijd zou verliezen. Hanuman, de onsterfelijke zoon van de god van de wind, van de god die de mensheid de adem inblies en de scheppingsopdracht van de Aasen mede tot een goed einde bracht, werd door het gas niet bedreigd. Snel als de wind vloog de halfgod, die zich met gemak naar alle windrichtingen verplaatste, naar het noorden. Hij kaapte een in de ruimte aanwezige hospitaalsatelliet en bracht deze naar Lanka. Aan boord van de satelliet had men aanvankelijk de strijd waargenomen en de komst van Hanuman gesignaleerd op het radarscherm. In een poging Hanuman te ontwijken, doofde men alle lichten. De maatregel mocht echter niet baten. Hanuman kende de exacte positie van de satelliet en keerde daarmee naar Lanka terug. Daar aangekomen bleek dat het gevaarte te groot was om het op het eiland neer te zetten. De effecten van het gifgas werden echter geneutraliseerd vanuit de satelliet, door middel van een uit bepaalde bestanddelen samengesteld gas. Het leger kwam weer tot leven. Hanuman retourneerde de ruimte-satelliet en vloog terug naar Lanka.

Rama, teruggekeerd tot het land van bewustzijn, beseft welk gevaar apen en beren liepen. De verantwoording ten aanzien van het voortbestaan van de oude mensenrassen drukte hem zwaar op het geweten. Deze rassen mochten niet door zijn toedoen worden weggevaagd van de aardbodem. In een gesprek tussen Rama en Hanuman beschreef de halfgod aan Rama de verwantschap die was ontstaan tussen goden en mensen, de verwantschap van de oude rassen tot het nageslacht van Adam en Eva: “Wij zijn je vrienden uit lang vervlogen tijden, hier bijéén om je te helpen. Wij zijn je voorvaderen, de dieren waar jullie mensen van afstammen.”

Ravana aanschouwde hoe het reeds dood gewaande leger van Rama zich tijdig herstelde van de verwondingen. Maar nog steeds weigerde de demonenkoning Sita vrij te laten.

Wij keren nu onze schreden naar de omheinde paleistuin waar Sita verbleef. Een aantal Rakshasi's verzocht Trijata om toestemming aan boord te gaan van Pushpaka en van bovenaf een blik te mogen werpen op het vijandig leger. Trijata verleende haar toestemming. De positie die Trijata innam aan het Hof van Ravana wordt niet duidelijk omschreven. Haar invloed beperkte zich echter niet slechts tot de Rakshasi's die Sita bewaakten. Tijdens Trijata's gesprekken met Sita schroomde Trijata niet Sita duidelijk te maken dat zij de heersende visie op Lanka niet deelde. Trijata's inzicht ten aanzien van de ontwikkeling van de gebeurtenissen

komt overeen met de visie van Ravana's wijze broer Vibhishana. Ook kon Trijata blijkbaar vrijelijk beschikken over het vliegend voertuig Pushpaka.

De Rakshasi's stelden vast dat het vijandig leger was verslagen en dat apen en beren dood op de grond lagen. Desondanks wist Trijata dat er nog kans was op herstel. Ook wist zij dat Hanuman onsterfelijk was. Kende zij het geheim van het helende gas dat de effecten van Indrajit's wapen te niet zou doen? Trijata was ervan op de hoogte dat de "levensheuvel" uitkomst kon brengen in de benarde situatie op het slagveld. Van wie verkreeg Trijata haar voorkennis?

Ten tweede male deed Ravana een beroep op Indrajit om hem bij te staan en Rama alsnog te verslaan. Indrajit beseftte dat hij zijn eigen leven op het spel zette, maar wenste zijn vader niet voor het hoofd te stoten. Met een gewone strijdswagen vloog hij naar het slagveld. Hij vervoerde een pop die als twee druppels water op Sita leek. Voor het aangezicht van de vijandelijke legermacht sloeg hij de pop doormidden. Vibhishana doorzag de valstrik en beseftte tegelijkertijd dat Indrajit de godenwagen nog niet uit het vuur tevoorschijn had geroepen en nog zichtbaar was. Snel bracht hij Lakshmana, Rama, Hanuman en Jambavan naar de plaats waar Indrajit de goden diende. Indrajit was reeds op deze plaats aanbeland. Hij voedde het vuur en riep de godenwagen op. Wij kunnen stellen dat Indrajit de van de goden verkregen strijdswagen opriep en van de nodige brandstof liet voorzien. Zijn plan om op te stijgen en zich uit de voeten te maken, kon niet meer ten uitvoer worden gebracht. In een tweegevecht met Lakshmana vond Indrajit de dood.

Ravana had zijn gehele strijdmacht ingezet en desondanks geen succes geboekt. Bij de westelijke poort liet hij zijn troepen aantreden.

Vanuit de hemel hadden de goden de strijd van Aasen en Vanen, van Rama en Ravana gadeslagen. De god Narayana besteeg zijn ruimteschip Garuda, de rood en gouden vogel die zijn donkerblauwe en in rode gewaden gehulde meester toebehoorde. Shiva was reeds naar de aarde afgereisd om de stervende oude Rakshasa Malyavan naar de hemel te begeleiden. Lang geleden was Malyavan actief betrokken geweest bij de strijd die tegen de god Indra werd gevoerd. Indra werd daarbij gevangengenomen. Slechts door toedoen van Brahma, die Maghanada (Indrajit) een aantal buitensporige geschenken aanbood, herkreeg Indra zijn vrijheid. Malyavan had tijdens deze vroege strijd met Indra de euvele moed gehad Narayana met zijn speer te verwonden. Garuda was echter tussenbeide gekomen, waarna Malyavan naar de onderwereld vluchtte. Maar Malyavan had zijn leven gebeterd. Shiva begaf zich op Lanka naar de oude Rakshasa en sprak: "Kom, ik zal je naar huis brengen." Malyavan werd gezuiverd van zijn zonden, liet het leven en reisde in zielengedaante in Shiva's wagen naar de hemel.

Ravana beval zijn leger tegen de vijand op te trekken. Op het moment dat de soldaten de stad verlieten, ving de catastrofe aan die de aarde ging teisteren.

"Ravana begon te dansen, lichtte zijn voet op en zette die met zoveel kracht weer neer dat alle werelden heen en weer schudden en schokten." Ravana, die de aarde regeerde en het heelal in zijn macht had, "bracht de schepping in gevaar". Een donkere vlek verduisterde de zon. De sterren werden zichtbaar aan het firmament. Wolken as pakte zich samen en verduisterden de hemel. Kleverige, rood gekleurde asdeeltjes daalden als een bloederige regen neer. Een duistere wind wakkerde aan. De aarde schokte heen en weer en werd uit haar baan geslingerd. "Wat boven was bleek nu beneden te zijn, en wat beneden was verplaatste zich naar boven." Vogels vlogen inplaats van rechtsom linksom over het land. Maar niet alleen de aarde schudde, "alle werelden schokten". Ravana danste en zette zijn voet stevig neer op de grond. De donder rolde. Vloedgolven raasden naar de uithoeken der aarde en zelfs daar voorbij de ruimte binnen. Hevige rukwinden teisterden de aarde. Alle lichten op aarde en in de hemel doofden. De mensheid viel met ontzagwekkende snelheid met de aarde mee. Rollende

donder en bolbliksems wisselden elkaar voortdurend af. De aardkorst scheurde vanéén. Uit de ontstane spleten rezen bergketens omhoog. Gloeiendhete brokken gesteente vielen uit de hemel omlaag. “180.000 schietende donders sloegen in en veranderden het gesteente in diamant. Gloeiendhete bergketens golfdén heen en weer, om na een kortstondig bestaan weer te verdwijnen in gapende afgronden. Violette stralen verlichtten de hemel. Het begon te regenen. Water doordrenkte de aarde. Alom heerste duisternis.”

De herinnering aan deze onvoorstelbare ramp, die de stabiliteit van ons zonnestelsel bedreigde, leeft nog steeds voort. Ravana-Isis vernietigde een van de planeten en bracht daarmee de ganse schepping in gevaar.

In het noorden van de Amerikaanse staat Ohio trekt een heuvelrug onze aandacht. Een onbekend volk creëerde op de bovenzijde van deze heuvelrug een slang met een lengte van 500 meter, die bezig is een planeet te verslinden. Ook dit volk beeldde de herinnering uit aan een gebeurtenis die nimmer werd vergeten.

De IJslandse Edda vertelt hoe bovenstaande ramp vergezeld ging van de eindstrijd van Aasen en Vanen. “De wolf verslond de zon.⁷⁰⁾ Een tweede wolf verslond de maan. Alle sterren verdwenen van de hemel. De aarde schudde. Het land golfde heen en weer. Bomen ontwortelden. Overal ontstond chaos. De zee overspoelde het land. De wereldslang (die om de aarde gestrengeld ligt en deze bijeen houdt^(GtH)) rees, waanzinnig geworden, uit zee op en kwam aan land. De wolf Fenrir sprong op en legde de opengesperde muil met de onderkaak op het land. De bovenkaak sperde hij open tot ver in de hemel. De wereldslang braakte gal, de hemel scheurde open. De Muspelzonen reden tevoorschijn. Als eerste verscheen Surt, brandend vuur vóór en achter hem. Zijn vlammen zwaard gloeide als de zon zelf. De reus Rym verscheen tezamen met zijn ijsreuzen. Surt verbrandde de aarde.”

Rym en zijn ijsreuzen vormden een wezenlijk onderdeel van de talrijke verschrikkingen die de mensheid en de dierenwereld ten deel viel. Aan de polen smolten ten gevolge van oververhitting van de atmosfeer de ijskappen in snel tempo af. In de onstuimige, door de wind voortgejaagde en opgezweepte watermassa's dreven ijsbergen van grote afmeting voort. Op vele plaatsen scheurde de aardkorst vanéén. Stoom vermengde zich met hete chemische gassen die vanuit de gespleten aardkorst omhoog welden. IJsmassa's en gloeiendheet magma kwamen met elkaar in botsing. Ravana verbrijzelde de Rug van de Tijd. De slang verslond een planeet.

Het leven op de oude, vertrouwde planeet onderging de gevolgen van Ravana's kwaadaardige handelingen. De wereld veranderde in een ware hel. Chemische stoffen gingen verbindingen aan met de aslaag die zich vormde in de atmosfeer en daalden tenslotte als kleverige, roodgetinte asregens op de aarde neer. Het Ramayana vermeldt hoe de ogen van de Rakshasa's begonnen te wateren. Zij rezen omhoog in de lucht. Een regen van “speren, knuppels en vlammen” daalde neer op apen en beren. Gedurende de strijd met de Rakshasa's verweerden zij zich met behulp van boomstammen. Ook wierpen zij stenen naar de vijand. Vele Rakshasa's werden vermorzeld. Jambavan, de berenkoning, werd bedreigd met een geraffineerd wapen voorzien van uitschuifbare armen waaraan vlijmscherpe messen waren bevestigd. Hanuman en Sugriva overmeesterden het wapentuig. Ravana's troepen trokken zich tenslotte terug. Nu besloot de demonenkoning zelf de strijd met Rama aan te binden. Hij verliet de stad door de vijfde poort. Het getal vijf symboliseert de liefde, waarbij alle krachten aangeduid als positief en negatief in liefde worden verenigd. Liefde is onzichtbaar. Vanuit de wereld der logica kan zij niet worden verklaard. Trad Ravana, in de wetenschap dat de dood hem naderde, vanuit de stad met vier poorten, waar hij langdurig de scepter zwaaide en dood en verderf zaaide, nu tevoorschijn uit de Laatste Poort, de Poort die naar de hemel leidt? Ravana nam plaats in zijn vliegende wagen. Te zelfder tijd verkreeg Rama de hemelse wagen van de god Indra in bruikleen, vergezeld van de piloot Matali. Indra's wagen wordt beschreven

als “hemelbeklimmer, sterrenspringer, renner van het heelal, waar de paden talrijk zijn.” De wagen van Indra reisde met groot gemak door het heelal.

Het gevecht van Rama en Ravana was langdurig en hevig. Uiteindelijk schoot Rama de pijl af die Agastya hem schonk, de pijl die de wereld van de duivelse heerschappij verlost die Ravana vertegenwoordigde. De pijl doorboorde het lichaam van Ravana, verliet hem aan de achterzijde van het lichaam, sloeg in de grond en verdween in de aarde. Schonk Agastya Rama een laserwapen waarmee het leven van Ravana werd beëindigd?

Suka waakte bij het bruggehoofd. Samen met apen en beren, die Suka steeds in het oog hielden, volgden allen het verloop van de strijd. Toen deze uiteindelijk beslecht was, begaf Suka zich met Ravana's afscheidsbrief naar Rama. Valmiki schrijft dat de brief in steen was gegrift en werd opgeborgen in een stenen enveloppe. De inhoud van de brief heeft een merkwaardig effect op de lezer. Het is alsof op een sombere dag de zon plotseling stralend door het wolkendek heen breekt. Terecht verliet Ravana de stad Lanka door de Vijfde Poort. Ravana's doen en laten, de ontvoering van Sita, zijn hardnekkige weigering haar vrij te laten, richtten zich slechts op één doel, op de eeuwige verbintenis met Rama-Narayana. Slechts het volgen van deze weg stelde hem in staat zijn ziel veilig te stellen, in de hemel te worden opgenomen en terug te keren tot het Koninkrijk van God.

Suka veranderde in een rookwolkje. Hij nam plaats in een vliegende wagen van geringe kracht en vloog naar het continent, waar hij een nieuw leven aanving.

Rama verhief Vibhishana tot de nieuwe koning der demonen. Vibhishana, die eerst een aantal Raadsheren benoemde, leidde Hanuman rond in Lanka en toonde hem diverse aspecten van een demonencultuur die in Lanka tot bloei was gekomen. Nu de vrede was getekend, verwachtte Vibhishana dat gevluchte demonen en diegenen die zich schuilhielden in het Rijk onder de Zee een nieuw volk zouden gaan vormen.

Sita, reeds gehuld in schitterende gewaden een prinses waardig, kwam uit Lanka tevoorschijn en werd naar Rama geleid.

De tijd van afscheid en terugkeer brak aan. Allen die wensten deel te nemen aan de terugtocht begaven zich aan boord van Pushpaka. Men maakte een tussenlanding in Kishkindhya, waar de aankomst van het enorme luchtschip grote opschudding verwekte. Apen en beren verlieten Rama, Sita en Hanuman om zich bij hun verwanten te voegen. Bharadjawa en Guha werden niet vergeten en met een kort bezoek vereerd. Intussen begaf Hanuman zich naar Ayodhya, waar hij de terugkeer van Rama en Sita aankondigde. De aankomst van het verbannen paar werd uitbundig gevierd. Manthara, de slang uit het Paradijs, vroeg en verkreeg vergiffenis. Rama werd tot koning gekroond. Hij bestuurde zijn onderdanen langdurig. Men prees hem om zijn grote wijsheid en zijn begrip van bestuurszaken.

Het Ramayana stelt dat Sita tijdens haar zwangerschap onder valse voorwendselen werd uitgebannen en verdreven. Het blijft de vraag of Rama, onder druk van zijn Raadsheren en van het morrende volk, Sita zonder haar voorkennis dit smartelijk lot toebedeelde. Koning Rama, voor een bijzonder zware keuze gesteld, verkoos een gelukkige en welvarende toekomst van zijn volk boven het eigen huwelijksgeluk. Wanneer wij Sita's karakter juist beoordelen, ligt het echter meer voor de hand dat Sita, in overleg met Rama, zelf het besluit nam land en volk te verlaten. Deze uitzonderlijke daad van liefde voor Rama lijkt in overeenstemming met de grote liefde die zij haar gemaal toedroeg. Sita bracht het zware offer land en volk te verlaten opdat op de naam van de koning geen smetten zouden rusten.

Gedurende haar verbanning baarde Sita een tweeling. De beide jongetjes groeiden voorspoedig op. Deze twee prinses vertegenwoordigen niet slechts de zonen van Rama en Sita, maar tegelijkertijd de beide zonen van Adam en Eva, die wij in het Oude Testament leren kennen als Kain en Habel. De naam die Sita draagt is verwant aan de naam Isa. (Met deze naam duiden de volkeren van het nabije oosten Jezus aan).

Eén van de vanuit het Sanskriet vertaalde versies van het Ramayana die in Indonesië werd aanvaard ⁴⁰ vertelt hoe Hindrajit de reus Kumbhakarna (Kumbokarno) smeekt terug te keren uit zijn oord van verbanning om Rahwana te steunen in de strijd die al zoveel doden heeft gekost. In eerste aanvang weigert Kumbokarno op het verzoek in te gaan, want hij heeft meer dan genoeg van Rahwana's overmoed. Maar uiteindelijk besluit hij, om zijn vaderland te redden, toch deel te nemen aan de strijd op Lanka (Alengka). Wanneer Rama tenslotte de strijd in zijn voordeel heeft beslecht, treedt Sita (Sinta), begeleid door Trijata, Rama tegemoet. Om Sinta's onschuld bewezen te zien en zeker te zijn van haar kuisheid ten aanzien van Rahwana, vraagt Rama zijn gade in een hoog oplaaiend vuur te stappen. Sinta voldoet onmiddellijk aan het verzoek. De vuurgod Brahma beschermt Sinta tot teken dat zij rein is gebleven. Nu is Rama overtuigd van haar onschuld en trouw en de gelukkige hereniging van Rama en Sinta neemt een aanvang. Hiermee eindigt dan de geschiedenis van Rama en Sinta.

Het Ramayana van Valmiki vertelt ons dat het eiland Lanka verdween in de golven van de oceaan. Lanka-Atlantis werd onzichtbaar voor het oog van de mensheid.

---

⁴⁰ Het Ramayana-Kakawin

18. Kijk op het verleden

Het Ramayana verwoordt een wereld waarin het kwaad langdurig de overhand verkreeg. De negatieve invloeden reikten tot ver in het heelal. Goed en kwaad trokken tenslotte in letterlijke zin tegen elkaar ten strijde. Na hevige gevechten trad “goed” tenslotte als overwinnaar tevoorschijn. Over het water dat het vasteland scheidde van wat eens het Eiland der Gelukzaligen ging heten, werd een brug geslagen die van wereldomvattende betekenis is geweest, een brug van liefde en verlossing.

Onder invloed van Ravana wendden de demonen zich af van waarheidszin en orde. Positieve en negatieve krachten kwamen tegenover elkaar te staan. Door toedoen van Rama en Hanuman zegevierden uiteindelijk de lang tot machteloosheid gedwongen goden. Maar ook wordt duidelijk hoe Ravana, door middel van de ontvoering van Sita, verlossing beoogde van al hetgeen hij goden en mensen had aangedaan en de uiteindelijke verlossing van zijn ziel bewerkstelligde.

Het Ramayana verplaatst ons naar een wereld waarin de levensgeschiedenis van Rama en Sita zich ontplooit. Wij staan oog in oog met een wereld uit een vergeten aardse periode, die getuigt van een cultuur die een hoge vlucht heeft genomen, die spreekt van intelligent vermogen, van wetenschap, kunstzin en handvaardigheid, maar vooral van bereidheid om de wereld te verlossen van het kwaad.

In tegenstelling tot de sprankelende en uitvoerige beschrijving die het Ramayana ons van die vroege periode verstrekt, bereiken ons vanuit de Bijbel slechts summiere gegevens waar in Genesis gesproken wordt met betrekking tot de gebeurtenissen rond Adam en Eva. Onze kennis omtrent het jonge paar blijft beperkt tot hetgeen de mensheid veroorloofd werd te weten en te verstaan. Onze voorstelling van de wereld die Adam en Eva omringde, ontlene wij aan enkele korte mededelingen. Een overzicht van deze gegevens leidt tot de volgende “geschiedenis van Adam en Eva”:

- 1 God schiep de eerste mens Adam en besloot hem een levensgezellin te schenken. Hij liet een slaap over Adam komen. Terwijl Adam sliep, nam God één van Adams ribben weg en schiep met behulp van deze rib een vrouw. (Over deze misvorming van Adam wordt later met geen woord meer gerept.) Adam noemde de vrouw maninne. Beiden liepen naakt rond en schaamden zich niet.
- 2 Adam en Eva verbleven in de Hof van Eden. Adam mocht dieren en planten namen geven. Op een kwade dag sprak een listige slang Eva aan: “Heeft God niet gesteld dat het aan jullie beiden verboden is te eten van alle bomen in deze Hof?” Eva antwoordde: “Het is ons toegestaan te eten van alle bomen in deze Hof, met uitzondering van de Boom die in het midden van de Hof staat. Indien wij die Boom ook maar even aanraakten, zouden wij sterven.” De slang hernam het woord. Zij vertelde Eva dat zij niet zouden sterven wanneer zij aten van de Boom in het midden van de Hof, maar dat hen de ogen geopend zouden worden en zij gelijk zouden zijn aan God, kennende het goed en het kwaad. Eva zag dat juist die Boom goed was als spijs, ja een “Boom die begeerlijk was om verstandig te maken”. Zij nam van de vrucht van die Boom en at. Ook gaf zij Adam van deze vrucht en hij at. Nu beseften Adam en Eva plotseling dat zij naakt waren. Zij verborgen zich voor Gods aangezicht. Toen God de Hof van Eden betrad, riep hij Adam. Adam kwam tevoorschijn en verklaarde waarom hij zich verborgen had. Eva werd ter verantwoording geroepen en kwam eveneens tevoorschijn. God vroeg: “Waarom hield je je niet aan Mijn gebod?”

Eva antwoordde: “Die slang heeft mij bedrogen en ik heb gegeten.” Nu moest de slang voor God verschijnen. God vervloekte de slang. “Ik zal vijandschap zetten tussen u en deze vrouw, tussen uw zaad en haar zaad. Dat zal u de kop vermorzelen.” Tot Adam sprak God: “Omdat ook gij gegeten hebt van de Boom waarvan Ik u geboden had niet te eten, zo zij het aardrijk vervloekt. Met smart zult gij daarvan eten al de dagen van uw leven. Zie de mens is geworden als één van ons, kennende het goed en het kwaad.” God vertelde Eva dat zij haar kinderen ter wereld zou brengen in barensnood. De Here God maakte voor Adam en Eva rokken van vellen en trok hen die aan. Toen zond Hij hen weg uit de Hof van Eden. Hij was bevreesd dat Adam en Eva zouden bezwijken voor de verleiding ook te proeven van de vrucht van de Levensboom. Voortaan zouden zij de aardbodem gaan bebouwen tot zij zelf tot de aarde terugkeerden. Engelen kregen opdracht de toegangen tot de Hof van Eden te bewaken, om te voorkomen dat het tweetal zou trachten de Hof opnieuw te betreden.

- 3 Adam en Eva kregen in eerste instantie twee zonen, die zij Kaïn en Habel noemden. De beide jongetjes groeiden voorspoedig op. Kaïn ging het land bebouwen. Habel werd schaapherder. Op een dag brachten beide jongelingen op hetzelfde tijdstip een offer aan God. Kaïn bemerkte echter dat God slechts het offer van Habel aanvaardde. Hierop ontstak Kaïn in grote woede en hij doodde zijn broer Habel. De Here God vroeg Kaïn: “Waar is Habel, uw broeder?” Kaïn antwoordde: “Ik weet het niet. Ben ik mijn broeders hoeder?” Maar God zei: “Wat hebt gij gedaan? Er is een stem van bloed van uw broeder, die van de aardbodem tot Mij roept.” God vervloekte Kaïn en deze was gedoemd voortaan over de aarde te zwerven. Hij vestigde zich ten oosten van Eden, in het land Nod. Kaïn huwde en verkreeg een zoon, Henoch.
- 4 Adam leefde 130 jaren en kreeg toen een zoon, Seth. Hierna leefde Adam nog 800 jaar en hij gewon zonen en dochters. Tenslotte stierf hij op de leeftijd van 930 jaar. Seth leefde 912 jaar.

Hier zwijgt de Bijbel en onthoudt ons de levensgeschiedenis van het zo belangrijke Eerste Paar. Wij blijven met onze vragen in het ongewisse. Hadden Adam en Eva elkander lief? Waar vestigden zij zich tenslotte? Op welke wijze leerden zij het schapenhoeden en wie was hen daarbij behulpzaam? Waar verkregen zij de kennis om de aardbodem te gaan bebouwen? Waar verbleven Adam en Eva en van welke materialen bouwden zij een woning? Wie waren degenen waarmee zij in contact zijn gekomen? Welke reacties ontlokte het Paar uit de Hof van Eden bij de oude mensheid? Was Adam Eva trouw? Verwekte hij bij Eva de zonen en dochters die hij na de komst van Seth verwekte? Wie waren de latere echtgenoten en echtgenotes van deze kinderen?

Wij vernamen reeds uit de uit IJsland afkomstige mythologieën hoe de goden van de Ankh, op aarde aanbeland, terstond aanvingen een burcht te bouwen. Zodra de burcht gereed was gekomen, voegden drie Vanendochters zich met hun vruchtbaarheid bij de Aasen. Later verschenen Ask en Embla in gezelschap van een derde personage waarvan verder niet wordt gesproken. Was deze derde afstammeling van Aasen en Vanen de vrouw Lilith, die aanvankelijk voor Adam bestemd was, maar hem niet aanstond? Aan de zijde van Adam is Eva verschenen, die Moeder werd van de nieuwe mensheid. Een soortgelijke gebeurtenis voltrok zich in het Ramayana. Wij herinneren ons hoe Rama en Lakshmana de opleiding voltooiden, verkregen van de kluizenaar Viswamitra. Deze begeleidde de twee jonge prinses op een voettocht. Tijdens de omzwervingen leidde de kluizenaar Rama naar de schone Ahalya. Viswamitra vertelde Rama dat de god Brahma slechts aan één enkele vrouw uitzonderlijke schoonheid verleende en dat deze vrouw Ahalya heette. Haar schoonheid kwam haar echter duur te staan, want de god Indra raakte in vuur en vlam toen hij Ahalya ontwaarde

en bedreef de liefde met haar. Rama en Viswamitra betraden een ruïne. Hemelse muziek weerklonk. Goudsbloemen vielen uit de hemel omlaag. Ahalya werd in al haar schoonheid zichtbaar. Zij streek met de hand over Rama's hart en sprak glimlachend: "Uit de oerwereld". De ontmoeting tussen de beide jonge mensen was opzettelijk gearrangeerd. Ahalya werd in al haar schoonheid en goede hoedanigheden aan Rama getoond. De ontmoeting was bedoeld om uit Rama's reactie op te maken of Ahalya hem aanstond. Maar na een korte samenspraak keerde Rama haar de rug toe. Terwijl Rama zich verwijderde van de schone vrouw verscheen Ahalya's echtgenoot Gautama per vliegende wagen. Gautama, genoemd als echtgenoot, was wellicht de goddelijke vader van Ahalya, die zijn dochter wegvoerde na de mislukte samenkomst.

De drie paren, die wij vanuit verschillende bronnen hebben leren kennen, nl. Adam en Eva, Rama en Sita, Menelaos en Helena, leefden allen aanvankelijk in geluk en voorspoed. Adam en Eva verbleven tot aan het ogenblik van uitwijzing binnen de gelukzaligheid van het Paradijs. Rama en Sita leefden in harmonie en in welvaart in het Zwarte Maanpaleis. Menelaos en Helena, koning en koningin van Sparta, verbleven in gelukkige omstandigheden in het paleis van deze stadstaat.

De goddelijke afkomst van Adam en Eva staat reeds vast, evenals die van Rama en Sita. De nadruk wordt gelegd op de grote wijsheid, kennis van zaken en uitstekende hoedanigheden van kroonprins Rama. Helena en Sita worden beiden geroemd vanwege hun uitzonderlijke schoonheid. De Eerste Vrouw Eva zal voor hen niet hebben ondergedaan. Na verloop van tijd kwam er voor alle drie de paren een einde aan geluk en voorspoed.

Op de avond voorafgaande aan de kroning van Rama verscheen Manthara ten tonele, verzorgster van koningin Kaikeyi. Met valse listen wist Manthara de onschuldige Kaikeyi ertoe te bewegen gebruik te maken van haar drie wensen en de troon op te eisen voor Kaikeyi's eigen zoon prins Bharata. Ook eiste zij de verbanning van de rechtmatige troonopvolger Rama voor de duur van veertien jaren. Sita en ook prins Lakshmana deelden uit eigen vrije wil het lot dat Rama werd toebedeeld.

Adam en Eva verging het niet beter. De onschuldige Eva werd aangesproken door de slang, die haar met valse listen ertoe verleidde de vrucht te spijzigen van de Boom der Kennis van goed en kwaad. Vanuit het apocriefe Boek "Adam en Eva" vernemen wij echter dat Eva het gebod niet kende. Wij lezen hoe Adam tot God sprak: "Toen U mij verbood de Boom te naderen of ervan te eten, was Eva daar niet bij. U had haar nog niet geschapen, U had haar nog niet uit mijn zijde (lees: uit hetzelfde godengeslacht) genomen, noch had zij dit verbod van U vernomen." Wij lezen ook dat God Adam waarschuwde voor de verschijning (Satan), die Adam met regelmatige tussenpozen benaderde met verleidelijke en zondige voorstellen en hoe God Adam vertelde dat dit de engel was die zich in de slang verborgen had, hem bedroog en hem het kled van licht en glorie had ontnomen. Satan benaderde Adam vaak in de vorm van een schone vrouw.

De slang uit het Paradijs was geen gewone slang, geen slang die zich kronkelend voortbeweegt over de aardbodem, maar een wezen dat het werk van de duivel ten uitvoer legde. Wie was deze op wraak beluste slang? Wie was er op uit Adam en Eva leed te berokkenen? Wie misgunde Eva de unieke positie die zij innam temidden van de godenkinderen? Het weldoordachte, boosaardig plan dat tot vernedering en verbanning leidde, werd gesmeed door iemand die Eva haar Plaats misgunde. Jaloezie op Eva's uitverkoren positie speelde bij de gebeurtenissen de hoofdrol. Was het een Manthara, een vrouw die een verzorgende rol vervulde? Was zij de moeder van Lilith? Was zij één van de Vanendochters die zich met haar vruchtbaarheid bij de Aasen voegde?

Manthara beoefende de geneeskunst. Gedurende vele jaren had zij Kaikeyi en haar familie bij ziekte verzorgd en bijgestaan. Het symbool voor "de vrouw" ligt verscholen in de

letter S. Deze letter vormt, in uitgerekte vorm, de slang die het symbool der geneeskunst werd. Oorspronkelijk werd de geneeskunst beoefend door priesteressen.

Mythologieën afkomstig van de oorspronkelijke bewoners van de Amerikaanse continenten spreken eveneens van de verleiding van Eva.²⁸⁾ De Tolteken waren in het bezit van tekeningen van de Levensboom: één enkele Boom in het midden van de Hof van Eden. Om de Boom strengelt zich een slang die het hoofd van een vrouw draagt.

De appel (van Eva) vervult een gewichtige rol in de levensgeschiedenis van Helena. Eris, godin van onenigheid en twist, wierp een gouden appel met het opschrift "Voor de schoonste" temidden van de gasten aanwezig bij het huwelijk van Peleus en Thetis. De godin Athena (Asena) verzocht prins Paris haar de appel te schenken. In ruil voor deze handeling beloofde Athena aan Paris de schone Helena tot echtgenote, dochter van Alvader Zeus en van Leda. Helena was echter reeds gehuwd met Menelaos.

Eva verkreeg van de appel uit de Boom der Kennis van goed en kwaad de unieke en aan de mensheid verboden kennis en wijsheid die aan de goden toebehoorde. Ongetwijfeld vergaarden Adam en Eva vanaf hun geboorte ongemerkt reeds een hoeveelheid kennis van goddelijke oorsprong, verkregen uit de dagelijkse omgang met de engelen uit het Paradijs. De slang loodste Eva naar de Bron van hoogste kennis en wijsheid, voorbehouden aan engelen, naar de bron Mimir. Eva laafde zich aan deze Bron, aan de vrucht van de goddelijke kennis van goed en kwaad. Ofschoon Eva jong was en onschuldig, ontbrak het haar geenszins aan intellect. Zij plukte de vrucht en at. Gretig nam zij de haar voorgeschotelde kennis in zich op. Adam liet zij delen in deze nieuw verworven kennis. Maar God, geschokt en door deze daad in verwarring gebracht, raakte zeer bevreesd. Hij concludeerde dat Adam en Eva hun ongehoorzaamheid wellicht zouden gaan uitstrekken tot de Levensboom, de Axis Mundi. Vervuld van boosheid verwijderde hij het jonge paar terstond uit het Paradijs. Buiten de Hof van Eden geplaatst en buiten de poorten van het Paradijs voerde Eva de geheime kennis met zich mee naar de wereld van de aardsen.

Het Ramayana verhaalt hoe de pogingen van Surpanakha, zuster van de demonenkoning Ravana Rama ertoe te bewegen haar te volgen naar Lanka faalden. Teruggekeerd aan het Hof van Ravana lichtte zij haar broer in omtrent het gebeurde. Met opzet beschreef zij hem Sita's schoonheid van gestalte. Ravana geraakte geheel onder de bekoring van Surpanakha's lofzang op Sita's hoedanigheden. Hij zou niet rusten voor hij haar in zijn macht had. De gegevens betreffende de ontvoering van Sita vertonen overeenkomst met de door Paris voorbereide ontvoering van Helena van Sparta. Homerus zegt in de Ilias dat prins Paris van Troje, te gast bij Menelaos en Helena, van de tijdelijke afwezigheid van deze koning gebruik maakte om Helena naar zijn (lucht?) schip te voeren en over te brengen naar Troje. Bij aankomst aldaar werd de gevangen Helena naar het koninklijk slot van koning Priamos gevoerd en met Paris in de echt verbonden. De beide mannen, Ravana en Paris, waren beiden van koninklijke bloede. Tijdens de ontvoering bedienden zij zich van een voertuig dat hen in staat stelde de zee te overbruggen, die hen scheidde van het eigen land. Zowel op de vlakte van Lanka als op de vlakte van Troje voerden de respectieve echtgenoten van Sita en Helena, tezamen met een grote legermacht samengesteld uit krijgers afkomstig uit diverse gebieden, gedurende enkele dagen een felle strijd met de vijand om de ontvoering ongedaan te maken. Rama en Menelaos traden beiden als overwinnaar uit deze strijd tevoorschijn.

Wanneer wij Eva's positie op aarde beschouwen vanaf het ogenblik waarop zij buiten het Paradijs werd geplaatst, komen wij tot de slotsom dat de door deze vrouw vergaarde kennis uit de Boom van goed en kwaad voor de Vanen een begeerlijk bezit vormde. Van moeders zijde verkreeg Eva het bloed van deze goden-reuzen-familie. Ongetwijfeld waren de Vanen reeds lang er op uit de geheime kennis der Aasen in bezit te krijgen.

Het behoeft ons dan ook geenszins te verbazen wanneer blijkt dat de koning der Vanen, toen het nieuws hem bereikte dat Eva samen met Adam (die op aandringen van Eva een klein stukje van de appel proefde) door God uit de afzondering van het Paradijs werd heengezonden, een bijzondere interesse voor Eva aan de dag legde. Het paar bevond zich binnen bereik van de vliegende god-reuzen. De Vanenheerser, die door uitbreiding van macht een steeds slechtere god-reus werd en nu de kans zag om oppermachtig te worden, bedacht een list. In de onmiddellijke omgeving van de verblijfplaats van het jonge paar liet hij een bijzonder fraai hert los, dat zeker de aandacht van Eva trekken zou. Ongetwijfeld zou zij Adam dan verzoeken het hert voor haar te bemachtigen. Wanneer Adam de jacht op het hert opende en zich ver genoeg van zijn woning zou hebben verwijderd, was het ogenblik aangebroken om toe te slaan. De Vanenvorst vertoonde zich in vermomming aan Eva. Hij deed het althans voorkomen alsof hij een zeer godvruchtig man was en wist Eva's vertrouwen te winnen. Eva liet haar voorzichtigheid varen. Eensklaps werd zij opgetild en weggedragen. Per vliegende wagen werd zij ontvoerd naar het gebied waar Vanen heer en meester waren. Binnen de Vanenvesting werd Eva geplaatst in een omheinde en streng bewaakte tuin van het paleis van de heerser. Opnieuw verbleef Eva in een Hof, of wellicht bewoog zij zich aan het Hof. Steeds bij het krieken van de dag werd zij door de koning ondervraagd. De begeerte van de Vanen richtte zich niet op de schoonheid of de persoonlijke eigenschappen van de jonge vrouw, maar op de bron van buitengewone kennis die Eva vertegenwoordigde. Dagelijks werd zij aan de tand gevoeld en onder druk gezet. Eva bleef standvastig weigeren de geheime kennis over te dragen. Zij bleef trouw aan God, trouw aan de engelen van het Paradijs, aan allen in wiens nabijheid zij was opgegroeid. Zij wachtte op Adam, die zeker een manier bedenken zou om haar te verlossen.

De Hof van het Paradijs, waar Adam en Eva opgroeiden, treffen wij aan in het woongebied van de Aasen. Deze Hof bevond zich te Åsgard. Het woord “gard”⁴¹ verkreeg in de Bijbel de betekenis “tuin” en “Hof”. In werkelijkheid vertegenwoordigt Åsgard de Burcht der Aasen met het omliggende, door een muur omsloten terrein. Aan de voet van deze burcht verrees een stad bij uitnemendheid. De bij de bouw van de stad betrokken arbeidskrachten werden aangetrokken uit de daar reeds aanwezige mensensrassen.

Om de Gordiaanse knoop te ontwarren die ons vanuit de Bijbel, het Ramayana, de Edda's en de Ilias wordt nagelaten, bestuderen wij de verborgen aspecten binnen de gegeven namen van de hoofdpersonen.

- 1 Sita's naam vangt aan met de letter S, symbool voor “de vrouw”. De S wordt gevolgd door het woordje Ita = Isa of Asa en duidt Sita's goddelijke oorsprong aan.
- 2 De naam van de schone Helena van Troje (el-Hena) luidde oorspronkelijk El-Heva. Zij was de godin Eva, Eerste Mater, van goddelijke afkomst en dezelfde vrouw als Embla, echtgenote van Ask-Adam. Zij stamde van Aasen en Vanen.
- 3 Rama of Raman stamt van de hoogste godheid, vertegenwoordigt in de zonnegod Ra. De hoogste god of engel op aarde was Odin, Alvader van de Aasen. Rama huwde Sita, de vrouw S-isa of S-asa.
- 4 Menelaos of Man-el-aos. Zijn naam vertelt ons dat wij te doen hebben met De Man voortgekomen uit de godenfamilie der Aasen. Man-el-aos huwde Helena of El-Heva. Hieruit volgt dat Menelaos dezelfde persoon was als Adam-Ask.
- 5 Lakshmana, broeder van Rama. Zijn naam luidde oorspronkelijk El-anh-man. Hij kwam voort uit één der goden van de Ankh, uit de Aasen. El-Ankh-man stond Rama trouw terzijde en volgde hem in verbanning.

---

⁴¹ Het Engelse woord “garden”, het Duitse “Garten” en het Franse woord “jardin”

- 6 Paris vertegenwoordigt Ravana, die de ontvoering bewerkstelligde van Helena-Sita-Heva.
- 7 Ravana (Paris), koning van het volk der demonen, tijdelijk heerser van het heelal, die de planeten in zijn hand hield, stamde eveneens uit een geslacht van goden. Aanvankelijk een godvruchtig demon, steeds opnieuw bereid één van zijn tien hoofden (zijn macht) aan de god Brahma te offeren, wijzigde hij zijn strategie en greep de kans om oppermachtig te worden. De machtspositie die hij Brahma ontftuselde, verleide hem tot duivelse gedachten en daden. Ravana's naam, Ra-vana, vertelt dat hij genoemd werd naar de zonnegod Ra of Re.⁴² Hij was heerser van het geslacht der Vanen, waaruit hij was voortgekomen.
- 8 Rama's vader, koning Dasaratha, heette D-Asa-Ra-Asa. Hij vertegenwoordigt de alvader der Aasen en was Odin. Dasaratha werd gesteld over het godengeslacht der Aasen, over de engelen die God naar de aarde zond met de opdracht een nieuwe mensheid tevoorschijn te roepen.
- 9 Agamemnon, broeder van Menelaos, trok aan het hoofd van de gezamenlijke legermacht afkomstig uit eiland- en stadstaten van Hellas naar Troje, naar de stad vernoemd naar de god Thyr. Deze stad werd veroverd op de Trojanen. Helena werd bevrijd uit haar gedwongen verblijf binnen het paleis van de stad. In Agamemnon herkennen wij de legeraanvoerder Angada (Ankh-asa).
- 10 De Upanishads, een bundel mystieke geschriften afkomstig uit India, vertellen hoe Askhara (Ask-ara) het wezenlijk onveranderlijke vertegenwoordigt, op wiens bevel zon en maan hun baan blijven vervolgen en “hemel en aarde op hun plaats worden gehouden”. De naam Askhara duidt op Ask, zoon van Odin en gehuwd met Embla. Van Embla stelden wij reeds vast dat zij Eva vertegenwoordigt. De oude Grieken of Hellenen vertellen dat Atlas, met zijn voeten op de aarde geplaatst, het hemelgewelf in de omhoog gestrekte handen droeg.

De stellingname uit het Boek Genesis, dat het Adam en Eva voor immer verboden was weer te keren in het Paradijs, is in tegenspraak met het verloop van de gebeurtenissen zoals deze zijn weergegeven in het Ramayana. Na een verbanning van 14 jaren en na de overwinning op Ravana keren Rama, Sita en Lakshmana terug in Ayodhya. Het Boek “Adam en Eva” spreekt eveneens van een terugkeer naar het Paradijs, zij het in een laat stadium. “Tezamen met Adams kleinzoon Cainan bracht Seth een offer bij het altaar waar Adam gewend was te offeren. Toen de tot het offer behorende handelingen volbracht waren, sprak Eva: “Wacht tot wij God gevraagd hebben het offer te aanvaarden en de ziel van Adam bij Hem op te nemen, daar waar hij rust zal vinden.” God beantwoordde Eva's gebed, stelde haar gerust en ontfermde zich over haar. Daarop trokken Seth, Eva en de kinderen vanaf de heuvel naar de Grot der schatten. Adam was de eerste ziel die stierf in het land van Eden, in de Grot der schatten. Want behalve Habel, die vermoord werd, was nog geen enkel mens gestorven.”

De afwijkende standpunten kunnen worden verenigd wanneer wij stellen dat Adam zowel als Rama weerkeerden toen zij hun taak op aarde hadden volbracht.

De strijd die Rama, Lakshmana, Hanuman en Sugriva tezamen met apen en beren onder aanvoering van Angada voerden, was uitsluitend gericht op de bevrijding van Sita-Heva-Helena-Embla. Na afloop van de strijd werden Rama en Sita herenigd. De aardse rassen zegevierden over het ras van demonen.

De herinnering aan de liefvallige, standvastige, liefdevolle vrouw Sita trotseerde de eeuwen. De herinnering aan de ingrijpende gebeurtenissen die zich afspeelden rond Rama-

---

⁴² Rex beduidt Eerste, koning

Adam-Menelaos en Sita-Heva-Helena werden eveneens nimmer uitgewist. Niet alleen de goden, maar ook allen die op aarde verbleven, werden immers verlost van duivelse machten. Het gebeurde werd van generatie op generatie doorverteld, weerstond de tijd en bleef van invloed op het denken van de mens. In tegenstelling tot de Bijbel spreekt het Ramayana heldere, liefdevolle taal en bleef verschoond van een priesterschap vervuld van rancune. De samenstelling van de bijbelboeken, een meesterwerk van de geestelijkheid, getuigt daarentegen van het voornemen macht te verkrijgen door middel van de onderdrukking der mensheid en in het bijzonder van de vrouw, die tot aan het einde der dagen de zondelast van Eva op haar schouders diende te dragen. Van meet af aan was men beducht voor het intellect van Eva en haar soortgenoten, het intellect van de vrouw die kans had gezien de vrucht van goddelijke kennis van goed en kwaad tot zich te nemen en te verstaan. Deze van liefdeloosheid getuigende gedachtengang past niet in de Ware Leer van Christus, die spreekt van Gods onbegrensde, onovertroffen liefde voor de mensheid. De aangekweekte tweeslachtigheid van denken kan slechts worden verklaard vanuit het oogpunt van streven naar macht over allen. De liefde en toewijding die Eva toekomt, die haar nagedachtenis ten volle verdient, wordt haar onthouden. God vergaf Eva, het priesterschap verguist Eva tot in eeuwigheid.

De Helleense dichter Homerus baseerde de geschiedenis van de schone Helena en de strijd om Troje op verhalen afkomstig uit de overlevering. De Ilias verkreeg die vorm waarin Homerus (of een aantal dichters uit de periode waarin deze blinde dichter leefde) het gedicht omstreeks de 9^e eeuw v. Chr. samenstelde vanuit de oude gegevens. Homerus vertelt hoe prins Paris Helena ontvoerde naar Troje. Helena's echtgenoot verzocht de talrijke staatshoofden van de nabijgelegen stadstaten en eilanden hem terzijde te staan en schepen met soldaten te zenden. Op deze wijze werd een grote legermacht samengesteld om Helena te bevrijden. Onder aanvoering van Menelaos' broer Agamemnon werd Troje vanuit zee bereikt. Na een strijd van enkele dagen werd Troje door middel van een list met een houten paard ingenomen. De stad werd in brand gestoken en de inwoners werden weggevoerd. Helena keerde terug naar Menelaos. Legeraanvoerders en manschappen gingen aan boord van hun schepen en aanvaardden de terugtocht. Het schip van Menelaos kreeg echter te kampen met buitengewoon ruw weer en dreef af naar Egypte, waar het in de monding van de Nijl voor anker ging. Het duurde geruime tijd voor de weersomstandigheden het Menelaos veroorloofden de thuisreis ten tweede male aan te vangen.

Homerus beschrijft in een tweede boek, dat de titel "Odyssee" draagt, de belevenissen van de held Odysseus, koning van Ithaka, een eiland ten westen van Griekenland. Het verging Odysseus nog veel slechter dan Menelaos. Hij verliet Troje en rondde met zijn schip de Peloponnesus.⁴⁶⁾ Woeste zeeën en stormwinden van ongekende kracht namen bezit van zijn schip en dreven het westwaarts, steeds verder naar het westen. Odysseus dreef voorbij de Zuilen van Hercules en belandde in een Oceaan, waar hij tenslotte een eiland bereikte. Twintig lange jaren zwierven Odysseus en zijn mannen over de zee en beleefden talrijke avonturen. Maar Odysseus zag nimmer kans huiswaarts te keren, ofschoon hij een moedig, wijs en verstandig zeevaarder was. In zijn tegenslag verwees hij naar de wil der demonen en die van alvader Zeus. De godin Athena, geboren uit "het hoofd" van Zeus (Deus), werd gekenmerkt door intelligentie en doorzettingsvermogen. Odysseus was één van haar beschermelingen. Door tussenkomst van deze godin kon Odysseus (Odin-Zeus) eindelijk de thuisreis aanvaarden. Hij bereikte het eiland Ithaka, waar zijn gemalin Penelope trouw op hem wachtte.

De jarenlange omzwervingen van Odysseus herinneren aan de natuurramp die de aarde in chaos dompelde. Het noodlot trof Odysseus na afloop van de strijd om Troje, bij zijn terugkeer naar Ithaka. Overgeleverd aan stormwinden met orkaankracht was hij niet bij

machte het roer te wenden. Slechts de tussenkomst van de godin Athena, die haar beschermeling opspoorde en de weg wees door hem onbekende aardse regionen, bracht uitkomst. Athena (Asen-a) en haar beschermeling Odysseus (Odin-Zeus) kwamen beiden voort uit de Hof van Odin.

De omvangrijke en tijdrovende expeditie, ondernomen door een conglomeraat van stammen toegevoegd aan de troepen van Agamemnon - Angada richtte zich niet uitsluitend op de bevrijding uit handen van haar ontvoerders van een schone jonge vrouw en geliefd echtgenote. Het zwaartepunt lag bij de verboden kennis die deze vrouw met zich meedroeg. Het was niet ondenkbaar dat de jonge vrouw zou bezwijken voor intimidatie en dagelijks weerkerende verhoren. Kennis van goed en kwaad zou in dat geval in verkeerde handen vallen. Adam en zijn bondgenoten streden om het behoud van het bezit van de goddelijke kennis die in Eva's brein besloten lag, een strijd die het lot van de mensheid bepaalde. Adams legermacht was samengesteld uit eenheden afkomstig uit diverse stammen die de aarde bevolkten en waarmee Adam en Eva tijdens de verbanning uit het Paradijs in aanraking waren gekomen en waarmee vriendschapsbanden waren aangeknoopt. Zij trokken op naar de vesting der Vanen. De ontvoering van Eva was inmiddels ook doorgedrongen tot het Paradijs. Hevig geschrokken verschenen de Aasen. Na rijp beraad zond men Adam een godenstrijdwagen met piloot. Een aantal goden vloog naar het slagveld en sloeg vanuit de lucht de strijd gade.

De Proza-Edda verbindt in haar tekst de stadsnaam Troje met de Aasen. Het Troje van de Trojaanse oorlog verwijst ongetwijfeld naar een stad die zich verhief binnen het gebied dat door demonen werd beheerst, dat toebehoorde aan de Vanen, een stad “gebouwd op het middelpunt der aarde”. De naam komt overeen met die van de plaats Tara, genoemd bij de Kelten als verblijfplaats van het volk der Fir Bolg en evenzo met de Vlakte van Moy Tura, waar, zoals wij in een volgend hoofdstuk zullen vernemen, de strijd tussen de Fir Bolg en de legendarische Tuatha-Dé Danann werd gestreden.

De tekst van de Proza-Edda duidt aan dat men reeds vroeg bekend was met de geografische ligging van drie continenten.

“Afrika ligt in het zuiden en westen en strekt zich uit tot aan de Middellandse Zee. De lucht is daar zo heet dat het brandt.⁶⁹⁾

Europa reikt vanuit het westen naar het noorden tot aan de zee en wordt ook wel Enea genoemd. De lucht is in het noorden zo koud, dat er geen gras kan groeien en er wonen geen mensen.

Azië strekt zich vanuit het noorden uit naar het oosten en zuiden. Daar heerst grote welvaart. Men treft er bijzondere vruchten aan, goud en edelgesteenten. Daar bevindt zich ook het middelpunt der aarde. Het leven is er aantrekkelijker dan elders. De mensen getuigen van grote wijsheid, van kennis en kunstzin. Op dit aardse middelpunt zijn huizen en herbergen opgetrokken die onze naam dragen, de naam Troje, hetgeen wij Turkland noemen. Hetgeen hier werd gebouwd, was omvangrijker dan elders. De diverse kunstvormen werden op verschillende manieren toegepast, met gebruikmaking van al hetgeen voorhanden was. Hier lagen 12 koninkrijken, verenigd onder één opperkoning. De 12 bestuurders van deze landen waren uitzonderlijk hoog begaafd. Eens leefde daar een koning die Nunon of Mennon (Agamemnon?) heette. Hij was gehuwd met de dochter van de opperkoning Priamos. Zelf heette hij Trojan. Zijn zoon heette Tro (= de gelovige) en wij noemen hem Thor.”

Het Scandinavisch taalgebied verbindt aan het woordje “Tro” de betekenis “geloven”. Binnen het Noorse godendom bekleedde Thor de plaats van hemelgod en god van vruchtbaarheid.

Onze reis door het verleden voerde ons vanuit de Hof van Eden naar Ayodhya en naar Troje. Thans trekken wij naar het verre oosten en bereiken het tot de Indonesische archipel behorende eiland Java. Hier verdiepen wij ons in een lokale versie van de hiervoor behandelde

geschiedenis van het Verbannen Paar. Het verloop neemt een verrassende wending, gelieerd aan de heilige Regenboom of Waringin.

“Heel lang geleden heerste een machtige sultan over één van de Javaanse vorstendommen.³⁷⁾ Zijn beide koninginnen schonken hem ieder een zoon. De prinsen groeiden voorspoedig op. Maar de koning bereikte in die tussentijd de ouderdom. Het begon hem zwaar te vallen zijn werk te volbrengen. Wanneer hij over de staatszaken gebogen zat, vielen zijn ogen vaak als vanzelf dicht. Wanneer hij dan sliep, sloop de jongste van de beide koninginnen het vertrek binnen. Zij wekte haar gemaal met zachte, welluidende stem en vroeg: “Zal mijn zoon dan geen kroonprins worden? Wil je de enige wens die je lieve koningin koestert niet in vervulling doen gaan?” De oude sultan wist heel goed dat deze jonge prins zijn tweede zoon was en dat zijn eerste zoon voorbestemd was het koningschap te aanvaarden. Aanvankelijk weigerde hij standvastig aan het verzoek te voldoen. Maar zij hield aan. Tenslotte bood de oude sultan, die steeds slaperiger werd, geen tegenstand meer. Hij beloofde zijn tweede vrouw dat haar wens in vervulling zou gaan.

De ware kroonprins, wiens moeder gestorven was, hoorde het besluit van zijn vader aan. Uit eerbied voor zijn vader verklaarde hij zich bereid zich te onderwerpen aan het besluit. Hij was bedroefd, niet omdat hij zijn plaats aan zijn jongere broer moest afstaan, maar omdat hij vreesde dat zijn vader niet meer van hem hield.

De gemalin van de kroonprins trachtte haar man te troosten. Déwi sprak: “Wij zijn beiden jong en sterk. Wij zullen de verbanning overleven die de moeder van je jongere broer heeft afgedwongen en waarin je vader heeft toegestemd.” “Ben je werkelijk bereid mij te volgen in mijn verbanning?” “Wij houden van elkaar. Niets kan ons scheiden.”

De jonge koningin was echter nog niet tevreden. Zij was bang dat de ware kroonprins, eenmaal weergekeerd uit verbanning, door het volk alsnog op de troon zou worden geplaatst. Zij sloop naar de slaapkamer van de kroonprins en voegde enkele druppels van een langzaam werkend vergift toe aan het drinkwater van de kroonprins. De prins dronk van het water, onbewust van het vergift dat hij tot zich nam.

De prins en prinses lieten het paleis achter zich en richtten hun voetstappen naar de bergen in de verte, waar de bevolking arm was, in schamele hutten woonde en leefde van rode rijst. Het was een lange tocht onder de hete zon. De kroonprins raakte steeds sneller vermoeid. Déwi trachtte hem moed in te spreken. Zij sprak van het koele bergklimaat, de talrijke veelkleurige bloemen die daar werden aangetroffen en het welluidend gezang van bontgekleurde vogels. Maar de kroonprins voelde zich helemaal niet goed. Hij sleepte zich voort over de lange weg en was niet in staat zich te verheugen op het toekomstig oord. Het tweetal bereikte de voet van de bergen. Voor hun ogen ontrolde zich een dor en kaal landschap. Hoe hoger zij kwamen, hoe minder mensen zij ontmoetten. De plantengroei werd steeds schraler. Er brak een morgen aan waarop de prins niet meer in staat was overeind te komen. Bezorgd vroeg Déwi wat hem scheelde. De prins vertelde dat hij nu zo ziek was dat zijn stervensuur naderde. Déwi was ontroostbaar. Zij wilde en kon niet geloven dat haar gemaal, die zij innig lief had, van haar zou worden weggenomen. Zij knielde neer op de zanderige bodem en bad met heel haar hart vurig om genezing van haar echtgenoot. Plotseling stond er een gestalte bij haar, omgeven door stralend wit licht. Het was een engel, die tot Déwi sprak: “Je man kan ik niet genezen van zijn ziekte, maar jullie liefde zal eeuwig duren.” Déwi richtte haar blik op haar gemaal. Zij zag hoe deze langzaam veranderde en de vorm aannam van een machtige boom met een schitterende bladerkroon. Zijn voeten vormden wortels in de aarde. Zijn handen veranderden in luchtwortels, die omlaag groeiden en zich vasthechtten in de grond. De wind ruiste en verklankte de woorden “heilig, heilig....”

Déwi schreide hartbrekend. Zij overdacht hetgeen de engel had gezegd, maar begreep de bedoeling niet. De engel strekte de hand uit over de radeloze Déwi. Terstond veranderde zij

in een bron van helder, zuiver water, dat uit de grond omhoog borrelde en de wortels van de Waringin-boom besprenkelde.”

De verbannen kroonprins en zijn gade keerden niet terug naar het paleis om de kroon op te eisen en de troon te bestijgen. De oude legende uit Java duidt op de geschiedenis van Adam en Eva. Evenals Eva zond Déwi een gebed op om haar stervende gemaal te redden uit zijn nood. Eva verzocht God om tezamen met Adam, Seth en de kinderen te mogen weerkeren naar het Paradijs. Gods antwoord luidde bevestigend en zij bereikten de Grot der schatten, die toegang verleende tot het Paradijs. Naast Déwi verscheen een engel uit het Paradijs, die de kroonprins veranderde in een heilige Waringinboom, die zijn wortels en luchtwortels naar de aarde strekte en de schitterende bladerkroon naar de hemel hief. Déwi veranderde zelf in een Bron van Zuiver Water. Deze beeldspraak vertelt ons dat het Paar de Hof van Eden bereikte. De poort van het Paradijs werd voor hen geopend en zij keerden terug in het land waaruit Adam en Eva werden verbannen en waarheen zij hun schreden richtten toen Adams leven ten einde liep.

De overeenkomst tussen het lot van de oudste zoon van de sultan en dat van de oudste zoon van koning Dasaratha, Rama, treedt duidelijk voor het voetlicht. Aan beide troonpretendenten werd het recht op de troon ontnomen. Beiden werden terstond verbannen uit het koninkrijk. De verantwoordelijkheid voor deze daad rustte op de schouders van de toenmalige heersers. Men zou kunnen aanvoeren dat beiden, verzwakt door ouderdom, neigden naar toegeeflijkheid ten opzichte van hun nog jonge gemalin. De beide koninginnen gaven tenslotte de aanzet tot de onjuiste handelingen van hun gemaal.

Déwi trachtte haar prinselijke echtgenoot op te beuren door te spreken van een vruchtbaar land, hoog in de bergen, waar veelkleurige bloemen in overvloed hun kopjes omhoog staken en waar bontgekleurde vogels hun welluidend gezang lieten horen. Rama en Sita bereikten een dergelijk oord en brachten er geruime tijd door. Maar de tijd brak aan om van daar te vertrekken en zij betraden het dorre, onvruchtbare land waar demonen heer en meester waren. Ook Déwi en haar gemaal trokken door dit onherbergzame, droge gebied.

Noch in de Bijbel, noch in het verslag van de lotsbestemming van de zoon van de sultan wordt gesproken van de strijd die op Lanka en bij Troje woedde en die de wereld verloor van toekomstig gevaar.

Heva-Déwi bereikte het Paradijs, waar in het centrum van de Hof van Eden de Levensboom zich verheft en de Bron van Zuivere wijsheid en Kennis opborrelt aan de voet van deze Boom. Sita keerde terug naar het Maanpaleis in Ayodhya en werd als gemalin van Rama tot koningin gekroond. Helena keerde wéér naar veilige haven in Sparta, naar het paleis dat zij samen met haar gemaal Menelaos bewoonde en waaruit zij met ruwe hand was weggevoerd.

De Edda's spreken van het Walhalla. Naar deze plaats werden in de strijd omgekomen krijgslieden die hun moed betoonden door Walkuren begeleid. De heersende opvatting dat het woord Walhalla (Valhall) de betekenis draagt van een gebouw of zaal waar de gewezen krijgers een leven leiden van intens plezier, waar aan Odin toegewijde Walkuren de mannen bekert aanreiken gevuld met mede en maaltijden opdienen bereid van berenvlees, waar de krijgers overdag tegen elkaar ten strijde trekken om 's avonds opnieuw op te staan uit de dood, berust op een misverstand. Het woord Walhalla spreekt van het ware Paradijs en berust op een samenstelling van de twee woorden Val en Hall, die wij herkennen in het Engelse “well” en “hill”: bron en heuvel. Walkuren zijn wezens van het vrouwelijk geslacht. Zij vertegenwoordigen de liefdevolle wezens (“kuren” stamt van het Scandinavische woord “kaere” = zich bekommeren om, liefhebben) die zich ophouden bij de Bron en allen die zich naar deze plaats begeven, naar de Bron van wijsheid en kennis, liefdevol tegemoet treden, op

hun gemak stellen en een beker gevuld met het heilig water aanreiken. Op de top van de Berg bevindt zich de woonstede van de goden.

Het uit India afkomstige epos Mahabharata ¹⁷⁾ bevat het levensverhaal van de familie der Pandava's, verbannen uit het eigen koninkrijk. De periode van verbanning verstreek en de Pandava's eisten hun koninkrijk op. De heersende, aan de Pandava's verwante koning Duryodhana wenste aan deze oproep geen gehoor te geven. Daarop streeden twee tegenover elkaar geplaatste legermachten op een vlakte om de overwinning. Met de toegewijde hulp van de god Krishna als zijn wagenmenner behaalde prins Arjuna voor de Pandava's de overwinning. Ingrijpende natuurverschijnselen deden zich tijdens deze strijd voor op aarde en in het heelal.

“Ofschoon de zon op deze dag helder scheen, vertoonde zij een zwarte kring. Meteoren sloegen in op de zon. Gedurende de nacht stonden de acht punten op de horizon in een vurige gloed. De sterrenhemel nam een vijandige houding aan. Het water uit de oceanen rees omhoog, rivieren stroomden achterwaarts. De godenbeelden in de tempels schudden heen en weer en lachten, het heilig vuur kreeg een blauwe tint en de vlammen bogen onheilspellend naar links. Elk gewas droeg gelijktijdig vrucht. Het graan droeg honderdvoudig aren aan één enkele stengel. Buiten de stad brulden de waterbronnen en droogden op, om later door te breken naar de stad zelf en de straten te overstromen. Heilige bomen werden getroffen door de bliksem en door de wind omvergeworpen. De vlammen van de toortsen doofden uit en konden de duistere nacht niet langer verlichten. De bergen van de Himalaya barstten uiteen en tuimelden omlaag.”

Talrijke getuigenissen spreken van een alomvattende ramp die de aarde trof op het tijdstip waarop een strijd van bijzonder grote betekenis werd gevoerd. Tegelijkertijd worden wij geconfronteerd met de ondergang van een in een ver verleden tot hoge ontwikkeling gekomen beschaving. Veel ging verloren. Waar dit mogelijk bleek, bouwden de overlevenden voort op de restanten van een cultuur van weleer, die haar sporen tot op de huidige dag heeft nagelaten.

19. Keltische herinneringen

Om tijd en plaats van ons volgend onderwerp te bereiken, lenen wij Hanumans capaciteit om ver te kunnen springen. Wij begeven ons naar de vlakten van Midden-Europa. Wij ervaren hoe de aardbodem beeft onder het gewicht van de hoeven van talloze paarden, die vanuit Zuid-Duitsland en Bohemen, op de rug het volk der Kelten oostwaarts, westwaarts en naar het zuiden voeren. “Een langdurige, explosieve bevolkingsaanwas noopte dit volk tot expansie van het oorspronkelijk woongebied.⁴⁸⁾ In de vierde eeuw v. Chr. behoorden de Kelten tot de vier meest invloedrijke volkeren uit de toen bekende wereld. In Italië stichtten de Kelten de nederzetting Gallia Cisalpina, van waaruit men oprukte naar Rome. Deze stad werd in 390 v. Chr. ingenomen en geplunderd. De opmars van de Kelten zette zich voort tot aan de kust van de Middellandse Zee. Oostwaarts trok men door de Balkanlanden en bereikte de Karpaten. Hellas (Griekenland) kwam eveneens aan de beurt. Aanbeland in Voor-Azië schonken de Kelten de naam Galatia aan het gebied waar zij zich vestigden. Het Iberisch schiereiland werd evenmin ontzien en kreeg een drietal emigratiegolven te verduren van rovende en plunderende Kelten. Reeds in de vijfde eeuw v. Chr. staken Kelten de Noordzee over en vestigden zich op de Britse eilanden. Een nieuwe emigratiegolf bereikte gedurende de derde eeuw v. Chr. Ierland, waar de Kelten zich eveneens vestigden. In de eerste eeuw na Chr. stak de stam der Belgae de zee over naar de eilandengroep ten westen van het Europese Continent.

Eeuwenlang scheen er geen einde te komen aan de vloed van generaties Kelten die zich in al deze richtingen begaven en land in bezit namen. De uiteindelijke woongebieden lagen echter ver van elkaar verwijderd. De diverse Keltische stammen verloren het onderling contact. Het eens zo machtige volk viel in groeperingen uiteen.”

De Romeinen waren in opkomst. Een goed georganiseerde legermacht rukte op en veroverde onder meer gebieden die door de Kelten in bezit waren genomen. Tegelijkertijd werden de Kelten bedreigd door vanuit het noorden opererende Germaanse stammen en door de Daciërs uit het oosten. De Kelten begaven zich westwaarts, gevolgd door zegevierende Romeinen. Talrijke Kelten staken tenslotte de Noordzee over naar de Britse eilanden. De Romeinen volgden hun voorbeeld.

“De komst van de Romeinen joeg de Kelten die zich op de Britse eilanden vestigden op de vlucht. Zij trokken naar de verre uithoeken van het land, naar Wales, Schotland, Ierland en naar het eiland Mann. De taal van de Kelten, het Gallisch, verdrong de taal van de oorspronkelijke bevolking van deze uithoeken. Zowel in Wales als in Ierland bezigt men ook thans nog een Keltische spraak, het Gaelic of Goidelic. Ierland bleef gespaard voor zowel een Romeinse als een latere Angel-Saksische overheersing. In de negende eeuw na Chr. arriveerden echter de Noormannen. De Ierse traditie werd aangetast. In de twaalfde eeuw vielen Anglo-Normandiërs het land binnen.

Gedurende de vijfde eeuw na Chr. kwamen monniken in Ierland aan. Bedachtzaam en wijs, met behoud van respect voor de heilige handelingen die toebehoorden aan het Oude Geloof, bekeerden zij het volk tot het Christendom.

De monniken gebruikten het Latijnse schrift. Ofschoon de Kelten met het geschreven woord in aanraking kwamen, wezen zij elke vorm van schrift af. Priester-geleerden gaven hun kennis van generatie op generatie mondeling door. Tenslotte ontwikkelde zich een schriftvorm, het Ogham, dat slechts voor het priesterschap bedoeld was. Inscripties in steen werden aangetroffen, daterend uit de derde tot de achtste eeuw na Chr. Deze archeologische vondsten getuigen van het naast elkaar voortbestaan van het Oude en het Nieuwe Geloof.”

“Tijdens hun langdurig verblijf in Ierland kwamen de monniken in aanraking met vertellers van verhalen en met dichters. Zij gingen ertoe over verhalen en gedichten afkomstig uit de Keltische traditie op schrift te stellen.⁶⁵⁾ Van generatie op generatie mondeling doorgegeven, werden de oude herinneringen uit een ver en vaak pre-Keltisch verleden in eigen omgeving geplaatst. Deze herinneringen reiken terug naar perioden van vóór en na de zondvloed. De roem van koningen en helden wordt in dichtvorm bezongen. Na verloop van tijd treden opnieuw geboren koningen en helden voor het voetlicht.” De oeroude verhalen, zowel van oergoden als van latere ter plaatse in zwang gekomen goden, die wij in bepaalde gevallen reeds leerden kennen uit mythologische verhalen uit ver van elkaar verwijderde landstreken, verkrijgen in Ierland de herinnering die hen toekomt. De god Lugh behoort bij uitstek tot de oergoden. Vanuit het gehele omvangrijke gebied dat de Kelten eens beheersten, komen bewijzen naar voren van de verering van Lugh. Niet alleen beschikken wij over archeologisch bewijsmateriaal, maar ook geven oude plaatsnamen een indruk van de grote verspreiding van het geloof aan deze godheid, plaatsen als Lugduna (Leiden) in Nederland, het Romeinse Lutetia, oorspronkelijk Lutain geheten, thans Parijs in Frankrijk, Leipnitz in Silezië, Lyon en Laon in Frankrijk, het noordengelse Luguvalium of Luguuallum (Carlisle) en wellicht Londinium (Londen), de Romeinse vesting aan de Theems, waar zich reeds een zeer oude nederzetting bevond. Aan Lugh (de Glanzende) werd alomvattende kennis en een totaliteit aan vaardigheden toegeschreven. Hij was een alvader gelijk Odin. Ook wordt hij genoemd als koning van het mythische volk der Tuatha-Dé Danann en opvolger van Nuada.⁴⁸⁾ Lugh bezat een magische speer, die hem verzekerde van de overwinning in de strijd. De wijze waarop Lugh functioneerde, de vorm van zijn magie, zijn toegevoegde naam “Lamhfada” of Langarm, tonen zijn verwantschap aan met de god Savitar uit India. Savitar strekte de arm uit opdat zon, maan en sterren de juiste baan zouden gaan beschrijven. Ook garandeerde hij de opéénvolging van dag en nacht en hij leidde en behoedde de mensheid.” Er bestaat eveneens een verband tussen Lugh en de Babylonische goddelijke tweeling Luchmu en Lachmu, die Tiamat voortbrachten (zie hoofdstuk 12: Verbanning). De vroeg-Ierse verhalen werden ondergebracht in vier boeken:

- 1 Vroeg-mythologische cyclus
- 2 Ulster cyclus
- 3 Feniaanse cyclus
- 4 Historische cyclus

De vroeg-mythologische cyclus behandelt de geschiedenis van het volk der Tuatha-Dé Danann, van het volk dat stamde van de goden en het eiland Erin bewoonde. Met dit volk gaan wij ons bezighouden.

De Kelten vertelden hoe Tuan (waarvan wij reeds spraken in ons hoofdstuk “Het aards toneel”) afkomstig was van het eiland Erin, waar hij als jonge man de Oude Kunsten en de Geheimen uit de periode van vóór de zondvloed bestudeerde, toen barbaren en magiërs daar de macht bekleedden. De verwoestende vloed die over de aarde raasde, vaagde de gouden steden weg en tegelijkertijd de schoonheid van een wereld uit lang vervlogen tijden. De mensheid werd gehuld in duisternis.

Evenals Noach wist Tuan aan een wisse dood te ontsnappen. Hij vluchtte in de vorm van “een dier en een vogel”. De menselijke spraak verborg hij in zijn hart.

“Vóór de goden de zondvloed over de aarde brachten, was Tuan hoofdman van het volk der Cessair (Cesaren?), dat als eerste het vruchtbare Erin bewoonde. Maar de zondvloed luidde het einde van zijn volk in. Slechts Tuan bleef in leven. Vele jaren lang bewoonde hij in eenzaamheid het woeste en onherbergzame land Erin, waar hij zich schuilhield voor wolven

en voor benden onguere vreemdelingen, die per boot het strand bereikten om na enige tijd weer het zilte nat te kiezen. Op een dag arriveerde Partholón tezamen met zijn volgelingen.³⁶⁾ Tuan observeerde hen enige tijd, maar toen bleek dat zij betrouwbaar waren, sloot hij zich bij hen aan. Maar het volk van Partholón werd getroffen door een besmettelijke ziekte en geheel uitgeroeid. Slechts Tuan bleef in leven.

Toen hij reeds hoogbejaard was, zag Tuan hoe zich ver weg opnieuw schepen tegen de lucht aftekenden. Hij begaf zich naar een hoge klip en vervuld van vreugde herkende hij het wapen van zijn eigen volk op de versleten zeilen. Maar een plotseling opstekende stormwind, die de golven hoog opjoeg, verbrijzelde de schepen tegen de steile, puntige rotsen. Geroep van wanhopige drenkelingen vervulde de lucht. Vele schepelingen kwamen om in de woeste zeeën. Uitgeput van verdriet viel Tuan in een diepe slaap. Gedurende deze slaap veranderde hij van een oud man in een jong en krachtig edelhert. Hij ontwaakte, sprong voort door het woud en bereikte de kust. Nemed bleek met negen schepen de kust te hebben bereikt en was aan land gegaan. Tijdens de storm waren 25 schepen vergaan. Nemed vestigde zich tezamen met zijn schepelingen op het eiland. Langdurig heerste er vrede en rust. Maar op een kwade dag legden opnieuw schepen bij het eiland aan. Onder aanvoering van Balor met het Boze Oog en legeraanvoerder Connan de Veroveraar kwamen donkerhuidigen aan land: de Fomor. De twee volkeren streden herhaaldelijk om de macht. De laatste veldslag, bij Connans Toren, was bijzonder hevig. Zware verliezen werden aan beide zijden geleden. De overgebleven Fomors zeilden terug naar het zuiden, naar het land van herkomst. Van Nemed's overgebleven volgelingen zeilde Fergus de Halfrode naar het land aan de overkant van de zee en noemde het naar zijn zoon, Britain. De overigen trokken eveneens van het eiland weg: naar de vier uithoeken der aarde. Opnieuw lag het land er verlaten bij. Slechts het edelhert Tuan leefde daar voort en bereikte de ouderdom. Na een langdurige, diepe slaap ontwaakte Tuan als een jong en krachtig everzwijn. Intussen was het land in bezit genomen door het volk der Fir Bolg, dat eveneens stamde van Nemed en wel van de stam die zich na de strijd tegen de Fomor in Griekenland vestigde. Opnieuw brak een periode van rust en orde aan. Er werden veel kinderen geboren. Eochdi, opperkoning en aanvoerder, bestuurde land en volk met wijsheid en liefde. Maar zelf werd de koning gekweld door een steeds weerkerende droom, waarin hem werd voorspeld dat een bloedige strijd op handen was tussen zijn volk en een tweede stam van Nemed, die bij het eiland zou arriveren.

Tuan, het everzwijn, voelde zijn einde naderen, strekte zich uit op de bodem van een grot en blies de laatste adem uit. Maar op een dag ontwaakte hij in de vorm van een jonge zeearend. Op de dag die voorafging aan de dag gewijd aan de zonnegod Baal, werd hij, hoog boven de bergen van Connamara en de Heuvels van Rein vliegend, een vloot van luchtschepen gewaar, gehuld in magische sluiers en voortbewogen met behulp van de wind. Het volk van de Tuatha-Dé Danann kwam door de lucht op het eiland toe. De luchtschepen verplaatsten zich met behulp van magisch vernuft van stervelingen, op een nog onbekende wijze. Niemand weet of de Tuatha-Dé Danann nu mensen waren of demonen. Nuada, koning van dit volk, vloog met hen naar het land waarvan hij wist dat zijn voorvader Nemed er geleefd en gewerkt had. Tuan, die naast de schepen voort vloog, landde met hen op Erin, het eiland dat door Nuada voor het eerst betreden werd. De komst van de nieuwe stam verblijdde Tuan, maar ook beseftte hij dat een nieuwe strijd niet uit zou blijven.”

Geografische aanduidingen als “de bergen van Connamara en de Heuvels van Rein” houden zelden verband met de originele plaats van handeling. Wij worden immers geconfronteerd met aanvullingen uit latere perioden, uit een tijd waarin de mens zich begon te vereenzelvigen met van mond op mond doorgegeven gebeurtenissen afkomstig uit een ver verleden. Geboeid door de magische kracht die van de verre voorgeschiedenis der mensheid

uitgaat, plaatst de mens die zijn gehele leven in een bepaalde streek verblijft tenslotte de gebeurtenissen in de eigen, zichtbare en vertrouwde omgeving.

Helaas kunnen wij niet meer achterhalen vanuit welk gebied de luchtschepen precies naar Erin kwamen. Wel vernemen wij dat het eiland het doel was van de reizigers. Zij stevenden er recht op af. De route was reeds vóór het vertrek uitgestippeld. Men was op de hoogte van de juiste ligging van het eiland en vloog er rechtstreeks heen. De mens uit de periode waarin de zondvloed plaatsgreep, wist reeds dat de aarde bolvormig is en kende de geografische ligging van zeeën, continenten en eilanden.

“Eochái, van de aankomst van de nieuwelingen op de hoogte gesteld, besepte dat zijn droom bewaarheid werd.³⁶⁾ Hij zond zijn kampioen, de krijger Streng, er op uit om de vijand te bespieden. De reus Streng bewapende zich met twee speren, een strijdbijl, een knots en een enorm schild. Op zijn hoofd plaatste hij een gehoornde helm. Zijn haar behandelde hij met vogellijm en zijn lichaam bestreek hij met witte kalk en met het sap van de rode bes en de blauwe wede.

De uitkijk van de Tuatha-Dé Danann werd de komst van de reus gewaar en meldde die aan Nuada. Nuada zond daarop zijn eigen kampioen Breas, gewapend met twee speren, een schild en een zwaard, naar Streng. Breas droeg een drakenhelm met blazoën op de asblonde haren. De beide kampioenen naderden elkaar tot op enige afstand. Nieuwsgierig sloegen zij elkaar gade. Breas nam als eerste het woord en vertelde van de aankomst van zijn volk. Tot Strengs grote verbazing bleek Breas zijn eigen taal te spreken. Hij besepte dat zij bloedverwanten waren. Het tweetal bestudeerde elkaars wapens met grote interesse. Streng deed Breas verslag van de geschiedenis van zijn volk. Hij noemde hem de naam van zijn koning, Eochái, koning van de stam der Fir Bolg en van de stammen der Fir Domhnann en Galeoin. Eochái's titel luidde Ard-Ri of opperkoning. Allen stamden af van Nemed. Breas vertelde Streng dat ook zijn volk afstamde van Nemed. Hij verhaalde hoe zijn volk vanuit het noorden met behulp van in magische mist gehulde schepen door de lucht naar Erin was gekomen. Streng en Breas sloten vriendschap en zij wisselden wapens uit, opdat ieder van hen deze aan het eigen volk kon tonen en men wist tegen welke wapenen men het eventueel zou moeten opnemen. Breas vroeg Streng er bij zijn stamgenoten op aan te dringen de helft van het land af te staan aan de nieuwkomers. Op die manier konden allen tezamen in vrede en vriendschap het land bewonen. Maar indien de Fir Bolg niet bereid waren aan het verzoek te voldoen, zou men er om vechten.

De Fir Bolg, niet van zins hun land zonder slag of stoot af te staan aan de Tuatha-Dé Danann, verzochten aanverwante stammen zich bij hen aan te sluiten. Intussen bouwden de Tuatha-Dé Danann bij Belgatan een vesting. De drie bij dit volk behorende oorlogsheksen vlogen naar de Fir Bolg en verduisterden met behulp van magische krachten de hemel boven de legerschare. De rechtopstaande stenen rond de vlakke begonnen te zingen. Het volume van het geluid werd steeds sterker en ging tenslotte over in een oorverdovend gehuil. De Banshee of “verloren zielen” werden door het gekrijs aangelokt. In een door bliksemschichten vanéén gereten hemel streden misvormde reuzengestalten: de bloederige schaduwen uit een andere wereld. De gehoornde god Varnùn voerde hen in de gestalte van een geschubde draak met roodgloeiende ogen aan. De lucht was bezwangerd met onnatuurlijke geluiden. De gehoornde god liet een regen van bloed neerdalen, die drie dagen aanhield en alles en allen bedekte, dood en verderf zaaiend op aarde.

César, het hoofd der Druïden⁴³ van de Fir Bolg, stond midden in een met kalk getrokken cirkel vóór de grote steen van Tara en riep de goden aan: Crom Crúach, de

---

⁴³ Keltische priesterkaste in Gallië en Brittannië

oppergod, de negen vormen van Utah Mac Immonuin, de beestgod Baal. Ofschoon hij tegelijkertijd magische formules uitsprak, was hij niet bij machte ook maar enige verandering teweeg te brengen in de afgrijselijke omstandigheden waarin eenieder verkeerde. Negen maal herhaalde César zijn roep tot de Grote Worm Crom Crúach, de verbodene:

“Machtige godheid van voorbij de sterren,
Van vóór de Grote Vloed,
Gij die zelf in wijsheid de aarde vorm gaf,
Wezen zonder hoofd en voeten,
Zonder vlees of bloed,
Ouder dan de mensenrassen,
César van de Fir Bolg roept u aan!”

Een helder groen licht vergezeld van opstijgende rookkolommen verscheen boven de vlakte en veranderde in een bol die snel om de eigen as draaide. Uit deze bol verscheen de demon Crom Crúach. De spookgestalten, de schaduwkrijgers verlieten het luchtruim. De bloedregen hield op. Bomen richtten zich weer op. Na drie afgrijselijke dagen en nachten werd de betovering van de drie oorlogsheksen Macha, Mórrigan en Nemain verbroken.

Boven de heuvel cirkelde de zeearend Tuan. Hij zag hoe César de verboden demon aanriep en hoe deze in een draaiende groene bol naderbij kwam. Hij aanschouwde hoe de natuur zich herstelde. Tuan huiverde bij de gedachte aan de nadelige gevolgen die de Fir Bolg zouden ondervinden als gevolg van het aanroepen van de Oude Goden, die zich immers niet meer inlieten met het aards gebeuren.

Onder aanvoering van Eochái trok het verzamelde leger der Fir Bolg, tezamen met de Galeoin, de Domhnann, het volk van Connaught, Cú Roi en Laighin, westwaarts op naar de vlakte van Magh Nia. Eochái werd vergezeld door de kampioen Streng, door zijn zoon Sláine, de dichter Fathach, César met zijn Druïden en de zonen van Miled en van Rua de Bloedige, die hun krijgers meevoerden. Bij de berg Belgatan bereikten zij de vlakte en hielden halt. De westzijde van de vlakte werd ingenomen door de troepen van de Tuatha-Dé Danann. Koning Nuada wees zijn verzamelde troepen erop dat het aantrekkelijker was te vechten om het bezit van Erin dan de vlucht te nemen en terug te keren naar de verre, ijsskoude landen van Lochlann in het noorden, waar zij woonden na hun vlucht vanuit Scythië. Nuada zond zijn druïden Êdan, Caibre en Ai naar Eochái met een hernieuwd verzoek het land te verdelen tussen de beide partijen. Maar Eochái weigerde. Wel kwamen zij een tijdelijke wapenstilstand overeen, waarin beide partijen de tijd kregen wapens en uitrustingen in gereedheid te brengen. Ook werden de posities van beide strijdende partijen bij de op handen zijnde strijd vastgesteld.

De wachtperiode maakte de jongste krijgers ongedurig. Onder leiding van Rua de Bloedige begaven zij zich naar de overkant van de vlakte en daagden de eveneens ongedurig geworden jonge krijgers van de Tuatha-Dé Danann uit tot een hurlingwedstrijd (een zeker balspel). De uitdaging werd aangenomen. Maar zij bleken in het geheel niet opgewassen tegen de sterke bergbewoners. Velen moesten het onderspit delven en lagen zwaargewond op de grond. De wedstrijd had tot gevolg dat Nuada reeds vóór de aanvang van de strijd beroofd was van zijn sterkste kracht. De mannen uit Nuada's legermacht waren verontwaardigd en zij legden de gelofte af wraak te zullen nemen.

Eochái was verheugd toen hij de uitslag van de wedstrijd vernam. Hij zag alleen maar het voordeel dat hem geboden werd.

Op aanraden van zijn generaal Nert Chu liet Eochái een fort oprichten en een geneeskrachtige bron aanboren.

De ochtend van de zomer-zonnewende brak aan. Bewapend met hardhouten speren, strijdbijlen, werpspiezen en zwaarden en beschermd door schilden trokken de Fir Bolg naar de vlakte om de strijd aan te binden met het vijandelijk leger. De dichter Fathach moedigde de trotse manschappen aan. Maar zijn hart was bedroefd, omdat hij wist dat velen die avond niet terug zouden keren. De komende nacht zouden voor de gevallen helden stenen pilaren worden opgericht. Op deze dag stond de Alvader of Dagda aan het hoofd van Nuada's troepen. Boven de vlakte zweefde Tuan. Hij aanschouwde hoe de beide legermachten langs bomen en meren optrokken om elkaar te ontmoeten. De bergbewoners trokken, beschilderd met oorlogskleuren, geheel naakt ten strijde. Aan beide zijden werd hevig gevochten. Talloze krijgers vielen dood of gewond ter aarde. Toen het eindelijk donker werd, vierde het leger van Eocháí de overwinning.

Koning Nuada sprak zijn mannen moed in voor de strijd van de komende dag. Geneesheren stampten geneeskrachtige kruiden en strooiden die uit in bronwater. Gewonden werden gebaad in het groengetinte, geneeskrachtige water. De volgende morgen waren de wonden gedicht en trok men opnieuw ten strijde.

Alleen en ongewapend had Eocháí zich in alle vroegte naar zijn bron begeven om zich te reinigen. Plotseling stonden drie krijgers voor hem, die Eocháí met wapens bedreigden. Maar uit de stralen van de opgaande zon trad een vierde krijger tevoorschijn en doodde de andere krijgers. Daarbij liet hij zelf ook het leven. Niemand wist waar de drie krijgers vandaan kwamen of wie zij waren. Maar Tuan, die de strijd gadesloeg, begreep dat de vierde krijger vanuit een andere dimensie van tijd naar Eocháí werd gezonden om te voorkomen dat deze voortijdig zou sterven. Eocháí's mannen droegen witte stenen aan en legden de onbekende krijger ter ruste in een grafheuvel, die voortaan de Cairn der Kampioenen werd genoemd.

Op de vlakte trokken de twee legers elkaar opnieuw tegemoet. Aanvankelijk betoonden de krijgers der Fir Bolg zich weer de sterksten. Sláine de Blonde en Rua de Bloedige velden talrijke vijanden. Keer op keer zetten de krijgers van de Tuatha-Dé Danann een nieuwe aanval in. Aengaba van Lochlann nam het op tegen Rua, maar was niet bij machte hem te verslaan. Bewusteloos en op 24 plaatsen gewond werd hij van het veld gedragen. Nuada's kampioen Breas de Schone verving Aengaba als legeraanvoerder. Hij dreef de Fir Bolg terug tot aan hun kampement. Toen de nacht viel, meldde Rua aan Eocháí de nederlaag. De gevallen werden begraven en voor elk van hen werd op de plaats waar hij de dood vond een stenen pilaar opgericht.

De derde dag van de strijd van Moy Tura brak aan. De Dagda, die op deze dag de troepen van de Tuatha-Dé Danann aanvoerde, sprak tot zijn manschappen: “Ofschoon de Fir Bolg met een grote legermacht naar ons optrekken, zijn wij beter voorbereid. Zij bezitten een moedig aanvoerder, maar ons leger wordt door een god geleid.”

De strijd ving aan. De Dagda streed langdurig met Cirb, jong en geliefd kampioen van de Fir Bolg, die tezamen met Streng en zijn broers het leger aanvoerde. Tenslotte doorkliefde de Dagda Cirb's helm en hoofd. Daarop verloren de krijgers van de Fir Bolg hun moed en zij werden teruggedreven.

Alle afstammelingen van Nemed treurden die nacht om de dood van familie en vrienden.

Tuan kon de slaap niet vatten. Overmand door verdriet keek hij uit over de Vlakte der Pilaren, waar zovelen de dood vonden. Hij zag hoe een grote raaf neerstreek bij het bebloede hoofd van Cirb. De vleugels van de raaf glansden zilverblauw in het maanlicht. Na enige tijd verhief de vogel zich weer in de lucht. Op dat moment verscheen bij Nuada's tent een beeldschone vrouw. In werkelijkheid was het de oorlogsheks Mórrigan in vermomming. Zij trad Nuada's tent binnen. Het tweetal bracht enkele uren in innige omhelzing door. Nuada viel in slaap. In zijn droom aanschouwde hij ontstaan en ondergang van machtige rijken. Hij zag

hoe kolkende zeeën fabelachtige steden uit de oudheid overspoelden en naar de diepten meetrokken. Hem werd een blik gegund in de periode van het allereerste begin, toen de Schepper op aarde verbleef bij Zijn kinderen, een wereld beschermd door Gevleugelde Krijgers van de Dageraad. Hij ontwaarde schitterende paleizen, waar bronsgetinte draken verbleven die op aarde de scepter zwaaiden. Opnieuw werd hij verplaatst in de tijd. Hij zag hoe de mensheid de vroege wereld aantastte. Maar verdriet, pijn en dood beslaan slechts een fractie van een seconde binnen het tijdsbesef van de goden. Nu ontrolde zich aan Nuada's ogen het tafereel van de tijd waarin zijn voorvaders op aarde verbleven, het volk van Nemed, kinderen van de heilige zonnegod. Nuada zag hoe Connans Toren door brand werd verwoest. Hij beleefde de vlucht van de overlevenden die Erin verlieten om naar de vier uithoeken van de wereld te trekken. Hij nam een stem waar die de geboorte van Nuada zelf aankondigde. Dezelfde stem uitte de voorspelling dat Nuada het verspreide volk van Nemed zou herenigen en naar Erin terugvoeren. Heden en toekomst bleven Nuada niet gespaard. Hij zag het toneel van de strijd op de vlakte van Moy Tura, de vlakte der Pilaren, de talrijke doden wiens bloed de aarde bezoedelde.

De oorlogsheks Mórrigan maakte aanstalten om te vertrekken en veranderde in een raaf. Nuada ontwaakte. “De afgelopen nacht heeft Nuada geen rust gebracht”, sprak Mórrigan. “De dageraad verraad een wisse dood voor beide legermachten en raven zullen zich opnieuw tegoed doen. Om te voorkomen dat de strijd langer voortduurt, zal onze magie voor beëindiging van de strijd zorgen.”

Tuan vloog naar de Vlakte der Pilaren. Vanuit de lucht keek hij toe terwijl beide legermachten zich gereed maakten. Ter versterking van de troepen bracht Fintan vanuit Corca Duibhne in Mumha zijn zonen en krijgers naar Eochái, die tezamen met zijn zoon Sláine de Blonde het leger aanvoerde.

Nuada voerde het bevel over zijn krijgsmacht, die in gewijzigde slagorde stond opgesteld. Oudere krijgers omringden de jongere om hen tot het uiterste te beschermen. Wijzen en magiërs riepen, leunend tegen pilaren, de goden aan.

De strijd ving aan. Koning Nuada bevond zich in het midden van het strijdgewoel, gewapend met een zwaard voorzien van runetekens. Zijn andere wapens bestonden uit strijdbijlen, knotsen, nagels, scherpgepunten slegels en gekromde, scytische zwaarden. De raaf Mórrigan streek neer op Nuada's strijdpilaar. Zij riep hem toe: “Werp je ronde schild met het ravenembleem achter mij aan zodra ik mij in de lucht verhef.” Onder het slaken van een luide kreet deed Nuada zoals hem werd gezegd. Het schild veranderde van vorm en werd voortdurend groter. Tenslotte bedekte het schild de zon. De aarde werd in duisternis gedompeld. De drie oorlogsheksen Mórrigan, Macha en Nemain voerden de uit het dodenrijk tevoorschijn geroepen heksen, monsters en furies aan. Vlamme wagens doorkliefden het luchtruim. Vloeibaar vuur daalde neer. Een afgrijselijk gehuil vervulde de lucht en weerkaatste tot in alle uithoeken der aarde. De wereld schudde en schokte. Nuada veranderde in een harig monster, wiens haren naar alle richtingen wezen. Licht omstraalde hem. Zijn ogen schoten vuur. Giftige dampen gingen van hem uit. Zijn lichaam verspreidde een veelkleurig licht. In zijn hoedanigheid van zonnegod riep hij de Shi tevoorschijn die, gezeten op gevleugelde paarden, door de lucht naderbij kwamen. Nuada viel de Fir Bolg aan en slachtte het leger van Eochái af. Beschermd door de runetekens op zijn zwaard bleef Streng als enige gespaard. Breas de Schone, zoon van Ealathan de Onsterfelijke, van koninklijke bloede, baande zich een weg naar Eochái. De koning beval zijn lijfwacht zich te verwijderen. Daarop stonden Eochái en Breas tegenover elkaar. Breas keek Eochái aan en wierp zijn zwaard met de punt omlaag in de grond. Eochái lichtte met het eigen zwaard het wapen omhoog en schonk het hem terug. Negen maal sloegen zij met hun zwaarden op elkaars schilden en keerden zich

toen om. Breas en Streng kwamen eveneens tegenover elkaar te staan, maar hun vriendschap belette hen met elkaar te strijden.

De strijd woedde in alle hevigheid voort. Opnieuw riep de hoofddruïde van de Fir Bolg, César, de verboden god Crom Crúach aan. Tot antwoord zond de Wormgod de Verzamelaar der dode zielen, die de Shi verdreef uit de lucht. De skeletachtige gestalte nam voortdurend in omvang toe. De drie raven verborgen zich tussen het gebladerte van de bomen. Nuada nam opnieuw de gedaante van de zonnegod aan. Een verblindende lichtstraal verscheen vanuit de rode steen vóór in zijn helm. Claím Solais, het dofzilveren “Zwaard van het Licht” in Nuada's hand, werd roodgloeiend en pulseerde gelijktijdig met het licht uit de rode steen. Nuada wierp het zwaard naar de Verzamelaar der dode zielen en doorboorde hem het hoofd. Het skelet zonk weg in de aarde naar het land van gestorven zielen.

César was zich ervan bewust dat hij de orde van de godenwereld had verstoord. Crom Crúach bleek niet opgewassen tegen de krachtige magie van de druïden der Tuatha-Dé Danann, tegen de zoon van de zonnegod, Nuada. Zijn wraak trof César. Een groene vuurgloed omhulde het lichaam van César, dat met een zuigend geluid wegsmolt. Op deze wijze rekende hij af met de buitensporige liefde die César zijn volk betoonde.

De uitgeputte en zwaargewonde Nuada viel ter aarde, omgeven door zijn krijgers, die hem beschermden tegen de aanvallen der Fir Bolg. Nuada richtte zich op en kwam overeind. Opnieuw nam hij deel aan de strijd. Maar spoedig was het met zijn kracht gedaan. De koning viel tegen zijn strijdpilaar aan. Aengaba de Lochlann beschermde zijn koning tegen vijandige krijgers. Streng bracht Aengaba zware verwondingen toe. De Dagda trachtte zich te mengen in de strijd tussen de twee helden, maar Streng weigerde tegen de Dagda te vechten. Aengaba werd dodelijk verwond. Nuada werd weggedragen. De Tuatha-Dé Danann drongen op naar Eochái, die Breas ernstige verwondingen toebrengt. Maar de Fir Bolg verloren terrein en werden terug gedreven. Met honderd krijgers verliet Eochái het slagveld om zijn dorst te lessen. Streng en Slaíne de Blonde dekten de aftocht en vochten met Lughai, zoon van Nuada. Allen raakten vermoeid en de strijd werd gestaakt. Beide legers ontruimden de vlakte. De drie broers van Lughai vochten aan het strand tegen de Fir Bolg, omdat zij hun vader wilden wreken. Eochái mengde zich in het gevecht en doodde de drie zonen van Nuada. Eochái verloor zelf ook het leven. Streng vocht de hele nacht en ook de volgende dag verder, maar moest, overmand door vermoeidheid, tenslotte de strijd staken. Alle krijgers verlieten het strijdtoneel. De overwinning kwam toe aan de Tuatha-Dé Danann. Nuada moest zijn overwinning bekopen met het verlies van een arm.

Tuan, de zeearend, treurde om de dood van Eochái, eerste opperkoning van Erin.

De zonen van Nemed, door de lucht naar Erin gekomen, waren heer en meester van het eiland. De Dagda hief zijn zwaard omhoog en zong een lied gewijd aan de overwinning op de Fir Bolg en de verovering van het groene, vruchtbare land.

Talloos waren de doden die werden begraven. Streng riep zijn krijgers bijeen om met hen te overleggen welke strategie men zou gaan volgen. Streng was gekant tegen voortzetting van de strijd, maar zijn krijgers wilden de Fir Bolg wreken. Terstond trokken zij op naar de vesting van de Tuatha-Dé Danann en overvielen de niets vermoedende mannen. Streng kwam echter snel tussenbeide. Hij daagde Nuada uit voor een tweegevecht. Nuada, die zijn rechterhand miste, verzocht Streng de rechterhand vast te binden en met de linkerhand te strijden. Daarop onthief Streng de koning van zijn verplichting.

Nuada sloot met Streng een vriendschapsverdrag en bood hem aan zelf zijn grondgebied vast te stellen. Streng koos het land van Connaught. Hij betreurde het nog lang dat de Fir Bolg niet van het begin af aan zich bereid hadden getoond het land tussen de beide stammen van Nemed te verdelen.

Breas, die zijn vader Nuada opvolgde, onderdrukte gedurende zijn koningschap het volk.

De geneesheer Dian-Cecht bracht bij Nuada een zilveren arm met gewrichten aan, die hem in staat stelde elke beweging te maken waartoe hij met zijn eigen arm in staat was. Het volk noemde hem Nuada Airgitlamh of Nuada met de Zilveren Arm.

Onder aanvoering van Balor met het Boze Oog landden de Fomor opnieuw op het eiland. Nuada bevocht hen in een tweede slag bij Moy Tura. Nuada en Balor met het Boze Oog verloren bij deze strijd beiden het leven.

Tuan, de zeearend, was oud geworden en stierf. Veel later, in een andere periode, werd hij opnieuw geboren, ditmaal als Tuan, koning van Ierland.”

Priester Finnian van de Kerk der Klokken, geboeid door de facetten van het dagelijks leven van de bevolking van het toenmalige Ierland, verdiepte zich regelmatig in de vraag welke ontwikkelingen uit voorbije eeuwen hadden bijgedragen tot het cultuurpatroon van de wereld die hem omringde. Na gedane arbeid zette hij zich 's avonds neer in zijn houten zetel en liet zijn gedachten de vrije loop. Op zekere avond klopte de bejaarde prins Tuan, zoon van Carill koning van Ierland, op zijn deur. Priester Finnian liet hem binnen en verzocht hem plaats te nemen. Tuan ontpopte zich tot verteller van talrijke wetenswaardigheden afkomstig uit een ver verleden. Het tweetal bracht verscheidene avonden in elkaars gezelschap door.

Ofschoon de Kerk van Rome in het geheel niet ingenomen was met de steeds weer de kop opstekende doctrine van de wedergeboorte en deze in de ban had gedaan, kwam Finnian heimelijk tot de conclusie dat Tuan de strikte waarheid sprak wanneer hij vertelde van voorvallen uit de prehistorie, van wapenfeiten en andere wetenswaardigheden, van heldendaden die zich voltrokken gedurende een ver verwijderde, vergeten tijdkring. Tot Finnians verbazing wierp zijn geëerde gast hem antwoorden in de schoot op vragen waarmee de priester reeds langdurig worstelde, vragen die verband hielden met het onbekende verleden van de mensheid. De moedige dienaar van de Kerk van Rome nam, in het belang van toekomstige generaties, het besluit de geschiedenis van een ver en onbekend verleden, die Tuan zo helder voor de geest stond, op schrift te stellen. Evenals een aantal andere geïnteresseerde schrijvers en dichters durfde hij het aan belangrijke feiten die zich voordeden in de prehistorie naar inhoud te beoordelen en in een zodanige volgorde te plaatsen dat een juiste rationale opeenvolging van oorzaak en gevolg ontstond. Balancerend op het gespannen koord van een wetenschap die terugreikt tot vóór de zondvloed, zette hij behoedzaam en voetje voor voetje zijn weg voort.

Wanneer wij Finnians inspanningen beoordelen, moeten wij er echter steeds rekening mee houden geconfronteerd te zijn met een interpretatie die voldeed aan de maatstaven van zijn eigen levensperiode. Finnians inspanningen vormden de aanzet tot de verzameling verhalen uit de prehistorie, die wij aanduiden met Vroeg-mythologische Cyclus, een historie van onschatbare waarde voor allen die het verleden wensen te leren kennen en te doorgronden.

Het in chronologische volgorde plaatsen van Tuans herinneringen heeft Finnian ongetwijfeld veel hoofdbrekens gekost. Thans, vele eeuwen later en in het gelukkige bezit van een redelijke kennis omtrent ons verre verleden, betreden wij voorzichtig de brug die ons na veel inspanningen terug leidt naar de wereld van Adam en Eva. Opnieuw worden wij betrokken bij de uitdaging om de quintessens zo dicht mogelijk te benaderen.

Tuans eigenaam duidt op afstamming van de god Tu, die als Tyr tevoorschijn treedt binnen de Noorse mythologie. Tu's afstammelingen waren niet allen onsterfelijk, maar wel was hen een langdurige levensperiode beschoren. Tuan was voorbestemd tijdens zijn levensperiode ingrijpende wijzigingen in het bestaan op aarde te aanschouwen en te ondergaan. Als leider van de Cessair (nakomelingen van de goden), aan wie het beheer van

het uitverkoren, maar tot ondergang gedoemde Eiland der Gelukzaligen ten deel viel, bekleedde Tuan reeds op jeugdige leeftijd een vooraanstaande positie temidden der Cessair. Ongetwijfeld ontving Tuan een voortreffelijke opleiding een vooraanstaand prins en toekomstig leider waardig. Hij verkreeg kennis van en inzicht in de Oude Kunsten, in de geheimen van Staat en Religie binnen de gemeenschap van nakomelingen van de god Tu, Ty of Tyr, die tot de groep van Aasen gerekend wordt.

Het Nederlandse woord “deur”, het Engelse “door”, het Duitse “Tür” en het Deense “dør” zijn afgeleid van de naam van de god Tyr. Het Welsh kent aan het woord “ty” de betekenis “huis” of “woning” toe. Bij het noemen van de wekdagen herinneren het Deense woord “tirsdag”, het Nederlandse “dinsdag”, het Duitse “Dienstag” en het Engelse “Tuesday” eveneens aan deze godheid. De Kelten die zich in Ierland vestigden, noemden het Paradijs Tír-na-nog (het Land van de (eeuwige) jeugd), Tír Innambéó (het Land der levenden) en Tír Tairgire (het Land van belofte). Tír N-aill duidt de Andere Wereld aan, “Mag Már” de Grote Vlakte en “Mag Melb” de Aangename Vlakte. Deze taalkundige gegevens vertellen hoe de Kelten de herinnering van de oorspronkelijke bevolking van Ierland verbonden aan stamvader Tu, Tyr of Tír uit het land van herkomst van de zonen van Nemed, die zich uiteindelijk verenigden tot het volk van de Tuatha-Dé Danann of het volk der Tu-Asa-Eden. De godin Dana werd in het oude Ierland gezien als moedergodin.

De god Lugh werd bij de Kelten vereerd als Lugh Lamhfada of Lugh Langarm. De zoon van Nuada heette Lughai. Van Nuada wordt gezegd dat hij de zoon was van de zonnegod. De specifieke eigenschappen van de god Lugh komen overeen met die van de Aasen en tonen, zoals wij reeds zagen, eveneens verwantschap met de god Savitar uit India. De Poëzie-Edda spreekt in het hoofdstuk Voluspá als volgt: ⁶⁹⁾

“Alvorens Bur’s zonen
het landschap lieten verrijzen
hn tegelijkertijd Midgard,
scheen de zon vanuit het zuiden
op de stenen van de zaal,
de aarde begroeid
met groene uien.

De zon in het zuiden,
zuster van de maan,
hield de rechterhand
om de hemelpaarden.
De zon wist niet welke zalen hij beheerde,
de maan kende haar macht nog niet,
noch kenden de sterren hun plaats.

De goden namen plaats op hun vergaderzetels,
ne hoogheiligen beraadslaagden,
zij schonken namen
aan nacht en ochtendschemering,
eveneens aan morgen en middaguur,
aan middag en avond,
om het jaar in te delen.

De Bijbel zegt het als volgt: God sprak: “Dat er lichten zijn in het uitspansel des hemels, om scheiding te maken tussen dag en nacht en dat zij tekenen zijn tot gezette tijden en tot dagen en jaren. En dat zij zijn tot lichten in het uitspansel des hemels om licht te geven op aarde.” God maakte twee grote lichten: “dat grote licht tot heerschappij der dag en dat kleine licht tot heerschappij van de nacht, ook de sterren.”

De god Savitar verwijst als As-vi-(t)ra naar Vi of Ville, een broer van Odin. Beiden kwamen “van voorbij de zon”. Bur's zonen waren goden aan wie de schepping van het heelal werd toevertrouwd, waarbij de schepping van ons zonnestelsel moest worden gegarandeerd en de groei der nieuwe mensheid op aarde gestimuleerd.

Prins Tuan, hoofdman van de Cessair uit het vruchtbare Erin, kende de geheimen uit de periode die voorafging aan de zondvloed, een periode waarin barbaren of vreemdelingen en magiërs de macht bekleedden. Herinneren deze barbaren en magiërs aan het volk der demonen, die onder leiding van Ravana vanuit Lanka de wereld regeerden? Vóór de zondvloed werd de wereld beschermd door “Gevleugelde Krijgers van de Dageraad”, door goden of engelen die via de regenboogbrug, reizend met de snelheid van het licht of met nog grotere snelheid, tussen hemel en aarde heen en weer trokken. Tuan woonde op het eiland Erin of Eden, het land dat in bezit werd genomen door de woeste golven van de zee en niet meer verrees. Tuan was één der overlevenden van de zondvloed. “In de vorm van een dier en een vogel” verwijderde hij zich van het tot de ondergang gedoemde eiland Erin. Waarheen heeft Tuan zich destijds begeven en waar vond hij een nieuwe woonplaats?

De strijd tussen de Fir Bolg en de Tuatha-Dé Danann werd niet op Ierse bodem gestreden. Het strijdperk lag op Mag Mir (de Grote Vlakte), op Mag Melb (de Aangename Vlakte) van het eiland El-Ankha, waar tijdens zware gevechten de wereldramp die wij met het woord zondvloed aanduiden, een aanvang nam.

Gedurende zijn droom werd Nuada teruggevoerd naar het allereerste begin der tijden, naar een wereld die nog zuiver was. Hij aanschouwde schitterende paleizen, waarbinnen bronskleurige draken huisden. Maar de zondvloed trok haar vernietigend spoor over de aarde. Overlevenden verloren het contact met een beschaving van voorheen, met wetenschap, kunstvormen, filosofie en religie afkomstig uit het Eiland der Gelukzaligen. Eeuwen gingen voorbij. De herinnering aan een beschaving die vliegende wagens en computers voortbracht verflauwde en resulteerde in een vereenvoudiging van steeds minder begrepen quotiënten. Soms ontmoeten wij, zoals bij de Dogon, een Afrikaanse negerstam zonder kennis van zon en maan, restanten van wetenschappelijke kennis van weleer. “Binnen de structuur van mythologische kennis vertelt dit volk ons dat Sirius, de enige ster die geen regelmatige baan beschrijft, een satelliet heeft die zij Pô-tolo noemen.⁷⁴⁾ Deze satelliet is wit van kleur en bezit drie basiselementen, waarbij het element aarde is vervangen door metalen. Eerst verscheen de ster Sirius en onmiddellijk daarna ving Pô-tolo aan om Sirius heen te draaien. Deze dwergster zal uitéenvallen zodra de helderheid afneemt. Onze huidige kennis van het bestaan van Sirius is nog jong. De onregelmatige beweging van de ster doet vermoeden dat Sirius een satelliet heeft. Men heeft berekend dat haar omwenteling rond Sirius ongeveer 50 jaar in beslag neemt. Aanvankelijk nam men aan dat het een rode ster was, maar thans weet men dat zij wit is. Periodieke explosies behoren tot de mogelijkheden, indien zij niet het overblijfsel is van een explosie in de vorm van een nova. In haar laatste fase van geïmplodeerde ster bestaat zij uit een zeer dichte massa ijzer.” De kennis waarover de Dogon beschikken omtrent de ster Sirius en haar satelliet vormt niet het enige bewijsmateriaal van ongeëvenaarde kennis afkomstig uit een hoge beschaving die ten einde kwam. Wanneer wij ons oor goed te luisteren leggen, treden de bewijzen overal om ons heen aan het daglicht. Helaas wijzigden religievormen uit later dagen talrijke oorspronkelijke gegevens die ons op het juiste spoor hadden kunnen zetten of lieten deze geheel verdwijnen, maar deze handelingen wissen de waarheid nimmer geheel

en al uit. Helaas worden van archeologische zijde vondsten die niet voldoen aan de huidige “aanvaarde” wetenschap omtrent het bestaan van de mensheid op aarde, maar al te vaak diep weggestopt. De bereidwilligheid om mee te werken aan een herziene historie van de mensheid blijft vooralsnog gering met het oog op de aanvaarde axioma's afkomstig uit de wereldreligies. Maar de tijd is aangebroken waarin de denkende mens eigen conclusies trekt of gaat trekken en verouderde denkbeelden aan de kant schuift. De als vernederend ervaren erkenning van aan de mensheid opgedrongen dwaalwegen, een erkenning die wordt ervaren als een aantasting van de oh zo belangrijke eigen macht, zal echter nog wel enige tijd op zich laten wachten. De filosoof-dominée Søren Kierkegaard schreef reeds in de eerste helft van de 19e eeuw: “Ook het verstand is een gave Gods, mits men het in vrees en beven gebruikt om de waarheid bloot te leggen.”

Prins Tuan, zoon van Carill koning van Ierland, maakte priester Finnian deelgenoot van zijn kennis van een lang vervlogen wereld. Hij vertelde van hetgeen Finnian beschreef als “bronskleurige draken”. De draak uit de literatuur bewaakt altijd een grote schat. Om het monster te doden en de schat te bemachtigen, moet de mens beschikken over een uitzonderlijke dosis aan moed. Vertellingen van deze aard beelden de dramatische strijd uit, die de ziel van de mens voert op zoek naar het ware goddelijke binnen het eigen wezen. Deze strijd stelt een grote beloning in het vooruitzicht: de beloning der volmaaktheid. De bronskleurige draken uit Nuada's droom vertegenwoordigen evenwel een fenomeen uit de wereld der realiteit.

Draken kenmerken zich door een onbedwingbare drang om buitenstaanders te weren en de verborgen schat tot het uiterste te verdedigen. Eenmaal in gevecht gewikkeld, braken deze monsters vurige vlammen uit, waarmee de vijand op afstand wordt gehouden. Maar ook zijn draken er steeds op uit een schone jonkvrouw te ontvoeren en te verbergen binnen de grot waarin zij huizen.

Landdieren, en daarmee ook “draken”, beschikken over een veel geringere hersencapaciteit dan de mens. Nimmer zijn zij in staat gebleken belangrijke functies te bekleden of schitterende paleizen te construeren. De “schitterende paleizen” waarvan Tuan spreekt, getuigen van het imponerend karakter en glanzend uiterlijk van omvangrijke bouwwerken. De goden, die op het eiland Erin-Eden burchten optrokken, hielden zich intensief bezig met het verzamelen van gegevens omtrent de op aarde aangetroffen Oude mensheid. De diverse gesproken talen werden bestudeerd. Maar ook werd onderzoek verricht naar de geschiedenis der volkeren, vormen van bestuur, religie, kunstzin en kunstuitingen, naar intelligent vermogen, karaktereigenschappen, voedingsgewoonten, medische gesteldheid, sociale verhoudingen, vormen van agressie, ruilhandel of betaaltstelsel etc. etc. Al deze gegevens werden ter documentatie ingevoerd in het computerbestand en regelmatig aangevuld. De bronskleurige computers (de draken), opgesteld in imposante zalen, stonden onder strenge bewaking en controle. Nieuwsgierigen werden geweerd, indringers snel verwijderd. Rivaliteit en nieuwsgierigheid van de zijde van de Vanen vormden een constante bedreiging. Pogingen van Vanen om de gebouwen binnen te dringen werden steeds met behulp van vuurspuwend wapentuig verhinderd. Waarschijnlijk trachtten de Vanen ook met behulp van het eigen computersysteem de computerbestanden van de Aasen binnen te dringen. Maar deze werden tegen dergelijke handelingen optimaal beschermd.

Goden werkzaam in deze gebouwencomplexen huisden in een aangrenzend gebouw. Zij zagen de dochters der mensheid aan dat zij schoon waren en namen zich vrouwen ..... die zij naar de eigen woning leidden (naar de eigen grot) en daar “verborgen hielden”.

Communicatie-satellieten cirkelden rond de aarde. Vanuit Odin's Zetel kon men “de gehele aarde overzien”. Nieuwe ontwikkelingen op aarde en binnen ons zonnestelsel werden geregistreerd en doorgegeven aan het reeds bestaande computerbestand.

Indien de verwachte ontwikkeling van een bepaald volk stagneerde, verleenden de goden instructie. Maar ook werden aardsen die blijk gaven van buitengewoon intellect, onder bepaalde condities toegelaten tot het Paradijs. Enoch behoorde tot de uitverkorenen die een intensieve opleiding verkregen, onder meer in computer-technologie. Anderen werden, zij het slechts tot op zekere hoogte, ingewijd in de geheime wetenschappen en de magie.

De gebezigde computertaal loste uiteindelijk ook het probleem op van communicatie tussen volkeren met verschillende spraak. Men ving aan te communiceren via een door de goden aangedragen computertaal. De taalbarrière werd hiermee opgeheven.

De goden bezigden zelf nog een andere taalvorm, de Taal der Stilte, waarmee Gods afgezanten de contacten met God en met elkaar onderhielden.⁴⁴ Deze bijzondere taalvorm, gebaseerd op gedachtenoverbrenging, is op aarde slechts voor enkelen weggelegd. Zij komt tot stand door middel van de aura, die ieder wezen omstraalt. Binnen de hersenmassa geprojecteerde beelden worden uitgezonden naar de aura van de ontvangende partij.

In gebed verzonken spreekt men in stilte met God. De beelden die zich tijdens het gebed in onze hersenen realiseren, zenden wij uit via het eigen electromagnetisch veld, het eigen electromagnetisch kengetal. Op deze wijze benaderen wij de Oertaal der Stilte, die wij ons herinneren, maar niet meer onderling kunnen toepassen. Ofschoon wij klanken ervaren als een onontbeerlijk bestanddeel bij onze communicatie met de medemens, is de mogelijkheid tot beeldcommunicatie latent in onze hersenen aanwezig.

Wij kennen de Taal van Gods afgezanten niet. Ook kunnen wij ons slechts een middelmatige voorstelling vormen van de genuanceerdheid van hun spraak. Wij zouden de vraag kunnen stellen op welke wijze goden een bepaald personage onder de aandacht van anderen brengen. Noemt men de gegevens met betrekking tot specifieke karaktereigenschappen, persoonlijke aanleg en levensloop of stelt men hem of haar voor door middel van het electromagnetisch kengetal?

De gevleugelde bezoekers van voorbij de zon ontbrak het niet altijd aan onderlinge rivaliteit. Wij vernamen reeds dat Isis genoeg kreeg van de naar haar maatstaven primitieve aardse mensheid. Zij wenste terug te keren naar een gemeenschap van uitsluitend goden en godinnen. Tegelijkertijd besloot zij haar macht voor eens en altijd te vestigen. Tot dit doel verzamelde zij een groep aardsen en bracht hen naar het land Sinear, alwaar zij hen gebod een stad te bouwen die de naam Babel (Bab-el = Poort van God) verkreeg. Zodra de stad gebouwd was en een ieder was gehuisvest, betrok Isis de mensen bij de bouw van een toren "die tot in de hemel reikte". Lanceerde Isis vanuit deze toren haar ruimteschip of bouwde zij een Toren van Tesla zoals Tesla bouwde op Long Island? Het oorspronkelijke voornemen van Tesla was om in totaal vijf van deze torens te bouwen, nl. één op Long Island, een tweede in Amsterdam, een derde in China, één op de Noordpool en één op de Zuidpool. Dr. Velimir Abramovic schreef over dit onderwerp in een artikel in het tijdschrift *Bres* uit 1987, hoe de aarde een homogeen resonantie-systeem zou zijn geworden door middel van telefonische commando's, die bepaalde oscillatoren voor het opwekken en uitzenden van verschillende frequenties electromagnetische straling in werking zouden stellen, aangevuld met een reeds voltooid systeem voor mechanische resonantie met de aarde, dat bestond uit tunnels onder het laboratorium gevuld met water en olie, en hydraulische oscillatoren. Door beide systemen geheel synchroon te laten werken, zou de ijlere atmosferische zowel als de vloeibare en vaste structuur van onze planeet tegelijkertijd gaan vibreren.¹⁾ Vervolgens schrijft Dr. Abramovic hoe wij ons, als resonant systeem in trilling gebracht, fysiek zouden kunnen verplaatsen naar een parallelle wereld, een reis door de tijd zouden kunnen maken. De gehele cosmos zou echter in gevaar zijn gebracht indien het proces van het in fase brengen van resonante

---

⁴⁴ P.B.Philipse

oscillatie van de aarde met de parallelle wereld te lang zou hebben geduurd. Dr. Abramovic stelt dat er in dat geval rampen zouden ontstaan zoals die welke het vergaan van Atlantis teweegbrachten.

De vernietigende kracht die Isis ontketende veroorzaakte de zondvloed, het einde van Atlantis, van Eden en het Paradijs, de aftocht der goden en de verstrooiing der mensheid over de aarde. In de gestalte van een geschubde draak met roodgloeiende ogen voerde de gehoornde god Varnùn de misvormde reuzengestalten der Banshee in een door bliksemschichten vanéén gereten hemel aan. De slang van Isis bestormde de hemel. De mensheid verloor haar “enerlei spraak”, de spraak waarmee goden en mensen onderling communiceerden.

Binnen het Oude Egypte werd “Nu” genoemd als de uitgestrekte zee die men in de hemel aantreft. Nu, de bodemloze watermassa, leverde de ingrediënten waaruit het geheel aan levensvormen voortkwam.¹⁹⁾ Nu werd ook gezien als de “vader der goden”, als oppergod die aan de Zonen van God (de Elohim) substantie verleende. De god Tem schiep de zonnegod Ra uit Nu's ingrediënten, nadat hij en Atmu uit Nu waren voortgekomen. Atmu was de schepper van het heelal, de schepper van goden en mensen. Oorspronkelijk werd Nu beschouwd als de leidende figuur binnen een groepje van vier goden en godinnen, waartoe behalve Nu ook Hehu, Kerth, Kerhet, Kekui, Hehut, Kekuit en Nut behoorden: het achttal of Khemenu.” Het Egyptische Dodenboek vertelt in hoofdstuk 17: “Ik ben de oprijzende god Temu, de Enige, ontstaan uit Nu.”

Nu-ada's eigennaam laat geen twijfel bestaan over zijn afkomst. Deze koning der Tuatha-Dé Danann sproot voort uit de uit Nu voortgekomen goden, die tezamen het gezelschap van Aasen vormden. Het verhaal uit Nuada's droom was geen wezenlijke droom, maar een weergave van de eigen herinnering, van reële beelden uit een ver verleden, beelden die hem terugvoerden naar een wereld die Nuada zelf aanschouwde. Goden en godenzonen namen de vrucht der onsterfelijkheid tot zich en verkregen op deze wijze een schier eindeloze levensduur, waren bijna onsterfelijk.

Onder Nuada's gesloten oogleden verscheen de wereld der demonen, demonen die in den beginnen van goede wil blijk gaven en op Lanka een weelderig paleis lieten optrekken. Wij herinneren ons hoe de god Brahma uit het water van de levenszee vier schepselen tevoorschijn riep: twee Yaksha's en twee Rakshasa's. Uit het Rakshasa-paar kwam een zoon voort, Suseki, die beleefd en vriendelijk van aard was. Hij huwde de dochter van een hemelse Gandharva. Uit dit huwelijk werden drie zonen geboren: Mali, Sumali en Malyavan. De drie broers verzochten de hemelse architect Viswakarman voor hen een schitterende stad te bouwen op aarde. Viswakarman koos het eiland Lanka en bouwde er een stad omringd door gouden muren. Het Rakshasa-ras vermenigvuldigde zich en was tenslotte zo in aantal toegenomen, dat Lanka geen plaats aan allen bood. Velen begaven zich noordwaarts, naar de overkant van de zee, waar zij de mensheid lastig vielen en kannibalisme bedreven. Ook het gedrag van de mensheid verslechterde langzaam maar zeker. De goden zagen hoe een toename van onrust, een verslechtering van de moraal die verdriet en pijn veroorzaakten, de mens beving. Deze negatieve levenshouding leidde tot verkorting van de levensduur. Maar de goden bleven onbewogen. Het komen en gaan van de mensheid, van steeds nieuwe generaties, raakte hen niet. De duur van een enkel mensenleven besloeg immers maar een onderdeel van een seconde in het tijdbeeld der goden.

Voor Nuada's ogen ontrolde zich de wereld van zijn voorvaderen de Aasen, kinderen van Ra, het volk van Nemed. Egyptische bronnen verwijzen naar de god Khnemu, een oude cosmische god uit het pantheon van oergoden, schepper van het geschapene en van hetgeen nog geschapen ging worden.¹⁹⁾ Khnemu was de oorsprong van het geschapene, vader van

vaders en moeder van moeders. Was Khnemu vader en moeder van het volk van Kh-nemu of het volk van Nemed?

Gedurende zijn langdurige levensperiode onderging Tuan invloeden van het komen en gaan van volkeren die het vruchtbare eiland Erin in bezit wensten te nemen of in bezit namen. Als prins der prinsen nam hij geen deel aan de strijd. Hij sloot vriendschap met het volk van Partholón, dat echter op onfortuinlijke wijze ten onder ging toen het werd getroffen door een besmettelijke ziekte. Tuan leefde voort. Op een dag verscheen Nemed met zijn volgelingen. Tuan veranderde in een edelhert. De komst van Balor met het boze oog leidde tot een hevige strijd tussen de twee volkeren. Bij Connans Toren werd Balor verslagen. Maar ook de stammen van Nemed verlieten het land. Van een veerkrachtig edelhert veranderde Tuan in een krachtig, jong everzwijn. Aan de horizon verscheen de stam van Nemed die zich in Griekenland vestigde en thans terugkeerde naar het oude land. Het waren de Fir Bolg, onder aanvoering van koning Eochái. Tuan, het everzwijn, nam de gestalte aan van een zeearend. Hij was getuige van de komst van de Tuatha-Dé Danann en van de strijd tussen de twee stammen van Nemed. Geruime tijd later, toen de beide stammen van Nemed het eiland deelden, keerden de Fomor terug. De strijd laaide op. Maar Tuan was oud geworden en stierf. Een langdurige aardse periode verstreek. Toen verscheen Tuan opnieuw als zoon van Carill, koning van Ierland.

Tuan, de god-prins die zich nimmer mengde in de strijd, aanschouwde het krijgsgewoel van vele heldhaftige krijgers. Gedurende zijn eerste levensfase, als Tuan de heilige, nam hij de strijd waar om het bezit van Eden-Erin. Het ingaan van zijn tweede levensfase stelt Tuan voor als een dartel edelhert, dat op ranke poten door bos en veld voort sprong. Maar ook deze levensfase vervloog. In de kracht van zijn leven bewoog Tuan zich voort als een energiek everzwijn. De levensperiode van het everzwijn luidt het afscheid in van de periode waarin men zich in de kracht van zijn leven bevindt en de ouderdom aanvangt. Bij het volk der Quiché Maya vertegenwoordigde “de aanvoerder van everzwijnen” het symbool van afscheid. Begiftigd met bedachtzaamheid en wijsheid bezag Tuan als een zeearend het leven van boven af. Helaas werd ook nu de god-prins geen rust gegund. Opnieuw laaide de strijd op, heviger en bloediger dan tevoren.

Tuan was getuige van de broederstrijd tussen de beide stammen van Nemed, de Fir Bolg en de Tuatha-Dé Danann en voorbestemd de ramp te ondergaan die de ondergang van Eden betekende. Als een vogel verheven boven huizenhoge golven ontkwam hij door de lucht. Noach bereikte na vele angstige dagen de berg Arrarat. Tuan landde op het droogvallende eiland dat thans Ierland heet. Ierland lag er verlaten bij.

De vloed had de mensheid weggevaagd. In eenzaamheid leefde Tuan voort in een vreemd land dat zich langzaam herstelde van de zondvloed. Hij bewaarde de menselijke spraak in zijn hart. Het nieuwe land werd Erin genoemd naar het land Eden-Atlantis dat was vergaan, naar het land van Odin.

Nuada, godenbroeder van Tuan en tegenstander van Eochái met wie hij streed om het bezit van Erin, krijgslieden uit beide legermachten, allen waren voorbestemd de bizarre, angstaanjagende verschijnselen gepaard aan de wereldramp te aanschouwen en te ondergaan. Temidden van het oorlogsgeweld op de vlakte en de bezieling van krijgslieden om de overwinning te behalen, stak Isis een spaak in het wiel van de tijd. De strijd tussen Aasen en Vanen, tussen de goddelijke prins Rama met zijn apen en beren en de door Brahma geschapen Rakshasa's, tussen de Hellenen en de Trojanen, tussen Nuada en Eochái, werd onderbroken toen Isis haar duivels plan ten uitvoer bracht.

De Bijbel vertelt in 2 Samuël 2 hoe koning David in uiterste nood de Heere aanriep. Vers 8: “Toen daverde en beefde de aarde; de fundamenten des hemels beroerden zich en daverden, omdat Hij ontstoken was. Rook ging op van Zijn neus en een vuur uit Zijn mond

verteerde; kolen werden daarvan aangestoken. En Hij boog de hemel en daalde neer; en donkerheid was onder Zijn voeten. En Hij voer op een cherub, en vloog, en werd gezien op de vleugelen des winds. En Hij zette duisternis rondom Zich tot tenten, een samenbinding der wateren, wolken en hemels. Van de glans voor Hem henen werden kolen des vuurs aangestoken. De Heere donderde van de hemel en de Allerhoogste gaf Zijn stem. En Hij zond pijlen uit en verstrooide ze, bliksemen en verschrikte ze. En de diepe kolken der zee werden gezien, de gronden der wereld werden ontdekt, door het scheiden des Heeren, van het geblaas des winds van Zijn neus. Hij zond van de hoogte. Hij nam mij, Hij trok mij op uit grote wateren.” Vers 20: “En Hij voerde mij uit in de ruimte en rukte mij uit, want Hij had lust aan mij.” Herinnert David in zijn dank- en loflied aan de ramp die voorvader Noach weerstond? Bevoer Noach de teisterende zeeën of nam God, gezeten op Zijn cherub zoals Narayana op Garuda, hem op uit de grote wateren en voerde Hij hem in de ruimte? Vloog Noach tezamen met families verwanten en de dieren des velds “in de vorm van een vogel” of met een vliegend voertuig boven de aarde tot op het moment waarop de grond begon op te drogen? Landde Noach toen met zijn lucht- of ruimtevoertuig op de berg Arrarat?

De herinnering aan de ramp is wijd verbreid, diep geworteld in het geheugen van de mensheid. Kleine détails vragen onze aandacht. David vertelt hoe God zijn geroep vanuit Zijn paleis waarnam. De Here boog de hemel en daalde neder. Hield het “buigen van de hemel” verband met het snelheidsquotient dat God in staat stelde in zeer korte tijd vanuit Zijn woonplaats af te dalen naar de aarde? God voer op een cherub en vloog, en werd gezien op “de vleugelen des winds”. De god Narayana, die de rood en goudgekleurde vogel Garuda bereed, daalde naar de aarde af om de uitkomst van de strijd op de vlakte van Lanka gade te slaan. Ravana “begon te dansen”, lichtte zijn voet op en zette die met zulk een kracht neer dat alle werelden heen en weer schudden. Het lied van David verhaalt van de vreeswekkende verschijnselen die gepaard gingen aan de ramp.

Wij keren terug naar Erin en naar de strijd die in het verschiep lag. Op de avond voorafgaande aan de viering van de feestdag gewijd aan de zonnegod verscheen aan de einder een vloot van luchtschepen die de zee overbrugde of, zoals het Ramayana zegt “de zee met een brug overspande”. De zonen van Tyr vlogen, gehuld in “magische sluiers”, omgeven door de uitlaatgassen der straalmotoren, naar Lanka, naar Eden-Erin, naar het land van Nemed. Eochái werd van de aankomst van de luchtvloot op de hoogte gesteld. Hij zond de held Streng uit als verspieder, een met oorlogskleuren beschilderde, machtige en angstaanjagende reus, die evenwel prompt vriendschap sloot met zijn opponent Breas de Schone, zoon van Ealathan of Ea-el-athan, godenzoon uit het geslacht van de goden van de Ankh. Eochái's kampioen en Breas met het asblonde haar spraken dezelfde spraak en zij toonden elkaar hun wapens. Breas sprak de oorlogsverklaring uit en verzocht Streng het volk der Fir Bolg ertoe te bewegen het land te delen met de Tuatha-Dé Danann. Maar Eochái en zijn mannen waren hiertoe niet bereid.

Gedurende de strijd zweefden de drie oorlogsheksen Mórrigu of Mórrigan, Neman en Macha in de gedaanten van vogels boven het strijdtoneel. “De drie oorlogsheksen vertegenwoordigden de “Badb” of oorlogsgodinnen van de Tuatha-Dé Danann. Neman was een godin die een duivelse verwarring teweegbracht in de hoofden van strijdende krijgslieden, met het gevolg dat bevriende manschappen elkaar begonnen af te slachten. Macha was een wraakgodin “die bij de gevallen brast en zwelgt”. Mórrigu, de belangrijkste van de drie, veroorzaakte bij manschappen een bovennatuurlijke dapperheid. Ook nam zij beslissingen die van invloed waren op het verloop van de strijd. Mórrigu was de dochter van de oorlogsgodin Ernman.”³⁵⁾

De drie oorlogsheksen, die een zo belangrijke rol vervulden bij het verloop van de strijd, bekleedden als vrouwelijke generaals de positie van aanvoerders der strijdkrachten.

Gezeten in vliegende wagens, die evenals de huidige helicopters bewegingloos in de lucht konden blijven, hingen zij boven het slagveld en gaven bevelen die het verloop van de strijd gunstig moesten beïnvloeden in de hoop op een overwinning aan eigen zijde. De strijd nam echter een geheel andere wending dan de generaals hadden voorzien. Eensklaps begon de aarde te beven. De rechtopstaande stenen rond de Vlake der Heirscharen bewogen en maakten hetzelfde zingende geluid als de beelden uit de tempel uit het Mahabharata. Een enorme ontploffing in het heelal bracht de aarde uit haar baan. De aarde kreunde, scheurde open en dompelde de mensheid in verbijstering en wanhoop. Bliksemschichten doorkliefdten het hemelgewelf. Een bloedrode regenval ontstond en hield langdurig aan. Bomen ontwortelden. Stormwinden sleurden al wat in hun weg stond met zich mee. Brokstukken vlogen in het rond. Het heelal was gevuld met gloeiende ogen, met brandende, gloeiendhete delen van een uitéengereten planeet. De rode, klevrige regen hield gedurende drie dagen en nachten aan en bedekte alles en iedereen. Vervuld van ontzetting riep César, geestelijk leider van de Fir Bolg, de goden aan, iedere godheid die hem maar in gedachten kwam, oude en nieuwe goden. Enige goden bevonden zich reeds met een vliegende wagen in de nabijheid van de aarde. De ramp binnen ons zonnestelsel dwong hen snel in te grijpen, om te voorkomen dat de aarde zou vergaan. Aan de hemel verscheen een helder groen licht, gepaard aan een rookkolom. Vanaf de aarde werd een bol waargenomen die met grote snelheid om de eigen as draaide. De goden schakelden een energiebron in van ongekende kracht om de aarde van de ondergang te redden, een straal die vanaf de aarde werd waargenomen en die haar naar een gewijzigde positie voerde ten opzichte van de andere planeten, maar die tegelijkertijd voldeed aan de eisen van ons zonnestelsel. Deze maatregel schonk de aarde een nieuwe omlooptijd rond de zon en een beweging waarbij de zon inplaats van in het westen voortaan in het oosten opging. Het tijdperk dat werd aangeduid met de naam Tevel was beëindigd. Horus verving Ra als zonnegod. De krachtbron die werd toegepast, de “grote worm” uit de herinnering, vormt slechts een onderdeel van een bij de schepping ontworpen en in de ruimte geplaatst beveiligingssysteem. De vernietiging van de planeet X bracht de overige planeten ernstig in gevaar. Een eventuele vernietiging van ons zonnestelsel zou het heelal niet onberoerd hebben gelaten. Isis legde een slang op de weg van de zon, maar de goden neutraliseerden terstond de nadelige effecten van haar daad. De pogingen van deze Satanas, die binnen de Arabische wereld Shei-an wordt genoemd, werden naar vermogen tenietgedaan. Gods’ schepping werd veilig gesteld.

Op aarde bedaarden de stormwinden. De regen hield op. De Edda verhaalt welke effecten de ramp sorteerte bij de godenstrijd die de Aasen noodlottig werd. Homerus' *Odyssee* herinnert ons aan de stormwinden die de koning van Ithaka dwongen jarenlang onstuimige zeeën te bevaren. Odysseus en zijn krijgers werden door de golven steeds verder van huis gevoerd. De tussenkomst van de godin Athene bracht tenslotte uitkomst. Na vele jaren werd de thuishaven bereikt.

De verslagen van de godenstrijd van Aasen en Vanen, van de strijd om Troje, de strijd op Lanka en de strijd op Erin bevestigden allen dat de ramp tijdens of kort na de strijd plaatsgreep. Plato vertelt dat Hellas verwickeld was in een strijd die op Atlantis werd uitgevochten. Talrijke Helleense strijders werden overvallen door de zondvloed en gingen bij de ondergang van Atlantis ten onder. Het eiland verdween in de golven en werd onzichtbaar. Langdurig bleef de zee op die plaats onbevaarbaar vanwege de grote hoeveelheid modder die zich daar verzameld had. Waren de goden ontkomen? Was het gebied een eiland in de ware zin van het woord? Of bestond het uit een ruimteschip van grote afmeting, geplaatst op in de zeebodem verankerde steunpilaren, in de bodem van Thalassa of de Zee der Aasen? De oorsprong van het woord Thalassa werd nimmer achterhaald. Thal is echter een afleiding van het woord Atl, hetgeen “water” beduidt. Thalassa of Atl-assa geeft de zee aan, die zich

uitstrekke rond het Eiland der Gelukzaligen. Wij herinneren ons op welke wijze de Kelten spraken van het godeneiland Emain:

Ver weg ligt een eiland,
Gedragen door vier voeten,
Waar fonkelende zeepaardjes dartelen
In de hoge, witomrande golven.

Toch spreekt Plato van een zee die, na de ramp die Atlantis trof, door moddervelden onbevaarbaar werd en waar schepen vandaan bleven. Het Ramayana vertelt echter hoe Rama, Sita, Lakshmana, Sugriva en Vibhishana tezamen met het ganse leger van apen en beren Lanka verlieten met behulp van het enorme vliegende voertuig Pushpaka. Was Atlantis dan toch een eiland als alle andere eilanden en verlieten de goden tezamen met vele anderen het tot ondergang gedoemde eiland? Namen zij tegelijkertijd de Grael met zich mee, het zichtbare Teken des Verbonds tussen God en de mensheid, de Grael die evenals Atlantis zelf onzichtbaar werd?

In het verslag van de godenstrijd om Erin, de strijd tussen de Fir Bolg en de Tuatha-Dé Danann, wordt slechts één maal gesproken van de aanwezigheid van een vrouw. Zij wordt aan ons voorgesteld als de raaf Mórrigan in gedaanteverwisseling. Op een nacht verscheen deze knappe gestalte aan Nuada's sponde. Onmiddellijk sloot Nuada haar in een innige omhelzing. Het tweetal bracht de nacht samen door. Bij het aanbreken van de morgenstond hernam de vrouw haar ravenvorm en vloog weg. De aanwezigheid van deze schone vrouw herinnert aan de belangrijkste vrouw op aarde uit de tijd waarin de strijd plaatsgreep, aan Heva-Sita-Helena-Embla. De bewuste vrouw toonde zich uitsluitend aan Nuada. Op dezelfde wijze zal Eva zich slechts hebben getoond aan Adam. Sita zal haar liefvallige verschijning hebben voorbehouden aan Rama. Verscheen het beeld van de geliefde echtgenote gedurende de nachtelijke uren voor de gesloten oogleden van haar gemaal? Of bezocht Sita Rama daadwerkelijk éénmaal op een donkere nacht op Lanka met behulp van een haar door Trijata verstrekte vliegende wagen, een raaf die haar over de muren van Lanka voerde? De schone vrouw die Nuada omarmde kan slechts die ene vrouw zijn geweest, wiens aanwezigheid op aarde doordrong tot in onze eeuw, de vrouw Sita-Heva-Helena-Embla. Nuada was niemand anders dan Adam-Rama-Menelaos-Ask.

Het leger van Nuada werd afwisselend aangevoerd door de Alvader of Dagda en door Nuada zelf. Het gegeven veronderstelt de betrokkenheid van Odin bij de strijd. Wij lezen hoe Aengaba de Lochlann zijn koning met het eigen lichaam beschermde toen Nuada, verzwakt door bloedverlies en omgeven door vijandige krijgers, tegen zijn pilaar viel. Aengaba nam in de strijd met Streng Nuada's plaats in. Ofschoon van onze held wordt verteld dat hij in de strijd dodelijk verwond raakte, mogen wij vaststellen dat wij hier te doen hebben met prins Angada uit Kishkindhya, de prins uit de stad der "apen" die binnen een stelsel van grotten verborgen lag. Verheugd constateren wij hoe Angada herkenbaar is gebleven. Zijn naam weerstond de tand des tijds.

Het leger van Eocháí was uitstekend bewapend. Ook vernemen wij hoe bergbewoners van reusachtige gestalte Eocháí te hulp snelden. De held Streng bezat eveneens de gestalte van een reus. Streng vertegenwoordigt de reus Kumbhakarna, broer van Ravana-Eocháí, van de demonenkoning die zijn land en het eigen volk rust en welvaart bracht, maar wiens troepen ten noorden van de zee die Lanka scheidde van het vasteland, strooptochten ondernamen en misdaden begingen ten aanzien van argeloze reizigers. De ten dode opgeschreven apen en beren uit Rama's legermacht en al degenen die in de strijd van Nuada tegen Eocháí gewond raakten, ontvingen een behandeling met geneeskrachtige kruiden. Nuada droeg zijn

geneesheren op bronnen op te sporen in het landschap en fijngestamppte kruiden uit te strooien in het zuivere water, dat terstond een groene kleur verkreeg. Nuada's gewonde soldaten werden in het geneeskrachtige water gebaad. De volgende dag waren de wonden geheeld en trok men opnieuw ten strijde. Het Ramayana vertelt hoe Hanuman gedurende de nachtelijke uren een kruidenheuvel aanvoerde met behulp waarvan het leger opnieuw tot leven werd gewekt. Alleen al de geur van de kruiden was voldoende om de genezing te bewerkstelligen. Gedurende de episode waarin de strijd werd gevoerd, werden Eochái en Ravana beiden benaderd door de Dood in eigen persoon. Inplaats van zich aan de Dood te onderwerpen, bracht Ravana het argument van de onvergankelijkheid der liefde naar voren. Ravana stelde de Dood in het ongelijk en hield hem nog enige tijd op afstand. Eochái werd benaderd door drie hem onbekende krijgers, die hem naar het leven stonden. Een vierde krijger, vanuit een andere dimensie tevoorschijn getreden, overmeesterde het drietal en voorkwam het voortijdig heengaan van Eochái. Maar het uitstel was ook voor Eochái slechts van korte duur. Zowel Eochái als Ravana waren voorbestemd om het land der levenden nog gedurende de strijd te verlaten.

Bréas de Schone, kampioen der Tuatha-Dé Danann, zoon van Ealathan, zoon van een aardse moeder en één der manlijke leden van het Aasen-geslacht, zoon van Ea-el-asan, is Hanuman, de witte aap die onsterfelijkheid verkreeg. Hanuman groeide op in gezelschap van de Aasen en voegde zich later bij zijn broer in Kishkindhya. Het Ramayana verhaalt dat Hanuman Ravana op Lanka persoonlijk ontmoette. Nimmer nam Hanuman zelf de wapens op tegen de persoon van Ravana. Bréas de Schone onthield zich van strijd tegen Eochái. Bréas verlaagde zich evenmin tot een gevecht met de held Streng, met wie hij reeds tijdens de eerste ontmoeting vriendschap sloot. Ofschoon Eochái gedurende de strijd Bréas dodelijk verwondde, zal Bréas, onsterfelijk als hij was, niet aan zijn verwondingen zijn bezwaken.

César, de machtige druïde der Fir Bolg, die zowel de oude als de nieuwe goden aanriep, haalde zich de wraak van de goden op de hals. De oude goden wensten niet meer betrokken te raken bij aardse strijd. Met zijn geroep tastte César de gewoonten der goden aan. Crom Crúach hulde César in een groene vuurgloed, waarbinnen het lichaam van de druïde oploste. De priesterlijke eigenschappen van César reiken in de richting van Ravana's zoon Indrajit. Haalde Indrajit zich de wrevel der goden op de hals op het moment dat hij de goddelijke strijdswagen opnieuw uit het vuur tevoorschijn riep om aan Ravana's wensen tegemoet te komen? Lakshmana doodde Indrajit met een pijl afkomstig van de heilige Agastya: een pijl die vanuit de hemel naar de aarde viel en door Agastya werd opgeraapt.

Nuada wordt genoemd in zijn hoedanigheid van zonnegod. Verteld wordt hoe een verblindende lichtstraal verscheen vanuit de rode steen vóór in zijn helm. Nuada's zwaard werd daarop roodgloeiend en pulseerde gelijktijdig met het licht van de rode steen. Rama wordt in de tekst van het Ramayana eveneens in verband gebracht met de zonnegod.

Tegen het einde van de strijd op Erin werd Nuada zwaar gewond van het veld gedragen. Van de vier zonen van Nuada wensten drie broers van Lughai hun vader te wreken. Aan het strand zetten zij de strijd voort. Eochái overmeesterde de drie prinsen, maar werd gedood. Ook de drie prinsen verloren het leven. De aanwezigheid van de vier zonen van Nuada stelt ons voor het vraagstuk wie zij in werkelijkheid waren. Rama-Nuada bezat geen vier zonen. Eén van dit viertal nam geen deel aan de strijd tegen Eochái. Worden hier niet de vier bondgenoten van Rama aangeduid, het viertal Hanuman (die zich onthield van de laatste strijd), Lakshmana, Angada en de berenkoning Sugriva?

Bevond koning Dasaratha zich eveneens op het eiland Lanka? Greep de dood van deze koning op een later tijdstip plaats dan het Ramayana suggereert? Voerde hij als Alvader of Dagda beurtelings met Nuada de legermacht van apen en beren aan? Was D-asa-ra(a)tha niet de Alvader Odin zelf? Steunde de Alvader der Aasen Adam-Rama-Nuada-Menelaos-Ask in

de strijd om een tegen haar wil ontvoerde en met uitzonderlijke kennis bewapende jonge vrouw te bevrijden uit handen van een gevaarlijke tegenstander?

Zowel vanuit het Ramayana als vanuit het verslag van de strijd tussen de twee stammen van Nemed vernemen wij de positie die de beide krijgsmachten op de vlakke innamen. De troepenmacht van de Tuatha-Dé Danann bevond zich aan de westzijde van de Vlake der Pilaren. Eochái naderde vanuit het oosten. Rama's legermacht betrad de vlakke van Lanka eveneens vanuit het westen. Ravana's soldaten trokken vanuit de stad Lanka Rama tegemoet, vanuit de stad aan de oostzijde van de vlakke.

Nuada hield zijn krijgers voor dat het beter was te strijden om het bezit van Erin dan de vlucht te nemen en terug te keren naar het koude land in het noorden dat zij zojuist waren ontvlucht. Rama trok in gezelschap van apen en beren zuidwaarts op. Het doel van de lange tocht, het eiland Lanka, was gesitueerd in de zuidelijke zee.

Rama verhief Ravana's wijze demonenbroer Vibhishana tot de nieuwe koning van de demonen. Nuada stelde Streng aan tot hoofdman over de Fir Bolg en schonk hem een eigen gebied op Erin.

De geneesheer Dian Cecht voorzag Nuada van een kunstarm vervaardigd van zilver, een arm die Nuada in staat stelde genuanceerde bewegingen te maken. De vermelding van deze kunstarm spreekt van een geneeskundig niveau dat weliswaar eeuwen geleden in Egypte werd bereikt, maar pas gedurende onze twintigste eeuw opnieuw werd geëvenaard. Helaas trad na de zondvloed ook bij de medische wetenschap het verschijnsel van de achteruitgang in. De huidige westerse geneeskunst ontwikkelde zich na eeuwen van aderlaten ongeacht de kwaal. Thans breiden medische kennis en vaardigheden zich in sneltreinvaart uit. Het streven naar verfijning gaat voort. Oude geneeskundige methoden afkomstig uit de overige continenten moeten echter aan een grondig onderzoek worden onderworpen en resultaten moeten worden vergeleken, opdat in het belang van de gezondheid van de mens naar nog betere prestaties kan worden gestreefd.

20. Goden, prinsen, reuzen en helden

Een ontmoeting met een hedendaagse reus of reuzin brengt ons in aanraking met een mensenkind dat in niets anders van zijn of haar soortgenoten afwijkt dan in postuur. Beminnelijk van aard, voorkomend en dikwijls begaafd, is het een waar genoeg met hen van gedachten te wisselen. Gedachtenwereld en handelingen wijken eveneens niet af van die van de mens met een kleiner postuur, zij het dat zij de medemens van bovenaf bezien en met groot gemak de hoogste plank van de kast bereiken, zonder op een trapje of een stoel te hoeven gaan staan. Bij een optocht doen zij geen moeite zich naar voren te dringen om het gebeuren gade te slaan. De huidige reuzen en reuzinnen herinneren in het geheel niet aan de reusachtigen uit een ver verleden. Genesis, het Boek der Schepping, omschrijft reuzen als Mannen van naam, Grootten der aarde. Van oorsprong waren reuzen goden en halfgoden. Thans vertegenwoordigen zij de groten der aarde.

De meest bekende reus uit de wereld van de Bijbel was Goliath. In een tweegevecht met de veel kleinere David werd Goliath getroffen door een steen uit de slinger van David en vond hierbij de dood. Zowel in de volksherinnering als in sprookjes treden reuzen en reuzinnen voor het voetlicht. De manlijke reus leidt of een zwerfend bestaan of hij bewoont samen met zijn reuzin en zijn reuzenkinderen een woning van grote afmeting, gevuld met aangepast meubilair. Illustraties beelden de reus af terwijl hij hoog boven het landschap uittorent en met in laarzen gestoken voeten met één enkele stap een grote afstand overbrugt. Met een enkele handbeweging rukt hij moeiteloos een boom met wortel en al uit de grond. Sommige reuzen stonden de mens welwillend terzijde en wendden hun buitengewone kracht aan om het moeizaam bestaan van de mens te verlichten. Over het algemeen werd de intelligentie van reuzen niet hoog aangeslagen en werden zij beschouwd als wat domme en onhandige wezens. Mensen voelden zich geroepen een reus te tarten om hem daarna te slim af te zijn. Boosaardige reuzen waren er op uit de mens die zij op hun pad ontmoetten te overmeesteren en naar de eigen afgelegene woning te voeren. Dit soort reuzen werd verdacht van kannibalisme. Soms wist de gevangene de reus om de tuin te leiden en aan hem te ontsnappen.

De reus werd gekweld door honger. Zijn grote afmeting dwong hem voortdurend op zoek te gaan naar voedsel. Daarbij kon hij zich niet veroorloven kieskeurig te zijn bij de keuze van zijn menu.

Thans, na verloop van talloze eeuwen, constateren wij hoe de oorspronkelijk verworven kennis omtrent levensstijl en aard van karakter van het reuzengeslacht zich wijzigde. Bij de ontrafeling van gegevens uit de overlevering wordt het ons duidelijk dat de waarheid omtrent het gedragspatroon van het verre reuzengeslacht werd afgezwakt en ten dele verdween. Volksvertellingen en oude sprookjes benadrukken echter wel dat reuzen een hap mensenvlees absoluut prefereerden boven enig ander voedsel. Een buitgemaakt mensenkind wensten zij onmiddellijk na thuiskomst te verorberen. De reuzinnen waren het echter nimmer eens met deze handelwijze. Zij deden hun uiterste best de echtgenoot tot andere gedachten te brengen. Hiertoe serveerden zij hem een uitbundige maaltijd, die bovendien snel op tafel kwam. Reuzinnen gaven blijk van mededogen met het slachtoffer. Zij deden hun best de buit te verbergen en een ontsnapping te bewerkstelligen. Wij stellen ons de vraag welke ingeving de reus ertoe dreef bij voortdurend op jacht te gaan op de mens en waarom reuzinnen tegelijkertijd voortdurend in de weer waren deze jacht ongedaan te maken. Waarop berustte de voorkeur van de manlijke reus voor mensenvlees? Waarom werd deze voorkeur niet gedeeld door de reuzinnen? Het antwoord op deze vraag ligt in het vlak der sexualiteit. In oude tijden

“zagen de reuzen de dochters der mensheid aan dat zij schoon waren. Zij namen zich vrouwen uit allen die zij verkozen hadden”. Wie verbaast zich nog over de handelwijze van de reuzinnen? Zij zagen de voortdurende seksuele honger van hun echtgenoten met lede ogen aan en bedachten methoden en listen om een einde te maken aan de onverzadigbare vrouwenhonger van de reus. De maaltijd die de reuzin haar echtvriend voorzette en hem snel werd opgediend, was de maaltijd van het geslachtsverkeer tussen reus en reuzin. Terwijl de reus “at” zocht de menselijke prooi een schuilplaats. Na de “maaltijd” viel de reus vermoeid en verzadigd in slaap. Zodra hij zich in Orpheus' armen vleide, snelde de reuzin naar de plaats waar de van angst bevende en trillende dochter der mensheid zich verborgen hield. De reuzin voorzag haar van voedsel en drank en wees haar de weg naar huis. Zij drukte haar op het hart zich snel uit de voeten te maken, zich zo snel als haar benen haar konden dragen te verwijderen van het reuzenverblijf. Bovendien verstreekte de reuzin aanwijzingen omtrent de te volgen route en gaf schuilplaatsen aan die aan de aandacht van de reus waren ontsnapt. Wanneer de reus tenslotte ontwaakte, was de vogel gevlogen. De reuzin liet de woede van haar echtgenoot ongetwijfeld onaangedaan over zich heen gaan.

De aantasting van de mensenrassen, de honger van de reus naar mensenvlees, stoelde niet op kannibalisme. Het “verorberen van de mens” berustte op een misbruik waarvan jonge vrouwen de dupe werden, een misbruik dat niet alleen leidde tot verkrachting, maar ook tot dood in het kraambed, wanneer de te omvangrijke boorlingen de eigen moeder vernietigden. Er trad een algehele verstoring op van het evenwicht binnen de stamgemeenschappen op aarde.

De reuzenzonen uit Genesis verschijnen in talloze volksverhalen afkomstig uit vele windstreken. Uit bittere noodzaak, uit drang naar overleven, bestreed de mens het overmoedige reuzenras. Maar het waren de helpers van God, de aartsengelen, die tenslotte bij God hun beklag deden. De reuzen werden aangeklaagd en uitgebannen of vernietigd.

Aanvankelijk aanvaardden de goden van de Ankh het goden-reuzenras der Vanen noodgedwongen ten behoeve van de scheppingsopdracht. Toen deze was volbracht, tolereerden zij de Groten der aarde als een noodzakelijk kwaad. Een goede verstandhouding tussen beiden groeperingen kwam nimmer tot stand.

Maar ook een aantal Aasen ging tenslotte over tot het verwekken van nakomelingschap bij de dochters der aarde. Enoch beschreef deze zondeval van de Aasen.

Wanneer wij verhalen uit de overlevering neergelegd in de mythologie van het Oude Griekenland bestuderen, komen wij tot de slotsom dat de goden van de berg Olympus met groot genoegen gingen tot de dochters der mensheid. Maar ook godinnen daalden af naar de aarde om heimelijk met schone jongelingen te verkeren. Alvader Zeus (Deus) droeg oorspronkelijk de naam Zan, een naam die hem verbindt met de Aasen. Hij vertegenwoordigt Odin en zijn gade Hera was Frigg. De oude Hellenen gedroegen zich als andere volkeren en verplaatsten in gedachten de Aasen naar de berg Olympus. De betrokkenheid van deze goden en godinnen bij de strijd om Troje gold de zonen en dochters die uit hen waren voortgekomen. Deze halfgoden waren de helden die streden om de terugkeer van de schone Helena.

Het ongewenste nageslacht van Vanen en Aasen negeerde Gods geboden. God bepaalde dat de schuldige goden niet zouden weerkeren naar Zijn koninkrijk. Enoch vertelt dat de goden op aarde Gods geboden veelvuldig met voeten traden. Zij maakten de dochters der mensheid tot moeders van hun kinderen en fluisterden hen verboden kennis toe. De voortdurende jacht op voedsel om de hongerige magen van de reuzen te vullen, bracht het voortbestaan van de mensheid in gevaar. God wenste de mens te beschermen en te bewaren.

“Tot de archeologische vondsten behoren de zogenaamde vruchtbaarheidsbeeldjes of Venussen, uit steen vervaardigde figuurtjes (maar ongetwijfeld eens ook uit hout gesneden).

Hiertoe behoren de Venus van Willendorf, de Venus van Laussel met een hoorn des overvloeds in de hand, de Vestonische Venus en ook een kalkstenen beeldje afkomstig uit Grimes Graves in Norfolk, Engeland.”¹²⁾ De beeldjes stellen vrouwen voor, voorzien van wanstaltig grote borsten en veel te omvangrijke, zwangere lichamen. De opgezwollen buiken hangen hen tot op de knieën. Men veronderstelt hier te doen te hebben met beeldjes ten behoeve van de vruchtbaarheids-cultus. Erich von Däniken wijst er mijns inziens terecht op “dat deze beeldjes niet religieus gebonden zijn, maar een realistische weergave vormen van zwangerschappen van jonge vrouwen, genoodzaakt het kind van een reus ter wereld te brengen.”

Gods scheppingsopdracht werd door de handelwijze van de reuzen in discrediet gebracht. Alle goden schuldig bevonden aan schending van deze opdracht werden van het aardoppervlak verbannen naar het inwendige van de aarde, voorbestemd de talrijke hen resterende levensdagen in duisternis te slijten. Zij hadden hun hemelse rechten verspeeld. Nakomelingen voortgekomen uit de juiste verbintenissen van Aasen en Vanen tezamen, zouden voortaan ongestoord invloed uitoefenen op de geschiedenis der mensheid. Zij vermenigvuldigden zich en vormden de moeders en vaders van de huidige mens.

Wij maakten reeds kennis met de Babylonische koningslijsten en de daar genoteerde koning Gilgamesj, koning van Uruk, die voor éénderde mens was en voor tweederde god. Gilgamesj stierf toen hij 126 jaar oud was. Gilgamesj was groot van postuur in vergelijking tot zijn medemensen. De goden schonken hem zijn gestalte. De god Hadad (één der Aasen) schonk hem zijn kracht. Zijn hoedanigheden ontving hij van de god Sjamassj. Zijn moeder was Nin-Sun.¹¹⁾

Gilgamesj was een moedig koning en dapper krijger, maar tegelijkertijd was hij een rokkenjager. Lief en leed deelde hij met zijn boezemvriend Enkidu, die tevoorschijn was gekomen uit de wildernis. Enkidu (Ankhidu) was ongetwijfeld een afstammeling van één der goden van de Ankh. De twee vrienden trokken tezamen ten strijde. In hun overmoed trokken zij naar het cederbos, waar de reus Chumbaba of Chuwawa de ingang bewaakte naar een onderaards rijk. Het cederbos besloeg een gebied van tien mijl in circumferentie. Maar vanuit andere bronnen vernemen wij dat hier alleen de Levensboom stond en er van een bos geen sprake was. De reus Chumbaba was een afschrikwekkende verschijning. Zijn gebrul was oorverdovend, zijn mond spuwde vuur en zijn adem was dodelijk. Chumbaba had nimmer behoefte aan slaap, noch aan voedsel.¹¹⁾ Deze bijzondere hoedanigheden kwamen hem bij zijn taak goed van pas.

Bewaakte deze reus de ingang tot een wereld gelegen onder het aardoppervlak? Lag (en ligt) daar het verblijf van de verbannen goden-reuzen die door God werden geoordeeld en die in grottenstelsels een nieuw rijk stichtten? Bediende de reus Chumbaba zich van een wapen van ongekeerde kracht, waarmee hij eventuele indringers op afstand hield? Of vertegenwoordigde deze reus een wapen dat een vurig gas uitstiet? Werd het wapen vanuit het onderaardse rijk in werking gesteld wanneer de noodzaak hiertoe zich voordeed?

Théo Bauer ontdekte tijdens de opgraving van de zonnetempel van Isjchäli een Oud-Babylonisch fragment, waarin een beschrijving werd opgenomen van het cederbos uit het Gilgamesj-epos. Zijn publicatie uit 1957 vermeldt dat slechts gesproken wordt van één enkele Boom, omgeven door een stralengloed van immense kracht, die de ingang naar de onderwereld beschermt. Chumbaba bewaakte deze heilige ceder. De boom verwijst ongetwijfeld naar de Levensboom, “wiens takken naar de aarde reiken en die wortelt in de hemel”. De Boom registreert onder meer het doen en laten van de verbannen goden en van hun nageslacht. De stralengloed van immense kracht duidt de uiterst actieve bron van energie aan die de Boom doorstroomt.

Gilgamesj en Enkidu bereikten Chumbaba. Zij gingen de reus te lijf. “Bijl en zwaard velden de reus. ¹¹⁾ Helpers van Chumbaba schoten tevoorschijn vanuit de onderwereld. Gilgamesj en Enkidu doodden er zeven. Gilgamesj was niet in staat zijn nieuwsgierigheid te bedwingen. Hij opende de geheime verblijfplaats der goden-reuzen van de diepte.

Bezeten van de overwinningsroes keerden de twee helden terug naar Uruk. De tempelgodin Ishtar, die haar koning eer wilde bewijzen, verzocht hem die nacht het bed met haar te delen. Maar Gilgamesj weigerde. De diep gekrenkte Ishtar wendde zich daarop tot de vader der goden, de hemelgod Anu (waarvan Hanuman afstamt ^(Gth)) en verzocht hem haar de hemelstier te zenden. De stier werd afgestaan en viel Enkidu aan, die luid roepend Gilgamesj te hulp riep. Met zijn tweeën overmeesterden zij de stier en doodden hem. Ook sneden zij hem het hart uit. Ishtar sloeg het gevecht gade en verwenste Gilgamesj opnieuw. Enkidu sneed de stier een dij af en wierp die naar de tempelgodin. Daarop keerden de beide mannen de beledigde Ishtar de rug toe, trokken naar het paleis en vierden feest. Tenslotte legde het tweetal zich ter ruste. Enkidu droomde dat de goden in boze stemming bijeen kwamen. Zij spraken zowel van de dood van de Bewaker van de ingang tot het Rijk onder de wereld als van de dood van de hemelstier. Enlil, god van de aarde, wenste de dood van Enkidu. De zonnegod Sjamasj trachtte, zonder resultaat, Enlil van dit plan af te brengen. Enkidu stond bij Enlil reeds niet goed aangeschreven. In een droom had Enkidu de jager zowel als de hetaere (tempelhoer ^(Gth)) van de Tempel van Ishtar, die hem oorspronkelijk naar Uruk brachten, verfoeid.

Enkidu ontwaakte en voelde zich niet goed. Dagelijks verslechterde zijn toestand. Tenslotte stierf Enkidu. Gilgamesj was uitzinnig van smart en raakte bezeten van angst voor de grens van het bestaan. Hij verliet zijn stad en zwierf ontredderd door het land. Gedreven door wanhoop besloot hij tenslotte op zoek te gaan naar zijn voorvader Uta-napisjtjm, zoon van Ubara-tutu. (Uta-napisjtjm is dezelfde persoon als Noach uit het Bijbelse zondvloedverhaal. Hieruit volgt dat Ubara-tutu wellicht de Bijbelse Lamech vertegenwoordigt). De goden verleenden Uta-napisjtjm de onsterfelijkheid en nodigden hem uit met hen samen te verblijven op het Eiland der Gelukzaligen.”

Gilgamesj moet westwaarts zijn getrokken, want na een langdurige voettocht bereikte hij de berg Maasju of Tweelingberg, die de poort vormt waarachter de zon 's avonds ter kimme daalt. Deze poort verschaft toegang tot de oceaan. Volgens de oude Grieken bevond zij zich bij de Zuilen van Hercules (Heracles), thans de Straat van Gibraltar. Gilgamesj zag dat de ingang werd bewaakt door twee schorpioenreuzen, die bedekt waren met een ijzige glans. De schrik sloeg hem om het hart, maar hij vermande zich en riep de schorpioenreuzen aan. De manlijke reus keek naar Gilgamesj en herkende hem als iemand die behoorde tot het geslacht der goden. De reuzin had echter haar bedenkingen. Zij bracht naar voren dat Gilgamesj slechts voor tweederde goddelijk was en voor éénderde mens.

De goden lieten blijkbaar niet iedereen zomaar tot hun omgeving toe. Het eiland werd beschermd tegen vreemdelingen, in het bijzonder tegen de mensheid. Slechts een enkeling werd het vergund door te dringen tot de nabijheid van de goden, tot het Paradijs. De goden beschermden de geheime kennis, de wetenschap die de mens door vele eeuwen heen zelf zou gaan ontwikkelen.

Op verzoek van de schorpioenreuzen verklaarde Gilgamesj op weg te zijn naar zijn voorvader Uta-napisjtjm, die zich op het godeneiland vestigde. Gilgamesj verkreeg toestemming om zijn reis voort te zetten. Tegelijkertijd ontving hij de waarschuwing dat “de tocht door het gebergte” moeizaam was en leidde door een nauwe kloof, waar geen licht tot doordrong, waar absolute duisternis heerste. Gilgamesj liet zich echter niet weerhouden en ging door de poort. De tocht voerde Gilgamesj over een pad beneden het aardoppervlak. “Vóór noch achter zich kon Gilgamesj ook maar iets ontwaren. Door wanhoop bevangen liep hij voort. Na een afstand van tachtig mijl te hebben afgelegd, slaakte hij een gil. Toch zette hij

door. Na negentig mijl te hebben afgelegd voelde hij hoe een koele noordenwind langs hem streek. Het einde van de reis kwam in zicht. Hij bereikte aan het einde van de lange onderaardse passage een opening en trad naar buiten. Gilgamesj ontwaarde de tuin der goden, die op een afstand van tien mijl van hem verwijderd lag. Hij snelde erheen. Cornalijnsteen en lazursteen droegen zowel bloesem als vruchten. Hij bereikte de godentuin.”

Gemeten naar Babylonische begrippen plaatst men de Tuin aan de oever van de grote oceaan. De uit de bibliotheek van Assurbanipal afkomstige beschrijving van de Hof van Eden bleef helaas fragmentarisch bewaard. Gesproken wordt van een ceder en een Johannesbroodboom, van edelstenen als turkooizen, glanskobalt, haematiet en bergkristal, die in overvloed aanwezig waren. Het vervolg van de gebeurtenissen berust op gegevens uit de bibliotheek van koning Assurbanipal, aangevuld met die uit een Oud-Babylonisch fragment.¹¹⁾

“Gilgamesj werd waargenomen door de schenkster Sidoeri, die de nectar der onsterfelijkheid bereidde voor de goden. Toen zij de haveloze en uitgeputte vreemdeling ontwaarde, vluchtte zij haar woning binnen. Op boze toon verklaarde Gilgamesj door de gesloten deur dat hij van zins was de zee over te steken naar het Eiland der goden. Sidoeri deed haar best hem van het plan te weerhouden: “Al bedwong je de zee, de wateren des doods beletten de toegang!” Plotseling verscheen de veerman Ur-sjanabi, beheerder van het stenen geboomte. Hij was munt aan het verzamelen en deed zijn beklag dat Gilgamesj ingrediënten voor de nectar vernielde tijdens zijn tocht. Gilgamesj uitte zijn smart om het verlies van Enkidu en vertelde van zijn angst voor de dood. Sidoeri raadde hem aan zijn smart te vergeten door dagelijks feest te vieren, rijkelijk te eten en te drinken en een leven te gaan leiden van louter genoegens. De goden hadden de mensheid immers de onsterfelijkheid onthouden. Woede en verontwaardiging over het lichtzinnig voorstel welden in Gilgamesj op. Hij greep bijl en zwaard, daalde af en verbrijzelde gesteenten en muntbloesem. Toen hij zijn agressie had afgereageerd, ontspon zich een dialoog tussen Gilgamesj en Ur-sjanabi. Na veel heen en weer gepraat toonde de veerman zich bereid Gilgamesj over te zetten naar het Eiland. Maar hij voegde er aan toe: “Je handelwijze werd oorzaak van het verbrijzelen van de muntbloesem en je belemmerde de reis. Daal af naar het (stenen?) geboomte van het bos en hak met de bijl vaarbomen met een lengte van 60 el, schil deze af en laat ze spits toelopen. Vervoer ze daarna hierheen.”¹¹⁾

Gilgamesj voldeed aan de opdracht. Hij bracht de veerman het gewenste aantal vaarbomen. De boot werd in het water gebracht en zij gingen aan boord. De reis nam anderhalve maand in beslag. Toen bereikten zij de wateren des doods. Ur-sjanabi waarschuwde Gilgamesj zijn handen niet in het water te steken. Reeds waren 120 vaarbomen verbruikt. Daarop rukte Gilgamesj zich de kleren van het lichaam en vormde daarmee een zeil. Met zijn hand hield hij de ra in evenwicht.

Uta-napisjtjm zag de boot naderen en ontwaarde de vreemdeling.”

Helaas ontbreekt ook hier de beschrijving van het godeneiland. Wij vervolgen de geschiedenis op het moment waarop Uta-napisjtjm Gilgamesj ondervroeg waarom hij er zo bleek en bedrukt uitzag en om welke reden hij de reis naar het godeneiland ondernam. “Op eenvoudige wijze en met ontroerende bewoording beschreef Gilgamesj zijn vriendschap met Enkidu, zijn verdriet om het heengaan van zijn kameraad en zijn angst om zelf te moeten sterven. Hij verhaalde van zijn langdurige tocht, die hem voerde over de omvangrijke steppen en door de onderaardse toegangsweg, zijn ontmoeting met de schenkster en met de veerman Ur-sjanabi. Uta-napisjtjm antwoordde dat de dood de mensheid niet kon worden onthouden en onvermijdelijk was. Tegelijkertijd beschreef hij de nadelen van een eeuwig bestaan, van een eeuwige voortgang der gebeurtenissen. “De dood kan men niet beschrijven. Wanneer het einde nadert, komen de goden uit de diepte bijeen en wordt het lot geworpen.”¹¹⁾ Om

Gilgamesj op de proef te stellen, gelastte Uta-napisjt看 hem gedurende zes dagen en zeven nachten wakker te blijven. De vermoeide koning viel echter onmiddellijk in slaap. Uta-napisjt看 verzocht zijn echtgenote broden te bakken en iedere dag één van deze broden bij Gilgamesj' hoofd te plaatsen. Wanneer Gilgamesj dan ontwaakte, kon men aan de staat waarin de broden verkeerden zien hoe lang hij geslapen had. Het duurde echter zó lang voor Gilgamesj ontwaakte dat het Uta-napisjt看 begon te vervelen. Hij raakte zijn nazaat aan en deze schrok wakker. Inmiddels waren er zeven dagen verstreken. Daarop droeg Uta-napisjt看 de veerman Ur-sjanabi op Gilgamesj naar de waskolk te brengen om zich in het water te baden dat bij goden en mensen verjonging teweegbracht. Door de aanraking met dit water veranderden Gilgamesj' kledingstukken in schitterende gewaden. Ofschoon de goden zich regelmatig met dit water wasten, werd het Gilgamesj slechts voor één maal vergund, opdat hij verfrist en verjongd de terugweg kon aanvaarden. Deze eigenschappen zouden hun uitwerking behouden tot op het moment waarop de koning de stad Uruk bereikte. Gilgamesj nam afscheid van Uta-napisjt看 en diens echtgenote en scheepte zich in voor de terugreis. De boot was juist vertrokken toen de echtgenote van Uta-napisjt看 zich bedacht dat haar man Gilgamesj geen afscheidscadeau geschonken had. De passagiers werden teruggeroepen en de boot legde weer aan.

Nu verklapte Uta-napisjt看 aan Gilgamesj op welke plaats onder water het doornige levenskruid groeide. Gilgamesj bond stenen aan zijn voeten en liet zich in het water zakken. Hij ontwaarde het kruid en plukte het af, verwijderde de stenen van zijn voeten en bereikte de oppervlakte. Vervuld van blijdschap aanvaardde hij de reis die in het verschiet lag. De eeuwige jeugd was binnen bereik gekomen. Hij droomde ervan hoe hij bij thuiskomst onder meer de grijsaards uit zijn stad van het kruid zou laten profiteren.

In gezelschap van Ur-sjanabi passeerde Gilgamesj tijdens zijn tocht overland een waterplas. Hij daalde af naar het water en waste zich grondig. Een slang kwam naderbij. Zij rook het geurige levenskruid, gleed voort en verorberde de plant. Gilgamesj' teleurstelling was groot.

Boos en bedroefd vervolgde Gilgamesj met Ur-sjanabi zijn weg. Maar tenslotte berustte hij in zijn lot. Uruk werd bereikt en de koning toonde zijn gast de schone tempel en de stevige, brede stadsmuur, die nog overeind stond lang nadat Gilgamesj was heengegaan.”¹¹⁾

De nazaten der goden, Adam en Eva tezamen met hun broers en zusters en ook het nageslacht van deze godenkinderen waren zich pijnlijk bewust van de eigenschap der onsterfelijkheid die hen was ontzegd. Gilgamesj werd verteerd door verlangen naar deze eigenschap. Hij ondernam de maandenlange, moeizame en zeker niet ongevaarlijke tocht met het doel de goden te smeken hem de onsterfelijkheid alsnog te verlenen. Maar zijn moeite werd niet beloond. Noch het verklappen van de plaats waar het kruid omhoog wies, noch het uiteindelijk bezit van het levenskruid dienden hem tot heil. De goden vernamen al ras dat Uta-napisjt看 bedrog pleegde en zijn nazaat in de gelegenheid had gesteld het kruid te bemachtigen. Zij zonden Gilgamesj de slang na: de boodschapper die het kruid ongezien wegnam.

Wij keren terug naar de episode waarin de twee boezemvrienden Gilgamesj en Enkidu naar het cederbos trokken (of naar de Cederboom), waar de reus Chumbaba de toegang tot de onderwereld bewaakte. Wij herinneren ons hoe de Quiché-Maya aan de onderwereld de naam Xibalba schonken en aan de bewaker van de onderwereld de naam Chi-Xibalba toekenden. In een komend hoofdstuk benaderen wij het onderaardse Rijk Agharti of Asgarte, het Rijk dat de werelddelen oorspronkelijk door middel van onderaardse gangenstelsels met elkaar verbond. De hoofdstad van deze bewoonde onderwereld draagt de naam Shamballah, hetgeen Huis van

God beduidt (Shamb(a)Allah). De reus bij de Cederboom bewaakte de toegang tot deze wereld. Chumbaba herinnert ons aan Kumbhakarna, Ravana's reuzenbroeder, die door een pijl uit Rama's boog werd gedood.

Oude volksvertellingen leren ons hoe de namen van reuzen vaak aanvangen met de letter O, zoals de reuzen Og en Osric. In Wales doen een aantal verhalen de ronde waarbij reuzen een hoofdrol vervullen. De bekendste volksvertellingen uit Wales werden samengebundeld in de "Mabinogion". Reeds in de veertiende eeuw op schrift gesteld, vertaalde Lady Charlotte Quest omstreeks 1840 de Mabinogion in de Engelse taal.⁶³⁾

Eén van de oude vertellingen verhaalt hoe een Ierse koning, Matholwch geheten, naar Harlech reisde om de hand te vragen van Branwen, dochter van Llyr. "Branwen bezat twee broers, de reuzen Bran en Manawyddan. Ook had zij een halfbroer, de ruziezoeker Efnisien, bezeten van verlangen naar strijd. Het koninkrijk beleefde echter een langdurige periode van rust en welvaart.

Ter gelegenheid van het huwelijk van Matholwch en Branwen, dat te Aberffraw werd voltrokken, vierde men langdurig feest. Vervuld van haat doodde Efnisien de onovertroffen paarden van de Ierse gasten. De koning suste de woede van Matholwch en van de Ierse krijgers door hen te overladen met rijke geschenken, waaronder een magische kookketel van grote omvang.

Het jonggehuwde paar vertrok naar Ierland, waar de jonge koningin na verloop van tijd het leven schonk aan een zoon, Gwern geheten. De laffe daad van Efnisien had tot gevolg dat Branwen onheus werd behandeld en door de Ieren voortdurend werd bedreigd. Het was haar verboden contact op te nemen met haar familie in Wales. Uiteindelijk slaagde zij er op listige wijze in bericht te zenden aan haar broers.

De reus Bran trok aan het hoofd van een legermacht op naar Ierland. De Ieren gedroegen zich tegenover Bran zeer beminlijk en lieten het voorkomen alsof zij geen krijg wensten. Tezamen met zijn manschappen werd Bran naar een schitterend paleis gevoerd. Efnisien, die zijn broer Bran vergezelde, vertrouwde zijn gastheren allerminst en verzocht Bran als eerste het paleis te mogen betreden. In de Grote Zaal aangekomen, keek hij goed rond om elke vorm van verraad vóór te zijn. Hij ontwaarde een groot aantal meelzakken die van de zoldering omlaag hingen, trok zijn zwaard en stak daarmee in iedere meelzak. De krijgers, die in de zakken verborgen zaten, vonden allen de dood.

Later op de dag werd Branwen's zoon aan Bran voorgesteld. Efnisien zag met lede ogen aan hoe Gwern al zijn aandacht richtte op Bran. De boze Efnisien pakte Gwern op en wierp hem in het hoog oplaaiende vuur, waarin de jongen omkwam. De Ieren trokken daarop hun zwaarden en vielen de bezoekers aan. Aan beide zijden werden grote verliezen geleden. Maar de Ieren bezaten de magische kookketel, die Bran hen zelf geschonken had. Hun doden wierpen zij in deze ketel waaruit de krijgers herrezen om de strijd terstond voort te zetten. Het dunnende leger van Bran was tegen een dergelijke overmacht niet opgewassen. Nu begon het tot Efnisien door te dringen welk kwaad hij had aangericht. Met inspanning van al zijn krachten wist hij de magische ketel te breken. Deze inspanning kostte hem het leven, maar zijn landgenoten waren gered. De strijd duurde voort, hevig en bitter. Bran behaalde de overwinning. Slechts zeven van zijn krijgers behielden het leven. Zelf werd Bran dodelijk verwond. Op zijn eigen verzoek hakte men hem het hoofd af. Bran werd in de Witte Berg bij Londen begraven. Branwen stierf van verdriet."⁶³⁾

Bran, die een rol vervult in diverse volksverhalen, was een reus van goede wil, die de mensheid terzijde stond en beschermde. Maar lang niet alle reuzen waren de mensheid goed gezind.

Eén der vroegste verhalen uit Wales betreft de geschiedenis van Culhwch en Olwen.⁶³⁾ "Prins Culhwch (of Kilwhch) werd verliefd op de dochter van de wrede reus Yspaddeden

Penkawr, ofschoon hij haar nimmer had aanschouwd. Zijn vader raadde Culhwch aan de hulp van Arthur en zijn mannen in te roepen bij de talrijke taken die de reus Culhwch hem opdroeg, toen deze hem een bezoek bracht met het doel de hand van zijn dochter te vragen. Tot nu toe was niemand in staat gebleken deze taken tot een bevredigend einde te brengen. Indien alle taken zouden worden volbracht, zou de wrede reus sterven.”⁶³⁾

Een aaneenschakeling van taken wordt in het verhaal naar voren gebracht, taken waaraan al dan niet begonnen wordt, taken die worden vergeten of worden volbracht, terwijl nieuwe taken worden aangepakt. Tot de taken behoorde onder meer het wegnemen van schaar, scheermes en kam die een reuzenzwijn tussen de horens meevoerde. “Eigenlijk was het zwijn een koning, die tot straf voor zijn vele zonden gedwongen werd deze gedaante aan te nemen. Vergezeld van zeven biggen voerde het zwijn een langdurige en hevige strijd met Arthur en zijn krijgslieden, een strijd die hen door vele landstreken voerde, waaronder Arthurs eigen domein. Tenslotte gelukte het Arthur de voorwerpen te bemachtigen. Het zwijn wist te ontkomen, dook in zee en liet nimmer meer van zich horen.

Na talrijke opdrachten te hebben vervuld, reden Culhwch en Arthur gezamenlijk naar de verblijfplaats van de reus Yspaddeden Penkawr en sloegen hem het hoofd af. Nu kon het huwelijk van Olwen en Culhwch doorgang vinden.”⁶³⁾

Arthur treedt in legenden uit Wales nimmer als koning voor het voetlicht, maar als eenvoudig aanvoerder van een groep krijgers, bekend vanwege hun moed en rechtschapenheid. De Kelten beschouwden Arthur reeds als een held uit een ver verleden.

De dochter van de reus Yspaddeden Penkawr heette Olwen. Haar naam vangt aan met de letter O.

Reuzen schepten er genoeg in reusachtige brokken gesteente op te tillen, mee te dragen en dan ver van zich af te werpen. Merlijn de Tovenaar, die een intrinsieke rol vervult bij de legenden rond koning Arthur, vertelt hoe reuzen vanuit Ierland eigenhandig de megalieten (grote stenen) aanvoerden waaruit de “Dans der reuzen” of het megalithisch monument Stonehenge werd samengevoegd dat zich te Wiltshire in Engeland bevindt. De reuzen plaatsten menhirs (rechttopstaande stenen) van circa 6 meter hoog en met een gewicht van 70.000 kg. rechtop en brachten dekstenen aan. Wij weten thans dat de blauwe menhirs afkomstig zijn uit Wales. Op welke wijze de enorme brokken gesteente naar Wiltshire zijn vervoerd is nog immer een raadsel. Maar wellicht kenden de reuzen uit de tijdkring van de megalithische cultuur⁴⁵ methoden om het gesteente over land en over zee te vervoeren.

---

⁴⁵ De megalitische culturen dateren uit het 2e millennium v. Chr.

Figuur 15 Stonehenge 1.

Figuur 16 Stonehenge 2.

De vroege Kerkvaders daalden meedogenloos neer op de Arthur-legenden. De pure herinnering aan deze legendarische held werd allereerst vermengd met uit Frankrijk afkomstige legenden van prehistorische oorsprong met betrekking tot de Tafelronde. De legenden werden herschreven en aangepast aan de periode van de Middeleeuwen. De zoektocht naar de Heilige Graal, naar de drinkbeker die Jezus ledigde tijdens het Laatste Avondmaal en die Jozef van Arimathea naar Engeland zou hebben vervoerd, voorzag Arthur en zijn krijgers van een heilig, Christelijk ideaal. De oeroude legenden verkregen een Middeleeuws karakter. Arthur werd een koning die Christus diende. Tezamen met zijn Middeleeuwse ridders verbleef Arthur nu in de Middeleeuwse burcht Camelot. Zowel de ridders als Arthur zelf en ook zijn gemalin Geneviève werden gehuld in Middeleeuwse kledij. De ridders, waartoe Lancelot of Launcelot behoorde, gedroegen zich dienovereenkomstig.

Geneveva (Geneviève, Guinevere) werd oorspronkelijk aangeduid met de naam Guenhwyvar, de Witte of Reine Schaduw, een naam die haar verbindt met de Aardmoeder-Aardgodin.

Om tot de kern van de Arthur-legenden door te dringen moeten wij deze geheel ontdoen van Christelijke invloeden.

De heilige drinkbeker, die een zo belangrijke plaats vervult in de Arthur-legenden, stamt van de magische kookketel uit het Oude Geloof. De kookketel bevatte het heilig water dat opwelde uit de baarmoeder van de Aardgodin, die haar kinderen (al wat leeft) het levensbrengende water schonk. Dit heilig water bevatte de eigenschap verleden, heden en toekomst te weerspiegelen.

De heilige Graal was een voorwerp afkomstig uit de periode van vóór de zondvloed, uit Atlantis. Dit voorwerp, welke vorm het ook heeft bezeten, was het teken des verbonds tussen God en Zijn schepping: "Gaea-el".

Het beroemde zwaard Excalibur, dat Arthur als enige vermocht uit de steen te trekken waarin het verankerd lag, vertegenwoordigt de magische speer Gugnir, die aan Odin toebehoorde.

De bijeenkomsten van Arthur en "de ridders" van de Ronde Tafel werden niet gehouden tijdens de Middeleeuwen. De gebeeldhouwde zetels van voortreffelijke kwaliteit, geschaard rond de beroemde Tafel, werden ingenomen door de goden van de Ankh. Eén zetel bleef lange tijd leeg. Merlijn de Tovenaar voorspelde de komst van een groot man, die pas na jaren de lege zetel zou gaan bezetten. De naam van deze man was Galahad. Wellicht vertegenwoordigt Galahad de god Balder, op wiens komst de mensheid haar hoop vestigde toen de zondvloed was verstild. Balder was een zoon van Odin.

De vraag dringt zich aan ons op wie Arthur, Guinevere, Lancelot en zijn Elaine in werkelijkheid waren en gedurende welke periode zij op aarde verbleven. Om welke reden ging van hun gezamenlijk bestaan een zo grote invloed uit dat men zich hen bleef herinneren? De oorspronkelijke Arthur was begiftigd met karaktereigenschappen die blijk gaven van grote wijsheid en edelmoedigheid. Hij beschikte over krachten die het begrip van de toenmalige mensheid te boven ging. Arthurs vele gevechten met reuzen duiden er reeds op dat zijn aanwezigheid samenviel met de periode waarin talrijke reuzen de aarde bevolkten. Eerst volgen wij Arthurs laatste strijd.

"De laatste, zware strijd die Arthur voerde, was de hevigste die hij tegemoet trad.¹⁵⁾ De legende begint met de verbanning van ridder Lancelot naar Frankrijk. Arthur heeft eindelijk vernomen hetgeen zijn ridders reeds lang voor hem verzwegen hielden: het vermoeden dat Lancelot en Geneveva Arthur zouden hebben bedrogen. (Dit lot viel ook Rama ten deel toen zijn raadsheren hem meedeelden dat het volk begon te morren omdat men Sita's onschuld in twijfel trok.^(GtH)) Aangespoord door de valse ridders Mordred en Gawaine begaf

Arthur zich naar de Franse stad Bayonne, waar Lancelot zich ophield. Arthur, die veel van Lancelot hield, had hem bij aankomst in Bayonne reeds vergeven, maar Gawaine spoorde hem aan tot wraak. Lancelot en Gawaine raakten verwickeld in een tweegevecht, waarbij Gawaine het onderspit moest delven. Arthur ontving inmiddels een bericht dat hem tezamen met zijn 6.000 manschappen spoorlags terugvoerde naar Engeland.

Bij zijn vertrek uit Engeland had Arthur het bestuur tijdelijk overgedragen aan Mordred. Tijdens Arthurs afwezigheid maakte Mordred bekend een bericht uit Frankrijk te hebben ontvangen, waarin Arthurs dood werd gemeld. Mordred reisde daarop met spoed naar Canterbury, waar hij zich tot koning liet kronen. Ook beval hij koningin Geneveva zijn gemalin te worden. Geneveva bedacht daarop een list om te ontkomen aan het ongewenste huwelijk. Zij verzocht Mordred om toestemming af te mogen reizen naar Londen om een bruidskleed aan te schaffen. Mordred stemde toe. Geneveva verliet in gezelschap van haar gevolg en haar krijgers de burcht Camelot en nam in Londen haar intrek in de Toren aan de Theems. Zij liet grote voorraden voedsel en drank inkopen en bij de Toren afleveren. Toen Mordred het gebeurde vernam, bestormde hij de vesting. Maar de aanval werd afgeslagen. Nu ontving Mordred het bericht dat koning Arthur op weg was naar Engeland. Tezamen met zijn legermacht trok hij op naar de kust. Op de heuvels werden wachtposten geplaatst. Onmiddellijk na aankomst zette Arthur de aanval in. Mordred werd teruggedreven. Velen van diens manschappen lieten hem in de steek. Gedurende de strijd raakte Gawaine dodelijk verwond. Vóór hij stierf verzocht hij Arthur een brief te zenden aan Lancelot, waarin Gawaine hem smeekte om vergiffenis voor zijn wraakzuchtige houding.

Arthur en zijn krijgers achtervolgden Mordred tot aan de vlakte van Salisbury, waar de beslissende strijd een aanvang nam.

Intussen ontving Lancelot het bericht van de dood van Gawaine. Hij besepte in welk groot gevaar Arthur verkeerde en spoedde zich tezamen met zijn manschappen per schip naar Engeland. Daar aangekomen stootte hij meteen door naar de Vlakte van Salisbury, waar de strijd reeds in alle hevigheid was aangevangen. Arthur, in gevecht met één der ridders, bracht deze een dodelijke steek toe. De ridder stortte ter aarde en riep: "Ik ben het, Mordred!" Voor de laatste maal richtte Mordred zich op en hij bracht met zijn speer Arthur zo een harde slag op het hoofd toe, dat Arthur het leven liet.

De schone Geneveva ontkwam op deze wijze aan een huwelijk met Mordred, maar tegelijkertijd verloor zij haar gemaal Arthur."

Bovenstaande legende spreekt opnieuw van een broederstrijd, ditmaal gevoerd op de Vlakte van Salisbury. Ook is het bezit van een koninklijke gemalin in het geding. De slechte en op valse wijze tot koning gekroonde Mordred trachtte Geneveva te dwingen zijn gade te worden. Geneveva sloot zich op in een Toren, binnen een onneembare vesting en wist te ontsnappen aan een gehaat huwelijk. Mordred werd gedood, maar evenals bij de strijd op de Vlakte van Moy Tura vond de oorspronkelijke koning de dood. Geneveva's predicament herinnert aan Sita, opgesloten in de paleistuin. Ravana kon de schone prinses en toekomstige koningin echter niet zonder haar instemming aan zich binden. Er was immers een vloek over hem uitgesproken.

Niet alleen de legende van koning Arthur, maar ook de geschiedenis van het liefdespaar Tristan en Isolde komt voort uit de Keltische herinnering aan gebeurtenissen afkomstig uit een ver verleden. Dr. Joseph Bédier wijdde een uitvoerige studie aan de bestaande, fragmentarisch bewaard gebleven fragmenten met betrekking tot dit legendarische verhaal. Na gedane arbeid bewerkte hij de verzamelde fragmenten.⁶⁾ Tristan en Isolde ondergingen hetzelfde lot als Arthur en Geneveva. Zij verkregen eveneens een Middeleeuws karakter en een bij de Middeleeuwen behorend jasje aangemeten.

De legende vangt aan ten tijde van koning Marc van Cornwall, wiens koninkrijk werd belaagd door vijanden.⁶⁾

“Koning Rivalen stak vanuit zijn koninkrijk Lobnois de zee over om koning Marc te hulp te snellen en hem bij te staan in de strijd. Uit waardering voor de hulp die koning Rivalen hem bood, schonk Marc Rivalen zijn zuster Blanceflor tot gemalin. Het huwelijk werd in het klooster van Tintagel voltrokken. Het jonge paar verbleef enige tijd aan het Hof van koning Marc, maar vertrok tenslotte naar het eigen Rijk. Thuisgekomen trok Rivalen ten strijde tegen hertog Morgan. De zwangere Blanceflor werd onder de hoede gesteld van de trouwe maarschalk Rohalt de Woordhouder. Helaas sneuvelde Rivalen in de strijd. De diepbedroefde Blanceflor baarde een zoon, die zij Tristan noemde. Zij stierf terwijl het kasteel reeds omringd werd door Morgan en zijn krijgers. Rohalt slaagde erin met de baby uit de burcht te ontsnappen. Binnen het eigen gezin nam hij de opvoeding van de jonge prins ter hand. Op deze wijze verkreeg Tristan een uitstekende en liefdevolle opvoeding. Hij groeide voorspoedig op.

Op een kwade dag viel Tristan in handen van een aantal Noorse kooplieden, die hem op hun schip meevoerden. Hevige stormwinden en huizenhoge golven dreven het schip echter uit de koers naar een rotsachtige kust. De kooplieden vreesden dat de zee zich op hen wreekte omdat zij de jongen hadden ontvoerd. Zij plaatsten Tristan in een bootje en vertrouwden hem toe aan de zeegod. Het bootje dreef naar de kust, waar Tristan de hoge rotswand beklom. Hij bereikte het beboste achterland, waar jagers de onbekende jongen aantroffen en met zich mee voerden naar het kasteel Tintagel. Tristan was er niet van op de hoogte dat zijn vader en moeder hier in het huwelijk traden. Koning Marc ontving zijn onverwachte gast vriendelijk. Marc was bijzonder met de jongen ingenomen, toen bleek dat Tristan met grote vaardigheid de harp bespeelde. Daar Marc zich bijzonder tot Tristan aangetrokken voelde, verzocht hij hem zich op Tintagel te vestigen.

Rohalt had intussen nasporingen verricht en belandde uiteindelijk op Tintagel. De maarschalk bracht de rode robijn mee, die Marc zijn zuster Blanceflor schonk ter gelegenheid van haar huwelijk met Rivalen. Marc herkende het juweel en realiseerde zich dat Tristan zijn neef was. Vol vreugde sloeg Marc hem tot ridder.

Tristan keerde terug naar zijn eigen land, waar hij tegen Morgan ten strijde trok. Morgan vond de dood en Tristan schonk zijn land aan Rohalt de Woordhouder. Daarop keerde Tristan naar Tintagel terug om koning Marc te dienen.

Koning Marc was verplicht jaarlijks schatting te betalen aan de koning van Ierland. Deze schatting bestond uit een gewicht aan edele metalen. Tot grote ergernis van de Ierse koning onttrok Marc zich echter aan de verplichting elk vierde jaar driehonderd knapen en driehonderd jonkvrouwen uit de edele geslachten van Cornwall aan hem af te staan. Vanuit Ierland arriveerde een ridder van reusachtige gestalte om de schatting op te eisen. Geen van de baronnen uit Cornwall bracht de moed op om met de reus een gevecht aan te gaan. Daarop verzocht Tristan de koning om toestemming zelf met de reus te vechten. Koning Marc trachtte zijn neef van dit plan te weerhouden, maar Tristan bleef bij zijn besluit en voer naar het eiland Sint-Samson om de reus te ontmoeten. Tijdens het langdurige en hevige gevecht wist de reus Tristan ernstige verwondingen toe te brengen met zijn met vergift bestreken speer. Desondanks zag Tristan kans de reus te doden. In de schedel van de reus bleef een klein stukje metaal achter van de kling van Tristans zwaard. Zwaargewond en stervende bereikte Tristan Tintagel. Hij verzocht koning Marc hem, slechts vergezeld van zijn harp, in een boot zonder riemen neer te leggen en die in zee te stoten. Vissers hoorden van over het water wonderschone melodieën uit het bootje opklinken. Zij brachten het bootje naar de haven van Weisefort, waar zich ook het lichaam van de gedode reus bevond. De zwaargewonde ridder werd naar het kasteel gevoerd, waar Isolde de Blonde zich over de zieke ontfermde en hem

verpleegde tot hij geheel genezen was. Wat Isolde echter niet wist was dat zij de man het leven terugschonk die zij haatte omdat hij haar oom gedood had.

Tristan ontvluchtte Ierland en bereikte Tintagel. Marc, opgetogen dat zijn neef plotseling in levende lijve weer voor hem stond, nam zich voor nimmer in het huwelijk te treden, opdat Tristan hem mettertijd zou kunnen opvolgen.

Vervuld van jaloezie drongen vier van Marcs baronnen er bij de koning op aan tóch een huwelijk te sluiten. Om zich te ontdoen van de aanhoudende drang die de baronnen op hem uitoefenden, bedong Marc veertig dagen bedenktijd. Maar toen de veertig dagen bijna verstreken waren, had de koning nog geen oplossing kunnen bedenken voor zijn dilemma. Plotseling vlogen twee vechtende zwaluwen door het geopende raam naar binnen. Eén van hen liet uit de snavel een lange, goudblonde haar los, die voor de voeten van de koning op de grond viel. De koning raapte de haar op en bekeek die. Daarop verliet hij zijn kamer, begaf zich naar zijn baronnen en vertelde dat hij slechts wenste te huwen met de vrouw aan wie de blonde haar toebehoorde. De baronnen voelden zich in het nauw gedreven. Maar toen Tristan de haar bekeek, herinnerde hij zich Isolde de Blonde. De koning verzocht zijn neef op zoek te gaan naar zijn aanstaande bruid. Tezamen met zijn dienaar Gorneval en vergezeld van honderd edele jonge ridders ging Tristan aan boord van een fraai schip, beladen met kostbare waren. Zij voeren naar Weisefort, waar zij zich voordeden als kooplieden.

Op een morgen klonk een afschrikwekkend gekrijs op. Tristan informeerde wie dit geluid veroorzaakte. Het antwoord luidde dat iedere morgen bij de stadspoort een draak verscheen, die niet was te verjagen voordat men hem een jonkvrouw zou hebben geofferd. Tristan galoppeerde te paard het monster tegemoet. Het gevecht nam een aanvang. Maar Tristans zwaard drong niet door de geschubde huid heen. De draak stootte giftige vlammen uit, die Tristans huid verbrandden. Maar desondanks zag Tristan kans zijn zwaard in de geopende bek van het monster te steken en hem dodelijk te verwonden. De draak zeeg ter aarde. Tristan sneed hem de tong uit en verborg die in zijn schoen. Daarop viel hij bewusteloos neer in het gras.

Agynguerran de Rode, hovemeester van de koning, wenste Isolde te huwen. Ofschoon hij bang van aard was, trok hij die morgen op onderzoek uit en trof de dode draak aan. Snel sneed hij hem de kop af, begaf zich naar de koning en vertelde dat hij het monster had gedood. Isolde twijfelde aan deze uitspraak. Tezamen met haar dienstmaagd Brangien reed zij te paard naar de plaats waar de draak zich bevond. Tristans paard stond in de nabijheid. Isolde bekeek het paard van nabij en kwam tot de conclusie dat het paard niet in Ierland was beslagen. Het tweetal ontdekte de gewonde ridder in het gras en bracht hem heimelijk over naar de vrouwenvertrekken van het paleis. Isolde's moeder, die Tristan verpleegde, ontdekte de tong van de draak in Tristans schoen. Bij bewustzijn gekomen, herkende Tristan Isolde, die op dat ogenblik aan zijn bed waakte. In het geheim doorzocht Isolde Tristans wapenrusting en ontdekte de schaarde in zijn zwaard. Zij had het stukje staal bewaard, dat verwijderd was uit het hoofd van de reus de Morhout. Het paste in de inkeping van Tristans zwaard. Isolde keerde zich met het zwaard in de hand naar Tristan en trachtte hem te doden. Maar Tristan pakte Isolde's arm vast en vertelde haar het doel van zijn reis naar Ierland. Ook beschreef hij haar de strijd die hij met de reus had moeten voeren.

Tristan bracht het aanzoek van Marc aan de koning over. Deze vergaf hem de dood van de Morhout en ontving hem aan het Hof. Omgeven door zijn honderd ridders toonde Tristan de tong van de draak. Nu kwam het bedrog van Agynguerran de Rode aan het licht en hij werd gestraft voor zijn bedrog. Maar Isolde was woedend dat Tristan haar niet zelf tot echtgenote verkoos.

Toen de dag van vertrek naderde, mengde de koningin een liefdesdrank, die zij in een kruik schonk en toevertrouwde aan Brangien. Brangien zou Isolde vergezellen naar Cornwall

en de drank aanbieden aan koning Marc en aan Isolde wanneer de bruidsnacht zou zijn aangebroken.

Isolde de Blonde en Brangien gingen aan boord van het schip. Isolde was bedroefd en neerslachtig. Na enkele dagen varen ging de wind liggen. Het schip legde bij een eiland aan. Allen, met uitzondering van Tristan, Isolde en Brangien, gingen van boord. Tristan trachtte Isolde op te vrolijken, maar zijn pogingen bleven zonder resultaat. Het was een zeer warme dag en het tweetal vroeg Brangien hen iets te drinken te brengen. Het meisje ging daarnaar op zoek, pakte de kruik met de liefdesdrank en schonk er wat van in een nap. Zij bood het vocht aan Tristan en Isolde aan. Isolde dronk eerst. Daarop reikte zij Tristan de nap aan, die hij geheel ledigde. Brangien zag hoe de twee jonge mensen elkaar diep in de ogen keken. Zij snelde naar de plaats waar de kruik stond en goot het restant van de drank in zee. Tristan en Isolde kusten elkaar en Brangien was er getuige van hoe het tweetal in elkaars armen de liefde bedreef.

Bij aankomst in Cornwall begroette Marc zijn bruid en voerde haar naar het kasteel. Het huwelijk werd met pracht en praal voltrokken. Om Isolde's schande te verbergen, nam Brangien tijdens de huwelijksnacht Isolde's plaats in op het huwelijksbed.

Isolde trachtte het te doen voorkomen alsof zij een gelukkige koningin was. Tristan verkeerde dikwijls in de nabijheid van het koningspaar. De vier baronnen, die Tristan haatten, zagen de liefdevolle blikken die Isolde en Tristan elkaar toewierpen. Zij waarschuwden koning Marc, die zijn vrouw innig liefhad en de aanklacht terzijde schoof. Maar zijn achterdocht was gewekt. Op een dag ontbood hij Tristan en droeg hem op het land te verlaten. Maar Gorneval bood Tristan onderdak in zijn woning. De trouwe dienstknecht verzong een list, opdat Tristan en Isolde elkaar zouden kunnen ontmoeten. Elke avond sprong Tristan over de muur van een omheinde paleistuin, waar hij stukjes boomschors in een bron wierp. Brangien zag de boomschors in het stroompje drijven en waarschuwde Isolde dat Tristan was gearriveerd. Indien de omstandigheden het toelieten, begaf Isolde zich naar de tuin, waar de gelieven in elkaars armen verbleven. Isolde bloeide op. De vier baronnen waarschuwden de koning. Op een avond verliet Marc in gezelschap van zijn edelen het paleis. Maar hij keerde alléén terug en verborg zich in een pijnboom van de paleistuin, die hem werd aangewezen door een dwerg die de toverkunst beheerste en tevens helderziende was. Marc zag hoe Tristan over de tuinmuur sprong. Maar Tristan ontwaarde het spiegelbeeld van Marc in de bron, op het moment dat hij de stukjes boomschors in het water wierp. Isolde verscheen en Tristan sprak haar aan. Hij deed het voorkomen alsof Isolde eindelijk in een ontmoeting had toegestemd en verzocht haar er bij de koning op aan te dringen zijn onschuld te aanvaarden en hem weer aan het Hof te ontvangen. De koning was er nu van overtuigd dat het tweetal onschuldig was. Hij verzoende zich met Tristan en ook met Isolde.

Iedere nacht verbleef een aantal edelen in de slaapkamer van de koning en koningin. Ook de dwerg die de koning geraadpleegd had, bevond zich gedurende de nacht in deze kamer. Op een nacht strooide de dwerg meel op de grond tussen het bed van Tristan en het bed van de koning. Tristan ontwaakte en zag wat er gebeurd was. Midden in de nacht verliet de koning in gezelschap van de dwerg het vertrek. Met een grote sprong belandde Tristan in het bed van Isolde. Maar een wond aan Tristans voet opende zich ten gevolge van de kracht van de sprong en bebloede de lakens. Na enige tijd sprong Tristan terug naar zijn eigen bed. De koning keerde in gezelschap van zijn baronnen en de dwerg terug naar zijn vertrek. De baronnen wezen op de bebloede lakens en op de wond aan Tristans voet. De koning liet Tristan en Isolde arresteren en veroordeelde hen tot de brandstapel. De volgende morgen reeds werden de brandstapels opgericht. Tristan werd als eerste gehaald. Op zijn weg naar de brandstapel verzocht Tristan zijn bewakers hem toe te staan te bidden in de kapel aan de kant van de weg, die op een hoge rots stond. De bewakers stemden toe en wachtten zijn terugkeer

af. Tristan sprong door het geopende venster aan de achterzijde van de kapel. De wind ving hem op onder zijn mantel en droeg hem veilig omlaag naar het strand, waar Gorneval hem opwachtte. Het tweetal verborg zich tussen de struiken langs het pad waar Isolde voorbij zou komen. Een arme bedelaar, die Tristans vlucht had gadegeslagen, wist in het geheim Isolde te berichten dat Tristan was ontkomen. Toen de koning vernam dat Tristan onvindbaar was, ontstak hij in grote woede. Ofschoon het volk de koning smeekte om gratie aan Isolde te verlenen, werd zij naar de brandstapel gevoerd. Maar vóórdat zij die zou beklimmen, werd zij omringd door een schare melaatsen. Hun leider, Yvain, riep naar de koning: "Geef haar aan ons! Eerst zal ik haar zelf bezitten, daarna zijn al mijn metgezellen aan de beurt. Op die manier zal haar lot zwaarder zijn dan wanneer zij wordt verbrand!" De verbitterde koning schonk daarop Isolde aan de afzichtelijke Ivain. De melaatsen voerden Isolde met zich mee. Maar onderweg sprongen Tristan en Gorneval uit het struikgewas tevoorschijn en Tristan doodde Yvain. De groep melaatsen sloeg op de vlucht. Tristan en Isolde verborgen zich in het woud. Zij voedden zich met vruchten en wortelen. Op zekere dag bereikten zij het huisje van de oude kluizenaar Ogrin, die hen vertelde dat Marc een grote beloning had uitgelooft voor degene die Tristan en Isolde aan hem zou uitleveren. Ogrin bezwoer het tweetal zich toch aan te geven en boete te doen voor hun zonden. Maar Tristan en Isolde drongen slechts dieper door in het woud.

Op een avond legde Tristan, vóór zij zich ter ruste begaven, zijn zwaard neer tussen hem en Isolde. Koning Marc, op jacht in het woud, trof het tweetal die nacht aan. Opnieuw raakte Marc ervan overtuigd dat hij niet werd bedrogen. Marc verving Tristans zwaard door zijn eigen zwaard. Maar bij het ontwaken schrokken Tristan en Isolde. Hun schuilplaats was ontdekt! Opnieuw namen zij de vlucht. Zij begaven zich naar Wales. Isolde werd broodmager. Haar kleding raakte geheel versleten. Isolde betreurde het dat Tristan zijn ridderbestaan als vluchteling moest slijten. Tristan werd geplaagd door wroeging: door zijn toedoen verkeerde Isolde in benarde omstandigheden. Hij uitte deze gedachten en vertelde Isolde dat hij zich met Marc wenste te verzoenen. Gorneval, die zich bij hen voegde, raadde hen aan terug te keren naar de kluizenaar Ogrin en hem te verzoeken op te treden als bemiddelaar. Tristan en Isolde namen Gornevals raad ter harte. Zij begaven zich op weg en bereikten tenslotte Ogrins woning. Opnieuw raadde Ogrin hen aan boete te doen voor hun zonden. Maar Isolde voelde geen berouw. Tristan bood aan het land te verlaten en zich te begeven naar Bretagne of Friesland indien de koning zich bereid verklaarde zich te verzoenen met Isolde. Isolde verklaarde dat zij zonder Tristan niet verder kon leven.

De kluizenaar Ogrin werd bereid gevonden een brief op te stellen aan Marc. Toen de brief gereed was, gingen Gorneval en Tristan samen op weg naar Tintagel. Bij het paleis aangekomen, sprong Tristan over de paleismuur en begaf zich naar Marcs slaapvertrek. Zacht riep hij de koning aan. Marc ontwaakte. Tristan plaatste de brief op het raamkozijn en maakte zich uit de voeten. De koning las de brief en trad vervolgens in overleg met zijn baronnen. Marc, die nog steeds van Isolde hield, vroeg de baronnen raad over de wijze waarop de terugkeer van Isolde tot stand kon worden gebracht. Op de plaats die in Tristans brief stond aangegeven, liet de koning een brief bezorgen waarin hij toestemde in de terugkeer van Isolde. Tristan haalde de brief op en Ogrin las die voor. Met zijn opgespaarde geld begaf de kluizenaar zich naar de stad, waar hij nieuwe kledingstukken aanschafte voor Isolde. Ten afscheid schonk Tristan Isolde zijn trouwe hond Husdent. Isolde schonk Tristan een kostbare ring. Op de afgesproken tijd geleidde Tristan Isolde naar de rand van het woud, waar zij werd opgewacht. Isolde keerde terug naar Tintagel. Maar Tristan verborg zich in de hut van de boswachter Ori, zoals Isolde had voorgesteld.

De baronnen hadden hun vertrouwen in Isolde verloren. Zij raadden de koning aan Isolde haar onschuld te laten bewijzen en haar op te dragen te zweren bij het gebeente der

heiligen. Ook zou zij een gloeiend stuk ijzer uit het vuur moeten nemen. Isolde zond bericht aan Tristan en verzocht hem op de bewuste dag, als pelgrim vermomd, aan de oever van de rivier te wachten.

De dag van Isolde's oordeel brak aan. De stoet begaf zich naar de rivier, waar boten reeds naderden. Isolde liet echter aan de daar aanwezige pelgrim het verzoek overbrengen haar wadend door de rivier naar de overkant te dragen. De pelgrim stemde toe, nam Isolde in zijn armen op en droeg haar naar de overzijde, waar koning Marc haar wachtte. Isolde strekte de handen naar het gebeente der heiligen en sprak: "Ik zweer dat slechts de koning en de arme pelgrim die mij over de rivier droeg, mij in hun armen hebben gehouden. Zij liep naar het vuur, nam er het gloeiende ijzer uit, liep negen passen en wierp het toen weg. Isolde was ongedeerd gebleven.

Tristan en Isolde waren niet in staat het verlangen naar elkaar lang te bedwingen. Zij ontmoetten elkaar opnieuw in de paleistuin. Maar op een avond werden zij betrapt. Tristan vluchtte naar Wales, waarvandaan hij later afreisde naar zijn eigen koninkrijk Loönois. Rohalt de Woordhouder ontving hem vol vreugde. Na enige tijd reisde Tristan naar Friesland, Duitsland en Spanje. In Bretagne aangekomen, streed hij tenslotte samen met Gorneval aan de zijde van hertog Hoël en diens zoon Kaherdin toen het kasteel werd aangevallen. Met Tristans hulp werd de vijand verslagen. Uit dankbaarheid schonk Kaherdin Tristan zijn zuster Isolde met de Schone Handen tot bruid. Tristan stemde toe in de huwelijksvoltrekking, maar verrichtte nimmer de huwelijksdaad. Isolde met de Schone Handen lichtte haar broer Kaherdin in. Deze vroeg Tristan om een verklaring, waarop Tristan hem zijn levensgeschiedenis vertelde.

Isolde de Blonde vernam dat Tristan gehuwd was. Zij treurde om haar verloren liefde en concludeerde dat Tristan haar vergeten was.

Kaherdin besloot samen met Tristan naar Tintagel te reizen. Hij hoopte dat bij een weerzien met Isolde de Blonde zou blijken dat zij niet meer aan Tristan dacht. Op weg naar het paleis ontmoetten zij Dinas van Lidan, de hovemeester van Marc. Dinas verleende Kaherdin, Tristan en Gorneval onderdak. Zelf reisde hij door naar Tintagel. Aan zijn vinger droeg hij de ring van groene jaspis, die Isolde aan Tristan schonk. Marc en Isolde de Blonde zaten aan het schaakbord toen Dinas hen naderde en zijn hand op het schaakbord legde. Isolde herkende de ring. Zij stootte de schaakstukken om. Marc stond op en verwijderde zich. Isolde ontbood Dinas naar haar eigen vertrekken, waar hij de koningin verzekerde van Tristans trouwe liefde en Isolde verzocht nog éénmaal een ontmoeting met Tristan te arrangeren.

Volgens plan vertrok het gehele Hof twee dagen later naar de Witte Vlakte. Verborg in het kreupelhout zagen Tristan en Kaherdin de stoet naderen. Tristan had op het pad een tak van de hazelaar neergelegd, waaromheen zich kamperfoelie slingerde. Toen Isolde de Blonde naderde, bootste Tristan het gezang van nachtegaal en leeuwerik na. De koningin ontwaarde de tak en herkende Tristans stem. In het geheim zond zij Tristan een boodschap voor een ontmoeting. Maar Tristan was niet in staat aan deze oproep gehoor te geven. De volgende dag ging Isolde met haar gevolg ter kerke. Vermomd als pelgrim riep Tristan haar aan. Maar Isolde, die zich bedrogen achtte, hoonde hem en liet hem met stokslagen verwijderen. Maar al spoedig betreurde zij haar daad.

Bezeten van verdriet keerde Tristan terug naar Bretagne. Na enige tijd voer hij naar Cornwall. Hij kledde zich als een arme visser. Zijn haar geknipt in kruisvorm, bestreek hij zijn gelaat met een kruid waarbij zijn gelaatstreken zich wijzigden. Hij reisde naar Tintagel en verkreeg toegang tot het paleis. Tristan wijzigde zijn stemgeluid en gedroeg zich alsof hij waanzinnig was. Hoewel hij Isolde dagelijks ontmoette, herkende zij hem niet. Ofschoon Tristan met de koningin sprak over voorvallen waarvan slechts hij en Isolde op de hoogte waren, bleef Isolde twijfelen aan de identiteit van de man. Tristan verzocht de koningin de

hond Husdent, die lusteloos in zijn hok lag, tot hen toe te laten. Isolde stemde toe. Vol vreugde schoot de hond op Tristan af. Nu sprak Tristan met zijn gewone stem tot Isolde. Opnieuw omhelsden zij elkaar. Maar weer werden zij ontdekt. Zwaaiend met zijn knots en zich gedragend als een waanzinnige passeerde Tristan de wachtposten. Tristan keerde terug naar Carhaix. Tezamen met Kaherdin bond hij de strijd aan met Baron Bedalis en diens zeven broers. Tristan doodde de zeven broers, maar een met vergift bestreken speer verwondde hem. Tristan keerde terug naar het kasteel. Niemand kende een geneesmiddel tegen het langzaam werkend vergift dat zijn lichaam aantastte. Hij voelde hoe zijn einde naderde en verlangde meer dan ooit naar Isolde de Blonde. Kaherdin bezocht zijn zieke zwager. Isolde met de Schone Handen luisterde aan de deur het gesprek af dat de twee mannen voerden. Zij vernam dat Kaherdin zou afreizen naar Tintagel om de koningin te begeleiden naar het sterfbed van haar geliefde. Indien de koningin bij Kaherdins terugkeer niet aan boord van zijn schip vertoefde, zou het schip een zwart zeil voeren, maar indien zij Kaherdin vergezelde, zou het witte zeil worden gehesen.

Een schip werd in gereedheid gebracht. Vermomd als koopman slaagde Kaherdin er in Isolde binnen haar eigen vertrekken te ontmoeten. Hij toonde haar de ring die zij Tristan ten geschenke gaf. De koningin reed te paard naar de haven. Onder voorwendsel dat zij de rijke koopwaar wenste te zien, begaf zij zich aan boord van het schip. Kaherdin stootte de vier Baronnen die Isolde de Blonde begeleidden van de loopplank in het water, waar deze verdronken. Het schip voer het witte zeil.

Isolde met de Schone Handen stond op de uitkijk en zag het schip naderen. Zij begaf zich naar de zeer verzwakte Tristan en deelde hem mee dat Kaherdins schip in aantocht was. Tristan informeerde of het schip een zwart of een wit zeil voerde. Isolde antwoordde dat zij het zwarte zeil duidelijk had waargenomen. De uitgeputte zieke zakte ineen. Tot drie keer toe sprak hij: "Isolde, geliefde" en gaf toen de geest.

Isolde de Blonde bereikte het kasteel. Zij vernam dat Tristan zojuist was overleden. Isolde keerde zich naar het oosten en bad tot God. Zij strekte zich naast Tristan uit op het bed, kuste hem de mond en omarmde hem. Even later blies zij de laatste adem uit.

De bedroefde koning Marc liet de lichamen overbrengen naar Tintagel, waar zij werden neergelegd nabij de kapel, links en rechts van de absis. Gedurende de nacht groeide vanuit Tristans graf een doornstruik omhoog, die zich over het dak van de kapel boog en omlaag groeide naar het graf van Isolde de Blonde."

De geschiedenis van Tristan en Isolde is doortrokken van Christelijk-religieuze inmenging ten aanzien van gebeurtenissen afkomstig uit een veel vroegere periode, toen het Oude Geloof nog in zwang was.

Uit de verbintenis van Rivalen en Blanceflor kwam Tristan voort. Het lot voerde de jonge prins naar het Hof van koning Marc. Tristan versloeg de reus de Morhout, die namens de koning van Ierland de vierjaarlijkse schatting kwam opeisen. Marc weigerde evenwel de uitlevering van een groot aantal edellieden en jonkvrouwen uit de adellijke geslachten van zijn land. De reus de Morhout was een bloedverwant van Isolde de Blonde. Hij behoorde tot het ras der Titanen, dat op aarde chaos creëerde en Gods gramschap opwekte. Hieruit volgt dat de geschiedenis zich afspeelde tijdens het Antediluvium, de periode die voorafging aan de zondvloed.

Ook de legende van de Minotaur, de prins met de stierenkop, ter wereld gebracht door de gemalin van koning Minos, spreekt van een schatting die bestond uit edellieden en jonkvrouwen, ditmaal afkomstig uit Athene.

Het gevecht dat Tristan op Ierse bodem voerde met de draak geeft de innerlijke strijd weer die Tristan met zichzelf voerde. De draak eiste de jonkvrouw evenwel nog op en was derhalve nog niet in het bezit gekomen van de kostbare schat die moet worden bevochten om

de Hoogste Waarheid te verwerven. Bovendien hield Tristan een slag om de arm. Hij sneed de draak weliswaar de tong uit, maar wierp die niet weg. Hij droeg de tong in zijn schoen met zich mee. Tristan nam geen afstand van de zinnelijkheid die de tong immers vertegenwoordigt.

De episode waarin Isolde de Blonde haar onschuld moet aantonen door bij het gebeente der heiligen te zweren en een gloeiend stuk ijzer uit het vuur te nemen, is een typisch voorbeeld van latere Christelijk-religieuze inmenging in de oorspronkelijke tekst. De aangebrachte wijzigingen waren gericht op het thema van het zondebesef, gedurende de Middeleeuwen in hoofdzaak gericht op het geweten van de vrouw, die een ondergeschikte rol diende te spelen. De kluizenaar Ogri roept het zondebesef op tijdens zijn ontmoetingen met Tristan en Isolde. Ogri en ook de boswachter Ori dragen een naam die begint met de letter "O", de letter die bij reuzen de voorkeur genoot.

Het slot van de geschiedenis van Tristan en Isolde getuigt eveneens van wijziging van het originele legendarische verhaal. Het ware slot treffen wij immers reeds aan wanneer Isolde de Blonde zich uitstrekt naast haar overleden geliefde en de laatste adem uitblaast. De toevoeging dat koning Marc de lichamen van Tristan en Isolde liet overbrengen naar Tintagel en aan weerszijde van de kapel liet begraven, is uit de lucht gegrepen. Marc, die zoveel van de handelingen van het tweetal te verduren had en bij voortdurend geconfronteerd werd met de ontrouw van zijn gemalin, zal, indien hij dit besluit niet reeds voordien genomen had, Isolde voorgoed hebben afgeschreven toen zij zich in het geheim met Kaherdin inschepte op het schip dat haar naar de stervende Tristan voerde. Bij de inschepping werden bovendien enkele van Marcs baronnen door verdrinking van het leven beroofd.

De doornstruik die in één enkele nacht zo ver uitgroeide dat de graven van de geliefden en daarmee de zielen van twee mensen die elkaar innig lief hadden met elkaar werden verbonden, is een gegeven afkomstig uit het Oude Geloof, een gegeven dat zich onder meer herhaalt binnen de Griekse mythologie. De doornstruik herinnert aan de heiligheid van geboomte en aan de vruchtbaarheid die het groen vertegenwoordigde voordat het Christendom haar intrede deed in de wereld. De geschiedenis van Tristan en Isolde eindigt naar alle waarschijnlijkheid inderdaad met de doornstruik, maar de gelieven werden niet ter weerszijde van een kapel ter ruste gelegd."

Het levenspatroon van Tristan, Isolde en Marc herinnert aan de gedragingen van Lancelot, Geneveva en Arthur. Zowel Isolde als Geneveva-Guinevere huwden koningen van allure. Zij werden echter geplaagd door hun liefde voor een heldhaftig ridder. Menelaos, Helena en Paris verkeerden in een vergelijkbare situatie. De ontdekking van de buitenechtelijke verhoudingen leidde tot strijd, maar elk van de gedupeerde echtgenoten bleek bereid tot vergeving. Koning Marc geeft blijk van uitzonderlijke vergevingsgezindheid ten aanzien van Isolde de Blonde, waar Tristan en zijn geliefde herhaaldelijk werden betrappt terwijl zij in elkaars armen verbleven. Was Marc wellicht evenals Ravana reeds omgeven door schone vrouwen en telde Isolde's ontrouw minder zwaar dan de latere Christelijke versie suggereert? Tristans aanhoudende amoureuze avonturen met de koningin moeten Isolde voortdurend in verlegenheid hebben gebracht. Ging Marc zo ver dat hij zijn gemalin steeds vergaf en haar aan het Hof opnieuw in ere herstelde?

Tristan pleegde van meet af aan verraad ten aanzien van Isolde door Marc niet tijdig in te lichten omtrent de liefde die Marcs bruid Tristan toedroeg. Hij veroordeelde Isolde tot een dubbelleven. Zijn gebrek aan moed had verstrekkende gevolgen voor koning Marc.

Het Ramayana bevat de bevrijding opwekkende passage waarin Hanuman door middel van gedachtenoverbrenging Rama de woorden toevoegt: "Vervuld van angst heb je haar verlaten. Je beval haar naar hem toe te gaan, ofschoon je lang van haar hield. Waarom dien je Ravana door hem Sita te laten behouden? Wees niet weekhartig en onrein, bang en

goddeloos.” Deze woorden zouden ook tot Tristan kunnen zijn gesproken met betrekking tot het gedrag dat Tristan zich veroorloofde ten aanzien van Isolde de Blonde.

Het thema van de verbanning, of bij de legende van Tristan en Isolde de vlucht naar het woud, waarin Wales met zijn onherbergzaam landschap een rol vervult, een omstandigheid die Tristan benutte om zich elke nuance van de geluiden van de vogels eigen te maken, herinnert aan de verbanning van Rama en Sita. Buiten het eigen koninkrijk aanbeland, rustten Rama en Sita uit onder het bladerdak van een omvangrijke boom. Hier troffen zij het bosvolk, dat onderling met behulp van de taal der vogels converseerde.

Adam en Eva werden bij de uitzetting uit het Paradijs eveneens verbannen naar een hen onbekende landstreek, waar zij zich noodgedwongen leerden handhaven in een hen vijandige wereld.

De legende van Tristan en Isolde bevat een verwijzing naar de Hof van Eden, naar de Boom van Kennis van goed en kwaad en naar de Bron der wijsheid aan de voet van deze Boom. Koning Marc verschool zich in de Boom van de paleistuin, waar Tristan kleine stukjes boomschors in het water van de Bron wierp. (Wij lazten in Cormacs belevenissen in het Beloofde Land van de glinsterende fontein, waaraan vijf rivieren ontsprongen. Negen hazelaars bogen zich over de Bron en lieten hun noten neerdalen in het water. De schillen dreven weg. Mannen en vrouwen dronken van het heilig water.) Toen Tristan zich over de Bron boog, nam hij het spiegelbeeld van Marc waar. De stukjes boomschors die Tristan in de Bron wierp, verwijzen naar waarheid en kennis die kon worden vergaard door van het water te drinken. De Boom der Kennis van goed en kwaad aan de voet van de Bron der Wijsheid werd gevoed door het water dat uit de Bron opborrelde. Marc luisterde echter niet naar de stem van de Boom of wenste de waarheid omtrent Tristan en Isolde te negeren.

De veronderstelling wordt geuit dat de Levensboom en de Boom der Kennis van goed en kwaad tezamen slechts één Boom vertegenwoordigen. Wij zouden kunnen spreken van Bomen afkomstig uit één en dezelfde oorsprong.

Een aantal legendarische helden kwam door het afleggen van een bijzondere test in het bezit van een wapen waartegen geen enkele vijand was opgewassen. Rama spande met schier bovenmenselijke kracht de boog. Arthur vermocht als enige het zwaard Excalibur uit de steen te trekken waarin het verankerd stond. Hebben wij hier te doen met de interactie van de mens die beschikt over een specifiek eigen krachtveld dat correspondeert met aan het betreffende wapen toegevoegde energieën? ⁴⁶

De namen van de twaalf ridders die tezamen met koning Arthur aanzaten aan de Ronde Tafel, zijn ons bekend. Arthurs voorkeur ging uit naar ridder Lancelot of Launcelot, die Geneveva diende en haar lief kreeg. Marcs voorkeur ging uit naar Tristan, die aan hem verwant was.

Lancelot werd geboren op het mythische eiland Avalon. Hij huwde een feeachtige vrouw, Elaine, die eveneens afkomstig was uit Avalon. Ofschoon Lancelot volgens de legende het eiland voor langdurige perioden verliet om zich bij Arthur en Geneveva te voegen, keerde hij steeds terug naar Avalon en naar Elaine. Tristan keerde na zijn laatste bezoek aan Tintagel niet weer naar zijn eigen koninkrijk, maar naar zijn gemalin Isolde met de Schone Handen.

Het raadsel van de geografische ligging van Arthurs burcht Camelot, daar waar de goden van de Ankh vergaderden, leidde ons reeds naar Avalon-Atlantis. De strijd die Arthur “op de vlakte” leverde met Mordred werd buiten de Hof van Eden gestreden. Volgens de legende begaf Tristan zich naar het eiland Sint-Samson om een gevecht aan te gaan met de uit Ierland afkomstige reus de Morhout, verwant aan Isolde de Blonde. Uit deze reeds bijgestelde mededelingen vernemen wij in elk geval dat Atlantis niet slechts bestond uit één enkel eiland,

---

⁴⁶ J.F.P. Philipse

maar een eilandenrijk vormde, waar goden, helden, prinsen en reuzen heen en weer reisden om elkaar te ontmoeten. De Titanen (reuzen) verbleven immers eveneens in de archipel en voerden als Vanen strijd met de Aasen.

De beide heldendichten, Arthur en de Tafelronde en Tristan en Isolde, stammen uit één en dezelfde bron, uit de herinnering der Kelten aan een wereld die lang geleden is vergaan.

Wij stelden reeds vast dat de naam van de god Tyr geschonken werd aan steden als Troje, aan Tara en aan de vlakte van Moy Tura, aan het Bijbelse Tyrus en aan Tharsis. Ook de eigennamen van onze helden Arthur en Tristan vinden hun oorsprong bij de god Tyr, Tu, Ti, etc. Arthurs naam bevat de elementen Ra en Thur. Tristans naam luidde Tir-stan of Tyr-(A)dam. Wij weten dat de god Tyr tot de Aasen moet worden gerekend, tot de goden die onder meer Adam en Eva voortbrachten. Een godheid die wij ontmoeten in mythen en legenden uit alle windstreken zal ongetwijfeld een belangrijke functie hebben vervuld binnen en buiten het Paradijs.

In de diverse epische verhalen afkomstig uit de overlevering treedt keer op keer een driemanschap aan van hoofdpersonen die het décor vormen van het toneel van liefde en strijd. Een vierde persoon is met het drietal verbonden. Wij noemen Lilith, de vrouw die door Adam werd afgewezen, Elaine gehuwd met Lancelot, Isolde met de Schone Handen, echtgenote van Tristan, de schone Ahalya, door Rama versmaad.

Het kwaad meldt zich aan in de vorm van een reus of van demonische gestalten, in de door Christelijke invloeden beheerste legenden als een ridder. De slang, die Eva kennis van goed en kwaad aanreikte, vormde weliswaar een bedreiging voor Adam en Eva, maar de ware derde persoon in het Bijbelse drama was de demon Ravana, wiens reuzenbroeder Kumbhakarna in de strijd het leven verloor. Tristan leverde een langdurig gevecht met de reus de Morhout, maar zijn opponent was koning Marc. Arthur werd weliswaar steeds bedreigd door zijn duivelse zuster Morgan de Fee, maar leverde strijd met Mordred (Medrawt), de onruststoker aan het Hof, die zich van Arthur wenste te ontdoen en zijn gemalin wenste te huwen. Van Mordred wordt ons verteld dat hij een afzichtelijke reus was.

Rivalen, vader van Tristan, werd gedood in de strijd tegen Hertog Morgan. De drie oorlogsheksen Macha, Mórrigan en Nemain mengden zich in het verloop van de strijd gevoerd op de vlakte van Moy Tura.

Ofschoon de gegevens uit de diverse herinneringen aan de strijd die op Atlantis werd gestreden elkaar op diverse punten tegenspreken, bestaat tegelijkertijd overeenkomst van klank ten aanzien van de eigennamen van onze helden, heldinnen en van hun belagers. Hieronder volgt een overzicht van de eigennamen die behoren bij personen betrokken bij de oude geschiedenis van liefde en van strijd.

1	2	3	4	5	6
Adam	Lancelot	Paris	de Morhout	<u>Liliet</u>	<u>Heva</u>
Rama	Blanceflor	<u>Rivalen</u>	Mordred	<u>Ahalya</u>	<u>Geneveva</u>
<u>Arthur</u>	<u>Parcival</u> ⁴⁷	<u>Ravana</u>	Morgan	<u>Elaine</u>	<u>Guinevere</u>
<u>Nuada</u>	Lakshmana	<u>Marc</u>	Morrigan		<u>Geneviève</u>
<u>Tristan</u>	(<u>Marc</u>)	<u>Eochái</u>	Manthara		<u>Helena</u>
Ask	<u>Menelaos</u>				<u>Sita</u>
	<u>Kassandra</u> ⁴⁸				<u>Isolde</u>
					<u>Embla</u>

⁴⁷ De gezegende ridder van de Tafelronde

⁴⁸ Zuster van prins Paris van Troje. Zij bezat de eigenschap der helderziendheid

Het overzicht verschaft een zekere problematiek ten aanzien van de rol die de hoofdpersonen vervullen binnen de diverse tradities. Ongetwijfeld vond gedurende het verstrijken van talloze eeuwen in bepaalde gevallen een verwisseling van eigennamen plaats.

- Groep 1 Hier treffen wij een duidelijke verwantschap van klank aan en van de inhoud van de diverse namen.
- Groep 2 Verwantschap met de goden van de Ankh treedt aan het daglicht. De letter L en ook de letters El en Al spreken van het godenbloed dat door de aderen stroomde. Ofschoon Blanceflor, moeder van Tristan, als enige vrouw niet in de rij schijnt thuis te horen, blijkt ook haar verwantschap met de goden van de Ankh.
- Groep 3 Vijf namen die van een zelfde oorsprong getuigen.
- Groep 4 Eigennamen van personen die negatieve invloeden uitoefenden op de met elkaar in liefde verbonden paren en van hen die met helden streden en bij het gevecht omkwamen. De krijgsgodinnen uit de Keltische herinnering vertoonden zich steeds daar waar zij oog in oog stonden met de dood. De letters die tezamen het woordje Mor vormen, herinneren in deze combinatie aan het Latijnse woord “mortis”, hetgeen “dood” beduidt.
- Groep 5 Liliet, Ahalya en Elaine mochten zich helaas niet verheugen in op hen gerichte liefde van hun helden. De feeachtige vrouw Elaine bezat weliswaar de status van gehuwde vrouw, Maar Lancelot hield van Geneveva.
- Groep 6 Hier treden de vrouwen aan die Eva vertegenwoordigen. Het noodlot bepaalde dat zij werden begeerd door mannen van koninklijke bloede, demonen of helden aan wie zij hun liefde nimmer schonken.

Van Geneveva wordt verteld dat zij zich na Arthurs heengaan terugtrok binnen de kloostermuren, om haar zonden te belijden en God te dienen. Maar Geneveva-Eva bracht haar stervende gemaal terug naar het Paradijs. God liet voor hen de poort openen. Haar laatste levensdagen sleet Eva binnen het Paradijs, bij de goden van de Ankh, waar zij God vol overgave diende.

21. De verreikende arm van Zeus

Door de eeuwen heen behielden de Hellenen een zuivere herinnering aan de gedragingen van de goden uit de oudheid. Zoals ook elders gebeurt, verhuisden de goden waarmee hun verre voorouders verkeerden na verloop van tijd naar de eigen omgeving. Zeus ving aan met zijn goden en godinnen de top van de Olympus te bevolken.

Op het gedrag van de goden viel wel het één en ander aan te merken. De mensheid werd geconfronteerd met de talrijke amoureuze avonturen van goden en godinnen. Deze gaven in ruime mate blijk van ontrouw aan echtgenoten en echtgenotes. Vele halfgoden en halfgodinnen werden verwekt. Toen de gevolgen van deze leefwijze merkbaar werden, bestrafte Zeus uiteindelijk de ongewenste inmenging in bestaan en ontwikkeling van de mensheid.

De Titanen, rivalen van de goden van de Olympus (en voortgekomen uit de Vanen), waren in een voortdurende strijd gewikkeld met Cronos, vader van de goden, met diens zoon Zeus (Deus = godheid, beschermer) en met de goden en godinnen over wie Zeus de scepter zwaaide. De naam Zeus stamt van de god Tiu, Tu, Ti, Tyr.

Aeschylus, toneelschrijver en dichter uit de klassieke periode van Hellas, verhaalt hoe de god Prometheus door Zeus werd bestraft toen hij geheimen prijs gaf aan de mensheid.³⁹⁾ Prometheus beduidt "de god die vertelde" of "de god die bekend maakte". Hephaestus kreeg opdracht Prometheus vast te klinken aan een rots. Eenmaal vastgeklonken riep de gevangene Prometheus de Hemel aan, Moeder Aarde, de zonnegod, winden en rivieren. Maar niemand was bij machte hem van zijn ketenen te ontdoen.

"Want ik ging op zoek naar de vuurbron³⁹⁾
die in een stengel verborgen lag,
om die weg te nemen,
de bron van menselijk kunnen.
Voor deze zonde moet ik boeten,
met kettingen vastgeklonken
in de open lucht."

Aeschylus vertelt van de onontwikkelde mens en noemt de giften die Prometheus de mensheid ten geschenke gaf:

"Zij waren als droomgestalten.
Tijdens hun langdurig bestaan
voegden zij alles zinloos aaneen,
totdat ik hen openbaarde
hoe de sterren opkomen en ondergaan,
ingewikkeld onderwerp, moeilijk te begrijpen.
Ik leerde hen omgaan met getallen
en het samenvoegen van letters.
Ik schonk hen het vermogen van de rede.
Zeelieden verschaft ik kennis van de zeevaart
en van schepen met zeilen van doek."

Volgens Pindarus werd Prometheus toch verlost. Prometheus gaf in het geheim de goden te kennen dat Thetis, dochter van Nereus, aan Zeus een zoon zou baren die sterker was dan zijn machtige vader. Zeus staakte daarop zijn avances met betrekking tot Thetis.

De paardmens Chiron leed aan een ongeneeslijke verwonding en wenste snel te sterven. Hij besloot Prometheus' plaats aan de rots in te nemen.

Uit hetgeen Aeschylus ons meedeelt, zien wij Prometheus aantreden als een god die de vroege mensheid onderwees. Hij beging echter de fout enkele details van de geheime kennis aan de mensheid te openbaren.

Een aantal van de ons thans bekende oude beschavingen heeft blijk gegeven van een uitgesproken belangstelling voor de gedragingen van de hemellichamen. Het succes dat hierbij werd geboekt was niet gering. Zons- en maansverduisteringen werden met grote accuratesse voorspeld. Babyloniërs, Chinezen, Egyptenaren en enige van de latere hoog beschaafde volkeren uit Midden- en Zuid-Amerika boekten wetenschappelijke successen op het terrein van de sterrenkunde. C.W.Ceram schreef van de Babyloniërs: ²²⁾ "De kennis van de hemel en van de bewegingen der sterren bereikte de hoogte van exacte wetenschap. Ze vormde de grondslag voor een voorstelling van een wereld met planeten, voor de kalender en het tijdsbegrip. De tempeltorens der Ziggurats waren observatoria. Babylonische priesters berekenden de bewegingen van de planeet Mercurius nauwkeuriger dan Hipparchos ⁴⁹ en Ptolemaeus. ⁵⁰ Ja, het gelukte hen de omlooptijd van de maan slechts 0,4 seconde minder juist te bepalen dan onze met uitstekende technische hulpmiddelen uitgeruste astronomen! De Babylonische wiskunde berustte op het sexadecimale systeem (met zestig als uitgangspunt), dat de Semieten met een tientalig stelsel doorkruisten. De door deze kruising ontstane moeilijkheden met het rekenen werden opgeheven door rekentafels, een soort rekenliniaal van de Oudheid. Met dit rekensysteem kwamen de Babyloniërs echter tot verbazend hoge getallenwaarden. Voor de Grieken, die ook op het gebied van wiskunde en astronomie veel gepresteerd hebben, verbond het getal 10.000 (myrioi) zich reeds met het begrip "een ontelbaar groot aantal". Het begrip miljoen is eerst in de negentiende eeuw in het avondland opgekomen. Een spijkerschrifttekst in de heuvel van Koejoendsjik geeft echter een rekenkundige reeks aan waarvan het eindproduct in ons getallensysteem door 195.955.200.000.000 wordt uitgedrukt, dus door een getal dat ten tijde van Descartes en Leibniz niet binnen het bereik van enigerlei beschouwing werd getrokken."

Goden als Prometheus kenden de ingewikkelde materie van het opkomen en ondergaan van de sterren en droegen deze kennis over aan de mensheid. Prometheus leerde de mens met getallen om te gaan en met behulp van letters woorden te vormen. Hij schonk hen het vermogen van de rede. Ook de zeevaart werd niet vergeten. Deze verkreeg een nieuwe impuls toen Prometheus de roeiende schepelingen toonde hoe men, indien de wind hen niet in de steek liet, met een zeil gemaakt van doek een zelfde of beter resultaat vermocht te bereiken.

Maar Prometheus wijdde zijn meeste aandacht aan een zoektocht naar één van de vuurstengels en toen hij deze in zijn bezit had, toonde hij het voorwerp aan de mensheid. De geheime stok behoorde bij uitstek tot de Verboden Kennis. Ptolemaeus werd bij zijn pogingen onderschept en voor straf vastgeklonken aan een rots, of wellicht geplaatst op een rotsachtig, onbewoond eilandje, ver van de bewoonde wereld en verstoken van voorzieningen.

De mensheid, geconfronteerd met vulkaaneruptions en met spontane branden ontstaan in perioden van grote droogte, had ongetwijfeld reeds lang een aantal toepassingen ontwikkeld met betrekking tot het vuur. Welke betekenis kenden de goden toe aan de geheimzinnige vuurstengel die Prometheus de mensheid toonde?

---

⁴⁹ Hipparchos, Grieks sterrenkundige, ±190 - 125 v.Chr.

⁵⁰ Ptolemaeus, geograaf, sterrenkundige en astroloog uit de 2e eeuw na Chr.

Het vuur lag verborgen in een stengel of staaf, in een langwerpige voorwerp. De geheime vorm van energie lag in dit voorwerp besloten en was slechts voorbehouden aan een selecte groep van goden. Zonder de specifieke toestemming van Zeus mocht het voorwerp niet zo maar in handen vallen van elke willekeurige godheid en zeker niet in handen van de mens. Zeus was nimmer van zins de mensheid met het voorwerp in aanraking te brengen.

Wij nemen opnieuw de Bijbel vóór ons en lezen in Exodus 4, vers 2, hoe God in een brandend braambos aan Mozes verscheen. Hij droeg Mozes op terug te keren naar zijn volk en hen de boodschap te brengen van verlossing van het juk van Farao en van de Egyptenaren. God sprak de beangstigde Mozes aan. "En de Here zei tot hem: "Wat is in uw hand?" En hij zei: "Een staf." En Hij zei: "Werp hem ter aarde"; toen werd deze tot een slang. En Mozes vluchtte van haar weg. Toen zei de Here tot Mozes: "Strek uw hand uit en grijp ze bij hare staart." Toen strekte hij zijn hand uit en vatte ze en zij werd tot een staf in zijn hand." Vers 20: "Mozes dan nam zijn vrouw en zijn zonen en vervoerde ze op een ezel en keerde weer naar Egypteland; en Mozes nam de staf Gods in zijn hand." Mozes en zijn broer Aaron verrichtten met deze staf wonderen aan het Hof van Farao. Zij brachten tien plagen voort over Egypte. De eerste plagen die de staf voortbracht, misten hun doel. De tovenaars van Farao bezaten allen een eigen toverstaf en voerden gelijkwaardige verschijnselen ten tonele. Maar tegen de macht van de staf die Mozes ontving van God waren de tovenaars tenslotte niet opgewassen. De staf van Mozes veranderde in een slang, in een vorm van energie die voor het volk Israëls de verlossing inhield. Door de aanhoudende rampen die Egypte troffen, werd Farao gedwongen het volk Israëls te laten vertrekken. Maar overheerst door wrok en gramschap zette Farao de achtervolging in. Hij liet zijn legermacht optrekken naar de Rode Zee, die de scheidsmuur vormde tussen het volk Israëls en haar vrijheid. De Israëlieten bereikten de oever van de zee die hen scheidde van het beloofde land. Farao zat hen op de hielen. Maar Mozes hief zijn staf naar de wateren en raakte die aan. De wateren scheidden zich terstond. Het volk Israëls zag hoe de wateren zich scheidden en snelde over de zeebodem naar de overzijde. Achter hen sloten zich de wateren. Het leger van Farao kwam om in de aanstormende watermassa's.

Een volksherinnering afkomstig uit Afrika verhaalt van een stamhoofd dat zich met zijn stamgenoten, mannen, vrouwen en kinderen, uit de voeten maakte, achtervolgd door de vijand. Zij wisten de vijand vóór te blijven, maar bereikten een diepe rivier die hen de weg versperde. Het stamhoofd richtte daarop zijn staf naar het water, dat zich terstond scheidde. Het volk zette de tocht voort over de bodem van de rivier en bereikte veilig de overzijde.

De Bijbel vertelt in 2 Koningen 2, hoe Elia zijn mantel nam, die samenwond en daarmee het water sloeg. "Het water werd her en derwaarts verdeeld. Elia ging tezamen met Elisa er door op het droge." 2 Koningen 4 vermeldt hoe Elisa in het bezit was van een staf die de bijzondere eigenschap bezat de doden tot leven te wekken. Elisa overhandigde zijn staf aan de vader van een gestorven jongeling en beval hem de staf op het aangezicht van de dode te leggen. Er gebeurde echter niets. Toen Elisa de jongeling zelf benaderde en mond op mondbeademing toepaste, werd het lichaam van de jongen weer warm. Wellicht bracht een combinatie van beide toegepaste methoden het beoogde resultaat teweeg. De Bijbel zegt immers dat Elisa en de jongeling geheel alleen in de kamer van de dode verbleven tijdens de behandeling. "Elisa sloot de deur voor hen beiden toe." Het is ook mogelijk dat Elisa alleen de staf gebruikte, maar daaraan geen ruchtbaarheid wenste te geven.

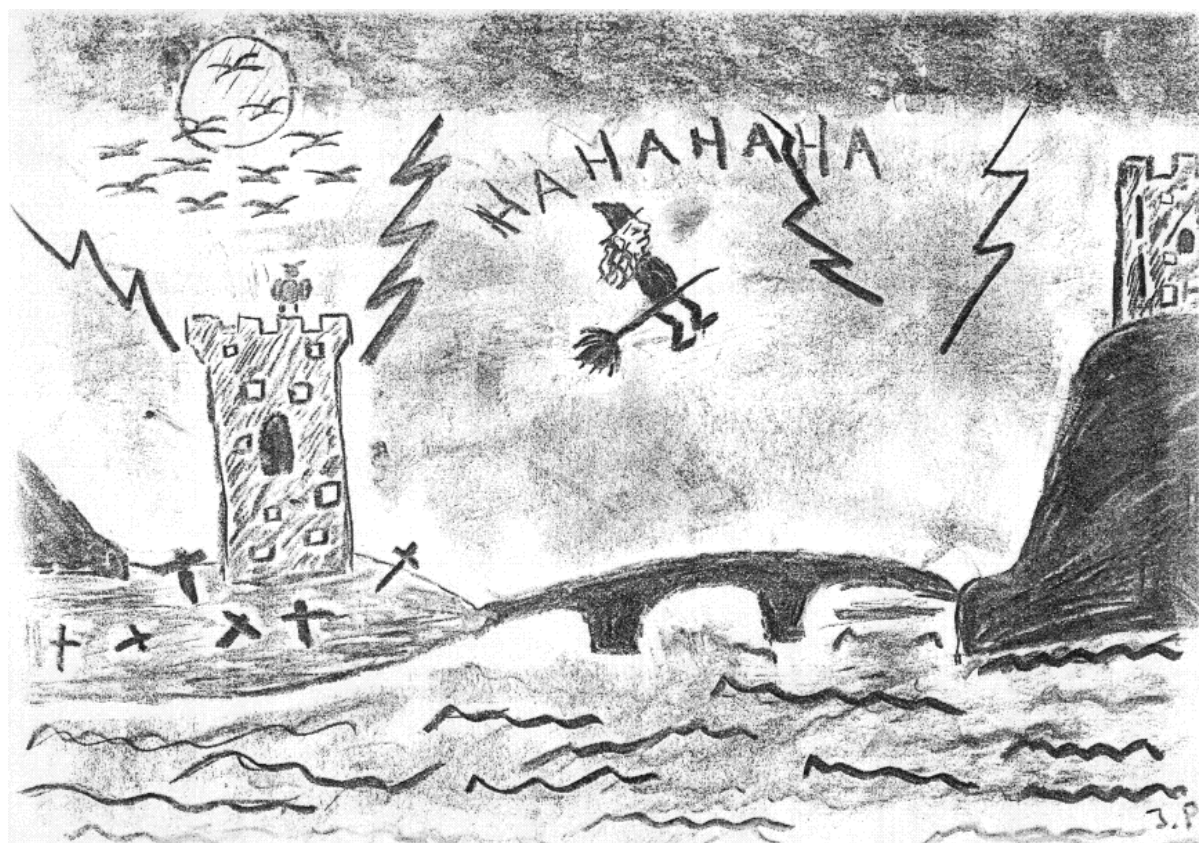
Homerus schrijft in de Ilias hoe de aardschudder Poseidon met een slag van zijn scepter onweerstaanbare kracht verleende aan de beide Ajauten. Hij schonk hen soepelheid van gewrichten en van armen en benen.

Bij volkssprookjes komen wij de staf eveneens tegen. Kennen wij niet allen de verhalen van tovenaars gehuld in een zwarte mantel, de zwarte punthoed op het hoofd en de toverstaf in de hand? De toverstaf kan op diverse manieren worden gebruikt, al naar gelang de

te verrichten functie en kan zowel helend als vernietigend werken. Wanneer de tovenaar door middel van zijn staf een cirkel in de aarde trekt rondom zichzelf of rondom een ander personage blijft deze, zolang de cirkel niet verlaten wordt, onkwetsbaar en onbereikbaar. Er ontstaat een magnetisch veld dat niet willekeurig kan worden doorbroken. De tovenaar kan met zijn staf voorwerpen verplaatsen (telekinese), maar hij blijkt ook in staat te zijn een mens te veranderen in verscheidene diersoorten. Even later hergeeft hij dit dier de menselijke vorm. De geromantiseerde benadering van de wonderbaarlijke mogelijkheden van de toverstaf die in legenden en volksverhalen optreedt, berust op waarnemingen van transformatie van chemische stoffen, die de mens niet heeft begrepen. De wetenschap der alchemie, het samenvoegen van chemische stoffen tot mengsels en scheikundige verbindingen, vormde de voorloper van de huidige chemische wetenschap. De experimenten baseerden zich op resultaten die op Atlantis waren bereikt, maar die door onduidelijkheid in geschrift in het vergeetboek waren geraakt. Ontcijfering van neergeschreven kennis stuitte op grote moeilijkheden, daar het geschrevene niet meer werd begrepen. Op zoek naar de tastbare Steen der Wijzen werden talloze experimenten uitgevoerd. De Steen der Wijzen behelst echter de absolute kennis van eenheid van de mens met God en staat ongetwijfeld in verband met de heilige Graal.

De toverstaf was de mensheid reeds vroeg bekend en hield zijn belangstelling gaande. God en zijn engelen, de goden, schonken de staf indien zij dit nodig achtten aan uitverkorenen, met de bedoeling dat de stok werd toegepast om bepaalde ongewenste situaties ten goede te doen keren. De tovenaars aan het Hof van Farao bezaten enkele van deze voorwerpen, geladen met beperkte hoeveelheden van de geheime energieën. Hun mogelijkheden bleven beperkt. De staf die Mozes ontving van God was veel krachtiger geladen en schonk de bezitter grote mogelijkheden.

Rond de staf van de in het zwart geklede tovenaars die optreden in volksverhalen en volkssprookjes hangt een waas van verbazing en onbegrip. Wie waren (en zijn) deze tovergestalten die zich slechts bij uitzondering vertonen en steeds slechts gedurende een kort tijdsbestek bij de mensheid verkeren? Ongetwijfeld wonen zij op afgelegen, onvindbare plaatsen, waar zij zich schuil houden, afkerig van de nieuwsgierige en opdringerige menselijke natuur. Verteld wordt hoe de mens die het op zich neemt een tocht te ondernemen naar de verblijfplaats van een tovenaar, talloze gevaren moet trotseren en dikwijls het doel niet kan bereiken. Deze stelregel geldt evenzeer voor heksen. Heksen vliegen weg op "bezemstelen", op langwerpige, vliegende stokken.

Figuur 17 Tekening van Jeroen Philipse.

Wie zendt de tovenaars op pad om zich onder de mensen te begeven? Wie is zijn opdrachtgever? Waarom zijn tovenaars gekleed op een wijze die hen herkenbaar maakt en die geheel afwijkt van het heersende modebeeld? Hebben tovenaars een gemeenschappelijke achtergrond en een gemeenschappelijke plaats van herkomst, ver verwijderd van dorpen en steden, verborgen maar steeds aanwezig? Verkrijgen zij opdrachten van goden en halfgoden die onder het aardoppervlak binnen grottenstelsels huizen, van de verbannen Vanen en hun afstammelingen de Titanen, de reuzen die de Britten aanduiden met het woord "Etin" (Eden) en de Noorse volkeren met "Jotun"? Vertegenwoordigen deze giganten niet het ongewenste nakomelingschap van de goden van Atlantis?

Door een aantal schrijvers, waartoe ook diverse wetenschappers behoren, wordt gesproken van onbekende en later niet te achterhalen in het zwart geklede mannen voorzien van een punthoed, die een waarschuwend vinger opheffen wanneer publicatie van nieuwe ontdekkingen en/of uitvindingen wordt overwogen. De mannen in het zwart leggen een bezoek af bij de persoon in kwestie. Een dergelijk bezoek wordt niet van tevoren aangekondigd. Ook worden mensen benaderd die in contact zijn geweest met een U.F.O. en in bepaalde gevallen met de inzittenden van een U.F.O.

Nu wij een aantal eigenschappen van de met energieën geladen toverstaf hebben benaderd, erkennen wij de wijsheid van Zeus, toen deze maatregelen trof om de mensheid te beschermen. Prometheus gedroeg zich voorbarig en was loslippig. Met deze fatale handelingen bracht hij de graduele ontwikkeling van de toenmalige mensheid in gevaar. Zeus strafte hem zwaar.

"Atlas, die het hemelgewelf omhoog hield, was een broer van Prometheus.³⁹⁾ Hun beider ouders waren Clymene, dochter van Oceanus, en Iapetus. Cronos, broer van Iapetus, was de jongste zoon uit de "vereniging van hemel en aarde", waaruit ook de demonische

Titanen voortkwamen." Cronos behoorde tot het geslacht der Aasen. De Titanen, Eten, Jotun, stamden van de Vanen. Het nageslacht van Cronos, vader van de goden, werd bij de Hellenen verondersteld te verblijven op de berg Olympus. "De goden van de Olympus bonden de strijd aan met de Titanen, met wie zij gedurig overhoop lagen. Zeus wendde zich tot de driehonderdarmige wezens die in het binnenste van de aarde woonden: Gyes, Cottus en Briareus. Gezamenlijk trokken zij ten strijde. Zeus bezat een wapen dat "donder en bliksem" voortbracht, de honderdarmigen bedienden zich van rotsblokken. De geschrokken Titanen vluchtten naar Tartarus, de plaats waar Atlas stond. Daarop bracht de aarde Typhoes voort, een monster met honderd slangenkoppen (honderdvoudige energie ^(Gth)), met ogen die vuur schoten en een mond waaruit een gebrul orees dat over de hele aarde weerklonk. De lucht was vervuld van fluitende en sissende geluiden. De goden sloeg de angst om het hart. Het monster bracht hemel en aarde in gevaar. De temperatuur binnen het heelal steeg. De aarde verschroeide. De temperatuur bleef stijgen en hier en daar werd de aarde reeds vloeibaar. Het wonderbaarlijke wapen van Zeus vernietigde Typhoes. Het monster viel neer op Tartarus. Nu koelde de hemel af en verkreeg haar normale omstandigheden. Verheugd beloonden de goden en godinnen Zeus en verhieven hem tot hun leidsman. Zeus huwde Metis, godin der wijsheid. Metis schonk Zeus een dochter, Athene. Haar vader wenste Athene echter niet met Metis te delen en doodde Metis. Uiteindelijk huwde Zeus de godin Hera, die later een huwelijk sloot met de held Heracles. Evenals Uta-napisjtim werd het Heracles vergund bij de goden te verblijven en de onsterfelijkheid te verkrijgen. Hera baarde de hemelse architect Hephaestus, wiens creaties een absolute perfectie vertoonden."

Het Griekse woord "daimoon" beduidt zowel godheid of geest als duivel en boze geest. Deze wezens waren allen met elkaar verbonden. Demi betekent "half". Daimonen of demonen vormden de afstammelingen van Aasen en van Vanen, verwekt bij de dochters der mensheid.

De strijd tussen de goden van de Olympus en de Titanen vertelt van een overwinning van de goden. In bovenstaande weergave herkennen wij de strijd waarvan ook vele andere mythologieën melding maken: de godenstrijd van Aasen en Vanen. Het monster Typhoes met zijn honderdvoudige energieën, zijn oorverdovend lawaai en vuurspuwende, sissende en fluitende eigenschappen, vertegenwoordigt de slang die Isis plaatste op het pad van Ra. De aarde verschroeide, metalen werden vloeibaar. Het monster vertoonde zich tijdens een godenstrijd. Zeus schoot met zijn bijzonder wapen het monster dood. Typhoes viel omlaag en belandde op Tartarus, waar Atlas zich ophield. Atlas bevond zich volgens de overlevering bij de Zuilen van Hercules. Bevond Atlantis zich nabij Tartarus? Grote delen van de aarde werden getroffen door talloze meteorieten. Een meteoriet van immens grote massa, afkomstig van de uitéengereten planeet die Isis vernietigde, kwam neer op Tartarus. De kracht van de botsing met de aarde bracht de aarde uit haar koers en veroorzaakte de zondvloed, die de golven der oceanen tot ongekende hoogten opzweepte en een vloedgolf teweegbracht die grote delen van de aarde teisterde. Tartarus, Tara, Troje, Moy Tura en Lanka worden genoemd als strijdtoneel der goden. De beide strijdende partijen kregen te kampen met de verreikende gevolgen van deze onvoorstelbare gebeurtenis. Atlantis werd getroffen door de ramp. De aarde spleet open en een torenhoge vloedgolf maakte een einde aan de toenmalige, uit Atlantis afkomstige civilisatie.

Reuzen en zeemonsters treden naar voren in het Enuma Elish, een Babylonisch episch gedicht dat de geschiedenis weergeeft van de god Marduk, die de moeder der schepping Tiamat (Ti-amat) om het leven bracht. Tiamat was een zeemonster. Zij beschikte over wapens van enorme kracht. In een vroeg stadium van de schepping bracht Tiamat monsters van reusachtige gestalte voort, door wiens aderen een giftige vloeistof stroomde. De monsters waren voorzien van klauwen en van grote, scherpe tanden, bezaten grote macht en waren

zowel vreesaanjagend als knap van uiterlijk. Het nageslacht van Tiamat duidt op het volk van demonen, waar Ravana de scepter zwaaide.

Niet alle reuzen waren agressief van aard. Het Mahabharata ¹⁷⁾ noemt koning Vaka, een Rakshasa koning die een jaarlijkse vergoeding ontving voor zijn protectie van het dorp Ekachakra. De beloning bestond uit een wagenlading gekookte rijst, twee gebraden buffels en een levend mensenkind "om te verslinden". Vaka was zo groot als een klip. Baard, haren en ogen van de reus waren rood van kleur. Vaka's mond reikte hem van oor tot oor. De oren zelf waren lang en puntig. Zijn huidskleur was groen en zijn benen waren zo omvangrijk als flinke boomstammen. Zijn buik zou wel een olifant kunnen bevatten.

Het wapenarsenaal der goden bevatte wapens met een grote verscheidenheid aan kaliber. Het zwaard van koning Arthur, waarmee hij iedere vijand kon verslaan zonder zelf gewond te raken, en de staf van Mozes waren kinderspel in vergelijking tot de wapens die de goden zelf hanteerden. Maar in dit opzicht deden ook de reuzen van zich spreken.

Ofschoon Aasen en Vanen elkaar van meet af aan bespieden met de bedoeling het doen en laten van de tegenpartij te bepalen, groeide het aanvankelijk onbehagen uit tot wantrouwen, gevolgd door onenigheid en in een later stadium tot onverdraagzaamheid. De beide groeperingen wisselden familieleden uit om elkaars gedrag in toom te houden en een zekere vorm van verdraagzaamheid bij beide partijen te garanderen. De god Njord (in een later stadium door zeevaarders aangeropen als zeegod), behoorde tot de familie der Vanen.

²⁶⁾ Hij werd in de functie van gijzelaar overgedragen aan de Aasen. Op hun beurt verkregen de Vanen van de Aasen de god Høna in gijzeling. Njord huwde Skade, de dochter van de reus Tjatse. Skade had zich voorgenomen het huis van haar vader te betrekken, dat in het veld stond. Njord woonde echter reeds in een woning aan de kust. De jonggehuwden velden tenslotte een Salomonsoordeel. Zij kwamen overeen elke negende dag van woning te wisselen.

Loki, de onbetrouwbare zoon van de reus Farbaute, was in het bezit van een knap uiterlijk. Hij huwde Sigyn, een godin uit het geslacht der Aasen. Zij kregen een zoon die Nare of Narve werd genoemd. Maar Loki verzaakte de huwelijksrouw en bezocht de reuzin Angerboda, waarbij hij drie kinderen verwekte: de wolf Fenris, de Wereldslang en Hel. Het onaangename drietal zou de Aasen veel leed gaan berokkenen en een fatale factor vertegenwoordigen bij de uitkomst van de godenstrijd.

Mythen, legenden en oude volksverhalen spreken van een talrijk reuzengeslacht. Reuzen hielden zich graag op in de nabijheid van vooraanstaande personages uit de vroege wereld. De talrijke herinneringen verbonden aan het reuzengeslacht vormen tezamen een overtuigend bewijs van hun aanwezigheid temidden van de vroege mensheid uit de periode voorafgaand aan de zondvloed.

Gevreesd en gehoond vertegenwoordigden de reuzen een machtig geslacht waarmee eenieder rekening diende te houden. Contacten met reuzen waren onvermijdelijk. De negatieve invloeden die uitgingen van dit geslacht hielden goden en mensen tenslotte in een wurgende greep. De jammerklachten van de mensheid stegen op naar de hemel. Het ogenblik brak aan waarop God het besluit nam in te grijpen. De overspelige reuzen, die als eersten op Lanka-Atlantis arriveerden en een steeds grotere bedreiging gingen vormen voor de ganse schepping, werden tezamen met hun talrijk ongewenst nageslacht verbannen naar het binnenste van de aarde, naar de onderwereld, naar een eeuwig verblijf binnen grottenstelsels die zich uitstrekken beneden de continenten, zeeën en oceanen. Maar de vuurstaf die zij in hun bezit hadden, voerden zij met zich mee in ballingschap.

22. Het eiland met de zeven holen

Mahabharata: "De waarheid ligt in grotten verborgen."

Op vijfjarige leeftijd bezocht ik in gezelschap van mijn ouders mijn allereerste grot, die zich bevindt in het landschap van de Preanger, West-Java, Indonesia, binnen de "Gordel van Smaragd". Staande voor de ingang van de grot werd ik bevangen door een gevoel van intense nieuwsgierigheid naar hetgeen te gebeuren stond. Zonder aarzelen volgde ik de fakkeldragers de grot binnen. De toortsen verspreidden hun licht en beschenen de wanden. De talrijke daar huizende bewoners schrokken op uit hun slaap. Talloze kalongs (vleerhonden) scheerden klapwiekend langs ons heen. Wij drongen dieper door in het grottenstelsel en betraden een zijgang. Voor mijn ogen verscheen de betoverende schittering van een zoutgang, gestoord in haar eeuwenoude rust.

Enkele jaren later bezocht ik in Nederland de grotten van Valkenburg in Zuid-Limburg en later de grotten van Han in België. Tijdens een bezoek aan Zuid-Engeland kwamen de grotten van Cheddar aan de beurt. In Yugo-Slavië betrad ik het schier eindeloze grottenstelsel van Postogna nabij het plaatsje Lipica, waar de beroemde Lipicaner paarden worden gefokt en grootgebracht. Het wonderschone paardenras brengt Odin's edele achtbenige paard Sleipnir in gedachten, het paard dat hemel en aarde in snelle, elegante draf bedwong.

Het werd mij vergund grotten te bezoeken gewijd aan Boeddha. Talloze aan hem gewijde beeldjes staan langs de wanden op richels geplaatst. Een reisje naar het eiland Kreta, met het doel de overblijfselen van de Minoïsche beschaving te bezoeken, lokte mij naar de Vlakte van Lasithi en naar de grot van Zeus. De opening die toegang verleent tot de grot kan slechts door middel van een steile klim omhoog tegen de berg worden bereikt. Nabij Kuala Lumpur, Maleisië, beklom ik de talloze traptreden die omhoog leiden naar de ingang van de Batu-grotten (Steengrotten).

Een verblijf in Zuidelijk Afrika leverde een uitnodiging op voor een bezoek aan de grotten van Sterkfontein, in archeologisch opzicht van groot belang en bekend geworden als vindplaats van "Mrs. Pless", Australopithecus, late vertegenwoordigster van het vroege ras der Homo Habilis. Homo Habilis werd reeds aangetroffen door de Leakys en wel in de Olduvaikloof in Tanzania, temidden van het Serengeti wildreservaat. Het ras werd omschreven als schakel tussen aapmens en de huidige mens. Langs hoge traptreden daalt men te Sterkfontein af naar een imposante grot, rijk aan fossielen. Enorme stalactieten hangen van de zoldering omlaag. Talrijke zijgangen binnen het stelsel vormen een gevaarlijke uitdaging. De uitgestrektheid van het grottenstelsel werd nimmer bepaald. Als een netwerk van onbetreden paden voert het onder het land door naar verre einders. Het plafond van de nabij de ingang gelegen grot bevat een opening naar buiten, waar begroeiing zich een weg baant. Het doel van de tocht was het onderaards meer, waar vleermuizen huizen en kleine blinde garnalen het stille water bevolken. Het meer kan slechts worden bereikt via een klim over onregelmatig gevormde rotsformaties en een gedurig bukken door grillig gevormde openingen in het gesteente. De vriendelijke Afrikaanse gids vertelde hoe zwemmers in het meer hun gevoel voor richting verliezen, in verwarring gebracht door de talrijke aangrenzende gangen in de rotswand. Een enkeling heeft de sportieve prestatie met de dood moeten bekopen. Thans is zwemmen in het onderaards meer slechts toegestaan indien een stevig koord de zwemmer verbindt met de vaste oever.

Staande voor de onderaardse watervlakte dwaalde mijn blik in de verte, waar rotsformaties het water aan het oog onttrekken. Het scheen mij toe alsof ik uitkeek over de

wateren des doods, die Gilgamesj, koning van Uruk, scheidde van zijn voorvader Utanapisjtin en van het Eiland der Gelukzaligen.

De terugtocht werd aangevangen. Vanuit de duisternis betraden wij tenslotte het daglicht weer. Mijn gedachten verpoosden bij Adam en Eva, die na hun verdrijving uit het Paradijs enige tijd in de Grot der Schatten verbleven, alvorens voor de allereerste keer het daglicht te aanschouwen: het licht van de opgaande zon.

Figuur 18 Grotten van Sterkfontein 1.

Figuur 19 Grotten van Sterkfontein 2.

Figuur 20 Grotten van Sterkfontein 3.

Figuur 21 Grotten van Sterkfontein 4.

Het "Eerste Boek Adam en Eva" verhaalt hoe Adam tot Eva sprak: "Wij werden gedwongen deze grot binnen te gaan, die mij een gevangenis toeschijnt, waarin duisternis heerst die ons van elkander scheidt, want jij kunt mij niet zien en ik jou niet." Toen sprak God tot Adam: "Jij zult veel moeten lijden en de grot betreden. De duisternis die je vreest, zal slechts twaalf uren duren. Wanneer deze voorbij zijn zal het licht komen." Gods geruststellende woorden doen de vraag rijzen waar vandaan Adam en Eva de grot betraden, een grot die toegang verleende tot een met zonlicht overgoten landschap. Waarom werden Adam en Eva de Grot der Schatten binnengeleid? Diende de grot als sluis naar de aarde, als verbinding tussen ruimteschip en het toekomstig aards bestaan dat voor Adam en Eva was weggelegd? Groeiden Adam en Eva op in een Hof van Eden waar geen zonlicht toe doordrong? Of leefden zij allen in een onderaardse Hof van Eden? Bestonden er twee afzonderlijke godenwerelden? Leefden de goden van wie wij spreken niet uitsluitend op het Eiland der Gelukzaligen, maar ook binnen de duistere wereld van grottenstelsels in het inwendige van de aarde? Trad men vanuit deze grottenstelsels door de Grot der Schatten heen naar buiten? Welke schatten schonken deze grot haar naam?

Het volk der Azteken dat zich in Mexico vestigde, bewaarde een heldere herinnering aan het land van oorsprong van het eigen ras. Zij vertelden op welke wijze zij naar het Amerikaanse vasteland kwamen. Hun verre voorvaderen verbleven op "het Eiland met de zeven holen", dat de naam Aztlan of Atlan droeg. Een grote vloed raasde over de aarde en dwong het volk der Azteken zich te vestigen in een land ten westen van Atlan. Zij herinnerden zich de bouwkunst uit het verloren vaderland, waar "gouden steden zich verhieven". Wanneer wij als toerist de ruïnen van hun latere steden bezoeken, wekken de bijzondere bouwprestaties van dit volk onze verbazing op. De Azteecse cultuur herinnert ongetwijfeld aan die van Atlantis: paleizen en tempels, de brede toegangsweg die leidde naar de hoofdstad

Tenochtitlan, mijnbouw van goud en zilver, dorpen gebouwd over het water, de talrijke over het land verspreid liggende steden, verbouw van diverse gewassen waaronder cacao, sublieme voorwerpen ter ere van de zonnegod van goud gesmeed en ter ere van maan en sterren gesmeed uit zilver. De schatten der Azteken verblindden de Spanjaarden bij hun komst en hun hebzucht werd meer dan geprikkeld.⁴²⁾ Helaas verwachtte Montezuma (Moctezuma), heerser der Azteken, Keizer van Mexico, de aan zijn volk beloofde terugkeer van de goden op een tijdstip dat samenviel met de komst van Hernán Cortés en zijn soldaten. In het jaar 1520 trokken deze op naar Tenochtitlan (Mexico-stad), met het Kruisteken in de hand. Montezuma moest de ontmoeting met de Spanjaarden met de dood bekopen. De schatten der Azteken vonden hun weg naar het Portugese en Spaanse Hof en naar de schatkamers van de Kerk van Rome.

Waarom spraken de Azteken van het thuisland als van "een eiland in de oceaan, een eiland ten oosten van Mexico, het land van hun voorvaderen" en noemden zij het "het Eiland met de Zeven Holen"? De herinnering aan de zeven holen vervaagde nimmer. Klaarblijkelijk vervulden de holen een belangrijke functie in het bestaan van de eilandbewoners. Verkreeg men langs deze holen toegang tot zeven onderaardse grottenstelsels? Gegevens afkomstig uit prehistorische tijden, maar ook historische verslagen van speleologen en van avontuurlijk aangelegde bezoekers van grotten, spreken van de aanwezigheid van schier oneindige onderaardse gangenstelsels. In tijden van nood dienen zij de mens tot schuilplaats of tot plaats van samenkomst. Familieleden van overledenen leggen hun doden wel in grotten ter ruste. Mythologieën spreken van een onderwereld waar de zielen van overledenen huizen. Mij werd verteld hoe in de tweede wereldoorlog, toen Duitse soldaten Nederland binnen marcheerden, schilderijen van oude Hollandse meesters in allerijl werden verwijderd uit het Rijksmuseum te Amsterdam. Naar men zegt werden deze verborgen binnen het gangenstelsel van de grotten van Valkenburg. Na de oorlog werden de doeken, waaronder zich de beroemde Nachtwacht van Rembrand van Rijn bevond, weer te voorschijn gebracht, veilig bewaard gebleven voor huidige en komende generaties.

Homerus vertelt in zijn Ilias dat Zeus zijn vader Cronos verbande naar het binnenste der aarde en onder de heldere zee. Dat Cronos niet geheel alleen onder de aarde vertoefde blijkt uit de volgende tekst: "de goden onder de aarde, dat gezelschap van Cronos." Ook zegt Homerus: "Hades⁵¹ heerst over de onderaardsen, over het nevelig duister". Bij het vernemen van het bericht dat zijn vriend Patroklos in de strijd was gevallen, slaakte de held Achilles een luide kreet die tot zijn moeder Thetis doordrong, die op dat ogenblik in de diepten van de zee bij haar oude vader zat. "De godinnen omringden haar, de Nereïden, die verblijven op de bodem van de zee."

Thetis verliet "de grot waaromheen hoge golven breken" om haar zoon te bezoeken. Zij zag hoe Hector, de held die streed aan de zijde der Trojanen, de wapenrusting had aangetrokken die Achilles leende aan zijn vriend Patroklos (die op het slagveld het leven liet). Thetis begaf zich naar Hephaestus, de kreupele god die uitblonk in artistieke smeedkunst en verzocht hem een nieuwe wapenrusting te smeden voor Achilles. Thetis sprak daarop tot haar zusters: "Duiken jullie nu weer in de brede boezem van de zee, om die oude god, mijn vader, in zijn paleis alles te vertellen."⁴⁵⁾ Hephaestus vertelde Thetis dat hij reeds vele sieraden had gesmeed in een hoge, ruime grot, waaromheen de machtige Okeanos bruisend en schuimend stroomde.

Het Ramayana vertelt hoe Rakshasa's en ook de Naga's, de slangengoden die de mens niet altijd goed gezind waren, in tijden van nood naar de onderaardse wereld vluchtten.

---

⁵¹ Hades, ook Aidoneus en Aides (Gr.), zoon van Cronos en Rhea, god van de onderwereld, schenker van rijkdom.

Tijdens de godenstrijd trokken Rakshasa's zich terug in de onderaardse wereld, waar zij voorheen generaties lang verbleven en zich vermenigvuldigden, om tevoorschijn te komen toen Ravana aan de macht kwam.

De Grot der Schatten, waar Adam en Eva gedurende de nacht verbleven, brengt ons het sprookje van Ali Baba en de veertig rovers in gedachten. Ali Baba luisterde de spreuk af die toegang verschaftte tot een grot beladen met schatten. Toen hij het "Sesam open u" uitsprak, verschoof de rotswand die de ingang versperde en de grotopening aan het oog onttrok. Kenden Rakshasa's en Naga's een dergelijk wachtwoord? Werden de geluidsgolven van het wachtwoord opgevangen en geregistreerd? Stelden zij elektronische apparatuur in werking die de beweging van het afsluitmechaniek beïnvloedde? Kenden Rakshasa's en Naga's en ook de goden de code waarmee de toegang tot een grottenstelsel tot stand komt? ⁵² Verbergt het sprookje aspecten van een oude traditie, van gebeurtenissen die in een ver verleden plaatsgrepen? Verlenen grotopeningen in bepaalde gevallen toegang tot grottenstelsels die leiden naar een wereld beneden de wereld van het licht van zon en maan? Blijven de toegangen versperd voor allen die wachtwoord of code niet kennen, beschermd tegen de mensheid, verborgen maar steeds aanwezig? Gilgamesj doodde de reus Chumbaba, die één der toegangen tot de onderwereld bewaakte. Bovendien opende de koning de ingang tot het grottenstelsel. De goden waren ontdaan en hevig ontsteld. De wraak van de goden trof deze koning van Uruk. Zijn boezemvriend Enkidu werd hem ontnomen. Lang worstelde Gilgamesj met het conflict van de sterfelijkheid, met de dood die ook hem wachtte, ofschoon hij voor tweederde goddelijk was en slechts voor éénderde mens. Wanhopig zwierf hij rond door het eigen land. Radeloos zocht hij naar een uitweg. Hij besloot de verre tocht te ondernemen naar het Eiland der Gelukzaligen, waar zijn voorvader Uta-napisjtijm woonde. Na een langdurige voettocht bereikte Gilgamesj de Zuilen van Hercules, waar hem toestemming werd verleend zijn weg te vervolgen. Het pad voerde hem door het gebergte, waar hij omgeven was door diepe duisternis. Gedurende de eenzame tocht werd het verlangen naar daglicht hem éénmaal te machtig. Gilgamesj slaakte een gil.

Door welk gebergte voerde het duistere pad? Trok Gilgamesj door het Atlasgebergte of voerde zijn weg door een gangenstelsel beneden de Oceaan? De koning legde een afstand af van 110 mijl en bereikte het einde van de duistere weg. De zon was nog niet opgekomen. Hij snelde voort. Bij het eerste morgenlicht ontwaarde Gilgamesj de Tuin der Goden. Uit de gehavende fragmenten van het Gilgamesj-epos afkomstig uit de bibliotheek van koning Assurbanipal, vernemen wij dat "kornalijn en lazuursteen beiden bloesem droegen." ¹¹⁾ Hier wordt nergens gesteld dat Gilgamesj een kust bereikte of een boottocht aanvaardde om de zee, die hem scheidde van zijn einddoel, te overbruggen. Gilgamesj bereikte het eiland na afloop van zijn moeizame tocht door het gebergte. Op het moment dat hij tevoorschijn trad uit de duistere gang zette hij voet op het Eiland der Gelukzaligen. De zon kwam op. Gilgamesj aanschouwde de Tuin der Goden, de Hof van Eden.

De lange weg naar het godeneiland was niet verlicht. Indien de jonge koning een op natuurlijke wijze tot stand gekomen grottenstelsel volgde, zou hij onderweg ongetwijfeld over grillige rotsformaties zijn gestruikeld en op plaatsen waar de bodem sterk afliep, omlaag zijn gevallen. Ook zou hij zich veelvuldig hebben verwond. Ofschoon Gilgamesj vermoeid en haveloos gekleed arriveerde, snelde hij voort en was blijkbaar nog goed ter been. De weg die hij volgde was ontdaan van ieder obstakel, bezat een vlakke bodem en vlakke wanden. De doorgang was gecreëerd als verbinding tussen het godeneiland en het tegenoverliggende continent. Goden- en/of mensenhanden egaliseerden bodem, wanden en plafond. Ofschoon Gilgamesj de gehele afstand in duisternis aflegde, zal de mogelijkheid tot het inschakelen van

---

⁵² J.F.P. Philipse

verlichting niet hebben ontbroken. De goden waren reeds ingelicht omtrent het vermetele voornemen van de koning van Uruk. Zij besloten hem te ontmoedigen en schakelden de verlichting uit. Maar Gilgamesj was vastbesloten en bracht de tocht tot een goed einde. Utanapisjtjm wachtte zijn verre nazaat reeds op.

Geavanceerde technologieën maakten de aanleg van de tunnel mogelijk. Overtollig gesteente van een dergelijke kwantiteit kan nauwelijks met behulp van schoppen en manden zijn afgevoerd en naar de oppervlakte gebracht. Het gebruik van dynamiet loste het afvalprobleem evenmin op. Bestond de techniek die de goden aanwendden uit een toepassing van laser, een methode waarbij overtollig gesteente versmolt? Of brachten zij een moleculaire structuurwijziging tot stand die het afvoeren van overtollig gesteente en gruis voorkwam?⁵³

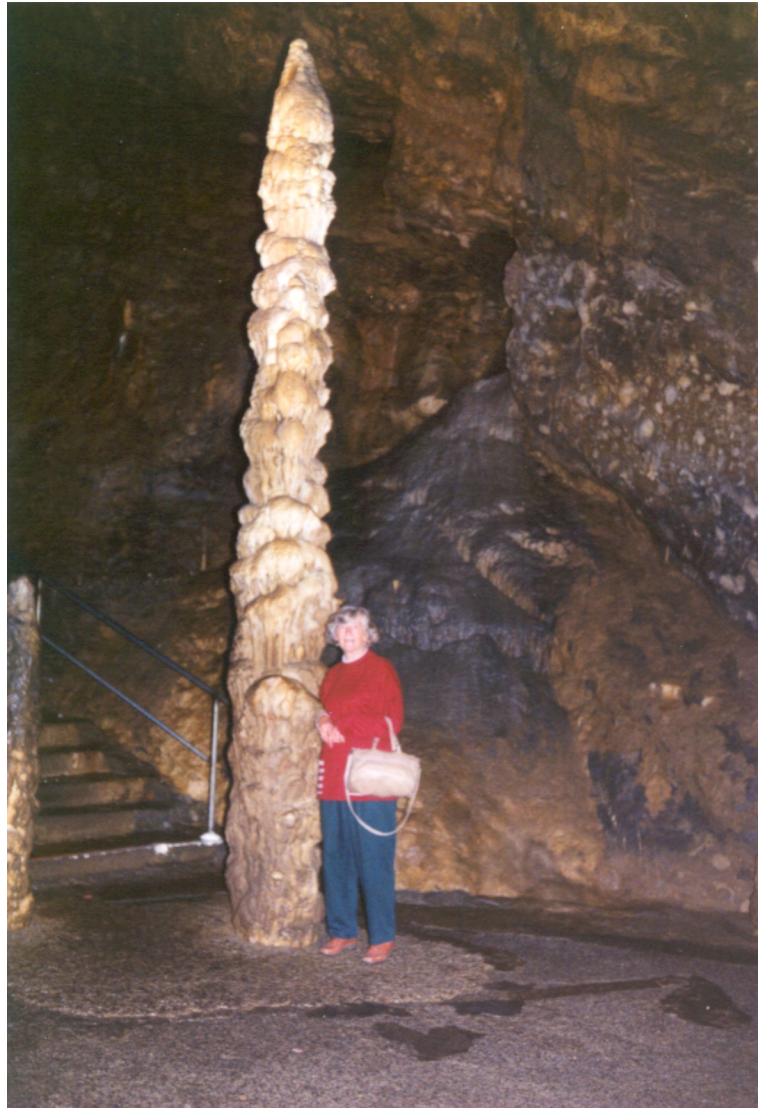
Gilgamesj bereikte het godeneiland, het eiland Aztlan of Atlantis, het eiland met de zeven hollen. De vraag waarheen de overige zes hollen voerden dringt zich aan ons op. Alvorens aan deze vraag aandacht te besteden, keren wij ons naar de Oud-Babylonische fragmenten van het Gilgamesj-epos, naar de episode waar de koning, tevoorschijn getreden vanuit het gebergte, de kust bereikte en de schenkster Sidoeri ontmoette, die de godendrank bereidde die de gelukzaligen verzekerde van een blijvende jeugd. De wateren des doods scheidden deze vrouw echter van het eiland der goden. Reisde de veerman Ur-sjanabi naar Sidoeri om de fel begeerde drank per schip over te brengen naar Atlantis? Sidoeri trachtte Gilgamesj op te beuren en raadde hem aan zich met het leven te verzoenen door een leven te gaan leiden van vreugde en genot. In woede ontstoken zwaaide Gilgamesj met zijn strijdbijl en zwaard. "Hij daalde af en begaf zich naar het stenen geboomte, waar hij bloesem afbrak en het (geboomte)⁵⁴ verbrijzelde." Toen zijn woede was bekoeld en hij weer op het strand verscheen, ontmoette hij de veerman Ur-sjanabi. Op Gilgamesj' verzoek hem over te zetten naar het Eiland der Gelukzaligen antwoordde Ur-sjanabi onder meer dat hij van Gilgamesj verwachtte dat hij eerst terugkeerde naar het bos (van stenen geboomte), waar hij bomen moest omhakken met een lengte van zestig ellen. De lengte van een el is gebaseerd op de armlengte. Het gewicht van stenen geboomte met een lengte van zestig ellen is te groot om door één enkele man te worden aangepakt. Ook kunnen deze bomen onmogelijk hebben gediend tot vaarbomen. Bediende de veerman zich bij het in gereedheid brengen van zijn voertuig van met brandstof gevulde, raketvormige metalen cilindervormige cilinders? Vertegenwoordigt Ur-sjanabi de piloot van een vliegend voertuig waarmee de verbinding werd onderhouden tussen de goden van Atlantis en de schenkster Sidoeri? Bewaakte Sidoeri het levenskruid waarnaar Gilgamesj op zoek was?

Onze volgende vraag betreft de bloesem die Gilgamesj afrukte of met zijn wapens verbrijzelde. Werden op aanwijzing van de goden zaden uitgezet in een laag aarde die binnen het grottenstelsel was aangebracht? Ontwikkelde deze zaden zich onder invloed van kunstlicht tot bloeiende en vruchtdragende bomen, struiken en planten? Dienden stalagmieten en stalactieten bij de groeiwijze van bepaalde plantensoorten ter ondersteuning? Verbrijzelde Gilgamesj dit "stenen geboomte" toen zijn pogingen Sidoeri ertoe te bewegen hem wat van het levenskruid te schenken op niets waren uitgelopen? "Munt en bloesem" moesten het ontgelden.

---

⁵³ J.F.P.Philipse

⁵⁴ De tekst van het tussen haakjes geplaatste woord bleef niet bewaard. De vertaling wordt aannemelijk geacht.

Figuur 22 Grotten van Han.

De diverse, uit verschillende bron afkomstige versies van het Gilgamesj-epos die ons hebben bereikt, confronteren ons met onderling afwijkende gegevens. Indien Gilgamesj de moeizame tocht door het gebergte ondernam met de bedoeling de kust van het Europese continent te bereiken van waaruit hij de zee hoopte over te steken, waarom zette hij dan zijn tocht niet overland voort? Belette het gebergte hem voort te gaan? Onduidelijk is ook waarom de beide schorpioenreuzen in dat geval de Poort naar de rijzende zon bewaakten, indien deze mijlenver verwijderd lag van de uitgang van het pad door het gebergte en de daaraan grenzende kuststrook van een continent. Indien de verre kust, waar Gilgamesj de schenkster aantrof en Ur-sjanabi ontmoette, hem scheidde van de wateren des doods en van het eiland der goden, zou het meer doeltreffend en aannemelijk zijn geweest wanneer de schorpioenreuzen aan de andere zijde van het gebergte de wacht hadden gehouden. Hun opdracht luidde immers te verhinderen dat de mens zich aan de kust inscheepte op weg naar het godeneiland. Aan het strand hield zich echter slechts de schenkster Sidoeri op.

De onderling afwijkende gegevens betreffende Gilgamesj' tocht naar het godeneiland vragen om duidelijkheid.

De koning van Uruk bereikte, naar het zich laat aanzien, vanuit het grottenstelsel het godeneiland. Hij reisde overland naar de Poort van waaruit men de zon kon zien opgaan. Hier

verkreeg hij toestemming de reis voort te zetten en de tunnel te betreden die rechtstreeks naar het eiland voerde. Een dergelijke tunnel brengt ons de oeververbinding in het geheugen, die het vasteland van Europa met Engeland verbindt.

Welke betekenis hechten wij aan de zeereis die Ur-sjanabi in gezelschap van Gilgamesj ondernam? De koning had zijn doel immers reeds bereikt? Gilgamesj, tevoorschijn gekomen vanuit de onderaardse gang, trof de schenkster aan op het strand van het Eiland der Gelukzaligen. Zij verbleef nabij één der openingen van de zeven hopen, in de nabijheid van de goden, die zij op regelmatige tijden voorzag van de nectar der onsterfelijkheid. Sidoeri trachtte Gilgamesj ervan te weerhouden de goden te benaderen met het verzoek hem het levenskruid ter hand te stellen. Zij raadde hem aan zijn resterende levensjaren te wijden aan de genietingen die het leven hem te bieden had. Vervuld van woede trok Gilgamesj zich terug in het grottenstelsel en vernielde munt en bloesem. Ur-sjanabi, de veerman, droeg Gilgamesj op om tot boetedoening bepaalde werkzaamheden voor hem te verrichten. Gilgamesj snelde tenslotte naar de Tuin der goden, waar zijn verre voorvader hem reeds wachtte. De vermoede Gilgamesj legde zich te slapen. Hij sliep langdurig. Uta-napisjtjm werd ongeduldig. Hij wekte zijn nazaat Gilgamesj.

Er ontspoon zich een gesprek, waarbij Uta-napisjtjm zijn nazaat trachtte te doordringen van de nadelen verbonden aan een eeuwigdurend bestaan. Hij slaagde er echter niet in Gilgamesj' angst voor de dood te verminderen. Tenslotte verried Uta-napisjtjm hem de plaats waar het levenskruid groeide. Gilgamesj dook omlaag naar de bodem van een watervlakte en plukte van het kruid. Verheugd bereikte hij de oppervlakte weer. Eenmaal in het bezit van het fel begeerde kruid wenste hij zijn verblijf niet langer te rekken. Hij schrok echter terug voor een herhaling van de duistere tocht door het gebergte. Uta-napisjtjm raadde hem aan zich in te schepen op het vliegend voertuig dat de verbinding met het vasteland onderhield. De goden, die maar al te graag verlost wilden zijn van de ongenode gast, stemden toe. Gilgamesj bood aan assistentie te verlenen bij het laden van de brandstofraketten. De overtocht verliep naar wens. Ur-sjanabi vloog in gezelschap van de jonge koning naar Babylonië, waar hij zijn toestel aan de grond zette. Te voet werd de tocht naar Uruk voortgezet.

De goden was het inmiddels ter ore gekomen dat Gilgamesj het levenskruid bemachtigde. Zij zonden hem "de slang" na, die ongemerkt het kruid wegnam. Ur-sjanabi leverde Gilgamesj veilig af in zijn hoofdstad, waarna hij terugkeerde naar zijn vliegend voertuig, opsteeg en weerkeerde naar de goden.

Het Ramayana vertelt van doorgangen met zijdeuren, die zich onder het aardoppervlak uitstrekken. De zoektocht van apen en beren naar Sita's verblijfplaats, onder aanvoering van hun generaals, ving aan op het moment waarop zij in alle richtingen uitzwierven over de aarde. Het Ramayana zegt: "De dieren uit Kishkindhya spoedden zich voort door de nauwe doorgangen die vanuit heilige tempels naar de hemelse zijdeuren leiden. Zij aanschouwden koninklijke gewelven en baanden zich een weg door geheime schatkamers, daterend uit de vergetelheid van het verleden".¹⁸⁾

De tekst verraadt dat de generaals bekend waren met de gangenstelsels. Priesters bouwden hun tempels over de toe- en uitgangen. Het onderaards wegennet grensde aan grotten gevuld met schatten, gewelven voorzien van een weelderige inventaris. Zijdeuren verleenden toegang tot vertrekken waar goden huisden. "De dieren rolden de zakken van de mensen die zij onderweg ontmoetten. Zij gedroegen zich als een dievenbende en beroofden hun medereizigers door tenten en reiswagens leeg te halen."¹⁸⁾ Uit deze laatste zin maken wij op dat het reizigers werd vergund gebruik te maken van het onderaards wegennet. Tenten en reiswagens werden meegevoerd.

"Hanuman, Jambavan en prins Angada trokken in gezelschap van een legereenheid zuidwaarts. Zij bereikten een dor en droog gebied, waar geen druppel water te ontdekken viel.

Nabij hun rustplaats verschenen om de heuvel eensklaps twee zwanen met vleugels waarvan water afdroop. Angada en Hanuman, op onderzoek uitgegaan, ontwaarden aan gene zijde van de heuvel een spleet in de rotswand. Zij spoedden zich terug naar hun kameraden. Allen stonden op en begaven zich naar de rotswand. Hanuman, Angada en Jambavan, gevolgd door de soldaten, drongen zich door de spleet naar binnen. Tezamen stonden zij binnen een ruime grot. Zij pakten elkaar vast bij de staart en vormden een lange keten.¹⁸⁾ Plotseling gleed Hanuman uit op de natte bodem. Alle dieren meesleurend in zijn val, tuimelde Hanuman omlaag. Op de bodem aanbeland bleek niemand zich te hebben bezeerd. Vóór hen strekte zich een tunnel uit, die langzaam omlaag afliep. Na vele uren de gang te hebben gevolgd, bereikten zij een goed verlichte onderwereld. Zij bevonden zich in een wijde spelonk, verlicht met behulp van magische spiegels en stukken glanzend goud, die langs wanden en plafond waren aangebracht. Het gezelschap leste eerst de dorst met water afkomstig uit een onderaardse stroom van "koele, witte wijn". Oesters hechtten zich aan de wanden van de rivier. In de verte ontwaarde Hanuman een wit paleis, omgeven door gouden balkons. Voor de vensters hingen met parels afgezette "netten". Het paleis werd omgeven door een park met spuitende fonteinen. Vijvers vulden zich met wijn. De voetpaden waren bestrooid met bloemen. Vissen van goud en schildpadden van gedreven zilver vulden de vijvers. Een beeldschoon jong meisje, gekleed in een gewaad van zachte antilopenhuid, zat op een roodstenen bank onder een boom. Naast haar leidde een uit edelsteen vervaardigde trap naar de woning. De bewoonster van de grot, Swayamprabha, vertelde dat deze "grot der bomen" toebehoorde aan de Asura Maya en al het schoons dat zich aan de ogen van apen en beren vertoonde door hem met meesterhand en illusie (artistieke bekwaamheid^(GtH)) werd geschapen."

Werden Hanuman, Jambavan en Angada met voorbedachte rade en door toedoen van de beide zwanen attent gemaakt op de toegang naar het grottenstelsel? Waren de vliegende zwanen in werkelijkheid vliegende voorwerpen, kleine vliegende voertuigen? Het bezoek aan Swayamprabha voorkwam immers de terugkeer van het leger naar Kishkindhya. Men trok reeds in de goede richting, naar het zuiden. De tijd verstreek binnen het grottenstelsel sneller dan het de dieren toescheen. Een maand was verstreken. Maar de dieren werden ondergronds of bovengronds naar die kust vervoerd van waaruit de bevrijding van Sita zou aanvangen. Hier bevond zich het gestrande vliegende voertuig, waarvan de piloot op de hoogte was van Sita's verblijfplaats.

Ofschoon God de afvallige goden tezamen met hun ongewenst nageslacht verbande naar het binnenste van de aarde, bestemde de Asura Maya één van de grotten tot een weelderige verblijfplaats. Ongetwijfeld volgden de reuzen zijn voorbeeld. Wij moeten echter nimmer uit het oog verliezen dat Vanen en Aasen de immense kennis en vaardigheden van engelen (of goden) behielden. Bedienen deze afvallige engelen-goden zich van glanzende voertuigen (de zwanen), van vliegend en ook van rollend materieel, waarmee zij zich zowel binnen de grottenstelsels als door de lucht verplaatsen? Bevolken de uit verborgen grottenstelsels afkomstige vliegende wagens niet alleen ons luchtruim maar ook het heelal?

Het waren niet slechts ongenode gasten die tot hun verbazing belandden in een onderaardse wereld. De Kretenzische Minotaur werd reeds verwacht. Men was op de hoogte van zijn komst. Koning Minos en zijn gade Pasiphae kenden de geheimen van de onderaardse wereld en onderhielden betrekkingen met haar bewoners. Toegangen tot het labrynt worden immer goed bewaakt. Wij hoorden reeds hoe tempel-priesters de toegangen en uitgangen beschermen. De bewoners van de wereld der duisternis zijn uitstekend op de hoogte van het totale aards gebeuren. Maar zij begaan niet opnieuw de fout zich onverhoeds te mengen in het bestaan van de mensheid, tenzij hen uitdrukkelijk wordt verzocht in te grijpen in bepaalde negatieve ontwikkelingen op aarde. Eens werden Gods geboden met voeten getreden. De

goddelijke kennis werd verkwanseld en verstrekt aan de mensheid. Thans ligt de geheime wetenschap niet meer voor het grijpen. "De waarheid ligt in grotten verborgen."

De Minotaur heeft sinds zijn afdaling naar het labyrint het daglicht niet meer aanschouwd. De parel van de Atheense jeugd ging niet ten onder in een gruwelijk gevecht met een wrede prins in het bezit van een stierekop. Zij werd opgenomen in een leefgemeenschap binnen het labyrint. Ariadne stelde Theseus een bol garen ter hand alvorens hij het gangenstelsel werd binnengeleid. Theseus rolde het garen af en volgde op zijn terugweg de aangegeven route. Verliet Ariadne Theseus, die de weg naar het verblijf van de Minotaur kende, toen bleek dat hij haar niet wenste of uit voorzorg niet kòn inlichten omtrent de ware verblijfplaats van de halfbroer die zij vreesde in verband met haar rechten op de troon?

De oude Egyptenaren, wiens hoog ontwikkelde beschaving haar basis vond in restanten van uit Atlantis verkregen wetenschappen, duiden de onderwereld aan met het woord Tuat. In Brazilië duikt de herinnering aan de god Tu, Tyr, Ti eveneens op en wel in de naam van de godheid Tupan. In Lapland bekleedde de god Tula de functie van vuurgod. Was Tyr, van wie wij zo weinig weten, intensief betrokken bij het ontstaan en de latere bevolking van de onderwereld? Het Mahabharata spreekt bij de beschrijving van een droom van de held Yudisthira eveneens van de onderwereld: "Had ik Bhishma niet gedood, dan zou ik de rivier de Ganges kunnen volgen tot aan mijn dood, tot in de koele, binnen het rotsgesteente opgetrokken steden van de Naga's, verlicht met behulp van juwelen, ver onder de aardkorst."¹⁷⁾ Ligt in de toekenning aan de onderwereld van het verblijf van zielen van overledenen de ware toedracht verborgen van een blijvend afscheid van het bestaan op de door de zon beschenen aardkorst van diegenen die afdalen naar de goden van weleer?

Een Arabisch sprookje afkomstig uit een grijs verleden ⁷⁹⁾ verhaalt hoe een zekere Sahloek een tempel bouwde met drie blinkende koepels, waarbinnen ter ere van de godin van het licht het eeuwig vuur brandde. "In een droom verscheen aan Sahloek diens vader, die hem opdroeg in een bepaalde berg een opening te zoeken. Deze toegang naar een erachter gesitueerde grot werd bewaakt door een adder met twee koppen. Allereerst moest Sahloek twee vogels kopen en deze op zijn tocht meevoeren. Wanneer de adder hem opmerkte, moest hij de vogels doden en naar de slang werpen. De adder zou de buit dan met beide bekken opvangen en zich met zijn buit verwijderen binnen het net van onderaardse gangen. Wanneer de adder was verdwenen, kon Sahloek de opening binnengaan. Een daar achter liggende gang leidde vervolgens naar het beeld van een beeldschone vrouw, omgeven door een licht dat een intense warmte uitstraalde. Hij mocht het beeld evenwel niet dicht naderen, maar moest op gepaste afstand blijven staan en het beeld groeten. Het beeld zou Sahloeks vragen beantwoorden en hem raad geven. Van Sahloek werd verwacht dat hij deze raad strikt zou opvolgen. Hiermee zou hij in de toekomst roem verwerven. De bewuste godin bewaakte bovendien de schatten die aan zijn stamvader Misram toebehoorden en die door hem naar de hangende wondersteden waren gebracht. Zij alleen kende de weg daarheen.

Sahloek hield zich aan de opdracht die zijn vader hem in een droom verstrekte. Spoedig begaf hij zich op weg. Alles verliep geheel zoals hem voorspeld was. In de onderaardse gang bereikte hij het door stralen omgeven beeld. De godin vroeg Sahloek of hij wist wie zij was. Maar hij antwoordde ontkennend. Daarop legde zij hem uit dat zij de godin van het vuur was, aanbeden door vroege volkeren. Thans wenste zij in ere te worden hersteld. Zij droeg Sahloek op een aan haar gewijde tempel te bouwen, waarbinnen een eeuwig vuur zou worden ontstoken. Ook moest Sahloek er zorg voor dragen dat het hele volk ieder jaar op een vastgestelde dag in de tempel bijeen zou komen om de vuurgodin hulde te brengen. Indien Sahloek deze opdracht naar behoren vervulde, zou zij hem zijn leven lang tegen elke vorm van kwaad beschermen en hem bovendien de weg wijzen naar de schatten van Misram. Sahloek bezwoer de godin dat hij haar wensen zou vervullen. Vervolgens vertelde zij hem op

welke wijze en langs welk pad hij de schatten van zijn voorvader in bezit kon krijgen. Ook gaf zij aan hoe hij de aan de tocht verbonden gevaren zou kunnen overwinnen. Sahloek informeerde op welke manier hij haar zou kunnen terugzien, of hij haar opnieuw op deze plaats mocht bezoeken of haar op andere wijze benaderen zou. Het beeld antwoordde dat hij deze plaats geen tweede keer mocht betreden. De adder bewaakte een wonderwerk, waarvan de ontdekking niet bestemd was voor de mensheid uit die periode. Indien hij haar wenste te spreken, zou zij in de tempel in zijn geest aan hem verschijnen, nadat hij haar vele dierenoffers had gebracht en haar beeltenis bewierookte. Zij zou hem dan verklaren welke weg hij diende te volgen voor het welzijn van zijn land en volk. Voor Sahloeks ogen verdween het beeld van de godin. Toen hij bemerkte dat de adder in aantocht was, snelde hij terug, klom door de opening in de bergwand naar buiten en bedekte deze met aarde. Teruggekeerd in zijn woonplaats voldeed hij aan iedere wens van het beeld. Zo kwam hij ook in het bezit van de schatten van Misram."

Het sprookje van Sahloek verhult een ware gebeurtenis. De verteller doet het voorkomen alsof Sahloek tijdens een droom de opdracht van zijn vader ontving. De vader was bekend met de aanwezigheid van het schier ontoegankelijk grottenstelsel en met de daarbinnen gehuisveste goden uit de oudheid. Hij verscheen Sahloek niet werkelijk in een droom, maar droeg zijn zoon op de reis naar het gebergte te ondernemen. Ook maakte hij hem duidelijk welke handelingen Sahloek zou moeten verrichten om door te dringen tot de plaats waar de godin hem wachtte en op welke wijze het voorgenomen gesprek plaats zou vinden. De stem die vanuit het beeld opklonk, behoorde toe aan een godin die zich binnen in een hol beeld verborgen had. Om te voorkomen dat de jongeman het beeld te dicht zou naderen en de godin zou ontwaren, werd aan de buitenzijde van het beeld een stralende lichtbron toegevoegd, die een intense hitte verspreidde.

Het opnieuw instellen van de oude religievorm van verering van de vuurgodin was bedoeld om te voorkomen dat bepaalde ongewenste ontwikkelingen in de heersende tempelreligie doorgang zouden vinden. Wellicht eisten de priesters de instelling van het mensenoffer ter vervanging van de gebruikelijke offergaven. Het beeld droeg Sahloek immers in duidelijke bewoordingen op bij haar beeltenis in de tempel dierenoffers te brengen.

Ook wordt gesproken van een wonderwerk dat niet bestemd was voor de toenmalige mensheid. De geheime constructie werd beschermd door "een tweekoppige slang".

Op het moment waarop de godin te kennen gaf dat zij het gesprek als geëindigd beschouwde, werd het beeld achterwaarts getrokken en verdween voor de ogen van Sahloek.

Sahloek, die in Arabische kronieken vermeldt staat als één van de koningen van Egypte uit de periode van vóór de zondvloed, was de zoon van Sirbak, de zoon van Tumidun, de zoon van Tadrasan, de zoon van Husal. Tezamen vormden zij een koningshuis dat door de afstand in tijd geheel in de vergetelheid is geraakt. De vorsten zetelden in de stad Amsus. Ook vernemen wij vanuit Arabische bron dat Idris in die ver verwijderde periode twee piramiden bouwde. Het ligt voor de hand dat hier onder meer wordt gesproken van de bouw van de piramide die thans wordt toegeschreven aan Farao Chufu (Cheops), de wonderbaarlijke piramide waarvan plaats zowel als mathematische verhoudingen van het bouwwerk zelf getuigen van onvoorstelbare kennis van de plaats die onze planeet inneemt binnen ons zonnestelsel en van maten en verhoudingen ten aanzien van de aarde zelf.

Sahloek werd door zijn koninklijke vader Sirbak heengezonden om een slechts aan Sirbak bekende opening in een berg te betreden. Wanneer wij het woord berg vervangen door het woord piramide, zien wij hoe Sahloek naar alle waarschijnlijkheid de omstreken piramide van Chufu binnengaat, tehuis van verborgen goden en godinnen. Sahloek draagt twee gevleugelde voorwerpen met zich mee, bedoeld om één of twee beveiligingssystemen gedurende een bepaalde tijdsduur uit te schakelen. Wij zouden kunnen denken aan de beide

sleutels die nodig zijn om een kluisdeur te openen of aan twee voorwerpen waarmee twee energievelden die de toegang verhinderen, kunnen worden uitgeschakeld. Sahloek slaagde in zijn opzet en ontmoette de "godin van het vuur", bewaakster van een wonderwerk dat de goden toebehoorde en aan het oog van de toenmalige mensheid onttrokken diende te blijven. Wanneer wij de piramide-theorie aanhouden, zou zich binnen de grote piramide van Gizeh in één van de ruimten het wonderwerk hebben bevonden of nog steeds bevinden. In aanmerking genomen hoe de thans geopende gangen en kamers van deze piramide door vele versperringen werden beschermd, is duidelijk dat ook de nog nimmer betreden, maar wel aangetoonde ruimten niet alleen door dikke muren maar ook door andere versperringen beveiligd werden tegen de mensheid. Welk wonderwerk de piramide (heeft) bevat, is onbekend. Wij kunnen echter, naar de maatstaven van onze eigen civilisatie, wel een aantal gissingen maken. De bescherming van de godin van het vuur doet ons bijvoorbeeld veronderstellen dat wij hier te maken hebben met een nucleaire installatie, onder meer gekoppeld aan een zendstation, van waaruit verbindingen werden of worden onderhouden met wezens uit de cosmos, met de goden uit het heelal.

Welke overige handelingen werden binnen de beschermde omgeving van het innerlijk van deze piramide verricht? Kregen daartoe uitverkoren personen binnen één van de open ruimten een gerichte medische behandeling die hem of haar verzekerde van een hernieuwde jeugd? In de piramiden van Gizeh voeren toegangswegen de mens naar een ruimte waar zich op de bodem een steenkist bevindt. De toegangswegen zijn zodanig geconstrueerd dat de toerist zich enige moeite moet getroosten om over de gladde, omlaag hellende gang vooruit te komen. Nimmer werden enige sporen van vormen van verlichting aangetroffen. Het ontbreken van roetvlekken op wanden en plafond sluit verlichting met behulp van toortsen uit. Gebruikte men in de oudheid zaklantaarns om zich bij te lichten? De stenen kist van de piramide van Chufu heeft nimmer het lijk van Faraó of van enig ander personage bevat. Diende de steenkist tot plaats van reiniging? Werden patiënten hier behandeld door middel van levenherstellende methoden gebaseerd op toepassing van laser, waarbij de lichaamscellen ieder naar eigen behoefte werden voorzien van energie? Aan welke andere handelingen werd in het verborgene aandacht besteed? Waren de piramiden eens bedekt met zonnepanelen of met metalen platen voorzien van een glanzend metalen oppervlak? Betraden en betreden inwoners van de onderaardse gangenstelsels een toegangspoort naar het inwendige van de piramiden, vanwaar zij met behulp van de Levensboom contacten leggen met boodschappers van God? Ontvangen zij vanuit deze plaats opdrachten die van invloed zijn op bepaalde ongewenste situaties op aarde die om een oplossing vragen?

Blijven wij vasthouden aan de theorie dat Faraó, begeleid door een lange processie van rouwenden, naar zijn laatste rustplaats binnen de piramide van Chufu werd begeleid? Waarom leiden de statiewegen dan naar de oostzijde van de piramide, terwijl de ingang zich aan de noordzijde bevindt?

Grote ruimten die zich beneden de piramide bevinden, bevatten wellicht de schatten van Misram. De godin van het vuur verklaarde aan Sahloek op welke wijze en langs welke weg hij deze schatten kon bereiken. Nam Sahloek de schatten mee en wendde hij deze aan voor het welzijn van land en volk? Sahloek moest de godin beloven een aan haar gewijde tempel te bouwen, waar het volk zou bijeenkomen om haar te aanbidden. Liet Sahloek de Isis-tempel bouwen, die eens aan de voet van de piramide van Chufu-Cheops moet hebben gestaan? Het werd Sahloek verboden ten tweede male de piramide te betreden. De godin maakte duidelijk dat zij het gesprek als geëindigd beschouwde en de twee-koppige slang begaf zich reeds naar de opening in de berg. Sahloek sloot de opening af, opdat deze niet meer geopend zou kunnen worden, noch door hemzelf, noch door iemand anders. Sahloek ontving echter de bescherming van de godin tegen ieder kwaad dat hem belaagde.

Het eiland der Gelukzaligen bevatte ingangen naar de zeven onderaardse doorgangen, waarvan de zeven hollen getuigen. Bij de aanleg van het wegennet bracht men de aangetroffen natuurlijke grotformaties met aangrenzende ruimten en zijgangen in kaart. De giganten verrichtten bij de werkzaamheden baanbrekend werk. Maar ook de oude mensheid nam deel aan het arbeidsproces. Ofschoon van de mens een zekere mate van geheimhouding werd geëist, zullen verhalen de ronde hebben gedaan, waarbij gegevens zijn uitgelekt. Toen het ogenblik aanbrak waarop God Zijn oordeel uitsprak over het ras van reuzen en de verbanning naar de onderwereld een feit werd, trokken deze zich in gezelschap van hun verwanten terug naar de diepten van de aangelegde stelsels in het innerlijk van de aardkorst. Hier bouwden zij zich een nieuwe wereld. De gebeurtenis zal bij de mensheid een diepe indruk hebben nagelaten. De verlossing van een leven van angst en onderdrukking hield de gemoederen langdurig bezig en bleef generaties lang onderwerp van gesprek.

Met behulp van geavanceerde technieken schiepen de reuzen zich ruime verblijven. Binnen de oorspronkelijke duisternis ontstond een wereld waarin allen in ieder opzicht aan hun trekken kwamen. Ofschoon de gevallen engelen geen gehoor gaven aan Gods uitdrukkelijke waarschuwing zich te onthouden van geslachtsgemeenschap met aardse vrouwen, bleven zij ook na de verbanning dezelfde hoogbegaafde en kundige wezens die God eens naar de aarde zond. De ernstige misstap die zij begingen, deed niets af aan hun verworvenheden, uitmuntende eigenschappen en hoge mate van intelligent vermogen. In wetenschappelijk opzicht waren en zijn zij de mens ver vooruit. Bovendien werd de onsterfelijkheid hen niet ontnomen. Toen het God behaagde de aan Zijn wetten trouw gebleven engelen terug te roepen, bleven de bannelingen in gezelschap van hun talrijk nageslacht de grottenstelsels bewonen. Deze verborgen medebewoners van onze planeet vervullen aan hen verstrekte opdrachten en verlenen bijdragen aan het welzijn van de bewoners van het aardoppervlak, bijna steeds zonder dat de mens zich hiervan rekenschap geeft. Nimmer begaan deze groten van de onderwereld opnieuw de fout zich ongevraagd te mengen in de loop van de geschiedenis van de mensheid, in de evolutie van denken en kunnen. Een waarschuwing is hier op zijn plaats aan diegenen die zich geroepen zouden kunnen voelen om persoonlijk de geheimen van de onderaardse wegen, zo ver weg en toch zo nabij, te gaan ontrafelen. Zij lopen gevaar binnen het inwendige van de aarde te worden vastgehouden en het daglicht voortaan te moeten ontberen. De levenswijze die tot ontwikkeling kwam binnen de grottenstelsels wordt afgeschermd tegen nieuwsgierige blikken van buitenaf. De engelen hebben hun les geleerd. In- en uitgangen worden bewaakt. Soms beschermen tempels een toegangsweg. Uit gegevens van speleologen (mensen die op wetenschappelijk niveau grotonderzoek verrichten) en uit verslagen van toevallige reizigers die grotten en gangenstelsels betraden, vernemen wij hoe een aantal van hen werd blootgesteld aan een angstige ervaring. Zij hoorden het geluid van naderbij komend rollend materieel en zagen hoe een groen licht uit de diepte verscheen, dat steeds toenam in intensiteit. Deze situatie deed hen besluiten het onderzoek af te breken en snel een goed heenkomen te zoeken.

De Hellenen vertellen hoe de Titanen, opstandigen tegen het gezag van Zeus, werden opgesloten binnen de diepste afgronden van Tartarus (de onderwereld). Het waren deze Titanen, kinderen van Uranus (de oergod) en Gaea (moeder aarde), die de giganten hielpen de hemel te bestormen. Werd Isis vergezeld van Titanen toen zij de slang neerlegde op het pad van Ra?

Gedurende de Grote Ramp, die ook het vergaan van Atlantis bewerkstelligde, werden de gangenstelsels die van werelddeel naar werelddeel voerden ongetwijfeld verbroken. De hevige vulkanische activiteit uit die periode bracht ook binnen de onderwereld chaos teweeg.

Of en in hoeverre de goden van de onderwereld het systeem van verbindingen hebben hersteld blijft een open vraag.

Daar waar de natuur nog ongestoord haar gang kan gaan, daar waar de mens zich nog niet vestigde, dringt op bepaalde plaatsen door openingen in het gesteente zonlicht door tot in de voorste grotten. Direct zonlicht beslaat echter een uiterst gering percentage van de door onderaardsen aangeboorde energiebronnen. Onafgebroken zendt de zon licht en warmte uit, opgevangen door onze blauwe planeet. Grote hoeveelheden van deze energieën worden door de aarde geabsorbeerd en opgeslagen, vastgehouden in gesteenten en mineralen. Deze bronnen van energie werden in de oudheid reeds uitvoerig benut. Het enorme luchtschip Pushpaka verlichtte haar tuinen met behulp van zorgvuldig aangepaste hoeveelheden energie uit edelgesteenten en half-edelgesteenten. De in de aardkorst opgeslagen energie werd reeds in een vroeg stadium afgetapt en geleid naar onderaardse tuinen, groentekwekerijen en boomgaarden, naar woningen en industriële werkplaatsen. Rollend materieel, vliegende voertuigen, U.F.O.'s die verbindingen onderhouden tussen de bannelingen en het Huis van God waarheen de aan God gehoorzaam gebleven engelen weerkeerden, ontvangen de benodigde hoeveelheden brandstof.

Het ligt voor de hand te veronderstellen dat een systeem werd ontwikkeld tot opwekking van electriciteit. Onderaardse waterbronnen en waterstromen leveren het levensbrengende vocht dat mens, dier en plant tot drinkwater dient. Via kanalen wordt het water gevoerd naar tuinen voorzien van fonteinen, naar land- en tuinbouwgronden, naar de talrijke woningen en bedrijven. De wereld beneden de aardkorst biedt haar bewoners een volwaardig bestaan, waar wijsheid, kennis, vaardigheid, liefde, bereidheid en waardigheid een bestaan op hoog niveau garanderen. Toepassing van energie in de vorm van laser en het hanteren van de "toverstaf" stelt de bevolking in staat de mensheid ver voorbij te streven en deze op zijn tijd zo nodig te corrigeren. De mensheid is voorbestemd om bovengronds te verblijven, te wandelen op een door zonlicht overgoten aarde, te leven tussen aan de aardkorst ontsproten gewassen, te luisteren naar het kwinkelen van de vogels, de natuur te beleven en te beschouwen in al haar wonderbaarlijke facetten. Tegelijkertijd schrijdt de mens voort in zijn ontwikkeling, past zich aan en weet zich te handhaven. Maar diep in de aarde leeft een volk dat beschikt over een niveau van ontwikkeling dat haar wasdom heeft bereikt. Vooruitgang bij de mens wordt gadeslagen, zijn gedragingen geregistreerd en doorgeseind naar het Huis van de Schepper. Ongetwijfeld rijzen de Aartsengelen meer dan eens de haren te berge!

De mensheid gebruikt de op aarde aanwezige energiebronnen slechts ten dele voor het welzijn van onze planeet, meer dan eens tot middel bij projecten die uiteindelijk de vernietiging van de schepping veroorzaken. De toepassing van schone energie wordt wel aan de orde gesteld, maar laat te lang op zich wachten. De onderaardsen zijn ons hierin ver vooruit, ofschoon Isis een energievorm aanwendde ten behoeve van eigen glorie. De onderaardsen passen ons onbekende energievormen toe, die de aarde verbinden met de cosmos, die het reizen verwezenlijkt langs de regenboogbrug die hemel en aarde met elkaar verbindt. In het verre verleden was de mens vertrouwd met de aanschouwbaar aanwezigheid van energieën die de goden toebehoorden. De vroege, vóór-Christelijke religievorm duidde haar aan met "de slang". Tegelijkertijd was men zich terdege bewust van de aanwezigheid van het onderaards labyrint van gangen en zalen dat de verbannen goden tot woonplaats dient. De aanwezigheid van het labyrint werd door de mens uitgebeeld in talloze in gesteenten gegrifte spiralen, daterend uit het tijdvak van de megalithische culturen. Priesteressen, ten dele ingewijd in heilkundige toepassingen van de energie van "de slang", wendden deze aan ten behoeve van de mensheid, op Atlantis mede ten behoeve van verjonging (rejuvenatie) van het

menselijk lichaam. Kennis van toegepaste energieën toegevoegd aan de "toverstaf" ontbreekt de mens vooralsnog.

Kinderen spreken vaak de wens uit een toverstaf te mogen bezitten. Enige tijd geleden trof ik in een "vrienden- en vriendinnenboekje" de vraag aan: "Wat is je liefste wens?" Het antwoord van een tienjarig meisje luidde: "Dat ik kan toveren!" Volwassenen komen er meestal niet zo direkt voor uit, maar koesteren in stilte vaak dezelfde wens.

De combinatie van een bijzondere staf, of in dit geval een tak van de hazelaar, met de ontmoeting met een onbekend volk dat in grottenstelsels verblijft, treedt onder meer op in onderstaand volksverhaal uit Wales.

"Bij Craig y Ddinas bij Pont Nedd Fechan, bovenaan de Neath Vallei, sneed een man een tak af van een hazelaar en gebruikte deze als wandelstok.⁶³⁾ Met de stok in de hand ging hij op weg naar Londen. Daar aangekomen werd hij aangesproken door een Engelsman, die hem vroeg waar hij vandaan kwam. De man uit Wales voelde zich niet geroepen de Engelsman in vertrouwen te nemen, maar deze stelde hem op zijn gemak en sprak: "Je kunt mij vertrouwen. De stok die je hanteert werd afgesneden op een plaats waar onvoorstelbare schatten verborgen liggen. Wanneer je mij de bewuste plaats aanwijst, kunnen wij beiden over deze schatten beschikken".

Het tweetal reisde samen naar Wales, waar de man uit Wales de plaats aanwees waar de hazelaar stond. Een grote platte steen bleek de ingang naar een grottenstelsel te verbergen. Zij rolden de steen voor de opening weg en traden de grot binnen, van waaruit een gang omlaag voerde. Middenin de gang hing een belklok die niet mocht worden aangeraakt. Diep onder de grond bereikte het tweetal een grot waar duizenden gewapende krijgers met het hoofd naar buiten gericht in een kring slapend lagen uitgestrekt. De wapens lagen binnen handbereik, opdat zij deze zouden kunnen grijpen zodra de belklok luidde. Eén van de krijgslieden droeg een gouden kroon op het hoofd. Naast hem lag een schitterend uitgevoerde strijdbijl. De krijgers bewaakten een schat aan goud en zilver, die in het midden van de kring lag opgestapeld. De Engelsman raadde zijn metgezel aan slechts zoveel van de schat te vergaren als hij gemakkelijk zou kunnen dragen. Zelf hield hij zich afzijdig. Hij sprak: "Wanneer je per ongeluk de belklok aanraakt, zal de krijger die het eerst ontwaakt je de vraag stellen of het dag geworden is. Wanneer je antwoordt: "Nee, slaap maar rustig door", zal je niets overkomen. Op de weg terug raakte de man uit Wales inderdaad de belklok aan. Eén van de krijgers ontwaakte en vroeg: "Is de dag aangebroken?" "Nee, slaap maar door", was het antwoord. De krijger viel daarop weer in slaap. Het tweetal vervolgde de weg omhoog en trad door de grotopening weer naar buiten. Zorgvuldig plaatsten zij de grote steen terug in zijn oorspronkelijke positie. De Engelsman sprak: "Wanneer je verstandig bent, bezoek je de grot niet opnieuw. Je hebt voldoende schatten vergaard om een aangenaam leven te leiden. Maar mocht je toch besluiten je schatten aan te vullen, dan raad ik je aan heel voorzichtig te zijn en de belklok niet aan te raken. De krijgers die je zojuist zag, zijn Arthur en zijn mannen, die de tijd afwachten waarop de Zwarte Arend de strijd aanbindt met de Gouden Arend. Wanneer het zover is, zal Arthur de vijanden van Cymry (Wales) vernietigen, bezit nemen van het eiland Brittannië en het bestuur in handen nemen.

Na verloop van tijd was de man uit Wales niet langer in staat zijn hebzucht te bedwingen. Opnieuw begaf hij zich naar de ingang van het grottenstelsel, rolde de steen voor de opening weg en trad naar binnen. Bij de schat aanbeland laadde hij niet alleen zijn broekzakken vol, maar droeg bovendien in een zak nog zoveel goud en zilver mee dat hij de belklok niet kon ontwijken. Uit angst vergat hij de ontwaakte krijger het juiste antwoord te geven. Daarop ontwaakten alle krijgers. Zij namen de man uit Wales zijn schatten weer af, gingen hem te lijf en joegen hem naar buiten. Strompelend keerde hij huiswaarts. De ingang naar de grot heeft hij nimmer teruggevonden."

De herinnering aan een gebeurtenis zoals verwerkt in het bovenstaande verhaal, staat niet op zichzelf. Vanuit andere bronnen worden soortgelijke voorvallen vermeld. Krijgers bewaken binnen een stelsel van grotten en gangen een schat van grote waarde. Indien de man uit Wales het wachtwoord kende waarmee hem toegang werd verleend, behoefde geen actie te worden ondernomen. De onderaardse ruimte waar de schatten lagen opgeslagen, kon in dat geval moeiteloos worden bereikt. In bovenstaand verhaal waren het Arthur en zijn krijgers die de schat aan goud en zilver bewaakten. Wij hebben echter te maken met een oude volksherinnering aan Arthur-Adam-Rama, die het verdedigingsstelsel van het onderaards wegennet kende en bekend was met de plaats waar de schatten aan goud en zilver of aan wijsheid en kennis lagen opgeslagen. God zelf droeg Adam en Eva op in de Grot der Schatten het moment af te wachten waarop de zon zou opkomen en zij zich gereed zouden maken hun nieuw bestaan op aarde aan te vangen. Indien de man uit Wales echter ongemerkt het grottenstelsel was binnengedrongen, mocht hij van geluk spreken dat men hem toestond naar huis terug te keren. De toegang tot het stelsel werd afgesloten en zodanig gecamoufleerd dat deze nimmer werd teruggevonden.

Was Arthur-Adam-Rama wel bewapend met een perfect gevormde strijdbijl, met pijlen die uit de hemel omlaag waren gevallen of met het legendarische zwaard Excalibur? Of was hij gewapend met een toverstaf geladen met een slechts aan de goden bekende vorm van energie en voorzien van een ingenieuze microcomputer? Was het deze staf die de goden van de onderwereld opeisten toen Arthur stervende was? Op verzoek van Arthur werd het zwaard Excalibur door Sir Bedivere in het nabijgelegen meer geworpen. Vanuit de watervlakte verscheen een hand die het zwaard opving en het meevoerde naar de diepte.

De stad Kishkindhya bevond zich binnen een stelsel van grotten. De "apen" die deze stad bevolkten, kenden het onderaards wegennet. Ongetwijfeld onderhielden zij contacten met bewoners van het onderaards Paradijs. Kanalen garandeerden een ononderbroken watertoevoer naar de stad Kishkindhya. Men verblijdde zich in de aanwezigheid van bloementuinen en van boomgaarden beladen met bloesem en fruit. De apen beheersten een volwassen vorm van architectuur. De meubilering van de apenverblijven liet niets te wensen over. Uit zelfgeweven stoffen in velerlei kleurschakeringen werden sierlijke gewaden vervaardigd. De apen kleedden zich met zorg. De dames droegen kostbare juwelen, sieraden van goud en zilver, waarin edelgesteente werd verwerkt. Bevelvoerende generaals voerden goed geofende legereenheden aan. Een waardig gedrag en goede manieren behoorden tot de verworvenheden. Koningin Tara getuigde van moedig gedrag toen zij het besluit nam zich te doorsteken met dezelfde speer waarmee haar echtgenoot werd gedood. Koningin Ruma bewees haar uitgesproken diplomatieke kwaliteiten bij de begroeting van een getergde en verontwaardigde prins Lakshmana, die gedurende de regentijd noodgedwongen vanuit de grot waarin hij tezamen met Rama verbleef, de feestvierende en wijndrinkende apen aanhoorde. Met enige verbazing lezen wij hoe het oude ras, nog voorzien van de staart (die bij de huidige mens nog in aanleg aanwezig is), zich met groot gemak door het geboomte verplaatste. Wij worden niet graag herinnerd aan het bezit van een staart en evenmin aan de zware lichaamsbeharings die eens ons deel was. De eocix, het staartbeen van de mens, verraadt echter onze afkomst van de vroege rassen van weleer. Statistieken wijzen uit dat thans één op de ongeveer tweehonderd baby's met een staartje wordt geboren. Indien dit niet wordt verwijderd, groeit het staartje tenslotte uit tot een lengte van ongeveer tien centimeter. In India en bij een aantal volkeren rond de Middellandse Zee treffen wij een wat zwaardere lichaamsbeharings aan, een aanleg die getuigt van een masculair lichaam.

Ten tijde van de komst van Adam en Eva werd de aarde bevolkt door oude mensenrassen die onder invloed van de cultuur van het godendom, een radicale wijziging ten aanzien van een beproefd, zij het primitief, levenspatroon ondergingen. Er ontstond een

mengeling van conservatieve en progressieve ideeën en activiteiten. Bovendien werd men geconfronteerd met de komst van een geheel nieuw mensenras, voortgesproten uit de vereniging van goden en godinnen met de godreuzen en godreuzinnen die als eerste boodschappers van God waren gearriveerd op aarde.

Het volk van Kishkindhya onderhield zowel contacten met goden die zich over het aardoppervlak bewogen, als met goden die als bannelingen in de onderwereld verbleven. In het gelukkige bezit van een ruime mate van intelligentie, van kunstzin en aanpassingsvermogen bleek het apenvolk uit Kishkindhya bereid en in staat in velerlei opzicht te leren van de kennis der goden en het geleerde ook in praktijk te brengen. De witte aap Hanuman, zoon van de god Anu (die wij onder meer tegenkomen bij de mythologische verhalen afkomstig uit Babylonië) voegde zich, eenmaal volwassen geworden, bij het volk van zijn broer te Kishkindhya.

De zeven hopen van Atlantis reikten naar de diverse continenten. Langs de geheime doorgangen onderhielden de goden betrekkingen met aardse volkeren. Geheel onverwacht dienden zij zich in diens midden aan. Waar stagnatie optrad bij de beoogde voortschrijding van ontwikkeling brachten zij vooruitgang teweeg. Specifieke kennis en vaardigheden, afgestemd op het ontwikkelingspeil van de bevolkingsgroep, werden aangereikt. Heel voorzichtig werd de drempel naar de vooruitgang weggenomen. Verhalen van vismensen, zoals Ioannes, die men van uit zee op zich toe zag komen, spreken van bekwame en deskundige leermeesters, die zich geruime tijd in een bepaalde landstreek ophielden, de bevolking onderwezen en tenslotte weer onderdoken in de zee. Reidsen de "vismensen" per kleine vliegende wagens door grottenstelsels op weg naar verre kusten? Overspoelden de aanstormende golven van het getijde van de vloed grotopeningen grenzend aan kuststroken? Kwamen de vismensen met opzet vanuit zee tevoorschijn om nieuwsgierigen te verhinderen de opening naar het gangenstelsel te ontdekken en te bereiken? Hephaestus vertelde de godin Thetis dat hij vele sieraden had vervaardigd binnen een hoge, ruime grot, waaromheen de machtige Okeanos briesend en schuimend stroomde.

Steeds is er sprake van uitingen van dankbaarheid en appreciatie voor de goden die zich geheel onverwacht bij diverse stammen aandienen. Men reageerde met droefheid wanneer de god zijn vertrek aankondigde. Stamhoofden en priesters verkregen van de onderwijzende goden de belofte van een toekomstig weerzien. Maar tijdens de zondvloed en de ondergang van Atlantis werd het onderaards labyrint door de ramp niet ontzien en de gangenstelsels werden verbroken. Gedurende de Middeleeuwen werd de aanleg van een labyrint beschouwd als een heilige, Christelijke daad. Deze latere labyrinten werden samengesteld uit heggeplanten en bevonden zich vanzelfsprekend op het land. Wanneer iemand het boetekleed wenste aan te trekken, werd de afstand door het labyrint op de knieën afgelegd.

Zijn de werelddelen thans opnieuw met elkaar verbonden? Hardnekkig doen geruchten de ronde, waarin wordt gesproken van een stad die zich binnen het onderaardse grottenstelsel zou bevinden. Deze stad draagt de naam Shamballah of Huis van God. Aan het hoofd van de onderaardse bevolking staat Rigden-Jyepo, die de schakel vormt tussen zijn volk en de hemelgoden. De naam van het Rijk van Rigden Yyepo luidt Agharte, Agharti of Asgarte en verwijst naar Asgard, tehuis van de goden van de Ankh.

Op de besneeuwde berghellingen van het Himalayagebergte, van dit uitgestrekte en schier onverbiddelijke bergterrein, wordt bij tijd en wijle de verschrikkelijke sneeuwman of Yeti waargenomen, late afstammeling van een oud, gespierd en zwaar behaard mensenras. Sherpa's uit Tibet melden de aanwezigheid van de Yeti, die in deze streek wordt vereerd. Tegelijkertijd bestaat een religieuze traditie, waarbij het mysterie van de Sangbai-Dagpo of Verborgen Heren centraal staat.⁴⁹⁾ Bevindt de woonplaats van de Yeti zich binnen de ruimten

van Asgarte-Shangri-La? Staan de Verborgen Heren de Yeti toe zich zo nu en dan eens te vertreden en zich te verpozen buiten de wereld van Asgarte, opdat de zwaarbehaarde Yeti de koude buitenlucht ervaart die zijn gezondheid vereist en de instandhouding van het ras waarborgt?

Ook in Canada vinden ontmoetingen plaats met leden van een ons onbekend ras. Grootvoet, die onmiskenbaar moet worden gerekend tot de menselijke soort, gedraagt zich tijdens een dergelijke ontmoeting steeds als matig geïnteresseerd toeschouwer. Ondanks de schrikreactie die hij bij de mens teweegbrengt, neemt hij nimmer de aanvalshouding aan. Grootvoet beschikt over een zware lichaamsbehang, maar niet over de staart. Geheel alleen, soms in gezelschap van enkele soortgenoten, staat hij plotseling oog in oog met de huidige mens. Grootvoets aanwezigheid in een bepaald gebied wordt vastgesteld wanneer hij zijn reusachtige voetafdruk achterlaat op besneeuwde velden of in moerassige gronden. De aanwezigheid van dit mensenras op Canadees grondgebied impliceert de uitmonding van één der onderaardse gangenstelsels in het betreffende gebied. Voor Grootvoet gelden dezelfde regels als voor de Yeti. Met het oog op de instandhouding van dit oude mensenras bestaat de noodzaak van een regelmatig terugkerend verblijf in de buitenlucht, daar waar een koud en vochtig klimaat heerst.

Berust het vermoeden op waarheid dat één der grotuitgangen uitmondt in de regenwouden van het Amazonegebied? De verdwijning van ontdekkingsreizigers op zoek naar een onbekende, onderaardse stad, bevolkt door mensen met een blanke huid, blauwe ogen en koperkleurig haar, wijst in deze richting. Deze ontdekkingsreizigers gingen van het standpunt uit dat de stad wordt bevolkt door afstammelingen van de oorspronkelijke Atlantieden, die de mensheid in ontwikkeling ver vooruit zijn. Kolonel Fawcett ging in gezelschap van zijn zoon Jack en zijn vriend Raleigh Rimell op zoek naar de bewuste stad, die naar zijn vaste overtuiging verborgen lag in het Amazonegebied. Hij hield zijn reisroute geheim en wenste de positie van de stad niet prijs te geven. De drie mannen verdwenen spoorloos. Werden zij door de Indianen vermoord of werd hun missie met succes bekroond en bereikten zij de stad binnen het gangenstelsel van Asgarte? Werd het hen verboden de aardbodem opnieuw te betreden? Wensten de inwoners van de onderaardse stad te voorkomen dat hun geavanceerde wetenschappen en technologieën de mensheid opnieuw in een te vroeg stadium bereikten? Leeft het drietal voort temidden van het nageslacht van de gevallen engelen?

Er wordt verondersteld dat één van de toegangen naar het onderaardse wegennet wordt aangetroffen tussen de voorpoten van de sfinx, aan de voet van de piramiden van Gizeh. Tot op heden geldt in wetenschappelijke kringen dat de ouderdom van de sfinx samenvalt met de periode van farao Chefren (± 2.500 v.Chr.). De geoloog Robert Schoch, verbonden aan de universiteit van Boston, is er echter van overtuigd dat het beeld van de leeuw met het mensenhoofd wellicht duizenden jaren eerder werd vervaardigd en wel in twee fasen. "De sfinx, uitgehouwen uit het kalksteenplateau dat de ondergrond vormt van de vlakte van Gizeh, vertoont ernstige sporen van ongelijkvormige erosie. Thomas Dobecki, die tezamen met Schoch het onderzoek leidde en seismologisch onderzoek verrichtte, concludeerde dat Schoch's conclusie dat de sfinx in twee fasen werd voltooid en in de periode tussen 5.000 en 7.000 v.Chr. een begin werd gemaakt met het uithouwen van de sfinx, overeenkwam met de resultaten van zijn onderzoekingen. De resultaten van het onderzoek van Schoch en Dobecki wordt thans echter op diverse gronden aangevochten." De sfinx was in het oude Egypte het symbool van de zonnegod.

Het raadsel van de oorspronkelijke bestemming van de piramiden van Gizeh houdt de gemoederen al lang bezig. Op gezag van regerende farao's werd de binnenzijde van hun laatste rustplaats voorzien van het beeldschrift dat met het woord hiërogliefen wordt

aangeduid. Wandschilderingen of fresco's werden eveneens aangebracht. De wanden van de piramide van Chufu, de grote piramide van Gizeh, zijn echter leeg.

Soms stelt een teken uit het hiërogliefen-schrift ons voor raadsels. Het teken waarvan wordt aangenomen het symbool te vertegenwoordigen van de eeuwigheid, een zuil die aan de onderzijde breder uitloopt en waarvan de bovenkant is afgedekt met een horizontale, aan beide zijden van de zuil verlengde lijn, die zich vervolgens op gelijke afstanden naar omlaag driemaal herhaalt, doet eerder denken aan een elektronisch apparaat dan aan de eeuwigheid.⁵⁵

Ondanks de gedachtengang rond bouw en functie van de piramiden waarvan de wetenschap getuigenis aflegt, blijven vele vragen duister en onbeantwoord. De piramiden van Gizeh getuigen van landmeetkundige kennis en foutloze wiskundige berekeningen. Men was ervan op de hoogte dat de aarde rond is en kende de omtrek van de aarde. Een greep uit de talrijke verbazingwekkende gegevens die de piramide oplevert is hier op zijn plaats.

"De grote piramide staat gericht naar de vier windstreken en ligt in het centrum van de vastelandmassa van de aarde.²⁵⁾ De meridiaan met de grootste lengte, die de wereld verdeelt in twee gelijke delen, loopt door Gizeh. De drie piramiden vormen een pythagoreïsche driehoek, waarvan de zijden zich verhouden als 3:4:5. Verhouding van hoogte en omvang van de grote piramide relateren aan straal en circumferentie van de cirkel, terwijl uit de maten van deze piramide zowel het vlak van de cirkel als de inhoud van de bol kan worden berekend. In Gizeh verkrijgt de afstand tot het middelpunt van de aarde een gelijke maat als de afstand naar de Noordpool. Deelt men het grondvlak van de piramide door de twee helften van het bouwwerk, dan blijkt de uitkomst gelijk te zijn aan het getal pi (3.1416). De totale oppervlakte van de vier zijden bedraagt het kwadraat van de hoogte (365.342 Egyptische ellen). De lengten van de zijden van de vierkante basis komt overeen met het aantal dagen van het tropisch zonnejaar. In de maten van de piramide ligt de gemiddelde afstand naar de zon vastgelegd, een afstand die 16^9 keer de hoogte van de piramide bedraagt."

Gingen al deze berekeningen vooraf aan de bouw van de laatste rustplaats van een vergankelijke, zij het ook "goddelijke" farao uit een lange rij van vergankelijke heersers over Egypteland? Gegevens omtrent de bouw van de piramiden van Gizeh ontbreken. En wie verwerkte al deze gegevens op schrift? Indien de wetenschap uit de periode van farao Chufu een zo hoge vlucht nam, waarom vertoont zij zich dan niet ook op andere plaatsen en blijft beperkt tot die ene uitzonderlijke piramide? Er is geen enkel voorbeeld bekend waaruit de gegevens verwerkt in deze piramide naar voren treden tijdens of na de regeringsperiode van Chufu. Een alleszins merkwaardige situatie, tenzij wij bereid zijn te concluderen dat de piramide van Chufu stamt uit een periode waarin de zondvloed nog in het verschiep lag. Deze piramide vertegenwoordigt een boodschap aan een toekomstige civilisatie, in staat om de gevolgtrekking te maken dat er op aarde eens een hoog ontwikkelde civilisatie ontstond, die pas in de verre toekomst zou worden geëvenaard. In de vaste overtuiging dat beschavingen steeds na verloop van tijd ten onder gaan, of in het besef dat degenen die deze beschaving voortbrachten zich slechts tijdelijk op aarde hadden gevestigd, trok men een bouwwerk op dat de tand des tijds zou doorstaan en eens herkend zou worden als resultaat van het wetenschappelijk niveau van een verdwenen beschaving. Wanneer in de toekomst wordt besloten tot het openen van de thans nog onbetreden gangen en zalen van de piramide van Chufu, komen ongetwijfeld opnieuw gegevens beschikbaar die ons versteld doen staan van de wonderen van een wetenschap die wij thans trachten te evenaren. Een bericht uit het Eindhovens Dagblad van 14 januari 1993 maakt melding van een archeologische ontwikkeling op het plateau van Al Jizah, die de gemoederen zal gaan bezig houden.³¹⁾ Aan de voet van de piramide van Chufu stuitte men bij werkzaamheden op de resten van een tot nu

---

⁵⁵ De zogenaamde djed-zuil.

toe verborgen piramide. Het hoofd van de Egyptische oudheidkundige dienst sprak tevens van "nog veel niet ontdekte schatten" van het plateau.

Piramiden die tot graftomben dienden, vertegenwoordigen nabootsingen van het originele bouwwerk te Gizeh.

Verschijningen van Maria, moeder van Jezus Christus (Openbaring 3, vers 14 noemt Jezus bij Zijn Hebreeuwse naam "Amen"), voltrekken zich niet aan ons in een overvolle trein, bus of vliegtuig. Maria toont zich bij voorkeur in de opening of in de onmiddellijke nabijheid van grotten. Oorspronkelijk werd haar beeltenis dan ook in grotten geplaatst. In een later stadium ging men ertoe over haar beeltenis te plaatsen in kapellen en kerken, die de grotten van samenkomst vervingen waar de mens zijn religie vaak beleed. Jezus Christus, wiens naam ten dele overeenkomst vertoont met de lettertekens CHRSN die de Hindoegod Chrisna aanduiden, kwam niet ter wereld in een stal te Bethlehem, maar werd geboren binnen de veilige ruimte die een grot de familie bood. Het Nieuwe Testament verkondigt dat Maria haar heilige Zoon in onschuld en zonder verstoring van haar maagdelijkheid ontving. Verbleef Maria tijdens de Ontvangenis in de woestijn, waar bergketens het landschap doorsnijden? De gebergten bevatten grottenstelsels. Men hoeft zich slechts de vindplaats van de Dode Zee-rollen in herinnering te brengen, waar een nieuwsgierige herdersjongen een opening in de bergwand betrad en onverwacht stuitte op deze geschriften. Ontmoette Maria een boodschapper van God, afkomstig uit Asgarte, die in opdracht van God het gangenstelsel verliet? Waren ook Boeddha en Mohammed godenzonen die op een door God bepaald tijdstip ter wereld kwamen om een van het rechte pad afgedwaalde mensheid weer op het juiste spoor te zetten? Verscheen bij de geboorte van deze drie een lichtend hemelvoertuig aan het firmament dat ter plaatse enige tijd stilhield?

Merkwaardigerwijze vertonen alle door de Kerk van Rome vrijgegeven en aangepaste evangeliën een zelfde hiaat. Wij vernemen slechts een aantal gebeurtenissen uit de jeugdijaren van Jezus, aangevuld met hetgeen geschiedde tijdens zijn latere levensjaren. Het is onduidelijk waarom verzwegen wordt hetgeen immers voor de hand ligt. Gehoor gevend aan en in overeenstemming met de Joodse wetgeving zal Jezus als jongeman in het huwelijk zijn getreden. In een later stadium van Zijn levensperiode beëindigde Hij wellicht de huwelijkse staat of wijdde als weduwnaar de Hem resterende levensjaren aan Zijn roeping God als Vader met volledige overgave te dienen en zich in te spannen om een bekering ten goede bij de mensheid te bewerkstelligen. Zijn grote heilkundige gaven stelde Hij ter beschikking van de mensheid. Zijn predikingen werden later opgetekend. De beroemde Bergrede, waarbij zovelen aanwezig waren, staat bekend om de wonderen die Jezus bewerkstelligde. Hij voedde de menigte die zich om hem heen verzameld had met een grootscheepse vermeerdering van brood en vis. Dit wonder moet echter niet letterlijk worden opgevat. Vermeerdering van brood draagt de betekenis van toename aan wijsheid. Vermeerdering van een hoeveelheid vis beduidt een verruiming van de menselijke geest en spreekt van wedergeboorte. Jezus schonk Zijn toehoorders veel meer dan het dagelijks brood. Zijn predikingen namen een einde toen Hij zich naar Jeruzalem begaf, gevangen werd genomen en tegen de zin van Pilatus aan het kruis werd genageld.

Wanneer breekt de tijd van verlossing aan voor de bewoners van het onderaardse Rijk Asgarte? De mens blinkt uit in ongehoorzaamheid aan haar bestemming. Door de eeuwen heen werd en wordt de mensheid verscheurd door onderlinge strijd, door bewust gevoerde oorlogen gericht op vergroting van macht over velen en gevoed door eigenwaan. De opdracht van God, die een vreedzame en geleidelijke ontwikkeling van de mensheid beoogt, kan slechts worden vervuld wanneer een wereldorde wordt omarmd, gebaseerd op respect voor elkaar en voor elkaars geloofsovertuiging, op liefde voor de (direkte) naasten en zelfopoffering indien dit wordt vereist. Hiervan spraken alle wereldgodsdiensten in eerste aanvang. Wanneer de

mensheid deze opdracht, die Jezus zo duidelijk uitspreekt, in praktijk brengt, breekt ook het ogenblik aan waarop de bewoners van Asgarte zullen worden verlost. Dan zal God hun ketenen verbreken.

23. De regenboogbrug

Aanvang

En God sprak: "Dit is het teken van het verbond
dat ik zet tussen Mij en u
en alle levende wezens die bij u zijn,
voor alle geslachten.
Ik zet Mijn boog in de wolken;
die zal het teken zijn
van het verbond tussen Mij en de aarde.
Wanneer Ik op aarde de wolken samenpak en
de boog in de wolken zichtbaar wordt,
dan zal Ik het verbond gedenken
tussen Mij en u
en alle levende wezens,
al wat leven heeft."

Genesis 9: vers 12 - 15.

De huidige kennis van de wildstand in de Oost-Afrikaanse wildreservaten danken wij vooral aan Dr. Bernhard Grzimek en zijn zoon Michael.⁴⁰⁾ Als eersten vestigden zij de aandacht van de wereld op het belang van het voortbestaan van Afrikaanse diersoorten binnen de reservaten. Verontrust door de snelle achteruitgang in aantallen dieren nam Grzimek zijn spaargelden op, keerde huis en haard de rug toe en vloog samen met zijn zoon Michael in een éénmotorig vliegtuigje de afstand van 6.000 mijl die zijn woonplaats in Duitsland scheidde van het Serengeti wildreservaat. Grzimek was op dat moment 48 jaar oud.⁴⁰⁾ Vader en zoon werkten twee jaar lang samen aan een belangrijk project. Zij stelden de diverse leefgebieden van de verschillende diersoorten vast en telden kudde en eenlingen.

Ontmoetingen met stamleden van de Maasai, die met hun kudde runderen door de Oost-Afrikaanse staten trekken op zoek naar graasgebieden voor hun vee, leerden de Grzimeks dat de Maasai het boven hen cirkelende vliegtuigje aanzagen voor een onbekende vogel. Zij informeerden waar de ogen van de vogel zich bevonden.

Helaas verongelukte zoon Michael op 25-jarige leeftijd toen hij vanuit de lucht grazende kudde dieren volgde en hun aantallen noteerde. Plotseling weigerde het vliegtuigje dienst en dook omlaag naar de vlakte. Een aan Michael gewijd gedenkteken werd opgericht aan de rand van de beroemde Ngorogorokrater in Tanzania. De bodem van deze krater herbergt talrijke diersoorten, onder meer een leeuwensoort met zwarte manen.

De natuurlijke reactie van de Maasai op het vliegtuigje van de Grzimeks heeft geen verbazing te wekken. Zij stemt overeen met de gedachtengang die behoort bij primitieve stammen, die nog nimmer op enigerlei wijze in aanraking kwamen met de huidige luchtvaart. Deze ontwikkelde zich immers pas in deze eeuw op het Noord-Amerikaanse en Europese Continent, in een periode waarin bevolkingsgroepen woonachtig in andere gebieden en onberoerd door westerse technologieën, een op oude tradities gebaseerde levensstijl handhaafden. In de oudheid waren een enkeling of een groep personen op precies dezelfde wijze getuige van de verrichtingen van de vliegende wagens van de goden. Zij reageerden dan ook op exact dezelfde wijze als de Maasai dit deden. Wat ligt immers meer voor de hand dan

al wat zich vliegend door de lucht voortbeweegt, toe te schrijven aan de gedragingen van vogels? Luchtreizigers werden vogelmensen. Zij verschenen op afbeeldingen gesierd met een paar vleugels. Het menselijk voorstellingsvermogen schoot ook in prehistorische tijden niet tekort. Om duidelijk weer te geven wat men had gezien, greep men naar een voor eenieder begrijpelijke en meest voor de hand liggende verklaring. Zo treffen wij op Paaseiland (Easter-Island) in het gesteente gegrifte rotstekeningen aan van gestalten die de gevleugelde god uitbeelden. Eenvoudig getekende en ten dele bedekte vulva's vormen tezamen met de gevleugelde gestalten de stille getuigen van een stamherinnering aan de voorliefde van de vliegende goden voor een sexueel samengaan met aardse vrouwen. De ouderdom van de vele beelden, door een bevolkingsgroep uit lang vervlogen tijden op het eiland geplaatst, werd nimmer bepaald. De beelden van grote afmeting werden uit de lokale steensoort vervaardigd. Zij vormen een blijvende herinnering aan het dominante reuzengeslacht voortgekomen uit de verbintenis van vliegende goden en aardse vrouwen. Onbegrepen en onverklaarbare sculpturen en rotstekeningen afkomstig uit een ver verleden worden te vaak toegeschreven aan vormen van voorouderverering. Deze gedachtengang berust echter lang niet altijd op goede grond. Voorouderverering ontstond immers in een periode die nog niet zo ver achter ons ligt, is van vrij recente datum. De reuzenbeelden van Paaseiland spreken van ontzag voor de wrede reuzen die ook dit eiland eens in hun machtige greep hielden.

Het archeologisch museum van het Griekse eiland Kreta bevindt zich in het centrum van de hoofdstad Herakleion. Hier toont één van de vitrines twee kleitabletten, waarin een duidelijke afbeelding staat gegrift van een van opzij gezien vliegtuigje. Cockpit, vleugel aan de zijde, deuropening naar het interieur, passagiersruimte, propellers aan de achterzijde en een uitgekapt wiel zijn duidelijk herkenbaar. De kleitabletten zijn voorzien van lettertekens die behoren tot een nog niet ontcijferd schrift, dat wordt aangeduid met "Lineair A". Gevraagd naar de herkomst van de beide kleitabletjes luidde het antwoord dat deze weliswaar in de bodem van het eiland werden aangetroffen, maar dat de exacte ouderdom niet kon worden vastgesteld. Wel werd bevestigd dat zij van hoge ouderdom zijn. De vondst roept het vermoeden op dat zij verband houdt met de beroemde legendarische vlucht van architect en uitvinder Daedalus, die tezamen met zijn zoon Icarus door de lucht het eiland ontvluchtte. Volgens de overlevering vervaardigde Daedalus uit was twee paar vleugels. Toen het tijdstip van vertrek aanbrak, bevestigden Daedalus en Icarus de vleugels aan het eigen lichaam en verhieven zich van de grond. De vleugels voldeden geheel aan de verwachtingen. Het tweetal vloog ongehinderd voort. Ondanks de waarschuwing van zijn vader vloog Icarus echter steeds verder omhoog naar de zon, die hij tenslotte te dicht naderde. De uit was vervaardigde vleugels bleken niet bestand tegen de grote hitte van de zon. Icarus stortte omlaag, viel in zee en moest zijn overmoed met de dood bekopen.

Figuur 23 Archaeologisch museum Kreta.

Daedalus beheerste het principe van voortbeweging door de lucht. De gedachte dat Daedalus wassen vleugels ontwierp om zijn vlucht te verwezenlijken, kunnen wij terzijde schuiven. Daedalus verkreeg zijn kennis van luchtvaart van de goden uit het Kretenzische labyrint waar de Minotaur werd vastgehouden. De architect was immers naar Kreta ontboden met het doel zijn buitengewone vaardigheden ten dienste te stellen van de Minotaur. Tegelijkertijd bewees hij koning Minos en diens gade Pasiphae langdurig goede diensten. Minos en Pasiphae vreesden het uitlekken van Daedalus' kennis van het grottenstelsel en stonden hem niet toe te vertrekken. In gezelschap van zijn zoon wist Daedalus echter te ontkomen aan de greep van het koningspaar en aan de goden van de onderwereld. In het diepste geheim bouwde hij twee kleine vliegende wagens, waarmee het tweetal Kreta verliet. Maar Icarus hield zich, in jeugdige overmoed, niet aan de instructies van zijn vader. Hij rees naar grote hoogte. Het vliegtuigje was daar niet op berekend, brak doormidden en stortte neer.

Uit veel latere bron dateren de reisverhalen van Jonathan Swift. De bundel verhalen bevat een aantal fantastische geschiedenissen. Swifts eerste publicatie van de belevenissen van "Gulliver" verscheen in 1725.⁷¹⁾ Hij behandelt Gullivers reizen, onder meer naar Lilliput, naar Brobdingnag en naar Laputa.

"De reis naar Laputa ving aan op 5 augustus 1706. Per schip werd op 11 april Fort St. George aangedaan, waar men drie weken verbleef in verband met de vervanging van een aantal zieke zeelieden. Tenslotte werd het zeil weer gehesen en men bereikte Tonkin, waar de kapitein vernam dat de goederen bestemd voor de lading nog niet waren gearriveerd. De kapitein liet daarop een sloep bemannen, beladen met goederen waarmee de Tonkinezen handel dreven met de bevolking van naburige eilanden. Gulliver werd aangesteld tot hoofd van de bemanning van de sloep en vertegenwoordiger van de handelsbelangen van de kapitein. Maar een hevige storm stak op en dreef de sloep uit haar koers. Toen de storm was

uitgeraad, doemde een piratenschip op. De bemanning van de sloep werd aan boord genomen en de goederen werden geconfisqueerd. Gulliver raakte verwickeld in een heftige woordenwisseling met de piratenkapitein. De woedende kapitein liet een kano uitzetten, voorzien van zeil en roeipanen. Gulliver werd gedwongen van boord te gaan, in de kano plaats te nemen en werd van boord gestoten. Kort vóór de overval had Gulliver vastgesteld dat men zich bevond op 46° noorderbreedte en op een lengtegraad van 183°. De kano voerde Gulliver naar een kleine eilandengroep in het zuidoosten. Hij bereikte een rotsachtig eilandje en ging aan land. Zijn honger stilde hij met zeewier en vogeleieren. Daarop voer hij naar de naburige eilandjes, die echter allen dezelfde aanblik vertoonden: een rotsachtige bodem en geringe plantengroei. Hij vond een diepe grot en legde zich daar ter ruste. Ondanks zijn dilemma viel hij in een diepe slaap. De zon stond reeds ver boven de kim toen hij ontwaakte. De hemel was onbewolkt en de zon brandde onbarmhartig op hem neer. Gulliver wandelde wat rond over het eilandje. Plotseling scheen het hem toe alsof er een schaduw langs de zon trok. Gulliver richtte zijn blik naar de hemel en ontwaarde een hem onbekend voorwerp, dat zich verplaatste en naderbij kwam. De gladde en glanzende bodem van het voorwerp reflecteerde in het zeewater. Het voorwerp kwam steeds dichterbij en hield tenslotte stil boven het wateroppervlak, dicht bij het eilandje en op dezelfde hoogte als de op de rotsen staande man. Verbaasd stelde Gulliver vast dat het voorwerp een vliegend eiland was, waarop zich mensen bevonden. Het vliegend eiland werd omgeven door een paar galerijen, die via trappen onderling met elkaar verbonden waren. Vanuit de onderste galerij werden vislijnen uitgeworpen en men begon te vissen. Een groepje omstanders keek hierbij toe. Om de aandacht op zich te vestigen, begon Gulliver uit alle macht te roepen. Zijn stem werd gehoord. Steeds meer mensen kwamen tevoorschijn om naar hem te kijken. Een stuk of vijf mannen spoedden zich naar de top van het eiland, waarschijnlijk om overleg te plegen en orders te ontvangen. Eensklaps zette het eiland zich weer in beweging en kwam naderbij. De toeschouwers keken zwijgend toe. Een aantal gezagsdragers, herkenbaar aan hun wijze van optreden en aan het gezag dat hen ten deel viel, mengden zich onder de menigte. Gulliver werd aangeropen. Maar welke taal hij ook gebruikte, Gulliver kon zich niet verstaanbaar maken. Tenslotte gaf men hem met behulp van gebaren te kennen dat hij zich naar het strand moest begeven. Het eiland werd tot vlak boven Gulliver gemanoeuvreed en een touw waaraan een stoeltje was bevestigd werd neergelaten. Gulliver werd omhoog gehesen."

Gulliver beschrijft vervolgens zijn talrijke ervaringen aan boord van het vliegend eiland. Hij maakte zich de taal van de bewoners spoedig eigen. Gulliver vertelt dat de kleding van allen die zich aan boord bevonden versierd was met zonnen, manen en sterren, in combinatie met hem ten dele onbekende muziekinstrumenten. "Dienaren droegen houten stokken waaraan een opgeblazen dierenblaas was bevestigd, die naar één zijde overhelde. De stok werd gebruikt om de aandacht te trekken van hooggeplaatste personen, wanneer iemand hen wilde spreken. De stok werd dan naar de mond van de betreffende persoon gebracht. De stok naar het oor gericht bracht hen ertoe te luisteren. De leiding van het luchtschip was totaal geabsorbeerd door haar werkzaamheden en vergat al het andere.

Onmiddellijk na Gullivers aankomst op het eiland werd hij naar de bovenste étage geleid, waar "een koning op zijn troon zat, omgeven door dienaren". Vóór de troon stond een tafel waarop een aantal globen, bollen en talrijke mathematische instrumenten stonden uitgestald. Hier vernam Gulliver de naam van het eiland: Laputa. Zowel de vluchtleiding als het overig leidinggevende personeel waren geheel bezeten van muziek en mathematica. De onderkomens van de passagiers waren nimmer vierkant, maar van een ingewikkelde mathematische vormgeving. De schotels die bij de maaltijden werden opgediend, bevatten gerechten in de vorm van muziekinstrumenten, gelijkzijdige driehoeken, langwerpige ruiten en cycloïden. De gesprekken waren meestentijds gericht op de astronomie, (sterrenkunde),

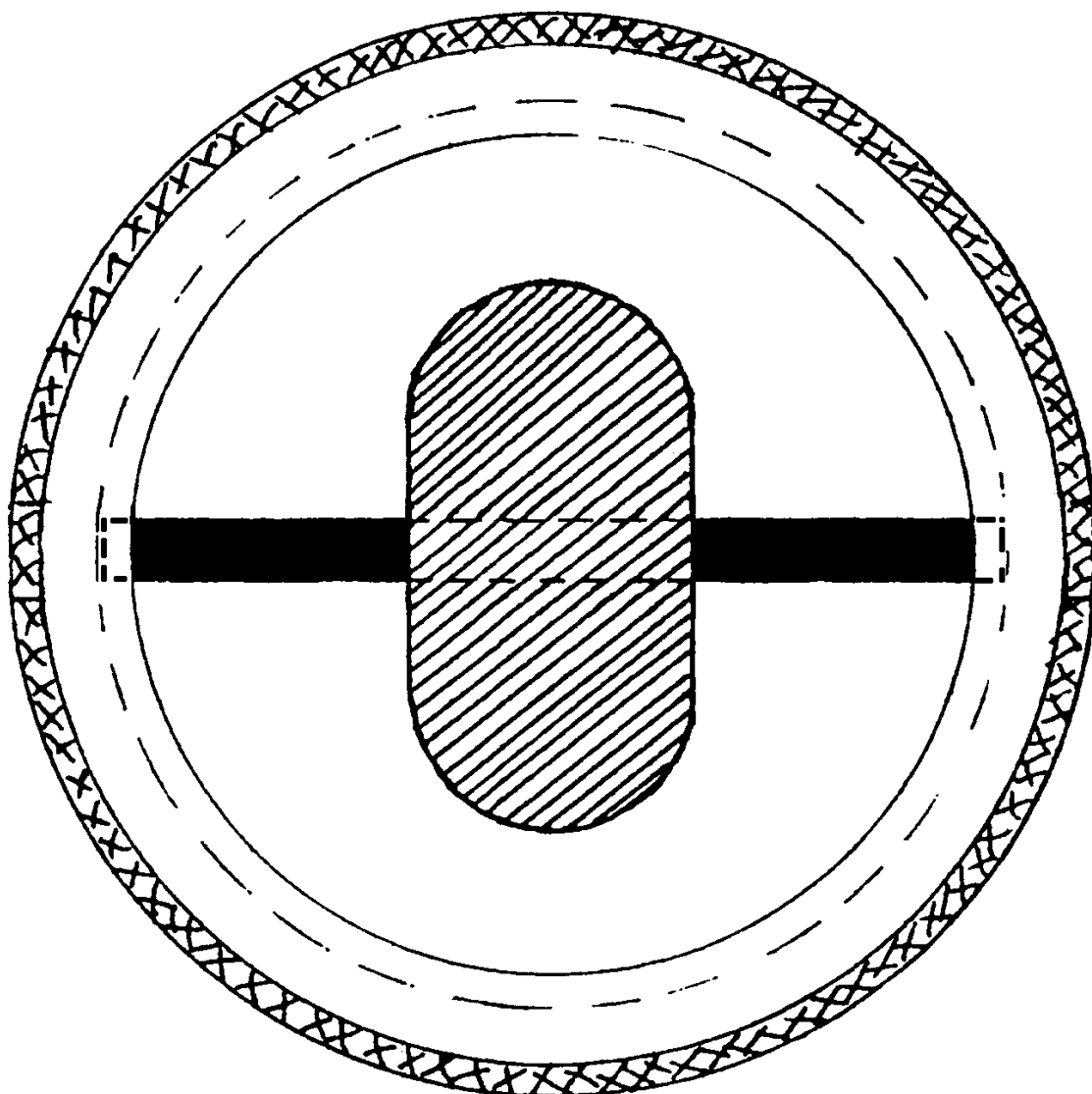
maar ook hield men het laatste nieuws bij. Politieke ontwikkelingen, staatszaken en openbare zaken werden bediscussieerd. De inhoud van talrijke gesprekken draaide om de toekomst van het heelal, een eventuele afname van zonneënergie, rampen teweeggebracht door cometen en wijziging van de banen der sterren. Zodra Gulliver de taal van zijn gastheren voldoende beheerste werd hij bij de koning ontboden, die bij hem informeerde naar het peil van de wetenschap der mathematica op aarde. Tot Gullivers teleurstelling vroeg niemand hem naar gewoonten en gebruiken, regeringsvorm en wettenstelsels, geschiedenis en religie behorend tot de landen die Gulliver bezocht had. Hij verkreeg toestemming om onder leiding van een expert het vliegend eiland tot in detail te bekijken en te onderzoeken.

Het eiland was volmaakt rond van vorm en bezat een diameter van 7.837 yard of ongeveer vier en een halve mijl. De oppervlakte bedroeg 10.000 acres, de hoogte 300 yard. De bodem van het eiland bestond uit een gelijkmatige schijf diamant met een dikte van 200 yard. Boven deze schijf bevonden zich, in voorgeschreven volgorde, diverse lagen mineralen, waarover een laag aarde van 12 voet hoog was aangebracht. Regenwater en dauw werden naar het centrum van deze aardlaag gevoerd en verzameld in vier bassins met een omtrek van één mijl, elk 200 yard verwijderd van het middelpunt. De bassins liepen nimmer over, daar de zon overdag een deel van het water verdampte. Om zo nodig de hoeveelheid regenval en dauw te beperken, werd regelmatig opdracht gegeven het vliegend eiland omhoog te brengen tot boven het wolkendek. Het hoogste wolkendek reikte niet verder dan twee mijl.

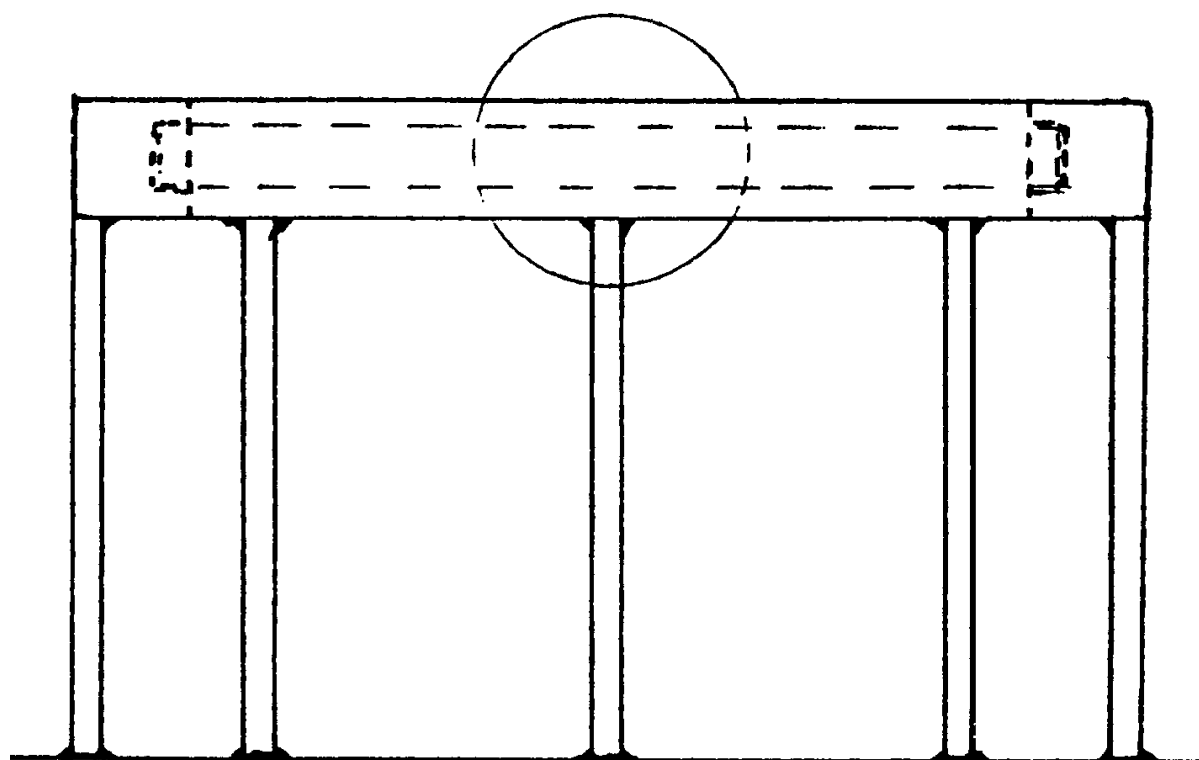
In het centrum van het eiland bevond zich de grot van de astronomen, een ledige ruimte met een diameter van ongeveer vijftig yard. Regelmatig daalde men door dit gat af tot een diepte van 100 yard onder de oppervlakte van de diamanten laag. Twintig eeuwig brandende lampen reflecteerden hun licht in het diamant en verlichtten de ruimte. Overal trof men sextanten aan, alsmede quadranten, telescopen, kortom een scala aan sterrenkundig instrumentarium. Maar het meest belangrijke voorwerp, waarop de instandhouding van het vliegend eiland berustte, was de enorme laadsteen, waarvan de vorm geleek op de schietspoel van de wever. Zij had een lengte van zes yard en op de dikste plaats besloeg zij negen yard. Het was een magneet, in het centrum aangebracht en op zijn plaats gehouden door een diamanten as waaromheen de steen vrij bewoog. Een enkele aanraking bracht de steen in beweging en liet haar draaien. Rondom was een holle cylinder aangebracht, vier voet breed en vier voet hoog, met een diameter van twaalf yard, horizontaal geplaatst en rustend op acht diamanten voeten, elk zes yard hoog. In het centrum van de concaaf bevond zich een groef, twaalf inches diep, waarin de uiteinden van de as verankerd lagen en zonodig konden worden gekeerd. De holle cylinder, tezamen met de voeten, vormde één geheel met de bodem van het eiland. Het was dan ook niet mogelijk de laadsteen te verplaatsen. Met behulp van deze steen kon het eiland zich in elke gewenste richting begeven. Wanneer men de magneet rechtop plaatste, met de aantrekkende zijde naar de aarde gericht, daalde het eiland. De afstotende zijde bracht het eiland weer omhoog. Het eiland kon zich ook in zijdelingse richting voortbewegen, daar de magnetische krachten parallel liepen aan de richting waarin het eiland zich dan bewoog. Op die manier werd de koning van het eiland in staat gesteld zich naar de verschillende delen van zijn Rijk te begeven. Maar het was niet mogelijk zich buiten de grenzen van het eilandrijk te bewegen. Het vliegend eiland kon slechts een hoogte bereiken van vier mijl. De sterrenkundigen gaven van deze beperkingen de volgende uitleg: "De magnetische hoedanigheden strekken zich niet uit buiten de vier mijlzone. Het mineraal dat vanuit het binnenste van de aarde onder de zee op een afstand van zes zeemijlen van de kust de magneet activeert, is gebonden aan een limiet die zich beperkt tot de bezittingen die tezamen het koninkrijk vormen. Het is een voorzorgsmaatregel, die moet voorkómen dat prinses streven naar gebiedsuitbreiding. Wanneer de laadsteen in horizontale positie wordt gebracht en men zich bevindt op een zodanige hoogte dat de afstand tot de aarde gelijk is aan

die tot de grootste hoogte die kan worden bereikt, neemt het eiland een constante positie in. In dat geval zijn de krachten gelijk.

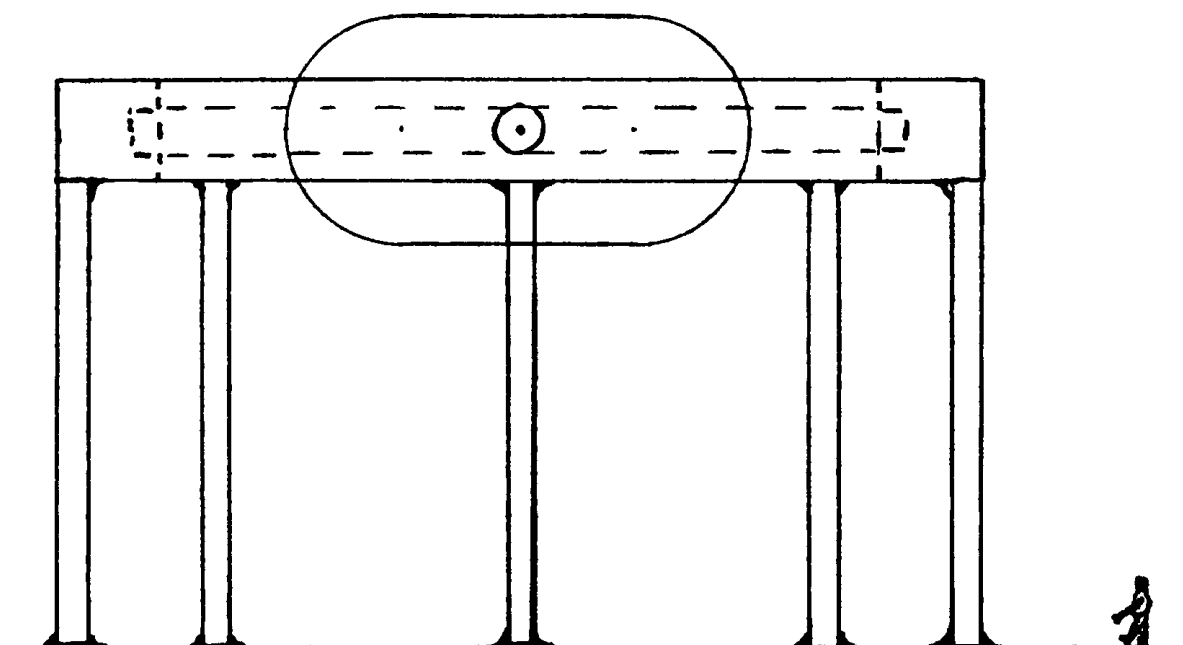
Om de juiste richting te garanderen, bedienden de sterrenkundigen de laadsteen. De monarch bepaalde de gewenste richting. Astronomen observeerden hun leven lang de hemellichamen. Hiertoe bedienden zij zich van glazen lenzen die de onze overtreffen in perfectie. "Ofschoon hun telescopen slechts drie voet hoog zijn, worden objecten honderdvoudig of nog meer vergroot. Sterren worden met grote helderheid waargenomen. Reeds werden zeer bevredigende resultaten geboekt. Tienduizenden vaste sterren zijn gelokaliseerd. Ook heeft men kunnen vaststellen hoe rond Mars twee kleine sterren cirkelen. De binnenste ster bevindt zich op een afstand van driemaal de eigen diameter verwijderd van het centrum van Mars en de buitenste op vijf maal deze afstand. De eerste ster omcirkelt Mars in een periode van tien uren, de tweede in 21,5 uur. De kwadraten van deze perioden zijn bijna gelijk aan de onderlinge kubieke afstanden tot het centrum van de planeet Mars. Hieruit vloeit voort hoe deze sterren zich onderwerpen aan dezelfde wetten van gravitatie als die der overige hemellichamen. Men heeft ook 93 kometen geregistreerd en hun banen vastgesteld."

Figuur 24 Laadsteen 1.

Figuur 25 Laadsteen 2.

Figuur 26 Laadsteen 3.

Binnen het eilandenrijk bezocht Gulliver diverse steden en de omliggende landerijen. Hij werd uitgenodigd bezoeken te brengen aan wetenschappelijke instellingen en aan laboratoria, waar men hem in contact bracht met diverse aspecten van experimenteel onderzoek. De "Academie" vormde voor hem een openbaring en hij beschrijft een aantal controversiële experimenten. Gulliver vertelt hoe binnen één van de uitgestrekte zalen van de Academie een machine stond opgesteld, die studenten in staat stelde van losse letters woorden te vormen, waaruit zinnen werden geconstrueerd en teksten samengesteld. Studenten draaiden aan zwiengels verbonden met een groot raamwerk, dat was onderverdeeld in kleine houten vlakjes ter grootte van een dobbelsteen en beplakt met letters. Dunne metalen draden verbonden de houten vlakjes onderling.

Gulliver keerde tenslotte deze merkwaardige archipel de rug toe. Na zijn opzienbarende wederwaardigheden belandde hij uiteindelijk veilig en wel weer in de eigen, vertrouwde wereld."

Werd het Jonathan Swift, alias Gulliver, vergund aan boord te gaan van een vliegend voertuig? Beschreef hij zijn eigen ervaring aan boord van een Pushpaka? Werden hem met opzet gedetailleerde gegevens verstrekt met betrekking tot de energievorm van geringe capaciteit toegepast bij voortbeweging door de lucht? Verlangden de goden op deze wijze de mensheid op het pad te zetten naar een verantwoord vliegwezen, naar een technologie waarvan men zich in de achttiende eeuw nauwelijks een voorstelling kon maken? Het is niet waarschijnlijk dat Swift het Sanskriet beheerste en een studie maakte van het Ramayana, een gecompliceerd boekwerk, waaruit William Buck in de tweede helft van de twintigste eeuw een voor westerlingen begrijpelijke en ingekorte vertaling samenstelde. Buck werd tot zijn werkzaamheden aangemoedigd door de vondst van een 19^e eeuwse editie van de Bhagavad-Gita, aangetroffen in de Staatsbibliotheek van Carson city in Nevada. Zijn vertalingen berusten op intensieve bestudering van de Indiase literatuur.

Het valt niet te ontkennen dat Swifts gegevens betreffende het vliegend eiland Laputa (lapis = steen) op bepaalde punten overeenkomsten vertonen met hetgeen wij vernemen van het vliegend voertuig Pushpaka. Wij denken hierbij aan de grote oppervlakte en de omvang van het voertuig en haar capaciteit om een groot aantal passagiers te vervoeren. Ook de diverse étages worden genoemd. Zowel Gulliver als Rama en Sita werden respectievelijk zittend op een stoeltje en in een mand bevestigd aan een touw omhoog gehesen naar het vliegend voertuig.

Swifts reisverhalen werden gedurende zijn levensperiode opgevat als parodie op het maatschappelijk dwalen en op bestuurlijke misvattingen. In onze tijd spreken zijn teksten tot de verbeelding, prikkelen onze nieuwsgierigheid en wekken vragen op ten aanzien van de kennis van de ruimtevaart uit deze eeuw. Evenals Jules Verne beschreef Swift technieken die pas in de 20^e eeuw werden gerealiseerd. Verkreeg Swift inzage in geheime wetenschappelijke documenten? Wie stelde hem in dat geval de documenten ter hand? Indien Swift gebruik maakte van reeds op schrift gestelde gegevens, waarom zijn de aanwijzingen die hij ons verstrekt dan niet compleet en meer gedetailleerd? Hij vertelt hoe experts hem tijdens zijn rondleiding over Laputa begeleidden. Ook getrooste hij zich de moeite het gebodene te doorgronden en weer te geven. Werd hij in zijn pogingen gehinderd door de beperkingen die het wetenschappelijk niveau uit de 18^e eeuw hem oplegde? Wie verklapte Swift dat de planeet Mars door twee manen wordt omcirkeld? Pas in de 20^e eeuw werd ontdekt dat twee manen, twee gevangen asteroïden, Phobos, 25 km groot en tweemaal de omvang van de tweede maan Deimos, de planeet Mars omcirkelen.

Sprak Jonathan Swift vanuit een eigen ervaring? Is zijn "Reis naar Laputa" gebaseerd op een waar verblijf aan boord van een onbekend luchtschip van grote proporties, op

deelname aan een vlucht met een U.F.O.? Werd hem expliciet opgedragen zijn unieke ervaring op schrift te stellen? Verkreeg Jules Verne zijn voorkennis van toekomstige ontwikkelingen op dezelfde wijze als Swift? Kreeg de huidige mensheid van de goden een duwtje in de rug? De leerstof verwerkt in de verhalen van beide schrijvers werd in de 20^e eeuw opnieuw getaxeerd, begrepen en uitgewerkt. De goden schonken ons stof tot nadenken en een leidraad voor ontstaan en ontwikkeling van zowel een wetenschappelijke als een technische revolutie op aarde. Lang geleden ontving een primitieve mensheid reeds onderricht van de goden, onder meer gericht op cultivatie van gewassen als granen en fruitbomen, waarvan de bananenboom een treffend voorbeeld vormt. Prometheus schonk de mens het vermogen van de rede.

Swift woonde en werkte in Engeland. Contacten met goden en met hun vergevorderde staat van kennis schonken hem het voorrecht een blik in de toekomst te mogen werpen. In eerste instantie leidde Swift zijn lezers welbewust op een dwaalspoor. Zijn ervaringen werden geweven in het patroon van een aantal reisverhalen, die zich afspeelden op ver van Engeland verwijderde en onvindbare locaties. Deze wijze van handelen garandeerde hem vrijheid van publicatie van zijn materiaal. De 18^e eeuw kenmerkte zich door scheepvaart met zeilschepen, zowel ten behoeve van een oorlogsvloot als van de instandhouding en verdere ontwikkeling van de handel. Nieuwe scheepvaartroutes werden betracht om de handel met de Indieën uit te breiden, vaak met behulp van kanonvuur. Niemand kwam op het idee Swifts eilandengroepen te localiseren en een expeditie te ondernemen naar het onbekende, sprookjesachtige gebied waarvan Swift verslag doet. De ware locatie van een door de goden beheerde eilandengroep laat zich dan ook geheel terecht niet raden. De goden volbrachten opdrachten waarbij Jonathan Swift, Jules Verne en wellicht ook Leonardo da Vinci en later Tesla en Albert Einstein betrokken waren, ingeschakeld om de mensheid een beeld te schetsen van een toekomstige wereld, van mogelijkheden die binnen bereik kwamen of nog zullen komen. Intellectuele begaafdheid en boeiende schrijftrant van zorgvuldig geselecteerde stervelingen garanderen een blijvende belangstelling voor hun manuscripten.

Jules Verne verkreeg het voorrecht per duikboot deel te nemen aan een reis onder het zeeoppervlak. Ongetwijfeld toonde men hem de werking van de diverse mechanismen. Experts begeleidden hem en verklaarden het principe van de constructies. Jonathan Swift stapte aan boord van een vliegend observatorium. Vanuit de koepel, gesitueerd op de bovenste étage van de U.F.O., verrichtte men intensief onderzoek naar de gedragingen van sterren, planeten en kometen en voerde talrijke berekeningen uit. Hemellichamen zijn herkenbaar aan klanken die vergezeld gaan van de bewegingen van hun massa tijdens hun tocht door het heelal. Vanuit het observatorium werd geluisterd naar deze "hemelse muziek". Met het doel een taal samen te stellen die door bewoners van bevolkte planeten kan worden begrepen, werden melodieën gecomponeerd. Deze werden getest en tenslotte uitgevoerd op aan Gulliver bekende en onbekende muziekinstrumenten. De taal van de muziek is samengesteld uit wiskundige figuren, die in ritme en klank de menselijke stem nabootsen en daarnaast iedere gevoelsuiting tot in detail vertolken. Zij is immers de taal van hoofd en hart. Gezagvoerder en piloot waren eveneens in de koepel gestationeerd. De troon waarvan Gulliver spreekt, werd ingenomen door een gezagsdrager die de piloot instructies verstrekke betreffende de reisroute van het moment. Dienaren, voorzien van "stokken waaraan een blaasvormig voorwerp was bevestigd", brachten het instrument naar het oor van één der aanwezigen wanneer diens aandacht werd opgeëist, wanneer van hem werd verwacht dat hij luisterde. Wanneer de stok naar de mond werd gericht, ontstond een gesprek. Afbeeldingen afkomstig uit het Oude Egypte tonen een dergelijk voorwerp, toegebogen naar godheid of farao. De gepluimde staf die huidige presidenten van Afrikaanse staten meevoeren, dienen tot ambtsteken, maar

herinneren aan het voorwerp uit Egypte. Het apparaat functioneerde als draadloze telefoon: aan boord van Laputa werden vragen en mededelingen aangehoord en beantwoord.

Nostradamus' toekomstvoorspellingen spreken van vogels, insecten en vleermuizen die gedurende de 20^e eeuw het luchtruim zouden gaan bevolken.⁵²⁾ Geboren op 14 december 1503 voorzag Nostradamus de geschiedenis van komende eeuwen. Het woord vliegtuig was nog niet uitgevonden, maar zijn vogels, insecten en vleermuizen duiden op het huidige vliegwezen.

Bijgaande afbeeldingen, afkomstig van een reliëf uit de tempel van Dendera, tonen hoe in een ver verleden electriciteit werd opgewekt en toegepast. Gloeilampen van grote afmeting worden gevoed met elektrische energie. Met behulp van een dynamo voeren snoeren of kabels electriciteit aan. Tons Brunés schrijft in zijn boek "På sporet af fortidens kraftkilder"¹⁶⁾ hoe men op deze afbeeldingen beide polen van de elektrische stroom ziet verschijnen. "Slangensymbolen vertegenwoordigen de plus- en minpolen. Twee isolatoren dragen de stroombronnen, die onderling van elkaar verschillen. De kabels eindigen in een soort kastje, waarop een Egyptenaar in zittende houding heeft plaatsgenomen, met op het hoofd het zonnelymbol. De linkerlamp (peer) wordt ondersteund door twee armen, die omhoog reiken vanuit de isolator. De tweede tekening geeft een andere situatie weer. De armen raken het slangensymbool of de elektrische energie. De peer is los van de fitting (in de vorm van een lotusbloem). De verbinding is onderbroken en daaruit volgt hoe men hier het element zonder gevaar kan aanraken." Tons Brunés wijst erop dat de gestalten bij de lotusbloemen dubbel zijn getekend en hiermee een uitzondering vormen ten opzichte van de Egyptische reliëfkunst. Hij draagt drie oplossingen aan:

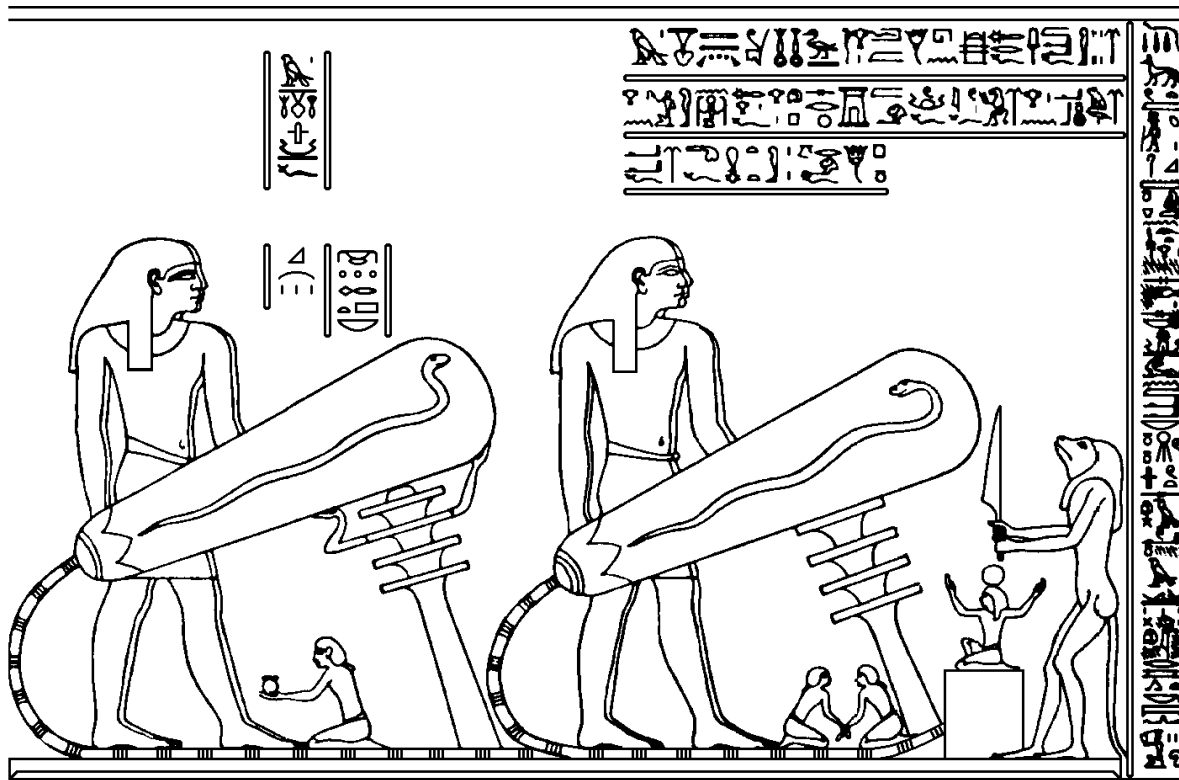
1. De betreffende personen dragen een isolerend costuum, maar in dat geval heeft de dubbele belijning van het gezicht geen nut.
2. De dubbele belijning vertelt hoe men de ervaring ondergaat die een elektrische schok teweegbrengt.
3. De dubbeltekening geeft een beschermende laag aan, die bijvoorbeeld in de vorm van een zalf kon worden aangebracht.

Het hele gebeuren staat onder strenge bewaking van de god Thoth (god van heilige boeken of heilige woorden) met twee messen in de hand. De toegang tot de ruimte wordt eveneens bewaakt door een manspersoon, die een met energie geladen "toverstaf" in de handen vasthoudt. Ernaast bevindt zich een ruimte ingenomen door de godin Isis.⁵⁶⁾ Getuigen de afbeeldingen van het uitzenden van boodschappen naar de ruimte?

---

⁵⁶⁾ Zuster en vrouw van Osiris, godin van het Nijldal, van zee en scheepvaart, van de onderwereld, leven en genezing (van Ra), van vruchtbaarheid en maangodin.

Figuur 27 Tempel van Dendera 1.

Figuur 28 Tempel van Dendera 2.

De laadsteen waarvan Gulliver spreekt wanneer hij de samenstelling van Laputa weergeeft, de magnetische steen, werd door Ignatius Donnelly aangeduid als Lapis Heracleus. De oude Egyptenaren waren bekend met het principe van de laadsteen, die zij "Gebeente van Haroeri" en "IJzeren been van Typhon" noemden. Haroeri was de zoon van de god Osiris, kleinzoon van Rhea, moeder van Poseidon en koningin van Atlantis. Typhon was eveneens een zoon van Rhea. Hij was de god van de wind en van negatieve daden.

De wetenschap der Egyptologie was nog niet aangevangen toen Swift zijn wederwaardigheden op schrift stelde. Zijn beschrijving van de laadsteen was niet gebaseerd op afbeeldingen of geschriften afkomstig uit Egypte. Swift nam op andere wijze kennis van de

geheimen van de laadsteen, een magneet die reageert op een op de zeebodem geplaatst en met natuurlijke energieën geladen zuiver mineraal. Ofschoon wij een aantal technieken uit de oudheid nog niet of alleen theoretisch beheersen, verschaft men ons reeds in een vroeg stadium aanwijzingen tot energiebeheersing, schoner en veiliger dan bestaande methoden als olie- en gaswinning, veiliger dan onze huidige krachtcentrales voor het opwekken van nucleaire energie.

Een aangeboren conservatisme bij de mens, maar ook veelvuldige economische en sociale overwegingen staan nieuwe ontwikkelingen veelvuldig in de weg. De goden zien onze trage vooruitgang geduldig aan. Een enkele maal achten zij de tijd rijp om in te grijpen en de mens wat vooruit te helpen. Ondanks vele ondubbelzinnige getekende en geschreven aanwijzingen en voorbeelden en zelfs de verschijning van U.F.O.'s die verwijzen naar de mogelijkheden van lucht- en van ruimtevaart, voldeed de mens eeuwen lang aan de conservatieve uitspraken van Kerk en Staat. Herinneringen aan oude prehistorische culturen van hoog niveau werden immer verwezen naar het land der fabelen en dikwijls op brute wijze in de kiem gesmoord. Met de bedoeling deze gang van de geschiedenis der mensheid te doorbreken, toonden en tonen de goden ons alsnog de producten van hun eigen vervulde civilisatie. Meldingen van waarnemingen van al of niet bemande luchtvaartuigen dateren reeds uit lang vergleden eeuwen. Zigzaggend over de bruisende oceanen van de tijd herkennen wij hoe een geduldig, maar vastbesloten God, tezamen met zijn engelen de weg van de mensheid bereidt.

Tradities van volkeren uit alle werelddelen spreken van goden die uit de hemel neerdalen. Zij verschijnen met een gebulder als van de donder, vergezeld van bliksem, als vogels van grote afmeting, of gezeten in een wolk.

In ons vijfde hoofdstuk werd gesproken van de gezamenlijke tocht van Odin, Hoenir en Loki.⁴⁸⁾ "Toen het drietal honger kreeg, werd besloten een os te braden. Het vlees wilde echter maar niet gaar worden. Boven hen, in de boom, nam een adelaar plaats die aanbood hen te helpen mits hij een aandeel kreeg in de maaltijd. Toen het vlees eindelijk gaar werd, eigende de adelaar zich de grootste portie toe. Loki, in woede ontstoken, pakte een stok en ging daarmee de adelaar te lijf. Maar de adelaar nam de stok in zijn snavel en vloog met stok en Loki weg. Hij weigerde Loki weer op de grond neer te zetten, tenzij deze hem beloofde de godin Idunn, tezamen met de gouden appels van de jeugd, aan hem uit te leveren. De adelaar, die niemand anders was dan de reus Thjazi, liet Loki met deze belofte gaan. Loki wist met een list Idunn tezamen met de gouden appels der jeugd naar buiten te lokken. Thjazi dook omlaag en droeg zijn prooi weg. De goden ontdekten het onheil dat was geschied. Zij dreigden Loki hem te zullen doden wanneer hij Idunn tezamen met de appels der jeugd niet terugbracht. Loki leende daarop de valkengedaante van de godin Freya en vloog naar het gebied waar de reuzen zich hadden gevestigd. De burcht der reuzen lag er geheel verlaten bij. De reuzen hadden Idunn alleen achtergelaten. Loki haalde haar uit de burcht, veranderde haar in een noot, nam deze in zijn klauwen en vloog weg. De reus Thjazi ontdekte de vlucht en zette in adelaarsvorm de achtervolging in. Loki bereikte de godentuin. Intussen hadden de goden hout aangedragen en opgestapeld tegen de muur die de tuin omringde. Toen de adelaar naderde, staken zij het hout in brand. De adelaar vloog over de muur en verschroeide beide vleugels. Hij viel machteloos omlaag en werd door de goden gedood."

Bovenstaande gebeurtenissen verhullen een voorval dat de goden met zorg vervulde. Odin, Hoenir en Loki trokken er ongetwijfeld niet werkelijk te voet op uit, maar stegen gezamenlijk op van het vliegveld bij de Aasenburcht. Toen zij brandstof wilden bijtanken, landden zij op het dichtstbij gelegen vliegveld. Bij het weer opstijgen ontstonden er problemen. De reus Thjazi verscheen in zijn "Adelaar". Nieuwsgierig draaide hij eerst een rondje boven het vliegveld en zette daarop zijn toestel aan de grond. Hij overtuigde zich van

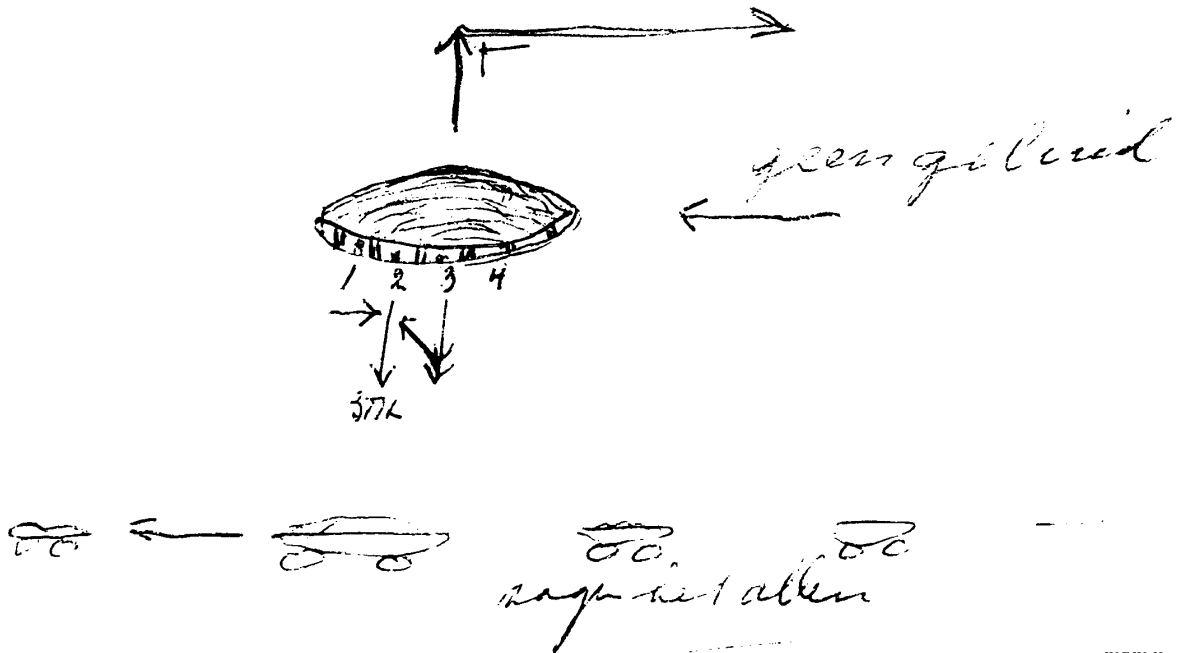
hetgeen er aan de hand was en bood zijn hulp aan, in ruil voor een bepaalde hoeveelheid brandstof. De goden stemden toe. De moeilijkheden werden verholpen. Daarop nam Thjazi op kosten van de Aasen een grotere hoeveelheid brandstof in dan was afgesproken. Loki trok zijn wapen en naderde de Adelaar, die gereed stond voor vertrek. Thjazi wist Loki echter te overmeesteren en trok hem zijn toestel binnen. De reus schakelde de motor aan en steeg op. Voor de vrijlating van Loki bedong Thjazi de hoge prijs in het geheim de godin Idunn tezamen met de appels der jeugd aan hem uit te leveren. Loki lokte Idunn tezamen met de appels naar het vliegveld bij de Aasemburcht en dwong haar plaats te nemen in zijn vliegtuig. Hij vloog haar naar Thjazi, die haar gevangen nam. Loki begaf zich huiswaarts. De goden begrepen niet waar Idunn was gebleven. Al spoedig kwamen zij tot de ontdekking dat ook de appels die de goden hun blijvende jeugd garandeerden, waren verdwenen. Er ontstond een onaangename situatie. De goden verouderden in snel tempo en verloren hun vitaliteit. Tenslotte keerden Odin en Hoenir terug van hun reis. Zij vertelden hoe Thjazi hen bedrogen had en Loki overmeesterde. De goden kwamen al ras tot de slotsom dat de gebeurtenissen in verband stonden met de verdwijning van Idunn. Loki werd op het matje geroepen en verhoord. Hij gaf toe Idunn te hebben ontvoerd in ruil voor zijn vrijheid. De verbijsterde Aasen dreigden Loki te doden, indien deze zijn fouten niet herstelde. Loki leende de Valk die Freya toebehoorde en vloog naar de reuzenburcht. Hij bevrijdde Idunn tezamen met de appels van de jeugd en haastte zich huiswaarts. Maar vanuit de lucht ontdekte Thjazi dat Idunn werd ontvoerd en ging achter Loki aan. Loki bereikte als eerste de godenburcht en stelde de Aasen snel op de hoogte van de achtervolging. De goden vuurden daarop een vlammend wapen af op het vliegend voertuig van Thjazi. Het toestel werd geraakt en stortte neer. Thjazi vond de dood.

Aasen en Vanen verplaatsten zich in kleine en grote vliegende wagens door het luchtruim. Ook reisden zij regelmatig via de regenboogbrug door het heelal. De Edda spreekt in dit verband van Bifrost, de regenboogbrug die hemel en aarde verbindt. De Aasen reisden dagelijks over deze brug naar hun vergaderplaats bij de Bron van het Noodlot, die werd bewaakt door drie schikgodinnen of Nornen. Toen de godenstrijd aanving, reed Surt in gezelschap van de Muspelzonen vanuit het Muspelrijk over de regenboogbrug naar de Aasen. Onder het gewicht van het aanstormende leger bezweek de brug.

De goden laten zich niet van de wijs brengen door onze voortdurende weigering de verhalen uit de overlevering ernstig te nemen. In de 19^e eeuw verschenen boven Groot-Brittannië sigaarvormige vliegende voorwerpen. In Londen aanschouwden duizenden mensen een bemande sigaarvormige U.F.O. Door de ramen van het toestel heen waren de passagiers duidelijk zichtbaar. De in Duitsland bij de aanvang van de 20e eeuw ontwikkelde zeppelins herinneren overtuigend aan de waargenomen sigaarvormige U.F.O.'s. Mankementen die zich bleven voordoen, ontmoedigden de bouwers van deze vroege luchtschepen. Toen één der zeppelins, de Hindenburg, neerstortte, waarbij alle passagiers de dood vonden, werd het project gestaakt. Het aangewende gas bleek als brandstof te gemakkelijk ontvlambaar.

In de loop van deze eeuw werden boven Zweden eveneens een aantal sigaarvormige vliegende voertuigen gesignaleerd. Brad Steiger geeft in zijn boek "Project Blue Book" een opsomming van die landen waar de meeste waarnemingen van U.F.O.'s zijn gedaan.⁶⁷⁾ Hij noemt in dit verband Australië, Nieuw-Zeeland, Engeland, Zuid-Amerika en andere Spaanssprekende landen. "Boven de Engelse graafschappen die tezamen East-Anglia vormen, werd een opvallende concentratie geconstateerd." U.F.O.'s vertonen zich ook boven het Afrikaanse continent. In de zestiger jaren, tussen 1963 en 1966, werd in Zimbabwe, het voormalige Rhodesia, tussen Kitwe en Chingola een laagvliegende bemande U.F.O. waargenomen. Mevrouw W.F.W. Howe, één van de ooggetuigen, vertelde mij het volgende: "Laat in de namiddag reed ik vanuit Kitwe naar Chingola om mijn zieke zoon te gaan

bezoeken. Ik herinner mij dat er zowel vóór als achter mij auto's reden, in totaal vier auto's of meer. Wij reden op kleine afstand van elkaar over de geasfalteerde weg. Op zeker ogenblik keek ik naar rechts. Vlak boven het geboomte aan mijn rechterzijde, op een hoogte van zo een 200 meter, zag ik een kolossaal zilverkleurig platronde ruimtevaartuig, voorzien van flinke raampjes met smalle zilverkleurige tussenschotjes. Ik signaleerde tenminste drie personen. De eerste persoon stond eerst naar buiten te kijken en liep toen in de richting van een tweede persoon, die vanuit het raam naar de auto's bleef staan kijken. Mevrouw Howe zag drie personen vanaf borsthoogte. Zij waren gekleed in een nauwsluitend pak, dat zich voortzette over hals en hoofd. Midden boven de schedel liep het materiaal wat omhoog, zo ongeveer drie á vier centimeter. Het materiaal was zilverachtig en glimmend als metaal. Zij hadden gewone menselijke gezichten, ovaal en smal van vorm, met een scherpe neus, maar een normaal gezicht, de gezichtshuid bléék van kleur. Zij geleken op blanken, maar wat bleker. Het drietal staarde naar de auto's op de weg. De U.F.O. bewoog zich evenwijdig aan de auto's en met dezelfde snelheid. Plotseling verplaatste het voertuig zich snel recht omhoog, ongeveer vijftig meter, om daarna in één enkele beweging in horizontale richting over te gaan en met enorme snelheid uit het gezicht te verdwijnen."

Figuur 29 U.F.O. gezien en getekend door W.F.W.Howe.

Op 24 oktober 1990 was het Nieuwe Maan. Gedurende de nacht ontwaakt, begaf ik mij naar een raam van een kamer op de eerste étage van mijn huis, schoof het gordijn weg en keek naar buiten. De hemel was onbewolkt. De sterren waren duidelijk zichtbaar. Recht voor mij uit, maar wat hoger aan de hemel, vertoonde zich een zeer heldere, lichtende ster. Ik kon mij niet herinneren ooit binnen het bewuste hemelvlak een dergelijke ster te hebben waargenomen. Verbaasd keek ik naar links en zocht met mijn ogen het sterrenbeeld de Grote Beer. Hierna vestigde ik mijn aandacht opnieuw op de lichtende ster. Even later wendde ik mijn gezicht naar rechts en zag hoe een piloot zijn toestel laag langs de hemel trok. Opnieuw richtte ik mijn blik op de stralende ster tegenover mij. Plotseling verplaatste de ster zich met enorme snelheid naar een lager punt aan de hemel, waarna zij geheel uit het gezicht verdween. De ster gedroeg zich niet als een meteoriet of vallende ster. Tijdens de verplaatsing van het

object werd geen streep zichtbaar aan het firmament. Ik keek opnieuw naar rechts en zag tot mijn opluchting hoe het vliegtuig in de verte zijn weg vervolgde. De volgende dag nam ik Brad Steiger's Project Blue Book ter hand en las het in enkele dagen opnieuw geheel door. Opgelucht constateerde ik dat een dergelijke waarneming ook door anderen werd gedaan, zij het met meerdere "lichtende sterren" tegelijk, en beschouwd kan worden als het signaleren van een U.F.O.

U.F.O.'s vertonen zich in diverse gedaanten, in een verscheidenheid aan vormen en afmetingen. Zij zijn onder meer bedoeld om de mensheid op visuele wijze de weg te wijzen naar een toekomstige ruimtevaart. Ons worden modellen getoond die bij uitstek voldoen aan de normen van betrouwbaarheid, bestuurbaarheid en snelheid in verband met de ruimtevaart van de mens. Erich von Däniken werkte het idee van de ronde, platte vliegende schotel tot in onderdelen uit. Hij voert een weldoordachte theorie, die voldoet aan de huidige wetenschappelijke en technische normen. Hij toont aan dat bij de ruimtevaart de ronde vorm prevaleert boven de langwerpige vorm. Ook voert von Däniken bewijzen aan waaruit zou moeten blijken dat bij de mens de toestand van gewichtloosheid ontbreekt wanneer bij ruimteschepen de ronde vorm wordt aangehouden.

Boodschappers toonden de moderne mens reeds in een vroeg stadium de langwerpige vormgeving van hemelse wagens. De hedendaagse raketten die het heelal in worden geschoten, waarbij eveneens de langwerpige vorm wordt aangehouden, stelden de mens allereerst in staat de maan te bereiken en proefnemingen te verrichten op Mars. Ruimtesonden zijn thans in staat ons zonnestelsel te doorkruisen en talrijke gegevens en foto's naar de aarde te zenden, om tenslotte hun weg te vervolgen naar ververwijderde oorden van het heelal. De poort naar de hemel staat open. Via de regenboogbrug zullen wij in de toekomst de sprong wagen, het heelal gaan verkennen en leren doorgronden. De aaneenschakeling van aardse en cosmische energieën, een gegeven uit de oerhistorie van de mens, zal in de toekomst tot stand worden gebracht. In de Amerikaanse Staten van Amerika kwam een project tot stand waarbij binnen een cyclotron elementaire deeltjes, door magneten tot versnelling gebracht, snelheden bereikten die de snelheid van het licht benaderden. De lichtsnelheid bedraagt 300.000 km per seconde. Men bouwde hiertoe een buisvormige tunnel waarin 10.000 magneten werden aangebracht: een zogenaamde deeltjesversneller.

Op een jaarvergadering van de Amerikaanse Vereniging tot bevordering van de Wetenschap betoogde Dr. James Powell hoe antimaterie de basis zou kunnen leggen voor een energievorm bestemd voor de ruimtevaart. Wanneer materie en antimaterie worden bijeengevoegd, ontstaat een proces van vernietiging waarbij enorme hoeveelheden energie vrijkomen. Ruimteschepen zouden op deze wijze een snelheid van 30.000 km per seconde kunnen bereiken. Bij praktische toepassing stuit men echter op een hindernis. Aanraking van de motor met antimaterie veroorzaakt een onmiddellijke explosie. Toepassing van laser bij de ruimtevaart wordt overwogen.

Dr. Robert Formard stelt dat er aanwijzingen bestaan dat door zonneënergie opgewekte microgolven de benodigde energie kunnen leveren voor de ruimtevaart. Het vraagstuk van de aandrijving zal in de toekomst moeten worden opgelost.

Wij beschikken over materiaal afkomstig uit de prehistorie, waarin veelvuldig gesproken wordt van opslag van energieën, van een methode die algemeen werd toegepast. Onderzoek naar het "met edelstenen bezette net van de god Indra" zou moeten uitwijzen in hoeverre deze methode wetenschappelijk aanvaardbaar zal blijken en tot welke conclusies een dergelijk onderzoek zal leiden.

Verslagen van ruimtereizen uit de periode waarin de goden zich veelvuldig en zichtbaar het lot van de mensheid aantrokken, verhullen zich vaak in duistere en primitief weergegeven bewoordingen. Het Mahabharata ¹⁷⁾ vertelt van een Yaksha die de hoofdboort

afslot die toegang verleende tot de hemelse woning van Vaishravana, de god der schatten. Daarna holde hij naar de Yakshakoning Manibhadra en fluisterde hem een bericht toe. Manibhadra, in wapenrusting gestoken, holde zo hard zijn benen hem konden dragen langs de talrijke zalen naar Vaishravana en zei: "Een sterfelijk mens staat bij de berg". "Wat?" riep Vaishravana met donderende stem. Manibhadra werd bleek en zijn stem begon te trillen: "Een man met een goudkleurige huid staat zwaar bewapend naar uw kasteel te kijken". Vaishravana sprak: "Span snel de paarden in". Hij nam een diamanten strop en een kristallen zwaard, een soepele boog gemaakt van rhododendronhout en een handvol ijzeren en stenen pijlen op. Toen rees de helft van het kasteel omhoog, getrokken door 18.000 paarden, geplaatst in een reusachtige wagen van donkere wolken, bijeengehouden door heldere, geknoopte regenbogen. De paarden die naar Bima vlogen, verplaatsten zich met zo een snelheid voort, dat hun voeten de hemel voorwaarts stuwden en zij met hun longen de lucht verslonden."

De huidige luchtvaart manifesteerde zich pas aan het begin van de twintigste eeuw. Vooruitgang werd in snel tempo geboekt en resulteert in ons geavanceerd luchtwezen. De problematiek van de ruimtevaart stelt ons voor vele vraagstukken die nog om een oplossing vragen, Oplossingen die bepalend zijn voor de toekomst van de mensheid. Met het niveau van de huidige wetenschappelijke kennis als achtergrond zou een vonk kunnen overslaan die het vuur van die toekomst doet ontbranden.

Indien de gebroeders Wright in de gelegenheid waren gesteld kennis te nemen van de Vymankia Shastra, zou de ontwikkeling van de luchtvaart versneld hebben plaatsgevonden. Op 25 september 1952 maakte de directeur van de Internationale Academie voor wetenschappelijk onderzoek naar het Sanskriet bekend dat duizenden jaren oude geschriften afkomstig uit India een handboek vormen voor de constructie van diverse typen vliegtuigen voor zowel de burger- als de militaire luchtvaart.⁶⁸⁾ "De ontwerpen voor deze Vymana's omvatten onder meer het vrachtvervoer via helicopterachtige vliegmachines, speciaal bestemd voor vervoer van ammunitie en brandstoffen, alsmede tekeningen van twee- en driedekspassagiersvliegtuigen die tot 500 personen tegelijk kunnen vervoeren. Acht hoofdstukken van de Vymankia Shastra zijn gewijd aan de constructie van luchtschepen die zich zowel door de lucht als over het water kunnen verplaatsen. De vliegtuigen waren uitgerust met radarsystemen, hadden radio aan boord en waren voorzien van camera's. Piloten in opleiding maakten zich "32 geheimen van de luchtvaart" eigen. Zij werden getraind in het opwekken van krachten die het vliegtuig onkwetsbaar maakten en onzichtbaar voor de vijand. Om aan deze laatste twee voorwaarden te voldoen, werden krachten aangewend die in het heelal voorkomen."

Wie de Bijbel er op naslaat wordt geconfronteerd met een ruimtevaart gericht naar de aarde. Wezens gehuld in een wolk brengen ons bezoeken. In de functie van boodschapper van God benaderen zij de mens. Noach wandelde met God (Genesis 6, vers 9). De Heere verscheen aan Abraham toen deze 96 jaar oud was (Genesis 17, vers 1). Nadat God met Abraham sprak "voer Hij op van Abraham" (Genesis 17, vers 22). Later verscheen de Heere hem bij de eikenbossen van Mamré (Genesis 18, vers 1). Toen Abraham zijn ogen opsloeg, stonden daar op een dag drie mannen, door God gezonden om Sodom en Gomorra te vernietigen "in een regen van vuur en zwavel". De beschrijving van deze vernietiging doet denken aan de atoombom. De steden werden in één enkel ogenblik veranderd in een hel van rook en vuur. Genesis 32, vers 30, verhaalt dat Jacob God van aangezicht tot aangezicht aanschouwde. Genesis 35, vers 9, luidt: "En God verscheen opnieuw aan Jacob". Vers 13 zegt: "Toen voer God van hem op in die plaats waar Hij met hem gesproken had."

David vertelt in 2 Samuel 22 hoe hij in zijn angst de Heere aanriep: "Toen mij bang was, riep ik de Heere aan, en riep tot mijn God; en Hij hoorde mijn stem uit zijn paleis, en mijn geroep kwam in zijne oren. Toen daverde en beefde de aarde, de fundamenten des

hemels beroerden zich en daverden, omdat Hij ontstoken was. Rook ging op van zijn neus, en vuur uit zijn mond verteerde; kolen werden daarvan aangestoken. En Hij boog de hemel en daalde neder, en donkerheid was onder zijne voeten. En Hij voer op een cherub en vloog, en werd gezien onder de vleugelen des winds. En Hij zette duisternis rondom Zich tot tenten, een samenbinding der wateren, wolken des hemels. Van de glans voor Hem henen werden kolen des vuurs aangestoken. De Heere donderde van den hemel, en de Allerhoogste gaf zijn stem. En Hij zond pijlen uit en verstrooide ze, bliksem en verschrikte ze. En de diepe kolken der zee werden gezien, de gronden der wereld werden herontdekt, door het uitvaren des Heeren, van het geblaas van de wind van Zijn neus. Hij zond van de hoogte, Hij nam mij, Hij trok mij op uit grote wateren. Hij verloste mij van mijn sterke vijand, van mijn haters, omdat zij machtiger waren dan ik." Vers 20 luidt: "En Hij voerde mij uit in de ruimte, en rukte mij uit, want Hij had lust aan mij."

Ter vergelijking volgt hieronder de beschrijving die het Mahabharata geeft van komst en vertrek van het ruimtevoertuig dat aan de god Indra behoort.¹⁷⁾

"Tien grijze paarden trokken Indra's zilveren wagen omlaag vanuit de morgenhemel. De bladen van de aan de wagen bevestigde ventilator straalden licht uit, wielen draaiden, zwaarden en gevleugelde pijlen, witte wolkenstenen en grijze donderslagen en de meest felle bliksemschichten schudden tezamen en ratelden in spanners en kisten, bevestigd aan de zijden. In een warrelende stofwolk zette de wagen zich zachtjes bij Arjuna neer op de aardbodem.

Matali, de wagenmener, sprong omlaag van de plaats van de bestuurder en nam Arjuna's hand. De paarden klauwden ongeduldig de grond, maar Matali wist hen te kalmeren door zacht het woord Om te fluisteren. Daarop beklom Arjuna de wagen en Matali nam de teugels in de hand. Met geraas en gekraak spoedden zij zich omhoog in de lucht. Matali riep: "Nu zijn wij onzichtbaar als de wind op weg naar de hemel!" Spoedig lieten zij zon en maan achter zich en vervolgden hun weg bij het licht van sterren, die als reusachtige lampen ver weg van de aarde aan de hemel stonden.

Zij passeerden de poorten van de hemel en de grote witte olifant Airavata draaide zijn zware kop met vier slagstanden met zilveren uiteinden en volgde hen met zijn blik toen zij voorbij kwamen. En daar verscheen voor Arjuna's ogen Indra's stad Amaravati, die zich ver uitstrekt en waar glanzende wagens thuishoren, die door middel van gedachtenoverbrenging voortbewogen en waar de lange lanen van licht zich uitstrekken, die de lange sterrenweg vormen die wij vanaf de aarde boven ons aan de zomerhemel zien voorbijtrekken.

Door de stad heen voer Matali naar het Nandanabosje, waar de bomen gebogen staan onder het gewicht van hun bloesem en zacht heen en weer bewegen als een lied voor de goden. Daar woonden de Gandharva's en de Aspara's, de hemelse musici en nimfen. De wagen ging door de poort van amber en hield stil voor een tent van zijde, waar Indra zijn koningin Indrani gezelschap hield."

Het tweede Boek van Mozes, Exodus, hoofdstuk 3, vertelt dat aan Mozes een engel des Heeren verscheen in een vuurzee uit het midden van een braambos.

Gedurende de tocht naar de Rode Zee (Exodus 13, verzen 21 en 22) toog de Heere voor hun aangezicht, overdag in een wolkkolom en des nachts in een vuurkolom, die hen lichtte, om voort te gaan dag en nacht. Hij nam de wolkkolom overdag, noch de vuurkolom des nachts weg van het aangezicht van het trekkende volk. Exodus 14 vervolgt met te zeggen dat de Engel Gods, die vóór het heir van Israël ging, vertrok en achter hen ging. De wolkkolom vertrok daarbij ook van hun aangezicht en stond achter hen. Vers 24: "De Heere, in de kolom van het vuur en van de wolk, zag op het leger der Egyptenaren." Exodus 16, vers 10 zegt: "De heerlijkheid des Heeren verscheen in de wolk."

Exodus 19 vertelt van het Gebod Gods aan het volk verzameld bij de berg Sinaï. "En Mozes klom op tot God. En de Heere riep tot hem van de berg: "Op vleugelen der arenden heb ik U gedragen en tot Mij gebracht." Vers 9 luidt: "Zie Ik zal tot u komen in een dikke wolk." Vers 11: "Op de derde dag zal de Heere voor de ogen van al het volk afkomen, op de berg Sinaï." Vers 16 zegt: "En het geschiedde op de derde dag, toen het morgen was, dat er op de berg donderen en bliksemen waren en een zware wolk, en het geluid van een zeer sterke bazuin, zodat al het volk verschrikte." Verzen 18 t/m 20: "En de ganse berg Sinaï rookte, omdat de Heere op dezelve neerkwam in vuur; en zijn rook ging op als de rook van een oven en de ganse berg beefde zeer. Toen het geluid der bazuin gaande was en zeer sterk werd, sprak Mozes, en God antwoordde hem met een stem. Als de Heer nedergekomen was op de berg Sinaï, zo riep de Heere Mozes op de spits van de berg. En Mozes klom op. De Heere zei tot Mozes: "Ga af, betuig dit volk dat zij niet dóórbreken tot den Heere, om te zien, en velen van hen vallen." Exodus 20, vers 18 luidt: "En al het volk zag de donderen en de bliksemen en het geluid der bazuin en de rokende berg. En het volk stond van verre; maar Mozes naderde tot de donkerheid waar God was." (Mozes ging het ruimtevaartuig binnen om met God te spreken).

De God Israëls leidde het volk gedurende de vlucht uit Egypte. Bij dag ging Hij voor hen uit. Slechts de rook die de vliegende wagen omgaf was zichtbaar. Tijdens de nachtelijke uren nam men het vuur waar tegen de donkere hemel. Wanneer God zich overdag verplaatste, verplaatste de wolk zich. Op het tijdstip dat God neerdaalde op de berg Sinaï, hoorde en zag men de vliegende wagen met een geraas als van de donder en lichtflitsen die herinnerden aan de bliksem, in een vurige rookkolom arriveren. De stem van God schalde via een luidspreker als een bazuin over de vlakte. Mozes beklom de berg. Het volk kreeg opdracht zich verre te houden van de ontmoetingsplaats. Mozes bereikte de landingsplaats, waar God hem vanuit Zijn voertuig uitnodigde tot een gesprek. Mozes ging "de donkerte" binnen.

Het Nieuwe Testament vertelt in de Openbaring van Johannes, die zich had teruggetrokken op Patmos, dat Johannes aldaar werd bezocht door een engel die hem inwijdde in geheimen van God. In het 10^e hoofdstuk lezen wij hoe Johannes ook de komst van een tweede engel aanschouwde: "En ik zag een andere, sterke engel van de hemel afkomen, die bekleed was met een wolk, en een regenboog was boven zijn hoofd, zijn aangezicht was als de zon, en zijn voeten waren als pilaren van vuur." Vers 3: "En hij riep met een grote stem, gelijkewijs een leeuw brult; en toen hij geroepen had, spraken de zeven donderslagen hun stemmen." Vers 4 deelt mee hoe de donderslagen spraken. Er klonk een stem uit de hemel die tot Johannes sprak: "Verzegel hetgeen de zeven donderslagen hebben gesproken, en schrijf dat niet."

Johannes aanschouwde hoe een ruimtevaartuig nabij kwam en landde, een voertuig dat "met één been op zee en met één been op aarde landde" (vers 2). Gesproken wordt van een hemelse wagen die zowel op zee als op het land kon neerdalen. De wagen verplaatste zich met de snelheid van het licht (de regenboog) en landde met een geraas als van de donder. Het landingsgestel bestond uit een aantal "pilaren" en Johannes nam het vuur van de uitlaatgassen waar. Vanuit de U.F.O. klonken stemmen, die Johannes via een luidspreker bereikten. De boodschap die hem werd overgebracht was slechts voor Johannes' oren bestemd. Hij ontving de waarschuwing deze boodschap geheim te houden en niet op schrift te stellen.

De engel verklaarde Johannes hoe in het heelal een dimensie van tijd is ontstaan die niet overeenkomt met de aardse ervaring van het verschijnsel tijd. Vers 6: "En hij (de engel) zwoer bij Dien die leeft in alle eeuwigheid, die de hemel geschapen heeft en hetgeen daarin is, en de aarde en hetgeen daarin is, dat er geen tijd meer zal zijn."

De Nacza-Indianen vertellen hoe eens de godin Orichana met een hemels schip dat glansde als de zon naar de aarde kwam.

Eskimo's uit Canada bewaren een herinnering aan een periode waarin "huizen konden vliegen".⁵⁴⁾ "Toen het licht op aarde was verschenen en de mensen, net zoals nu, leefden van

de jacht, was het veel gemakkelijker om die plaatsen te bereiken waar het wild zich ophield. Ieder huis bezat een eigen huisgeest, die het huis met al zijn bewoners overbracht naar welke plaats zij maar verkozen. Wanneer een huis door de lucht vloog, nam men een geruis waar als van een grote vlucht vogels." De Eskimo's spreken van een bevolking die beschikte over vliegende wagens, waarmee men zich naar elke willekeurige plaats kon begeven. De huisgeest duidt op de motoren die men naar believen inschakelde wanneer men zich wenste te verplaatsen en waarvan het geluid zich beperkte tot een geruis als van een vlucht vogels.

De gevederde slang Quetzalcoatl, vliegende huizen, een verscheidenheid aan roofvogels waaruit goden tevoorschijn traden, voorwerpen die met vuur, rook, donder en bliksem neerdaalden, spreken alle van een lucht- en ruimtevaart die terugvoert naar culturen die geheel in het vergeetboek zijn geraakt, culturen die tot ontwikkeling kwamen en weer ten onder gingen. De nalatenschap van deze oude volkeren werd onder invloed van natuurrampen en ijstijden, al dan niet met opzet teweeggebracht, weggevaagd, maar bleef veelal bewaard in de volksherinnering. Vanuit deze bron treden opzienbarende en overtuigende bewijzen aan het daglicht, die aantonen hoe de huidige mens de weg van de herhaling bewandelt en het doel nastreeft eens te bereiken hetgeen lang geleden reeds werd gerealiseerd. Wetenschappers uit een ver verleden kunnen niet langer worden genegeerd. De Vymankia Shastra toont ons ontwerpen van een vliegwezen uit een prehistorisch tijdvak dat uit onze annalen is verdwenen en spreekt van energieën afkomstig uit het heelal, die in die verre dagen werden aangewend. De geografische gegevens die de Piri Reis kaart onthult, getuigen van wetenschappelijke waarneming vanuit de lucht en van het in kaart brengen van hetgeen reeds vóór het invallen van de laatste glaciële periode werd opgetekend.

De vele raadselen waarvoor de alom zichtbare restanten van een geavanceerde prehistorische cultuur ons stellen, vragen om een oplossing. De astronomische en wiskundige gegevens verwerkt in bouwwerken toegeschreven aan de steentijd, wekken verbazing en verwondering. Tot op heden vormen de aan deze bouwwerken ontleende gegevens pas een eerste begin omtrent kennis en kunde van ontwerpers en bouwers uit een ver verleden, die uit diverse soorten gesteenten reusachtige megalieten vervaardigden voor hun raadselachtige bouwwerken, verspreid over de ganse aardbol. Ongetwijfeld hebben de bouwwerken ons veel meer te vertellen dan wij ons thans realiseren. Bij onze gissingen, maar ook bij onderzoek dat hier en daar door geïnteresseerden en een aantal wetenschappers plaatsvindt, stellen wij vragen die uitgaan van ons eigen beschavingsniveau. Het is dan ook de moeite waard ons eens te verdiepen in de mogelijkheden van een cultuurvorm die op andere wijze tot ontwikkeling kwam of die gestuurd werd door bezoekers uit het heelal. De noden en behoeften van de mens volgen echter steeds een universeel patroon. Zo heeft ieder mens voedsel nodig om in leven te blijven. Bij het voortschrijden van de ontwikkeling van het leefpatroon van de mens zal een toenemende vraag ontstaan naar energiebronnen om aan de stijgende behoefte te voldoen. De cultuur uit de oertijd waarvan wij hier spreken heeft, om hieraan gevolg te geven, de aarde zelf niet uitgeput door overmatig naar steenkool te delven en olie en aardgas omhoog te pompen. Wouden werden niet gekapt. De toegepaste energie bracht geen wijziging teweeg in de structuur van moeder aarde, daar zij afkomstig was uit de cosmos. Grote aantallen megalithische bouwwerken waren echter nodig om aan de vraag naar energie te voldoen. Ofschoon in de stenen platen van vele van de bouwsels steeds weerkerende tekens gegrift staan, zoals spiralen, driehoeken, lijnen etc., zijn wij nog niet in staat gebleken de boodschap die zij vertegenwoordigen te verstaan. De hedendaagse wetenschap der archaeologie beseft haar tekortkomingen en is bevreesd bij onderzoek niet tot resultaten te geraken. Men brandt zijn vingers ook liever niet aan deze kwetsbare materie. Toch is de tijd aangebroken om over te gaan tot inventarisatie. De schone energievorm die werd toegepast, betekent immers het behoud van onze planeet. Er dient een gedetailleerd onderzoek te worden verricht naar de

bedoeling van al deze bouwwerken in de talrijke landen waar zij worden aangetroffen. Plaatsbepaling, vorm, omvang, dikte van de stenen platen, gerichtheid van het bouwwerk (zon, maan, ster?) en bijzonderheden moeten worden geregistreerd. Deskundigen dienen zich te gaan buigen over een zo volledig mogelijk in kaart gebracht overzicht van de in de steen aangebrachte tekens en figuraties. Een dergelijk grootschalig onderzoek is weliswaar kostbaar, maar zal ons in staat stellen de code te ontcijferen, die de oude beschavingsvorm ontwikkelde om een latere mensheid de weg te wijzen en te behoeden voor een nieuwe catastrofe. De kans is groot dat de nu nog onbegrepen inscripties ons de geheimen verklappen van een ruimtevaart die wij reeds ontmoetten en die duidelijk van zich doet spreken in mythologieën en volksherinneringen, uit alle delen van de wereld tot ons gekomen.

Aanvaarding van het fenomeen der oercultuur en intensieve bestudering van gegevens die nog voorhanden zijn, zal veel aan het licht brengen. De hedendaagse mens zal uit een dergelijk onderzoek conclusies kunnen trekken en tot bevindingen komen waaraan onze wereld dringend behoefte heeft.

24. Eden-Atlantis

De oorsprong van de hoogontwikkelde culturen uit de prehistorie reikt terug naar Atlantis. Op deze plaats vestigden zich de engelen, goden van de Ankh, door God naar onze planeet gezonden. Zij landden op een afgezonderd eiland in de Oceaan of zetten hun gigantisch ruimteschip aan de grond op een plaats waar de zee ondiep was.

Helaas viel de opdracht waarmee God zijn engelen uitzond hen zwaar. De problematiek waarmee zij werden geconfronteerd was omvangrijk. De verleidingen waren talrijk en van dien aard dat niet allen in staat bleken weerstand te bieden. Odin trachtte zijn gezelschap op het rechte spoor te houden, maar slaagde slechts ten dele in zijn pogingen. Van Zeus, leidsman van de Olympische goden, wordt verteld dat ook hij zwichtte voor verlokkingen van sexuele aard.

Bij aankomst op aarde bleek alras hoe de opvattingen van de goden-reuzen of Vanen lijnrecht stonden tegenover die van de nieuwkomers. Na verloop van tijd raakten de twee partijen verward in onaangenaamheden en in strijd om de heerschappij. De schepping van de Nieuwe Mens, waartoe Adam en Eva behoorden, gaf aanleiding tot jaloezie. De verhouding tussen de twee groepen goden verslechterde en mondde tenslotte uit in bloedige strijd.

Na het vertrek van Adam en Eva uit het Paradijs werden de toegangen naar het gebied waar de Aasen zich vestigden afgesloten en streng bewaakt. De engelen wensten het eigen gebied te beschermen en te verdedigen. In veilige afzondering kon men in alle rust gestalte geven aan het Grote Plan van God. Ter bevordering van die werkzaamheden werd het eiland in het geheim via gangenstelsels verbonden met de diverse werelddelen.

Het godeneiland, waar ook de Hof van Eden zich uitstreckte, werd naar de Aasen genoemd. Het verkreeg oorspronkelijk de naam Aas-el-Ankhis. Maar deze naam verbasterde tenslotte tot het woord Atlantis. De omliggende Oceaan verkreeg de naam Thalassa of Water van de Aasen. Wij zouden kunnen zeggen: water dat de Aasen omringt. De aanwezigheid van het eiland staat vast, maar wáár bevond het zich? Geologisch en archaeologisch onderzoek, verricht gedurende de laatste decennia van de 20^e eeuw, heeft aangetoond dat omstreeks 8.500 jaar v.Chr. een wereldramp de aarde teisterde. Deze ramp ging gepaard aan uitzonderlijk hoge vulkanische activiteit, verplaatsing van de aardas, een daarmee samenhangende verplaatsing van de beide polen en met desastreuze overstromingen. Enorme ijsmassa's verplaatsten zich. Versnelde afsmelting van de ijslagen van de oorspronkelijke poolgebieden veroorzaakte een metershoge stijging van het zeewaterniveau. Gebieden die toebehoorden aan de toenmalige continenten gaven grote delen prijs aan de wereldzee die de continenten omspoelden. De aarde waggelde en schudde.

Antarctica, een continent dat zich vormde toen het gebied zich reeds lang vóór de hierboven omschreven wereldramp had losgescheurd van het Afrikaanse continent en zich in zuidelijke en westelijke richting had verplaatst, onderging een drastische verandering van klimaat. In bezit genomen door overstromingen bracht de bittere koude de ondoordringbare ijslagen aan die ook thans worden aangetroffen. Zoals wij reeds zagen toont één der Piri Reiskaarten Antarctica in ware vorm, echter zonder de bevroren lagen ijs en sneeuw. Hieruit blijkt dat het reeds vóór de wereldramp mogelijk was vanuit de lucht het continent te fotograferen. Ongetwijfeld kende het land in die vroege periode een normale bevolking van mens en dier en was het bedekt met bomen en met plantengroei, zoals wij die thans elders op aarde aantreffen.

Tot op heden heeft intensief oceanologisch onderzoek van de bodem van de Atlantische Oceaan geen enkele aanwijzing opgeleverd dat hier eens, lang geleden, een eiland

van grote afmeting (volgens Plato groter dan Lybië en Azië tezamen) ten onder is gegaan. De vraag rijst of het niet voor de hand ligt dat de plaats van oorsprong van een oude, vergeten beschaving van hoog niveau, gedragen door uiterst welvarende bevolkingsgroepen, verborgen ligt onder het ijs van Antarctica. Restanten van deze beschaving worden op talrijke plaatsen op aarde aangetroffen. Zowel in Egypte als te Tiahuanaco in Mexico treft men pyramiden aan. In Zuid-Amerika werden bij archaeologische opgravingen steden blootgelegd, die van rijkdom en ontwikkeling spreken, van een bevolking die intensief handel dreef en waar de stadsmuren eens met goud waren bekleed. Zoals wij verderop in dit hoofdstuk kunnen lezen, spreekt Plato van de Zuilen van Heracles (of Hercules) die men moest passeren om de Wereldzee te bereiken waar Atlantis werd aangetroffen. De Zuilen van Heracles worden thans aangeduid als de Straat van Gibraltar. Vanzelfsprekend reisde men vanuit de landen rond de Middellandse Zee eerst door de nauwe zeeëngte bij Gibraltar om de Wereldzee te bereiken. Maar werd met de Zuilen van Heracles wellicht een andere plaats op aarde aangeduid? Werd met de Wereldzee niet bedoeld “daar waar men geen land meer in zicht kreeg” en de Wereldzee moest trotseren om Atlantis te bereiken? Bevonden de Zuilen van Heracles zich dáár waar de toegang zich bevond die de meest zuidelijk gelegen uiteinden van het Afrikaanse Continent en het Zuid-Amerikaanse Continent in hun toenmalige posities vormden? Voorbij dit punt voeren zowel schepen vanuit Afrika als vanuit Amerika naar het rijke Eiland der goden. Kooplieden afkomstig uit beide werelddelen ontmoetten elkaar op Atlantis en dreven handel. Met het doel de winstmarge te verruimen, scheepten de meest ondernemende kooplieden afkomstig uit Afrika zich in op schepen die de terugreis aanvaardden naar havens aan de kust van het Amerikaanse Continent. Met hetzelfde doel voor ogen aanvaardden kooplieden afkomstig uit Amerika de reis op schepen die terugkeerden naar Afrika. In een later stadium voer men met het eigen schip naar het tegenoverliggende continent. Scheepvaart en kennis van zeeroutes stelden in bovenstaande periode de mens reeds in staat lange afstanden te overbruggen. Men behoeft zich dan ook niet te verbazen dat bij opgravingen in Mexico een uit steen gehouwen mensenhoofd tevoorschijn kwam voorzien van negroïde gelaatstrekken. De ramp die zich ±10.500 jaar geleden voltrok, spaarde ook Atlantis niet. Vloedgolven bereikten het godeneiland en bedekten het geheel met water. Plato vertelt hoe “de zee in die delen onbevaarbaar werd en ondoordringbaar werd, want een grote hoeveelheid modder verspert daar de weg en dit werd veroorzaakt door de ondergang van het eiland”. Onze kennis van Atlantis is niet gering. Om een zo duidelijk mogelijk beeld te verkrijgen van het Eiland der Gelukzaligen gaan wij ons verdiepen in het materiaal dat ons nog heeft bereikt.

Onze eerste keuze voert ons naar China. Een vanuit de klassieke periode afkomstige sage verhaalt hoe vijf Paradijseilanden, waar ook het kruid der onsterfelijkheid groeide, zich in de Oostelijke Oceaan uitstrekten.⁸⁰⁾ Een aantal opéénvolgende keizers van het Chinese Rijk rustten ieder een vloot uit om de eilanden op te sporen. Zij slaagden echter nimmer in hun opzet. De eilanden bevonden zich op te grote afstand en bovendien lagen zij niet vast. Eén van deze eilanden raakte eens op drift en botste tenslotte met grote kracht tegen de Chinese kust. Bomen ontwortelden en de op het veld staande gewassen werden vernietigd. De onsterfelijken kwam al gauw ter ore hetgeen er was geschied. Een afgezant werd naar de Hemelse Heerser afgevaardigd. De Keizer en zijn goddelijke bezoeker besloten gezamenlijk om de windgod te verzoeken het eiland naar de oorspronkelijke ligplaats terug te voeren. Het werd duister. Een hevige stormwind joeg de golven hoog op. De westenwind blies het tegen de kust verankerde eiland terug naar zee. Talrijke schepen vergingen in het geweld van deze storm. De godeneilanden lagen verankerd met behulp van schildpadden. Op een dag besloot de Drakenhertog uit vissen te gaan. Hij spoedde zich met reuzenstappen voort over de bodem van de zee tot hij de Eilanden der Gelukzaligen bereikte. Hij ontdekte de schildpadden en maakte deze bij twee eilanden los. Daarop maakte hij zich snel uit de voeten. De beide

eilanden dreven af naar het grote bodemloze gat in de Oceaan en werden verzwolgen. De goden, die het onheil zagen aankomen, maakten zich op tijd vliegend uit de voeten. Opnieuw werd een afgezant naar de Hemelse Heerser gezonden. Toen de keizer vernam wat er was geschied, ontstak hij in grote woede. Hij besloot zich te ontdoen van de reuzen en hun gestalten te verkleinen tot de lengte van gewone mensen. Ook droeg hij de zeegod op de godeneilanden te bewaken en te beschermen en te voorkómen dat schepen zich in de nabijheid zouden wagen.”

Bovenstaande sage is van gewicht omdat ons hier, zij het in verwrongen volgorde, belangrijke gegevens worden aangereikt omtrent aard en ligging van het eilandenrijk der goden van Atlantis. Allereerst wordt gesteld dat het Rijk uit vijf eilanden bestond en dat deze eilanden beweeglijke objecten waren, verankerd in de zeebodem van een voor de bewoners van Oost-Azië onbereikbare plaats. Ofschoon schepen werden ingezet voor een zoekactie was men niet in staat de afstand te overbruggen. Desalnietemin zijn er diverse contacten geweest met reizende goden, die zich met behulp van vliegende voertuigen verplaatsten en eens gedwongen werden een noodlanding op een verre kust te maken. De contacten met de goden resulteerden in een zekere mate van kennis omtrent de Gelukzalige Eilanden. De verankering van de eilanden bezat de vorm van schildpadden. Wij herinneren ons hoe de Ierse sage “De zeereis van Bran, Febal's zoon” (Hoofdstuk 5) spreekt van het godeneiland als van “een eiland ver weg, gedragen door vier voeten”. De goden waanden zich veilig op hun grote ruimteschepen in de oostelijke oceaan. Maar op een dag verschenen er donkere wolken aan de hemel. Het werd duister. Een stevige westenwind joeg de golven hoog op. Het begon te regenen. De wind groeide uit tot een stormwind met orkaankracht. Bomen ontwortelden. De op het veld staande gewassen werden vernietigd. Talrijke schepen vergingen op zee. Twee van de vijf godeneilanden raakten in het natuurgeweld op drift. Zij verdwenen in “het bodemloze gat” van de oceaan. De goden, die het onheil zagen aankomen, bemanden hun vliegende wagens en maakten zich snel uit de voeten. Over het lot van de drie andere eilanden behoeven wij ons geen zorgen te maken, want wij krijgen te horen dat de zeegod werd ingeschakeld om deze te beschermen en te bewaken en ervoor zorg te dragen dat schepen zich niet in de nabijheid zouden wagen.

Wij hebben reeds uit diverse bronnen vernomen dat de eindstrijd tussen Aasen en Vanen plaatsgreep toen de ramp aanving die Atlantis deed vergaan. De mensheid (en volgens de Chinese sage ook de Keizer van China) verzocht God om beschermende maatregelen tegen het reuzenras. Aan dit verzoek werd voldaan. De reuzen werden verbannen.

In haar appendix besteedt de Popul Vuh aandacht aan de oorsprong van het godenras.⁵⁸⁾ “De eerste koning van Atatlán heette Balam Quisé. Deze koning kwam aan vanuit het oosten, vergezeld van twee broers: Balam Acap en Mahu Cutah. Het drietal bezat gelijke macht. Zij waren de eersten die het land Rabinal gingen bevolken. Balam Quisé bezat twee zonen. De ene heette Cocohá en de andere Corajón Amac, die als eersten het gebied Utatlán betraden, verkenden, bevolkten en aan zich onderwierpen. Cocohá verwekte E., die regeerde in de plaats van zijn vader en het land Robonal en omgeving aan zich onderwierp. Corajón Amac, Cocohá's broer, verwekte Tziquin. Tziquin en E. bezaten gelijke macht. 's Nachts trokken zij er op uit om vijanden te verslaan, die verspreid woonden en onbezorgd werden aangetroffen. Om hun vijanden vrees in te boezemen, veranderden zij zich met behulp van duivelse krachten in jaguars en poema's en vlogen 's nachts door de lucht terwijl hun monden vuur uitbraakten. Zij brachten grote schade toe aan de bevolking, die dan ook in vrees leefde. Het tweetal onderwierp het gehele land Robinal. De beide heersers verklaarden aan het volk dat zij zonen waren van Tzacol Pitol, waaruit blijkt dat zij zonen waren van de Schepper. E., de oudste, was de ware koning. Hij verwekte Ah. Ah was een tovenaer. Hij gedroeg zich op

dezelfde wijze als zijn voorvaderen. Tziquin verwekte Acan. Ook dit tweetal bezat gelijke macht. Ook waren de twee neven grote tovenaars.

Ah, de legitiem heerser, verwekte Cocayb en Cocayvim. Cocayb volgde zijn vader op. Hij vestigde in het land de allereerste republiek, waarbij hij elf vorsten aan zich onderwierp, vorsten die nog niet werden bevochten door zijn voorvaderen. Ook stichtte hij de eerste stad en bouwde een paleis en een fort te Robinal. Ook als eerste verdeelde hij het land in stukken, die hij liet besturen door een leider, door gouverneurs en veldheren. Aan hem had men ook de eerste wetgeving te danken en hij sprak zelf recht. Eveneens als eerste maakte hij de bevolking schatplichtig en voerde een belastingstelsel in naar inkomsten en bezit van zijn onderdanen. Degenen die niets bezaten, werden ingezet om óf de koning zelf óf een instelling te dienen.

Cocayb verhief zijn broer Cocaybim⁵⁷ tot vorst van het land Ahpop en tot zijn gelijke, ofschoon hij geen voorstander was van geboorterecht-opvolging. Cocaybim stelde negen hoofdmannen of gouverneurs aan, die hem assisteerden bij het bestuur van de stad. Gekozenen werd pas toegestaan de functie uit te oefenen wanneer zij de leeftijd der volwassenheid bereikten, achting afdwongen en blijf gaven van bekwaamheid. Vóórdien werd iemand aangetrokken die in goede relatie verkeerde met de familie of door bloedbanden hecht verbonden was.

Het negende hoofdstuk van het Derde Boek uit het Heilige Boek der Quiché Maya, Popol Vuh, verhaalt hoe Balam-Ouitzé, Balam Acab, Mahucutah en Iqui-Balam voor het eerst de morgenster zagen verrijzen.⁵⁸⁾ “Zij waren verheugd en brachten wierook tevoorschijn, die zij tezamen met drie andere giften als offeranden meebrachten. Terwijl de wierook brandde, dansten zij met hun lichamen naar het oosten gekeerd. Toen zij echter geen tekenen ontwaarden van een zonsopkomst, begonnen zij te wenen. Maar toen kwam de zon plotseling op. Grote en kleine dieren werden hierdoor verrast en verblijd. Zij kwamen tevoorschijn vanuit de oevers der rivieren, uit ravijnen en op de toppen van de bergen. Aller ogen richtten zich naar de rijzende zon. De poema en de jaguar brulden. Maar eerst van al barstte de vogel Quetzú uit in gezang. Alle vogels, van de grote roofvogels als de arend en de witgevederde aasgier tot aan de kleinste vogel toe, verhieven zich klapwiekend in de lucht. Priesters en offeraars knielden neer om hun dankbaarheid te tonen bij de komst van de zon.”

De “Título de los Senores de Totonicapán” tekent bij “De komst van de ochtendschemering in de bergen Tohil, Avilix en Hacavitz” aan, dat de kinderen van het Quiché-volk, toen de priesters zich verwijderden, zich plotseling en op wonderbaarlijke wijze verplaatsten naar de Berg waar de goden verbleven. Stamleden van diverse stammen der Quiché-Maya waren bij de goden aangekomen. Op welke wijze de wonderbaarlijke tocht werd volbracht, vernemen wij vanuit een passage uit hoofdstuk 7 van het Derde Boek van de Popol Vuh.⁵⁸⁾ “De vele stammen der Quiché-Maya werden tenslotte herenigd op het moment waarop allen de top van de berg bereikten. Op deze plaats werd vergaderd en werden plannen gesmeed. De berg werd Chi-Pixab of Vergaderplaats genoemd. Allen loofden elkaar en schonken elkaar stamnamen, afhankelijk van de geografische ligging van de plaatsen waar men vandaan kwam. Allen kwamen hier bijeen om de dageraad af te wachten en de komst van de ster die kort vóór zonsopgang verschijnt. Zij zeiden tot elkaar: “Daar kwamen wij vandaan, maar wij werden van elkaar gescheiden.” Maar hun harten werden verduisterd, hun lijden was groot; zij bezaten geen voedsel, geen middelen van bestaan; zij konden slechts aan de uiteinden van hun staf ruiken en doen alsof zij aten. Maar toen zij waren tezamen gekomen, aten zij niet. Het is niet geheel duidelijk hoe zij de zee overstaken. Zij staken naar deze kant over alsof er geen zee bestond; zij staken over stenen over, die in een rij op zand lagen.

---

⁵⁷ Schrijfwijze van eigennamen volgen de Apendix van de Popol Vuh

Daarom noemde men hen “Stenen in een Rij”, “Zand onder de Zee”, want de wateren werden gescheiden toen zij passeerden.”

De “Título de los Senores de Totonicapán” noemt de plaats van samenkomst Chiquiché. Het document vertelt dat de stammen “Tulán Pa Civan” verlieten, de zee overstaken en een meer bereikten, waar zij hun hutten bouwden. “Na verloop van tijd werd de plaats verlaten en vestigden zij zich enige tijd te Chicpach, waar zij, alvorens zij weer verder trokken, een gedenksteen oprichtten. Onderweg voedden zij zich met wortelen. Uiteindelijk bereikten zij een heuvel, die zij Hacavitz-Chipal noemden: “Waar zij zich vestigden.”⁵⁸⁾ Bovenstaande feiten spreken duidelijke taal wat betreft de oorsprong van dit volk en de plaats waar hun vroege voorvaderen zich vestigden. Uatatlán werd vanuit het oosten bereikt.

Tziquin en E. vlogen 's nachts in de gestalten van poema's en jaquars door de lucht. Hun monden spoten vuur. Deze gegevens doen modern aan. Wij kunnen ons een goed beeld vormen van de twee “magiërs” die per vliegende wagen het luchtruim kozen om de bevolking uit de omliggende gebieden schrik aan te jagen. De term “jaquar” klinkt ons bekend in de oren, zij het als automek. Via de gekozen terminologie werd grootte en vermogen van de hemelse wagens aangeduid. Op precies dezelfde wijze geeft het Ramayana de diversiteit wéér van vliegende voertuigen en ook thans worden rijdende en vliegende voertuigen voorzien van klinkende namen, die beogen snelheid en schoonheid van vorm goed te doen uitkomen. De gevechtsvliegtuigen van Tziquin en E. lieten de vuurmonden spreken.

Cocohá en Corajón Amac betraden als eersten het gebied Uatatlán, waar zij zich vestigden. Zij onderwierpen een deel van het gebied. De zoon van Cochá, een zekere E., regeerde over het land. De eerste koning van Uatatlán droeg de naam Balam Quisé. Bij de opeenvolgende generaties wordt steeds gesproken van twee neven die elkaar bij elke actie steunden, als goede vrienden die op dezelfde wijze reageerden en dachten. Zij handelden als waren zij tweelingen.

Vele geslachten later voegden stammen der Quiché-Maya zich bij priesters en stamoudsten, die op “wonderbaarlijke wijze” arriveerden bij de top van de Berg der goden, waar zij “de eerste zonsopgang gadesloegen”. Na een langdurige periode van duisternis (en na een lange tijdkring van wachten) verscheen de zon, onbelemmerd door het wolkendek, aan de horizon. De vreugde van de aanwezigen, maar ook van de vele dieren die zich in de omgeving ophielden, was groot. De opluchting van de aanwezige stamleden kende geen grenzen. Ofschoon zij niets te eten hadden, offerden zij onmiddellijk aan de goden: wierook en drie andere gaven.

Gedurende een aantal jaren was de zon schuil gegaan achter een dik wolkendek. Asdeeltjes verduisterden de hemel ten gevolge van de ramp die de aarde trof.

Vanaf de berg der goden sloeg men de langverwachte komst van de morgenster en van de zon gade. Vestigden de goden zich na afloop van de ramp opnieuw op aarde? Daalden zij af om een kijkje te nemen en vast te stellen in hoeverre de aarde zich herstelde van de gevolgen van de ramp?

Volgens Plato ging het eiland Atlantis ten onder, verdween in de golven. Het Ramayana vertelt echter dat het eiland getroffen werd door de ramp, op dat tijdstip de ramp overleefde, maar later verdween in de golven: onzichtbaar werd voor het oog van de mens.

De Quiché-Maya bereikten de Berg der goden eveneens vanuit het oosten. Zij trotseerden de oceaan en bereikten het Amerikaanse continent over “stenen in een rij” en “zand onder de zee”. Vanuit Atlantis leidde onder de zee dóór een met stenen geplaveide weg naar het continent. De wateren werden niet gescheiden toen zij “over zand onder de zee” voortgingen. Het pad mondde uit bij een opening dicht onder de top van de Berg der goden. “Eensklaps bevonden zij zich op wonderbaarlijke wijze bij de top van deze berg.” De Bijbel spreekt eveneens van “het scheiden der wateren”. Wordt deze term gebezigd ter bescherming

van Asgarte, van de onderaardse paden die het ons niet vergund zijn te betreden? Mozes trok aan het hoofd van zijn volk weg uit Egypte, achtervolgd door het leger van Pharao. Trokken de Israëlieten werkelijk door een zee waarvan de wateren zich scheidden? Of werd een toegang naar Asgarte geopend, die hen de mogelijkheid bood verder te trekken over “stenen in een rij” en “zand onder de zee?” Verdween het volk der Israëlieten voor de ogen van Pharao in het niet toen het de kust bereikte? God begeleidde immers het trekkende volk in een wolk? Werde het leger van Pharao wel verzwolgen in de aanstormende golven van een zee die zich weer sloot? De geschiedenis van de Uittocht uit Egypte werd niet vermeld in de analen van de geschiedenis van Egypte. Wanneer een heel leger is omgekomen in de golven van een zee die zich opende voor de Israëlieten en zich sloot toen de soldaten van Pharao hen achterna joegen, zou het gebeuren een diepe indruk hebben achtergelaten bij het Egyptische volk. Verhalen die aan deze gebeurtenis herinneren, zouden van generatie op generatie zijn doorverteld. Maar dat is niet gebeurd.

Namen de bewoners van Asgarte het uitverkoren volk in bescherming op het moment dat het na langdurige overheersing en in het zicht van de vrijheid op het punt stond vernietigd te worden? De Israëlieten werden geleid door een god “die vóór het heir van Israël ging”. De god bevond zich in een rookkolom, een wolk die 's nachts met vuur het pad verlichtte. Wij lezen in Exodus 14: “Toen Mozes zijn hand uitstreckte over de zee, zo deed de Heere de zee weggaan door enen sterke oostenwind, die ganse nacht, en maakte de zee droog en de wateren werden gekliefd. En de kinderen Israëls zijn ingegaan in het midden van de zee, op het droge.” Trachtten soldaten uit het Egyptische leger de kinderen Israëls te volgen binnen Asgarte? “Stiet de Heere daarop hun raderen weg” en sloegen zij op de vlucht? Hebben de soldaten tenslotte getracht bij stormachtige oostenwind naar de overkant van de zee te varen? Sloeg bij deze poging een aantal van de boten om en maakten de overgebleven vaartuigen daarop rechtsomkeerd? De soldaten bereikten nimmer de overzijde. De Bijbel zegt het als volgt: “En de wateren waren hun een muur, aan hun rechterkant en aan hun linkerkant. En de Egyptenaren vervolgden hen, en gingen in, achter hen, al de paarden van de Pharao, zijn wagens en zijn ruiters, in het midden van de zee. En het geschiedde in diezelfde morgenwake, dat de Heere in de kolom des vuurs en der wolk, zag op het leger der Egyptenaren. En hij stiet de raderen van hun wagens weg en deed ze voortvaren. Toen zeiden de Egyptenaren: “Laat ons vlieden van het aangezicht van Israël; want de Heere strijdt voor hen en tegen de Egyptenaren.”

Evenals de kinderen van het volk der Quiché-Maya trokken de kinderen Israëls over een droge weg naar de overzijde van een zee. Beide volkeren bereikten veilig de overkant.

Verbleven de Quiché-Maya, die zich “afstammelingen der goden” noemden, tijdens de wereldramp binnen de muren van Asgarte? Traden zij pas naar buiten toen hen werd meegedeeld dat de wereld zich aan het herstellen was, het dichte wolkendek oploste en de zon op het punt stond weer tevoorschijn te komen? Betraden zij geruime tijd na het vergaan van Atlantis het westelijk continent waar zij zich nu gingen vestigen? Verwezen de goden van Atlantis, die tot hun voorvaders behoorden, hen naar het nieuwe land waar zij een veilig bestaan konden aanvangen?

Het oude volk der Toltecan noemde het land van eigen herkomst Aztlán of Atlán. Ook de Aztecan spraken van Aztlán als het land van hun voorvaders. Bovendien noemden zij zich “mensen uit het water”. Indianen uit Guatemala noemden hun oorspronkelijke vaderland Tulán, een land in de Oostelijke Zee. De naam Tulán herinnert aan de god Tu, Ti, Tyr, aan de Egyptische god Toth en aan de Phoenisische Taut. Van de legendarische priester Manetho, die omstreeks 300 v.Chr. de geschiedenis van Egypte van 3.000 tot 343 v.Chr. neerschreef en de koningen indeelde in de 30 dynastieën die wij thans nog kennen, vernemen wij dat Toth het alfabet reeds vóór de komst van de zondvloed ontwikkelde en aan de mensheid het schrift

onderwees. De oorlogsgod Tyr werd door de Romeinen gelijkgesteld aan Mars. Als Ziu of Tiu is hij verwant aan de Helleense Zeus en hieruit maken wij op dat hij oorspronkelijk de functie van hemelgod en god van het licht uitoefende. Aan deze godheid herinneren namen van oude steden als Tyrus en Tharsis.

Ezechiël wijdt in zijn 27^e en 28^e hoofdstuk een klaagzang aan Tyrus,⁵⁸ die klinkt als een klaaglied en tegelijkertijd als een lofzang gewijd aan Atlantis, zoals die welke ons bereiken vanuit oude geschriften en mythologische verhalen. “Gij dan mensenkind, hef een klaaglied aan over Tyrus. En zeg tot Tyrus, die daar woont aan de ingangen der zee, handelend met volkeren in vele eilanden. Zo zegt de Heere: Oh, Tyrus, gij zegt: “Ik ben volmaakt in schoonheid”. Uw landpalen zijn in het hart der zeeën. Uw bouwers hebben uw schoonheid volmaakt gemaakt. Tharsis dreef koophandel met u vanwege de veelheid van allerlei goed, met zilver, ijzer, tin en lood handelden zij op uwe markten. De kooplieden van Scheba en Rahma waren uw kooplieden; met allerlei hoofdspecerij, met alle kostelijk gesteente en goud handelden zij op uwe markten. Haran, Kanne en Eden, de kooplieden van Scheba, Assur en Kilmad handelden met u. Die waren uw kooplieden met volkomen sieraden, met pakken van hemelsblauw en gestikt werk en met schatkisten van schone klederen. De schepen van Tharsis zongen van u wegens de onderlinge koophandel met u; en gij waart vervuld en zeer verheerlijkt in het hart der zeeën. Die u roeien hebben u in grote wateren gevoerd. De oostenwind heeft u verbroken in het hart der zeeën. Uw goed en uw marktwaren, uw onderlinge zeehandel, uw zeelieden en uw schippers, al uw krijgslieden, zelfs uw ganse gemeente, die in uw midden is, zullen vallen in het hart der zeeën, ten dage van uw val. Wie is geweest als Tyrus, als de uitgeroeide in het midden van de zee? Ten tijde dat gij verbroken zijt in de diepte der wateren, zijn uw onderlinge koophandel en uw ganse gemeente in het midden van u gevallen.”

“Omdat uw hart zich verheft en gij zegt: Ik ben God, ik zit in Gods stoel in het hart der zeeën --- ; terwijl gij een mens en geen God zijt, stelt gij nochtans uw hart als Gods hart.” Gij waart in Eden, Gods hof; alle kostelijk gesteente was uw deksel, sardis-stenen, topazen en diamanten, turkooizen, sardónixstenen en jaspisstenen, saffieren, robijnen en smaragden en goud. Het werk uwer trommelen en pijpen was bij u; ten dage dat gij geschapen werd, waren zij bereid. Gij waart een gezalfde, overdekkende cherub; en Ik had u gezet; gij waart op Gods heilige berg; gij wandelde in het midden der vurige stenen. Door de veelheid van uw koophandel hebben zij u met geweld vervuld. Daarom zal Ik u ontheiligen van Gods berg en zal u, gij overdekkende cherub, verdoen uit het midden der vurige stenen. Daarom heb Ik een vuur uit het midden van u doen voortkomen, dat u heeft verteerd en Ik heb u gemaakt tot as op de aarde.”

De tijd is aangebroken om het eiland der goden van nabij te gaan bekijken. Wij zoemen de lens van onze camera in om haar schoonheid te ontdekken en te ondergaan. Wij aanschouwen de Berg der goden, Meru of Meroe, het middelpunt der aarde, de berg Olympus, de snelstromende rivieren die het land doorsnijden, de uitgestrekte, vruchtbare vlakte, die zich als een groen tapijt uitstrekt aan de voet van de berg, de landbouwgronden waar vele gewassen uit de aarde omhoogstreven. Aan de zuidelijke kust ontwaren wij een welvarende havenstad. Vervuld van verwondering zien wij paleizen, tempels en pyramiden van uitzonderlijke schoonheid oprijzen. Langzaam dwaalt onze blik door de straten, waar een kleurrijke, actieve mensenmenigte het leven van deze stad bepaalt: winkels, markten en bedrijven, havens waar schepen worden gelost en geladen, waar talrijke waren worden

---

⁵⁸ Tyrus, oude Phoenicische stad aan de Middellandse Zee. Bloeiperiode 10^e tot 9^e eeuw v.Chr. Thans het onbeduidende Sur.

verhandeld of tijdelijk opgeslagen in pakhuizen, het energiebedrijf dat het belang van velen dient. Op de renbaan draven paarden met gestrekte hals voort. Onder het toezicht van een officier marcheren soldaten het exercitieterrein op. Vanuit een geopend schoolraam klinken kinderstemmen op. Studenten vullen de ruime lokalen van de gebouwen der universiteit. Priesters herkent men aan de kleur van hun gewaden. Zij dienen de oude religievormen, ófwel gewijd aan de Stichter van Atlantis, Poseidon-Odin, aan de stralende zonnegod of aan de aarde-maangodin. Talrijke vliegende voertuigen vertrekken en landen op het vliegveld, gesitueerd op enige afstand van de havenstad. Wij ervaren de voortbrengselen van een oude cultuur, gebaseerd op de vaardigheden van de goden van Atlantis, van het Eiland met de Zeven Hólen.

Opnieuw benaderen wij de Bijbel en lezen in Genesis 2: “En de Heere God had de mens geformeerd uit het stof der aarde en in zijn neusgaten geblazen de adem des levens; alzo werd de mens tot een levende ziel. Ook had de Heere God een hof geplant in Eden, tegen het oosten, en Hij stelde aldaar de mens die Hij geformeerd had. En de Heere God had alle geboomte uit het aardrijk doen ontspruiten, begeerlijk voor het gezicht en goed tot spijze; en de Boom des Levens in het midden van de hof en de Boom der Kennis van goed en kwaad. En een rivier kwam voort uit Eden om deze hof te bewateren; en werd vandaar verdeeld in vier hoofden. De naam der eerste (rivier) is Pison; deze is het die het ganse land Havilla omloopt, waar het goud is. En het goud van dit land is goed. Daar is (ook) bedólah, en de steen sardonix. En de naam van de tweede rivier is Gihon, deze is het die het ganse land Cusch omloopt. En de naam der derde rivier is Hiddékel; deze is gaande naar het oosten van Assur. En de vierde rivier is Frath. Zo nam de Heere God de mens en zette hem in de Hof van Eden om die te bebouwen en te bewaren.”

Ter vergelijking kiezen wij nog éénmaal het verslag van de schepping, zoals dit werd neergelegd in de Poëzie-Edda. Wij kiezen de volgende passages: ⁷⁰⁾

Alvorens Bur's zonen
 Het landschap lieten verrijzen
 En tegelijkertijd Midgard,
 Scheen de zon vanuit het zuiden
 Op de stenen van de zaal.
 De aarde begroeid
 Met groene uien.

De goden namen plaats in hun vergaderzetels,
 De hoogheiligen beraadslaagden.
 Zij schonken namen
 Aan nacht en ochtendschemering,
 Eveneens aan morgen en middaguur,
 Aan middag en avond,
 Om het jaar in te delen.

De Aasen schaafden en timmerden
 Bij de Idavollen
 Een hoog gebouw.
 Zelf smeedden zij tangen
 En maakten zij gereedschap.

Zij vermaakten zich met gokspel,

- Beschikten zij niet volop over goud -
 Toen kwamen drie reuzendochters met hun vruchtbaarheid
 Uit Jotunheimen.

Alle hoogheiligen
 Namen plaats in hun vergaderzetels.
 Zij beraadslaagden
 Op welke wijze
 Scharen dwergen (de mensheid ^(GtH))
 Zouden worden geschapen
 Uit het bloed van Brime
 En de benen van Blains.

Vele mensenrassen brachten zij tevoorschijn.

De tijd brak aan
 Wetten te verstrekken
 Aan de dwergen
 Uit het gevolg van Dvalin,
 Aan de mensheid.
 Zij vertrokken uit de stenen zaal,
 Met de wetten
 Naar hun standplaatsen.

Beide visies op de aanvang van de Schepping spreken van een behoefte om de aarde te beplanten en te bevolken. De Edda vertelt immers dat het land waar de goden zich vestigden nog niet was gecultiveerd. Er groeiden slechts “groene uien”. God beplante de Hof van Eden, die werd bevochtigd met water afkomstig uit een rivier die ter plaatse voortstroomde. Ook de rijkdom aan goud wordt in beide scheppingsverhalen benadrukt.

Onze kennis van de levensomstandigheden der goden is in ruime mate aanwezig. De beide Edda's lichten ons uitvoerig in omtrent handel en wandel van de goden en wij kennen een aantal voorvallen uit hun bestaan. Zij trokken er op uit om het land te verkennen, streden met de Vanen, reisden over water en door de lucht en trokken met hun “hemelpaarden” over de Regenboogbrug naar het heelal. Wij zijn op de hoogte van de familieverhoudingen en van banden van vriendschap, van hun angst, jaloezie, trots, verdriet en vreugde en van het goed en kwaad dat hieruit voortvloeyde.

Dertien vooraanstaande goden uit het geslacht der Aasen worden ons voorgesteld:

- 1) Odin, de Alvader, oudste en meest begaafde van de goden. Hij was gehuwd met Frigg.
- 2) Åsa-Tor of Ake-Tor. Niemand van de goden en van de mensheid bezat meer kracht dan hij. Åsa-Tor heerste over een eigen Rijk, Trudvang, en hij bewoonde de burcht Bilskirne.
- 3) De schone Balder was een zoon van Odin en Frigg. Balder was zeer geliefd, knap en verstandig, vriendelijk en bedaard.
- 4) Njord woonde te Noatun. Hij was een machtig zee- en vuurgod en bovendien knap van uiterlijk. Ofschoon hij tot de Aasen wordt gerekend, kwam hij voort uit het geslacht der Vanen, die hem als gijzelaar uitleverden aan de Aasen. Hij was vader van twee kinderen: een zoon die Froy heette en een dochter met de naam

Froya. Froy was god van regen en zonneschijn (van invloed op de groei der gewassen). Froya bezat een hemeltuï: Folkvang. Zij was de godin van de liefde en bewoonde Sessrumne, een ruime, welingerichte woning.

- 5) Ty, een bijzonder slim en intelligent god, stoutmoedig en onoverwinnelijk.
- 6) Brage was een bij uitstek geleerd god, gespecialiseerd in de taalkunde en het schrift. Hij was begiftigd met een uitzonderlijk goed taalgebruik en gehuwd met de godin Idunn, die de appels der onsterfelijkheid bewaakte.
- 7) Heimdall woonde bij de Hemelberg en bewaakte de brug Bivrost. Heimdall had minder slaap nodig dan een vogeltje en kon zowel overdag als gedurende de nacht zien. Ook bezat hij een bijzonder goed gehoor.
- 8) Hod was een blinde god, maar hij beschikte over veel kracht. De andere goden waren niet op hem gesteld. Hod of Hodur was de tweelingbroer van Balder.
- 9) Vidar beschikte eveneens over grote kracht, bijna zoveel als waarover Tor beschikte. Hij stelde zijn kracht in dienst van de Aasen. Vidar was een zoon van Odin en de reuzin Gridh.
- 10) Aole of Vaole was de zoon van Odin en Rind. Hij muntte uit in beschermende eigenschappen en was moedig in de strijd.
- 11) Ull, zoon van Siv en stiefzoon van Tor, was een uitnemend boogschutter en skiloper, een knappe, gezellige god, maar tegelijkertijd een geducht strijder.
- 12) Forsete, zoon van Balder en Nanna Nepsdotter, bewoonde de burcht Glitne. Forsete bestuurde de rechtspraak over goden en mensen.
- 13) Loke of Loft was de zoon van de reus Farbaute. Loke (Loki) was vriendelijk van aard en knap van uiterlijk. Maar in werkelijkheid was hij onbetrouwbaar en achterbaks. Evenals de god Njord was hij afkomstig van de Vanen en als gijzelaar uitgeleverd aan de Aasen.

Van de hierboven genoemde woonsteden wordt verteld dat zij zich bevonden in hemelse contreiën. De goden reisden dagelijks over de Regenboogbrug naar een vergaderplaats bij de Bron der Wijsheid, waar ook de Levensboom stond. Hier pleegden zij overleg en namen beslissingen over het toekomstig beleid. Zij verplaatsten zich met vliegende hemelpaarden, waarvan Odin's achtbenige paard Sleipnir het snelst was.

Ontmoetingen met Vanen vielen zelden goed uit. De rivaliteit tussen beide groeperingen was groot. Tor moest tot zijn schande ervaren hoe de reuzen hem tijdens één van zijn voettochten voortdurend beetnamen. Bezeten van wraaklust waren de Vanen er steeds op uit de Aasen schade te berokkenen. De Aasen bewaakten hun grondgebied dan ook dag en nacht.

De burchten die de goden tot woonoord dienden, getuïden ongetwijfeld van grote architectonische schoonheid. Wij vinden deze terug bij de restanten van de oude culturen uit Zuid- en Midden-Amerika. De vroege voorouders der Aztecen, Toltecen en Maya brachten kennis en vaardigheden mee uit Aztlan, Túlan of Atlan (Utalán of Plaats der Rietvelden, Tlapallan, Atalaya, Azallu, Avalon, Az en Ad, het verloren Paradijs, van waaruit de goden eens uitzwierven over de aarde om de mensheid te onderwijzen) en pasten deze toe bij de bouw van de eigen tempels en paleizen. Ook de plotseling opkomende culturen van Egypte en Azië stoelden op ervaringen verkregen uit Atlantis. Maar niet alleen de bouwstijl van piramiden, paleizen en tempels die eens Atlantis sierden, ook bestuursvorm, wetgeving, landsverdediging, handelsbeleid, scheepvaart, onderwijs, landbouw en veeteelt vonden elders in de wereld navolging. Godennamen en oude plaatsnamen vonden hun weg naar een nieuwere wereld. Landstreken, bergen, rivieren en steden werden vernoemd, verkregen namen die wij niet meer herkennen als afkomstig uit Atlantis.

Het Bijbelse scheppingsverhaal maakt ons erop attent dat God Atlantis aantrof in onontgonnen en ongecultiveerde staat. De uitdaging tot cultivatie werd echter aanvaard. Allereerst trokken de goden een burcht op. Zij “schaafden en timmerden bij de Idavollen een hoog gebouw”. Vervolgens werd de mensheid aangemoedigd deel te nemen aan de werkzaamheden. Een aanvang werd gemaakt met de ontginning van het land, irrigatiewerken werden aangelegd en de verbouw van gewassen nam een aanvang. Geboomte ontsproot aan de aarde, “begeerlijk voor het aangezicht en goed tot spijze”. De Boom der Kennis van goed en kwaad en de Levensboom stonden veilig binnen het eigen domein van de goden.

De namenlijst van Aasen noemt ook de specifieke eigenschappen en hoedanigheden van elke godheid en tegelijkertijd die van een aantal godinnen. Hieruit leiden wij af welke taak ieder van hen op Atlantis te vervullen kreeg. Froy verkreeg de leiding over de land- en tuinbouwprojecten. Zijn zuster Froya bezat een bloementuin. Zij was betrokken bij het wel en wee van de oude mensheid, die de goden bij hun komst aantrof. In haar bloesemende hemeltuin kweekte Froya een grote verscheidenheid aan gewassen. Onder leiding van de godin werd de mensheid betrokken bij het kweken van geboomte, struiken en bloeiende planten. Welriekende bloemen en geurende kruiden verspreidden hier hun aangename geuren.

Tor, god van donder en bliksem, was een begaafd weerkundige, wiens adviezen de scheepvaart, de land- en tuinbouw en de bloemeteelt ten goede kwamen.

De schone, vriendelijke Balder, met zijn uitstekende contactuele eigenschappen, zijn intelligentie en kalme levenshouding, onderhield op sublieme wijze de contacten tussen goden en mensen. Hij toonde zich een geboren leider.

Njord, de zee-, vuur- en windgod verdiepte zich in de wetenschap der oceanologie. Hij bestudeerde de mogelijkheden voor scheepvaart en visserij. Ook verrichtte hij geologisch onderzoek. De energievoorziening behoorde tot zijn verantwoordelijkheden

De god Ty was in zijn positie van legeraanvoerder belast met de verdediging van Atlantis, in de eerste plaats gericht op aanvallen van de rivaliserende Vanen.

Brage noteerde en bestudeerde gesproken talen en dialecten. Hij bezat de gave binnen een kort tijdbestek zich talen eigen te maken. Ook onderwees hij het schrift. Brage was gehuwd met de godin Idunn, die de goden door middel van gouden appels behoedde voor het verlies van hun jeugd.

Op Idunn's schouders rustte de verantwoording voor de gezondheidszorg, voor het welzijn van goden, godinnen en van de mensheid op aarde.

Heimdall's taak bestond uit het bewaken van de hemelbrug en hemelpaarden, de vliegende wagens van de goden. Voorkomende mankementen werden door hem tijdig geïdentificeerd en verholpen.

Hod, de blinde god, toonde weinig bereidheid zich in te zetten voor het algemeen belang. Hij was een broer van Balder.

Vidar, die evenals Hod beschikte over grote kracht, werd ingezet bij taken die zijn kracht verlangden.

Aole of Vaole verdiepte zich in de sociale aspecten van de gewijzigde levenswijze der autochthone bevolking. Tezamen met de godin Froya streed hij voor verbetering van de (primitieve) levensomstandigheden van de aardsen.

Ull, de boogschutter en skiloper, werd belast met de conditietraining van de soldaten uit het verdedigingsleger.

Forsete werd belast met de rechtspraak.

Loke of Loki werd bij diverse werkzaamheden betrokken. Daar hij onbetrouwbaar was, wees men hem geen specifieke taken toe.

Alvader Odin liet zich regelmatig op de hoogte stellen van ontwikkeling en vooruitgang van de diverse projecten. Ook besprak hij met de betreffende goden en godinnen

de geboekte resultaten. Zijn beoordelingen en raadgevingen werden door eenieder gerespecteerd. Atlantis kwam in gestaag tempo tot ontwikkeling.

Het antwoord op de vraag tot welke uiteindelijke resultaten de cultivatie van Atlantis leidde, wordt ons door Plato ⁵⁹ verstrekt. Zijn "Geschiedenis van Atlantis" heeft door de eeuwen heen veel stof doen opwaaien. De meningen omtrent de authenticiteit van dit werk lopen uiteen. Plato liet een niet voleindigd werk na, dat uitgebreid aandacht besteedt aan het godeneiland. Hij benadrukt zelf dat zijn Geschiedenis van Atlantis uitsluitend op waarheid berust en gebaseerd is op gegevens van Solon, gewaardeerd wetsgeleerde uit Athene, bekend om zijn weldoordachte uitspraken. ²⁸⁾ Solon was een familielid en goede vriend van Plato's grootvader Dropidas. Dropidas bevestigt in zijn gedichten de door Plato genoemde relatie. Hij verstrekte gegevens afkomstig van Solon aan zijn zoon Critias, die op zijn beurt deze gegevens weer doorgaf aan zijn nageslacht. Solon reisde naar Egypte, waar hij tien jaar lang verbleef om kennis en wijsheid aan te vullen. Plutarchus bevestigt dit gegeven. Tijdens zijn verblijf in Egypte voerde Solon gesprekken met de meest geleerde tempelpriester uit zijn tijd. Tijdens een gesprek waarin de geschiedenis van Athene ter sprake kwam, sprak deze priester tot Solon: "Jullie Grieken bezitten geen werkelijke kennis van de oudheid". Op aandringen van Solon vertelde de priester vervolgens hoe Athene lang geleden een glorieuze overwinning behaalde op het vanuit Atlantis oprukkende leger. Volgens Plato schreef Solon hetgeen hij van de priester vernam in dichtvorm neer. Solon begreep hoe belangrijk de opzienbarende onthullingen betreffende Athene's verleden waren voor de Atheners. Zijn betrouwbaarheid staat onomstotelijk vast. Gedurende zijn verblijf in Athene is hij een betrouwbaar mens gebleken en een waardig wetsgeleerde. In zijn "Critias" liet Plato ons een werk na dat een heldere beschrijving geeft en ons een duidelijk beeld verstrekt van Atlantis en van de Atlantiërs of Atlantieden. ²⁸⁾

"Critias: "Luister, Socrates, naar een vreemde geschiedenis, die echter geheel op waarheid berust, zoals Solon, de wijste van de zeven wijsgeren, verklaarde. Hij was een familielid en groot vriend van mijn overgrootvader Dropidas, zoals deze zelf in verscheidene gedichten bevestigt; en Dropidas gaf het door aan Critias, mijn grootvader, die het zich bleef herinneren en aan ons doorgaf hoe in lang vervlogen tijden de Atheners grote daden verrichtten die met het verstrijken van de tijd en het vergaan van de mensheid in vergetelheid zijn geraakt ---- en in het bijzonder één daad, die de belangrijkste is geweest van alle, waarvan het opnieuw vertellen een passende getuigenis zal zijn van onze dankbaarheid jegens U .....

Socrates: "Uitstekend; en hoe luidt dit oudtijds beroemd verslag waarvan Critias sprak, niet slechts als van een legende, maar als van een waarachtige daad van de Atheense Staat, waarvan Solon verslag uitbracht?"

Critias: "Ik ga een geschiedenis verhalen afkomstig uit oude tijden, die ik van een oud man vernam; want naar hij zei was Critias toen 90 jaar oud en ik moet ongeveer 10 jaar geweest zijn. Het gebeurde op de dag van de Apaturia, wanneer de registratie van de jeugd plaatsvindt, toen, naar gewoonte, onze ouders prijzen beschikbaar stelden voor voordrachten en gedichten van verscheidene dichters, die wij, jongens, voordroegen en menigeen de gedichten van Solon vertolkte, die toentertijd nog nieuw waren. Eén van onze groep, die of zijn ware mening uitte of trachtte Critias voor zich in te nemen, sprak hoe, naar zijn mening, Solon niet slechts de wijste der mensen, maar ook de meest edele dichter was. Ik herinner mij goed hoe de oude man toen opvrolijkte en glimlachend sprak: "Ja, Amynder, had Solon

---

⁵⁹ Plato, Grieks wijsgeer, leerling van Socrates en leermeester van Aristoteles, stichter van de Academie te Athene. Leefde van 427 - 347 v.Chr.

maar zoals andere dichters slechts de dichtkunst tot zijn levenswerk gemaakt, en het verhaal dat hij uit Egypte meebracht beëindigd, en zich niet gedrongen gevoeld tengevolge van de verdeeldheid en moeilijkheden die hij bij zijn terugkeer in dit land aantrof, zijn aandacht te wijden aan andere zaken, dan zou hij naar mijn mening even beroemd zijn geworden als Homerus of enig ander dichter.”

“En wat behelsde dat gedicht, Critias?”, vroeg degeen die hem had aangesproken.

“De grootste daad die Atheners ooit bedreven, en die het meest beroemd had moeten zijn, maar die onder invloed van het vergaan van de tijd en de verdelging van haar deelnemers, nimmer aan ons werd overgeleverd.”

“Vertel ons”, sprak de ander, “het hele verhaal, en op welke wijze en van wie Solon deze waarachtige overlevering vernam.”

Hij antwoordde: “Aan het hoofd van de Egyptische Delta, daar waar de rivier de Nijl zich splitst, bevindt zich een zeker district, het district Saïs, en de hoofdstad van het district heet eveneens Saïs, de stad waar Amasis, de koning, vandaan kwam. En haar bewoners bezitten een heilige, die als haar stichtster wordt beschouwd; in de Egyptische spraak heet zij Neith, die naar men verzekert, dezelfde is als wie de Hellenen Athene noemen. Welnu, de inwoners van deze stad hebben veel op met de Atheners en vertellen dat zij op de één of andere wijze met hen verbonden zijn. Daarheen trok Solon, die door hen met veel eerbeton werd ontvangen; en hij ondervroeg de priesters, die in deze zaken bedreven zijn, naar de oudheid, en kwam tot de ontdekking dat hij, noch enig ander Helleen, omtrent het verleden ook maar iets van belang wist te vertellen. Bij één gelegenheid, toen hij hen aanspoorde dieper in te gaan op het verleden, ving hij aan te vertellen van de oudste gebeurtenissen uit ons deel van de wereld - van Phoroneus, die “de eerste” wordt genoemd, en van Niobe; en na de Vloed, van het bestaan van Deucalion en Pyrrha; en hij gaf de afstamming van hun nakomelingen en trachtte na te gaan hoe lang geleden de gebeurtenissen waarvan hij sprak, zich hadden afgespeeld en jaartallen aan te dragen. Daarop sprak één der priesters, van hoge leeftijd: “Oh, Solon, Solon, jullie Hellenen zijn als kinderen, nooit is een Helleen een oud man.” Solon, die het hoorde, vroeg: “Wat bedoelt U daarmee?” “Ik bedoel te zeggen”, antwoordde hij, “dat jullie nog jong zijn van gedachten; geen oude tradities uit de overlevering zijn tot jullie gekomen, noch enige kennis van het grijze verleden. En ik zal je vertellen waarom; er waren en zullen opnieuw door gebeurtenissen die uit vele oorzaken voortvloeien, mensheden vergaan. Eén verhaal, dat wel in jullie herinnering voorkomt, vertelt hoe Phaëton, zoon van Helios, die de paarden voor zijn vaders wagen spande, de gehele aarde deed ontbranden en zelf door een donderslag gedood werd omdat hij niet in staat bleek de wagen langs het pad te voeren dat zijn vader trekt. Welnu, dit lijkt een mythe te zijn, maar in werkelijkheid duidt het op een afwijking van de lichamen die zich rond de aarde bewegen, en een totale verbranding van al hetgeen men op aarde aantreft, iets wat met lange tussenpozen op aarde plaatsgrijpt; wanneer dit gebeurt, lopen degenen die op de bergen en op droge, hooggelegen plaatsen wonen, een grotere kans om om te komen dan degenen die aan rivieren of zee-kusten wonen; en de Nijl, onze nooitaflatende redder, behoedt ons voor een dergelijk onheil. Wanneer, daarentegen, de goden de aarde zuiveren met een watervloed, treffen wij de overlevenden aan onder veehoeders en schaapherders op de berghellingen, terwijl degenen die in steden wonen door de rivieren worden meegesleurd naar zee; maar in dit land kwam het water toentertijd, noch op enig ander tijdstip, ooit boven de velden, maar heeft steeds de neiging vanonder uit omhoog te komen, waaraan het te danken is dat hetgeen hier wordt bewaard, naar men zegt, de hoogste ouderdom bezit. Het is een vaststaand feit, dat waar uitersten van vorst of zomerzon zich niet voordoen, het menselijk ras in bepaalde perioden toeneemt en op andere tijden in aantal afneemt.

En al hetgeen in jullie land of in het onze, of in enige andere ons bekende streek plaatsgrijpt, wanneer een nobele of grootse of op enigerlei wijze opmerkelijke handeling heeft plaatsgevonden, al hetgeen in oude tijden werd neergeschreven, wordt in onze tempels bewaard; terwijl jullie en andere volkeren slechts in het bezit zijn van brieven en andere zaken met betrekking tot de Staat; en dan, op de gewone tijd, daalt de stroom uit de hemel boosaardig neer, en slechts diegenen overleven, die gespeend zijn van kennis en van het geschrevene; en zo moet men opnieuw beginnen als kinderen die niet op de hoogte zijn van hetgeen zich in oeroude tijden afspeelde, noch bij ons, noch bij jullie. Wat betreft de stambomen, die U, Solon, voor ons heeft opgesomd, deze zijn slechts kinderverhalen; want in de eerste plaats herinnert U zich slechts één vloed, terwijl er vele zijn voorgekomen; en, vervolgens, U bent er niet van op de hoogte dat in Uw land het schoonste en meest nobele mensenras leefde, van wie U zelf en Uw hele stad slechts het zaad of restant zijn. En dit was U niet bekend, omdat vele generaties her, de overlevenden van deze vernietiging stierven en geen teken achterlieten, want er is een tijd geweest, Solon, voordat die grootste van alle overstromingen plaatsgreep, waarin de stad die thans Athene wordt genoemd, de eerste plaats innam bij oorlogvoering, en vanwege haar uitmuntend wettenstelsel uitblonk, en naar men zegt, de meest verheven daden verrichtte, en de meest oprechte grondwet bezat van al die waarvan de overlevering gewag maakt.”

Solon verbaasde zich over hetgeen hem ter ore kwam en drong er bij de priester ernstig op aan hem in de juiste volgorde te informeren omtrent deze vroege stedelingen. “Ik zal U graag op de hoogte stellen, Solon”, sprak de priester, “zowel in Uw belang als in het belang van Uw stad, en, bovenal, ten behoeve van de godin die de gemeenschappelijk beschermster en opvoedster is van onze beide steden. Zij stichtte Uw stad duizend jaar eerder dan de onze, uit de aarde en van Hephaestos ontving zij het zaad voor ons ras, en daaruit ontstonden wij, waarvan de oorsprong in onze heilige, 8.000 jaar oude documenten werd vastgelegd. Wat betreft de inwoners van 9.000 jaar geleden, zal ik U in het kort inlichten omtrent hun wetten en meest vooraanstaande daden; en daarna zullen wij op ons gemak de heilige documenten aangaande de juiste bijzonderheden doornemen. Wanneer U deze wetten vergelijkt met de Uwe, zult U tot de ontdekking komen dat vele van de onze overeenkomen met de Uwe, zoals deze vroeger zijn vastgelegd. Allereerst treffen wij de priesterkaste aan, gescheiden van alle andere; hierna volgen de kunstenaars, die zelf hun diverse vaardigheden beoefenen, zonder inmenging van anderen; ook treffen wij de kaste der schaapherders en der jagers aan, zowel als die van de landbouwers; en ook zult U bemerken hoe Egyptische krijgslieden afgezonderd worden van alle andere klassen en naar de wet bepaalt, uitsluitend deelnemen aan de oorlogvoering; bovendien bestaan de wapens waarmee zij zijn uitgerust uit schilden en speren, en dit onderwees de godin allereerst aan jullie, en daarna aan de Aziatische landen, en wij waren de eerste Aziaten die het overnamen.

“Vervolgens, waar het de wijsheid betreft, is het opmerkelijk hoe zorgvuldig men van meet af aan omging met het wettenstelsel, bij onderzoek en verstaan van de gehele orde van zaken, tot aan het gebied van voorspellingen en medische kennis toe (de laatste met betrekking tot de gezondheid); en uit al deze goddelijke elementen tapte men hetgeen voor de mens noodzakelijk was, en elke vorm van kennis die hiermee verband hield, werd toegevoegd. Deze gehele orde en samenstelling gunde de godin allereerst aan jullie, toen jullie de stad stichtten; en zij koos de plaats waar jullie geboorte een aanvang nam, want zij onderkende de gelukkige gesteldheid der seizoenen in het land dat de wijste mensen zou voortbrengen. Hierom koos en bepaalde de godin, die zowel een voorstandster van strijd als van wijsheid was, eerst van al die plaats die de grootste kans bood een op haar gelijkende mensheid voort te brengen. En daar verbleven jullie, in het bezit van deze wetten en nog betere, uitblinkend boven alle anderen in alle deugden, zoals het kinderen en volgelingen van goden betaamt.

Onze geschiedenis vermeldt van jullie Staat vele grote en wonderbare daden; maar één daarvan overtreft alle andere in grootheid en dapperheid; want deze spreekt van een machtige mogendheid die lichtzinnig geheel Europa en Azië aanviel, waaraan jullie stad een einde maakte. Deze mogendheid kwam voort uit de Atlantische Oceaan, want in die tijd was de Atlantische Oceaan bevaarbaar; en tegenover de zeeëngte die jullie thans de Zuilen van Heracles noemen, bevond zich een eiland; het eiland was groter dan Lybië en Azië tezamen, en voerde naar andere eilanden, en vanuit de eilanden kan men door het gehele tegenoverliggende continent trekken, dat de ware Oceaan omgeeft; want de zee binnen de Zeeëngte van Heracles is slechts een haven, met een nauwe ingang, maar die andere is de werkelijke zee, en het omringende land kan men geheel oprecht een continent noemen. Nu, op het eiland Atlantis bevond zich een groot en wonderbaarlijk koninkrijk, dat heerste over het gehele eiland en verscheidene andere, maar ook over delen van het continent; en behalve deze onderwierpen zij delen van Lybië binnen de Zuilen van Heracles tot aan Egypte, en van Europa tot aan Tyrrenia. Dit uitgestrekte machtsgebied, tezamen verenigd, poogde in één stoot ons land en het Uwe, en het gehele land binnen de zeeëngte, te onderwerpen; en toen, Solon, blonk Uw land uit temidden van de ganse mensheid, in buitengewone moed en kracht; want, als leider der Hellenen, stond zij aan de top wat betreft moed en militair vermogen. En toen de rest afviel, gedwongen alleen te staan na het uiterste gevaar te hebben doorstaan, versloeg zij en triomfeerde zij over de aanvallers, en behoedde diegenen voor slavernij, die nog niet waren onderworpen, en bevrijdde vrijelijk allen die binnen de Zuilen van Heracles verbleven. Maar naderhand ontstonden er hevige aardbevingen en watervloeden, en in één enkele dag en nacht van regenval verzonken al jullie krijgslustige mannen in de aarde, en op dezelfde wijze verdween het eiland Atlantis en verzonk in de zee. En dit is de oorzaak dat de zee in die delen onbevaarbaar en ondoordringbaar werd, want een grote hoeveelheid ondiepe modder verspert daar de weg; en dit werd veroorzaakt door de ondergang van het eiland.” (Plato's Dialogen, ii. 517, Timoeus).----

“Maar ter aanvulling op de goden die U noemde, zou ik in het bijzonder Mnemosyne⁶⁰ willen aanroepen; want van haar gunst hangt het belangrijkste deel af van hetgeen ik ga vertellen, en indien ik mij voldoende kan herinneren en reciteren van hetgeen door de priesters werd meegedeeld, en door Solon hierheen gebracht, dan twijfel ik er niet aan of ik zal voldoen aan de eisen van dit theater. Ik zal mij terstond aan die taak wijden.”

“Laat ik eerst opmerken, hoe 9.000 de som is van het aantal jaren dat verstreek sinds de oorlog waarvan wordt gezegd dat zij werd gevoerd tussen allen die hun woonplaats hadden buiten de Zuilen van Heracles en degenen die daarbinnen verbleven; deze oorlog ga ik nu beschrijven. Bij de strijders aan de ene zijde werd gewag gemaakt van Athene, die de aanvoerder was en de regels ontwierp voor de strijd; aan de andere zijde werden de strijders geleid door koningen van het eilandrijk Atlantis, die, zoals ik vertelde, eens een gebied beheersten groter dan Lybië en Azië tezamen; en naderhand toen het bij een aardbeving verzonk, een onbegaanbare, modderige scheidsmuur vormde voor reizigers die hier vandaan naar de Oceaan voeren. De loop van het verhaal ontvouwt de diverse buitenlandse stammen en Hellenen die achtereenvolgens ten tonele verschijnen. Maar eerst van al zal ik beginnen het gedrag van de toenmalige Atheners te beschrijven, en van de vijanden waarmee zij streden; en van beiden zal ik macht en regeringsvorm verklaren. Laat ons de voorkeur schenken aan Athene .....

“Vele malen vond een grote vloed plaats gedurende de 9.000 jaren, want dat is het aantal jaren verstreken sinds de periode waarvan ik spreek; en tijdens al deze eeuwen en

---

⁶⁰ Mnemosyne, dochter van Uranus, bij Zeus moeder der Muzen, verpersoonlijking van het geheugen

veranderingen kwam het nimmer voor dat enige vestiging van de bergen omlaag kwam, zoals op sommige plaatsen gebeurt, waarvan het waard was te blijven spreken; zij draaide rond en rond en verdween in de diepte. Als resultaat hiervan bleef, in vergelijking met hetgeen eens bestond, bij wijze van spreken slechts het gebeente over van het vergane lichaam, alle vruchtbare en weke delen van de bodem vielen weg en slechts het kale skelet van het land bleef over ..... “

“En vervolgens, wanneer ik niet vergeten ben hetgeen ik als kind beluisterde, moet ik U vragen zich niet te verbazen wanneer U buitenlanders hoort noemen bij Helleense namen. De oorzaak hiervan zal ik U meedelen: Solon, die zich had voorgenomen het verhaal om te zetten in dichtvorm, onderzocht de betekenis van de namen, en kwam tot de slotsom dat de vroege Egyptenaren deze bij het neerschrijven in de eigen taal overzetten, en hij ontdekte van diverse namen de betekenis en vertaalde die, en schreef die weer neer in onze eigen taal. Mijn overgrootvader, Dropidas, bezat het originele geschrift, dat zich thans nog in mijn bezit bevindt, en dat ik als kind zorgvuldig bestudeerde. Daarom moet U niet verbaasd opkijken wanneer U namen ontmoet die in ons land voorkomen, want ik heb U hiervan de oorzaak genoemd.”

“Het verhaal, dat heel lang was, begon als volgt: Ik heb reeds opgemerkt, toen ik sprak over de toewijzingen der goden, hoe zij de gehele aarde verdeelden in stukken van diverse afmeting, en aan hen gewijde tempels oprichtten en offergaven bepaalden. En Poseidon, die het eiland Atlantis als gebied kreeg toegewezen, verwekte kinderen bij een aardse vrouw, en plaatste hen op een deel van het eiland dat ik nu zal gaan beschrijven. Aan de ene zijde, die naar de zee voerde, en in het centrum van het gehele eiland, lag een vlakte die naar men zegt de mooiste van alle vlakten was, en zeer vruchtbaar. Bij deze vlakte weer, en ook in het midden van het eiland, op een afstand van ongeveer 50 stadiën⁶¹ bevond zich een berg die aan geen enkele zijde erg hoog was. De berg werd bewoond door een lid van de oorspronkelijke aardse mensheid uit dat land, wiens naam Evenor luidde, en zijn vrouw heette Leucippe, en zij bezaten slechts één dochter, die Cleito heette. Het meisje groeide op en bereikte de volwassenheid, toen haar vader en moeder stierven; Poseidon hield van haar en ging tot haar in; en hij bewerkte de grond zodanig dat de heuvel waar zij woonde, rondom werd ingesloten, en hij schiep gordels van zee en land die elkaar afwisselden, grote en kleinere, die elkaar omcirkelden; twee van land en twee van water, die hij vormde uit het midden van het eiland op geheel gelijke afstanden als met een meetlat gemeten, opdat niemand het eiland zou kunnen bereiken, want schepen en scheepvaart waren nog onbekend. Omdat hij een god was, ondervond hij geen moeilijkheden bij het scheppen van bijzondere voorzieningen voor het centrale eiland, waar hij twee waterstromen onder het land leidde, die hij als bronnen tevoorschijn bracht, één met warm water en één met koud, en hij zorgde dat iedere voedselvariëteit aan de aarde ontsproot. Ook verwekte hij vijf paar kinderen van het manlijk geslacht, die hij grootbracht, en hij verdeelde het eiland Atlantis in tien stukken: aan de eerstgeborene van het oudste paar schonk hij de woning van de moeder met het omliggende land, het beste en grootste stuk en verhief hem tot koning over de anderen; de anderen verhief hij tot prinsen, en schonk hen heerschappij over velen en over een groot gebied. En hij schonk hen allen namen; de oudste, die koning werd, noemde hij Atlas en naar hem werden het gehele eiland en de Oceaan Atlantisch genoemd. Aan zijn tweelingbroer, die na hem geboren werd en tot zijn gebied het uiterste deel van het eiland gericht naar de Zuilen van Heracles ontving, helemaal tot aan het land dat in dat deel van de wereld nog steeds het gebied van Gades wordt genoemd, schonk hij de naam die in de taal van Hellas Eumelus luidt, in de taal van het land dat naar hem werd vernoemd, Gadeirus. Van het tweede paar tweelingen noemde hij de ene

---

⁶¹ Grieks-Latijns: stadium, afstandsmaat van 185 meter

Ampheres en de andere Evaemon. Aan het derde paar tweelingen gaf hij de naam Mneseus aan de oudste, en Autochthon aan degene die na hem kwam. Van het vierde paar tweelingen noemde hij de oudste Elasippus en de jongste Mestor. En bij het vijfde paar schonk hij de oudste de naam Azaes en de jongste Diaprepes. Al dezen en hun nakomelingen bewoonden en beheersten verschillende eilanden in de open zee; en, zoals reeds gezegd, strekte hun gezag zich ook uit naar andere richtingen, over het gebied binnen de Zuilen tot aan Egypte en Tyrrhenia. Atlas nu bezat een talrijk en eervol nageslacht, en de tak van deze oudste zoon heerste steeds over het koninkrijk, waarbij steeds de oudste zoon aan zijn oudste overdroeg; en zij waren in het bezit van rijkdommen zoals geen enkele koning of vorst ooit bezat, en zoals waarschijnlijk niemand meer zal bezitten en zij werden voorzien van al hetgeen uit de stad en van het land verkregen kon worden. Want, tengevolge van het aanzien dat het koninkrijk genoot, werden vanuit andere landen vele goederen aangevoerd, en het eiland leverde zelf het merendeel van hetgeen men nodig had om te voorzien in het levensonderhoud. Allereerst werd uit de aarde gehaald al wat men daar aantrof, zoals mineralen en metalen, en hetgeen nu alleen nog maar een naam is, maar veel méér was - orichalcum- dat op vele plaatsen uit de grond van het eiland tevoorschijn werd gebracht, dat met uitzondering van goud in die periode door de mensheid werd gezien als het meest kostbare metaal. Er was een overvloed aan hout voor timmerlieden en voor het voortbestaan van tamme en wilde dieren. Bovendien kwamen op het eiland veel olifanten voor en het eiland voorzag vele diersoorten van voedsel, zoals hen die in meren en moerassen en rivieren verbleven en zij die zich in de bergen en op de vlakten ophielden, en dientengevolge voor het grootste en meest vraatzuchtige dier van alle. Ook al wat de aarde voortbracht aan welriekends, of het nu wortelen of kruiden of houtsoorten waren, of bloemen en fruit waaruit men vocht distilleert, alles groeide en bloeide welig in dat land; evenzo bracht het gewijde eiland onder de zon, schoon en wonderbaarlijk, in oneindige overvloed de gecultiveerde vrucht der aarde voort, zowel het droge, eetbare fruit en andere voedselsoorten die wij onder de gemeenschappelijke naam van groenten onderbrengen, als vruchten met een harde schil, die ons tot drank en spijs dienen, en waaruit men zelf bereidt, en voorraden kastanjes en dergelijke, waarmee men kan spelen, maar die spoedig bederven wanneer men deze bewaart, en die een aangenaam dessert vormen, met de bedoeling ons op te beuren, wanneer wij na de hoofdmaaltijd voldaan zijn en vermoeid van het eten. Al deze zaken verkreeg men uit de aarde, en men hield zich bezig met de bouw van tempels, en paleizen, en havens, en dokken; en het gehele land werd als volgt ingericht: Eerst van al bouwde men bruggen over de zeewater-gebieden die de oeroude hoofdstad omgaven, en creëerde een toegang naar en van het koninklijk paleis; Hierna nam de bouw van het paleis in de woonplaats van de god en zijn nakomelingen een aanvang. Elkaar opeenvolgende generaties bouwden voort aan de verfraaiing, waarbij elke koning naar uiterste vermogen trachtte zijn voorganger te overtreffen, tot het gebouw een wonderbaarlijke omvang en schoonheid verkreeg. En, beginnend aan de zeezijde, groef men een driehonderd voet breed en honderd voet diep kanaal met een lengte van 50 stadiën, dat tot aan de buitenste zone reikte, waar het zeewater tot aan die plaats werd toegelaten waar een haven ontstond en ruimte werd geschapen, groot genoeg om toegang te verlenen aan de grootste schepen. Bovendien hield men de landzonen en de waterzonen gescheiden door deze te overspannen met bruggen met een breedte die het één enkel driespan mogelijk maakt zich van de ene naar de andere zone te begeven, en overkoepelde deze; schepen konden onder door varen, want de oevers van de gebieden werden aanzienlijk opgehoogd tot boven het waterniveau. Het gebied waar de grootste toegang voor het zeewater werd gegraven, had een breedte van drie stadiën en het daarachter liggende gebied evenzo; maar de volgende twee, zowel de water- als landzone waren elk twee stadiën breed, en het gebied rond het centrale eiland was één stadie breed. Het eiland waar het

paleis stond, bezat een diameter van vijf stadiën. Dit gebied, dat met de zonen en de brug een gebied besloeg van éénzesde van een stadie breed, werd omgeven door een stenen muur, aan beide zijden voorzien van torens en toegangspoorten bij de bruggen over het zeewater. Het benodigde gesteente werd zowel uit de bodem van het centrale eiland als uit de buitenste en meer naar binnen gelegen gebieden gedolven. Hier werden drie soorten gesteente aangetroffen, het eerste wit van kleur, het tweede zwart en het derde rood; en tijdens het delven hakte men tegelijkertijd dubbelgrote dokken uit, waarvan de daken werden gevormd door het natuurlijk gesteente. Een aantal gebouwen was eenvoudig van vorm, maar bij andere werden diverse gesteenten zodanig samengevoegd, dat zij een versiering vormden, die een natuurlijke bron van verfraaiing werd. De gehele omtrek van de buitenste muur werd bekleed met een laag geel koper en de volgende muur met een laag tin, en de derde, die de citadel omgaf, glansde met de rode glans van orichalcum. Binnen de citadel waren de paleizen als volgt geplaatst: in het centrum bevond zich de heilige tempel gewijd aan Cleito en Poseidon, die ontoegankelijk bleef en werd omgeven door een omheining van goud; hier bevond zich de plek waar het ras van de tien prinsen oorspronkelijk werd verwekt, en hierheen bracht men ieder jaar de vruchten van het seizoen, die de aarde uit de tien gebieden voortbracht, en werd aan ieder van hen offers gebracht. Hier stond ook de tempel slechts gewijd aan Poseidon, die een stadie lang en een halve stadie breed was en van vergelijkbare hoogte en die getuigde van een haast barbaarse schoonheid. Met uitzondering van de torens was de buitenkant bekleed met zilver, de torens met goud. Binnen de tempel bevond zich een plafond van ivoor, geheel versierd met goud, zilver en orichalcum; de zijden van de overige muren en de pilaren en de vloer waren bekleed met orichalcum. Gouden beelden werden in de tempel geplaatst: hier trof men de god zelf aan, staande in een wagen - wagenmenner van zes gevleugelde paarden - van zo grote omvang dat zijn hoofd het dak van het gebouw raakte; rondom de god verhieven zich honderd Nereïden ⁶² die dolfijnen bereden, want in die tijd dacht men dat dit het juiste aantal was dat zich voordeed. In het binnenste van de tempel stonden ook een aantal andere beelden, door onbekenden aan de tempel gewijd. Aan de buitenkant werden rondom de tempel gouden beelden geplaatst van de tien koningen en hun gades; en ook werden daar grote offergaven aangetroffen, zowel door koningen als door gewone mensen geschonken, beiden afkomstig uit de stad zelf en uit steden en gebieden waarvan zij de heersers waren. Ook stond er een altaar dat in omvang en bewerking overeenkwam met de andere werken, en hier bevonden zich overeenkomstige paleizen die beantwoordden aan de grootheid van het koninkrijk en de heerlijkheid van de tempel. Vervolgens schiep men, met behulp van zowel de koud- als de warmwaterbronnen, fonteinen in overvloed en beide waren op wonderbaarlijke wijze aangepast aan het gebruik van het zuivere, heldere water. Bij de fonteinen werden gebouwen opgetrokken en bomen geplant, die geschikt waren bevonden; ook waterreservoirs, enkele open naar de hemel, andere overdekt om in de wintermaanden te dienen tot warme baden; hier lagen de koninklijke baden, en baden voor particulieren, die van elkaar gescheiden werden gehouden; ook aparte baden voor vrouwen, en weer andere voor paarden en vee, en zij waren van passende versieringen voorzien. Het water dat werd afgevoerd, werd gedeeltelijk naar het bos van Poseidon geleid waar zich, ten gevolge van de uitnemende grondsoort, vele soorten boomte verhief van bijzondere lengte en schoonheid; de rest werd via aquaducten, die over bruggen voerden, naar de buitenliggende cirkels geleid; en vele tempels werden opgetrokken en aan vele goden gewijd; ook ontstonden in beide door zonen gevormde eilanden, tuinen en oefenterreinen, zowel voor mensen als voor paarden; en in het midden van de grootste der twee eilanden lag een renbaan, met een breedte van één stadie en een lengte die het paarden vergunde rond het gehele eiland te draven. Wachthuizen van de lijfwacht lagen op onderling

---

⁶² Nereïden, vijftig (v.s.honderd) dochters van Nereus en Doris, zeenimfen

regelmatige afstanden, waarbij betrouwbaren werden aangewezen hun plichten te vervullen binnen de kleinere zone dicht bij de Acropolis, terwijl degenen die het meest betrouwbaar werden geacht van allen, woningen verkregen binnen de citadel en in de nabijheid van de koningen. Driespannen en maritieme opslagplaatsen, gereed voor gebruik, vulden de kaden. Genoeg van de beschrijving van de koninklijke residentie. Wanneer men de drie buitenhavens passeerde, bereikte men een muur die grensde aan zee en die het gehele gebied omgaf, steeds op een afstand van vijftig stadiën verwijderd van de grootste zone en haven, het geheel omsluitend en samenkomend aan de monding van het kanaal dat naar zee leidde. Dicht bijeenstaande woningen vulden het gehele terrein; en zowel het kanaal als de grootste haven lagen vol schepen en koopvaarders die van overal en nergens kwamen, die vanwege hun grote aantal de lucht dag en nacht vervulden van het geluid van ontelbare menselijke stemmen en andere geluiden.”

“Zijn beschrijving van de stad en het gebied rondom het koninklijk paleis heb ik bijna precies zo weergegeven als hij het aan mij doorgaf, en nu zal ik trachten aard en samenstelling van de rest van het land te beschrijven. Het gehele land werd beschreven als een hoogte die steil afdaalde naar de zee, maar het land dat de onmiddellijke nabijheid van de stad omgaf, bestond uit een laagvlakte, omgeven door bergen die naar zeezijde afliepen; deze (vlakte) was egaal en gelijkmatig, maar langwerpig van vorm, aan de ene zijde 3.000 stadiën lang en vanaf de zee door het centrum van het eiland landinwaarts 2.000 stadiën; het eiland was geheel zuidwaarts gericht en de noordzijde was afgeschermd. Hij loofde de omliggende bergen, wat betreft aantal, omvang en schoonheid, waarbij deze alles overtroffen wat men kan zien; hier strekten zich vele rijke, bewoonde dorpen uit, rivieren en meren, en weiden die voor alle dieren voldoende voedsel leverden, wild en tam, en vele houtsoorten in overvloed, die dienden tot vele doeleinden. Nu zal ik de vlakte beschrijven, die gedurende vele eeuwen en tijdens het bewind van vele generaties koningen werd gecultiveerd. Zij was hoofdzakelijk rechthoekig, vlak en langwerpig, waarbij de zijden de kant volgde van de rondlopende gracht. Deze gracht was ongelooflijk diep, breed en lang en wekte de indruk, naast de vele andere werken, alsof dit werk nauwelijks kon zijn volbracht door mensenhanden. Maar ik zal weergeven hetgeen ik vernam. Uitgegraven tot een diepte van honderd voet, besloeg de breedte overal één stadie; de lengte rond de vlakte bedroeg 10.000 stadiën. Hier kwamen de stromen tezamen die van de bergen omlaag voerden en het water werd rond de vlakte geleid en naar verscheidene plaatsen in de stad gevoerd, waarvandaan het uitmondde in zee. Van bovenaf groef men eveneens rechte kanalen die de vlakte doorsneden, honderd voet breed, die eveneens uitmondten in de gracht en naar zee voerden. Deze kanalen lagen op een onderlinge afstand van honderd stadiën en vervoerden het hout uit de bergen naar de stad en transporteerden de vruchten der aarde in schepen, waarbij gebruik werd gemaakt van dwarslopende doorgangen die van het ene kanaal naar het andere liepen, en naar de stad. De vrucht der aarde werd tweemaal per jaar verzameld: 's winters maakte men gebruik van de regenval en 's zomers van het water uit de kanalen. Wat de bevolking betreft, boven iedere bevolkingsgroep die op de vlakte een stuk land bewerkte, werd een hoofdman aangesteld, die in verband met de militaire dienst over het manvolk beschikte, en de grootte van een landerij besloeg steeds een vierkant van tien stadiën in elke richting, en het totaal aantal landerijen bedroeg 60.000.

“En de bevolking uit de bergen en uit de rest van het land bestond uit een grote menigte, geleid door bestuurders die de bevolking kreeg toegewezen, afhankelijk van de ligging van woonplaatsen en dorpen. Van de bestuurder werd verwacht dat hij een zesde deel van een strijdwagen leverde, opdat een totaal van 10.000 wagens kon worden bijeengebracht; ook twee paarden met berijders, en een licht wagentje zonder zitplaats, begeleid door een krijger te voet, voorzien van een klein schild en een gewapende wagenmenner om de paarden

te mannen; evenzo moest hij twee zwaargewapende mannen leveren, twee boogschutters, twee slingeraars, drie steenwerpers en drie schermutselaars met werpspiezen, en vier zeelieden als bijdrage aan de bemanning voor 1.200 schepen. Aldus luidde de regeling voor de krijgsmacht van de koninklijke stad --- die der overige negen gouvernementen verschilden onderling, maar die te beschrijven zou ons gaan vervelen. Aangaande ambten en titels gold van meet af aan de volgende regeling: elk van de tien koningen bezat in eigen afdeling en eigen stad absolute macht over de bewoners en veelal de wettelijke bevoegdheid naar eigen inzicht eenieder te straffen of om te brengen.

“Nu waren de onderlinge verhoudingen van de regeringen, naar de voorschriften van Poseidon geregeld, wettelijk vastgesteld. Deze wetten waren van het begin af aan gegraveerd in een zuil van orichalcum, die zich in het centrum van het eiland bevond, bij de tempel van Poseidon, waar men afwisselend om de vijf en om de zes jaar bijeenkwam, om op deze manier gelijke eer te bewijzen aan zowel de even als de oneven getallen. Wanneer zij bijeenkwamen, overlegden zij inzake publieke aangelegenheden, en deden navraag of iemand op welk terrein ook bepaalde grenzen had overschreden, om hem vervolgens te oordelen overeenkomstig het vergrijp en alvorens recht te gaan spreken, schonken zij als volgt elkaar geloften: in de tempel van Poseidon hielden zich een aantal stieren op; en de tien, alleen gelaten in de tempel, nadat zij hadden gebeden tot de goden om die offeranden te aanvaarden die hen het meest aanstonden, jaagden zonder wapens, slechts voorzien van staven en stroppen, op de stieren; en de stier die zij vingen, werd naar de zuil geleid; het slacht-offer werd dan door hen op de kop geslagen en over de heilige inscriptie heen geslacht. Nu bevond zich op de zuil, behalve het wettenstelsel, ook een inscriptie van een eed die over ongehoorzamen ernstige vervloekingen afriep. Wanneer in overeenstemming met hun gewoonte na het aanbieden van offeranden de ledematen van de stier waren verbrand, mengden zij daarom een schaal, waarin voor ieder van hen een bloedklonter werd geworpen; na de zuil te hebben gezuiverd, brachten zij de resten van het slacht-offer naar het vuur. Hierna taptten zij in gouden kommen uit de schaal, en na een plengoffer over het vuur te hebben uitgegoten, zwoeren zij naar de wetten van de zuil recht te spreken, en eenieder die deze in het verleden geschonden had te straffen en indien het hen mogelijk was voortaan geen der graveringen te overtreden en nimmer een heerser te bevelen of te gehoorzamen die hen opdroeg op andere wijze te handelen dan volgens de wetten van hun voorvader Poseidon. Zo luidde het gebed dat ieder van hen omhoogzond. Zij dronken tegelijk en wijdden de kom aan de tempel van de god; en, na de benodigde tijd te hebben uitgetrokken voor het avondmaal, wanneer de duisternis viel en de vlammen rond het offer langzaam doofden, kleedden allen zich in schitterende, hemelsblauwe gewaden en gedurende de nachtelijke uren zetten zij zich op de grond neer rond de hete as van de offerande, waarop zij gezworen hadden en ieder vuur in de tempel dovend, ontvingen zij en schonken zij recht, indien één van hen aan een ander een beschuldiging uitsprak; en, na het raadspreken, schreven zij bij zonsopkomst de vonnissen in een gouden gedenkplaat, en deponeerde deze tezamen met hun gewaden ter gedenking. Vele bijzondere wetten werden door de koningen bij de tempels neergeschreven, maar de volgende was de belangrijkste: dat zij nimmer tegen elkaar de wapens zouden opnemen, en allen elkaar te hulp zouden komen indien in enige stad iemand zou trachten het koningshuis omver te werpen. In geval van oorlog en in andere zaken zouden zij, net als hun voorouders, tezamen beraadslagen, waarbij het oppergezag berustte bij de familie van Atlas; en geen van de koningen zou macht bezitten over leven en dood van welk familielid ook, tenzij van een meerderheid van de tien koningen toestemming werd verkregen.

“Zo groot was de macht die de god op het eiland Atlantis vestigde, (het eiland) dat verloren ging. Volgens de overlevering richtte hij die nadien tegen ons land onder het volgende voorwendsel: gedurende vele generaties, zolang zij hun goddelijke natuur behielden,

hielden zij zich aan de wetten en waren de goden waarvan zij afstamden toegeneigd, want zij bezaten geesten die in ieder opzicht groot en waarachtig waren, die getuigden van vreedzaamheid en wijsheid tijdens levensomstandigheden die zich steeds wijzigden, en ook ten opzichte van elkaar. Zij achtten slechts de deugdzaamheid, zonder zich te bekommeren om de huidige status die hen ten deel viel, zonder zich te bekommeren om het goud en het overige bezit dat hen toebehoorde, die slechts een last voor hen schenen te betekenen; zij wonden zich niet op over hun weelde, en hun rijkdom deed hen de zelfbeheersing niet verliezen; maar zij leefden sober en waren zich duidelijk bewust hoe het vele goede dat zij bezaten zich vermeerderde door onderlinge, waarachtige vriendschap, en hoe door een buitensporige geestdrift hiervoor het goede dat daaruit voortvloeit verloren gaat, en vriendschap mede ten onder gaat.

“Deze levenshouding en de voortzetting van hun goddelijke natuur lag ten grondslag aan al hetgeen wij hebben genoemd en de vermeerdering en toename daarvan; maar toen het goddelijk erfdeel in henzelf afnam en te vaak werd verdund ten gevolge van vermenging met sterfelijken, en de menselijke natuur de bovenhand verkreeg, en zij hun fortuinlijke omstandigheden niet meer bleken te kunnen dragen, vingen zij aan zich onbetamelijk te gedragen, en diegenen die er oog voor hadden, zagen hoe laag zij zich gedroegen en hoe de schoonste van hun kostbare gaven verloren gingen; maar aan degenen die geen oog hadden voor het ware geluk, verschenen zij nog als roemrijk en gezegend, toen zij reeds vervuld waren van ongerechtvaardigde hebzucht en macht. Zeus, vader van de goden, die met in achtname van de wet regeert, en die in staat is dergelijke zaken te beoordelen, bemerkte hoe een waardig ras in buitengewoon armzalige staat verkeerde en wenste hen te straffen opdat zij werden gezuiverd en zich zouden gaan verbeteren. Hij verzamelde alle goden in zijn zeer heilige woning, die zich bevindt op het middelpunt van de wereld en van waaruit men al wat zich bij de mensheid voordoet kan zien. En toen hij hen bijeen had geroepen, sprak hij als volgt: “-----”

Helaas beëindigt Plato op deze plaats de beschrijving van de gebeurtenissen die zich op Atlantis voltrokken. Zijn uitgebreid en realistisch verslag verschaft ons toch een duidelijk beeld van de historie van Atlantis vanaf het ogenblik waarop Poseidon voet aan wal zette op het eiland in de oceaan. Bovendien verzekert Plato ons dat het geschrevene de zuivere waarheid weergeeft van ontstaan, opkomst en verval van het Eiland der Gelukzaligen. De bezigheden van de goden uit het Noorse godendom komen overeen met de taakstelling van de vroege heersers van Atlantis. De nabijheid van Ravana spreekt uit het verval van deze cultuur bij uitnemendheid. Poseidon - Odin verwekte vijf tweelingen van het manlijk geslacht. De Quiché-Maya spreken niet van tweelingen, maar vertellen dat Atlantis werd geregeerd door opeenvolgende generaties van steeds twee neven, die tezamen op gelijke voet het bewind voerden.

Plato vertelt hoe Solon van de priester uit Saïs vernam dat de godin Athene (de Egyptische Neith), godin van de wijsheid, van de god Hephaestos het zaad ontving waaruit het toekomstige ras van zowel de Atheners als de bevolking van Egypte voortspoot. Latere vermenging met sterfelijken bracht beide volkeren voort.

De koningen van Atlantis ontvingen hun bloed uit de vereniging van het goddelijk bloed van Poseidon en de aardse Cleito. Of behoorde Cleito tot het ras van de Vanen? De opeenvolgende koningen van Atlantis vermengden hun bloed met aards bloed. Plato wijst er op dat deze vermenging uiteindelijk leidde tot het verval van Atlantis. Bij de latere koningen verwaterden de goddelijke eigenschappen tegelijk met de verwatering van het godenbloed. Tenslotte gingen zij op het oorlogspad. De Atheners versloegen de eens zo machtige mogendheid die vanuit de Oceaan ondermeer de landen rond de Middellandse Zee trachtte te beheersen en in bezit te nemen.

Vanuit het eilandenrijk Atlantis werd het tegenoverliggende continent eveneens bereikt. Amerika werd ontdekt.

De priester uit Saïs deelde Solon mee dat de Atlantische Oceaan na het vergaan van Atlantis onbevaarbaar was geworden. Toen het eiland was verzonken, bleef een enorme hoeveelheid modder achter, die de zeebodem ophoogde. Buiten de Zuilen van Heracles kwam de zeevaart tot stilstand.

De eerstgeborene van Poseidon en Cleito nam een bijzondere positie in binnen het stichten gemenebest. Zijn naam luidde Atlas, maar tegelijkertijd was hij de Bijbelse Adam, die “staande op de aarde het hemelgewelf droeg”. Poseidon schonk Atlas de woning van Cleito met het omliggende land, het beste en grootste stuk grond. Ook verhef de god zijn zoon tot koning bij uitnemendheid. Helaas vernemen wij niet met wie Atlas huwde. Ook wordt met geen enkel woord gewag gemaakt van een verdrijving uit “de Hof van Odin-Poseidon”. Het jonge paar erfde daarentegen de meest geheiligde plaats van het gehele gebied. De opdracht tot het verwekken van een nieuw mensenras werd nagekomen.

Welke bevolkingsgroepen, welke mensenrassen trof Poseidon aan bij zijn aankomst op Atlantis? De goddelijke leraren en raadgevers der mensheid die uitzwierven over de aarde worden beschreven als goden met een blanke huid, blauwe ogen en goudblond of roodblond haar. Hanuman wordt omschreven als “de witte aap”. De goden waren in verhouding tot de toenmalige mensheid groot van postuur, maar hun lengte was geringer dan die van de reuzen. Stamden de Cro-Magnons met hun grote herseninhoud (groter dan bij de huidige mens), met hun ongetwijfeld groot intelligent vermogen, van deze goden af? Het Ramayana zegt dat de vroege mensenrassen beschikten over een donker uiterlijk en een masculair postuur. Bestond de oorspronkelijke bevolking van Atlantis uit één of meerdere van deze rassen?

Wanneer wij de eigennamen uit Plato's verslag van Atlantis, onafhankelijk van de mededeling dat Solon de namen zou hebben gewijzigd om deze in overeenstemming te brengen met de Helleense taal, aandachtig lezen, zien wij hoe een aantal van deze namen naar de afkomst van deze Atlantieden verwijst. Evenor, vader van Cleito, stamde evenals Eva af van de Vanen die zich in naburige contreiën ophielden. Van de vijf tweelingen kreeg Atlas' tweelingbroer de naam Gadeirus. Deze zoon van Poseidon verkreeg zeggenschap over een geaccentueerd gebied met grillige contouren, een bergachtig gebied waarin diepliggende grottenstelsels verborgen lagen. Aan dit gebied, met haar onheilspellend voorkomen, waar de graafwerkzaamheden ten behoeve van de onderaardse gangenstelsels werden aangevangen, verbond de mensheid het schimmenrijk of Hades, de plaats waar de geesten van de afgestorvenen verblijven. Hades kan zowel een paradijs bedoelen als de onderwereld of Hel vertegenwoordigen. Hier stroomden volgens de klassieken vijf rivieren, nl. Acheron, de stroom van het verdriet, Cocytus, vloed der tranen, Styx, rivier der huivering, Phlegeton, rivier van het vuur en Lethe, rivier der vergetelheid.

De tweede zoon van de tweede tweeling verkreeg de naam Evaemon, die sterk herinnert aan Eva en ook verwijst naar de Vanen. Bij het vierde paar tweelingen treffen wij Elasippus. Deze El-as-(h)ippus werd vernoemd naar de Aasen. Hij was een liefhebber van paarden en zal betrokken zijn geweest bij aanleg en bestuur van de paardenrenbaan van Atlantis. Ook de naam Azaes herinnert aan de Aasen.

De sterfelijken uit de periode waarin Poseidon zijn Rijk tot ontwikkeling bracht, behoorden ten dele reeds tot een volk dat was voortgekomen uit Vanen en aardse tezamen. Zij hadden de tijd van primitief gedrag reeds achter zich gelaten en beschikten over goede verstandelijke vermogens. Moed en trouw en de discipline die in acht werd genomen, getuigen van een ontwikkelingsproces dat reeds tot bloei kwam. Bij de uitvoering van de talrijke taken die cultivatie van Atlantis vereiste, werden mannen en vrouwen aangespoord

deel te nemen aan de vele bezigheden. De goden en godinnen uit Eden werden bijgestaan door de plaatselijke bevolking.

Evenals de Aasen, de goden van de Ankh, verfraaiden Poseidon en zijn nakomelingen de stad Atlantis of Lanka met toepassing van goud, zilver en orichalcum (rood koper?) bij de versiering van de adembenemend schone paleizen en tempels, die ter plaatse werden opgetrokken.

Wie was nu deze god Poseidon die een bloeiende stad bouwde grenzend aan de zee? Poseidon, de aardsschudder, later Neptunus genoemd en in de volksherinnering van Nigeria herinnerd als Olokun, heerser van zee en water, dook onverwacht op in Atlantis, een eilandengroep omgeven door de oceaan. Hij landde met een vliegende wagen. Maar in een later stadium, toen vliegende wagens zich niet meer bij de aarde vertoonden, dichtte men hem een komst vanuit zee toe. Op deze wijze veranderde Poseidon in een eerbiedwaardig zeegod. Poseidon wint echter geen doekjes om zijn ware identiteit. Zijn eigenaam Poseidon vertelt ons dat hij de god was “die zich vestigde in Eden.” Het Latijnse woord *positura* betekent plaatsing, *positus* vertoevend. *Posi-Edon* en *Odin* waren één en dezelfde alvader der goden. Hij vestigde zich op het Gezegende Eiland. Op deze afgelegen plaats, op Atlantis of *As-el-Ankhis*, op Lanka of *El-Ankha*, het Koraanse *Ad* of *As*, het Bijbelse Eden, werden Adam en Eva tezamen met een aantal andere godenkinderen verwekt door *Odin-Poseidon* en aanverwante goden.

Plato beperkt zich tot een beschrijving van het domein van Poseidon en zijn nazaten, van de stad, het land, door kanalen verdeeld in zonen maar onderling verbonden door bruggen, van de vlakte waar landerijen en dorpen tot bloei kwamen en van de bergketen die de toevoer van regenwater garandeerde. Schermden de bergen aan de achterzijde het land van de Vanen af? Nergens staat vermeld dat de achterzijde van het gebergte door zeewater werd bespoeld. Bevond de woning van Poseidon en Cleito zich in het centrum van Poseidons domein in plaats van in het centrum van het eiland? Namen de nieuwkomers, de Aasen, het land ten zuiden van de bergketen in bezit? Zij stichtten aldaar een Staat die zijn weerga niet kent. Het is deze pure volmaaktheid die nimmer verdween uit de herinnering van de mensheid.

Poseidons eerstgeborene droeg, staande op de aarde, het hemelgewelf. De Bijbelse Adam wordt in de taal van het Sanskriet aangeduid als *Adimi*, hetgeen “eerste” beduidt. De Koran gebruikt het woord *Ad-ami* voor de sterfelijke bevolking die in Aad verbleef. In Atlas voltrok zich de verbintenis tussen hemelgod en aardmoeder, tussen God en de mensheid. Atlas was de eerste zoon van een nieuw en sterfelijk mensenras.

De Hesperiden waren de dochters van Atlas-Adam, zusters van Kain en Habel. Zij verbleven eveneens op het Gelukzalige Eiland.

Bij aankomst op Atlantis troffen de goden een bevolking aan met een religieuze traditie gebaseerd op verering van zon, morgenster, maan en aarde. Enoch verstrekt ons de namen die zon en maan hadden verkregen. Bij de zon vermeldt hij de namen *Orjârês* en *Tômâs*. De maan had vier namen verkregen: *Asônjâ*, *Eblâ*, *Benâse* en *Erâe* (*Ra*, *Ara*, *Era*, *Re*: de stralende). De namen *Asônjâ*, *Benâse* (afstammeling van *Aase*) en *Eblâ* werden in een later stadium toegevoegd, daar zij herinneren aan de Aasen en de moeder der mensheid *Embla-Heva*. Ook de naam voor de zon *Tômâs* verscheen na de komst van de Aasen. Noch Poseidon, noch zijn nazaten verstoorden oeroude godsdienstige tradities en daarmee samenhangende ceremoniën. Zij voegden slechts toe aan hetgeen reeds was ontstaan.

Het beeld dat wij ons hebben gevormd van de cultuur van Atlantis is tot ontplooiing gekomen. Om het te vervolmaken wendden wij ons nogmaals tot het Ramayana. Wij volgen de gang van Hanuman, die het eiland Lanka verkende en zijn bevindingen doorgaf aan Rama. Wij werden reeds meegevoerd naar de stad Lanka en ingewijd in haar geheimen, in de

geavanceerde cultuur ten tijde van Ravana's koningschap. Hanumans verslag van zijn bevindingen getuigt van een uitstekende opmerkingsgave. Wij volgen Hanuman op zijn verkenningstocht.

“De muur van het schone Lanka glanst als de zon.¹⁸⁾ Vier enorme toegangspoorten wijzen in de vier richtingen. Lanka werd gebouwd tegen de steile helling van een heuvel, maar buiten haar muren ligt een vlakte, waar de bodem egaal is en geschikt voor een gevecht. Daar loopt een gracht. Drie van de poorten zijn voorzien van ophaalbruggen, de vierde is onbeweeglijk.

Groene heuvels rijzen op aan de horizon. De kustlijn bestaat uit warm wit zand, verspreid liggend gesteente en waterpoelen. Daarachter rijzen palmbomen op, geboomte dat gedijt op de vlakte, en bossen van aloë. Rivieren monden uit in de zee. Op het strand treft men parels aan, schone koralen en grote schelpen, die daar te drogen zijn gelegd.”

Vanuit de lucht ontwaarde Hanuman “bergen goud en zilver, glanzend in het zonlicht, gedolven uit de mijnen.”

“Het schone Lanka is gebouwd op een vlak stuk land onder aan de hoge hellingen van het Trikuta-gebergte met haar drie toppen. De stad heeft vier poorten, die in vier richtingen wijzen en haar sterke gouden muren weerkaatsen het zonlicht. In de nabijheid van de stad verheffen zich fruitbomen. Blauwe rivieren vallen via treden van robijn omlaag in kanalen. Op de heuvels groeien bomen in alle kleurstellingen. De warme zeewind voert geuren mee van peper, kruidnagel en van welriekende kruiden. De hoofdweg voert naar de noorderpoort. De muren zijn omgeven door een diepe gracht, gevoed door het water van een bergrivier. De bodem van de gracht is van metaal. Op het water drijven lotusbloemen en lelieën. De panelen van de hoge roodgouden toegangspoort zijn beschilderd met groene planten en ineengestremde wijnstokken, vissen, bomen, bloemen, vluchten vogels, wolken en sterren. Aan de voet van de stenen boogpoorten staan olifanten. De verdedigingswerken van Lanka zijn talrijk. De bestrate wegen worden omzoomd door ruime woningen, opgetrokken uit wit gesteente en schuilgaand achter geboomte.”

Hanuman hoorde muziek van luiten, hoorns en tweehoofdige trommels. Onderweg keek hij de huizen binnen en aanschouwde de rijke gewaden van de demonen. Het centrum van de stad, waarbinnen zich het paleis van Ravana bevond, was omgeven door een ringvormige muur, opgetrokken uit rose goud in zestien verschillende tinten. Op gouden en zilveren standers geplaatste lampen verlichtten de tuinen. De tuinpaden waren bestrooid met juwelen. Overal lagen tempels, waar zwarte wierook brandde, en verscholen liggende bibliotheken, alleenstaande paviljoens, priëlen en rustoorden.

Midden in het uitgestrekte park verhief zich een paleis met torens en gouden koepels. De muren waren bekleed met kostbaar edelgesteente en schitterende diamanten. Wanneer men het paleis betrad, passeerde men zuilen en pilaren, statige vertrekken en ruime gangen, de muren behangen met schilden en bogen. De muren zelf waren versierd met diepblauwe tegels, onderbroken door linten van rood karmozijn en geglazuurde baksteen. Hoog in de muren waren ramen aangebracht, bedekt met een netwerk van goud en kristal, ivoor en zilver, of afgesloten met zijden gordijnen. Een aantal vertrekken was gevuld met edelstenen, dienschalen, geheel uit metaal vervaardigde wijnkruiken, die niet afkomstig waren van veroveringen, maar uitsluitend vervaardigd om te bekoren. Hanuman liep over vloeren van albast. Hij besteeg een trap vervaardigd van blauw lapis lazuli en geglansd goud. Aan het einde van een met zilver beklede hal bereikte hij een jaden deur. Een amethyst zo groot als een kokosnoot diende tot deurknop. De toegang tot Ravana's slaapvertrek werd afgescheiden door een enorm wollen gordijn. Daarachter sliep Ravana in een verhoogd kristallen bed, waaraan een juwelen trapje was bevestigd. De bedspijlen waren van ivoor. Mechanische mensen, op geheimzinnige wijze aangedreven door neervallend water, stonden aan hoofd- en

voeteneinde en waaiden koelte toe. De zachtgele zijden lakens waren afgezet met diamanten en de vele zachte kussens overtrokken met ramshuid. Gouden muur- en voelampen beschenen het vertrek, waar Ravana's vele vrouwen zich op de vloer uitstrekten. Zij waren in kostbare gewaden gehuld en gesierd met parels en talloze gouden en zilveren sieraden.”

Hanumans beschrijving van de stad Lanka vertoont opvallende overeenkomst met hetgeen Plato vermeldt van Atlantis. Gesproken wordt van een gebergte, een vlakte en een stad omgeven door een muur. Ook de gracht van Atlantis is aanwezig, gevoed door het water van een bergrivier. Het paleis, omgeven door een ringvormige gouden muur stond in de nabijheid van de tempels. Kanalen doorsneden het landschap. Zowel de Bijbel (Genesis) als de verslagen van Hanuman en Plato spreken van de bijzondere rijkdom aan edele metalen en edelgesteenten. Ongetwijfeld lag de stad aan zee, zodat het water uit de kanalen kon worden afgevoerd via de gracht die Lanka omgaf. Valmiki en Plato vertellen beiden van de militaire verdedigingswerken van de stad.

De rijke gewaden van de demonen getuigen van welvaart. De ruime, alleenstaande huizen duiden op een periode waarin de voltooiing van de stad was bereikt. Handel en scheepvaart waren tot ontwikkeling gekomen en van vitaal belang gebleken. Talrijke goederen werden verhandeld en verscheept.

Opnieuw rijst de vraag of apen en beren zich genoodzaakt zagen een brug te bouwen die vanuit het continent naar het “Lanka der golven” reikte. Wellicht staken zij over naar een naburig eiland en bouwden van hieruit een pontonbrug om het door Ravana bezet gehouden Lanka aan te vallen. Plato vermeldt de aanwezigheid van meerdere eilanden die tezamen één Rijk vormden: het Rijk der Atlantieden.

Het Ramayana heeft ons nog meer te bieden. Opnieuw leggen wij ons oor te luisteren. ”De strijd op de vlakte van Lanka was gestreden. Sita en Rama waren herenigd. Daarop verzocht Vibhishana, de wijze broer van Ravana, de witte aap Hanuman hem te vergezellen naar de stad der demonen. Samen gingen zij op weg en betraden de stad, liepen over de met geel baksteen bestrate wegen naar het koninklijk paleis en traden binnen. “Vibhishana leidde Hanuman naar een kleine zijkamer en opende een deur. ¹⁸⁾ Een lange, nauwe trap voerde omlaag. Tijdens de afdaling merkte Hanuman op dat de trappen werden verlicht door middel van in de muren aangebrachte bewerkte edelstenen, die een zacht licht verspreidden. Aan de voet van de trap brandden kaarsen, geplaatst in vertakte zilveren bomen. Zij vervolgden hun weg en liepen over de vlakke bodem van een zaal die steeds wijder werd en waarvan het plafond omhoog liep. Aan het einde van de zaal verleende een kleine deur, voorzien van vele vreemde en zonderling bewerkte sloten, toegang tot een voorraadkamer. Ofschoon de sleutelgaten van vorm verschilden, opende Vibhishana alle sloten met dezelfde sleutel. Hij beroerde deze slechts even met de hand. Vervolgens opende de deur zich als vanzelf. Zij betraden een goed verlichte zaal van enorme afmetingen, waar geen enkele andere toegangsdeur zichtbaar was. Lichtverspreidende glazen bollen hingen aan kettingen van de zoldering omlaag. De lucht rook er fris, zoet en geurig. In gouden letters op blauw lapis lazuli stond op de verste muur geschreven: “Handel juist. Spreek waarheid en behoud Uw kalmte.” Hanuman keek rond. Hij aanschouwde hoe op planken en rekken aan de muren kostbaar linnen in velerlei kleurschakeringen lag opgestapeld, zijden stoffen met prachtige, ingeweven patronen, opgevouwen huiden van de tijger, het luipaard, de leeuw en de zilverwolf, rijen toverboeken en liefdesdranken, geheime schatkaarten, beschreven formulieren, monsters van diverse metalen, receptenboeken, boeken gevuld met getallen, dictionaires van vreemde talen, naslagwerken ten behoeve van de sterrenkunde, parfums, juwelen, muziekcomposities en een keur aan medicijnen die elk symptoom, iedere wond en iedere vorm van verdriet helen, bergen goud en zilver, uitgezochte oude wijnen, oeroude boekrollen. Aan de muren hingen schilderijen. Onvervangbare muziekinstrumenten stonden in rijen uitgestald op de vloer. De

bogen van het plafond en de bovenzijde van de muren waren bezet met roodkoperen ballen, zilveren sterren, geelkoperen zonnen en gezichten van brons, manen van ivoor en donkermetalen bloemen met gouden bladeren.”

Vibhishana vertelde Hanuman dat op deze plaats de schatten uit een tijdloos verleden lagen opgeslagen, uit de periode waarin Viswakarman, de hemelse architect, Lanka aan de demonen schonk. Viswakarman schiep Lanka en schonk als eerste namen aan de schepselen (op dezelfde wijze waarop het aan Adam vergund werd namen te schenken ^(GtH)). De god Narayana verdreef de demonen uit Lanka, waarna de god der schatten hier verbleef. De vogel Garuda hield een scherp oog in het zeil om te voorkomen dat de demonen voortijdig terugkeerden. Zelfs Vaishravana was zich nimmer bewust geweest van het met schatten gevulde grottenstelsel dat zich onder het eiland uitstrekte. Vibhishana sprak: “Maar vanuit deze zaal leiden onzichtbare deuren naar zalen en vertrekken die zich steeds verder onder de aardkorst uitstrekken. De schatten worden goed bewaard en bewaakt door beschermende machten, door wachters die ook deze zaal tegen diefstal beschermen. Dieven kunnen nimmer aan het stelsel van zalen ontsnappen. In deze kerkers bevindt zich de totale kennis uit de oudheid, vanaf de periode waarin Tijd opnieuw aanving.”

Vibhishana vertelde dat slechts aan Hanuman toestemming was verleend om deze ene zaal te betreden, een daad van vertrouwen, ingegeven door gevoelens van warme vriendschap. Hij sprak: “Ik ben onsterfelijk en zal eeuwig heersen over Lanka. Eens breekt de tijd aan waarop demonen terugkeren vanuit hun schuilplaats. Nu maak ik Lanka onzichtbaar.” (Zoals het eiland Emain, waarvan de Kelten spraken, een onzichtbaar eiland was ^(GtH).) “Slechts aan jou, Hanuman, zal ik openbaren hetgeen je verkiest, hier op dit eiland temidden van de oceaan.” Vibhishana opende een boek gevuld met mantra's (magische spreuken ^(GtH)), die zich bezighielden met medegevoel. Hij vertrouwde Hanuman een spreuk toe waarmee hij de gesneuvelde apen en beren weer tot leven kon wekken. Het tweetal verliet de zaal. Vibhishana deed de geheime sloten weer op slot.

Het eiland met de Zeven Holen verdween uit het gezicht. Slechts de onsterfelijken kennen de plaats waar Lanka-Atlantis zich uitstrekte. Velen zijn met mij de overtuiging toegedaan dat de talrijke, slechts ten dele in dit boek door mij aangeboorde bronnen afkomstig uit de overlevering, voldoende bewijsmateriaal leveren voor een conclusie dat eens, lang geleden, goden op aarde arriveerden en een nieuwe, hoogontwikkelde beschavingsvorm tot bloei kwam. In een veel later stadium, talrijke eeuwen later, werd de aarde geteisterd door een wereldomvattende ramp die de aarde aan het tolleren bracht, opnieuw een verplaatsing van de polen bewerkstelligde en een uitgelezen beschaving uitwiste. Deze beschaving werd ons vanuit Lanka, Shangri-La en Atlantis van de Golven aangereikt door engelen of goden die van verre kwamen. Zij bevestigden hun aanwezigheid met de bouw van pyramiden, onder andere de pyramide die thans wordt toegeschreven aan pharao Chufu (Cheops). Het Paradijs waarvan de Bijbel getuigt, bevond zich op Atlantis. Hier werd de oude mensheid door de goden van de Ankh, onder leiding van Alvader Odin-Zeus-Poseidon, geconfronteerd met de komst van de nieuwe mensheid.

Op de vlakte van Atlantis werd bloedig strijd geleverd. Aasen en Vanen bevochten elkaar. Gedurende deze laatste strijd nam de wereldramp, die Atlantis vernietigde, een aanvang. Ofschoon de goden van de Ankh bij waarnemingen vanuit het heelal de aanstaande ramp hadden voorzien en een onbekend aantal mensen tijdig werd gewaarschuwd, overviel het tijdstip van de ramp de strijdende partijen. De Edda vermeldt de dood van Alvader Odin, de goden Freyr, Tor, Loki, Heimdall “en vele andere goden”. Maar de god Balder ontkwam tezamen met de overige goden aan de ramp die zich op aarde voltrok. Wellicht zochten zij een goed heenkomen met behulp van het omvangrijke luchtschip Pushpaka. Op welke plaats zij zich naderhand vestigden en hoelang zij opnieuw op aarde verbleven, blijft een open vraag.

Het eiland A T L N, een lettercombinatie die in verscheidene talen voor Land van Oorsprong staat, licht verborgen onder de ijsslagen van Antarctica en geeft zijn geheimen nog niet prijs.

25. Appendices

25.1. Bibliografie

- 1) Dr. Velimir Abramovic, Het geheim van de Wardenclyffe Toren, Tesla's verzwegen ontdekking, Bres, 1987, Albe N.V., Deurne, België.
- 2) Dr. A.R.A. van Aken, Elseviers encyclopedie van de Archaeologie, Elsevier, Amsterdam / Brussel.
- 3) A.M.Allchin and Esther de Waal, Threshold of Light, Darton, Longman and Todd Ltd.London, 1986.
- 4) Archaeologisch Museum te Herakleion, Kreta.
- 5) Heinz Barüske, Märchen der Eskimo, Fischer Taschenbuch Verlag GmbH, Frankfurt am Main, Deutschland.
- 6) Dr. Joseph Bédier, Een bewerking van Tristan en Isolde, Uitgeverij Het Spectrum, 1964.
- 7) Charles Berlitz, The mystery of Atlantis, Souvenir press Ltd., 1976.
- 8) The lost books of the Bible and the forgotten Books of Eden, New American Library Inc., U.S.A.
- 9) Het Nederlands Bijbelgenootschap, Amsterdam, Statenbijbel.
- 10) Christopher Bird and Oliver Nicholson, Nicola Tesla, Bres No.67, Albe N.V., Deurne, België.
- 11) Vertaald en toegelicht door Dr. F.M.Th. de Liagre Böhl, Het Gilgamesj Epos, C.Haasbeek N.V., Alphen a/d Rijn, Nederland, 1958.
- 12) Janet & Colin Bord, Earth Rites, Granada Publishing Ltd., 1983.
- 13) Marion Bradley, The Mists of Avalon, Michael Joseph Ltd., Great Britain, 1983.
- 14) Katharine M. Briggs, British Folk-tales and Legends, Granada Publishing Ltd., 1977.
- 15) King Arthur and the knights of the Round Table, Retold by Phyllis Briggs, Dean & Son Ltd., London, Great Britain.
- 16) Tons Brunés, På sporet af fortidens Kraftkilder, 1976, "Energiebronnen in de oudheid", B.V.uitgeverij de Kern, Bussum, Nederland, 1979.
- 17) Mahabharata, retold by William Buck, New American Library Inc., 1973.
- 18) Ramayana, retold by William Buck, New American Library Inc., New York, 1976.
- 19) E.A.Wallis Budge, Egyptian Religion, Kegan Paul, Trench, Trübner & Co. Ltd., 1899, reprinted in 1972 and 1975. Reprinted in Great Britain by Lowe & Brydone Printers Ltd., Thetford, Norfolk, 1980.
- 20) E.A.Wallis Budge, The Egyptian Book of the dead, Dover publications Inc., New York.First published in 1895 by order of the Trustees of the British Museum.
- 21) Taylor Caldwell, The Romance of Atlantis, William Morrow & Company, Inc., 1975.
- 22) C.W.Ceram, Götter, Gräber und Gelehrte, Rowohlt Verlag GmbH, Hamburg.
- 23) Walter Closs, Atoem of de oorsprong der religies, Bres, januari / februari 1979, Albe N.V., Deurne, België.
- 24) Dr. M.A.Cluver, Fossil Reptiles of the South African Karoo.
- 25) Erich von Däniken, Die Augen der Sphinx, C.Bertelsmann verlag GmbH, München, 1989. De ogen van de sfinx, A.W.Sijthoff's Uitgeversmaatschappij bv, 1990.
- 26) H.R.Ellis Davidson, Scandinavian Mythology, Paul Hamlyn, London, 1969.

- 27) The Koran, translated with notes by N.J.Dawood, Richard Clay, The Chaucer Press Ltd., England, 1956.
- 28) Ignatius Donnelly, Atlantis, the Antediluvium World, Harper & Row, Publishers, San Francisco, 1882, Rudolf Steiner Publications, 1971.
- 29) Aarde heeft nog 124 jaar, Eindhovens Dagblad, 26 oktober 1992, Nederland, naar Duncan Steel, Anglo Australian Observatory.
- 30) Krakatau explodeerde honderd jaar geleden, Eindhovens Dagblad, 1983, Nederland.
- 31) Nieuwe pyramide ontdekt in Egypte, Eindhovens Dagblad, 14 januari 1993.
- 32) Ouderdom Sfinx van Gizeh aangevochten, Eindhovens Dagblad, 28 februari 1992, Nederland, naar Robert Schoch, University of Boston, in het tijdschrift New Scientist.
- 33) Zonnescherm in ruimte tegen broeikasteffect, Eindhovens Dagblad, 1 september 1989, Nederland, naar Walter Seifritz in het tijdschrift Nature.
- 34) Elsevier stenengids, 1978.
- 35) W.Y.Evans Wentz, The fairy-faith in Celtic Countries, University Press, 1911.
- 36) Jim Fitzpatrick, The Book of Conquests, Dragonworld Ltd., 1978, Nederlandse vertaling Superfoto BV., Haarlem, Uitgeverij Rostrum BV, Haarlem, 1978.
- 37) S.Franke, Hoe de waringin ontstond. Afgeleid van Gevleugelde Paarden, Uitg. West-Friesland, Hoorn.
- 38) Stan Gooch, Guardians of the ancient wisdom, 1979.
- 39) Michael Grant, Myths of the Greeks and romans, New American Library Inc., 1962.
- 40) Bernhard and Michael Grzimek, Serengeti shall not die, Hamish Hamilton Ltd., England, 1960.
- 41) Gerd von Hassler, Noachs Weg zum Amazonas, Verlagsgesellschaft R.Glöss & Co., Hamburg, 1976.
- 42) John Hemming, The search for El Dorado, Great Britain, 1978.
- 43) Stuart Holroyd, Alien Intelligence, David and Charles (Publishers) Ltd., Great Britain, 1979.
- 44) Stuart Holroyd, Het nieuwe politheïsme. Bres no.110, Albe N.V., Deurne, België.
- 45) Homerus' Ilias, Nederlandse vertaling van Dr. Jan van Gelder, Bert bakker / Daamen N.V., 's-Gravenhage, 1962.
- 46) Homerus' Odyssee, Nederlandse vertaling van Dr. Jan van Gelder, Bert Bakker / Daamen N.V., 's-Gravenhage, 1959.
- 47) Prof. Dr. G.H.R. von Koenigswald, Begegnungen mit der Vormenschen, Diederichs Verlag, Köln-Klettenberg, Speurtocht in de prehistorie, Het Spectrum, 1962.
- 48) Pronsias Mac Cana, Celtic Mythology, Newnes Books, 1983.
- 49) Alec Maclellan, The lost world of Agharti, Souvenir Press Ltd., Great Britain, 1982.
- 50) B.J.Mason, Clouds, rain and rainmaking, Cambridge University Press, 1962.
- 51) Peter Matthiesen, The Snow Leopard, 1978, Nederlandse vertaling Uitgeverij Karnak, 1981.
- 52) Lee McCann, Nostradamus, The man who saw through time, Panther Books, 1984.
- 53) Ice on the World, senior assistant Editor Samuel W.Matthews, National Geographic, vol.117, no.1, january 1987.
- 54) Raymond van Over, Creation myths from around the world, New American Library Inc., 1980.
- 55) Raymond van Over, Sun Songs, New American Library Inc., 1980.
- 56) Pistis Sophia.
- 57) Plato, Critias.

- 58) Popol Vuh, The sacred Book of the ancient Quiché Maya, English version by Delia Goetz and Sylvanus G.Morley, from the translation of Adrian Recinos, William Hodge & company Ltd., 1951.
- 59) The Upanishads, The principal text selected and translated from the original Sanskrit by Swami Prabhavananda and Frederic Manchester, New American Library Inc., 1957.
- 60) Bhagavad-Gita, translated by Swami Prabhavananda and Christopher Isherwood, New American Library, The New English Library Ltd., London
- 61) Mary Renault, the Bull from the Sea, Longmans & Co., Ltd., 1962.
- 62) Ainslie Roberts and Charles P. Mountford, The First Sunrise, Australian Aboriginal Myths in paintings by Ainslie Roberts with Text by Charles P. Mountford.
- 63) Tony Roberts, Myths and Legends of Wales, Abercastle Publications, Dyfed, Wales, 1987.
- 64) Cynthia Salvadore & Andrew Fedders, Maasai, Collins, London, 1974.
- 65) Piet Schrijvers en Laurant Toorians, De oudste Keltische poëzie, De Lantaarn, Leiden, 1986.
- 66) M.Smallegange, Cronyk van Zeeland, Abraham van Someren, 1696.
- 67) Brad Steiger, Project Blue Book, Ballantine books, New York, 1979.
- 68) Brad Steiger, Worlds before our own, W.H.Allen & Co., London, 1978.
- 69) Snorre Sturlason, Den yngre Edda, Omsett av Erik Eggen, Det norske samlaget, Oslo, 1978.
- 70) Snorre Sturlason, Edda kvede, Omsett av Ivar Mortensson-Egnund, Det norske samlaget, Oslo, 1974.
- 71) Jonathan Swift, Gullivers Travels, edited by Peter Dixon and John Chalker, The Chausser Press Ltd., Suffolk, England. First published in 1726.
- 72) Frank Taylor, The Uninvited II, W.H.Allen & Co., London, 1984.
- 73) Immanuel Velikovsky, Worlds in Collision, Victor Gollancz, Great Britain, 1950.
- 74) Ivan Verheyden, De Dogon en hun duistere metgezel van Sirius, Bres, maart / april 1976, Albe N.V., Deurne, België.
- 75) Jan and Yvonne Walls, Classical Chinese Myths, Joint Publishing Co.(HK), Hong Kong, 1984.
- 76) Fred Warhofskey, Doomsday, 1977, Het rampschip Aarde, Uitgeverij Spectrum bv., Utrecht / Antwerpen.
- 77) Kenneth F.Weaver, Meteorites - Invaders from Space, National Geographic, vol-170, no.3, September 1986.
- 78) Kenneth F.Weaver, The search for our Ancestors, National Geographic vol.118, no. 5, November 1985.
- 79) Max Weisweiler, Arabische Märchen no.2, Eugen Diederichs Verlag, Düsseldorf-Köln, 1966.
- 80) M.S.Prick van Wely, Chinese sagen en verhalen, Unieboek bv., Postbus 97, Houten, Nederland, 1987.

25.2. Lijst van illustraties en foto's

- Figuur 1** Oerlaboratorium, tekening van G.E. Marlow.
pagina 16
- Figuur 2** **Natuurreservaat Brisbane Waters 1.**
page 17
Natuurreservaat Brisbane Waters, Australië. In steen gekerfde afbeelding afkomstig van de Aborigines. Geclassificeerd als zonnegod. Echter volgens schrijfster een maangod.
- Figuur 3** **Natuurreservaat Brisbane Waters 2.**
pagina 18
Natuurreservaat Brisbane Waters, Australië. In steen gekerfde afbeelding van een manfiguur. Afbeelding afkomstig van Aborigines.
- Figuur 4** **Natuurreservaat Brisbane Waters 3.**
pagina 18
Natuurreservaat Brisbane Waters, Australië. In steen gekerfde afbeelding van een kangoeroe, afkomstig van Aborigines.
- Figuur 5** **Natuurreservaat Brisbane Waters 4.**
pagina 19
Natuurreservaat Brisbane Waters, Australië. Schrijfster bij de in steen gekerfde manfiguur, afkomstig van Aborigines.
- Figuur 6** **Nederlands Indië.**
pagina 98
J.J. ten Have, geografische kaart van Nederlands Indië, begin 20^e eeuw.
- Figuur 7** **Cairn Garn Wen 1.**
pagina 141
Cairn Garn Wen (witte of reine grafheuvel) daterend uit de Midden-Bronstijd. Gelegen in het wijde landschap van de heuvels van Mynydd Bach, Cardiganshire, Wales. De grafheuvel bezit een ronde vorm en werd omgeven door rotsblokken. Op de vloer van de grafruimte werd een urn aangetroffen, die gecremeerde menselijke resten bevatte. Een tweede grafheuvel bevindt zich op een afstand van 200 yard van Cairn Garn Wen. Beide cairns zijn noordwest gericht.
- Figuur 8** **Cairn Garn Wen 2.**
pagina 142
- Figuur 9** **Slangen-priesteressen.**
pagina 143
Museum der archaeologie, Herakleion, Kreta. De vitrine toont de slangenpriesteressen.
- Figuur 10** **Aberystwyth 1.**
pagina 148
Aberystwyth, Dyfed, Wales. Steenkring op het terrein van de kasteelruïne, uitkijkend over Cardigan Bay.
- Figuur 11** **Aberystwyth 2.**
pagina 149
- Figuur 12** **Het paleis van koning Minos 1.**
pagina 151
Kreta, schrijfster bij de ruïne van het paleis van koning Minos te Knossos.
- Figuur 13** **Het paleis van koning Minos 2.**
pagina 151
Kreta, ruïne van het paleis van koning Minos te Knossos. Middenachter zijn de stenen horens van de heilige stier zichtbaar.
- Figure 14** **De godin Nehalennia.**⁶⁶⁾
pagina 161
Cronyk van Zeeland.

- Figuur 15** **Stonehenge 1.**
pagina 263 Stonehenge, Wiltshire, Zuid-Engeland. Grootste en beroemdste megalithisch monument van Europa. In een cirkel met een doorsnede van 90 meter staan trilithons (een combinatie van twee rechtopstaande steenblokken, die een horizontale deksteen dragen) opgesteld in hoefijzervorm. Daarbinnen en eveneens in hoefijzervorm staat een rij kleine menhirs (rechtopstaande megalieten). De grote stenen zijn ca. 6 meter hoog. Het geschatte gewicht bedraagt 70000 kg.
- Figuur 16** **Stonehenge 2.**
pagina 263
- Figuur 17** **Tekening van Jeroen Philipse.**
pagina 280
- Figuur 18** **Grotten van Sterkfontein 1.**
pagina 284 Grotten van Sterkfontein, Zuid-Afrika. Vindplaats van "Mrs. Pless", Australopithecus:
De hoge rotswand van de grot van binnenkomst.
- Figuur 19** **Grotten van Sterkfontein 2.**
pagina 285 Schrijfster op weg naar het onderaardse meer.
- Figuur 20** **Grotten van Sterkfontein 3.**
pagina 285 Bij de opening naar het onderaardse meer.
- Figuur 21** **Grotten van Sterkfontein 4.**
pagina 286 Weer buiten aanbeland. Schrijfster in conversatie met de gids. Bij het gegoten hoofd van Dr. Robert Brown, universiteit van Witwatersrand. Dr. Brown trof de schedel van "Mrs. Pless" aan, waarvan hij een replica in de hand houdt.
- Figuur 22** **Grotten van Han.**
pagina 290 Grotten van Han, België. Schrijfster bij "het stenen geboomte".
- Figuur 23** **Archaeologisch museum Kreta.**
pagina 307 Museum der archaeologie, Herakleion, Kreta. Twee maal een in steen gegrifte afbeelding van een eenvoudig type vliegtuig. Hoge ouderdom. De precieze datering niet vast gesteld.
- Figuur 24** **Laadsteen 1.**
pagina 310 Tekeningen van L.G. Feenstra.
- Figuur 25** **Laadsteen 2.**
pagina 311
- Figuur 26** **Laadsteen 3.**
pagina 311
- Figuur 27** **Tempel van Dendera 1.**
pagina 315 Afbeeldingen afkomstig van de tempel van Dendera, Egypte
- Figuur 28** **Tempel van Dendera 2.**
pagina 315
- Figuur 29** **U.F.O. gezien en getekend door W.F.W.Howe.**
pagina 318

Auteur:

Gabriëlle L. Philipse-ten Have
Burgemeester Mollaan 7
5582 CJ Waalre
Nederland
040-2212038

(Saved 99/10/25)